

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
w Warszawie

PLAN URZĄDZENIA LASU

NADLEŚNICTWA OSTRÓW MAZOWIECKA

OBREBY: Brok, Grabownica, Ostrów Mazowiecka

sporządzony na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku,
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2025 roku

OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA (ELABORAT)

Wykonało: Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Warszawie

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2025 do 2034

dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2025 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1.01.2025

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA – ha

1 9 3 4 4 3 6

w tym według obrębów leśnych:

1) OSTRÓW
MAZOWIECKA

8 2 9 0 0 0

2) GRABOWNICA

5 5 3 5 3 2

3) BROK

5 5 1 9 0 4

1 9 0 2 6 3 3

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW – ha

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

– lasów stanowiących rezerwy przyrody

0 0 0

– lasów uznanych za ochronne

2 7 0 7 6 2

– pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

1 6 3 1 8 7 1

b) według grup kategorii użytkowania:

– gruntów zalesionych

1 8 2 1 9 1 6

– gruntów niezalesionych

3 1 7 2 5

w tym: do odnowienia

2 6 5 6 4

– gruntów związanych z gospodarką leśną

4 8 9 9 2

I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) – ha

3 1 8 0 3

w tym: przeznaczonych do zalesienia

0 2 4

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2025 DO 2034

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

1	0	5	3	0	0	7
---	---	---	---	---	---	---

 m3 grubizny netto, w tym:

- a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym (*zal. z 5% przyr. i niezal.*)

5	3	5	7	8	9
---	---	---	---	---	---

 m3 grubizny netto

- b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym – ha
o orientacyjnej miąższości

1	0	3	4	4	3	5
---	---	---	---	---	---	---

5	1	7	2	1	8
---	---	---	---	---	---

 m3 grubizny netto

II.2. PIELĘGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI – ha w tym:

1	2	6	9	3	6	8
---	---	---	---	---	---	---

- a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

		7	3	1	2	2
--	--	---	---	---	---	---

- b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

1	6	1	8	1	1
---	---	---	---	---	---

- c) trzebieże

1	0	3	4	4	3	5
---	---	---	---	---	---	---

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

- a) zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia) – ha

				0	2	4
--	--	--	--	---	---	---

- b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów – ha

		2	6	5	6	4
--	--	---	---	---	---	---

- c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych
do użytkowania rębego – ha

1	2	1	8	0	6
---	---	---	---	---	---

w tym zrębami zupełnymi

1	0	1	2	0	3
---	---	---	---	---	---

- d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień – ha

				0	4	5
--	--	--	--	---	---	---

- e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień – ha

		2	9	6	8	8
--	--	---	---	---	---	---

- f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów – ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

- g) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha

1	5	0	2	4	3
---	---	---	---	---	---

w tym wodnych – ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej)
przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

ZESTAWIENIE SKŁADNIKÓW PLANU URZĄDZENIA LASU

1. Ogólny opis lasów nadleśnictwa (elaborat)

z zamieszczonymi na końcu tabelami i wzorami instrukcyjnymi dla nadleśnictwa – lub nadleśnictwa i obrębów (w zależności od zaleceń zlecniodawcy)

2. Program ochrony przyrody

3. Opis taksacyjny (obrębami)

z zamieszczonymi tabelami i wzorami instrukcyjnymi dla obrębów;

4. Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębnego, przedrębnego i projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu

dla obrębów z wykazami drzewostanów do przebudowy, KO, KDO, wykazami drzewostanów bez projektowanych zabiegów gospodarczych (fakultatywnie zlecniodawca może zalecić zamieszczenie tego tomu wspólnie z opisami taksacyjnymi)

5. Operaty dla leśniczych

fakultatywnie (wyciągi z opisów taksacyjnych, wykazów projektowanych cięć rębnych i innych – w zależności od zlecenia)

6. Materiały kartograficzne

7. Elaborat ekonomiczny dla nadleśnictwa

fakultatywnie, o ile zlecono opracowanie

SPIS TREŚCI

ZESTAWIENIE SKŁADNIKÓW PLANU URZĄDZENIA LASU	6
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA	17
1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny	17
1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby nadleśnictwa	17
1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego nadleśnictwa	24
1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania	34
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	38
1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego	38
1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych	38
1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego	48
1.2.4. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	49
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	50
1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów	50
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe	51
1.3.3. Rzeźba terenu	53
1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne	54
1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych składów gatunkowych	59
1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych	68
1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych	68
1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej	69
1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego	75
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego	76
1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	76
1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa	79
1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu	81

1.5.Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa	81
1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu.....	82
1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD	101
1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów	104
1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.....	107
1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego.....	108
1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego.....	109
2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	113
2.1.Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na NTG	113
2.2.Koreferat kierownika Zakładu Ochrony Lasu	221
2.3.Koreferat Kierownika BULiGL Oddział w Warszawie	233
2.4.Końcowa ocena Dyrektora RDLP w Warszawie	239
2.4.1. Informacja naczelnika właściwego do spraw urządzania lasu w RDLP w Warszawie w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015 –2024na środowisko i obszary Natura 2000...	239
2.4.2. Ocena gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu dokonana przez Dyrektora RDLP w Warszawie	245
3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ	247
3.1.Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa	247
3.1.1. Cele trwałej zrównoważonej gospodarki leśnej.....	248
3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych	251
3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.....	264
3.2.Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzania lasu dla nadleśnictwa	273
3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego	273
3.2.2. Użytkowanie przedrębne	295
3.2.3. Łącznie użytki główne.....	296
3.2.4. Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw	297
3.2.5. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu.....	301
3.2.6. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej	303
3.2.7. Użytkowanie uboczne	339
3.2.8. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji	341
4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	342

PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO	343
5. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	344
5.1. Prace przygotowawcze.....	344
5.1.1. Prace glebowo-siedliskowe	344
5.2. Podstawowe prace urządzeniowe	344
5.2.1. Prace terenowe	345
5.2.2. Prace kameralne.....	347
5.2.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu.....	347
6. ZAŁĄCZNIKI	351
6.1. Decyzja ministra o uznanie lasów ochronnych	351
6.2. Protokół Komisji Założeń Planu.....	353
6.3. Protokół Narady Techniczno-Gospodarczej.....	392
6.4. Protokół odbioru powierzchni kołowych	401
6.5. Wykaz rozbieżności (Protokół) między użytkami ewidencyjnymi a rodzajem powierzchni stwierdzonych na gruncie w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka	403
7. WYKAZ LITERATURY.....	409

SPIS TABEL I WZORÓW INSTRUKCYJNYCH

Tabela 1. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa	17
Tabela 2. Zestawienie powierzchni lasów w gminach znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (wzór instrukcyjny nr 7).....	20
Tabela 3. Zestawienie powierzchni w zarządzie nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I).....	20
Tabela 4. Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa leśnictwami	23
Tabela 5. Rzeczywisty rozmiar użytkowania i jego porównanie z planem u.l.....	25
Tabela 6. Powierzchnia poszczególnych gospodarstw Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka	27
Tabela 7. Dane historyczne Obręb Ostrów Mazowiecka	31
Tabela 8. Dane historyczne Obręb Grabownica	32
Tabela 9. Dane historyczne Obręb Brok	33
Tabela 10. Dane historyczne Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka.....	34
Tabela 11. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego.	35
Tabela 12. Tabelaryczne zestawienie stanu posiadania gruntów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wg grup użytków oraz powierzchni ewidencyjnej i wynikającej z opisów taksacyjnych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)	37
Tabela 13 Główne cele w zakresie ochrony środowiska wraz z kierunkami interwencji i zadaniami dla obszaru województwa mazowieckiego	42
Tabela 14. Wykaz gruntów do zalesienia	50
Tabela 15. Zestawienie typów gleb w nadleśnictwie	54
Tabela 16. Zestawienie powierzchni leśnej i udziału procentowego typów siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)	60
Tabela 17. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych.....	61
Tabela 18. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne siedlisk leśnych w układzie fizjograficznym	61
Tabela 19. Zestawienie zmian powierzchni leśnej TSL w stosunku do poprzedniej rewizji	62
Tabela 20. Powierzchnia zalesiona udział dominujących gatunków panujących w siedliskowych typach lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV) ¹⁾	63
Tabela 21. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli Va)	66
Tabela 22. Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw	68
Tabela 23. Przyjęte typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym i orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla chronionych siedlisk przyrodniczych.....	69
Tabela 24. Zestawienie zbiorcze wyłączonych drzewostanów nasiennych	70
Tabela 25. Zestawienie zbiorcze gospodarczych drzewostanów nasiennych.....	70

Tabela 26. Zestawienie źródeł nasion	71
Tabela 27. Zestawienie bloków upraw pochodnych	71
Tabela 28. Zestawienie rozproszonych upraw pochodnych	73
Tabela 29. Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych	75
Tabela 30. Charakterystyka gmin i powiatów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	76
Tabela 31. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (instrukcyjna tabela XIX)	80
Tabela 32. Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (instrukcyjna tabela XX)	81
Tabela 33. Zestawienie opisanych cech drzewostanów na powierzchni zalesionej	82
Tabela 34. Udział procentowy powierzchni drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących (wyciąg z instrukcyjnej tabeli II).....	83
Tabela 35. Zestawienie porównawcze udziału powierzchni i zapasu przeciętnego na 1 ha w klasach wieku na początku i na końcu okresu gospodarczego	86
Tabela 36. Porównanie podstawowych wskaźników w VI i V rewizji PUL	87
Tabela 37. Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów	89
Tabela 38. Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębna	90
Tabela 39. Udział gatunków panujących na powierzchni leśnej zalesionej wg IV i V rewizji urządzania lasu	91
Tabela 40. Udział gatunków według rzeczywistego udziału powierzchniowego w VI i V rewizji urządzania lasu	93
Tabela 41. Cechy dominujących gatunków lasotwórczych nadleśnictwa	98
Tabela 42. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących.....	98
Tabela 43. Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku	100
Tabela 44. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń	101
Tabela 45. Wykaz drzewostanów wg stopni zgodności	103
Tabela 46. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat, na powierzchniach otwartych	104
Tabela 47. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.....	105
Tabela 48. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat	105
Tabela 49. Zestawienie jakości technicznych drzew występujących w Nadleśnictwie	107
Tabela 50. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych	108
Tabela 51. Zestawienie miąższości drewna martwego	109
Tabela 52. Porównanie wskaźników stanu lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w kolejnych rewizjach planu u.l.....	109

Tabela 53. Porównanie przeciętnego wieku rębności z połową wieku rębności drzewostanów z prognozą na 31.12.2034	110
Tabela 54. Tabela instrukcyjna nr IX . Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem. Stan na 31 grudnia 2024	220
Tabela 55. Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności	251
Tabela 56. Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw	254
Tabela 57. Wykaz lasów o zwiększonej funkcji społecznej	256
Tabela 58. Przyjęte wieki rębności	262
Tabela 59. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego	265
Tabela 60. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii.....	267
Tabela 61. Użytki rębne niezaliczone na poczet etatu	268
Tabela 62. Porównanie etatu użytkowania rębego IV i V rewizji urządzania lasu	268
Tabela 63. (wyciąg z instrukcyjnej Tabeli XVI). Zestawienie powierzchni zaplanowanej do użytkowania przedrębego	270
Tabela 64. Zestawienie danych, na podstawie których zaprojektowano orientacyjną wielkość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka	271
Tabela 65. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych.....	273
Tabela 66. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach (instrukcyjna Tabela XV).....	274
Tabela 67. Modyfikacje w użytkowaniu rębnym.....	276
Tabela 68. Wykaz wydzieleni, w których zmodyfikowano rodzaj rębni.....	276
Tabela 69. Wykaz rębni zupełnych w gospodarstwie lasów ochronnych	281
Tabela 70. Przebudowa pilna typu A – powierzchnia manipulacyjna	282
Tabela 71. Przebudowa częściowa – trzebieże przekształceniowe typu C	282
Tabela 72. Zestawienie powierzchni zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z TD	284
Tabela 73. Zestawienie drzewostanów rębnych i przesłorębnych nie planowanych do użytkowania	285
Tabela 74. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego	296
Tabela 75. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć	296
Tabela 76. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³ netto] z zakresu użytkowania lasu leśnictwami.....	297

Tabela 77. Zestawienie leśnictwami przyjętego etatu użytkowania rębego z 5% przyrostem i niezaliczonymi na poczet przyjętego etatu	298
Tabela 78. Zestawienie leśnictwami użytkowania przedrębego w rozbiu na TW i TP	299
Tabela 79. Zestawienie planowanych prac z zakresu hodowli lasu	301
Tabela 80. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw*	303
Tabela 81. Ilość i powierzchnia poletek łowieckich.....	339
Tabela 82. Porównanie stanu zwierzyny wg stanu na 2013r. i 2023r.	340
Tabela 83. Struktura użytków rolnych.....	341
Tabela 84. Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu tablicowego	343
Tabela 85. Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu zrealizowanego.....	343
Tabela 86. Błędy procentowe dla pomierzonych cech.....	346

SPIS WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w nadleśnictwie	18
Mapa 2. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju	19
Mapa 3. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju	22
Mapa 4. Położenie nadleśnictwa na tle RDLP	23
Mapa 5. Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej	51
Mapa 6. Położenie nadleśnictwa na tle podziału fizyczno-geograficznego	52
Mapa 7. Mapa wysokościowa terenu na tle leśnictw	53
Wykres 8. Udział powierzchniowy typów gleb wg wydzielen drzewostanowych	55
Wykres 9. Zestawienie średnich rocznych temperatur powietrza (w C°) w latach 1951-2020 dla stacji meteorologicznej IMGW w Pultusku.	56
Wykres 10. Zestawienie rocznych sum opadów (w mm) w latach 1954-2020 dla stacji meteorologicznej IMGW w Pultusku.	56
Wykres 11. Przeciętna prędkość wiatru w miesiącach w okresie 1951-2020 dla stacji meteorologicznej IMGW Pułusk.	57
Wykres 12. Położenie nadleśnictwa na tle sieci hydrologicznej	59
Wykres 13. Udział powierzchniowy typów siedliskowych lasu	60
Wykres 14. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu	65
Wykres 15. Powierzchnia gatunków panujących w typach siedliskowych lasu	65
Wykres 16. Udział powierzchniowy klas bonitacji dla gatunków panujących	84
Wykres 17. Powierzchnia gatunków panujących w klasach bonitacji	85
Wykres 18. Powierzchniowo-miąższościowa struktura klas wieku	87
Wykres 19. Struktura wiekowa wg powierzchni leśnej	88
Wykres 20. Struktura pionowa drzewostanów	89
Wykres 21. Dojrzałość rębna drzewostanów	90
Wykres 22. Udział gatunków panujących w drzewostanach	92
Wykres 23. Powierzchnia gatunków panujących w podklasach wieku	92
Wykres 24. Udział gatunków rzeczywistych w drzewostanach	95
Wykres 25. Powierzchnia gatunków rzeczywistych w podklasach wieku	95
Wykres 26. Porównanie powierzchni gatunków panujących i rzeczywistych	96
Wykres 27. Różnica między udziałem powierzchniowym (leśnej zalesionej) poszczególnych gatunków wyrażanych gatunkami rzeczywistymi a panującymi	96
Wykres 28. Skład gatunkowy odnowień podokapowych	97

Wykres 29. Odnowienia podokapowe w podklasach wieku	98
Wykres 30. Średni przyrost bieżący roczny gatunków panujących	99
Wykres 31. Przyrost bieżący roczny gatunków panujących w podklasach wieku	100
Wykres 32. Powierzchnia uszkodzeń w stopniach uszkodzeń wg przyczyn	102
Wykres 33. Stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym TD w TSL	103
Wykres 34. Udział klas jakości hodowlanej w drzewostanach wszystkich klas wieku	106
Wykres 35. Udział klas jakości technicznej w drzewostanach	107
Wykres 36. Zmiany przeciętnej zasobności drzewostanów w ciągu ubiegłych lat wraz z prognozą	110
Wykres 37. Zmiany przeciętnego wieku drzewostanów w ciągu ubiegłych lat wraz z prognozą	111
Wykres 38. Udział powierzchniowy funkcji lasu	252
Wykres 39. Udział powierzchniowy wiodących kategorii ochronności	252
Wykres 40. Podział nadleśnictwa na gospodarstwa	254
Wykres 41. Procentowy udział drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania rębego w kategoriach drzewostanów	267
Wykres 42. Porównanie rozmiarów użytkowania rębego	269
Wykres 43. Powierzchnia cięć pielęgnacyjnych	270
Wykres 44. Powierzchnia rodzajów rębni w gospodarstwach	274
Wykres 45. Powierzchnia manipulacyjna cięć w podklasach wieku	297
Wykres 46. Rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu	302
Wykres 47. Zmiany ilościowe populacji zwierzyny łownej	340
Wykres 48. Procentowa zmiana populacji zwierzyny łownej	340

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny

1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby nadleśnictwa

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka jest nadleśnictwem 3-obrębowym:

1. Obręb Ostrów Mazowiecka 17-11-1;
2. Obręb Grabownica 17-11-2;
3. Obręb Brok 17-11-3.

Podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Obszar Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka graniczy z następującymi jednostkami LP: od północy z Nadleśnictwem Ostrołęka (RDLP Olsztyn) od wschodu z Nadleśnictwem Łomża (RDLP Białystok) od południa z Nadleśnictwem Sokołów i Łochów (RDLP Warszawa) od zachodu z Nadleśnictwem Wyszaków (RDLP Warszawa).

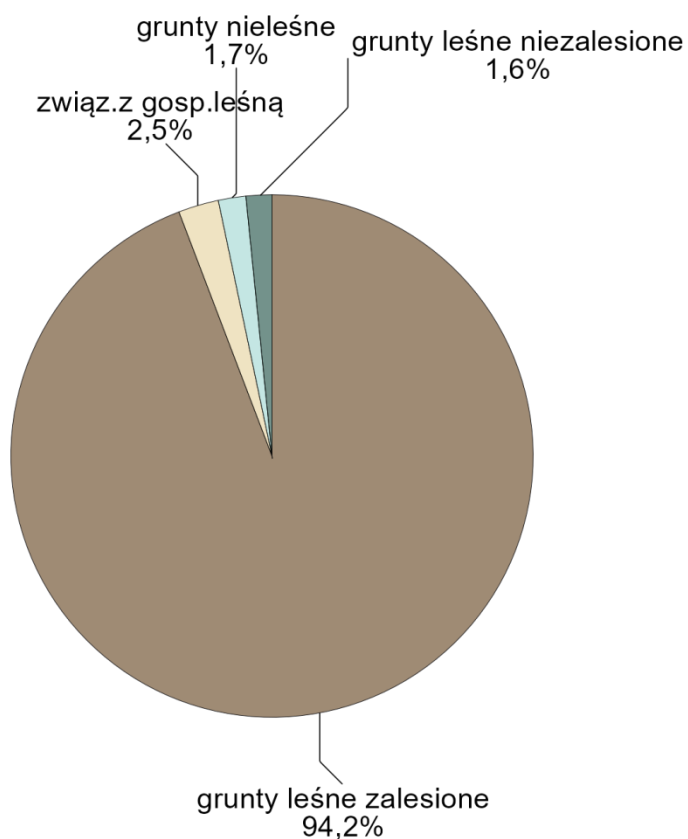
Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według stanu na 01.01.2025 r. przedstawia się następująco:

Tabela 1. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
		Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA	7902,4781 7902,56	95,1479 95,15	199,0855 199,09	8196,7115 8196,80	93,2187 93,20	8289,9302 8290,00
2	Obręb GRABOWNICA	5189,1562 5189,17	100,4102 100,41	145,1168 145,12	5434,6832 5434,70	100,5985 100,62	5535,2817 5535,32
3	Obręb BROK	5127,3892 5127,43	121,6837 121,69	145,7149 145,71	5394,7878 5394,83	124,1882 124,21	5518,9760 5519,04
Ogółem nadleśnictwo		18219,0235 18219,16	317,2418 317,25	489,9172 489,92	19026,1825 19026,33	318,0054 318,03	19344,1879 19344,36

W powyższym zestawieniu w liczniku podano powierzchnie ewidencyjne w ha z dokładnością do m², zaś w mianowniku powierzchnie stanowiące sumy powierzchni wydzieleń indywidualnie zaokrąglonych do 1 ara. Zgodnie z instrukcją u.l. w planie urządzenia lasu za wyjątkiem tabeli I stosowane będą powierzchnie zaokrąglone do 1 ara.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w nadleśnictwie

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka został ustalony Zarządzeniem Nr 89 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29.12.2014 r.

Mapa 2. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju

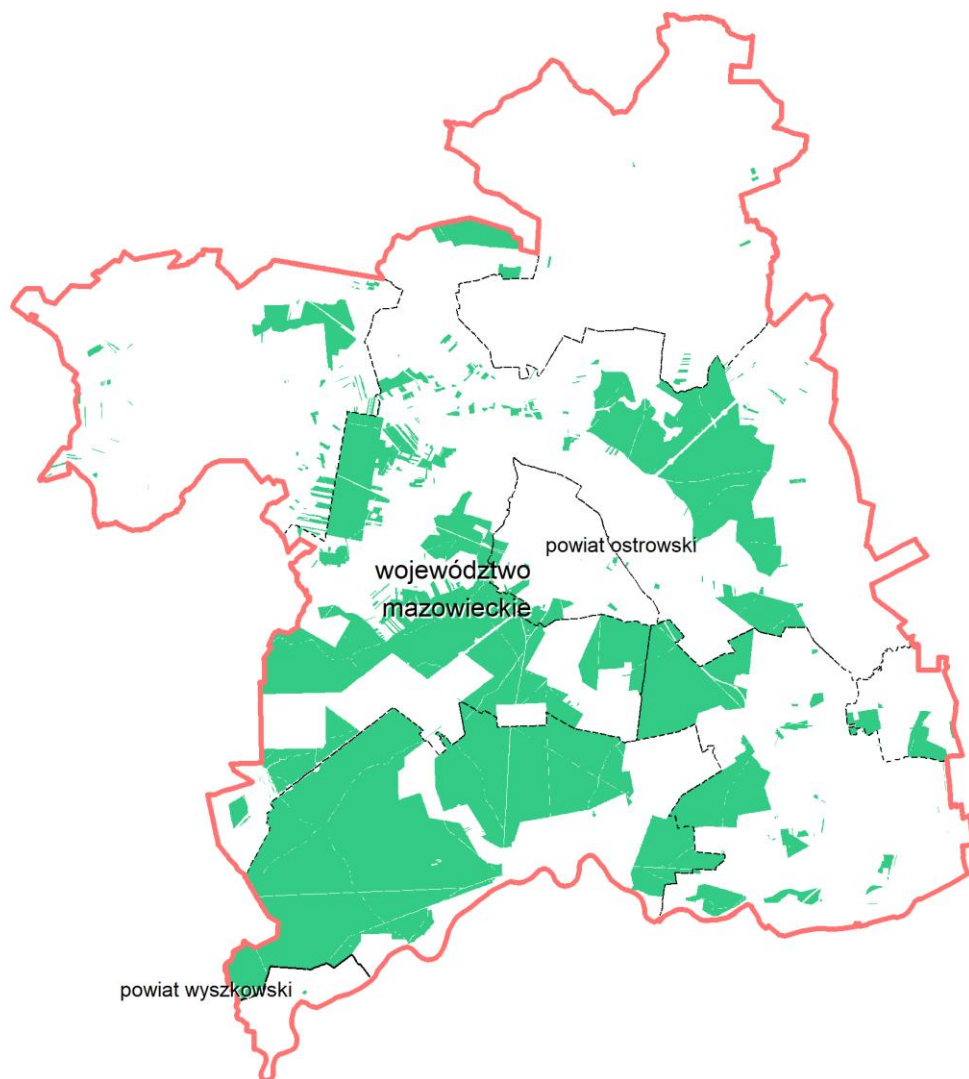

Tabela 2. Zestawienie powierzchni lasów w gminach znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (wzór instrukcyjny nr 7)

Województwo, powiat, gmina	Pow. ogólna w km2	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			Ogółem (7+10)	Lesistość (11:2)
		W zarządzie LP		Pozostałe		Razem	Własność osób fizycznych	Inne	Razem		
		Urządzone nadleśnictwo	Sąsiednie nadleśnictwa	Parki Narodowe	inne						
		Powierzchnia [ha]									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
woj. Mazowieckie	715,94	19025	0	0	9	19034	7660	22	7682	26716	37,32
pow. Ostrowski	707,34	19024	0	0	9	19033	7645	22	7667	26700	37,75
M. Brok	28,06	1182	0	0	1	1183	112		112	1295	46,15
gm. Brok	81,85	6666	0	0	0	6666	73		73	6739	82,33
gm. Małkinia Górna	90,16	2030	0	0	6	2036	1063	6	1069	3105	34,44
M. Ostrów Mazowiecka	22,27	189	0	0	2	191	292		292	483	21,69
gm. Ostrów Mazowiecka	266,50	8161	0	0		8161	2500	11	2511	10672	40,05
gm. Stary Lubotyń	109,50	29	0	0		29	1760	5	1765	1794	16,38
gm. Wąsewo	96,90	543	0	0		543	1630		1630	2173	22,43
gm. Zaręby Kościelne	12,10	224	0	0		224	215		215	439	36,28
pow. Wyszkowski	8,60	1	0	0	0	1	15	0	15	16	1,86
gm. Brańszczyk	8,60	1	0	0		1			0	1	0,12
Ogółem	715,94	19026			9	19035	7660	22	7682	26717	37,32

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka położone jest w województwie Mazowieckim w powiatach: Ostrów Mazowiecka (gminy: Brok, Stary Lubotyń oraz w części: Małkinia Górna, Ostrów Mazowiecka, Wąsewo i Zaręby Kościelne) oraz Wyszków (część gminy Brańszczyk).

Tabela 3. Zestawienie powierzchni w zarządzie nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)

Gmina, Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	Powierzchnia [ha]*					
1	2	3	4	5	6	7
gm. Brok Miasto	1120,6637	21,2800	40,6572	1182,6009	13,9696	1196,5705
gm. Brok Obszar wiejski	6336,7804	153,1731	175,6355	6665,5890	100,1885	6765,7775
gm. Małkinia Górna	1934,0580	38,4531	57,1390	2029,6501	51,8655	2081,5156
gm. Ostrów Mazowiecka	186,7369	-	2,6200	189,3569	1,6422	190,9991
gm. Ostrów Mazowiecka	7863,9573	96,9078	201,2155	8162,0806	130,5070	8292,5876
gm. Stary Lubotyń	25,4108	3,3900	0,5300	29,3308	1,0440	30,3748

Gmina, Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	Powierzchnia [ha]*					
1	2	3	4	5	6	7
gm. Wąsewo	530,0807	3,5300	8,8100	542,4207	11,3742	553,7949
gm. Zaręby Kościelne	220,6859	-	3,2000	223,8859	6,0929	229,9788
pow. Ostrowski	18218,3737	316,7340	489,8072	19024,9149	316,6839	19341,5988
gm. Brańszczyk	0,6498	0,5078	0,1100	1,2676	1,3215	2,5891
pow. Wyszowski	0,6498	0,5078	0,1100	1,2676	1,3215	2,5891
woj. Mazowieckie	18219,0235	317,2418	489,9172	19026,1825	318,0054	19344,1879
Ogółem	18219,0235	317,2418	489,9172	19026,1825	318,0054	19344,1879

*- z dokładnością do m²

Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni zgodnie z podziałem administracyjnym kraju przedstawia Tabela I zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu.

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Ostrów Mazowiecka w obrębie leśnym Grabownica w oddziale 339b

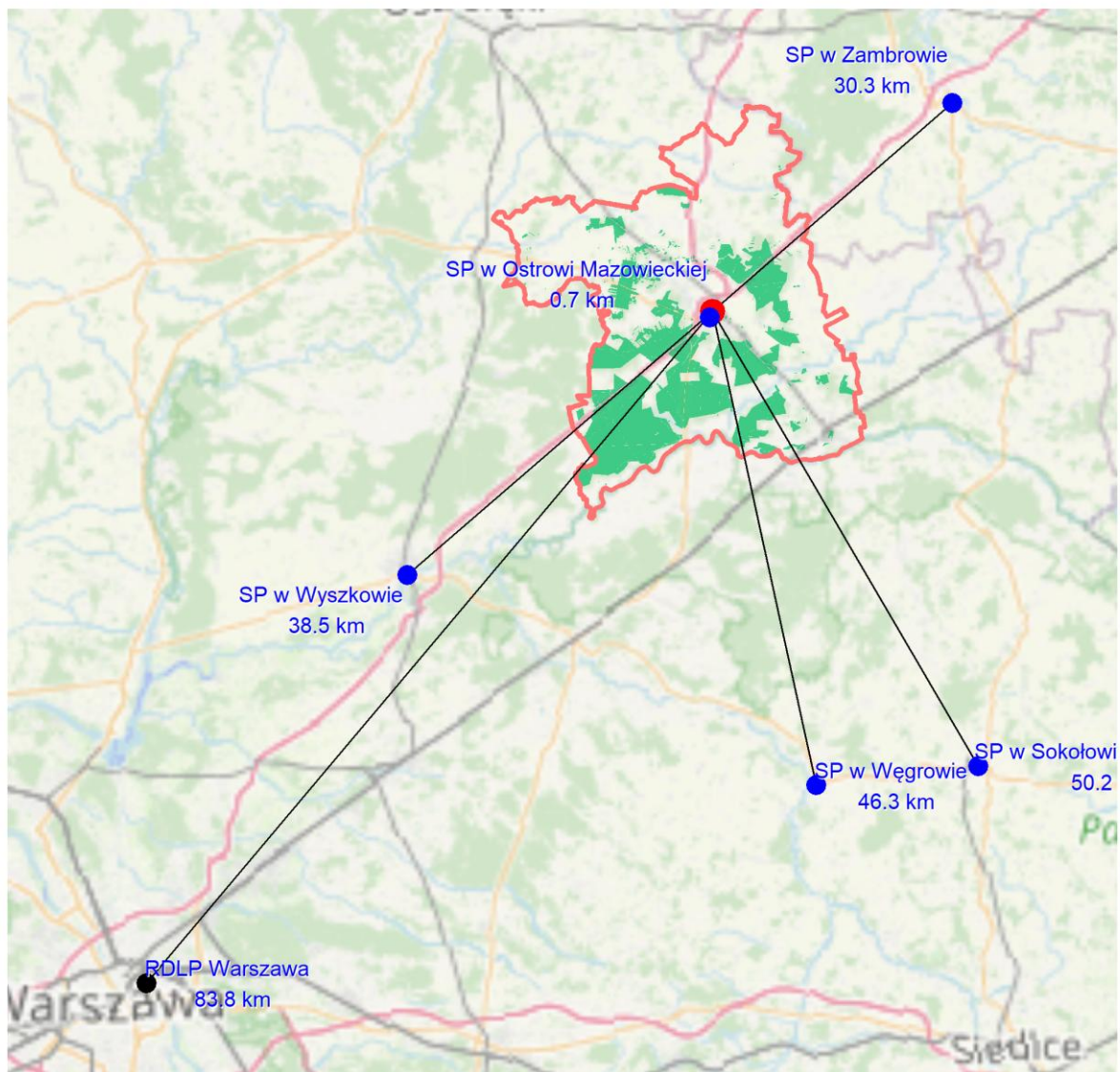
adres: 07-300 Ostrów Mazowiecka, ul. 3 Maja 30

tel.: +48 29 74 687 36

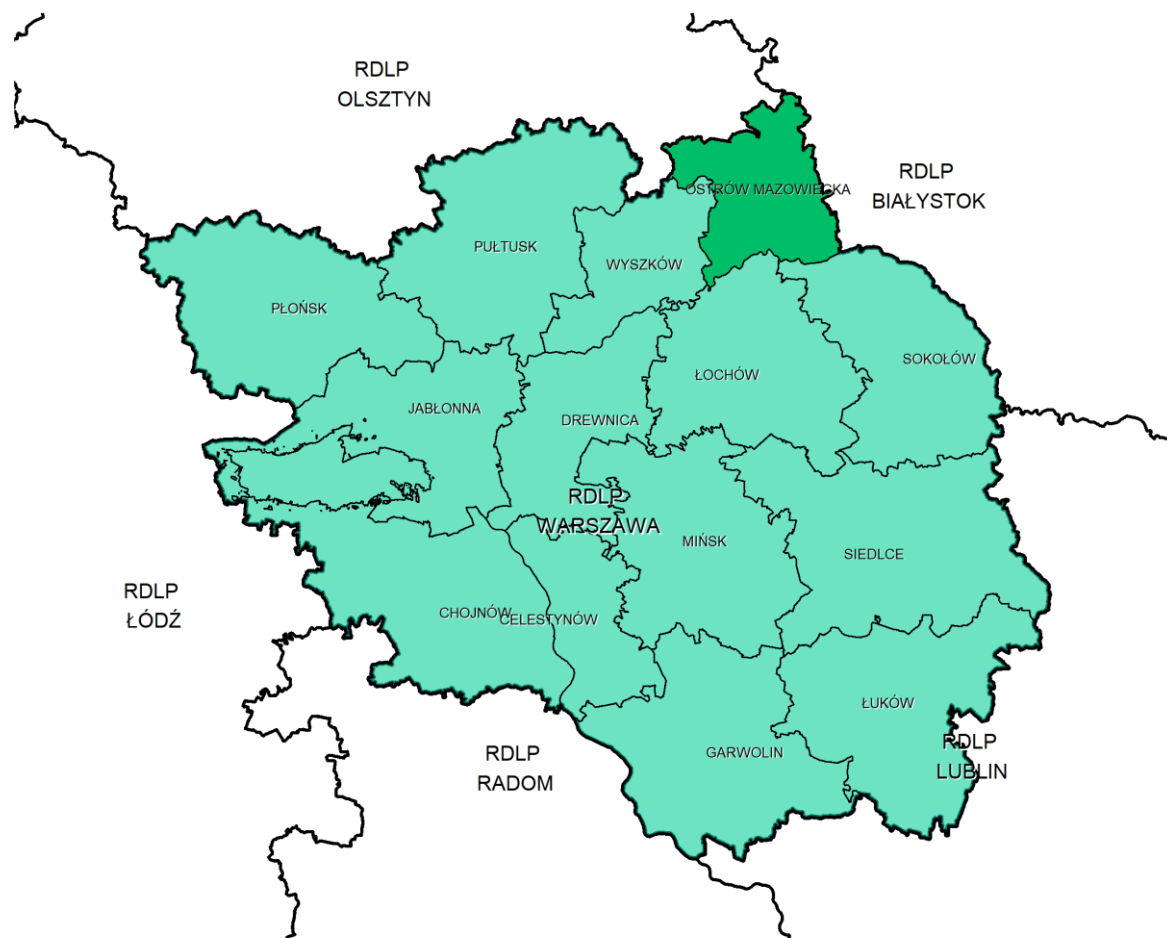
e-mail: ostrow.maz@warszawa.lasy.gov.pl

Położenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na tle podziału administracyjnego kraju przedstawia mapka.

Mapa 3. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju

Mapa 4. Położenie nadleśnictwa na tle RDLP

Nadleśnictwo zostało podzielone na 11 leśnictw terytorialnych.

Tabela 4. Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa leśnictwami

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA						
1 Trynosy	18-22, 22A, 23-24, 24A, 25-32, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E, 132, 132A, 132B, 132C, 133, 133A, 134, 134A, 135, 135A, 136, 136A, 137, 137A, 138, 138A, 139, 139A, 139B, 140, 140A, 141, 141A, 141B, 142, 142A, 143, 143A, 144, 144A, 144B, 144C, 144D, 144E, 144F, 144G, 145-154, 154A, 154B, 154C, 155-156, 156A, 156C, 156D, 156E, 156F	1617,02	38,54	1655,56	15,80	1671,36
2 Grudzie	1-17, 33, 33A, 34, 34A, 35-44, 44A, 45-49, 51-59, 59A, 64-71, 71A, 79-83, 83A, 92-94	1379,54	26,07	1405,61	6,86	1412,47
3 Kalinowo	50, 50A, 60, 60A, 61-63, 65A, 72-78, 78A, 84-91, 95-130	1353,17	43,50	1396,67	17,82	1414,49
4 Biel	119A, 157, 157A, 157B, 157C, 158, 158A, 159-166, 166A, 166B, 167-170, 170A, 171-172,	1824,26	48,49	1872,75	27,77	1900,52

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
	172A, 173-199, 199A, 200-208, 208A, 209-215, 215A, 216-225					
5 Nagoszewka	242, 242A, 242B, 243-246, 246A, 247, 247A, 247B, 248-257, 260-267, 269-275, 277-280, 287-288, 288A, 289-326	1823,72	42,49	1866,21	24,95	1891,16
	Razem	7997,71	199,09	8196,80	93,20	8290,00
Obręb GRABOWNICA						
6 Turka	6-48, 226-239, 23A, 240-241, 258-259, 268, 276, 281-286, 327-334, 336-337, 339	1743,30	48,40	1791,70	23,27	1814,97
7 Antonowo	49-116	1878,75	49,27	1928,02	24,80	1952,82
8 Orło	1-5, 128-134, 134A, 135-200	1667,53	47,45	1714,98	52,55	1767,53
	Razem	5289,58	145,12	5434,70	100,62	5535,32
Obręb BROK						
9 Osuchowa	1-64, 219-220	1619,63	41,24	1660,87	77,48	1738,35
10 Nowiny	73-77, 87-92, 102-107, 118-123, 135-140, 152-157, 167-172, 179-183, 191-195, 197-202, 204-218	1767,25	48,95	1816,20	33,33	1849,53
11 Brzostowa	65-72, 78-86, 93-101, 108-117, 124-134, 141-151, 158-166, 173-178, 184-190, 196, 203	1862,24	55,52	1917,76	13,40	1931,16
	Razem	5249,12	145,71	5394,83	124,21	5519,04
	Ogółem nadleśnictwo	18536,41	489,92	19026,33	318,03	19344,36

Nadleśnictwo nie prowadzi nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa

1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego nadleśnictwa

Lasy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka stanowią wschodni kraniec Puszczy Białej. W latach przedrozbiorowych lasy te wchodziły w skład dóbr biskupów płockich. W początkach XVII wieku biskup Firley zbudował pałac w Broku, po którym pozostały do dziś szczątki po pożarze, który miał miejsce w okresie powstania listopadowego w 1831 roku.

Po trzecim rozbiórce Polski od 1795 roku do 1807 roku tereny te weszły w skład zaboru pruskiego. Prusacy skonfiskowali dobra biskupie, a lasy włączyli do lasów rządowych. Po pokoju w Tylży (1807 r.) ziemie te należały do Księstwa Warszawskiego, a po Kongresie Wiedeńskim (1815 r.) do Królestwa Kongresowego. W owym czasie lasy te były podzielone na leśnictwa: Brok, Małkinia, Grabownica, Biel i Kalinowo. Leśnictwa dzieliły się na stráže i tak np. leśnictwo Brok podzielone było na stráže: Wygoda, Brok i Błędnica. Stráže dzieliły się na obręby, a te z kolei na okręgi.

Lasy były zagospodarowane metodą dzielnicowo-powierzchniową, a jednostką podziału był obręb, który dzielił się na okręgi. Okręg obejmował drzewostany przeznaczone do wyrębu w poszczególnych okresach. Okręgi dzielono na: wysokopienne, o wieku rębności dla iglastych 120 lat i niskopienne, obejmujące gatunki liściaste odnawiane z odrośli, o kolei rębu 30–60 lat.

Pierwsza polska Instrukcja Urzędzeniowa została wydana w 1820 roku, należy, więc przypuszczać, że pierwsze urządzenie tych lasów wykonane było ok. 1830 roku.

Pierwsze dane dotyczące prac urzędzeniowych, z okresu po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, pochodzą z 1924 roku, kiedy to zostało przeprowadzone urządzenie prowizoryczne. Utworzono wówczas dwa gospodarstwa: gospodarstwo sosnowe o kolei rębu 100 lat oraz gospodarstwo olchowe o kolei rębu 60 lat.

Definitywne urządzenie lasów wchodzących w skład obecnego nadleśnictwa wykonano w 1929 roku na okres gospodarczy od 1930/31 do 1939/40. Utworzone Nadleśnictwa: Ostrów, Grabownica i Brok miały granice zbliżone do obecnych granic obrębów, przy czym Nadleśnictwo Grabownica dopiero wtedy wyodrębniono z dotychczas istniejącego Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, do którego z kolei włączono leśnictwo Nagoszewka z Nadleśnictwa Wiśniewo.

Definitywny plan urządzeniowy z 1929 r. tworzył w nadleśnictwach: Ostrów Mazowiecka i Brok jedno gospodarstwo sosnowe, nasienno-zrębowe o 100 letniej kolei rębny, a w Nadleśnictwie Grabownica dodatkowo gospodarstwo olszowe nasienno-odroślowo-zrębowe o 60 letniej kolei rębny. Użytkowanie rębne prowadzono zrębami zupełnymi w układzie ostępowym o szerokości zrębów około 80 m, z nawrotem cięć 3–5 lat.

W czasie wojny wyręby wykonywano na znacznych powierzchniach bez przestrzegania przyjętego kierunku, szerokości i nawrotu cięć. Pozyskano wówczas w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka 335 300 m³ grubizny, w Nadleśnictwie Grabownica 255 600 m³ grubizny i Nadleśnictwie Brok 201 400 m³ grubizny. Ilości te stanowiły 3-4 krotne przekroczenie etatów. Dokonywane w ten sposób wyręby zniszczyły duże połacie wartościowych drzewostanów rębnych, szczególnie w uroczyskach Kalinowo i Nagoszewo.

W okresie powojennym Nadleśnictwa: Ostrów Mazowiecka, Grabownica i Brok utworzono już w 1944 roku, dołączając do ich powierzchni grunty upaństwowione w wyniku reformy rolnej, głównie grunty majątków: Trynosy, Jelenie, Zalesie, Drogoszewo, Brulino, Koski, Grabniak, Mianowo, Pułazie, Niemiry, Pętkowo i Zasków. Lasy te przyjęto w stanie zdewastowanym przez gospodarkę poprzednich właścicieli i przez działania wojenne.

W 1949 roku dla Nadleśnictw: Ostrów Mazowiecka, Grabownica i Brok opracowano prowizoryczny plan zarządzania lasu na okres od 1 X 1949 r. do 30 IX 1959 r. z tym, że w Nadleśnictwie Brok i Grabownica obowiązywał do 1961 r., a Ostrów Mazowiecka do 1962 r.

Powierzchnia według stanu na 1.X.1949 r. wynosiła:

w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka – leśna 6128,62 ha, nieleśna 422,70 ha, łączna 6 551,32 ha;

w Nadleśnictwie Grabownica – leśna 5 262,71 ha, nieleśna 498,15 ha, łączna 5 760,86 ha;

w Nadleśnictwie Brok – leśna 5 247,56 ha, nieleśna 341,91 ha, łączna 5 589,47 ha.

W prowizorycznych planach urządzeniowych przewidziano, zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami, następujące sposoby użytkowania i kolejność rębny: na borze sosnowym świeżym, łącznie z borem sosnowym suchym, zrębny zupełny o kolejności rębny 100 lat, na borze mieszanym i lesie liściastym - bezzrębny, cięcia gniazdowe o kolejności rębny 120 lat, na olszynach typowych i olszynach brzoźowych - zrębny zupełny o kolejności rębny 80 lat, na olszynach jesionowych – bezzrębny, cięcia gniazdowe, kolejność rębny dla olszy 100 lat.

Od 1954 roku zrezygnowano z cięć bezzrębnych na korzyść zrębnych zupełnych.

Rzeczywisty rozmiar użytkowania i jego porównanie z planem przedstawiało się następująco:

Tabela 5. Rzeczywisty rozmiar użytkowania i jego porównanie z planem u.l.

Nadleśnictwo	Wyszczególnienie	Kategoria cięć		
		rębne	przedrębne	razem
		m ³ grubizny netto		
1	2	3	4	5
Ostrów Mazowiecka lata 1949/50 – 61/62	plan	106 353	21 801	128 154
	wykonanie	88 400	40 515	128 915
	% wykonania	83,1	185,8	100,6
Grabownica	plan	72 864	16 835	89 699

lata 1949/50 – 60/61	wykonanie	72 426	27 612	100 038
	% wykonania	99,4	164,0	111,5
Brok	plan	82 750	19 427	102 177
lata 1949/50 – 60/61	wykonanie	82 676	31 794	114 470
	% wykonania	99,9	163,7	112,0

W Nadleśnictwach Grabownica i Brok w 1961 roku, a w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka w 1962 roku wykonano definitywne plany urządzenia lasu.

Powierzchnia wzrosła w poszczególnych nadleśnictwach następująco:

Ostrów Mazowiecka o 1 560,33 ha

Grabownica o 157,74 ha

Brok o 25,74 ha

Wzrost powierzchni następował na skutek przejmowania gruntów z Państwowego Funduszu Ziemi. Jako główny sposób użytkowania przyjęto: w lasach grupy I rębnię I b, w lasach grupy II rębnię Ia. Jako zasadniczy sposób odnowienia przyjęto sadzenie w bruzdy. Na siedliskach podmokłych o wysokim poziomie wody gruntowej przygotowywano rabatowałki oraz talerze.

W 1971 roku w Nadleśnictwach: Ostrów Mazowiecka, Grabownica i Brok wykonano I rewizję planu urządzenia lasu. W 1973 roku wszystkie trzy nadleśnictwa połączono w jedno, tworząc nadleśnictwo trzyobrębowe.

Powierzchnia obrębu Ostrów Mazowiecka, wynosząca w roku 1971 – 8 235,65 ha, podlegała w latach 1973-82 następującym zmianom:

przyjęto protokolarnie 349 działek z gruntów okolicznych wsi, o łącznej powierzchni 487,19 ha;

przekazano do Urzędu Miejskiego w Ostrowi Mazowieckiej oddz. 328a, 330, 331, o powierzchni 14,35 ha;

1979 r. przekazano do OZLP Białystok oddziały 1-4, o łącznej powierzchni 42,33 ha;

wyłączono drogi publiczne o powierzchni 22,55 ha.

Po uwzględnieniu w/w zmian łączna powierzchnia obrębu wyniosła 8643,61 ha.

Powierzchnia obrębu Grabownica, wynosząca wg stanu na 1.X.1971 r. 5928,04 ha, podlegała następującym zmianom:

w latach 1973–1980 przyjęto protokolarnie 77 działek z gruntów okolicznych wsi, o łącznej powierzchni 65,51 ha;

w 1983 r. przekazano do Urzędu Gminy w Małkini Górnej oddział 139b o powierzchni 0,43 ha;

w 1979 r. przyjęto z Nadleśnictwa Łochów oddziały 1-3, o łącznej powierzchni 55,74 ha;

w 1979 r. przekazano do OZLP Białystok grunty, o łącznej powierzchni 1 217,06 ha;

wyłączono drogi publiczne o łącznej powierzchni 21,33 ha.

Po uwzględnieniu w/w zmian łączna powierzchnia obrębu wyniosła 4 810,47 ha.

Powierzchnia obrębu Brok, wynosząca wg stanu na 1 X 1971 r. 5 604,66 ha, podlegała następującym zmianom:

protokołem z 1980 r. włączono z miasta Brok powierzchnię 1,30 ha;

wyłączono drogi publiczne o łącznej powierzchni 36,29 ha.

Po uwzględnieniu tych zmian łączna powierzchnia obrębu Brok wyniosła 5 569,67 ha.

Ogólna powierzchnia Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wynosiła wówczas 19 023,75 ha.

W związku ze znacznymi zmianami powierzchniowymi, zwłaszcza w obrębach Ostrów Mazowiecka i Grabownica, w roku 1978 sporządzono aktualizację stanu lasu i zasobów drzewnych, na podstawie, której zaktualizowano również plany dla poszczególnych obrębów.

Użytkowane rębne prowadzone było wyłącznie zrębami zupełnymi.

Zręby odnawiano poprzez sadzenie i siew. W okresie tym zalesiono również 180,38 ha gruntów porolnych.

W latach 1981–1983 znaczne szkody w lasach nadleśnictwa wyrządziły huraganowe wiatry. Spowodowały one konieczność uprzątnięcia około 30 000 m³ grubizny wywrotów i złomów. Istotne szkody wyrządziła również huba korzeniowa, szczególnie na gruntach porolnych w obrębie Ostrów Mazowiecka i częściowo Grabownica.

W roku 1984 wykonano w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka II rewizję planu urządzenia lasu. Wg stanu na dzień 1.01.1984 r. łączna powierzchnia Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wynosiła 19023,91 ha, w tym:

- Obręb Ostrów Mazowiecka – 8 643,61 ha;
- Obręb Grabownica – 48 10,47 ha;
- Obręb Brok – 5 569,67 ha.

Powierzchnię leśną, wynoszącą na początku okresu 18 065,83 ha, podzielono na:

- Lasy grupy I o powierzchni – 6 332,81 ha;
- Lasy grupy II o powierzchni – 11 733,02 ha.
 - Na lasy grupy I składały się: lasy wodochronne, masowego wypoczynku i lasy krajobrazowe.
 - Lasy grupy II nazywano lasami gospodarczymi.

Wyróżniono dwa gospodarstwa, wyszczególnione w tabeli nr 4.

Tabela 6. Powierzchnia poszczególnych gospodarstw Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

Gospodarstwo	Powierzchnia leśna w ha			Nadleśnictwo
	Obręby			
	Ostrów Mazowiecka.	Grabownica	Brok	
Specjalne	31,17	410,58	474,79	916,54
Zrębowe	8225,76	4136,37	4787,26	17149,29
Razem	8256,93	4564,95	5262,05	18065,83

Średnioroczny etat masowy (14117,3 m³) został wykonany w 83,1%, średnioroczny etat powierzchniowy (56,19 ha) w 99,5%.

Rozmiar cięć przedrębnych został masowo przekroczony (wykonano 118,3% masy). Natomiast powierzchniowo czyszczenia późne wykonano w 89,3%, a trzebieże w 97,2%.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka wg stanu na dzień 31.12.1994 r. posiadało: w obrębie Grabownica 3 wyłączone drzewostany nasienne, w obrębie Brok 2 wyłączone drzewostany nasienne, o łącznej powierzchni 28,12 ha.

Uzupełnieniem bazy nasiennej były gospodarcze drzewostany nasienne o łącznej powierzchni 724,60 ha (So – 717,80 ha, Ol – 6,80 ha) oraz 31szt. drzew doborowych.

W omawianym okresie drzewostany Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka corocznie nękanie były przez szkodniki pierwotne. W 1993 roku zwalczano gradację borecznika. Zabiegiem lotniczym objęto 2700 ha lasów państwowych i 300 ha lasów niepaństwowych. W tym samym też roku ponownie zwalczano II generację borecznika na powierzchni 6498 ha. W 1994 r. wykonano zabiegi zwalczania gradacji brudnicy mniszki na powierzchni 13687 ha oraz borecznika – 212 ha.

Wg planu na okres 1995–2004 powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wynosiła 19197,72 ha, z czego w obrębach: Ostrów Mazowiecka 8860,85 ha, Grabownica 4778,63 ha, Brok 5558,24 ha. W 2005 r. przeprowadzono zmiany w zasięgu obrębu Ostrów Mazowiecka i Grabownica.

Wg V rewizji planu urządzania lasu na lata 2005-2014, powierzchnia Nadleśnictwa wynosiła na 1.01.2005 r 19412,55 ha, z tego grunty lenne zalesione i niezalesione to 18527,76 ha. łączny etat użytkowania głównego wykonano w 99,52%, w tym użytkowanie rębne z przygodnymi w 99,90% a użytkowanie przedrębne w 99,21%. Użytki przygodne wynosiły 18,47% całego użytkowania nadleśnictwa. Jest to spowodowane dużym uszkodzeniem od wiatru w latach 2011-2012. Odnowienia i zalesienia na powierzchniach otwartych i pod osłoną wykonano w 89%. W tymże 10-leciu wybudowano i zmodernizowano 59,67 km dróg leśnych.

Dane za okres 2015–2024 przedstawione są w „Analizie gospodarki przeszłej” opracowanej przez Nadleśniczego. Etat użytkowania głównego został zwiększony „Decyzją nr 164 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 września 2023 r., w sprawie zwiększenia rozmiaru szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015-2024. Znak ZU.6005.51.2023.” do 1047434 m³ grubizny netto. Użytkowanie przedrębne zwiększono o 104474 m³ grubizny netto.

Nadleśnictwem Ostrów Mazowiecka od powstania zarządzali następujący nadleśniczowie (wg dostępnych danych):

N-ctwo Brok

Henryk Flanczewski 1959–1972

N-ctwo Grabownica

Henryk Gosiewski 1947–1950

Wacław Lewandowski 1951–1959

N-ctwo Ostrów Mazowiecka

Kazimierz Zarzycki 1933–1936

Kazimierz Chadajewski 1936–1940 i 1946–1950

Henryk Gosiewski 1959–1972

Jan Jagodziński 1972–1980

Marian Suchcicki 1980–1990

Waldemar Rudziński - 1991–2001

Piotr Uścian-Szaciłowski 01.06.2001r. - 07.05.2020r.

Marek Bączek 07.05.2020r. – 04.11.2022r.

Jerzy Derlicki 01.12.2022r. – 22.02.2024r.

Waldemar Wańczyk 23.02.2024r. – obecnie

Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie danych historycznych obrębów i nadleśnictwa od planu definitywnego urządzania do III rewizji planu ul.

Tabela 7. Dane historyczne Obręb Ostrów Mazowiecka

Wyszczególnienie		Stan na:						
		1962	1971	1984	1995	2005	2015	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pow. ogólna	-	8111,65	8235,65	8643,61	8860,85	8284,43	8343,93	8290,00
Pow. leśna bez zw. z gosp. leśną	-	7710,34	7833,78	8256,93	8380,32	7957,55	8020,16	7997,71
Gr. zw. z gosp. leśną					201,44	194,34	208,61	199,09
Grunty nieleśne					279,09	132,54	115,16	93,20
Pow. lasów ochron	-	2084,16	2121,21	2147,15	892,47	570,36	568,76	570,38
Pow. rezerwatów	-	-	-	-	-	-	-	-
Zapasy na pow. leś.	-	797494	984323	1416593	1705859	1876815	2123959	2198747
Przec. zapas na pow. leśnej	-	103	126	172	204	236	265	275
Przec. wiek	-	35,9	38,3	41,2	47,2	53	58	61
Etat użytkowania rębego - pow. ha	plan	571,46	579,70	289,60	347,96	675,27	704,07	830,69
	wykonanie	535,19 ³⁾	685,74 ¹⁾	331,93 ²⁾	345,12	664,18	703,19	
Etat użytkowania rębego - m ³ netto	plan	97400	121240	68020	86036	153079	179064	217857
	wykonanie	85894 ³⁾	156606 ¹⁾	66010 ²⁾	82976	145385	170981	
Wielkość użytkow. przedr. – po w ha	plan					6036,98	5752,71	5251,41
	wykonanie					6139	5706,58	
Wielkość użytkow. przedr. - m ³ netto	plan	26946	58780	110290	225558	226304	217630	262570
	wykonanie	45533 ³⁾	102791 ¹⁾	158743 ²⁾	217935	233635	196085	
Wielkość odnow. i zales. otwartych ha	plan	813,10	642,00	291,80	371,01	601,69	396,91	448,25
	wykonanie	789,31 ³⁾	965,25 ¹⁾	393,11 ²⁾	299,31	499,55	426,18	
Wielkość odnow. pod osłoną - ha	plan				7,88	53,46	103,35	127,62
	wykonanie				20,54	58,07	117,65	
Wiek rębności	So	100	100	120	120	110	110	110
	Db	120	120	140	120	120	120	120
	Św	-	80	100	100	100	100	100
	Jd	-	-	-	-	-	-	-
	Brz,Ol,Gb	80	80	80	80	80	80	80
	Os	-	50	50	50	50	50	50
	Tp	-	40	40	40	40	40	40

Tabela 8. Dane historyczne Obręb Grabownica

1	2	Stan na:						
		1961	1971	1984	1995	2005	2015	2025
		3	4	5	6	7	8	9
Pow. ogólna	-	5918,60	5928,04	4810,74	4778,63	5571,21	5560,29	5535,32
Pow. leśna bez zw. z gosp. leśną	-	5579,23	5562,45	4546,85	4529,83	5300,36	5295,82	5289,58
Gr. zw. z gosp. leśną					126,71	134,81	149,54	145,12
Grunty nieleśne					122,09	136,04	114,93	100,62
Pow. lasów ochron	-	157,94	1870,26	1852,35	903,11	1137,45	1131,35	1126,31
Pow. rezerwatów	-	-	-	-	-	-	-	-
Zapas na pow. leś.	-	633382	800719	966278	1103012	1379515	1464788	1522305
Przec. zapas na pow. leśnej	-	114	144	213	243	260	277	288
Przec. wiek	-	37,6	41,1	48,8	56,5	59	63	64
Etat użytkowania rębnego - pow. ha	plan	353,39	342,10	123,40	247,99	505,83	541,68	533,02
	wykonanie	436,95	420,64 ¹⁾	125,53 ²⁾	217,96	504,51	549,83	
Etat użytkowania rębnego - m ³ netto	plan	62467	80120	31580	62490	117330	152646	156491
	wykonanie	69338	97446 ¹⁾	26150 ²⁾	50450	114683	144925	
Wielkość użytkow. przedr. – po w ha	plan					3832,85	3482,88	2701,33
	wykonanie					3976,96	3476,50	
Wielkość użytkow. przedr. - m ³ netto	plan	27229	51780	69400	108817	142167	153509	135067
	wykonanie	49961	72389 ¹⁾	87298 ²⁾	113727	141111	144916	
Wielkość odnow. i zales. otwartych ha	plan	467,89	357,40	159,40	254,61	455,57	378,12	401,85
	wykonanie	498,19	496,82 ¹⁾	157,63 ²⁾	187,55	420,39	376,19	
Wielkość odnow. pod osłoną - ha	plan			6,07	2,01	29,39	45,75	42,95
	wykonanie				11,26	28,99	41,79	
Wieki rębności	So	100	100	120	120	110	110	110
	Db	120	120	140	120	120	120	120
	Św	-	80	100	100	100	100	100
	Jd	-	-	-	-	-	-	-
	Brz,Ol,Gb	80	80	80	80	80	80	80
	Os	-	50	50	50	50	50	50
	Tp	-	40	40	40	40	40	40

Tabela 9. Dane historyczne Obręb Brok

Wyszczególnienie	Uszczeg. informac.	Obręb Brok						
		Stan na:						
		1961	1971	1984	1995	2005	2015	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pow. ogólna	-	5615,21	5604,66	5569,67	5558,24	5556,91	5565,16	5519,04
Pow. leśna bez zw. z gosp. leśną	-	5259,51	5254,91	5262,05	5262,75	5269,85	5269,87	5249,12
Gr. zw. z gosp. leśną					131,92	132,15	149,48	145,71
Gruntów nieleśne					163,57	154,91	145,81	124,21
Pow. lasów ochron	-	50,62	1451,29	2333,31	1114,91	1018,92	1020,15	1010,93
Pow. rezerwatów	-	-	-	-	-	-	-	-
Zapasy na pow. leś.	-	747308	898760	1236906	1307412	1447186	1508344	1484979
Przec. zapas na pow. leśnej	-	142	171	235	248	275	286	283
Przec. wiek	-	49,2	50,8	51,6	59,2	63	65	63
Etat użytkowania rębego - pow. ha	plan	463,48	448,90	148,90	311,49	591,08	537,47	558,82
	wykonanie	462,59	593,29 ¹⁾	157,75 ²⁾	288,11	639,56	541,09	
Etat użytkowania rębego - m ³ netto	plan	86018	125060	41570	80474	154396	165882	161441
	wykonanie	87416	157468 ¹⁾	38024 ²⁾	68781	164321	149133	
Wielkość użytkow. przedr. – po w ha	plan					3539,89	3237,94	2391,61
	wykonanie					3580,28	3241,26	
Wielkość użytkow. przedr. - m ³ netto	plan	29974	52560	83400	117297	165930	142714	119581
	wykonanie	61273	93079 ¹⁾	96287 ²⁾	143073	155421	129406	
Wielkość odnow. i zales. otwartych ha	plan	496,50	467,70	163,20	304,89	577,20	486,63	427,81
	wykonanie	439,42	638,05 ¹⁾	170,89 ²⁾	206,97	513,89	511,86	
Wielkość odnow. pod osłoną - ha	plan				5,94	43,25	44,66	35,91
	wykonanie				11,71	50,48	40,14	
Wiek rębności	So	100	100	120	120	110	110	110
	Db	120	120	140	120	120	120	120
	Św	-	80	100	100	100	100	100
	Jd	-	-	-	-	-	-	-
	Brz,Ol,Gb	80	80	80	80	80	80	80
	Os	-	50	50	50	50	50	50
	Tp	-	40	40	40	40	40	40

Tabela 10. Dane historyczne Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka

Wyszczególnienie		Stan na:						
		definit.	1971	1984	1995	2005	2015	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pow. ogólna	-	19645,46	19733,36	19023,75	19197,72	19412,55	19469,38	19344,36
Pow. leśna bez zw. z gosp. leśną	-	18549,08	18651,14	18065,83	18172,90	18527,76	18585,85	18536,41
Gr. zw. z gosp. leśną					460,07	461,30	507,63	489,92
Grunty nieleśne					564,75	423,49	375,90	318,03
Pow. lasów ochron	-	2292,72	5442,76	6332,81	2910,49	2726,73	2720,26	2707,62
Pow. rezerwatów	-	-	-	-	-	-	-	-
Zapasy na pow. leś.	-	2178184	2683802	3619777	4116283	4703516	5097091	5205981
Przec. zapas na pow. leśnej	-	117	144	200	227	254	274	281
Przec. wiek	-	40,3	42,7	46,1	53,0	57	61	63
Etat użytkowania rębego - pow. ha	plan	1388,33	1370,70	561,90	907,44	1772,18	1783,22	1922,53
	wykonanie	1434,73	1699,67 ¹⁾	615,21 ²⁾	851,19	1808,25	1788,36	
Etat użytkowania rębego - m ³ netto	plan	245885	326420	141173	229000	424805	497660	535789
	wykonanie	242648	411520 ¹⁾	130184 ²⁾	202206	424389	464889	
Wielkość użytkow. przedr. – po w ha	plan					13409,72	12473,53	10344,35
	wykonanie					13695,83	12474	
Wielkość użytkow. przedr. - m ³ netto	plan	84149	163120	263090	451672	534401	549744	517218
	wykonanie	156767	268259 ¹⁾	342328 ²⁾	474734	530167	548305	
Wielkość odnow. i zales. otwartych ha	plan	1777,49	1467,10	614,40	930,51	1634,46	1261,66	1277,91
	wykonanie	1726,92	2100,12	721,63 ²⁾	693,83	1433,83	1261,06	
Wielkość odnow. pod osłoną - ha	plan			6,07	15,93	126,10	193,76	206,48
	wykonanie				43,51	136,54	193,76	
Wiek rębności	So	100	100	120	120	110	110	110
	Db	120	120	140	120	120	120	120
	Św	-	80	100	100	100	100	100
	Jd	-	-	-	-	-	-	-
	Brz,Ol,Gb	80	80	80	80	80	80	80
	Os	-	50	50	50	50	50	50
	Tp	-	40	40	40	40	40	40

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Do planu u.l. przyjęto granice i powierzchnie działek i użytków oraz rodzaje użytków z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Wykonawca prac urzędniowych otrzymał od Nadleśnictwa następujące dokumenty geodezyjne, spełniające wymagania techniczne określone w instrukcji u.l.:

- wyciągi z rejestru gruntów Nadleśnictwa
- warstwę numeryczną działek ewidencyjnych, punktów granicznych i użytków klasyfikowanych, zgodnie ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Rejestr gruntów został sporządzony na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo i tworzy on relacyjną bazę danych opisowych z mapą numeryczną. W wyniku analizy zapisów w rejestrze dokonano aktualizacji stanu posiadania o :

- zmiany rodzajów użytków gruntowych (według ustawy o lasach art. 14.1.),

- zmiany wynikające z zalesień gruntów nieleśnych,
- zmiany wynikłe z weryfikacji mapy ze stanem faktycznym w terenie, wykonanej w trakcie prac taksacyjnych.

Stwierdzone w trakcie prac taksacyjnych rozbieżności między otrzymaną dokumentacją geodezyjną, a stanem na gruncie były zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie ujęcia ich w planie (protokół rozbieżności geodezyjnych z dnia 20.09.2024 r., umieszczony w załącznikach). Ogólna powierzchnia rozbieżności wynosi 38,4448 ha.

Grunty Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka składają się z 1584 działek ewidencyjnych. Na dzień 31.12.2024 r. Nadleśnictwo miało uregulowany stan prawny dotyczący sprawowania zarządu (założone księgi wieczyste) w 99,6%.

W stan posiadania Nadleśnictwa nie wchodziły grunty stanowiące współwłasność Skarbu Państwa z osobami fizycznymi lub prawnymi.

Nadleśnictwo nie prowadzi żadnego postępowania wynikającego ze sporu o przebieg granic zarządzanych gruntów. Grunty określone, jako sporne w ewidencji Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie występują

Wśród gruntów leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo istnieją enklawy i pólanki innych własności.

Granice gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka są w większości wyraźne i bezsporne, oznaczone i utwalone w terenie słupami granitowymi, z umieszczonymi pod ziemią podcentrami (rurki drenarskie, butelki).

W nadleśnictwie przeważa sztuczny podział powierzchniowy Linie podziału powierzchniowego: gospodarcze i oddziałowe mają charakter regularnego podziału nizinnego, a jego sieć w terenie jest utrwalona przy pomocy granitowych słupów oddziałowych.

Linie projektowane, w trakcie obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, zostały poszerzone do wymaganych wymiarów, a do poszerzenia w obecnym planie u.l. pozostały 22 linie podziału powierzchniowego w obrębie Ostrów Mazowieckaw oddz.: 15~c, 65~c, 112~b, 193~b, 242A~a, 263~c, 307~c, 310~c, 311~b, 325~d, 326~a, w obrębie Grabownica w oddz.: 27~b, 138~b, 166~c i w obrębie Brok w oddz.: 12~b, 25~b, 55~a, 64~b, 77~c, 137~b, na łącznej powierzchni 2,21 ha.

Zestawienie wybranych danych dotyczących podziału powierzchniowego wg obrębów i ogółem w nadleśnictwie przedstawia się poniżej:

Tabela 11. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego.

Wyszczególnienie	Cecha	Obręby			Nadleśnictwo
		OSTRÓW MAZOWIECKA	GRABOWNICA	BROK	
1	2	3	4	5	6
Liczba oddziałów	szt.	365	228	220	813
Średnia powierzchnia oddziału	ha	22,71	24,28	25,09	23,79
Brakujące nr oddziałów	numer	131, 226-241, 258-259, 268, 276, 281-286	117-127, 201-225, 242-257, 260-267, 269-275, 277-280,	-	

Wyszczególnienie	Cecha	Obręby			Nadleśnictwo
		OSTRÓW MAZOWIECKA	GRABOWNICA	BROK	
1	2	3	4	5	6
			287-326, 335, 338		
Oddziały z literą	numer	22A, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E, 33A, 34A, 44A, 50A, 59A, 60A, 65A, 71A, 78A, 83A, 119A, 132A, 132B, 132C, 133A, 134A, 135A, 136A, 137A, 138A, 139A, 139B, 140A, 141A, 141B, 142A, 143A, 144A, 144B, 144C, 144D, 144E, 144F, 144G, 154A, 154B, 154C, 156A, 156C, 156D, 156E, 156F, 157A, 157B, 157C, 158A, 166A, 166B, 170A, 172A, 199A, 208A, 215A, 242A, 242B, 246A, 247A, 247B, 24A, 288A	23A, 134A		
Liczba pododdz.	szt.	2594	1776	1795	6165
Średnia powierzchnia pododdz.	ha	3,13	3,04	3,00	3,07
Liczba wyłączeń nieliterowanych	szt.	522	337	330	1189
Ogólna liczba wyłączeń	szt.	3116	2113	2125	7354
Średnia powierzchnia wyłączenia	ha	2,66	2,62	2,60	2,63

Obowiązujący plan urządzenia lasu na lata 2025 - 2034 zestawiony jest z dokładnością do 1 ara i w stosunku do tabeli I zestawionej dla obrębów i Nadleśnictwa z dokładnością do 1m² nieznacznie się różni, z powodu na przyjęcie w planach urządzenia lasu zasady zaokrąglania pól powierzchni poszczególnych wydzieleń do pełnych arów.

Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wg głównych kategorii użytkowania, z dokładnością do 1m², według stanu na 01.01.2025 r., jak również ich rozliczenie wg powierzchni ewidencyjnej i wynikającej z planu urządzenia lasu na bieżące 10-lecie.

Poniższy podział użytków jest zgodny z klasyfikacją ewidencyjną gruntów określoną w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (dz. U. Nr 38, poz. 454).

Tabela 12. Tabelaryczne zestawienie stanu posiadania gruntów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wg grup użytków oraz powierzchni ewidencyjnej i wynikającej z opisów taksacyjnych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)

Wyszczególnienie	Grunty leśne							Grunty nieleśne							Ogółem	
	Zalesione	Do odnowienia	W produkcji ubocznej	Pozostałe leśne niezalesione	Objęte szczeg. ochroną prawną	Związane z gospod. leśną	Razem	Zadrzewione	Grunty rolne	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Grunty zabud. i zurbaniz.	Tereny różne	Nieuzytki		Razem
	Powierzchnia [ha]															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Obwód OSTRÓW MAZOWIECKA																
Pow. ewidencyjna (m2)	7902,478 1	74,8700	6,2500	10,1479	3,8800	199,0855	8196,711 5	-	77,4191	-	-	0,0847	-	15,7149	93,2187	8289,9302
Pow. z planu u.l. [ha]	7902,56	74,87	6,25	10,15	3,88	199,09	8196,80	-	77,41	-	-	0,08	-	15,71	93,20	8290,00
Różnica (m2)	-0,0819	-	-	-0,0021	-	-0,0045	-0,0885	-	0,0091	-	-	0,0047	-	0,0049	0,0187	-0,0698
Obwód GRABOWNICA																
Pow. ewidencyjna (m2)	5189,156 2	92,2471	3,0700	5,0931	-	145,1168	5434,683 2	-	97,3633	-	-	1,8753	-	1,3599	100,5985	5535,2817
Pow. z planu u.l. [ha]	5189,17	92,25	3,07	5,09	-	145,12	5434,70	-	97,38	-	-	1,88	-	1,36	100,62	5535,32
Różnica (m2)	-0,0138	-0,0029	-	0,0031	-	-0,0032	-0,0168	-	-0,0167	-	-	-0,0047	-	-0,0001	-0,0215	-0,0383
Obwód BROK																
Pow. ewidencyjna (m2)	5127,389 2	98,5200	4,8000	17,0137	1,3500	145,7149	5394,787 8	0,3400	116,9928	1,5300	-	0,8518	-	4,4736	124,1882	5518,9760
Pow. z planu u.l. [ha]	5127,43	98,52	4,80	17,02	1,35	145,71	5394,83	0,34	117,02	1,53	-	0,85	-	4,47	124,21	5519,04
Różnica (m2)	-0,0408	-	-	-0,0063	-	0,0049	-0,0422	-	-0,0272	-	-	0,0018	-	0,0036	-0,0218	-0,0640
Nadleśnictwo																
Pow. ewidencyjna (m2)	18219,02 35	265,6371	14,1200	32,2547	5,2300	489,9172	19026,18 25	0,3400	291,7752	1,5300	-	2,8118	-	21,5484	318,0054	19344,1879
Pow. z planu u.l. [ha]	18219,16	265,64	14,12	32,26	5,23	489,92	19026,33	0,34	291,81	1,53	-	2,81	-	21,54	318,03	19344,36
Różnica (m2)	-0,1365	-0,0029	-	-0,0053	-	-0,0028	-0,1475	-	-0,0348	-	-	0,0018	-	0,0084	-0,0246	-0,1721

1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka położone w województwie mazowieckim. W ramach województwa mazowieckiego wchodzi części powiatów: Ostrowskiego, wyszkowskiego oraz miasta Ostrów Mazowiecka i Brok.

Podstawowymi dokumentami planistycznymi dotyczącymi Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego” przyjęty przez Sejmik Województwa Mazowieckiego Uchwałą nr 180/14 dnia 07.07.2014 r.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa jest 7 gmin oraz 2 miasta. We wszystkich miastach i gminach plany zagospodarowania przestrzennego są modyfikowane zgodnie z aktualnymi i przyszłościowymi potrzebami dla lokalnego i ponadlokalnego rozwoju. W większości gmin poza planami zagospodarowania przestrzennego istnieją uchwalone przez Rady Gmin i Miast „Studia Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego”.

Procedury uchwalania planów miejscowych dotyczą poszczególnych wsi lub wsi położonych z dnia na obszarach gmin. W planach tych grunty Lasów Państwowych stanowiące grunty leśne, będące w zasobie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w większości przypadków zachowują swoją funkcję leśną.

1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych

Podstawowe założenia dotyczące ochrony środowiska oraz polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, zawarte są w następujących opracowaniach, tworzonych i uchwalanych na szczeblu województw, powiatów i gmin:

- Programy ochrony środowiska (POŚ),
- Plany rozwoju lokalnego (PRL),
- Strategie rozwoju (SR) lub Strategie rozwoju społeczno-gospodarczego (SRSG),
- Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP),
- Plan zagospodarowania przestrzennego (PZP) oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP).

Od wielu lat Unia Europejska traktuje ochronę środowiska jako jeden z priorytetów swojej polityki. Liczne badania, obserwacje i analizy wskazują, że powzięte wysiłki, również te podnoszące świadomość społeczną o konsekwencjach ekologicznych podejmowanych decyzji, przynoszą pozytywne efekty.

Według raportu Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) „Środowisko Europy 2015 – Stan i prognozy” (SOER 2015) europejska polityka w dziedzinie środowiska i klimatu przyniosły w ostatnich dziesięcioleciach znaczne korzyści dla jakości życia w Europie oraz kondycji ekosystemów. Raport wskazuje jednak, że pomimo poprawy sytuacji w ochronie środowiska przed Europą nadal stoją duże

wyzwania. W raporcie zwrócono uwagę m.in. na konieczność zastosowania bardziej ambitnych rozwiązań, by zrealizować wizję Europy na 2050 r., czyli zapewnienia „dobrej jakości życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”. Kierunek ten został wyznaczony w VII unijnym programie działań w zakresie środowiska.

Obszaru Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka dotyczą krajowe dokumenty zagospodarowania przestrzennego różnego szczebla, a w konsekwencji odnoszące się do zróżnicowanej skali przestrzennej i o różnej szczegółowości. Najważniejsze z nich omówiono poniżej.

POZIOM WOJEWÓDZKI

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjęty uchwałą Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r.

Główne założenia dokumentu to:

- rozmieszczenie w przestrzeni inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w oparciu o cele i zasady zagospodarowania przestrzennego województwa,
- ukierunkowanie działań dotyczących rozwoju gospodarczego, kultury i ochrony środowiska, poprzez uwzględnianie uwarunkowań, szans i zagrożeń wynikających ze zróżnicowanych cech przestrzeni województwa,
- oddziaływanie na zachowania przestrzenne podmiotów gospodarujących w przestrzeni, by były one zgodne z ogólnymi celami rozwoju województwa.

W zakresie polityki kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska Plan wskazuje m.in. następujące kwestie:

- stworzenie ciągłości przestrzennej systemu obszarów o cennych wartościach przyrodniczych oraz zapewnienia pomiędzy nimi powiązań ekologicznych (tworzenie spójnego systemu ochrony przyrody), co w ujęciu przestrzennym koncentrować się będzie na systemie dolin rzek, zwartych obszarach leśnych, a także korytarzach ekologicznych, charakteryzujących się wysokim stopniem naturalnego pokrycia terenu,
- poprawa standardów środowiska przyrodniczego, realizowana poprzez: zwiększanie zasobów i retencji wodnej, renaturalizację przekształconych odcinków rzek i terenów zalewowych, tworzenie systemu gospodarki odpadami, systemu oczyszczania ścieków, ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie przedsięwzięć zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przywracanie wartości użytkowej gruntom zdegradowanym, przeciwdziałanie erozji i ochronę gleb.

Wśród licznych kierunków działań mających na celu ochronę walorów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz wzrost bioróżnorodności, Plan wymienia m.in.:

- utrzymanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną w tym: Kampinoskiego Parku Narodowego, 184 rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych (Nadbużańskiego, Mazowieckiego, Chojnowskiego, Brudzeńskiego, Kozińskiego, Gostynińsko-Włocławskiego, Górznińskiego-Lidzbarskiego, Bolimowskiego, Podlaskiego Przełomu Bugu), 30 obszarów chronionego krajobrazu, 77 obszarów Natura 2000 oraz 882 użytków ekologicznych, 6 stanowisk dokumentacyjnych, 35 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i 4272 pomników przyrody,

- analizę rozmieszczenia form ochrony przyrody na terenie województwa mazowieckiego, umożliwiającej wskazanie obszarów niezbędnych dla zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych wraz z korektą granic istniejących obszarów chronionego krajobrazu – kontynuacja tworzenia sieci obszarów chronionych,
- wprowadzenie systemu ochrony prawnej korytarzy ekologicznych,
- ochronę dolin rzecznych, obszarów mokradłowych i kompleksów leśnych, które stwarzają doskonałe warunki migracyjne zwierząt,
- ochronę gruntów leśnych przed zmianą funkcji na nieleśną, z uwzględnieniem: czynników położenia, arealu oraz struktury terenów przewidzianych do zmiany przeznaczenia, szczególnie lasów położonych w granicach administracyjnych miast oraz w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, z wyjątkiem zmian przeznaczenia na potrzeby realizacji niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej,
- realizację Programu Zwiększenia Lesistości dla Województwa Mazowieckiego (zwiększenie lesistości do 25% w 2020 roku), zwłaszcza na terenach rekomendowanych do zalesień w pierwszej kolejności (priorytet I),
- zwiększanie powierzchni leśnej w województwie, mającej na celu przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez:
 - ✓ zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków przyrodniczo-krajobrazowych i potrzeb różnorodności biologicznej;
 - ✓ utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających nowoczesne, proekologiczne zasady gospodarowania w lasach;
- sporządzanie i wprowadzanie programów zwiększania lesistości na terenie gmin,
- wyłączenie z użytkowania lasów zasługujących na ochronę prawną lub objęcie ich zasadami gospodarstwa specjalnego,
- opracowywanie i wdrażanie studiów teoretycznych i doświadczalnych nad nowym modelem lasu z uwzględnieniem metod gospodarowania opartych na zasadach trwale zrównoważonego rozwoju i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- dostosowywanie koncepcji zagospodarowania i użytkowania lasu do przyrodniczych, gospodarczych i społecznych warunków funkcjonowania gospodarstwa leśnego z priorytetem naturalnego i półnaturalnego kierunku hodowli lasu, preferującego rębnie złożone i wykorzystanie odnowień naturalnych;
- promowanie i ochronę różnorodności biologicznej w całym procesie zarządzania i gospodarowania lasami;
- nadzoru nad przestrzeganiem prawidłowych metod gospodarowania w lasach wszystkich form własności.

W dniu 24 lipca 2018 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego przyjął projekt Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz Prognozy oddziaływania na środowisko do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz do stanowiącego jego część Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Warszawy. W związku z powyższym zgodnie z art. 41 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, z późn. zm.) w zw. z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.) oraz Obwieszczeniem Marszałka Województwa rozpoczął się etap opiniowania, uzgadniania i konsultacji społecznych projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz do stanowiącego jego część Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Warszawy. Konsultacje społeczne wyłożonego do publicznego wglądu dokumentu trwały od 27 lipca do 5 września 2018 roku (informacja: <http://mbpr.pl/zmianaplanu2018.html>).

2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze przyjęta uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.

Globalny kryzys, postępująca globalizacja i wynikająca z niej globalna konkurencja, problemy środowiskowe i demograficzne, rosnące różnice w rozwoju regionów oraz poziomu życia ich mieszkańców to istotne przesłanki tworzenia strategii regionalnych, wśród nich także strategii dla województwa mazowieckiego.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Nadrzędnym (głównym) celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Priorytetowy cel strategiczny w obszarze środowiska i energetyki sformułowano następująco: „zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska”. Cel ten będzie realizowany poprzez działania w następujących kierunkach:

- dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie;
- wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji;
- zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska, w tym działania:
 - ✓ przeciwdziałanie fragmentaryzacji przestrzeni przyrodniczej i zwiększenie lesistości regionu,
 - ✓ prowadzenie monitoringu zanieczyszczeń środowiska,
 - ✓ osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału ekologicznego wód i związanych z nimi ekosystemów,
 - ✓ przeciwdziałanie deficytowi wodnemu,
 - ✓ ochrona lasów i obszarów cennych przyrodniczo,
 - ✓ szerzenie świadomości ekologicznej,
 - ✓ ochrona powietrza i ochrona przed hałasem,
 - ✓ racjonalne planowanie funkcji terenów z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska;

- modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej;
- przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym;
- poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń;
- produkcja energii ze źródeł odnawialnych.

3. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do 2022 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 3/17 z dnia 24 stycznia 2017 r.

Program ochrony środowiska to dokument, który realizuje krajową politykę ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim zgodnie z dokumentami strategicznymi i programowymi. Dokument stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na obszarze województwa.

W dokumencie sformułowano główne cele w zakresie ochrony środowiska, którymi w odniesieniu do zasobów przyrodniczych są:

- ZP. I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
- ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
- ZP. III. Zwiększanie lesistości.

W ramach poszczególnych celów określono główne kierunki interwencji i odpowiadające im zadania, które zbiorczo przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13 Główne cele w zakresie ochrony środowiska wraz z kierunkami interwencji i zadaniami dla obszaru województwa mazowieckiego

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie
ZP. I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej		
1	ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	ZP.1.1. Sporządzenie bazy danych dotyczących parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu w województwie mazowieckim dla potrzeb sporządzenia odpowiednich uchwał Sejmiku Województwa Mazowieckiego
		ZP.1.2. Kontynuacja prac nad zatwierdzaniem planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i uzupełnienie wiedzy o przedmiotach ochrony w obszarach Natura 2000 wynikające z tych planów
		ZP.1.3. Kontynuacja prac nad opracowaniem i zatwierdzeniem planów ochrony dla rezerwatów przyrody
		ZP.1.4. Kontynuacja prac nad opracowaniem i zatwierdzeniem planów ochrony dla parków krajobrazowych pod zarządem Województwa Mazowieckiego
		ZP.1.5. Wykonanie audytu krajobrazowego województwa

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie
		ZP.1.6. Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy
		ZP.1.7. Monitoring obszarów chronionych
		ZP.1.8. Zmiana struktury własności gruntów Kampinoskiego Parku Narodowego (wykupy gruntów prywatnych)
		ZP.1.9. Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach
2	ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną
		ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych, w szczególności barszczów kaukaskich
		ZP.2.3. Zachowanie różnorodności biologicznej na terenach wiejskich z wykorzystaniem pakietów w ramach programów rolno-środowiskowo klimatycznych
		ZP.2.4. Zachowanie siedlisk i gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i na terenach zmeliorowanych w stanie niepogorszonym
		ZP.2.5. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych
		ZP.2.6. Zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo
3	ZP.3. Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych	ZP.3.1. Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni
		ZP.3.2. Wprowadzanie elementów zazieleniających obszary zabudowane (tzw. zielone dachy, zielone ściany)
		ZP.3.3. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni w tzw. miastach ogrodach otaczających Warszawę oraz stworzenie tzw. „zielonego pierścienia” wokół Warszawy
		ZP.3.4. Pielęgnacja pomników przyrody i zieleni w obiektach zabytkowych
		ZP.3.5. Utrzymanie zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych
4	ZP.4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa	ZP.4.1. Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody oraz ekologii krajobrazu
		ZP.4.2. Wsparcie zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych
		ZP.4.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody
		ZP.4.4. Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych
ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		
5	ZP.5. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	ZP.5.1. Uwzględnianie w planach urządzenia lasu przebudowy drzewostanów monokulturowych lub niezgodnych z siedliskiem
		ZP.5.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów prywatnych

Lp.	Kierunek interwencji	Zadanie
		ZP.5.3. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej
		ZP.5.4. Monitoring stanu zdrowotnego lasów
		ZP.5.5. Utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających proekologiczne zasady gospodarowania w lasach
		ZP.5.6. Odbudowa powierzchni zniszczonej przez huragany i pożary
6	ZP.6. Wsparcie działań edukacyjnych oraz infrastruktury turystycznej w lasach	ZP.6.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych
		ZP.6.2. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów
ZP. III. Zwiększanie lesistości		
7	ZP.7. Zwiększenie lesistości	ZP.7.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej
		ZP.7.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz gruntów, na których postępuje sukcesja naturalna
		ZP.7.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo

POZIOM POWIATOWY

Na szczeblu powiatowym nie są sporządzane dokumenty z zakresu planowania przestrzennego. Powiaty dysponują natomiast dokumentami strategicznymi, zwłaszcza strategiami rozwoju i programami ochrony środowiska, w których znajdują się kierunki rozwoju danego powiatu, uwzględniające aspekty przyrodnicze.

Powiat Ostrowski:

- „Strategię Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2013-2022”. Przyjętą uchwałą Nr XXX/236/13 Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 27.06.2013 r. Opracowanie jest odstępne na stronie internetowej pod adresem:

https://bip.powiatostrowmaz.pl/cms/16329/strategia_rozowju_powiatu

- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na rok 2028”. Przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej Nr. XLII/250/2021 z dnia 30.11.2021 r. Opracowanie jest odstępne na stronie internetowej pod adresem:

https://bip.powiatostrowmaz.pl/cms/16333/program%20ochrony_srodowiska

Miasto Ostrów Mazowiecka

- Miejskowy Plan Zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka uchwalony Uchwałą Nr XXXVI/159/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r., który dostępny jest na stronie <http://www.bip.ostrowmaz.pl/public/?id=123505> Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 15.10.2013 r. Sygn. Akt IV SA/Wa 1515/13 w sprawie ze skargi Wojewody Mazowieckiego na Uchwałę Rady Miasta Ostrów Mazowiecka z dnia 28.12.2012 r. Nr XXXVII/159/2012 w przedmiocie zmiany

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który stał się prawomocny 9.01.2014 r. stwierdził nieważność niektórych zapisów w/w uchwały. W związku z powyższym, część obszarów zlokalizowana na terenie miasta Ostrów Mazowiecka nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego;

- dla terenów położonych w Ostrowi Mazowieckiej pomiędzy ulicą Spacerową, a ul. Parcelacyjną obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego podjęty Uchwałą Nr XLII/309/2017 z dnia 20.12. 2017 r. (ogłoszoną w dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego 29.12.2017 r. poz. 12550). Powyższa uchwała dostępna jest na stronie BIP Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w zakładce: <http://www.bip.ostrowmaz.pl/public/?id=134617>;
- - dla terenu położonego w Ostrowi Mazowieckiej przy ul. Partyzantów obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego podjęty Uchwałą Nr XVIII/179/2020 z dnia 15.07.2020 r. (ogłoszoną w dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego 21.07.2020 r. poz. 7944). Powyższa uchwała dostępna jest na stronie BIP Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w zakładce: <http://www.bip.ostrowmaz.pl/public/?id=177231>;
- - Rada Miasta Ostrów Mazowiecka w dniu 18.12.2009 r. podjęła Uchwałą Nr XXXI/197/2009 w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka (dostępną na stronie BIP Urzędu Miasta w zakładce: Działalność Rady Miasta-uchwały Rada Miasta V kadencja-sesja Nr XXXI z dnia 18.12.2009 r.) zmienioną w części Uchwałą Nr XXIX/202/2016 z dnia 20.12.2016 r., która dostępna jest na stronie: <http://www.bip.ostrowmaz.pl/public/getFile?id=272539>

Powiat Wyszkowski:

- Program Rozwoju Powiatu Wyszkowskiego do roku 2025, który został przyjęty przez Radę Powiatu w Wyszkanie w dniu 30.12.2015 r., Uchwałą Nr XVII/112/2015. Uchwała została opublikowana w BIP Powiatu Wyszkowskiego w zakładce Rada Powiatu - Kadencja 2014-2018 - Uchwały Rady - 2015 – 30.12.2015 r., pod adresem:

<https://www.bip.powiat-wyszkowski.pl/index.php?cmd=zawartosc&opt=pokaz&id=3817>

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, który został przyjęty 29.12.2021 r. przez Radę Powiatu w Wyszkanie, Uchwałą numer XLI/241/2021. Uchwała została opublikowana w BIP Powiatu Wyszkowskiego w zakładce Rady Powiatu - Kadencja 2018 – 2023 - Uchwały Rady z wynikami głosowania – 2021 - 29.12.2021 r. pod adresem:

<https://www.bip.powiat-wyszkowski.pl/index.php?cmd=zawartosc&opt=pokaz&id=11407Na%20dzie%20C5%84%2023.03.2022%20r.%20Powiat%20Wyszkowski%20nie%20posiada%20planu%20rozwoju%20lokalnego%20oraz%20planu%20gospodarki%20odpadami>

POZIOM GMINNY

W gminach w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zaawansowanie w uchwalaniu planu zagospodarowania przestrzennego jest różne.

W poszczególnych gminach nie ma całkowitego opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego a jedynie są opracowane plany dla niektórych miejscowości lub ich części. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka uzgadnia wszystkie przesłane projekty planów zagospodarowania przestrzennego, planów ochrony środowiska i strategii regionalnych i lokalnych, przekazuje informacje do sporządzania raportów z realizacji tych dokumentów.

Gmina Brańszczyk

Teren Gminy Brańszczyk objęty jest miejscowym planem:

zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr XXI/118/04 z dnia 10.09.2004 r. z późn. zm., który umieszczony jest na stronie internetowej pod adresem:

<https://branszczyk.e-mapa.net/wykazplanow/>

Gmina Zaręby Kościelne

Część wsi Kańkowo Piecki, Kępiste Borowe, Rostki Daćbogi i Niemiry objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą nr XII.81/15. Na pozostałe grunty istnieje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą nr XVI/116/12. Adres strony internetowej, na której umieszczony jest MPZP:

<https://zarebykoscielne.e-mapa.net/>

Gmina Małkinia Górna

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone Uchwałą Nr 15/IV/2002 z dnia 30.12.2002 r.;
- 8 planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących część obszaru gruntów w zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (MPZP 001, MPZO 002, MPZP 003, MPZP 007, MPZP 008, MPZP 011, MPZP 013 i MPZP 014);
- na pozostałym obszarze gruntów w zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie ma obowiązujących aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego, link do strony na której znajdują się plany: <https://malkiniagorna.e-mapa.net/>

Gmina Ostrów Mazowiecka

Posiada Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XV/157/04 z dnia 29 października 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Mazowiecka z późn. zm., który umieszczony jest na stronie internetowej pod adresem: https://bip.gminaostrowmazowiecka.pl/wiadomosci/401/zagospodarowanie_przestrzenne

Gmina Wąsewo

- 3 plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące część obszarów gruntów w zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka tj. [uchwalony Uchwałą Nr XIX/88/08 z dnia 26.09.2008 r.](#),

[uchwalony Uchwałą Nr XXXV/248/2014 z dnia 17.04.2014 r., uchwalony Uchwałą Nr XXXV/249/2014 z dnia 17.04.2014 r.](#)

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wąsewo zatwierdzone Uchwałą Nr XXII.183.2021 z dnia 29.06.2021 r. W/w dokumenty znajdują się pod adresem: https://wasewo.e-mapa.net/?plnv_plan=001

Gmina Stary Lubotyń

Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla całej powierzchni Gminy Satry Lubotyń uchwalony Uchwałą Nr XXIX/35/05 z dnia 8.12.2005 r. z późn. zm., który znajduje się na stronie: <https://starylubotyln.e-mapa.net>

Gmina Brok

Nie posiada obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszary gruntów będących w zasięgu działania nadleśnictwa;

- w 2021 r. zostało uchwalone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brok przyjęte Uchwałą Nr XV/133/2021 z dnia 18.02.2021 r. (dokument udostępniony na stronie internetowej: <https://brok.e-mapa.net/>).
- w dniu 16.07.2021 r. Rada Gminy w Broku podjęła Uchwałą Nr XVIII/155/2021 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Sosnowej i ul. Tartacznej w Broku

Z analizy założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, zawartych w Strategiach Rozwoju województwa i powiatów, Programach Ochrony Środowiska powiatów, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego, które swoimi granicami obejmuje Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka wynika, że wpływ na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody mają następujące aspekty polityki przestrzennej:

Rozwój infrastruktury drogowej:

W dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego gmin ujęto rozbudowę infrastruktury drogowej, której budowa spowoduje wylesienie gruntów leśnych znajdujących się wzdłuż rozbudowywanych szlaków komunikacyjnych.

Zmiana przeznaczenia gruntów na cele nieleśne:

- Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Małkinia Nr 307/XLVIII/2018 w sprawie uchwalenia MPZP część oddz. 132 Leśnictwo Orło przeznaczona jest jako teren zieleni parkowej (ZP), cmentarza (1ZCz) i usług administracyjnych (1UA). Teren ten docelowo przeznaczony jest do zamiany gruntów.
- Rada Gminy w Broku podjęła Uchwałą Nr XVIII/155/2021 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Sosnowej i ul. Tartacznej w Broku, który obejmował będzie m.in. grunty znajdujące w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Dla gruntów tych planowana jest zmiana

przeznaczenia na cele nieleśne związane z lokalizacją nowego cmentarza oraz z funkcją turystyczną dla terenów zajętych przez ośrodki wypoczynkowe. Docelowo grunty te przeznaczone są do zbycia.

Zwiększenie lesistości:

Wszystkie dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska zakładają zwiększenie lesistości poprzez przeznaczenie do zalesienia gruntów rolnych, głównie V i VI klasy.

Ochrona gruntów leśnych:

Grunty leśne wg dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego przeznaczone mogą być tylko do gospodarki leśnej. W przypadku zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne uzyskano odpowiednią zgodę Ministra Klimatu i Środowiska.

Ochrona przyrody:

W dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska zawarta jest informacja o obszarach NATURA 2000, pomnikach przyrody oraz ich ochronie.

Turystyka i rekreacja:

W dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego zawarte są informacje dotyczące potencjału turystyczno-rekreacyjnego terenu nadleśnictwa oraz współpracy samorządów z nadleśnictwem w tym zakresie.

Edukacja ekologiczna społeczeństwa:

W programach ochrony środowiska zawarte są założenia dotyczące upowszechnienia edukacji ekologicznej społeczeństwa tj. wydarzenia edukacyjne, warsztatów, spotkań, pogadank, konkursów przyrodniczych, wycieczek krajoznawczych o tematyce przyrodniczej. W programach ochrony środowiska zawarte są również założenia dotyczące monitoringu i likwidowanie „dzikich” wysypisk śmieci.

„Program inwestycyjny Centralnego Portu komunikacyjnego”:

Zgodnie z „Programem inwestycyjnym Centralnego Portu komunikacyjnego, „Etap I 2020-2023” przyjętym Uchwałą Rady Ministrów nr 156 z dnia 28.10.2020 r. (MP 2020 poz. 1050) w wykazie nieruchomości pod tą inwestycję znalazły się grunty w gminie Brańszczyk tj. oddz. 218 leśnictwa Nowiny

1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego

Generalnym dokumentem w dziedzinie polityki zagospodarowania przestrzennego na omawianym terenie jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego”.

Gminy, których tereny stanowią część zasięgu terytorialnego nadleśnictwa realizują plany i strategię, będące odzwierciedleniem planów i strategii jednostek nadrzędnych. Zapisy istotne dla gospodarki leśnej nadleśnictwa, na ogół uwzględniające potrzeby w tym zakresie, znajdują się w następujących działach tych planów:

- ochrona środowiska, w tym ochrona przyrody,

- ochrona gruntów rolnych leśnych,
- ochrona krajobrazu.

Rozpoznanie środowiska przyrodniczego obszaru, szczególnie poza granicami nadleśnictwa, jest wystarczające. Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych gmin jest niezbędne do określenia dalszych kierunków i form ochrony przyrody.

Ochrona wód i gospodarowanie wodami

Planowane przedsięwzięcia nie zagrażają w znaczący sposób zasobom wodnym regionu.

Obrona kraju

W zasięgu nadleśnictwa występują obiekty związane z obronnością kraju, takie jak:

- Rzeka Bug wraz z obwałowaniem przeciwpowodziowym, stanowiąca południową granicę nadleśnictwa;
- Mosty na rzece Buk w Broku i Małkini Górnej;
- Linia kolejowa
- Trasa szybkiego ruchu S8

Eksploatacja złóż kruszyw

Eksploatację są ujęte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaręby Kościelne, na terenie będącym w zarządzie nadleśnictwa tj. oddz.: 191, 193, 194, 196, 197 (leśnictwo Orło) o łącznej powierzchni 57 ha.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenia trwałości lasu

Planowanymi na najbliższe lata inwestycjami w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa są:

- budowa małej obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej łączącej DK 627 z S8 i S61;
- rewitalizacja linii kolejowej na odcinku Ostrów Mazowiecka – Małkinia.

Stwierdza się, iż projekt Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025-2034 jest zgodny ze strategią zagospodarowania przestrzennego regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

1.2.4. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego gmin Ostrów Mazowiecka i Wąsewo, znajduje się 0,24 ha gruntów do zalesienia. Wykaz tych gruntów przedstawia się następująco:

Tabela 14. Wykaz gruntów do zalesienia

Lp.	Obręb leśny	Oddział Poddz.	Pow. [ha]	Uwagi
1	2	3	4	5
1	OSTRÓW MAZOWIECKA	144A f	0,1	Gmina Wąsewo
2	OSTRÓW MAZOWIECKA	144F I	0,14	Gmina Ostrów Mazowiecka
Razem			0,24	

1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej opartej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych (Zielony i inni. 2010) Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka położone jest w:

- Krainie Mazowiecko-Podlaskiej (4)
 - Mezonegionie Wysoczyzny Łomżyńskiej (4-6) – obejmującym niemal całe nadleśnictwo;
 - Mezonegionie Zambrowsko-Bielskim (4-7) – obejmującym pas wschodniej części nadleśnictwa;
 - Mezonegionie Doliny Dolnego Bugu (4-9) – obejmującym południową część nadleśnictwa, wzdłuż rzeki Bug.

Mapa 5. Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej

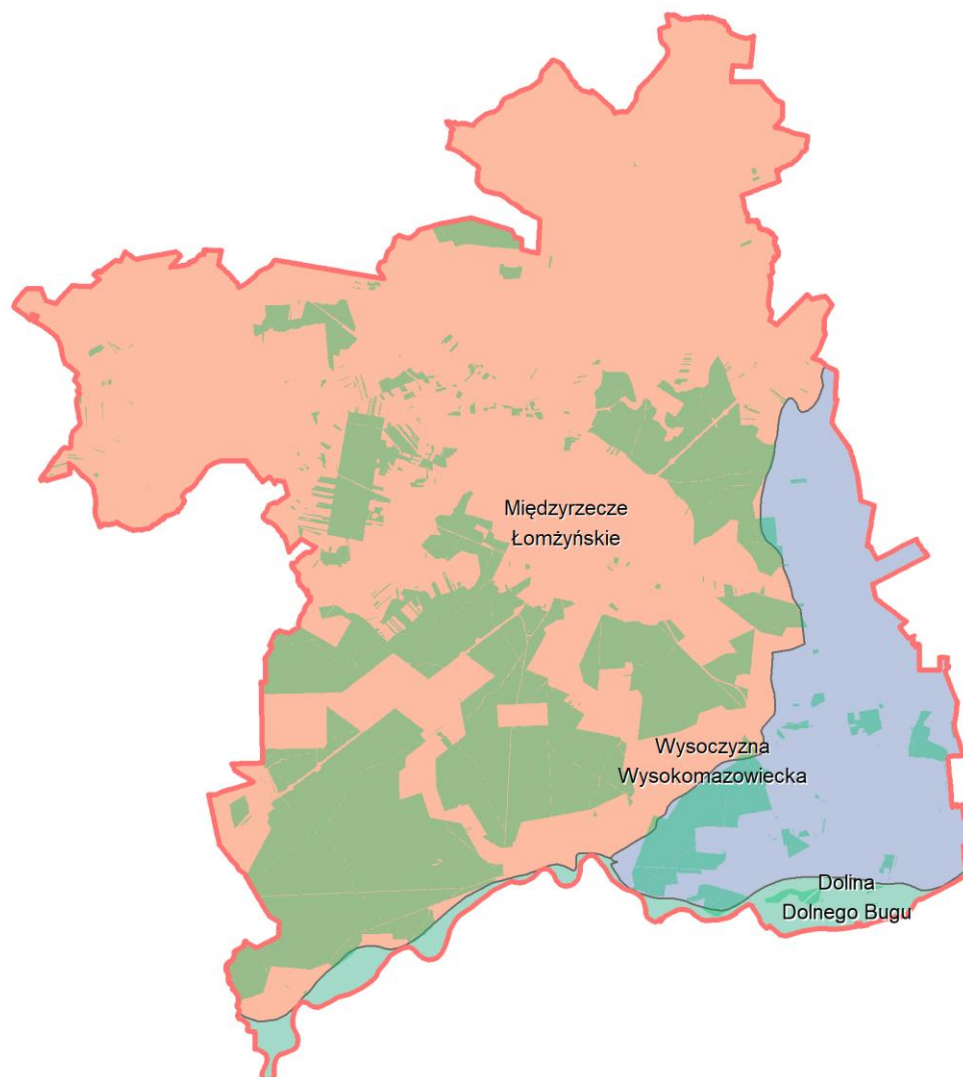
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe

Obszar Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka położony jest między 52°38", a 52°59" szerokości geograficznej północnej i 21°35", a 22°06" długości geograficznej wschodniej. Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2002) obszar nadleśnictwa zaliczony został do:

- Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa (3),
 - Prowincja Niziny Środkowoeuropejskiej (31),
 - Podprowincji Niziny Środkowopolskie (318)
 - Makroregion Nizina Północnomazowiecka (318.6)
 - Mezoregion Międzyrzecza Łomżyńskiego (318.67);
 - Makroregion Niziny Środkowomazowiecka (318.7),

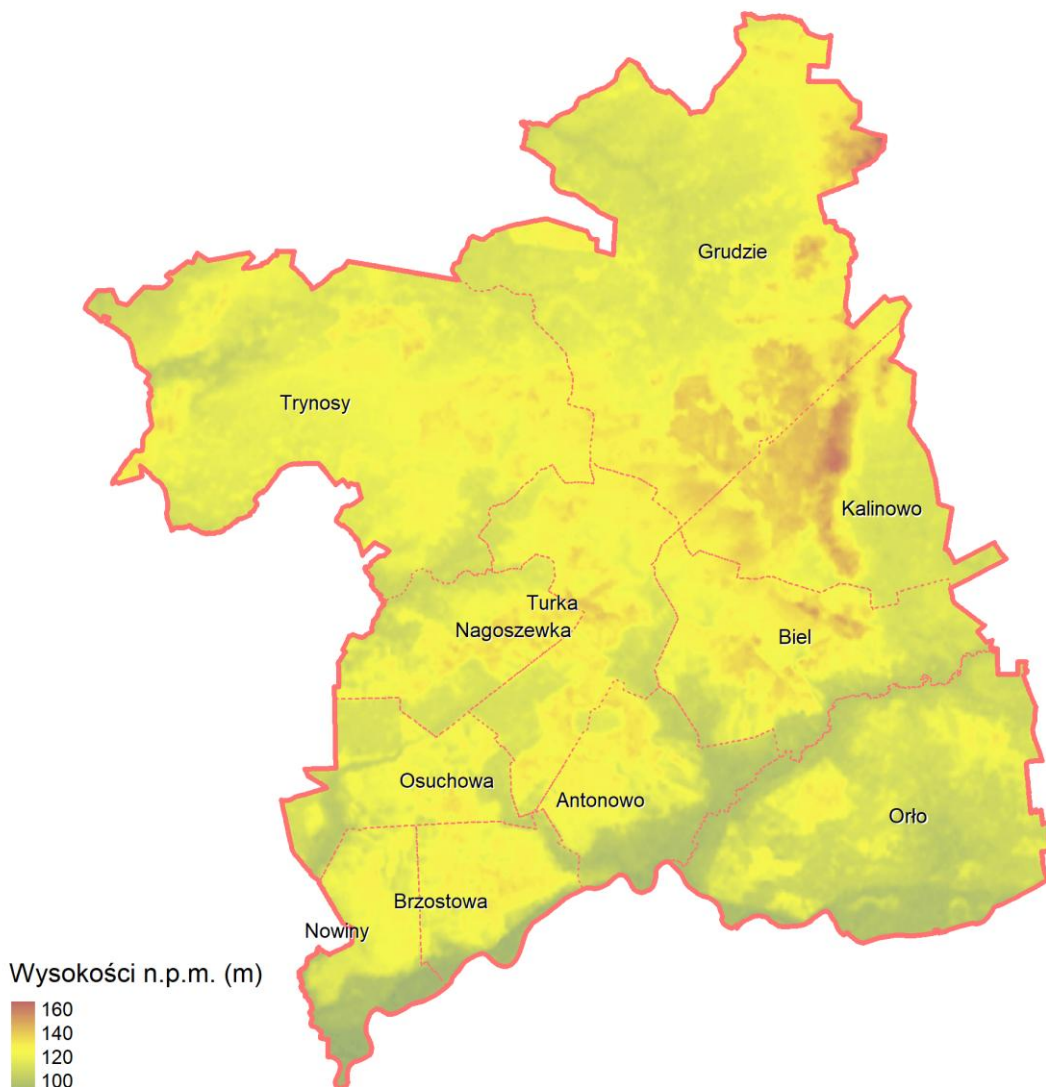
- Mezuregionu Doliny Dolnego Bugu (318.74),
 - Makroregion Nizina Południowopodlaska (318.9),
 - Mezuregion Podlaskiego Przełomu Bugu (318.91),
- Megaregion Niż Wschodnioeuropejski (8),
 - Prowincja Niżu Wschodniobałtycko-Białoruskiego (84),
 - Podprowincji Wysoczyzny Poddłasko-Białoruskie (843),
 - Makroregion Niziny Północnopodlaskiej (843.3),
 - Mezuregion Wysoczyzny Wysokomazowieckiej (843.35).

Mapa 6. Położenie nadleśnictwa na tle podziału fizyczno-geograficznego

Średnia wysokość n.p.m. waha się od 105–125 m. Najwyższe wzniesienie to 155 m n.p.m. (Leśnictwo Kalinowo), a najniżej położony punkt to dolina Bugu ok. 91 m n.p.m.

Mapa 7. Mapa wysokościowa terenu na tle leśnictw

1.3.3. Rzeźba terenu

Cały obszar nadleśnictwa należy zaliczyć do obszarów nizinnych. Rzeźba terenu jest mało urozmaicona, przeważa teren równinny z niewielkimi wzniesieniami i pagórkami.

Obszar nadleśnictwa położony jest w zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego, stadium warciańskiego.

Na większości obszaru przeważają równoległe równiny moreny dennej, ukształtowane w warunkach silnych i długotrwałych denudacyjnych i akumulacyjnych procesów peryglacyjnych, rozcięte dolinami rzek: Bug, Broczysko, Tuchełka i Wymakracz.

1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne

1.3.4.1. Warunki glebowe

Gleby w Nadleśnictwie są dobrze rozpoznane. Nadleśnictwo posiada opracowanie glebowo-siedliskowe, wykonane w 2003 roku przez BULiGL O/Warszawa.

Udział powierzchniowy i procentowy typów gleb przedstawia tabela.

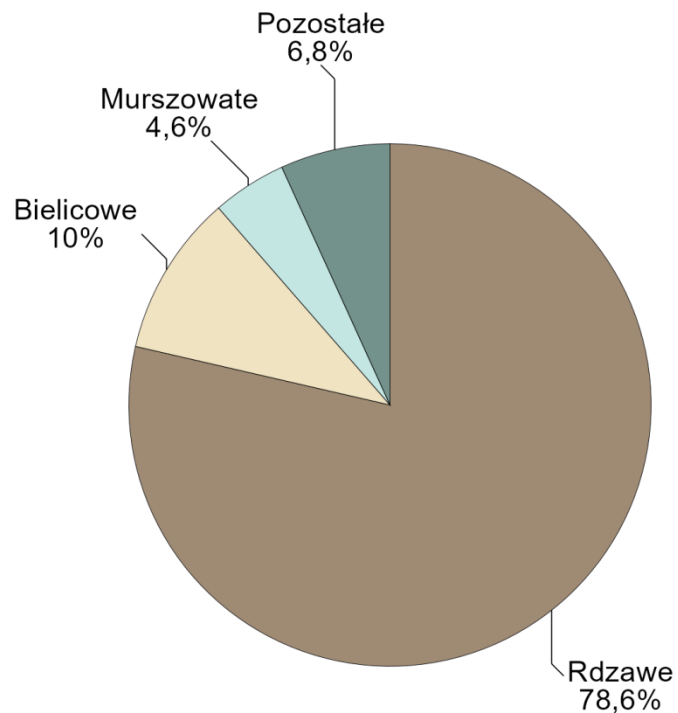
Tabela 15. Zestawienie typów gleb w nadleśnictwie

Podtyp gleby	Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA		Obręb GRABOWNICA		Obręb BROK		Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
Razem Arenosole	288,16	3,60	208,39	3,94	23,79	0,45	520,34	2,81
Razem Czarne ziemie	68,5	0,86	62,2	1,18	24,23	0,46	154,93	0,84
Razem Gleby brunatne	9,16	0,11	15,48	0,29	10,42	0,20	35,06	0,19
Razem Gleby płowe	238,21	2,98	51,4	0,97	22,1	0,42	311,71	1,68
Razem Gleby rdzawe	6200,28	77,53	3888,61	73,51	4484,65	85,44	14573,54	78,62
Razem Gleby bielcowe	727,22	9,09	597,12	11,29	530,12	10,10	1854,46	10,00
Razem Gleby gruntowoglejowe	52,11	0,65	41,85	0,79	19,64	0,37	113,6	0,61
Razem Gleby opadowoglejowe	0,65	0,01	1,4	0,03	6,58	0,13	8,63	0,05
Razem Gleby torfowe	7,25	0,09	9,58	0,18	13,37	0,25	30,2	0,16
Razem Gleby murszowe	55,45	0,69	5,05	0,10	13,34	0,25	73,84	0,40
Razem Gleby murszowate	350,72	4,39	408,08	7,71	100,88	1,92	859,68	4,64
Razem Mady rzeczne		0,00	0,43	0,01		0,00	0,43	0,00
Razem grunty leśne	7997,71	100	5289,58	100	5249,12	100	18536,41	100

Na gruntach Nadleśnictwa Ostrów największy udział mają najczęściej spotykane w polskich lasach gleby rdzawe, łącznie 78,62%. Pozostałe ważniejsze gleby nadleśnictwa to: gleby bielcowe (10,00%) murszowate (4,64%) oraz arenosole (2,81%).

Szerokie omówienie warunków geologicznych, geomorfologicznych i hydrologicznych zawarte jest w operacie glebowo-siedliskowym.

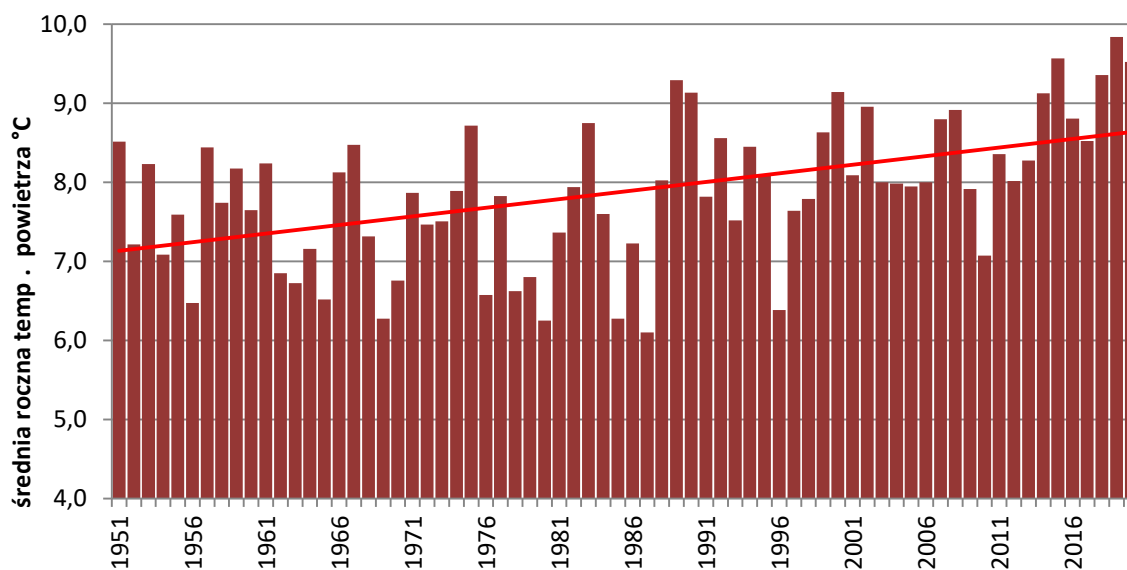
Wykres 8. Udział powierzchniowy typów gleb wg wydzielen drzewostanowych

1.3.4.2. Warunki klimatyczne

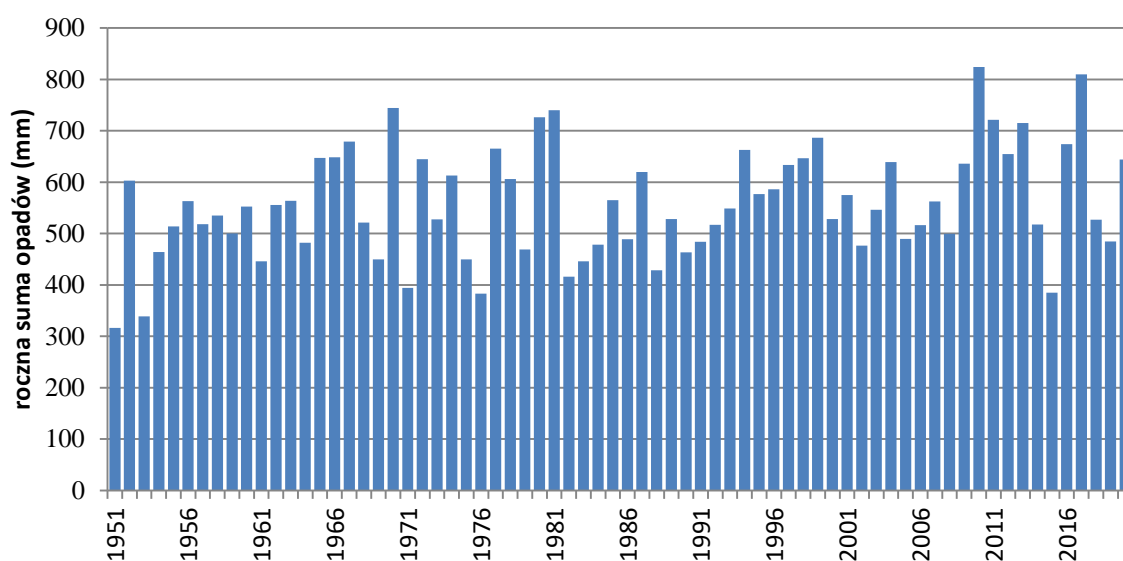
Klimat Niziny Mazowiecko-Podlaskiej ma cechy klimatyczne Wielkich Dolin. Charakteryzuje go duża amplituda średnich rocznych temperatur, dość nagłe przejścia w porach roku oraz niewielka ilość opadów.

Średnia roczna temperatura z ostatniego 10. lecia wynosi tu 9,6°C, a na przestrzeni ostatnich 70 lat wahała się znacznie – najniższą średnią roczną temperaturę zanotowano w 1987 r – wynosiła ona 6,1 °C, a najwyższą w 2019 r – 9,8 °C. Od 1951 r. średnia temperatura powietrza systematycznie, choć fluktuacyjnie rośnie (wykres nr. 9).

Wykres 9. Zestawienie średnich rocznych temperatur powietrza (w C°) w latach 1951-2020 dla stacji meteorologicznej IMGW w Pultusku.

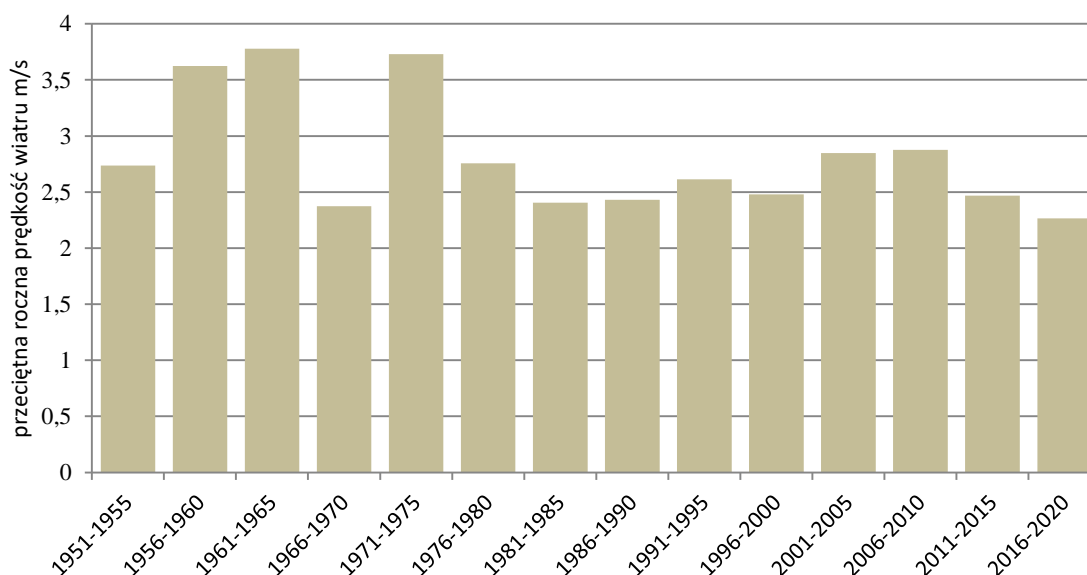
Przeciętna roczna suma opadów z wielolecia 1971–2020 wynosi około 560 mm, natomiast kilka ostatnich lat charakteryzowało się większymi sumami opadów; średnia za ostatnie 5 lat osiągnęła około 620 mm.

Wykres 10. Zestawienie rocznych sum opadów (w mm) w latach 1954-2020 dla stacji meteorologicznej IMGW w Pultusku.

Najwyższe miesięczne sumy opadów przypadają w miesiącach letnich. Najniższe sumy opadu występują w okresie luty–marzec oraz w październiku, zaś najmniejsza liczba dni z opadem przypada na wiosnę i lato. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 85 dni w roku.

Na omawianym terenie przeważają wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie. Są to na ogół wiatry umiarkowane i słabe. Sporadycznie zdarzają się wiatry silne i bardzo silne.

Wykres 11. Przeciętna prędkość wiatru w miesiącach w okresie 1951-2020 dla stacji meteorologicznej IMGW Pułtusk.

Dane klimatyczne zawarte w Banku Danych o Lasach dla terenów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka przedstawiają się następująco:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,5 - 8 °C,
- średnia temperatura powietrza najcieplejszego miesiąca (lipca): 18 °C,
- średnia temperatura powietrza najzimniejszego miesiąca (stycznia): - 4 °C,
- wielkość opadu atmosferycznego (1971 – 2000 r.): ok. 560 mm,
- średnia długość okresu wegetacyjnego: 210 dni,
- średnia temperatura okresu wegetacyjnego: 16 °C
- średnia wielkość opadu w okresie wegetacyjnym: ok. 200 mm
- średnia długość okresu bezprzymrozkowego: ok. 200 dni
- liczba dni z pokrywą śnieżną: 85.

Przymrozki wczesnojesienne pojawiają się najczęściej w połowie października, a późnowiosenne występują zwykle do połowy maja.

Najwyższe miesięczne sumy opadów występują w lato, a najniższe w lutym, marcu oraz październiku.

Zmiany klimatu na terenie Nadleśnictwa są zauważalne. W kontekście niniejszego opracowania najważniejsze znaczenie będą miały zmiany dotyczące warunków wzrostu drzew leśnych. Wzrost średniej temperatury powietrza, zwiększanie liczby dni z temperaturą upalną, obserwowane dłuższe okresy suszy oraz następujące po nich nawałne deszcze mają zasadniczo negatywny wpływ na warunki funkcjonowania szaty roślinnej i przyspiesza tendencje zmian w ekosystemach leśnych.

1.3.4.3. Warunki wodne

Teren Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka położony jest w dorzeczu Narwi i Bugu. Obręby Brok i Grabownica oraz południowa część Obrębu Ostrów Mazowiecka położone są w dorzeczu Bugu (dorzecze III rzędu) – na prawym brzegu rzeki (od ujścia Pukawki do ujścia Tuchełki).

Obszar Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka charakteryzuje się umiarkowanie gęstą siecią rzeczną. Dorzecze Bugu poprzecinane jest niewielkimi, lecz silnie meandrującymi dopływami, takimi jak: Pukawka, Turka, Tuchełka (cieki IV rzędu) i licznymi ciekami V rzędu – m.in. Struga, Brok Mały, Zusałka i inne, w większości bezimienne ciek.

Ważne funkcje retencyjne spełniają również występujące w lasach bagna, torfowiska i małe zbiorniki wodne, które powodują zahamowanie odpływu wód. Na gruntach nadleśnictwa zlokalizowanych jest:

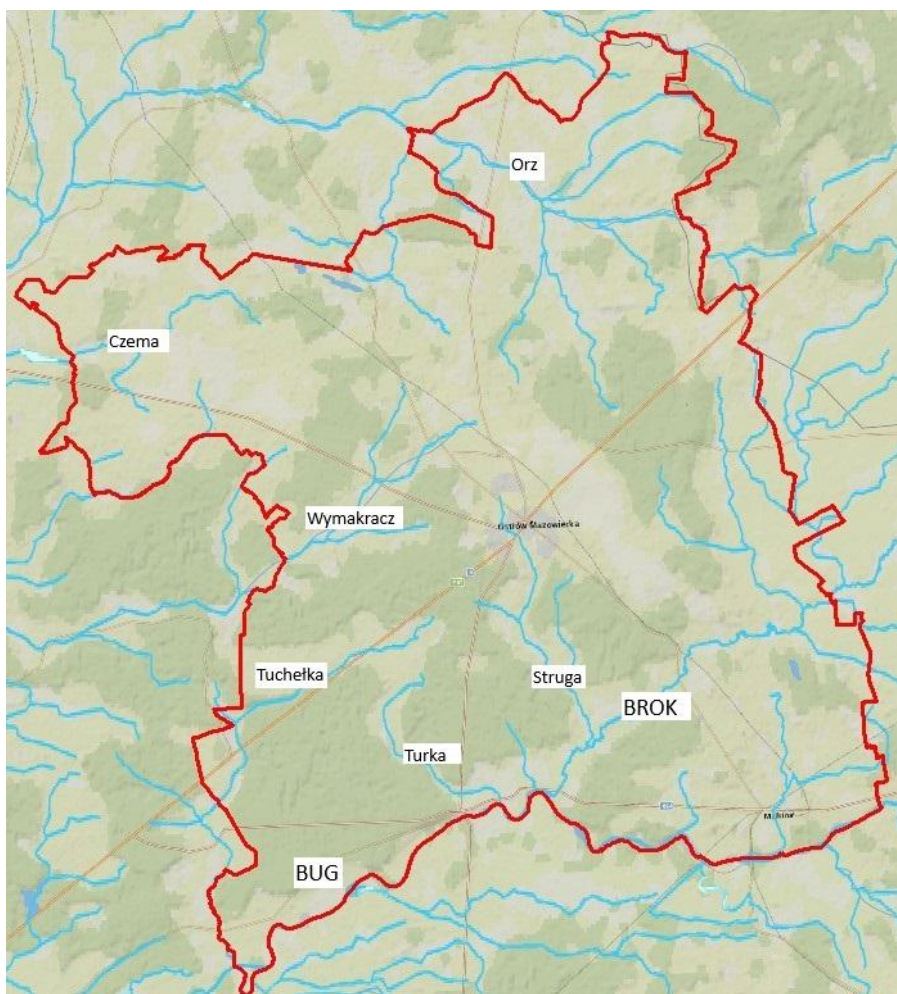
- 2 jeziora o łącznej powierzchni – 1,53 ha;
- Stawy (3 wydzielania) – 44,39 ha;
- Bagna (21 wydzieleni) na użytkach nieleśnych – 17,62 ha.
- Rowy (45 wydzieleni Nieliterowanych) na gruntach leśnych – 5,10ha;
- Rowy na gruntach nieleśnych (7 wydzieleni Nieliterowanych) – 0,53 ha;
- Siedliska bagienne i zalewowe – 441,43 ha;
- Siedliska wilgotne – 899,76 ha;

Występują też licznie małe zabagnienia lub oczka wodne, niestanowiące osobnych wydzieleni – 37 obiektów obejmujące 4,29 ha.

Uzupełnieniem wód powierzchniowych są mniejsze naturalne i sztuczne zbiorniki wodne oraz sieć rowów melioracyjnych

W granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka największe znaczenie ma czwartorzędowy poziom wód podziemnych, głównie ze względu na duże zasoby, stosunkowo łatwą odnawialność i najłatwiejszą dostępność. Niestety poziom ten stosunkowo łatwo ulega również zanieczyszczeniom, szczególnie, jeżeli warstwa wodonośna pozbawiona jest w stropie izolacji.

Obszar nadleśnictwa wg regionalnego podziału hydrogeologicznego Polski położony jest w granicach regionu mazowieckiego oraz południowa część oparta o linię brzegu rzeki Buk do subregionu centralnego. Południowo-zachodnia część nadleśnictwa leży w granicach głównego zbiornika wód podziemnych nr 221 – Dolina kopalna Wyszaków.

Wykres 12. Położenie nadleśnictwa na tle sieci hydrologicznej

1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych składów gatunkowych

W załącznikach do opisanego ogólnego oraz w tomie II zamieszczone zostały:

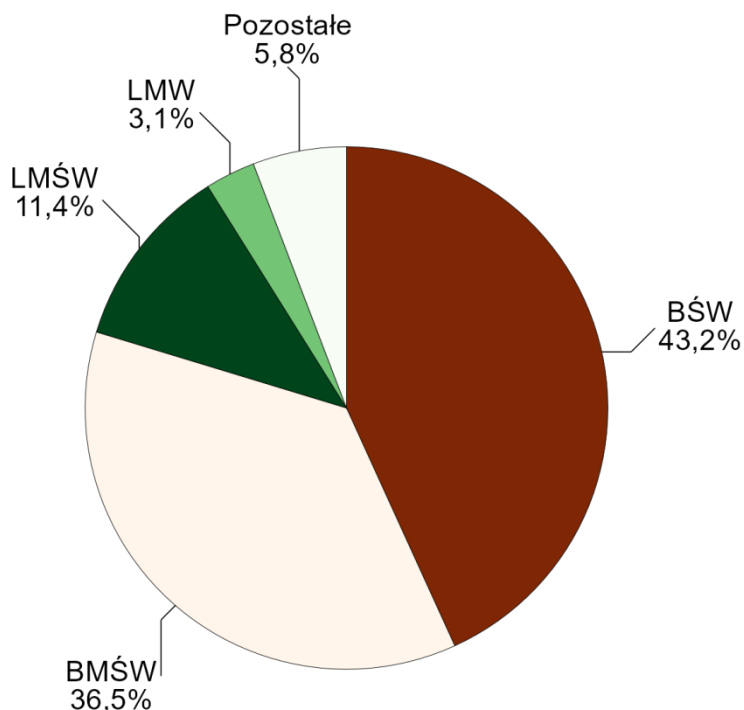
- **tabela nr II** - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- **tabela nr IV** - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- **tabela nr Va** - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- **tabela nr Vb** - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu w nadleśnictwie.

Tabela 16. Zestawienie powierzchni leśnej i udziału procentowego typów siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)

Typ siedliskowy lasu	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
BS	2,44	0,03	0,32	0,01	-	0,00	2,76	0,01
BŚW	2882,65	36,04	2437,05	46,06	2681,28	51,07	8000,98	43,17
BB	1,42	0,02	-	0,00	-	0,00	1,42	0,01
BMŚW	2899,08	36,25	1957,86	37,01	1911,01	36,41	6767,95	36,51
BMW	40,30	0,50	47,81	0,90	18,83	0,36	106,94	0,58
BMB	-	0,00	-	0,00	0,58	0,01	0,58	0,00
LMŚW	1409,63	17,63	272,27	5,15	427,70	8,15	2109,60	11,38
LMW	168,46	2,11	323,56	6,12	73,13	1,39	565,15	3,05
LMB	0,80	0,01	-	0,00	-	0,00	0,80	0,00
LŚW	240,63	3,01	28,91	0,55	44,39	0,85	313,93	1,69
LW	124,88	1,56	89,77	1,70	13,02	0,25	227,67	1,23
OL	53,87	0,67	50,08	0,95	33,04	0,63	136,99	0,74
OLJ	173,55	2,17	81,95	1,55	46,14	0,88	301,64	1,63
Razem	7997,71	100,00	5289,58	100,00	5249,12	100,00	18536,41	100,00

Wykres 13. Udział powierzchniowy typów siedliskowych lasu

Dominującymi typami siedliskowymi w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka są siedliska: Bśw – 43,2% (8000,98 ha) i BMśw – 36,5% (6767,95 ha), poza nimi znaczący udział też mają siedliska: LMśw – 11,4% (2109,60 ha) oraz LMw – 3,1% (565,15 ha)

Tabela 17. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych

Grupy żyźnościowe siedlisk	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem	%
	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Zalewowe		
	Powierzchnia leśna [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
Bory	2,76	8000,98	-	1,42	-	8005,16	43,19
Bory mieszane	-	6767,95	106,94	0,58	-	6875,47	37,09
Lasy mieszane	-	2109,60	565,15	0,80	-	2675,55	14,43
Lasy	-	313,93	227,67	136,99	301,64	980,23	5,29
Ogółem	2,76	17192,46	899,76	139,79	301,64	18536,41	100,00
%	0,01	92,76	4,85	0,75	1,63	100,00	

Tabela 18. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne siedlisk leśnych w układzie fizjograficznym

Grupy żyźnościowe siedlisk	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem	%
	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Zalewowe		
	Powierzchnia leśna [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
Obwód OSTRÓW MAZOWIECKA							
Bory	2,44	2882,65	-	1,42	-	2886,51	36,09
Bory mieszane	-	2899,08	40,30	-	-	2939,38	36,76
Lasy mieszane	-	1409,63	168,46	0,80	-	1578,89	19,74
Lasy	-	240,63	124,88	53,87	173,55	592,93	7,41
Razem	2,44	7431,99	333,64	56,09	173,55	7997,71	100,00
%	0,03	92,93	4,17	0,70	2,17	100,00	
Ogółem	2,44	7431,99	333,64	56,09	173,55	7997,71	
%	0,03	92,93	4,17	0,70	2,17	100,00	
Obwód GRABOWNICA							
Bory	0,32	2437,05	-	-	-	2437,37	46,08
Bory mieszane	-	1957,86	47,81	-	-	2005,67	37,92
Lasy mieszane	-	272,27	323,56	-	-	595,83	11,26
Lasy	-	28,91	89,77	50,08	81,95	250,71	4,74
Razem	0,32	4696,09	461,14	50,08	81,95	5289,58	100,00
%	0,01	88,77	8,72	0,95	1,55	100,00	
Ogółem	0,32	4696,09	461,14	50,08	81,95	5289,58	
%	0,01	88,77	8,72	0,95	1,55	100,00	
Obwód BROK							
Bory	-	2681,28	-	-	-	2681,28	51,08
Bory mieszane	-	1911,01	18,83	0,58	-	1930,42	36,78
Lasy mieszane	-	427,70	73,13	-	-	500,83	9,54
Lasy	-	44,39	13,02	33,04	46,14	136,59	2,60
Razem	-	5064,38	104,98	33,62	46,14	5249,12	100,00
%	-	96,48	2,00	0,64	0,88	100,00	
Ogółem	-	5064,38	104,98	33,62	46,14	5249,12	
%	-	96,48	2,00	0,64	0,88	100,00	
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka							
Bory	2,76	8000,98	-	1,42	-	8005,16	43,19
Bory mieszane	-	6767,95	106,94	0,58	-	6875,47	37,09
Lasy mieszane	-	2109,60	565,15	0,80	-	2675,55	14,43
Lasy	-	313,93	227,67	136,99	301,64	980,23	5,29
Razem	2,76	17192,46	899,76	139,79	301,64	18536,41	100,00
%	0,01	92,76	4,85	0,75	1,63	100,00	

Grupy żyznościowe siedlisk	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem	%
	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Zalewowe		
	Powierzchnia leśna [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
%	-	-	-	-	-	-	
Ogółem	2,76	17192,46	899,76	139,79	301,64	18536,41	
%	0,01	92,76	4,85	0,75	1,63	100,00	

Siedliska borowe zajmują 80,28% (14880,63 ha), natomiast lasowe 19,72% (3655,78 ha) powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Dane o aktualnym stanie siedliska wynikające z opisów taksacyjnych:

- > 81,9% siedliska w stanie naturalnym
- > 2,3% siedliska zbliżone do naturalnych
- > 15,8% siedliska zniekształcone

Tabela 19. Zestawienie zmian powierzchni leśnej TSL w stosunku do poprzedniej rewizji

Siedliskowy typ lasu	wg stanu na 01.01.2015r.		wg stanu na 01.01.2025 r.		różnica
	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6
Obwód OSTRÓW MAZOWIECKA					
BS	2,44	0	2,44	0,03	0
BŚW	2912,2	36,3	2882,65	36,04	-29,55
BB	1,42	0	1,42	0,02	0
BMŚW	2855,3	35,6	2899,08	36,25	43,78
BMW	43,01	0,6	40,3	0,5	-2,71
LMŚW	1452,51	18,1	1409,63	17,63	-42,88
LMW	166,41	2,1	168,46	2,11	2,05
LMB	0,8	0	0,8	0,01	0
LŚW	238,07	3	240,63	3,01	2,56
LW	121,98	1,5	124,88	1,56	2,9
OL	55,34	0,7	53,87	0,67	-1,47
OLJ	170,68	2,1	173,55	2,17	2,87
Razem	8020,16	100	7997,71	100	-22,45
Obwód GRABOWNICA					
BS		0	0,32	0,01	0,32
BŚW	2724,69	51,4	2437,05	46,06	-287,64
BMŚW	1692,99	32	1957,86	37,01	264,87
BMW	49,17	0,9	47,81	0,9	-1,36
LMŚW	263,37	5	272,27	5,15	8,9
LMW	336,55	6,4	323,56	6,12	-12,99
LŚW	27,89	0,5	28,91	0,55	1,02
LW	79,22	1,5	89,77	1,7	10,55
OL	48,36	0,9	50,08	0,95	1,72
OLJ	73,58	1,4	81,95	1,55	8,37
Razem	5295,82	100	5289,58	100	-6,24
Obwód BROK					
BŚW	2761,61	52,4	2681,28	51,07	-80,33

Siedliskowy typ lasu	wg stanu na 01.01.2015r.		wg stanu na 01.01.2025 r.		różnica
	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6
BMŚW	1929,17	36,6	1911,01	36,41	-18,16
BMW	29,31	0,6	18,83	0,36	-10,48
BMB	0,58	0	0,58	0,01	0
LMŚW	374,85	7,1	427,7	8,15	52,85
LMW	67,74	1,3	73,13	1,39	5,39
LŚW	20,86	0,4	44,39	0,85	23,53
LW	12,88	0,2	13,02	0,25	0,14
OL	28,89	0,6	33,04	0,63	4,15
OLJ	43,98	0,8	46,14	0,88	2,16
Razem	5269,87	100	5249,12	100	-20,75
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka					
BS	2,44	0	2,76	0,01	0,32
BŚW	8398,5	45,2	8000,98	43,17	-397,52
BB	1,42	0	1,42	0,01	0
BMŚW	6477,46	34,8	6767,95	36,51	290,49
BMW	121,49	0,7	106,94	0,58	-14,55
BMB	0,58	0	0,58	0	0
LMŚW	2090,73	11,2	2109,6	11,38	18,87
LMW	570,7	3,1	565,15	3,05	-5,55
LMB	0,8	0	0,8	0	0
LŚW	286,82	1,5	313,93	1,69	27,11
LW	214,08	1,2	227,67	1,23	13,59
OL	132,59	0,7	136,99	0,74	4,4
OLJ	288,24	1,6	301,64	1,63	13,4
Razem	18585,85	100	18536,41	100	-49,44

W stosunku do poprzedniej rewizji u.l. zmniejszyła się powierzchnia Bśw na korzyść BMśw, w pozostałych siedliskowych typach lasu nastąpiły drobne, nieistotne różnice powierzchni STL wynikające z korekty granic wydziałów oraz zmian w powierzchni leśnej nadleśnictwa. Na zmiany typów siedliskowych lasu miało też wpływ uwzględnienie podczas prac taksacyjnych wyników opracowania fitosocjologicznego.

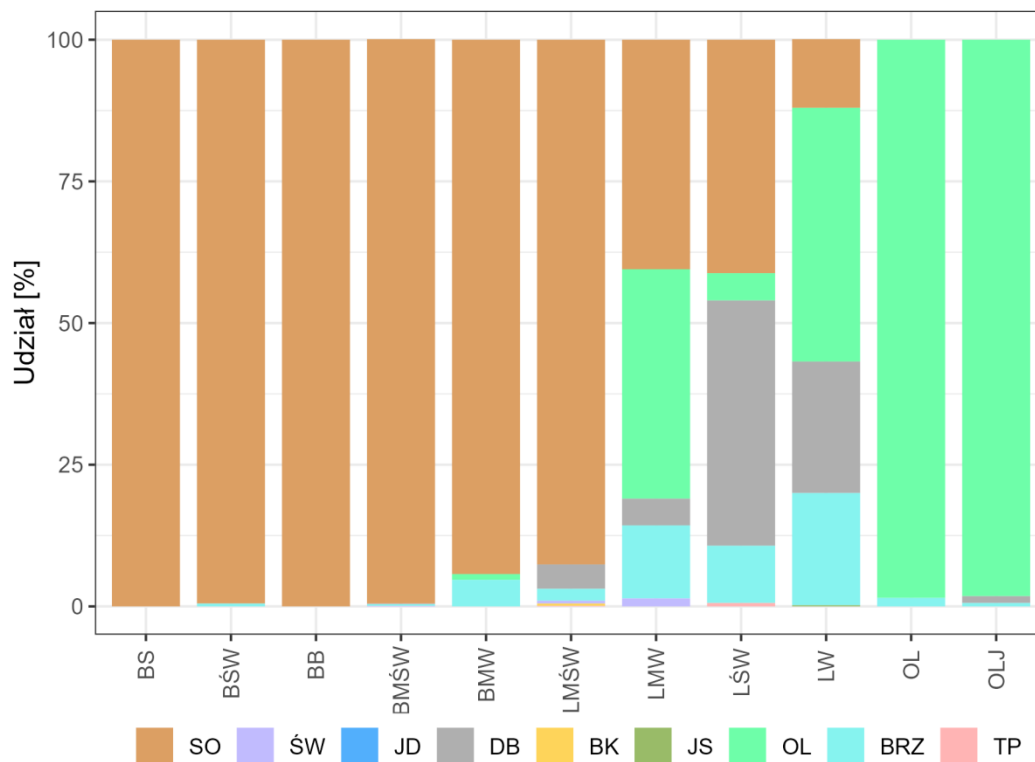
Tabela 20. Powierzchnia zalesiona udział dominujących gatunków panujących w siedliskowych typach lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)¹⁾

Typ siedliskowy lasu	Gatunki panujące			Razem
	SO	OL	Pozostałe	
Powierzchnia zalesiona [ha]				
1	2	3	4	5
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA				
BS	2,44	-	-	2,44
BŚW	2819,46	-	28,09	2847,55
BB	1,42	-	-	1,42
BMŚW	2840,28	-	15,11	2855,39
BMW	36,48	1,02	2,64	40,14
LMŚW	1325,74	-	74,36	1400,10

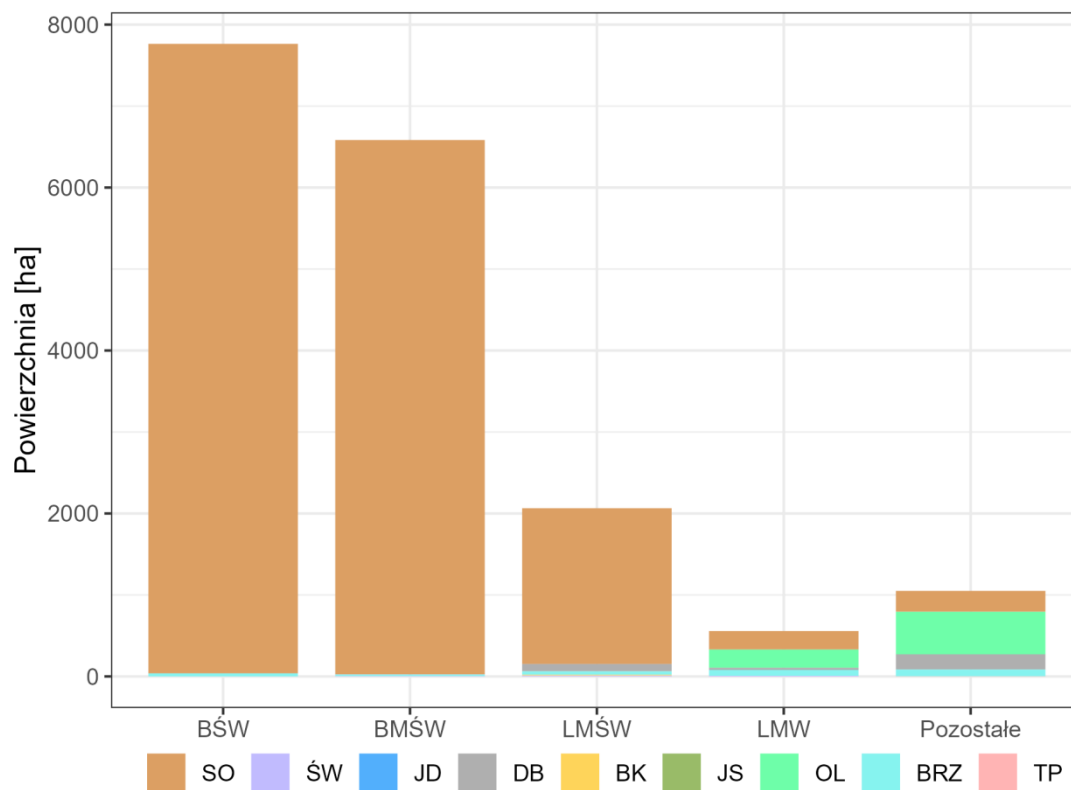
Typ siedliskowy lasu	Gatunki panujące			Razem
	SO	OL	Pozostałe	
	Powierzchnia zalesiona [ha]			
1	2	3	4	5
LMW	87,63	47,38	32,13	167,14
LŚW	64,12	1,35	173,96	239,43
LW	7,36	42,94	73,23	123,53
OLJ	-	168,19	3,36	171,55
OL	-	53,87	-	53,87
Razem	7184,93	314,75	402,88	7902,56
Obręb GRABOWNICA				
BS	0,32	-	-	0,32
BŚW	2378,77	-	5,17	2383,94
BMŚW	1919,32	-	3,88	1923,20
BMW	44,50	-	2,20	46,70
LMŚW	243,96	-	22,98	266,94
LMW	115,73	141,50	66,33	323,56
LŚW	16,93	3,86	6,05	26,84
LW	19,07	46,09	24,61	89,77
OL	-	47,00	1,90	48,90
OLJ	-	79,00	-	79,00
Razem	4738,60	317,45	133,12	5189,17
Obręb BROK				
BŚW	2611,06	-	5,90	2616,96
BMŚW	1867,33	-	11,03	1878,36
BMW	18,35	-	-	18,35
LMŚW	349,55	-	69,81	419,36
LMW	23,11	38,12	9,84	71,07
LŚW	23,33	9,53	11,53	44,39
LW	-	9,27	2,40	11,67
OLJ	-	38,59	1,77	40,36
OL	-	26,91	-	26,91
Razem	4892,73	122,42	112,28	5127,43
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka				
BS	2,76	-	-	2,76
BŚW	7809,29	-	39,16	7848,45
BB	1,42	-	-	1,42
BMŚW	6626,93	-	30,02	6656,95
BMW	99,33	1,02	4,84	105,19
LMŚW	1919,25	-	167,15	2086,40
LMW	226,47	227,00	108,30	561,77
LŚW	104,38	14,74	191,54	310,66
LW	26,43	98,30	100,24	224,97
OLJ	-	285,78	5,13	290,91
OL	-	127,78	1,90	129,68
Razem	16816,26	754,62	648,28	18219,16

¹⁾ o udziale 3 i więcej % oraz gatunki panujące zajmujące poniżej 3% powierzchni ujęte sumarycznie jako „pozostałe”

Wykres 14. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu

Wykres 15. Powierzchnia gatunków panujących w typach siedliskowych lasu

Dla pełniejszego zobrazowania charakterystyki przyrodniczej nadleśnictwa poniżej przedstawiono na podstawie tabeli Va powierzchniowy udział gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu.

Tabela 21. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli Va)

Gatunek rzeczywisty	Typy siedliskowe lasu											Razem
	Bs	BŚW	Bb	BMŚW	BMW	LMŚW	LMW	LŚW	LW	OL	OLJ	
	Powierzchnia w ha											
SO	2,76	7450,66	1,22	6101,67	80,42	1661,56	188,00	81,77	21,59	1,84	5,04	15597,53
MD		15,57		67,20	1,71	38,48	0,76	26,10	1,33			151,15
ŚW		7,15		52,67	4,65	31,21	24,48	9,29	5,44	1,83	2,90	139,62
DG				0,36								0,36
BK		2,43		7,01		7,70	1,40	1,22		0,13	0,24	20,13
DB		7,50		59,49	1,06	108,46	18,33	92,21	35,74		2,91	325,70
DB.S				1,86		9,46	6,20	26,97	33,90	0,90	2,31	81,60
DB.B				12,57	0,24	50,40	11,52	2,09	3,27	0,13		80,22
DB.C				0,46		1,31	0,26	0,66				2,69
KL		0,88		3,56		6,17	0,21	0,72	0,87			12,41
JW				0,93		2,43	1,02	1,50	2,52	1,18	2,07	11,65
WZ				0,37		0,47	0,41	0,30	0,84		0,59	2,98
JS							0,02		0,39		0,86	1,30
GB		0,02		2,53		41,18	0,94	7,63	0,07			52,37
ŚL.T				0,07		0,04						0,24
BRZ		362,69	0,20	326,61	14,48	100,38	107,30	36,09	32,33	7,51	15,37	1003,36
BRZ.O						1,17	0,10	0,44	0,08		1,64	3,43
GŁG				0,13		0,04						0,31
OL		0,20		11,19	2,55	6,43	198,26	9,36	81,20	115,76	255,83	680,78
OLS								0,27				0,27
JRZ				0,06								0,06
AK		0,44		0,99		1,26	0,32					3,01
OS		0,15		0,21		0,32	1,80	2,57	2,13			7,18
LP		0,36		6,01	0,08	17,93	0,37	11,44	3,27	0,40	0,26	40,12
WZ.S							0,07				0,49	0,56
R-m	2,76	7848,45	1,42	6656,95	105,19	2086,40	561,77	310,66	224,97	129,68	290,91	18219,16

Na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka:

- glebowe powierzchnie wzorcowe znajdują się obrębie Grabownica na powierzchniach leśnych (459,87 ha) w oddz.: 69, 70, 71, 72, 79, 80, 81, 82, 89, 90, 91, 92, 97, 98, 99, 100;
- drzewostany na gruntach porolnych zajmują powierzchnię 2717,32 ha, w tym w **obrębie OSTRÓW MAZOWIECKA na powierzchni 1901,13 ha**, w wydzieleniach leśnych: 2 a, b, c, 3 a, 4 a, 5 d, 6 b, 7 b, 8 c, d, 9 d, 10 h, i, 11 b, f, g, h, 12 a, 13 n,

o, 14 h, 15 a, 16 a, 17 b, c, 19 h, 20 j, k, 21 a, b, 22 c, 23 a, b, 24 a, b, d, f, 25 f, g, 26 a, 27 d, 28 b, c, d, 29 d, 30 a, f, 33 f, 33A a, b, c, d, f, g, h, 34 a, b, g, 34A a, b, c, d, 44A a, b, c, d, f, 46 a, c, f, 50 g, h, i, j, 50A a, b, c, d, f, g, h, i, j, 59A a, b, 64 i, 65 g, l, 66 d, f, 71A a, b, c, d, f, 83 c, d, f, g, 83A a, c, d, g, h, i, k, m, n, o, p, 93 g, i, 109 h, 111 i, k, m, 114 f, 116 d, 119A a, 120 g, 128 f, 132 a, b, c, d, f, g, 132A a, b, c, 132B a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 132C a, b, c, d, f, g, 133 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 133A a, b, c, d, f, 134 a, b, c, d, 134A a, b, c, 135 a, b, c, d, f, g, h, 135A a, b, c, 136 a, b, c, 136A a, b, c, 137 a, 137A a, f, g, h, j, m, n, o, 138 a, b, 138A a, b, c, d, f, g, h, i, j, 139 a, 139A a, 139B a, b, c, d, 140 a, b, c, 140A a, b, c, d, f, 141 a, b, 141A a, b, c, 141B a, b, c, 142 a, b, 142A a, b, c, d, f, g, 143 a, b, c, d, f, g, h, 143A a, b, c, d, 144 a, b, 144A a, b, c, d, h, i, 144B a, b, c, d, f, g, h, i, 144C a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, 144D a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 144E a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 144F a, b, c, d, h, i, j, k, 144G a, b, c, d, f, g, h, i, 145 a, b, 146 a, b, c, 147 a, b, 148 a, b, 149 a, 150 a, b, d, 151 a, b, 152 a, b, 153 a, 154 a, b, c, d, f, h, 154A a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, 154B a, c, d, f, 154C a, c, f, g, 155 a, b, 156 b, c, 156A a, 156C b, g, h, i, k, l, 156D a, b, 156E a, b, c, d, 156F a, b, d, f, g, h, j, k, m, n, o, p, r, 157 b, 157A a, b, c, 157B a, b, 157C a, b, c, d, f, g, h, 158A a, b, 159 r, 166A a, 172A a, b, c, 175 b, c, g, 176 b, c, d, f, g, j, k, l, m, n, o, p, 185 g, j, 192 a, b, c, j, k, l, 193 k, 198 d, h, 205 a, 221 o, r, x, 22A a, 242A c, 242B a, b, c, d, f, 245 b, 246 a, 246A a, b, c, d, f, g, 247A a, b, c, d, f, g, 247B a, b, c, 24A a, b, c, d, f, 250 l, 251 a, b, c, d, f, g, h, 257 b, 279 a, b, g, m, n, 288A a, b, c, d, f, 289 g, i, 294 c, 295 a, 304 a, b, c, d, f, 305 a, b, c, d, f, g, 313 a, b, d, 314 a, 322 a, b, c, f, g, h, 32A b, c, d, f, g, i, j, k, l, m, n, 32B a, b, 32C a, b, c, d, 32D a, b, c, d, f, 32E b, c, f, g, h, i, k, **w obrębie GRABOWNICA** na powierzchni 550,80 ha, w wydzieleniach leśnych: 1 a, b, c, d, 2 a, b, d, 3 a, 4 a, b, c, d, f, g, h, i, 5 a, b, 12 g, 16 i, j, 18 a, 19 f, 26 p, 48 b, g, s, 54 b, d, 55 b, c, d, f, i, 61 a, 62 c, g, 64 b, 65 b, d, f, 66 b, d, 67 a, 70 g, 71 b, 72 a, b, c, 77 a, b, 81 a, 86 h, 102 h, 108 c, i, 113 f, 114 c, d, f, 115 ax, i, n, x, 128 a, b, c, 129 a, b, c, 131 a, 132 a, b, c, j, k, 133 a, d, 134 a, b, c, d, f, g, h, k, l, 134A a, d, f, g, h, 135 a, f, l, 138 i, j, 139 j, k, 140 a, f, s, 147 d, 157 d, f, 158 a, b, c, d, f, g, 162 g, j, k, 163 h, 166 h, l, m, 174 a, b, c, 176 g, h, i, 182 k, l, m, 183 o, 190 m, t, w, 193 h, 226 a, c, 227 a, b, d, g, 228 a, b, d, f, g, 229 c, d, 231 i, 232 a, b, c, d, f, 233 a, c, d, f, h, i, 236 a, 237 a, b, d, f, g, 238 h, i, 239 a, d, f, h, i, 23A a, i, p, s, 240 a, 258 j, 259 c, 268 a, 284 d, h, 333 f, g, 336 a, 337 d, g, h, i, **w obrębie BROK na powierzchni 265,39** ha, w wydzieleniach leśnych: 1 c, d, 2 d, 5 i, 7 f, 17 l, 19 c, d, f, g, i, 28 h, i, j, 43 d, f, g, h, i, j, 49 k, 51 g, i, j, 54 d, 57 f, g, l, o, 64 m, 67 a, h, i, 78 a, b, c, d, f, g, h, i, j, 100 a, 109 b, c, d, f, g, h, i, j, k, m, 112 g, 120 k, 126 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 127 a, b, c, d, 128 c, 129 b, f, h, j, 130 h, 141 j, l, m, 142 p, t, 143 a, b, c, d, f, g, h, i, 147 d, 173 f, i, j, k, 181 d, 184 b, 185 r, 189 t, 195 a, b, 198 g, i, j, 199 a, c, f, 204 o, p, t, 206 a, b, c, d, f, g, h, 208 i, 211 ox, s, 218 g, 219 a, b, c, d.

- brak jest drzewostanów po rekultywacji

1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych

Zgodnie z § 25 ust. 13 Instrukcji urządzania lasu nie zamieszcza się w planie urządzania lasu informacji o zasięgu stref uszkodzeń lasu wynikających z oddziaływania przemysłu – brak wprowadzenia obowiązku wyróżniania tych stref na podstawie odpowiedniej metodyki.

W związku z tym w planie urządzania lasu nie zamieszcza się tabeli nr VII Powierzchniowa oraz miąższościowa tabela klas wieku według stref uszkodzenia lasu gatunków panujących oraz tabeli nr VIIIb Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost zredukowany, a w tabeli nr VIIIa nie wyszczególnia się stref uszkodzenia (§ 45 ust. 3 Instrukcji urządzania lasu).

Problematyka immisji przemysłowych omówiona została w Programie ochrony przyrody.

1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych

Uwzględniając ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto następujące typy drzewostanów o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Tabela 22. Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład odnowień w %
Bs	So	So 80-90, Brz i inne 10-20
Bśw	So	So 80-90, Brz i inne 10-20 So i inne 100 ¹⁾
Bw	Brz So Brz	So 60-70, Brz 20-30, Św i inne 10 Brz 80, So, Św i inne 20
Bb	So	So 80-90, Brz i inne 10-20
BMśw	So Db So Bk So	So 80, Db, Md, Brz i inne 20 So 70, Db 20, Md, Brz i inne 10 So 60-70, Bk 20-30, Brz i inne 10-20
BMw 1	So Db So	So 80, Db 10, Św, Brz 10 So 70, Db 20, Brz i inne 10
BMw 2	Św So	So 60, Św 30, Db, Lp, Brz 10
BMb	Brz So	So 60, Brz 30, Św, Ol i inne 10
LMśw 1	Db So	So 50, Db 30, Md, Lp, Brz i inne 20
	Brz So	So 50-60, Brz 30, Db, Lp, Jw i inne 10-20
	So Db	Db 50, So 40, Md, Lp i inne 10
	Bk Db So	So 40-50, Db 20-30, Bk 20-30, Md, Brz i inne 10-20
LMśw 2	Bk So	So 50-60, Bk 30-40, Md i inne 10-20
	So Db Bk Db So	Db 50, So 40, Md, Lp i inne 10 So 40, Db 30, Bk 20, Md, Brz i inne 10
LMw 1	So Db	Db 40, So 30, Św, Brz, Lw, Lp i inne 30 Db 60, So 30, Św, Jw, Lp i inne 10
LMw 2	Ol Db So	So 30, Db 30, Ol 30, Brz, Św i inne 10
LMb 1	So Ol	Ol 40, So 30, Brz, Św i inne 30

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład odnowień w %
LMb 2	Brz So Ol	Ol 30 So 30 Brz 30, Św i inne 10
Lśw	Db	Db 80, Md, Js, Kl i inne 20
	So Db	Db 60, So 20, Lp, Md, Kl i inne 20
	Md Db	Db 60-70, Md 20-30, Lp, Kl i inne 10-20
	Brz Db	Db 60-70, Brz 20-30, inne 10-20
	Db Bk ²⁾	Bk 40-50, Db 30-40, Md i inne 10-30
Lw	Db	Db 80, Js, Ol, Jw, Wz, Św, Lp i inne 20
	Ol Db	Db 60-70, Ol 20-30, Brz, Św i inne 10-20
	Brz Db	Db 50-60, Brz 20-30, Jw, Wz i inne 10-30
Ol1, 2	Brz Ol	Ol 70, Brz 20, Św i inne 10
Ol3	Ol	Ol 80-90, Brz, Św i inne 10-20
OlJ	Ol Js ³⁾	Js 50, Ol 40, Db, Lp i inne 10
	Db Js ³⁾	Js 60, Db 20, Ol, Wz, Brz i inne 20
	Brz Js ³⁾	Js 50, Brz 30, Ol i inne 20

Ustalając składy gatunkowe na gruntach porolnych należy brać pod uwagę aktualnie obowiązujące wytyczne i zarządzenia.

Tabela 23. Przyjęte typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym i orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla chronionych siedlisk przyrodniczych

Kod siedliska	TSL	TD	Orientacyjny skład odnowienia
9170 Grąd środkowo europejski i sybkontynentalny	LMśw	Db	Db 60-80%, So, Lp, Gb, Kl, Brz, Oś 20-40%
		So Db	Db 50-70%, So 10-20%, Lp, Gb, Kl, Brz, Oś, Św 10-30%
	LMw	So Db	Db 60-70%, So 10-20%, Lp, Gb, Kl, Ol, Brz, Jw., Św 10-30%
		GP Lp Db	Db 40-60%, Gb, Lp, Kl 30-40%, Jw, Js, Ol i inne 10%
Lśw	Db	Db 80%, Gb, Lp, Js, Kl i inne 20%	
	Gb Db	Db 60%, Gb 30%, Lp, Kl, Jw., Wz 10%	
	Gb Lp Db	Db 40%, Lp 30%, Gb, Kl, Jw., Wz 30%	
Lw	Db	Db 80%, Js, Ol, Jw, Wz, Js, Gb, Lp 20%	
	Ol Db	Db 60%, Ol 20%, Lp, Brz, Js, Wz, Gb i inne 20%	
	Gb (Brz) Db	Db 50%, Brz, Gb 30%, Lp, Jw, Wz i inne 20%	
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	Lw	Db	Db 60-80%, Wz, Js, Ol, Lp, Gb 20-40%
	Lł	Js*-Wz-Db	Db 50-60%, Wz 20-30%, Js, Ol 10-20%
91E0	Ol	Ol	Ol 80-90%, Brz i inne 10-20%
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe	OlJ	Ol-Js*	Js 40-50%, Ol 30-40%, Wz, Klz, Db, Lp i inne 10-20%
91T0 Bory suche	Bs, Bśw	So	90% So 10% Brz

1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka realizuje zadania w zakresie selekcji i nasiennictwa w oparciu o „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych w Polsce na lata 2011 – 2035”.

W zasięgu działania Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka znajduje się 10 regionów nasiennych: Brz40, Bk20, Dbb40, Dbs40, Jd10, Md20, Ol40, So40, So41, Św10. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka jest samowystarczalne w produkcji materiału sadzeniowego takich gatunków jak sosna, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, olsza czarna, lipa drobnolistna, klon jawor, klon zwyczajny i grab pospolity.

Wykaz obiektów bazy nasiennej zamieszczono w załączniku do elaboratu (8. tabele i wzory instrukcyjne – wzór nr 2)

Wyłączone drzewostany nasienne

Tabela 24. Zestawienie zbiorcze wyłączonych drzewostanów nasiennych

Gatunek	Obręb									Nadleśnictwo		
	OSTRÓW MAZOWIECKA			GRABOWNICA			BROK					
	Pow.	Liczba		Pow.	Liczba		Pow.	Liczba		Pow.	Liczba	
		Wydz.	Bloków		Wydz.	Bloków		Wydz.	Bloków			
sosna zwyczajna	-	-	-	16,23	3	1	14,17	2	1	30,40	5	2

Gospodarcze drzewostany nasienne

Tabela 25. Zestawienie zbiorcze gospodarczych drzewostanów nasiennych

Gatunek	Obręb									Nadleśnictwo		
	OSTRÓW MAZOWIECKA			GRABOWNICA			BROK					
	Pow.	Liczba		Pow.	Liczba		Pow.	Liczba		Pow.	Liczba	
		Wydz.	Bloków		Wydz.	Bloków		Wydz.	Bloków			
sosna zwyczajna	37,24	12	8	41,49	7	5	58,18	16	12	136,91	35	25
dąb szypułkowy	0	0	0	0	0	0	13,45	2	2	13,45	2	2
brzoza brodawkowata	5,36	1	1	0	0	0	0	0	0	5,36	1	1
olsza czarna	12,39	8	3	8,81	2	2	0	0	0	21,20	10	5
Razem	54,99	21	12	50,30	9	7	71,63	18	14	176,92	48	33

Drzewostany zachowawcze

Nadleśnictwo nie posiada drzewostanów zachowawczych.

Drzewa mateczne

Na terenie nadleśnictwa uznano 32 szt. drzew matecznych SO w oddz.: w obrębie OSTRÓW MAZOWIECKA w wydzieleniach leśnych: 255a, 265j, 53i, w obrębie GRABOWNICA w wydzieleniach leśnych: 10b, 10c, 333d, 6g, w obrębie BROK w wydzieleniach leśnych: 102d, 102f, 112b, 117f, 117l, 118b, 147i, 37d, 47b, 57b, 85b, 98g, 99a, 9d.

Źródła nasion

Źródła nasion są to drzewa rosnące na określonym obszarze, stanowiące leśny materiał podstawowy służący do produkcji leśnego materiału rozmnożeniowego. W nadleśnictwie do źródeł nasion zakwalifikowano drzewa w oddz.: w obrębie OSTRÓW MAZOWIECKA w wydzieleniach leśnych: 110g, 115a, 120d, 130m, 16g, 255a, 65Aa, w obrębie GRABOWNICA w wydzieleniach leśnych: 115ax, 139a, 190g, 334b, 48g, 59a, w obrębie BROK w wydzieleniach leśnych: 211s..

Tabela 26. Zestawienie źródeł nasion

Gatunek	Obręb						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
dagleźja zielona	0,15	1	-	-	-	-	0,15	1
dąb czerwony	-	-	0,30	1	-	-	0,30	1
klon pospolity	0,30	2	0,20	1	-	-	0,50	3
klon jawor	-	-	0,36	1	-	-	0,36	1
wiąz szypułkowy	-	-	0,20	1	-	-	0,20	1
jesion wyniosły	0,01	1	-	-	-	-	0,01	1
grab pospolity	0,20	1	-	-	-	-	0,20	1
lipa drobnolistna	-	-	0,10	1	-	-	0,10	1
jarzab pospolity	0,01	1	-	-	-	-	0,01	1
głóg jednoszyjkowy	-	-	-	-	0,01	1	0,01	1
róża fałdzistolistna	0,05	1	-	-	-	-	0,05	1
śliwa tarnina	-	-	0,10	1	-	-	0,10	1
śliwa ałycza	0,05	1	-	-	-	-	0,05	1
bez czarny	0,01	1	-	-	-	-	0,01	1
Razem	0,78	9	1,26	6	0,01	1	2,05	16

Uprawy pochodne

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka utworzono 12 bloków upraw pochodnych o powierzchni 1072,82 ha. W tych blokach założono 903,86 ha upraw pochodnych sosny pospolitej, pozostała powierzchnię zaplanowano do realizacji w bieżącym 10-leciu. Uprawy pochodne poza blokami (rozproszone) założono łącznie na powierzchni 108,62 ha, w tym jest jedna uprawa brzozy w oddz.: 213h w obrębie Ostrów mazowiecka o powierzchni 2,64 ha, pozostałe sosnowe. Pochodzenie upraw rozproszonych przedstawiono w Referacie Nadleśniczego na NTG, który jest zamieszczony w punkcie 2 (Analiza gospodarki przeszłej) niniejszego opracowania.

Tabela 27. Zestawienie bloków upraw pochodnych

nr bloku	oddz.:	Pow. bloku	Pow. upraw założonych	Pow. upraw projektowanych	zostaje do realizacji
Obręb Ostrów Mazowiecka					
I	39-41, 53-54, 65	122,14	104,81	17,33	w 10-leciu
II	97,98,105,106	45,98		45,98	zrealizowana

nr bloku	oddz.:	Pow. bloku	Pow. upraw założonych	Pow. upraw projektowanych	zostaje do realizacji
III	167	11,95	7,03	4,92	w 10-leciu
IV	211,212,219,220,223	121,62	121,62	0,00	zrealizowana
V	292,299-301,308,309,315	92,95	92,95	0,00	zrealizowana
Obręb Grabownica					
VI	6, 10	31,36	9,00	22,36	w 10-leciu
VII	95-97,102-104,108-110,114	193,81	186,72	7,09	w 10-leciu
VIII	36,46,47,	46,30	43,46	2,84	w 10-leciu
Obręb Brok					
IX	58,59,71-73,87,88,102-104,118,119,135,136	272,17	263,67	8,51	w 10-leciu
X	166,197,203,204	72,40	67,73	4,67	w 10-leciu
XI	39, 47, 59	37,92	0,00	37,92	w 10-leciu
XII	35, 41, 42	24,22	6,88	17,34	w 10-leciu
Razem uprawy pochodne w blokach		1072,82	903,87	168,96	w 10-leciu
Uprawy pochodne rozproszone		108,62	108,62	0,00	
Ogółem uprawy pochodne		1181,44	1012,49		

Pochodzenie materiału sadzeniowego w poszczególnych blokach upraw pochodnych:

- I. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z leśnictwa Osuchowa, oddz. 9d, 9f, nr MP/2/31885/05 (5 upraw) i z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (4 uprawy);
- II. Pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05;
- III. Pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Hajnówka, leśnictwo Wilczy Jar, oddz. 389Cb, 389Cf, nr. MP/3/47681/07;
- IV. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z leśnictwa Osuchowa, oddz. 9d, 9f, nr MP/2/31885/05 (1 uprawa) i z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (4 uprawy);
- V. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z leśnictwa Osuchowa, oddz. 9d, 9f, nr MP/2/31885/05 (9 upraw) i z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (8 upraw);
- VI. Pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05;
- VII. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z leśnictwa Osuchowa, oddz. 9d, 9f, nr MP/2/31885/05 (2 upraw) i z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (6 upraw);

- VIII. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (6 upraw), WDN z Nadleśnictwa Płońsk;
- IX. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z leśnictwa Osuchowa, oddz. 9d, 9f, nr MP/2/31885/05 (5 upraw) i z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (6 upraw);
- X. Główne pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Turka, oddz.: 6m, 10c, 10f, nr. MP/2/31884/05, oraz drzewostany z leśnictwa Osuchowa, oddz. 9d, 9f, nr MP/2/31885/05 (1 uprawa) i z Nadleśnictwa Dwukoły, leśnictwo Łomia, oddz. 219Ad, 219Ah, nr. MP/3/41094/05 (2 uprawy);
- XI. Pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Osuchowa, oddz.: 47b, 47h, nr. MP/2/49280/09;
- XII. Pochodzenie upraw to drzewostany z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Osuchowa, oddz.: 47b, 47h, nr. MP/2/49280/09;

Tabela 28. Zestawienie rozproszonych upraw pochodnych

Adres leśny	Powierzchnia w ha	Gatunek główny	Pochodzenie
17-11-1-02-53 -a -00	1,58	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-02-53 -c -00	0,96	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-02-65 -f -00	1,22	SO	MP/2/31885/05
17-11-1-03-105 -c -00	2,36	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-03-105 -g -00	2,35	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-03-111 -a -00	3,75	SO	MP/2/31885/05
17-11-1-03-73 -a -00	5,33	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-03-78A -c -00	0,88	SO	MP/3/41094/05
17-11-1-03-78A -d -00	2,01	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -a -00	2,16	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -b -00	5,26	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -c -00	3,89	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -d -00	2,41	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -h -00	2,64	BRZ	MP/2/31884/05
17-11-1-04-214 -b -00	5,71	SO	MP/2/31885/05
17-11-1-04-214 -c -00	4,48	SO	MP/2/31884/05
17-11-1-04-214 -d -00	4,38	SO	MP/2/31884/05
17-11-2-06-47 -f -00	4,19	SO	WDN Płońsk
17-11-2-07-77 -d -00	3,38	SO	MP/2/31885/05
17-11-2-07-77 -g -00	3,06	SO	MP/2/31885/05
17-11-2-08-149 -c -00	2,74	SO	MP/2/31885/05
17-11-2-08-149 -f -00	2,94	SO	MP/2/31885/05
17-11-3-09-60 -g -00	0,87	SO	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -c -00	4,16	SO	MP/2/31885/05

Adres leśny	Powierzchnia w ha	Gatunek główny	Pochodzenie
17-11-3-09-9 -d -00	3,04	SO	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -g -00	3,48	SO	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -h -00	2,97	SO	MP/2/31885/05
17-11-3-10-197 -k -00	3,09	SO	MP/2/31885/05
17-11-3-10-74 -b -00	3,26	SO	MP/2/31884/05
17-11-3-10-74 -h -00	2,40	SO	MP/2/31884/05
17-11-3-10-88 -f -00	2,91	SO	MP/2/31885/05
17-11-1-03-117 -j -00	2,29	So	MP/2/31884/05
17-11-1-03-118 -g -00	3,30	So	MP/2/31884/05
17-11-1-03-123 -b -00	3,11	So	MP/2/31884/05
17-11-1-05-256 -j -00	2,45	So	MP/2/31884/05
17-11-3-10-197 -l -00	3,61	So	MP/2/31884/05
Razem	108,62		

Uprawy testujące

W nadleśnictwie jest jedna uprawa testująca w obrębie Brok, w oddz. 188c o powierzchni 4,99 ha. Założona w 2016 r. w ramach "Programu testowania potomstwa wyłączonych drzewostanów nasiennych, drzew doborowych, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych". Celem programu jest określenie wartości genetycznej i jakości hodowlanej składników leśnego materiału podstawowego, który jest wykorzystywany w gospodarce leśnej tj. drzewostanów nasiennych, drzew matecznych, klonów i mieszanek klonów. Uprawy zakładane były przez IBL, któremu LP zleciły wykonanie tego projektu. W tym wydzieleniu testowane są potomstwa drzew matecznych.

Plantacyjne uprawy nasienne

Nadleśnictwo nie posiada upraw nasiennych.

Drzewostany doświadczalne

W nadleśnictwie jest jedna uprawa, zdefiniowana jako drzewostan doświadczalny w obrębie Brok, w oddz. 73f o powierzchni 5,40 ha. Założona w 2016 r. w ramach "Programu testowania potomstwa wyłączonych drzewostanów nasiennych, drzew doborowych, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych". Celem programu jest określenie wartości genetycznej i jakości hodowlanej składników leśnego materiału podstawowego, który jest wykorzystywany w gospodarce leśnej tj. drzewostanów nasiennych, drzew matecznych, klonów i mieszanek klonów. Uprawy zakładane były przez IBL, któremu LP zleciły wykonanie tego projektu. W tym wydzieleniu testowane są potomstwa wyłączonych drzewostanów nasiennych sosny zwyczajnej - 38 populacji.

Produkcja szkółkarska

Na terenie nadleśnictwa istnieje szkółka leśna „Grudzie” w leśnictwie Kalinowo, w oddz.: 65Aab, 78Af o powierzchni 7,67 ha. Powierzchnia produkcyjna szkółki wynosi 4,14 ha Zaspokaja ona zaspokaja potrzeby nadleśnictwa na materiał sadzeniowy. Szkółka leśna Grudzie funkcjonuje w oparciu o „Perspektywiczny Program Produkcji Szkółkarskiej dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2016 – 2025”.

1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka jak i w jego zasięgu terytorialnym znajduje się szereg form ochrony przyrody: projektowany rezerwat przyrody, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Wszystkie te formy ochrony zostały szczegółowo omówione w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.

1.3.9.1. Opis walorów przyrodniczych nadleśnictwa

Tabela 29. Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych

Rodzaj formy ochrony przyrody	Grunty w zarządzie Nadleśnictwa		Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa		Łącznie w granicach Nadleśnictwa	
	liczba	pow. [ha]	liczba	pow. [ha]	liczba*	pow. [ha]
Projektowany rezerwat przyrody	1	46,82			1	46,82
Obszary siedliskowe Natura 2000	1	562,12	1	2990,88	1	3553
Obszary ptasie Natura 2000	2	17905,18	2	18542,82	2	36448
Pomniki przyrody	5	-	-	-	5	-
Ochrona gatunkowa – strefy ochrony	1	76,21	-	-	1	76,21

W tabeli podano powierzchnie łączną gruntów leśnych i nieleśnych.

Na gruntach nadleśnictwa znajduje się:

- Projektowany rezerwat przyrody to „Stawy Osuchowskie” w obrębie Brok leśnictwo Osuchowa, w oddz. 14.
- Obszar siedliskowe natura 2000:
 - SOO „Ostoja Nadbużańska”;
- Obszary ptasie Natura 2000:
 - OSO „Puszcza Biała”;
 - OSO Dolina Dolnego Bugu

1.3.9.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia środowiska leśnego można podzielić na trzy zasadnicze grupy: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne.

Z grupy zagrożeń abiotycznych na omawianym terenie największe znaczenie mają silne, wywalające wiatry, niskie temperatury, przymrozki wczesne i późne, okiść oraz okresowo występujące susze. Do znaczących szkód w wyniku silnych wiatrów doszło w 2020 i 2022 roku.

Spośród czynników biotycznych największym zagrożeniem ze względu na dominujący udział drzewostanów sosnowych dla lasów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka mogą być gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadzich, występowanie grzybów pasożytniczych oraz

zagrożenie ze strony ssaków roślinożernych. W ostatnim okresie nie notowano większych szkód od szkodników pierwotnych, jak i wtórnych.

Wyznaczono znaczną powierzchnię uporczywych pędraczyśk na terenie leśnictw Brzostowa, Nowiny i Kalinowo na powierzchni 2035,80 ha.

Z grzybów pasożytniczych najgroźniejszym jest osotka. Z innych patogenów grzybowych wymienić należy: opieńki, huby sosnowej i korzeniowej. Skala zagrożenie z tego powodu w ostatnich latach była znikoma.

Duże znaczenie mają również ssaki roślinożerne. Uszkodzenia w postaci spałowania i zgryzania upraw i młodników występują dość często i mają bezpośredni wpływ na jakość hodowlaną drzewostanów. Nadleśnictwo zapobiega tym uszkodzeniom głównie poprzez gradzenia. Ochrony chemicznej w ostatnich latach nie stosowano. Na terenach podmokłych i przy ciekach wodnych nasilają się uszkodzenia od działalności bobrów, poprzez lokalne podtopienia jak i uszkodzanie i niszczenie drzew.

W ostatnich latach część drzewostanów sosnowych uległa porażeniu przez jemiolę.

Z czynników antropogenicznych lasom tutejszym zagrażają: zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, niewłaściwa gospodarka odpadami, pożary oraz zagrożenia wynikające z bezpośredniego negatywnego oddziaływania człowieka na lasy. Uciążliwym problemem dla Nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasów, szczególnie przy drogach publicznych, oraz wywożenie śmieci do lasu i tworzenie „dzikich wysypisk”. Problemy te zostały omówione szczegółowo w „Programie ochrony przyrody” oraz w rozdziałach „Ochrona lasu - wytyczne kierunkowe” i „Ochrona przeciwpożarowa”.

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego

1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa

1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu

Charakterystyka powiatów i gmin, w których zasięgu leży Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka przedstawiono w tabeli.

Tabela 30. Charakterystyka gmin i powiatów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Powierzchnia lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa ^{*)} [ha]	Lesistość [%]	Ludność [osób]	Zaludnienie [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6
woj. Mazowieckie	715,94	26716	37,32	48186	67
<i>pow. Ostrowski</i>	<i>707,34</i>	26700	37,75	47886	68
gm. Brok Miasto	28,06	1295	46,15	1720	61
gm. Brok Obszar wiejski	81,85	6739	82,33	836	10
gm. Małkinia Górna cz.	90,16	3105	34,44	6500	72

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Powierzchnia lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa* ¹⁾ [ha]	Lesistość [%]	Ludność [osób]	Zaludnienie [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6
Ostrów Mazowiecka Miasto	22,27	483	21,69	21450	963
gm. Ostrów Mazowiecka obszar wiejski	266,50	10672	40,05	12000	45
gm. Stary Lubotyń	109,50	1794	16,38	3580	33
gm. Wąsewo cz.	96,90	2173	22,43	1300	13
gm. Zaręby Kościelne cz.	12,10	439	36,28	500	41
pow. Wyszowski	8,60	16	1,86	300	35
gm. Brańszczyk cz.	8,60	1	0,12	300	35
Ogółem	715,94	26716	37,32	48186	67

Grunty będące w stanie posiadania Nadleśnictwa znajdują się w 9 gminach w zasięgu 2 powiatów. Jest to region rolno-leśny, charakteryzujący się niskim zaludnieniem (68 osób na 1km²). Powierzchnia ogólna zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wynosi 715,94 km². Lasy zajmują 26716 ha, w tym lasy w zarządzie nadleśnictwa – 19026 ha. Lesistość na omawianym terenie wynosi 37,32%. Ludność wiejska trudni się przeważnie prowadzeniem prywatnych gospodarstw rolnych. Inne działy zatrudnienia np. w miejscowe zakłady przemysłu spożywczego, zakłady mięsne, tartaki, administracja rządowa i samorządowa, usługi, handel, komunikacja, agroturystyka, pozyskanie płodów runa leśnego.

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka zatrudnionych jest 48 osób, w tym 37 w służbie leśnej.

Głównymi firmami, z którymi współpracuje nadleśnictwo w zakresie pozyskania drewna i prac hodowlanych, tzw. Zakłady Usług Leśnych (ZUL) są:

- USŁUGI LEŚNE Andryszczyk Zbigniew
- Zakład Usług Leśnych Adam Rutkowski
- ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH Krzysztof Badurek
- ZAKŁAD USŁUGOWY DRWAL Mateusz Milczarczyk
- USŁUGI LEŚNE Rafał Hartwich
- ZHUP QUERCUS SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Największymi zakładami w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa są:

- ROLSTAL Pawłowski, ul. Różańska 45, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
- Zakład Urządzeń Radiolokacyjnych ZURAD Sp. z o.o., ul. Stacyjna 14, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
- "Alpla" Sp. z o.o. ul. Lubiejewska 63, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
- ROCKWOOL POLSKA Sp. z o.o. ul. Jana III Sobieskiego, 07-320 Małkinia;
- Natur Produkt Pharma Sp. z o.o. ul. Podstoczysko 30, 07-300 Ostrów Mazowiecka;

- Fabryki Mebli Forte S.A. ul. Biała 1, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
- Krüger Polska Sp. z o.o. ul. Podstoczysko 42, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
- Schneider Polska Technika Samochodowa i Kontenerowa Sp. z o.o. ul. Stacyjna 14, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
- Zurađ, Ostrów Mazowiecka, metale konstrukcyjne;
- Interchachall Zespół Młynów Jelonki;
- "Genderka" Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny ul. 63 Roku 11 a, 07-300 Ostrów Mazowiecka.

Większość pozyskanego surowca (poza niewielką pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem aukcji internetowych portalu leśno-drzewnym. Dzięki temu systemowi sprzedaży oferta rynkowa nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju.

Najważniejszymi odbiorcami drewna z Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w ostatnich 3 latach, z odbiorem powyżej 10 000 m³ należą:

- STORA ENSO WOOD PRODUCTS Sp. z o.o.
- P.P.H.U. TARTAK IMPORT-EXPORT Jerzy Abramczyk
- MAREK PUŚCION PPHU "DREW-POL"
- IKEA INDUSTRY POLAND SP.Z O.O.
- PPHU TRANS-WOOD S.C. W. Śledziwski S.Śledziwski
- MARDOM PRO SP. Z O.O.
- "DREWAX" S.C. Rogala Paweł, Rogala Janusz

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna

Większość lasów nadleśnictwa skupionych jest w kompleksie leśnym obejmującym obręb Brok oraz leśnictwa Antonowo, Turka (obręb Grabownica) i Nagoszewka (obręb Ostrów Mazowiecka). Ponadto duże kompleksy to uroczysko Orło, Biel, Kalinowo. Pozostała część to większe bądź mniejsze kompleksy, samodzielnie położone pośród gruntów rolnych i stanowiącą całość z lasami innych własności (głównie prywatnymi).

Grunty Nadleśnictwa położone są w 195 kompleksach, ale większość z nich skupiona jest w 3 kompleksach (powyżej 2000 ha), o łącznej powierzchni 13499 ha. Kolejne 3 kompleksy (500-2000 ha) zajmują powierzchnię 3401ha. 75 kompleksów ma powierzchnię mniejszą od jednego hektara, również 75 kompleksów występuje w przedziale od 1,01 ha do 5,00 ha. Odległość między najdalej położonymi kompleksami nadleśnictwa na kierunku wschód – zachód wynosi 32 km, a na kierunku północ – południe 35,5 km. Występująca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa sieć dróg publicznych o nawierzchni twardej jest dobra. Szosy i drogi utwardzone przecinają teren nadleśnictwa w różnych kierunkach i łącznie z drogami leśnymi tworzą korzystne warunki do zrywki i wywozu drewna.

Na terenie nadleśnictwa istnieje rozbudowana sieć dróg publicznych; do najważniejszych należą:

- droga ekspresowa: Wrocław – Warszawa – Ostrów Mazowiecka – Białystok (30,6 km w granicach nadleśnictwa, w tym 15,7 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga krajowa nr 50: Ciechanów – Sochaczew – Góra Kalwaria – Brok – Ostrów Mazowiecka (10,7 km w granicach nadleśnictwa, w tym 8,3 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga krajowa nr 60: Łęczyca – Kutno – Płock – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka (18,9 km w granicach nadleśnictwa, w tym 8,3 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga wojewódzka nr 627: Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Małkinia – Sokołów Podlaski (33,4 km w granicach nadleśnictwa, w tym 4,8 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga wojewódzka nr 677: Łomża – Ostrów Mazowiecka (15,1 km w granicach nadleśnictwa, w tym 0,6 przez grunty nadleśnictwa);
- droga wojewódzka nr 694: Przyjmy – Brok – Małkinia Górna – Ciechanowiec (27,0 km w granicach nadleśnictwa, w tym 12,3 km przez grunty nadleśnictwa).

Ponadto występuje sieć dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni asfaltowej i gruntowej

Na gruntach zinwentaryzowano 899,33 km dróg leśnych, w tym:

- o szerokości 2 m 157,32 km;
- o szerokości 3-5 m – 502,13 km (26,90 km drogi utwardzone);
- o szerokości 6 m i więcej – 239,88 km (65,38 km drogi utwardzone).

Nadleśnictwo posiada opracowanie „Docelowa sieć drogowa” z 2019 r., wykonane przez BULiGL O/Warszawa. Do sieci tych dróg zaliczono 185,60 km, z czego jako drogi główne to 66,01 km a boczne 119,60 km. Drogi te są w stanie dobrym i zadawalającym w 90%. Zbudowane są głównie z kruszywa łupanego (45,5%) i naturalne (36,6%). Zagęszczenie tych dróg wynosi 10,1 m/ha. Szlaki zrywkowe stałe są założone na łącznej długości 777 km.

1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa

1.4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa

Do czynników wpływających na podniesienie trudności gospodarowania zaliczyć można:

- a) Drzewostany na gruntach porolnych, których powierzchnia wynosi 2717,32 ha, co stanowi 14,9 % drzewostanów ogółem,

- b) Udział siedlisk wilgotnych i bardzo wilgotnych 7,2 % co utrudnia zadania w użytkowaniu i hodowli lasu,
 c) Bardzo długa granica polno-leśna jednocześnie stanowiąca duże zagrożenie pożarowe,

1.4.2.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej nadleśnictwa

Tabela 31. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (instrukcyjna tabela XIX)

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy	
1	2	3	4	
1.	Powierzchnia leśna* (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul. bez gruntów związanych. z gosp. leśną) – ha	18386,56	18536,41	
2.	Zapas drzewny na powierzchni leśnej (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul.) - m ³	5097091	5205981	
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul.) - m ³ /ha	274	281	
4.	Etat 10-letni (grubizna netto)***	Użytki rębne** – m ³ netto	497660	535789
			464889	
		Użytki przedrębne – m ³ netto	549774	517218
			548305	
		Razem użytki główne – m ³ netto	1047434	1053007
	1012751			
	Udział użytków przedrębnych - %	52,48	49,12	
		54,08		
5.	Okresowy przyrost w 10-leciu ¹⁾	m ³	118745	1143750
		przeciętnie m ³ /ha /rok	6,48	6,28
6.	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna brutto)***	Użytkowanie rębne m ³ /ha pow. leśna /rok	3,22	3,47
		Użytkowanie przedrębne m ³ /ha pow. leśna /rok	2,99	3,49
		Razem użytkowanie główne m ³ /ha pow. leśna /rok	6,21	6,96
	Użytkowanie główne % zasobów /rok	2,3	2,48	
	Użytkowanie główne % przyrostu /rok	9,7	11,28	
7.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego - % (udział w powierzchni leśnej)	0	0	
8.	Udział lasów ochronnych - % (udział w powierzchni leśnej)	14,60	14,61	
9.	Udział drzewostanów do przebudowy - % (udział w powierzchni leśnej)		2,95	
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych- ha	75110	0	
	% udziału w powierzchni lasów w nadleśnictwie	40,4	0	

¹⁾ Według wzoru $V_k - V_p + U$, gdzie: V_k – zapas na końcu okresu, V_p – zapas na początku okresu, U – pozyskanie w okresie obowiązywania planu (miąższość brutto).

* powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona.

** łącznie z 5% przyrostem

*** w wierszu 5, 7 w kolumnie 3 w liczniku podano plan, natomiast w mianowniku wykonanie w ubiegłym okresie

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej w porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym wykazują wzrost powierzchni leśnej o 149,85 ha oraz zmianę wskaźników:

- wzrost zasobów drzewnych o 1088030 m³,
- wzrost zasobności o 7 m³/ha,
- wzrost etatu użytków głównych o 5573 m³ netto.

Nadleśnictwo na utrzymanie infrastruktury drogowej oraz edukacyjno-turystycznej w ostatnich 3 lat wydało 1380316 zł.

Z tytułu dzierżaw i służebności nadleśnictwo uzyskało 278800 złotych.

1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Tabela 32. Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (instrukcyjna tabela XX)

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	116566,69		
2.	Koszty administracyjne	zł	9 416 768,62		
3.	Koszty ochrony lasu	zł	770 201		
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	89 864,98		
5.	koszty odnowień i zalesień	zł/ha	5 098,37		
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	177,50		
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	1900,91		
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowania upraw i młodników	ha	492,97*		
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	59,07		
	Suma kosztów (k)	zł	36 812 489,97		
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	306,78		
	Suma przychodów (p)	zł	39 331 014		
11.	Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)	-	0,94		

1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa

Wynikiem prac inwentaryzacyjnych jest przydzielenie drzewostanów do grup określonych cechami. Przedstawiony wykaz drzewostanów, wg opisanych cech został zaakceptowany przez nadleśniczego w trakcie uzgodnień prac terenowych.

Tabela 33. Zestawienie opisanych cech drzewostanów na powierzchni zalesionej

Rodzaj cechy	Obręb			Nadleśnictwo
	OSTRÓW MAZOWIECKA	GRABOWNICA	BROK	
	[ha]			
1	2	3	4	5
drzewostan doświadczalny	-	-	5,40	5,40
drzewostan odroślowy	34,41	3,40	1,08	38,89
drzewostan z zal/odn naturalnego z nasion	335,90	401,89	375,23	1113,02
drzewostan z zal/odn sztucznego	35,26	91,72	34,69	161,67
drzewostan z zalesień porolnych	1901,13	550,80	265,39	2717,32
drzewostan żywicowany/wyżywicowany	5,35	18,27	-	23,62
gospodarczy drzewostan nasienny	54,99	50,30	71,63	176,92
młodnik po rębni złożonej	69,95	31,78	41,23	142,96
otulina ośrodka wypoczynkowego	-	-	14,22	14,22
otulina szkótek wielkoobszarowych i zespolonych	10,03	-	-	10,03
otulina wyłączonych drzewostanów nasiennych	-	6,13	9,84	15,97
uporczywe pędraczyska	1333,37	-	702,43	2035,80
uprawa po rębni złożonej	38,24	19,48	24,79	82,51
uprawa pochodna - drzewostan z nasion PN, PUN, WDN	412,89	255,49	364,46	1032,84
uprawa testująca - potomstwo Drzew Matecznych	-	-	4,99	4,99
wyłączony drzewostan nasienny	-	16,23	14,17	30,40

W jednym wydzieleniu może występować 2 i więcej cech drzewostanu.

1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu

W części tabelarycznej niniejszego elaboratu zostały zamieszczone następujące tabele, charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka:

- Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji;
- Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących;

- Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- Tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących – przyrost tablicowy.

1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

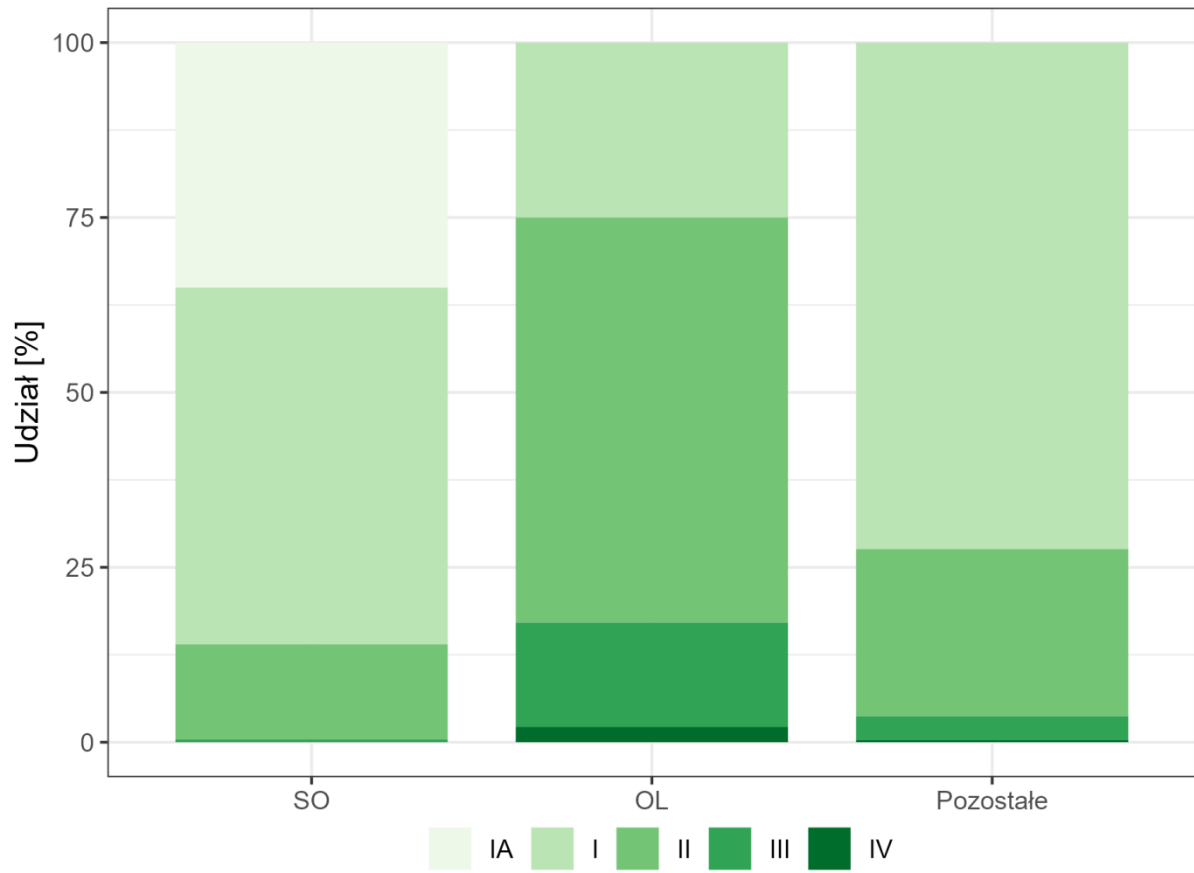
Poniższe zestawienie zostało opracowane na podstawie tabeli nr II, zamieszczonej w części tabelarycznej niniejszego elaboratu. Obrazuje ono udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących.

Tabela 34. Udział procentowy powierzchni drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących (wyciąg z instrukcyjnej tabeli II)

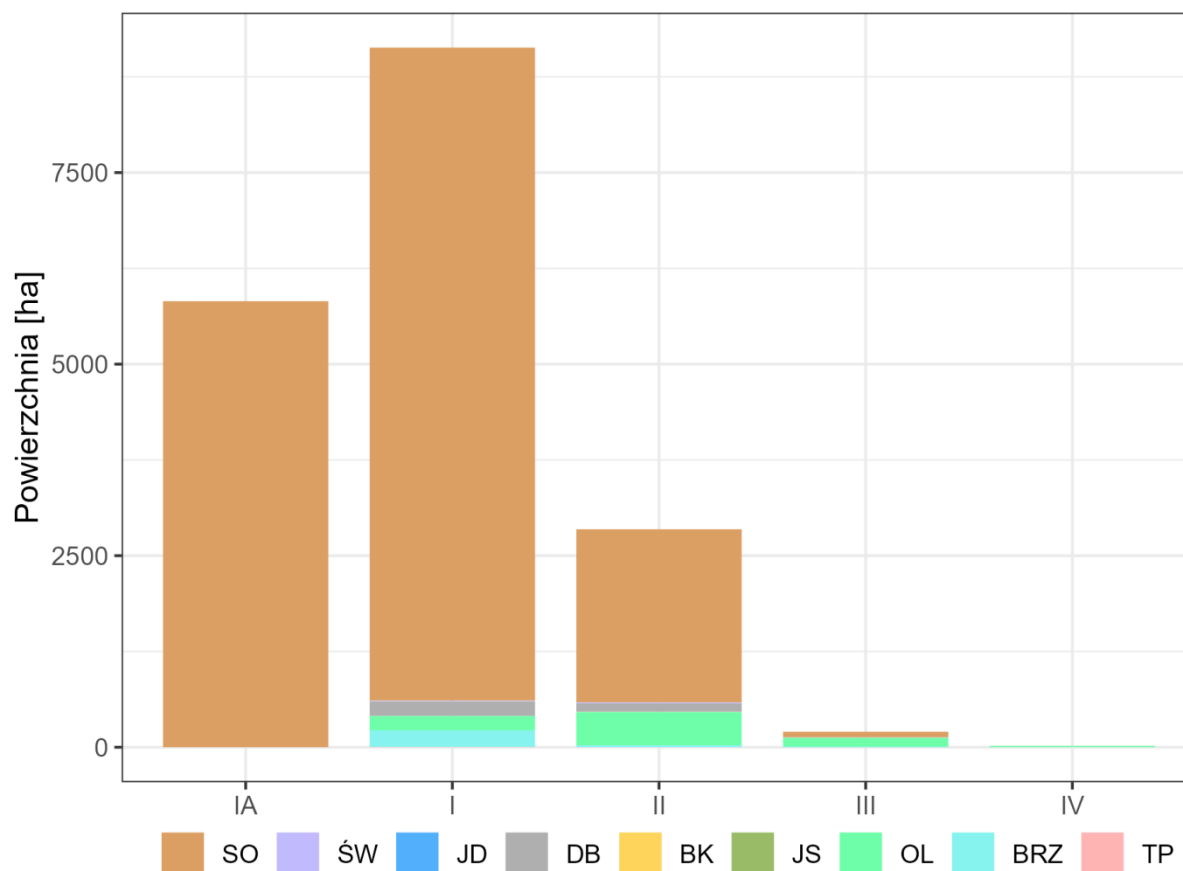
Bonitacja	Gatunki panujące			Razem	%
	SO	OL	Pozostałe ¹		
	Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA					
IA	2864,08	-	-	2864,08	36,24
I	3248,79	100,30	320,84	3669,93	46,44
II	1050,97	162,86	70,23	1284,06	16,25
III	21,09	42,19	10,96	74,24	0,94
IV	-	9,40	0,85	10,25	0,13
Razem	7184,93	314,75	402,88	7902,56	100,00
Obręb GRABOWNICA					
IA	1228,91	-	-	1228,91	23,68
I	2720,25	62,59	86,51	2869,35	55,30
II	765,45	198,63	41,25	1005,33	19,37
III	23,67	49,59	5,36	78,62	1,52
IV	0,32	6,64	-	6,96	0,13
Razem	4738,60	317,45	133,12	5189,17	100,00
Obręb BROK					
IA	1734,27	-	-	1734,27	33,82
I	2647,22	24,17	56,93	2728,32	53,20
II	486,89	73,65	44,80	605,34	11,81
III	24,35	22,83	9,49	56,67	1,11
IV	-	1,77	1,06	2,83	0,06
Razem	4892,73	122,42	112,28	5127,43	100,00
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka					
IA	5827,26	-	-	5827,26	31,98
I	8616,26	187,06	464,28	9267,60	50,87
II	2303,31	435,14	156,28	2894,73	15,89
III	69,11	114,61	25,81	209,53	1,15
IV	0,32	17,81	1,91	20,04	0,11
Razem	16816,26	754,62	648,28	18219,16	100,00

¹⁾ o udziale 3 i więcej % oraz gatunki panujące zajmujące poniżej 3% powierzchni ujęte sumarycznie jako „pozostałe”

Wykres 16. Udział powierzchniowy klas bonitacji dla gatunków panujących

Wykres 17. Powierzchnia gatunków panujących w klasach bonitacji

W nadleśnictwie dominują drzewostany I klasy bonitacji (łącznie z IA dla sosny to 82,85% powierzchni leśnej zalesionej). Udział poszczególnych klas bonitacji jest we wszystkich obrębach na podobnym poziomie. Jedynie w obrębie Grabownica udział klasy bonitacji IA jest niższy (23,68%) wobec obrębu Ostrów Mazowiecka (36,24%) i obrębu Brok (33,82%). Najstarsze drzewostany (IV bonitacja) zainwentaryzowano na powierzchni 20,04 ha, co stanowi 0,11% powierzchni zalesionej nadleśnictwa i są to na ogół drzewostany olszowe.

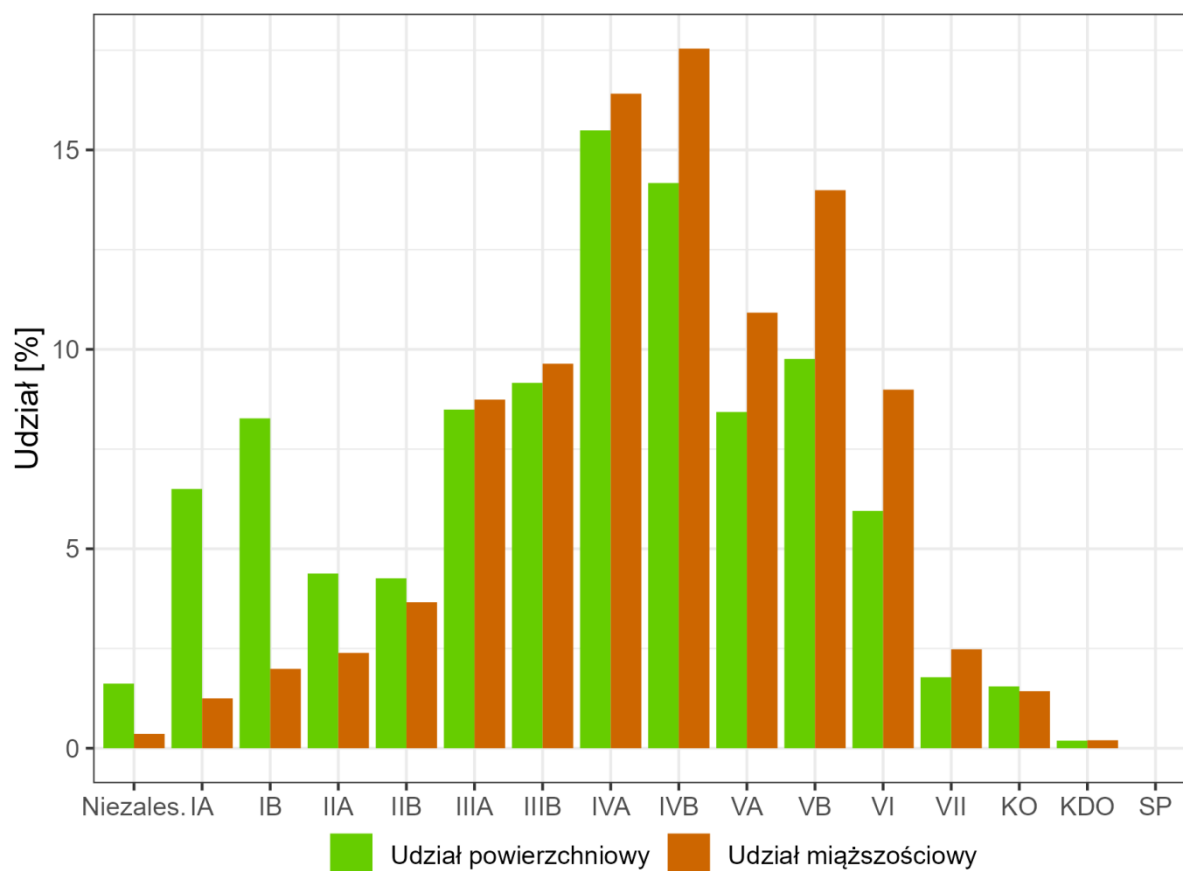
1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku

Rozkład powierzchni i zapasu produkcyjnego drzewostanów w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka przedstawiono w poniższej tabeli i na diagramach.

Tabela 35. Zestawienie porównawcze udziału powierzchni i zapasu przeciętnego na 1 ha w klasach wieku na początku i na końcu okresu gospodarczego

Obręb	Jednostka miary	Gr. leśne nie zal.	Przeł na gr zal	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														Razem	
				Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VI	VII i starsze	KO	KDO	Gr. zal.	Gr. zal i nie zal.
Powierzchnia w ha / zapas w m ³																			
według stanu na 1.01.2015																			
Ostrów Mazowiecka	ha	87,08		475,36	313,94	452,28	707,29	829,81	1610,91	1297,51	624,24	657,65	351,34	389,6	65,39	133,53	24,23	7933,08	8020,16
	m ³	2 103	11 066		6 775	59 510	169 415	203 830	406 560	418 290	221 540	258 840	133 865	166 095	23 945	34 560	7 565	2121856	2 123 959
	m ³ /ha					131,6	239,5	245,6	252,4	322,4	354,9	393,6	381	426,3	366,2	258,8	312,2	267,5	264,8
Grabownica	ha	53,01		394,3	191,15	187,87	410,37	530,57	747,54	857,45	459,09	463,56	510,33	343,08	92,89	31,39	23,22	5242,81	5295,82
	m ³	3 019	9 099		2565	26145	94235	136700	198740	270350	158865	186600	198310	131680	32590	9395	6495	1461769	1464788
	m ³ /ha					139,2	229,6	257,6	265,9	315,3	346	402,5	388,6	387,8	350,8	299,3	279,7	278,8	276,6
Brok	ha	134,15		445,24	262,35	166,85	459,72	381,18	458,75	506,69	595,41	839,42	298,78	533,86	138,43	31,6	17,44	5135,72	5269,87
	m ³	2 071	9 868	25	3005	22170	117005	104455	145975	177080	210435	322040	111840	211470	56590	8465	5850	1506273	1508344
	m ³ /ha					132,9	254,5	274	318,2	349,5	353,4	383,6	374,3	396,1	408,8	267,9	335,4	293,3	286,2
N-ctwo	ha	274,24		1314,9	767,44	807	1577,38	1741,56	2817,2	2661,65	1678,74	1960,63	1160,45	1266,54	296,71	196,52	64,89	18311,61	18585,85
	m ³	7 193	30 033	25	12345	107825	380655	444985	751275	865720	590840	767480	444015	509245	113125	52420	19910	5089898	5097091
	m ³ /ha	26		0	16	134	241	256	267	325	352	391	383	402	381	267	307	278	274
według stanu na 1.01.2025																			
Ostrów Mazowiecka	ha	95,15		434,62	531,04	335,36	441,98	704,08	813,01	1620,94	1301,34	548,43	602,3	304,24	73,06	6,4	184,84	7 902,56	7 997,71
	m ³	1 951	23 151	935	13 465	43 790	102 825	191 230	228 580	468 600	448 710	206 460	259 310	128 510	29 405	1665	49500	2 196 841	2 198 792
	m ³ /ha	21		2	25	131	233	272	281	289	345	376	431	422	402	260	268	278	275
Grabownica	ha	100,41		350,2	462,47	196,61	185,23	407,62	527	746,33	843,79	437,08	410,38	438,67	96,45	26,04	66,74	5 189,17	5 289,58
	m ³	1911	15359	25	7895	26995	45420	123735	163250	226860	317355	170935	169180	195480	35465	9435	16725	1 520 394	1 522 305
	m ³ /ha	19		0,1	17	137	245	304	310	304	376	391	412	446	368	362	251	293	288
Brok	ha	121,69		418,88	537,8	278,8	162,6	461,05	355,68	501,1	478,34	575,57	794,88	358,93	160,75	35,19	7,86	5 127,43	5 249,12
	m ³	3812	22437	125	7085	33775	40355	147055	122390	179720	169195	205120	317905	155790	67410	10275	2530	1 481 072	1 484 884
	m ³ /ha	31		0,3	13	121	248	319	344	359	354	356	400	434	419	292	322	289	283
N-ctwo	ha	317,25	0	1203,7	1531,31	810,77	789,81	1572,75	1695,69	2868,37	2623,47	1561,08	1807,56	1101,84	330,26	67,63	259,44	18219,16	18536,41
	m ³	7 674	60 947	1 085	28 445	104 560	188 600	462 020	514 220	875 180	935 260	582 515	746 395	479 780	132 280	21 375	68 755	5 198 307	5 205 981
	m ³ /ha	24		1	19	129	239	294	303	305	356	373	413	435	401	316	265	285	281
Różnica	ha	43,01	0	-111,2	763,87	3,77	-787,57	-168,81	-1121,51	206,72	944,73	-399,55	647,11	-164,7	33,55	-128,89	194,55	-92,45	-49,44
	m ³	481	30 914	1 060	16 100	-3 265	-192 055	17 035	-237 055	9 460	344 420	-184 965	302 380	-29 465	19 155	-31 045	48 845	108 409	108 890
	m ³ /ha	-2	0	1	2	-5	-3	38	37	-20	5	-18	30	33	19	49	-42	7	7

Wykres 18. Powierzchniowo-mięszościowa struktura klas wieku

Drzewostany Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka odznaczają się znacznym zróżnicowaniem wiekowym. Powierzchniowo i mięszościowo przeważają drzewostany IV klasy wieku. Najniższy udział powierzchniowy mają drzewostany w starszych klasach wieku VI, VII, natomiast zauważalny jest niski udział w II klasie (1600,58 ha) – 8,6% powierzchni leśnej. Udział powierzchniowy drzewostanów ponad 100-letnich wynosi 7,7% - 1432,10 ha). Wyraźny jest niedobór młodszych klas wieku, których udział wzrośnie po wykonaniu cięć uprzątających w klasie odnowienia.

W skali całego Nadleśnictwa struktura wiekowa drzewostanów z dominacją IV klasy wieku, jest niekorzystna w kontekście stosowanych sposobów zagospodarowania rębniami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia. Rozkład zapasu w klasach i podklasach wieku oraz udział drzewostanów w klasie odnowienia zapewnia trwałość lasu i ciągłość użytkowania drzewostanów.

Tabela 36. Porównanie podstawowych wskaźników w VI i V rewizji PUL

Wyszczególnienie	Stan na 1.01.2025 r.	Stan na 1.01.2015 r.	Zmiana
Obręb Ostrów Mazowiecka			
Powierzchnia leśna – ha	7997,71	8020,16	- 22,45
Zapas – m ³	2198792	2123959	+ 74833 (3,5%)
Przeciętna zasobność – m ³ /ha	275	265	+ 10
Przeciętny wiek – lata	61	58	+ 3
Obręb Grabownica			
Powierzchnia leśna – ha	5289,58	5295,82	- 6,24
Zapas – m ³	1522305	1464788	+ 57517 (3,9%)
Przeciętna zasobność – m ³ /ha	288	277	+ 11

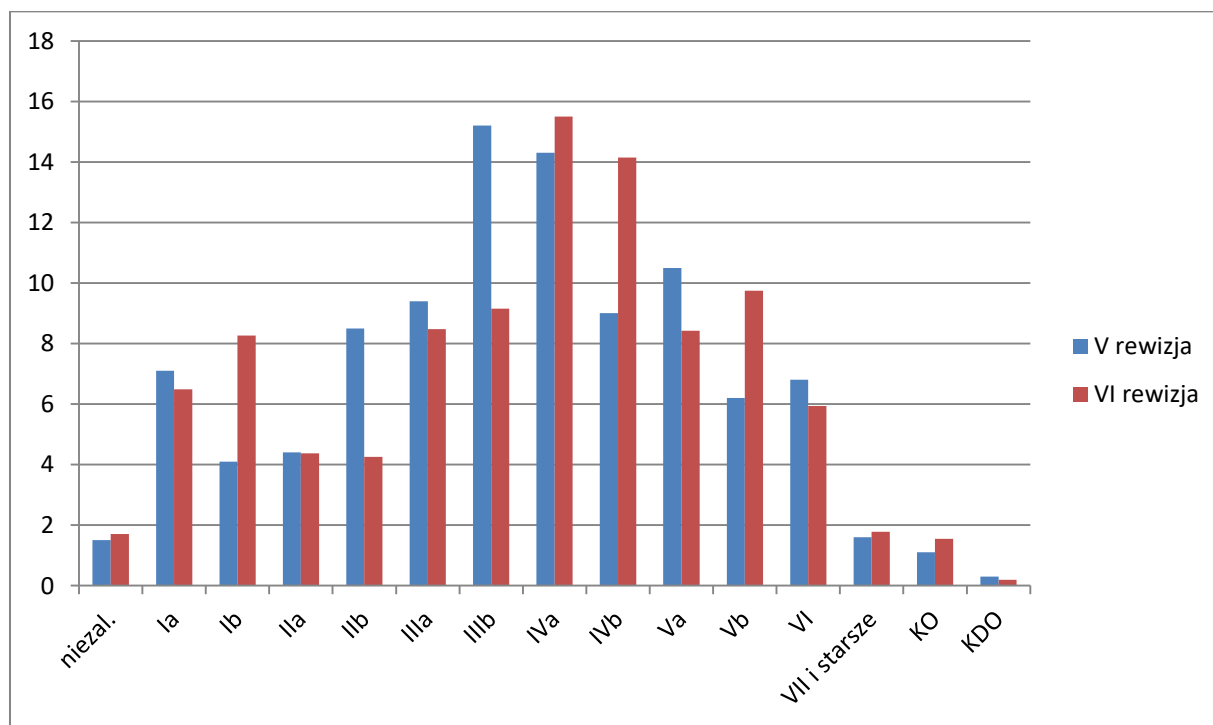
Wyszczególnienie	Stan na 1.01.2025 r.	Stan na 1.01.2015 r.	Zmiana
Przeciętny wiek – lata	64	63	+ 1
Obręb Brok			
Powierzchnia leśna – ha	5249,12	5269,87	- 20,75
Zapas – m ³	1484884	1508344	-23460 (- 1,54%)
Przeciętna zasobność – m ³ /ha	283	286	- 3
Przeciętny wiek – lata	63	65	- 2
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka			
Powierzchnia leśna – ha*	18536,41	18585,85	-49,44
Zapas – m ³	5205981	5097091	+ 108890 (2%)
Przeciętna zasobność – m ³ /ha	281	274	+ 7
Przeciętny wiek – lata	63	61	+ 2

*- Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona

W stosunku do V rewizji PUL nastąpiło:

- zmniejszenie powierzchni leśnej o 49,44 ha, tj. o 0,3%,
- zwiększenie zapasu o 108 890 m³, tj. o 2%
- zwiększenie przeciętnej zasobności o 7 m³/ha, tj. o 2,6 %.
- wzrost przeciętnego wieku o 2 lata, tj. o 3,3%.

Strukturę wiekową w podklasach wieku w porównaniu z V rewizją planu urządzenia lasu przedstawiono na diagramach.

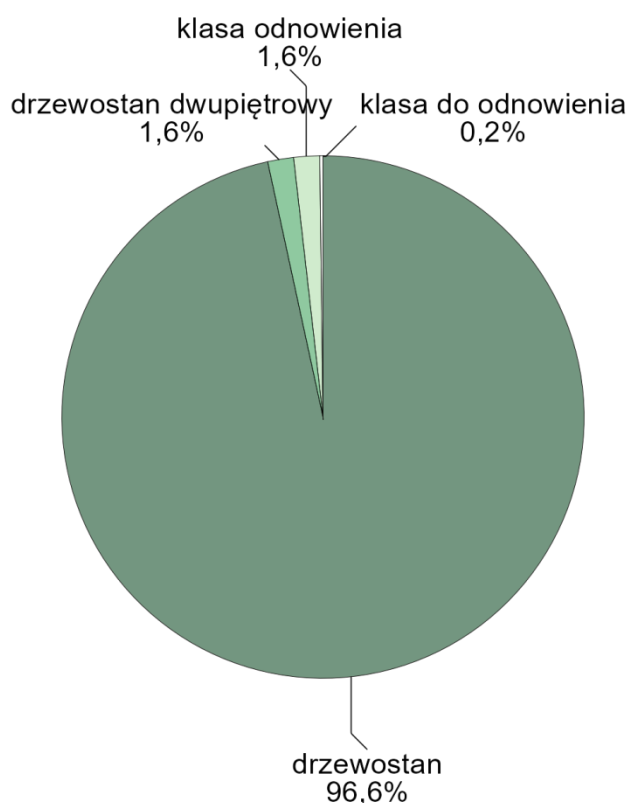

Wykres 19. Struktura wiekowa wg powierzchni leśnej

Tabela 37. Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów

Struktura piętrowa drzewostanów	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]	Pow.[ha]	Udział[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jednopiętrowe	7543,08	95,45	5029,98	96,93	5025,50	98,01	17598,56	96,59
Dwupiętrowe	167,32	2,12	71,85	1,38	58,88	1,15	298,05	1,64
Wielopiętrowe	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-
Klasa odnowienia	184,84	2,34	66,74	1,29	35,19	0,69	286,77	1,57
Klasa do odnowienia	7,32	0,09	20,60	0,40	7,86	0,15	35,78	0,20
Budowa przerębowa	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-
Razem	7902,56	100,00	5189,17	100,00	5127,43	100,00	18219,16	100,00

Wykres 20. Struktura pionowa drzewostanów

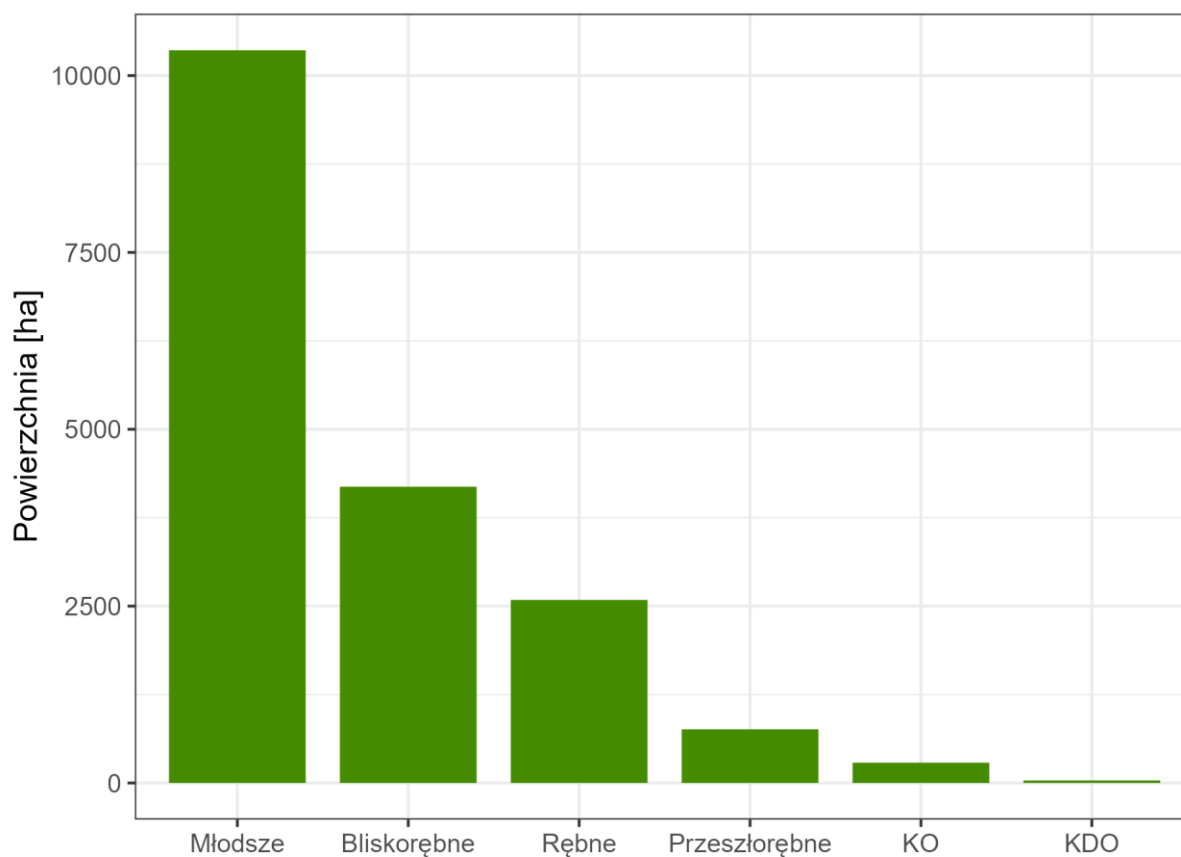

Z powyższych danych wynika, że w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka przeważającą powierzchnię zajmują drzewostany o strukturze jednopiętrowej.– 96,6% powierzchni. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) stanowią – 1,2 % powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe zajmują łącznie 1,6% procent powierzchni, natomiast drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują.

Tabela 38. Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębna

Drzewostany	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bliskorębne i młodsze	6633,95	83,94	4103,92	79,08	3924,37	76,54	14662,24	80,48
Ustalonego wieku dojrzałości rębnej	846,02	10,71	813,13	15,67	858,47	16,74	2517,62	13,82
Powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	230,43	2,92	184,78	3,56	301,54	5,88	716,75	3,93
W klasie odnowienia	184,84	2,34	66,74	1,29	35,19	0,69	286,77	1,57
W klasie do odnowienia	7,32	0,09	20,60	0,40	7,86	0,15	35,78	0,20
Budowa przerębowa	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	7902,56	100,00	5189,17	100,00	5127,43	100,00	18219,16	100,00

Wykres 21. Dojrzałość rębna drzewostanów

Z powyższego zestawienia wynika, że 19,52% drzewostanów Nadleśnictwa osiągnęło dojrzałość rębna.

1.5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących

Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących określony na podstawie tabeli nr III i IV przedstawiono w zestawieniu poniżej:

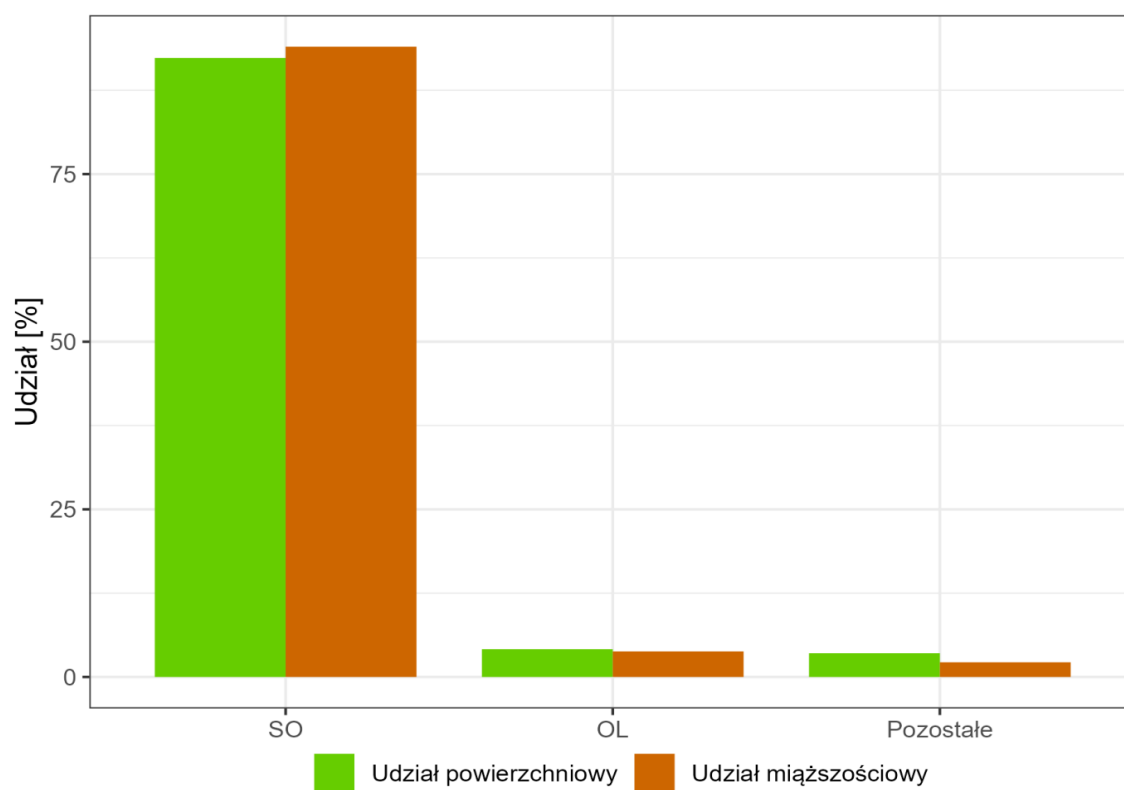
Tabela 39. Udział gatunków panujących na powierzchni leśnej zalesionej wg IV i V rewizji urządzania lasu

Gatunek	Obręby						Nadleśnictwo według:					
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK		VI rewizji u.l.		V rewizji u.l.		Różnica	
	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość
	Procent [%]											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SO	90,94	93	91,32	93,01	95,42	96,97	92,3	94,13	93,00	94,58	-0,70	-0,45
MD	0,37	0,4	0,07	0,02	0,07	0,02	0,2	0,18	0,15	0,1	0,05	0,08
ŚW	0,08	0,01	0,13	0,17	0,18	0,11	0,13	0,09	0,13	0,11	0	-0,02
BK	0,06	0,02					0,03	0,01			0,03	0,01
DB	1,89	1,39	0,78	0,37	0,8	0,4	1,27	0,81	1,06	0,61	0,21	0,2
DB.S	0,46	0,03	0,13	0,01	0,12	0,01	0,27	0,02			0,27	0,02
DB.B	0,09	0	0,21	0,01	0,33	0,02	0,19	0,01			0,19	0,01
DB.C	0	0,01					0	0	0	0	0	0
KL					0	0	0	0			0	0
JW			0,01	0	-	-	0	0	0	0	0	0
JS									0,03	0,01	-0,03	-0,01
GB	0,03	0,02					0,01	0,01	0		0,01	0,01
BRZ	2,07	1,37	1,23	0,93	0,64	0,33	1,43	0,95	1,52	1,11	-0,09	-0,16
OL	3,98	3,73	6,12	5,48	2,39	2,12	4,14	3,78	4,09	3,46	0,05	0,32
OS					0		0				0	0
TP									0,01	0,01	-0,01	-0,01
LP	0,03	0,02	0	0	0,02	0,01	0,02	0,01		0,01	0,02	0
AK					0,03	0,01	0,01	0	0,02		-0,01	0
Razem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0	0

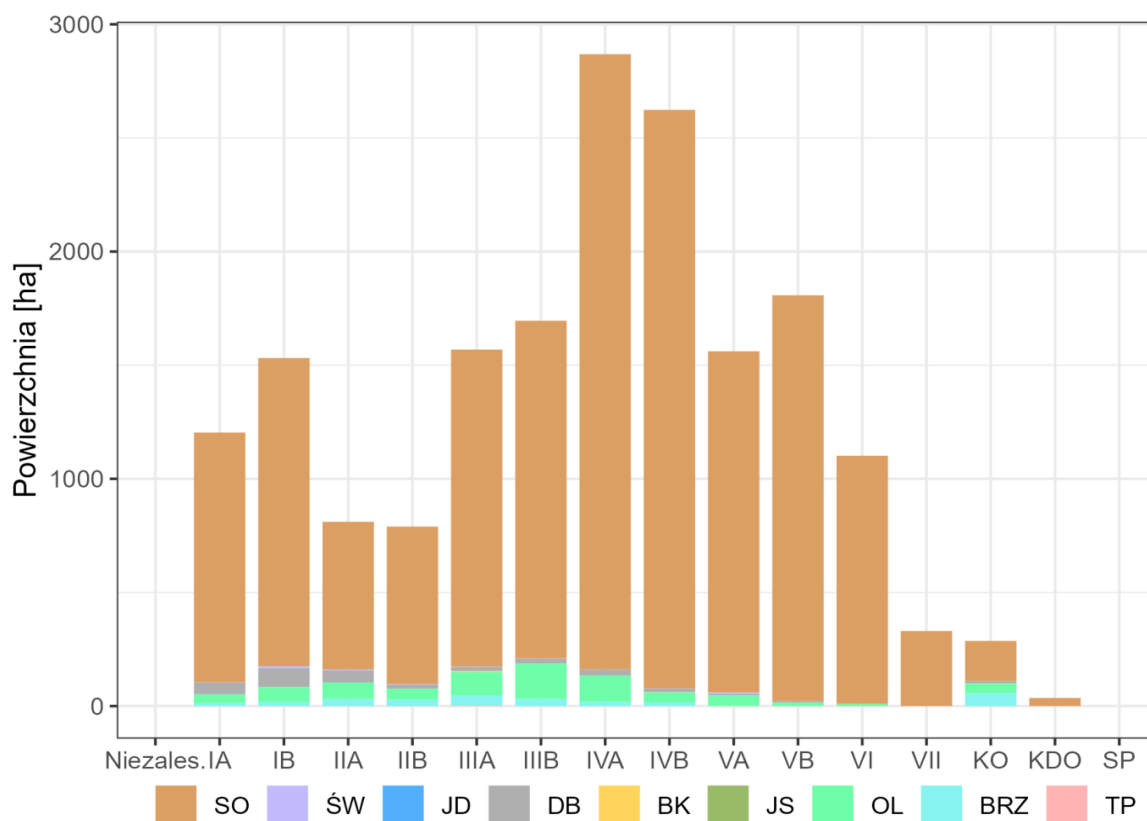
Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka jest sosna, która zajmuje 93,00% powierzchni leśnej. Gatunki iglaste zajmują 93,28% powierzchni nadleśnictwa, a liściaste 6,72% w tym: olsza – 4,14%, dęby – 1,73%. W porównaniu z poprzednią rewizją nastąpiły niewielkie zmiany udziału poszczególnych gatunków panujących. Zmniejszył się udział drzewostanów sosnowych o 0,45% i brzoźowych o 0,16%, natomiast wzrósł udział drzewostanów olszowych o 0,32% i dębowych o 0,23%.

Graficzny obraz udziału gatunków panujących oraz zmiany w stosunku do IV rewizji u.l. przedstawiają zamieszczone wykresy.

Wykres 22. Udział gatunków panujących w drzewostanach

Wykres 23. Powierzchnia gatunków panujących w podklasach wieku

We wszystkich podklasach wieku zdecydowanie dominują drzewostany sosnowe. Zwraca uwagę pojawienie się drzewostanów dębowych w młodszych podklasach wieku, co jest wynikiem zmian w prowadzeniu użytkowania rębego.

1.5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków według ich rzeczywistego udziału

W trakcie prac taksacyjnych stwierdzono 25 gatunków drzew występujących w drzewostanach Nadleśnictwa, w tym 3 gatunków obcego pochodzenia. Gatunkami obcego pochodzenia są: DB.C, DG, AK oraz nie będące w składzie gatunkowym: CZM.P, JKL, KSZ, SO.B, SO.WE, SO.C, MW. W zestawieniu połączono gatunki DB, DB.B, i DB.S, WZ i WZ.S, OL i BRZ i BRZ.O.

Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków drzew określony na podstawie tabeli nr Va i Vb przedstawiono w zestawieniu poniżej (powierzchnia leśna zalesiona):

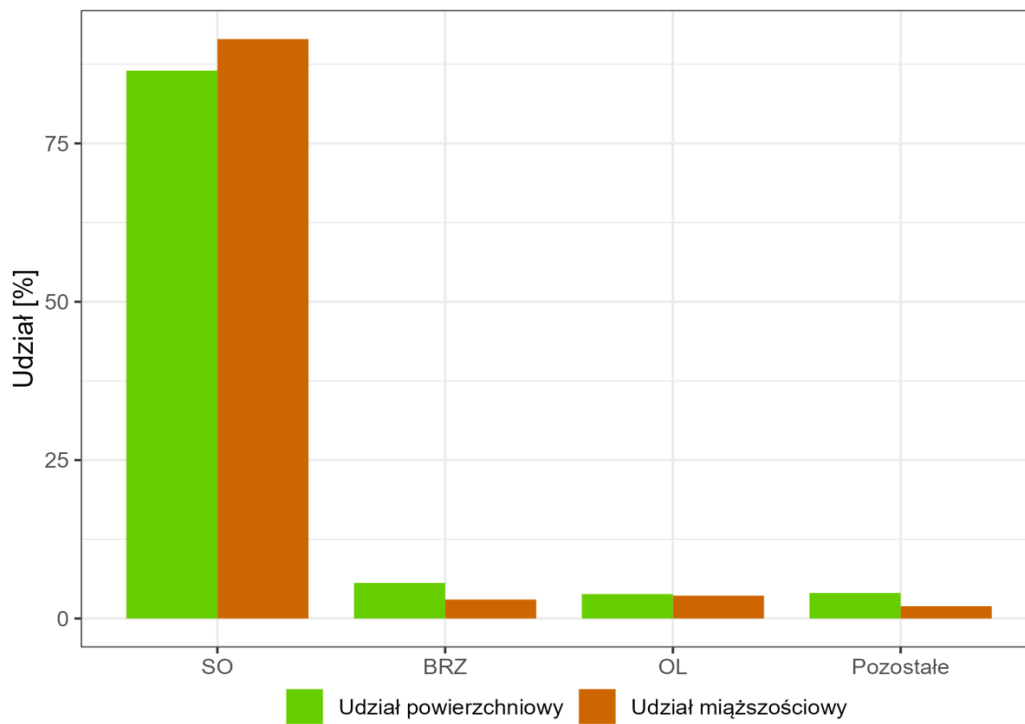
Tabela 40. Udział gatunków według rzeczywistego udziału powierzchniowego w VI i V rewizji urządzania lasu

Gatunek	Obręby						Nadleśnictwo według:					
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK		VI rewizji u.l.		V rewizji u.l.		Różnica	
	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SO	6636,38	84,00	4390,27	84,63	4570,90	89,16	15597,55	85,61	16067,36	87,73	-469,81	-2,12
MD	85,93	1,09	24,74	0,48	40,48	0,79	151,15	0,83	120,45	0,66	30,70	0,17
ŚW	52,88	0,67	52,11	1,00	34,63	0,68	139,62	0,77	133,96	0,73	5,66	0,04
DG	0,36						0,36	0,00	0,05	0,00	0,31	0,00

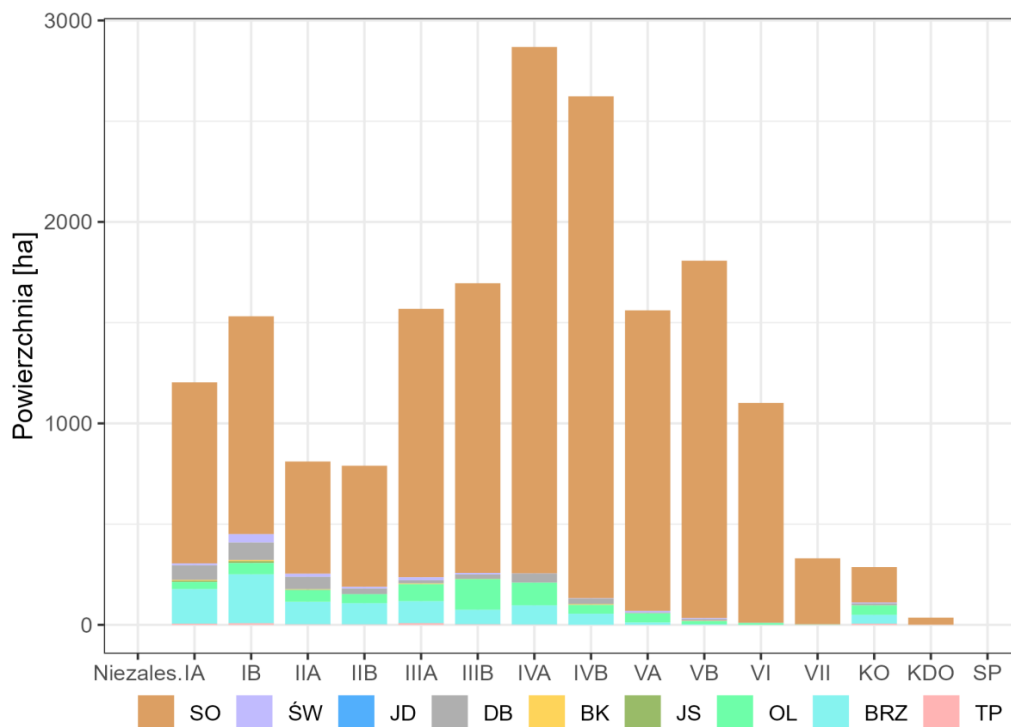
Gatunek	Obreby						Nadleśnictwo według:					
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK		VI rewizji u.l.		V rewizji u.l.		Różnica	
	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]	pow [ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BK	13,98	0,18	3,76	0,07	2,39	0,05	20,13	0,11	9,71	0,05	10,42	0,06
Db, Dbb, Dbs	290,51	3,68	110,54	2,13	86,22	1,67	487,27	2,68	300,00	1,64	187,27	1,04
DB.C	2,69	0,03					2,69	0,01	0,89	0,00	1,80	0,01
KL	4,38	0,06	5,06	0,10	2,97	0,06	12,41	0,07	12,55	0,07	-0,14	0,00
JW	6,78	0,09	3,66	0,07	1,21	0,02	11,65	0,06	6,44	0,04	5,21	0,02
WZ	0,89	0,01	1,93	0,04	0,71	0,01	3,53	0,02	3,27	0,02	0,26	0,00
JS	1,03	0,01	0,15	0,00	0,09	0,00	1,27	0,01	2,07	0,01	-0,80	0,00
GB	33,01	0,42	3,25	0,06	16,11	0,31	52,37	0,29	22,50	0,12	29,87	0,17
BRZ	452,34	5,72	303,11	5,84	251,19	4,89	1006,64	5,53	905,84	4,95	100,80	0,58
OL	291,84	3,69	274,69	5,29	114,25	2,23	680,78	3,74	686,21	3,75	-5,43	-0,01
OL.S	0,27	0,00					0,27		0,27	0,00	0,00	0,00
TP							0,00		1,44	0,01	-1,44	-0,01
OS	5,70	0,07	1,16	0,02	0,32	0,01	7,18	0,04	10,22	0,06	-3,04	-0,02
WB							0,00		0,17	0,00	-0,17	0,00
LP	21,46	0,27	14,25	0,27	4,40	0,09	40,11	0,22	27,03	0,15	13,08	0,07
AK	1,01	0,01	0,17	0,00	1,45	0,03	2,63	0,01	1,00	0,01	1,63	0,00
GłG			0,16	0,00			0,16				0,16	0,00
JRZ			0,05	0,00			0,05				0,05	0,00
ŚL			0,11				0,11				0,11	0,00
CZM							0,00		0,18	0,00	-0,18	0,00
R-m	7902,56	100,00	5189,17	100,00	5127,43	100,00	18219,16	100,00	18311,61	100,00	-92,45	0,00

Udział sosny zmniejszył się o 2,12%, kosztem wzrostu udziału głównie dębu 1,04% i brzozy 0,58%. Pozostałe gatunki nieznacznie zmieniły udział, w większości na nieznaczne zwiększenia.

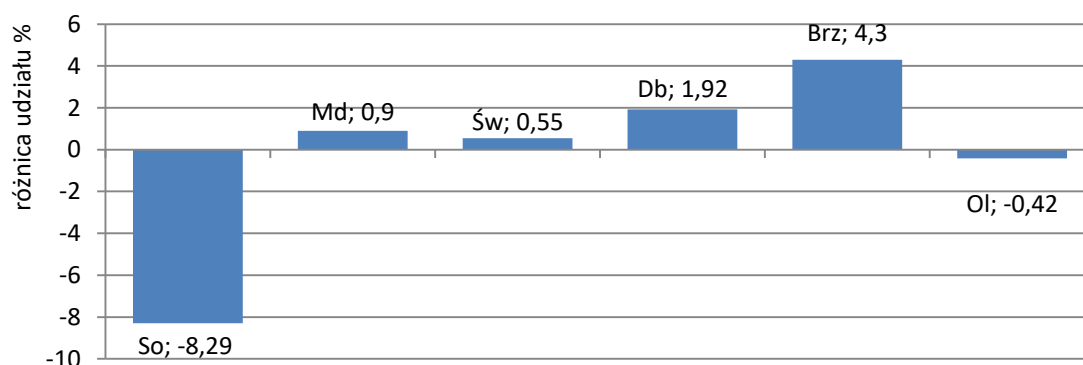
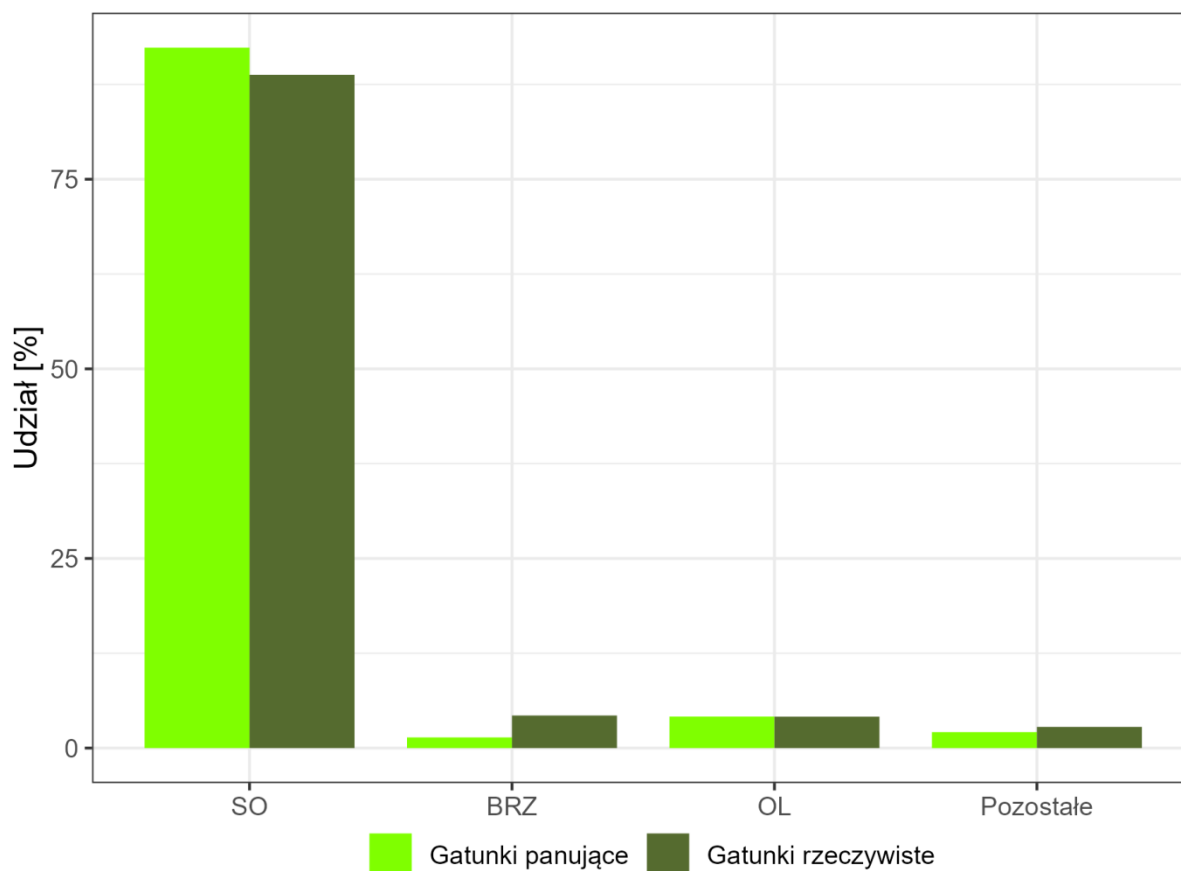
Wykres 24. Udział gatunków rzeczywistych w drzewostanach

Wykres 25. Powierzchnia gatunków rzeczywistych w podklasach wieku

Wykres 26. Porównanie powierzchni gatunków panujących i rzeczywistych

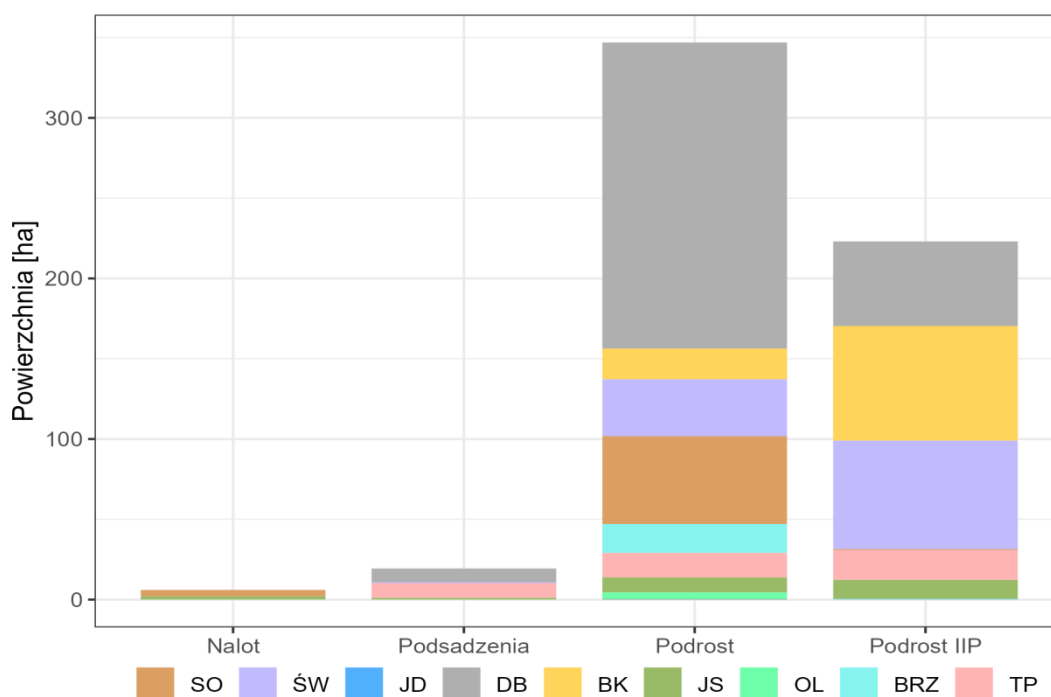
Wykres 27. Różnica między udziałem powierzchniowym (leśnej zalesionej) poszczególnych gatunków wyrażanych gatunkami rzeczywistymi a panującymi

Udział powierzchniowy rzeczywisty sosny jest mniejszy o 8,29% w stosunku do udziału sosny wg gatunków panujących. Widoczny jest też wzrost udziału gatunków domieszkowych takich jak brzoza, dąb, czy też modrzew i świerk.

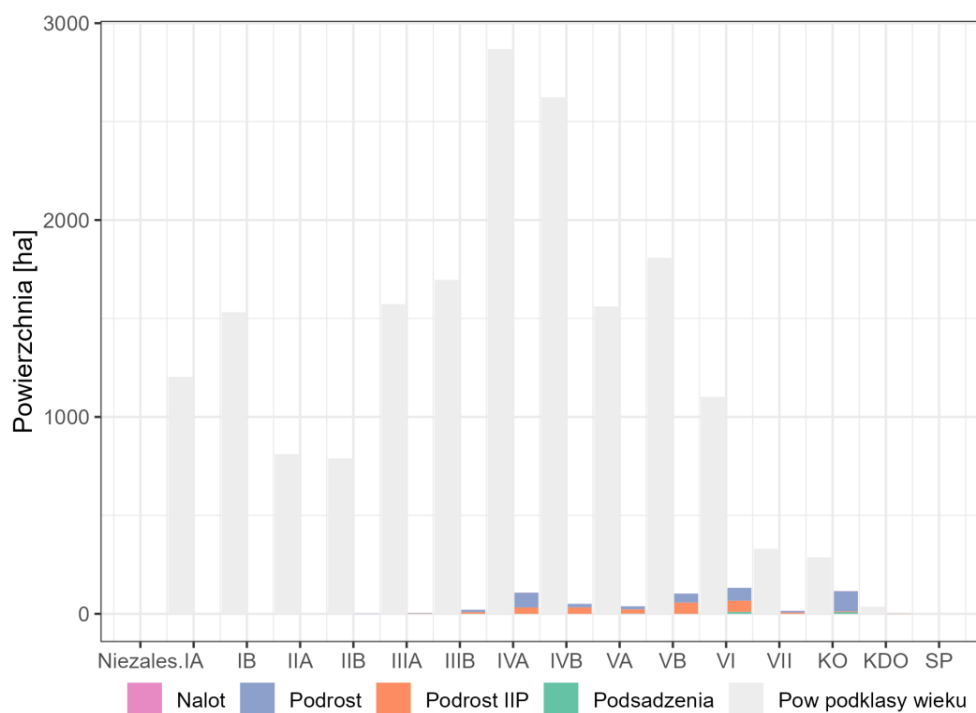
W celu pełniejszej charakterystyki struktury drzewostanów przedstawia się poniżej powierzchnię zredukowaną młodego pokolenia i podszytu. Nalot zajmuje 3,21 ha, podsadzenia 19,35

ha, podrost 345,95 ha, a podrost IIp. 223,05 ha. Młode pokolenie zajmuje 3,2% (591,55 ha) powierzchni zredukowanej drzewostanów nadleśnictwa, a przeważa w nim DB w mniejszym udziale występuje SO, ŚW, BK zaś w znikomym OL, BRZ, JS, LP, JW. Podszyt zajmuje 9704,69 ha powierzchni zredukowanej, co stanowi 53,3% powierzchni drzewostanów nadleśnictwa. Gatunkami przeważającymi tej warstwy są: KRU, DB, JAŁ ale występują również: BRZ, CZM.P, JRZ, LSZ, ŚW, CZM, SO, LP, GB, AK, DB.C, BK, KL, OL, PRZ.CW, OS, BEZ.C, WB, JW, GŁG, ŚL.T, GR, JKL, DER.B, CZR, PRZ.C, BEZ.K, TRZ.B, TRZ, WZ, JB, DER.Ś, SZK, ŚL.A, KAL.K, MD, JS, SCH, IWA, LIG, ŚNG.B, ŚL, KSZ, a także wszystkie gatunki drzew obecne w drzewostanach.

Wykres 28. Skład gatunkowy odnowień podokapowych

Wykres 29. Odnowienia podokapowe w podklasach wieku

Dominującym gatunkiem lasów nadleśnictwa jest SO oraz w niewielkim udziale OL.

Wybrane cechy tych gatunków przedstawia tabela:

Tabela 41. Cechy dominujących gatunków lasotwórczych nadleśnictwa

Cecha	Gatunek	
	SO	OL
1	2	3
Udział powierzchniowy [%]	92,30	4,14
Udział miąższościowy [%]	94,13	3,78
Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	291	261
Przeciętny wiek [lat]	64	52

1.5.1.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Tabela 42. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Gatunek	Obręby						Nadleśnictwo		
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK				
	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
SO	45885	6,39	30560	6,45	30630	6,26	107075	6,37	93,6
MD	260	9,00	30	8,55	15	4,32	305	8,51	0,3
ŚW	5	0,76	55	7,93	70	7,51	130	5,70	0,1
BK	25	5,05	0	-	0	-	25	5,05	0,0

Gatunek	Obręby						Nadleśnictwo		
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK				
	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[m3]	[m3/ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DB	1050	7,01	180	4,45	160	3,90	1390	6,01	1,2
DB.S	35	0,96	5	0,75	5	0,78	45	0,91	0,0
DB.B	0	-	5	0,45	0	-	5	0,14	0,0
DB.C	0	-	0	-	0	-	0	-	-
KL	0	-	0	-	0	-	0	-	-
JW	0	-	0	-	0	-	0	-	-
GB	15	5,62	0	-	0	-	15	5,62	0,0
BRZ	715	4,37	245	3,83	145	4,45	1105	4,25	1,0
OL	1665	5,29	1760	5,54	835	6,82	4260	5,65	3,7
OS	0	-	0	-	0	-	0	-	-
LP	10	4,17	0	-	10	10,31	20	5,62	0,0
AK	0	-	0	-	0	-	0	-	-
Razem	49675	6,29	32840	6,33	31870	6,22	114385	6,28	100,0

Najwyższy spodziewany przyrost bieżący roczny na 1 ha wykazuje SO – 6,37 m³/ha, najniższy BRZ – 4,25 m³/ha. Przyrost roczny głównego gatunku lasotwórczego drzewostanów nadleśnictwa, jakim jest SO wynosi 107075 m³. Kolejnym gatunkiem jest OL – 4260 m³.

Wykres 30. Średni przyrost bieżący roczny gatunków panujących

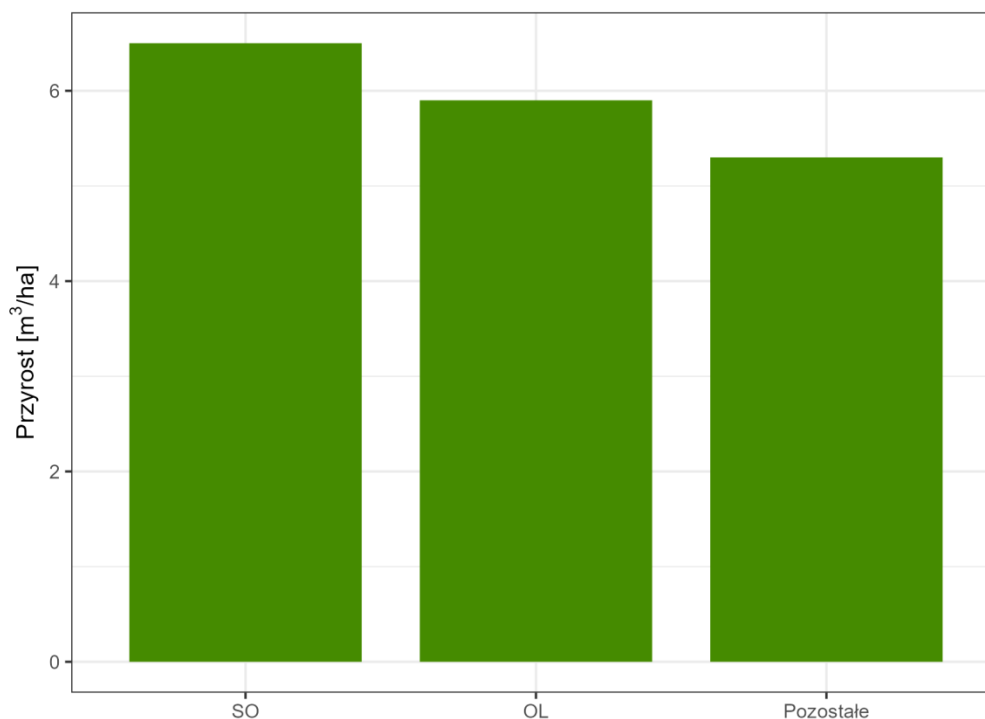
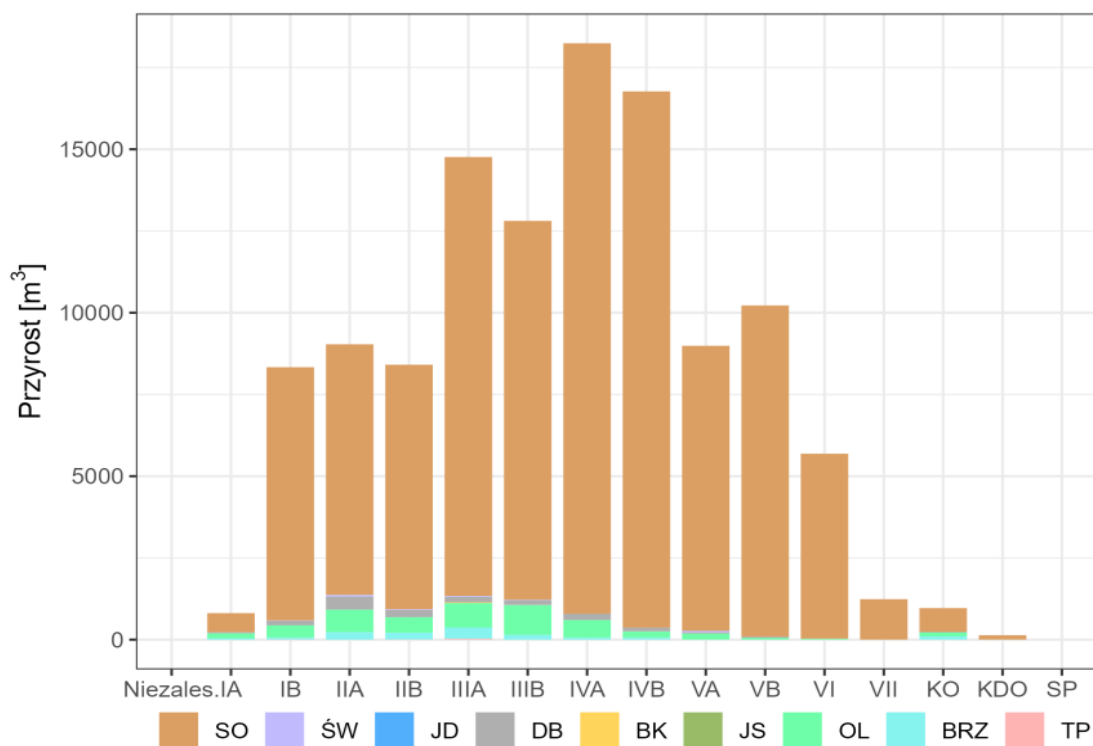

Tabela 43. Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Obręb						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW		GRABOWNICA		BROK			
	[m3]	[%]	[m3]	[%]	[m3]	[%]	[m3]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ia	250	0,50	120	0,37	65	0,20	435	0,38
Ib	2775	5,59	2335	7,11	2640	8,28	7750	6,78
IIa	3485	7,02	2365	7,20	3025	9,49	8875	7,76
IIb	4370	8,80	2020	6,15	1810	5,68	8200	7,17
IIIa	6105	12,29	3835	11,68	4675	14,69	14615	12,78
IIIb	5650	11,37	3990	12,15	3055	9,59	12695	11,10
IVa	9820	19,77	4510	13,73	3710	11,64	18040	15,76
IVb	8005	16,11	5690	17,33	2970	9,32	16665	14,57
Va	3180	6,40	2630	8,01	3175	9,96	8985	7,86
Vb	3620	7,29	2345	7,14	4265	13,38	10230	8,94
VI	1535	3,09	2365	7,20	1760	5,52	5660	4,95
VII	265	0,53	215	0,65	575	1,80	1055	0,92
VIII	10	0,02	105	0,32	0	0,00	115	0,10
KO	575	1,16	235	0,72	125	0,39	935	0,82
KDO	30	0,06	80	0,24	20	0,06	130	0,11
SP	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Razem	49675	100,00	32840	100,00	31870	100,00	114385	100,00

Z powyższej tabeli wynika, że największy przyrost odłoży się w IV klasie wieku - 34705 m³ (30,34%) i III klasie wieku - 27310 m³ (23,87%) brutto rocznie.

Wykres 31. Przyrost bieżący roczny gatunków panujących w podklasach wieku

Przyrost użyteczny w ostatnim okresie gospodarczym wynosił:

$(Z = V_k - V_p + U)$, $(5205981 - 5097091 + 1265939) = 1374829 \text{ m}^3$ brutto, tj. 7,42 na 1 ha na rok.

gdzie:

Z – przyrost,

V_k – zapas na końcu okresu,

V_p – zapas na początku okresu,

U – wykonanie użytkowania głównego (1012751 m^3 netto = 1265939 m^3 brutto),

Powierzchnia leśna – 18536,41 ha.

1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD

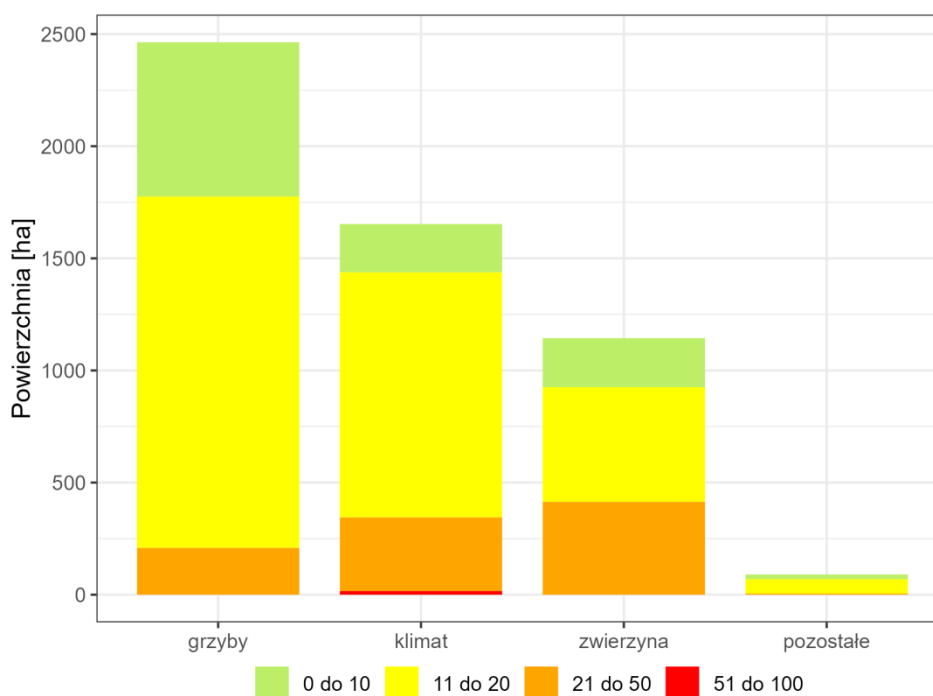
W trakcie terenowych prac taksacyjnych zarejestrowano uszkodzenia drzewostanów na łącznej powierzchni 5350,77 ha.

Tabela 44. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń

Główna przyczyna uszkodzenia	Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami	Powierzchnie uszkodzeń w przedziałach procentowych			Pow. uszkodzeń zreduk.
		10-20	21-50	>50	
	[ha]				
1	2	3	4	5	6
Czynniki klimatyczne	1652,98	1308,38	328,43	16,17	348,76
Grzyby	2463,59	2255,04	208,55	-	445,99
Inne bez określenia	44,09	44,09	-	-	8,81
Owady	35,05	29,97	5,08	-	6,18
Zakłócenia stosunków wodnych	11,00	11,00	-	-	1,76
Zwierzyna	1144,06	730,34	413,72	-	252,66
Razem	5350,77	4378,82	955,78	16,17	1064,16

Szkody stwierdzone w drzewostanach nadleśnictwa występujące w 1 stopniu uszkodzeń (uszkodzenia w przedziale 10-20%) należą do nieistotnych (nietrawnych). Szkody istotne (2 i 3 stopień uszkodzeń) występują na 5,34% powierzchni leśnej zalesionej. Wśród uszkodzeń istotnych najpoważniejszą pozycję stanowią grzyby, wiatr oraz zwierzyna.

Wykres 32. Powierzchnia uszkodzeń w stopniach uszkodzeń wg przyczyn

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem wykonano zgodnie z §40 “Instrukcji Urządzania Lasu” w dwu grupach drzewostanów: upraw i młodników do 10 lat oraz w pozostałych drzewostanach poza uprawami i młodnikami.

Ocena zgodności składu gatunkowego upraw i młodników

Ocenę zgodności upraw i młodników (całej la klasy wieku – 1203,70 ha) wykonano w stosunku do przyjętych składów docelowych ustalonych w poprzedniej rewizji urządzania lasu. Uprawy i młodniki o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu stanowią 95,21% powierzchni la klasy wieku – 1145,99 ha. Skład gatunkowy częściowo zgodny ma 4,72% upraw i młodników – 56,87 ha. Do upraw i młodników częściowo zgodnych zaliczono takie, w których nie występują określone w typie drzewostanu gatunki domieszkowe oraz drzewostany złożone z cennych domieszek, gdzie jednak gatunkiem panującym nie jest gatunek docelowy typu drzewostanu TD – głównie na siedlisku LMŚW. W trakcie prac inwentaryzacyjnych stwierdzono występowanie upraw i młodników niezgodnych z siedliskowym typem lasu na 0,07% powierzchni – 0,84 ha.

Ocena zgodności składu gatunkowego pozostałych drzewostanów

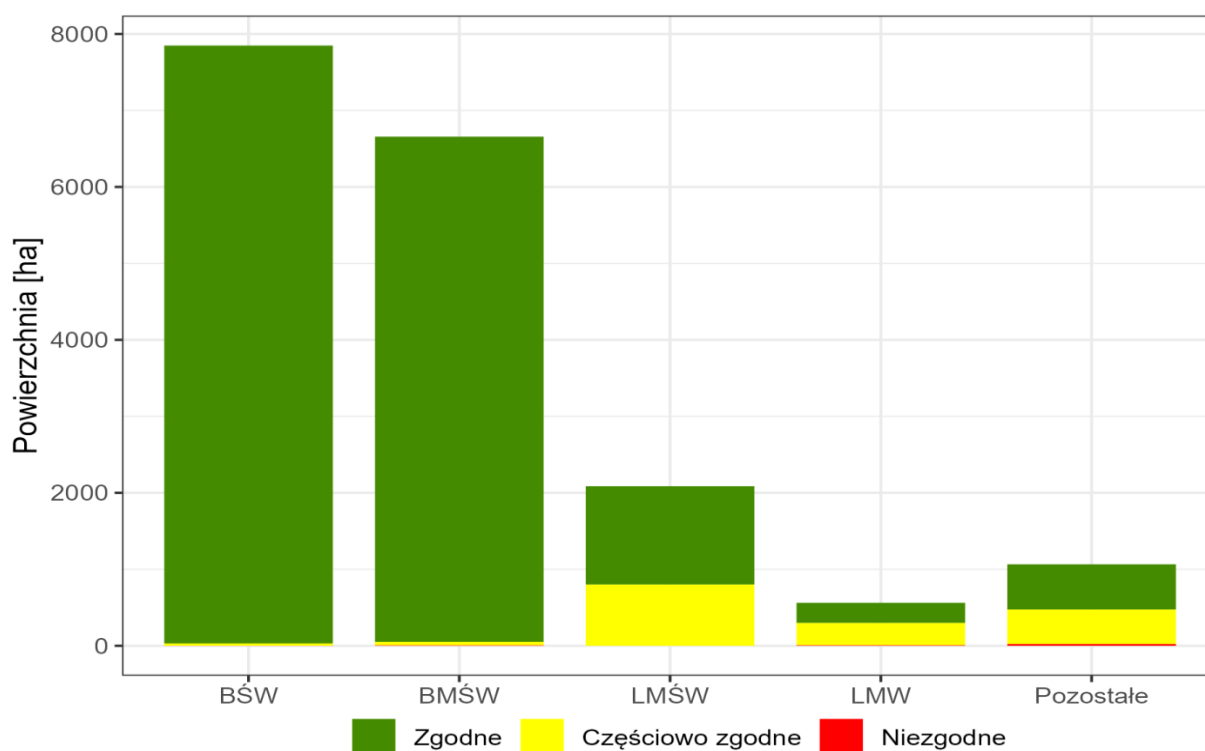
Poniżej, dla scharakteryzowania stanu lasu, w tabeli zestawiono powierzchnię drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym na Komisji Założeń Planu typami drzewostanu – TD.

Tabela 45. Wykaz drzewostanów wg stopni zgodności

Stopień zgodności	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Drzewostany w wieku do 10 lat								
Zgodne	411,57	94,70	345,93	98,78	388,49	92,75	1145,99	95,21
Częściowo zgodne	23,05	5,30	4,27	1,22	29,55	7,05	56,87	4,72
Niezgodne	-	-	-	-	0,84	0,20	0,84	0,07
Razem	434,62	100,00	350,20	100,00	418,88	100,00	1203,70	100,00
Drzewostany w wieku powyżej 10 lat								
Zgodne	6515,11	87,24	4470,28	92,38	4429,52	94,08	15414,91	90,59
Częściowo zgodne	934,71	12,52	359,02	7,42	271,83	5,77	1565,56	9,20
Niezgodne	18,12	0,24	9,67	0,20	7,20	0,15	34,99	0,21
Razem	7467,94	100,00	4838,97	100,00	4708,55	100,00	17015,46	100,00
Ogółem drzewostany								
Zgodne	6926,68	87,65	4816,21	92,81	4818,01	93,96	16560,90	90,89
Częściowo zgodne	957,76	12,12	363,29	7,00	301,38	5,88	1622,43	8,91
Niezgodne	18,12	0,23	9,67	0,19	8,04	0,16	35,83	0,20
Razem	7902,56	100,00	5189,17	100,00	5127,43	100,00	18219,16	100,00

Drzewostany powyżej 10 lat jako zgodne stwierdzono na 90,59%, t. 15414,91 ha. Ogółem drzewostany zgodne stanowią 90,89% - 16560,90 ha, częściowo zgodne 8,91% - 1622,43 ha oraz niezgodne 0,20% - 35,83 ha.

Wykres 33. Stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym TD w TSL

1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów

Powierzchnia upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 1099,86, jakość hodowlaną określono biorąc pod uwagę ich stopień pokrycia oraz stopień obniżenia przydatności hodowlanej. Powierzchnia odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi 342,99 ha, natomiast młodników i młodszych drzewostanów wynosi 11647,86 ha. Jakość hodowlaną odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych, a także młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności oraz cech wzrostu i rozwoju. Powierzchnia starszych drzewostanów, dla których ocenia się jakość techniczną wynosi 5245,97 ha, jakość techniczną drzew w drzewostanach starszych (oraz przestojów i zadrzewień) określono według kryteriów zawartych we wskaźnikach jakości technicznej.

a) Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, dołączona do elaboratu oraz omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych zajmują powierzchnię 1099,86 ha. W tej powierzchni 95,0% stanowią uprawy i młodniki o zadrzewieniu w przedziale 1,0–0,9, upraw i młodników o zadrzewieniu 0,8–0,7 jest 5,0%. Upraw przepadłych nie zaewidencjonowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 0,97.

Tabela 46. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat, na powierzchniach otwartych

Jakość hodowlana	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	68,11	17,91	160,25	49,24	59,94	15,21	288,30	26,21
12	268,89	70,69	160,13	49,20	286,62	72,73	715,64	65,07
13	17,78	4,68	2,07	0,64	11,77	2,99	31,62	2,87
21	3,18	0,84	-	-	-	-	3,18	0,29
22	17,85	4,69	3,00	0,92	26,46	6,71	47,31	4,30
23	4,51	1,19	-	-	3,37	0,86	7,88	0,72
32	-	-	-	-	1,42	0,36	1,42	0,13
33	-	-	-	-	4,51	1,14	4,51	0,41
Razem	380,32	100,00	325,45	100,00	394,09	100,00	1099,86	100,00

Większość upraw i młodników do lat 10 zaliczono do klasy jakości hodowlanej 12, tj. 65,07% - 715,64 ha oraz jakości hodowlanej 11, tj. 26,21% - 288,30 ha. Niższą jakością hodowlaną określono na 8,18% tychże upraw i młodników.

b) Odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych

Ocenę odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawiono w tabeli XII, dołączonej do opisów taksacyjnych i elaboratu oraz omówionej w referacie nadleśniczego. Odnowienia podokapowe w KO występują na powierzchni zredukowanej 116,17 ha. Tworzą je warstwy podrostów, nalotów i podsadzeń, z gatunkami panującymi DB.S, DB.B, DB, SO, LP, JW, GB, OL, BRZ, ŚW. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KO wynosi 40,8% a przeciętna jakość 22. Odnowienia podokapowe w KDO występują na powierzchni zredukowanej

1,35 ha, a gatunkiem w nich panującym jest DB, LP. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KDO wynosi 20,0% a przeciętna jakość 22. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych opisano w wyłączeniach o ogólnej powierzchni 225,47 ha. Ich przeciętny stopień pokrycia wynosi 83%. Omawiane uprawy i młodniki charakteryzują się jakością hodowlaną ocenioną przeciętnie na 12.

Tabela 47. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Jakość hodowlana	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
KO								
11	8,86	4,79	0,55	0,85	-	-	9,41	3,31
12	12,14	6,57	3,16	4,90	1,40	3,98	16,70	5,87
13	-	-	-	-	-	-	-	-
22	52,91	88,64	21,84	89,94	12,53	96,02	87,28	89,84
23	-	-	2,78	4,31	-	-	2,78	0,98
Razem	73,91	100,00	28,33	100,00	13,93	100,00	116,17	100,00
KDO								
12	-	-	0,44	100,00	-	-	0,44	2,93
22	0,91	100,00	-	-	-	-	0,91	97,07
Razem	0,91	100,00	0,44	100,00	-	-	1,35	100,00
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych								
11	2,95	2,73	19,11	37,28	5,76	8,72	27,82	12,34
12	65,45	60,49	24,75	48,29	36,06	54,62	126,26	56,00
13	-	-	4,22	8,23	8,89	13,47	13,11	5,81
22	39,79	36,78	3,18	6,20	15,31	23,19	58,28	25,85
Razem	108,19	100,00	51,26	100,00	66,02	100,00	225,47	100,00

c) Młodniki i młodsze drzewostany

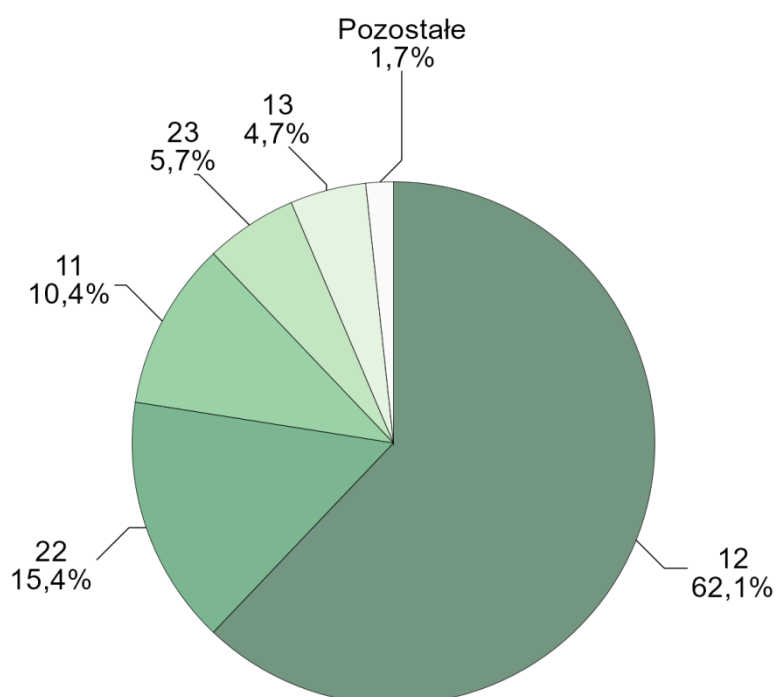
Młodniki i młodsze drzewostany (bez Ia kl. w.), dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię 11647,86 ha. Przeważają drzewostany z jakością 12 (61,91% powierzchni tej grupy drzewostanów), drzewostany o jakości 22 i 11 zajmują odpowiednio 16,29% i 8,86% powierzchni. Szczegółowe zestawienie jakości hodowlanej tej grupy drzewostanów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 48. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat

Jakość hodowlana	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	165,85	2,99	750,15	23,16	116,20	4,06	1032,20	8,86
12	3477,03	62,68	1945,36	60,08	1788,81	62,51	7211,20	61,91
13	348,33	6,28	149,10	4,60	70,02	2,45	567,45	4,87
21	32,96	0,59	5,41	0,17	63,47	2,22	101,84	0,87
22	856,07	15,43	275,33	8,50	765,66	26,76	1897,06	16,29
23	572,49	10,32	113,16	3,49	37,87	1,32	723,52	6,21

Jakość hodowlana	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	48,38	0,87	-	-	-	-	48,38	0,42
32	5,02	0,09	-	-	19,36	0,68	24,38	0,21
33	25,66	0,46	-	-	-	-	25,66	0,22
43	16,17	0,29	-	-	-	-	16,17	0,14
Razem	5547,96	100,00	3238,51	100,00	2861,39	100,00	11647,86	100,00

Wykres 34. Udział klas jakości hodowlanej w drzewostanach wszystkich klas wieku

d) Jakość techniczna drzew w drzewostanach

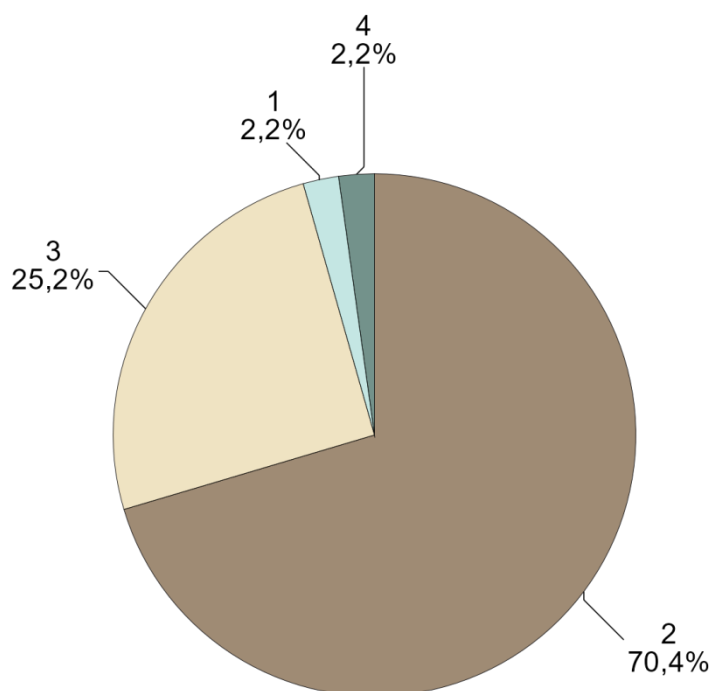
Drzewostany dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną zajmują powierzchnię 5245,97 ha. SO, jako główny gatunek drzewostanów nadleśnictwa oceniano w większości wskaźnikiem 2,2 (w ok. 92,3% drzewostanów). Wyliczona średnioważona jakość techniczna dla nadleśnictwa wynosi 2,2. Najwyższą, pierwszą jakość techniczną wykazały drzewostany w oddz.: w obrębie GRABOWNICA na powierzchni 112,73 ha, w wydzieleniach leśnych: 6f, 6g, 6h, 10b, 10f, 10g, 35b, 50a, 50b, 50g, 51a, 51i, 52k, 77c, 77l, 79f, 79i, 89g, 96b, 96f, 96g, 97a, 153d, 153h, 161o, 163h, 174h, 174j, 175g, 184g, 186i, 186o, 195c, 196c, w obrębie BROK na powierzchni 2,13 ha, w wydzieleniach leśnych: 180a.

Jakość techniczną gatunków liściastych najczęściej oceniano na 3. Wskaźnikiem jakości 4, zdeterminowanym najczęściej niską pierśnicą, oceniano zwykle młodsze przestoje i zadrzewienia oraz występujące w składzie drzewostanów starszych młodsze gatunki drzew.

Tabela 49. Zestawienie jakości technicznych drzew występujących w Nadleśnictwie

Jakość techniczna	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	-	-	112,73	7,16	2,13	0,12	114,86	2,19
2	1294,93	69,39	1027,84	65,31	1370,37	75,88	3693,14	70,40
3	531,62	28,49	387,05	24,59	405,21	22,44	1323,88	25,24
4	39,54	2,12	46,33	2,94	28,22	1,56	114,09	2,17
Razem	1866,09	100,00	1573,95	100,00	1805,93	100,00	5245,97	100,00

Wykres 35. Udział klas jakości technicznej w drzewostanach

1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej

Na terenie nadleśnictwa powierzchnia gruntów leśnych niezalesionych wynosi 317,25 ha, co stanowi 1,71% powierzchni leśnej. Zestawienie powierzchni tych gruntów przedstawia zamieszczona tabela:

Tabela 50. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	2	3
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA		
halizna	0,93	144Ag
objęte szczególną ochroną	3,88	137Ad, 319j, 319k
poletko łowieckie	6,25	38d, 88j, 106i, 137Ab, 159c, 177h, 191g, 193o, 254i
sukcesja	10,15	32Ea, 32Ed, 64c, 65h, 137Al, 154Cd, 156Cj, 156Fc, 156Fi, 156Fl, 221p, 257c, 292h, 319h, 319o
zrąb	73,94	2d, 17n, 50a, 61d, 97h, 97p, 113a, 159p, 171b, 175a, 179a, 185b, 187a, 189f, 190a, 198j, 199a, 209c, 252c, 256g, 257h, 260h, 261b, 287c, 287g, 287k, 287n, 304g
Razem	95,15	
Obręb GRABOWNICA		
poletko łowieckie	3,07	12d, 32d, 89h, 152f, 161i
sukcesja	5,09	26k, 47l, 115w, 135k, 178f, 239c, 283i, 284i
zrąb	92,25	19j, 19l, 24d, 31l, 32h, 41h, 41i, 44i, 50f, 51h, 54g, 57m, 57n, 60d, 63f, 64h, 67f, 69h, 74h, 76d, 78i, 81k, 102g, 106c, 113d, 143i, 150f, 159c, 170b, 171j, 281a
Razem	100,41	
Obręb BROK		
objęte szczególną ochroną	1,35	173d, 184a
poletko łowieckie	4,80	19j, 31g, 49j, 75k, 84f, 129l, 178r
sukcesja	17,02	3l, 5p, 9l, 12d, 13j, 16h, 17o, 17r, 22c, 28g, 28k, 28l, 43k, 67f, 142o, 204r, 204x, 214f, 214l, 217d, 217h, 217j, 217l, 217m, 217n, 217o, 217s, 217t, 218d
zrąb	98,52	9f, 9i, 33c, 37c, 38h, 45c, 46c, 46h, 48i, 70c, 70h, 73i, 88d, 93j, 93k, 95c, 105a, 110g, 120d, 124l, 128j, 128k, 128n, 140k, 156i, 191i, 199b, 204h, 207b, 207f, 208b, 212d, 213d
Razem	121,69	
Ogółem	317,25	

Grunty przeznaczone do naturalnej sukcesji są to na ogół niewielkie, wąskie działki pośród lasów innych własności lub tereny podtapiane o niewielkich możliwościach sztucznego odnowienia. Grunty do szczególnej ochrony to głównie powierzchnie na siedliskach bagiennych położone w trudnodostępnym terenie z występującymi siedliskami przyrodniczymi.

Stwierdzono jedną haliznę o powierzchni 0,93 ha, w obrębie Ostrów Mazowiecka w oddz.: 144A-g. Jest to działka przejęta w ostatnim roku obowiązywania planu.

Zinventaryzowano 2 plantacje drzew szybkorosnących w obrębie Ostrów Mazowiecka na powierzchni 4,15 ha w oddz.: 135h, 144b. Są to plantacje brzozy w wieku 48 lat.

1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego

Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów rzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo – wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących

i złomów, drewno drzew ściętych i wyróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych.

Tabela 51. Zestawienie miąższości drewna martwego

TSL	Miąższość drzew martwych													
	Stojących i złomów						Leżących i fragmentów drzew						Razem nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK		OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	m3	m ³ /ha	m3	m ³ /ha	m3	m ³ /ha	m3	m ³ /ha	m3	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BS	9,69	3,97	-	-	-	-	0,79	0,32	0,47	1,47	-	-	10,95	3,97
BŚW	3211,03	1,24	2791,74	1,36	2361,60	1,13	1974,78	0,76	3171,52	1,55	3202,96	1,54	16713,63	2,48
BB	1,21	0,85	-	-	-	-	0,09	0,06	-	-	-	-	1,30	0,92
BMŚW	3290,11	1,36	3086,57	1,96	1626,80	1,06	3629,68	1,50	3251,26	2,07	2327,71	1,51	17212,13	3,11
BMW	78,21	3,09	50,02	1,47	16,72	1,00	81,87	3,24	57,14	1,68	43,38	2,59	327,34	4,31
LMŚW	1330,76	1,07	355,50	1,52	1065,03	3,01	1350,01	1,08	703,96	3,02	489,10	1,38	5294,36	2,89
LMW	116,30	0,78	734,72	2,65	35,96	0,60	181,60	1,21	855,93	3,09	125,21	2,10	2049,72	4,22
LŚW	320,01	1,50	30,18	1,24	167,51	3,82	220,53	1,03	58,87	2,42	38,36	0,87	835,46	2,96
LW	65,93	0,64	128,07	1,65	7,21	0,75	51,03	0,49	378,70	4,87	15,64	1,62	646,58	3,39
OL	10,70	0,27	183,46	4,55	14,65	0,62	53,27	1,34	174,85	4,33	49,62	2,09	486,55	4,69
OL	131,86	0,96	190,28	2,78	30,84	0,82	283,00	2,06	225,00	3,29	74,40	1,98	935,38	3,85
R-m	8565,81	1,23	7550,54	1,73	5326,32	1,28	7826,65	1,13	8877,70	2,03	6366,38	1,53	44513,40	2,87

Ogółem na terenie Nadleśnictwa miąższość drewna martwego wynosi 44513 m³ (brutto), co stanowi 0,86% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach nadleśnictwa wynosi 2,87m³/ha, przy 10,6 m³/ha dla średniej kraju 10,1 m³/ha dla lasów w zarządzie LP i 7,6 m³/ha dla województwa mazowieckiego oraz 7,8 dla RDLP Warszawa. (źródło: WISL 2018-2022, BULiGL).

1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego

Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię leśną i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie na koniec okresu gospodarczego, przedstawia Tabela nr XIII dołączona do opisów taksacyjnych i elaboratu oraz omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Syntetyczny wyciąg z tej tabeli przedstawia się poniżej:

Tabela 52. Porównanie wskaźników stanu lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w kolejnych rewizjach planu u.l.

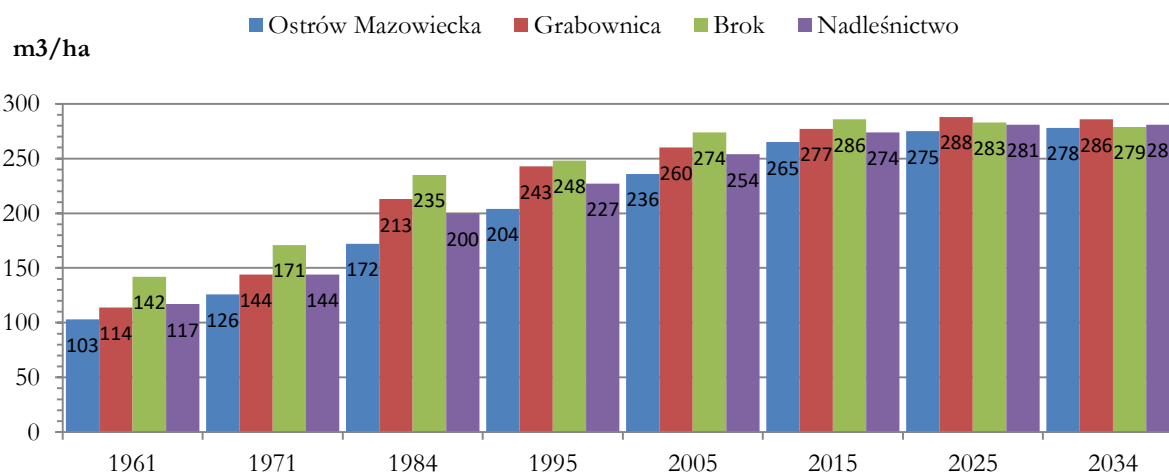
Wskaźnik	Urządź. Definit.	Rewizja					
		I	II	III	IV	V	VI
1	2	3	4	5	6	7	8
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka							
Powierzchnia leśna [ha]	18549,08	18651,14	18065,83	18172,90	18527,76	18585,85	18536,41
Zapas [m ³]	2178184	2683802	3619777	4116283	4703516	5097091	5205981
Zasobność [m ³ /ha]	117	144	200	227	254	274	281
Przeciętny wiek	40,3	42,7	46,1	53	57	61	63
Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości - tablicowy [m ³ /ha/rok]				7,28	6,65	6,48	6,28
Uzyskany bieżący roczny przyrost miąższości - użyteczny [m ³ /ha/rok]	5,41	9,57	6,02	7,89	8,54	7,42	

Przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa wynosi 63 lat. Natomiast połowa orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów wynosi 55 lat.

Jedną z zasad zachowania trwałości drzewostanów i trwałości ich użytkowania jest utrzymanie relacji powierzchniowych między wszystkim klasami wieku. Właściwe proporcje między drzewostanami młodymi, średniowiekowymi i starszymi – użytkowanymi rębnie i przechodzącymi znów w drzewostany młode, pozwala na zachowanie trwałości użytkowania w długim okresie czasu. Takie podejście oznacza, że średni wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien w przybliżeniu stanowić połowę ustalonego wieku rębności drzewostanów. Wysokie wartości średniego wieku drzewostanów akceptowalne są wówczas, gdy lasy spełniają głównie funkcje ochronne oraz i społeczne. W innych przypadkach należy dążyć do utrzymania średniego wieku drzewostanów na poziomie nieznacznie przekraczającym połowę przeciętnego wieku rębności.

Tabela 53. Porównanie przeciętnego wieku rębności z połową wieku rębności drzewostanów z prognozą na 31.12.2034

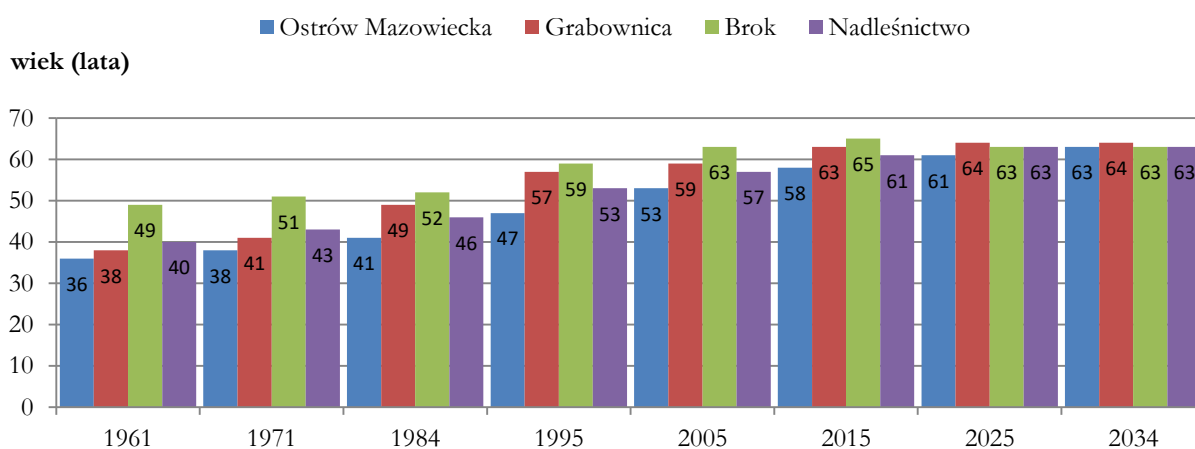
Obręb	Średni wiek		Połowa średniego wieku rębności drzewostanów		Różnica wieków	
	Stan na		Stan na		Stan na	
	01.01.2025	31.12.2034	01.01.2025	31.12.2034	01.01.2025	31.12.2034
Ostrów Mazowiecka	61	63	54	54	7	9
Grabownica	64	64	54	54	10	10
Brok	63	63	55	54	8	8
Nadleśnictwo	63	63	55	54	8	9

Wykres 36. Zmiany przeciętnej zasobności drzewostanów w ciągu ubiegłych lat wraz z prognozą

Od początku lat 60. ubiegłego wieku średni wiek drzewostanów systematycznie rósł. W 1961 r. wynosił on ok. 40 lat. Aktualnie średni wiek drzewostanów nadleśnictwa wynosi 63 lat.

Przewiduje się, że na koniec okresu przeciętny wiek drzewostanów wzrośnie jedynie w obrębie Ostrów Mazowiecka (o 2 lata), a w obrębie Brok i Grabownica będzie miał tę samą wartość.

Wykres 37. Zmiany przeciętnego wieku drzewostanów w ciągu ubiegłych lat wraz z prognozą

Jedną z zasad zachowania trwałości drzewostanów i trwałości ich użytkowania jest utrzymanie relacji powierzchniowych między wszystkimi klasami wieku. Właściwe proporcje między drzewostanami młodymi, średniowiekowymi i starszymi – użytkowanymi rębnie i przechodzącymi znów w drzewostany młode, pozwala na zachowanie trwałości użytkowania w długim okresie czasu. Takie podejście oznacza to, że średni wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien w przybliżeniu stanowić połowę ustalonego wieku rębności drzewostanów. Wysokie wartości średniego wieku drzewostanów akceptowalne są wówczas, gdy lasy spełniają głównie funkcje ochronne, włączone w granice rezerwatów przyrody, mają głównie znaczenie przyrodnicze lub społeczne. W innych przypadkach należy dążyć do utrzymania średniego wieku drzewostanów na poziomie znacząco nieprzekraczającym połowy przeciętnego wieku rębności.

Analizy przeprowadzone dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wskazały, że opisywana powyżej relacja jest nieco zniekształcona. Przeciętny wiek drzewostanów, który wynosi 63 lat, jest o ok. 9 lat wyższy od połowy średniego wieku rębności drzewostanów (ważonego powierzchnią drzewostanów wg ustalonych dla poszczególnych gatunków wieków rębności), wynoszącego 54 lata. Dla poszczególnych obrębów relacja przedstawia się następująco:

- Obręb Ostrów Mazowiecka: średni wiek – 63 lat, połowa wieku rębności drzewostanów – 54 lata;
- Obręb Grabownica: średni wiek – 64 lata, połowa wieku rębności drzewostanów – 54 lata;
- Obręb Brok: średni wiek – 63 lat, połowa wieku rębności drzewostanów – 55 lat,

Jak więc widać, w obrębach Ostrów Mazowiecka średni wiek drzewostanów przekracza połowę średniego wieku rębności o 7 lat, w obrębie Grabownica o 10 lat, a w obrębie Brok o 8 lat. Dalszy wzrost średniego wieku jest zatem niepożądany ze względów gospodarczych – prowadziłby do kumulowania się powierzchni drzewostanów starszych, ograniczając tym samym możliwość powstawania młodych klas wieku i zachowania właściwych proporcji między poszczególnymi klasami wieku. Użytkowanie na zaprojektowanym poziomie pozwoli na wyhamowanie wzrostu średniego wieku drzewostanów, a w przypadku obrębu Brok nawet jego obniżenie. Zwiększenie użytkowania rębego, szczególnie rębiami zupełnymi jest również istotne dla celów poza gospodarczych np.

zapewnienie siedlisk występowania niektórych gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała.

Z powyższych analiz wynika, że generalnym kierunkiem rozwoju zasobów drzewnych powinna być przede wszystkim stabilizacja średniego wieku, a nawet obniżenie średniego wieku drzewostanów, przy czym w większym stopniu założenie to powinno być zrealizowane w obrębach: Grabownica.

**2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA
DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU**

2.1. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na NTG

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W WARSZAWIE**

**Referat
Nadleśniczego
Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka**

**ANALIZA GOSPODARKI PRZESZŁEJ
za okres obowiązywania
Planu Urządzenia Lasu
na lata 2015 – 2024**

(ZG.6004.2.2023)

Ostrów Mazowiecka, 30.08.2024 r.

Waldemar
Konrad Wańczyk

Elektronicznie podpisany przez
Waldemar Konrad Wańczyk
Data: 2024.10.17 05:24:25
+02'00'

SPIS TREŚCI

1.	Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka	5
2.	Zmiany w stanie posiadania	8
2.1.	Zmiany wielkości powierzchni gruntów w nadleśnictwie	10
3.	Porównanie planowanych zadań gospodarczych za ubiegłe dziesięciolecie z ich przewidywanym wykonaniem	12
3.1.	Przewidywana realizacja pisma Ministra Środowiska zatwierdzającego Plan Urządzenia Lasu na lata 2015-2024	12
3.2.	Analiza wykonania użytków rębnych oraz użytków przedrębnych za okres obowiązywania planu urządzenia lasu od 01.01.2015 do 31.12.2024 r. dla obrębów i nadleśnictwa – tabela nr IX	13
3.3.	Analiza wykonania użytkowania głównego za lata 2015-2024	17
3.4.	Analiza wykonania użytkowania rębego za lata 2015-2024	18
3.4.1.	Rębnie zupełne	19
3.4.2.	Rębnie złożone	20
3.4.3.	Użytki przygodne rębne i cięcia sanitarno-selekcyjne	20
3.4.4.	Cięcia rębne niezaliczone na poczet planu powierzchniowego	21
3.5.	Analiza użytkowania przedrębego za lata 2015-2024	21
3.5.1.	Czyszczenia późne	23
3.5.2.	Trzebieże wczesne	23
3.5.3.	Trzebieże późne	24
3.5.4.	Użytki przygodne przedrębne	24
4.	Realizacja zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu	24
4.1.	Odnowienia i zalesienia	24
4.2.	Odnowienia naturalne	26
4.3.	Poprawki i uzupełnienia	27
4.4.	Wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych	28
4.5.	Pielęgnowanie lasu	29
4.6.	Melioracje agrotechniczne	30
4.7.	Selekcja i nasiennictwo	35
4.7.1.	Gospodarcze drzewostany nasienne	36
4.7.2.	Bloki upraw pochodnych	36
4.7.3.	Drzewa Mateczne	39
4.7.4.	Źródła nasion	40
4.8.	Szkółkarstwo	40
5.	Ocena wpływu wykonywanych zabiegów gospodarczych na stan lasu	42
5.1.	Wielkość zasobów drzewnych	42
5.1.1.	Obręb Ostrów Mazowiecka	42
5.1.2.	Obręb Grabownica	43
5.1.3.	Obręb Brok	44
5.1.4.	Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka – ogółem	45
5.2.	Jakość upraw, młodników, w tym ich zgodność typem siedliskowym lasu	46
5.2.1.	Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych tabela nr XI Obręb Ostrów Mazowiecka	46
5.2.2.	Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych tabela nr XI Obręb Grabownica	47
5.2.3.	Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych tabela nr XI Obręb Brok	48
5.2.4.	Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych tabela nr XI Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka	49
5.2.5.	Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych tabela nr XII Obręb Ostrów Mazowiecka	50
5.2.6.	Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych tabela nr XII Obręb Grabownica	51
5.2.7.	Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych tabela nr XII Obręb Brok	52
5.2.8.	Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych tabela nr XII Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka	53

5.3. Stan zdrowotny i sanitarny lasu.....	55
6. Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne, z uwzględnieniem ich lokalizacji oraz przyczyn.....	60
6.1. Szkody spowodowane w uprawach i młodnikach przez zwierzynę.....	60
6.1.1. Szkody spowodowane w uprawach i młodnikach przez zwierzynę w latach 2015-2023.....	60
6.1.2. Szkody spowodowane w uprawach i młodnikach przez zwierzynę w roku 2024.....	62
6.1.3. Zabezpieczanie upraw leśnych i młodników przed zwierzyną.....	63
6.2. Szkody powodowane przez pożary.....	67
6.3. Szkody powodowane przez owady i grzyby patogeniczne oraz stosowane sposoby ograniczenia tych szkód.....	71
6.3.1. Szkodniki korzeni.....	71
6.3.2. Szkodniki pierwotne sosny.....	73
6.3.3. Szkodniki upraw i młodników.....	73
6.3.4. Choroby grzybowe.....	75
6.3.5. Jemiola rozpierzchła.....	75
6.4. Szkodnictwo leśne.....	77
6.5. Szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska i czynniki antropogeniczne.....	78
6.6. Szkody spowodowane przez czynniki klimatyczne.....	79
7. Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego.....	79
7.1. Gospodarka łowiecka.....	79
7.1.1 Gospodarka Łowiecka na terenie OHZ BROK.....	82
7.2. Użytkowanie uboczne.....	84
8. Formy ochrony przyrody.....	85
8.1. Obszary NATURA 2000.....	85
8.2. Pomniki przyrody.....	92
8.3. Ochrona gatunkowa.....	92
8.3.1 Ochrona gatunkowa roślin i porostów.....	93
8.3.1. Ochrona gatunkowa zwierząt.....	94
8.3.2. Ochrona strefowa.....	94
8.4. Ocena realizacji Programu Ochrony Przyrody oraz zadań wynikających z planów ochrony dla obiektów dla których takie plany zostały zatwierdzone.....	95
8.4.1. Realizacja wytycznych i zaleceń wynikających z Programu Ochrony Przyrody i Prognozy Oddziaływania PUL.....	95
8.4.2. Realizacja celów i działań ochronnych dla obszaru Natura 2000.....	98
9. Zadania z zakresu zagospodarowania turystycznego i edukacji.....	103
9.1. Zagospodarowanie turystyczne.....	103
9.2. Edukacja przyrodniczo-leśna.....	104
9.3. Udział edukatorów w organizowanych konkursach i wydarzeniach o zasięgu lokalnym.....	104
9.4. Współpraca z uczelniami wyższymi oraz placówkami naukowymi.....	106
9.5. Współpraca z mediami.....	106
9.6. Prace badawcze prowadzone na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.....	106

Podstawą prowadzenia gospodarki leśnej Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w okresie 01.01.2015 r. – 31.12.2024 r. była:

1. V rewizja Planu Urządzenia Lasu (PUL). Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata 2015-2024 opracowany został przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie i zatwierdzony przez Ministra Środowiska (pismo znak: DLP-I-611-58/29516/15/ŁP z dnia 4.08.2015 r.) w sprawie zatwierdzenia Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015-2024.
2. Decyzja nr 164 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 września 2023 r. (znak: ZU.6005.51.2023) w sprawie zwiększenia rozmiaru szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębne dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015-2024.
3. Decyzja Ministra Środowiska z dnia 28.06.2004 r. (znak: DL.LP-0233-14/05), uznająca za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa o powierzchni łącznej 2721 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie.

1. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka położone jest w północno – wschodniej części województwa mazowieckiego, swoim zasięgiem obejmuje teren powiatu ostrowskiego (gminy: Stary Lubotyń, Wąsewo, Miasto i Gmina Ostrów Mazowiecka, Miasto i Gmina Brok, Małkinia Górna, Zaręby Kościelne,) oraz fragment powiatu wyszkowskiego (gmina Brańszczyk).

Ryc.1. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka na tle podziału administracyjnego kraju.

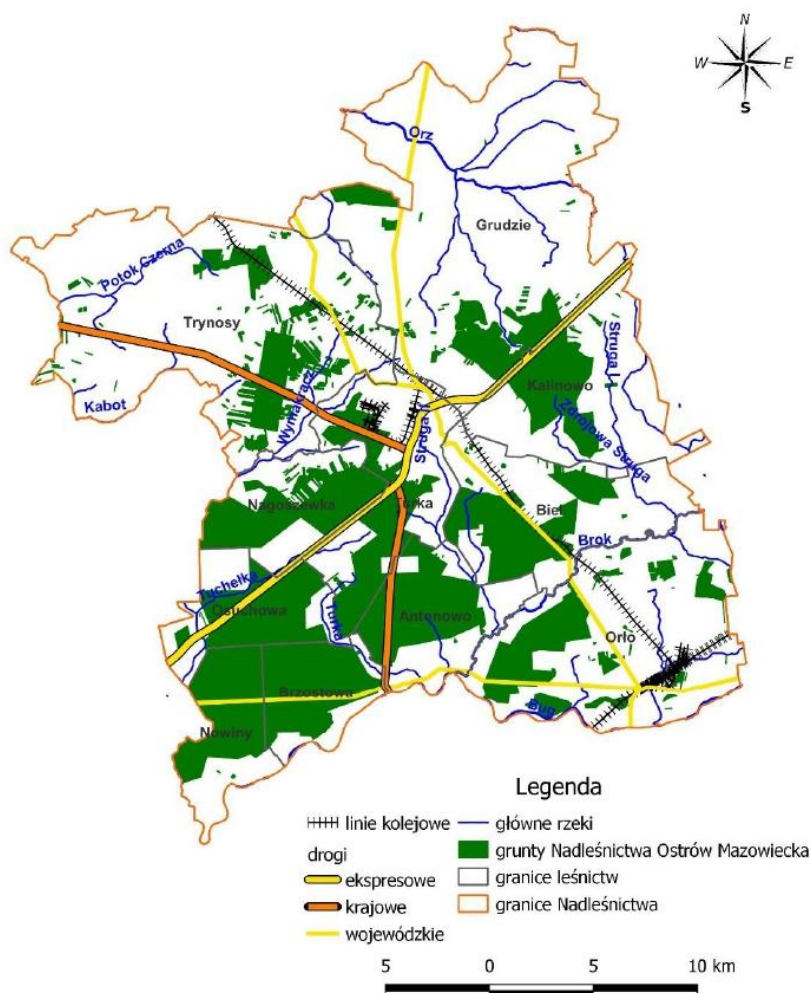
Teren nadleśnictwa według regionalizacji przyrodniczo-leśnej położony jest w IV Krainie Mazowiecko-Podlaskiej, Dzielnicy V - Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej.

Nadleśnictwo wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Graniczy w RDLP w Warszawie z nadleśnictwami: Łochów, Sokołów, Wyszków, w RDLP Białystok z Nadleśnictwem Łomża oraz w RDLP Olsztyn z Nadleśnictwem Ostrołęka.

Lasy nadleśnictwa podzielone są na trzy obręby (po połączeniu trzech nadleśnictw w 1973 r.):

- Ostrów (leśnictwa: Trynosy, Grudzie, Kalinowo Biel, Nagoszewka),
- Grabownica (leśnictwa: Turka, Antonowo Orło),
- Brok (leśnictwa: Osuchowa Nowiny, Brzostowa).

Nadleśnictwo posiada także Ośrodek Hodowli Zwierzyny oraz szkółkę leśną.

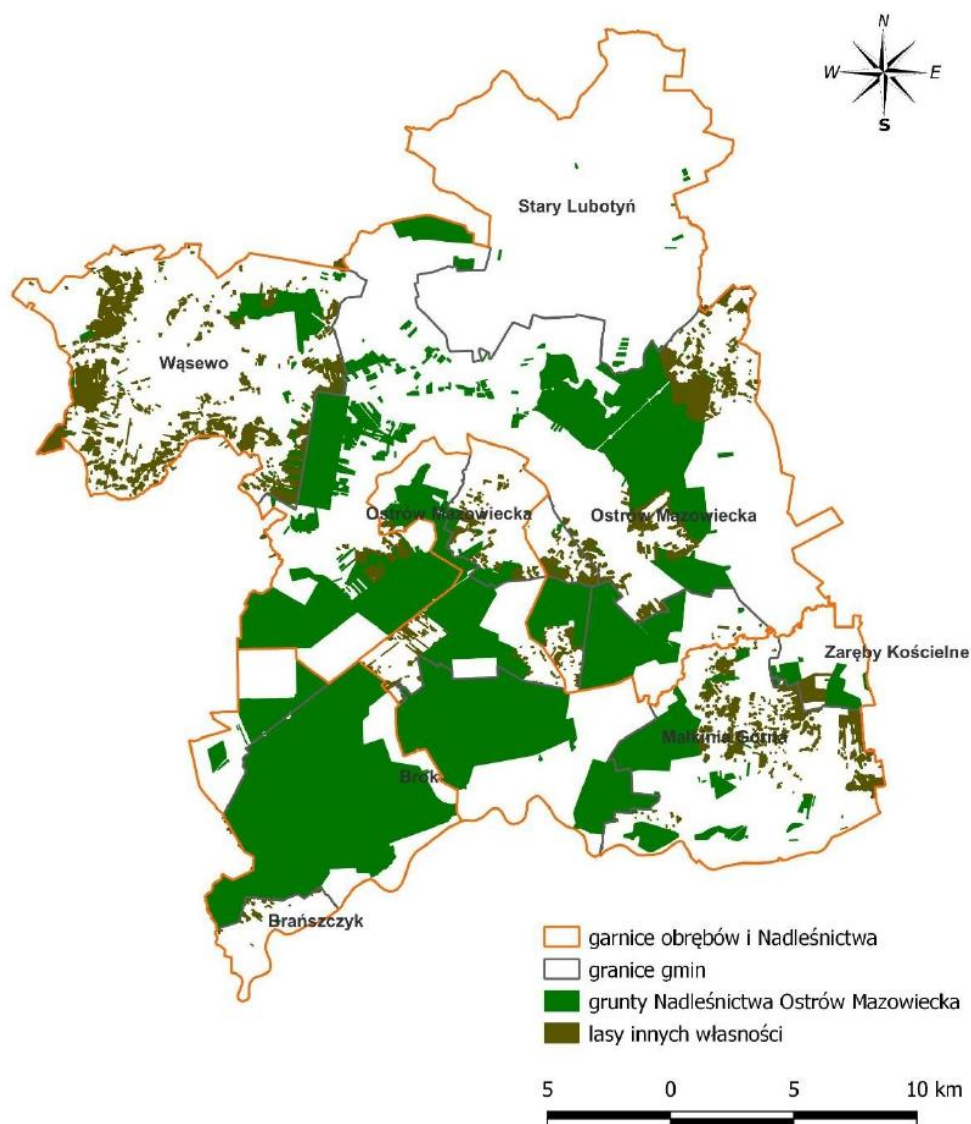
Ryc. 2. Podział na leśnictwa.

Klimat Niziny Mazowiecko-Podlaskiej ma cechy klimatyczne Wielkich Dolin. Charakteryzuje go duża amplituda średnich rocznych temperatur, dość nagłe przejścia w porach roku oraz niewielka ilość opadów. Średnia roczna temperatura wynosi 7-7,5st. C. Okres wegetacyjny trwa tu ok. 210 dni, a średnia suma opadów w tym regionie wynosi 560 mm.

Dominującym typem siedliskowym jest Bśw (45%) i BMśw (35%), poza nimi znaczący udział też mają siedliska: LMśw – 11% i LMw – 3%. Na większości siedlisk gatunkiem panującym jest sosna.

W strukturze własnościowej lasów tego obszaru przeważają lasy Skarbu Państwa, zarządzane przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka – 18 988,24 ha. Lasy innych własności występują na powierzchni 7 725,56 ha

Lesistość obszaru zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi ok. 37 %.

Ryc. 3. Lasy różnych form własności.

2. Zmiany w stanie posiadania

Powierzchnia Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na dzień 01.01.2015 r. wynosiła 19 469,3086 ha i wg stanu na dzień 20.08.2024 r. Nadleśnictwo gospodaruje na ogólnej powierzchni 19 344,1879 ha. Grunty nadleśnictwa położone są na terenie województwa mazowieckiego, w dwóch powiatach (ostrowski, wyszkowski), dziewięciu gminach i 2 miastach.

W omawianym okresie powierzchnia nadleśnictwa podlegała częstym zmianom. Wzrost powierzchni był zasadniczo wynikiem: zakupu nieruchomości w trybie art. 37a oraz 37 pkt. 1 ustawy o lasach i nieodpłatnego przekazania gruntów przez jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast jej ubytek nastąpił w przeważającej mierze wskutek: przekazania gruntów w oparciu o ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz przekazywania gruntów na podstawie prawomocnych wyroków sądowych. Szczegółowo podstawy prawne przekazania i przejęcia gruntów przytoczone są poniżej.

W ostatecznym rozrachunku powierzchnia Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na dzień 20.08.2024 roku zmalała o 125,12 ha.

Tab. 1. Bilans powierzchni Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (dane ze sprawozdań LPIR-4)

Stan na dzień:	Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa (w ha)
01.01.2015	19 469,31
31.12.2015	19 373,96
31.12.2016	19 373,48
31.12.2017	19 367,38
31.12.2018	19 337,76
31.12.2019	19 337,47
31.12.2020	19 341,89
31.12.2021	19 341,06
31.12.2022	19 336,36
31.12.2023	19 337,63
20.08.2024	19 344,19

Zmiany powierzchni jakie miały miejsce od 01.01.2024 r. do 20.08.2024 r.

dotyczyły:

- ✓ zakup nieruchomości w oparciu o art. 37a ustawy z 28 września 1991 roku o lasach
- ✓ zakup nieruchomości w oparciu o art. 37 pkt. 1 ustawy z 28 września 1991 roku o lasach
- ✓ modernizacja ewidencji gruntów i budynków
- ✓ zamiana gruntów na podstawie art. 38e ustawy z 28 września 1991 roku o lasach
- ✓ sprzedaż nieruchomości na mocy art. 40a ustawy z 28 września 1991 roku o lasach
- ✓ przejęcie nieruchomości w trybie art. 74 ustawy z 28 września 1991 roku o lasach
- ✓ przekazanie gruntów w oparciu o art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
- ✓ przekazanie gruntów w oparciu o art. 11a ust. 1 i 2a, art. 11f ust. 1, art. 12 ust. 1, 2, 3 oraz 4 pkt 2, art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. - o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego
- ✓ na podstawie art. 73 ust. 1 i 3 oraz art. 103 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną
- ✓ przekazanie gruntów w oparciu o art. 60 ust. 1 i 3 oraz art. 103 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 roku w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich, Rozporządzenie Rady Ministrów z 2 lutego 1999 roku w sprawie trybu przekazywania mienia przez Skarb Państwa powiatom i miastom na prawach powiatu oraz określenia kategorii mienia wyłączonego z przekazywania oraz art. 104 ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego
- ✓ przekazanie gruntów w oparciu art. 156 ust.1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego
- ✓ przekazanie gruntów na podstawie prawomocnych wyroków sądowych oraz postanowień sądowych

✓ przekazanie gruntów na podstawie Zarządzenia nr 89 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29.12.2014 r. w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Warszawie, oraz Zarządzenia nr 85 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26.10.1999 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania przy przekazywaniu pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych mienia i przedmiotów mienia, znajdującego się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego

2.1. Zmiany wielkości powierzchni gruntów w nadleśnictwie

Tab. 2. Zmiany wielkości powierzchni według kategorii gruntów

Kategoria gruntów	Nadleśnictwo		
	2015	2024	2015-2024
Ogółem	19 469,31	19 344,19	-125,12
Lasy razem, w tym:	18 884,44	18 988,24	103,80
Grunty zalesione i niezalesione	18 386,56	18 487,45	100,89
Grunty zw. z gosp. leśną	497,88	500,79	2,91
Grunty zadrzewione i zakrzewione	4,81	0,34	-4,47
Użytki rolne	341,96	322,49	-19,47
Nieużytki	28,78	28,78	0,00
Grunty zabudowane i zurbanizowane	2,57	2,81	0,24
Użytki ekologiczne	0,00	0,00	0,00
Grunty pod wodami	1,53	1,53	0,00
Tereny różne	0,00	0,00	0,00

Tab. 3. Zmiany powierzchniowe w nadleśnictwie (z dokładnością do 1m²)

Stan na 01.01.2015 r.	19 469,3086
zakup nieruchomości w oparciu o art. 37a ustawy z 28 września 1991 roku o lasach	11,2793
zakup nieruchomości w oparciu o art. 37 pkt. 1 ustawy z 28 września 1991 roku o lasach	9,7225
modernizacja ewidencji gruntów i budynków	0,0079
zamiana gruntów na podstawie art. 38e ustawy 28 września 1991 roku o lasach	-1,0432
sprzedaż nieruchomości na mocy art. 40a ustawy z 28 września 1991 roku o lasach	-1,2202
przyjęcie nieruchomości w trybie art. 74 ustawy z 28 września 1991 roku o lasach	5,3819
przekazanie gruntów w oparciu o art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych	-8,6449

przekazanie gruntów w oparciu o art. 11a ust. 1 i 2a, art. 11f ust. 1, art. 12 ust. 1, 2, 3 oraz 4 pkt 2, art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. - o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego	-100,7162
przekazanie gruntów w oparciu o art. 73 ust. 1 i 3 oraz art. 103 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną	-0,0800
przekazanie gruntów w oparciu o art. 60 ust. 1 i 3 oraz art. 103 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 roku w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich, Rozporządzenie Rady Ministrów z 2 lutego 1999 roku w sprawie trybu przekazywania mienia przez Skarb Państwa powiatom i miastom na prawach powiatu oraz określenia kategorii mienia wyłączonego z przekazywania oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego	-6,8806
przekazanie gruntów w oparciu art. 156 ust.1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego	-0,0733
przekazanie gruntów na podstawie prawomocnych wyroków sądowych oraz postanowień sądowych	-30,4387
przekazanie gruntów na podstawie Zarządzenia nr 89 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29.12.2014 r. w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Warszawie, oraz Zarządzenia nr 85 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26.10.1999 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania przy przekazywaniu pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych mienia i przedmiotów mienia, znajdującego się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego	-2,4152
Stan na 20.08.2024 r.	19 344,1879
Różnica	125,1207

W zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie znajdują się grunty będące we współwłasności z innymi podmiotami. Księgi wieczyste są założone na 19 338,3588 ha gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa, co stanowi 99.97 % ogólnej powierzchni.

Tab. 4. Wykaz sprzedanych osad

I.p.	Nr inwentarza	Obręb ewidencyjny	Nr działki	Powierzchnia [ha]	Data sprzedaży
1	108-00105	Glina	549/1	0,1509	25.03.2015
	110-00103				
2	108-00372	Stary Lubotyń	376/331	0,1560	22.06.2015
	110-00387				
3	108-00125	Bojany	634/1	0,2012	23.10.2015
	108-00126				
	110-00124				
4	110-00003	Bojany	447/3	0,1897	29.12.2015
	108-00004				
5	122-00882	Nagoszewka Pierwsza	434/1	0,0438	31.12.2015
6	110-00130	Biel	187/1	0,1167	31.12.2016
7	122-00883	Nagoszewka Pierwsza	434/1	0,0332	25.03.2019
8	108-00466	Małkinia Dolna	411	0,2070	27.02.2020
	108-00157				
	110-00155				
9	109-01581	Nagoszewka Pierwsza	451/1	0,1987	24.07.2020
	110-00053				
	108-00054				

Sprzedaż wykazanych osad odbywała się w oparciu o zatwierdzony Program Gospodarowania Zasobami Lokalowymi Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Przy kwalifikacji zbędnej substancji mieszkaniowej, każdorazowo brano pod uwagę ich stan techniczny oraz poniesione nakłady.

3. Porównanie planowanych zadań gospodarczych za ubiegłe dziesięciolecie z ich przewidywanym wykonaniem

3.1 Przewidywana realizacja pisma Ministra Środowiska zatwierdzającego Plan Urządzenia Lasu na lata 2015-2024

Przewidywaną realizację pisma Ministra Środowiska zatwierdzającego Plan Urządzenia Lasu na lata 2015-2024 w stosunku do planu, przedstawia poniższa tabelka. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące wykonanych wielkości zawarte są w dalszej części referatu.

Tab. 5 Przewidywana realizacja pisma Ministra Środowiska zatwierdzającego Plan Urządzenia Lasu na lata 2015-2024, wybrane elementy wzoru nr 9 IUL

Lp		Jedn.	Plan	Wykonanie
1	Pozyskanie grubizny	m3	1 047 434,00	1 012 751,36
	w tym:	x	x	x
1a	Użytkowanie rębne	m3	497 660,00	465 039,24
1b	Użytkowanie przedrębne	m3	549 774,00	547 712,12
-	Użytkowanie przedrębne bez NK	ha	12 473,53	12 420,54
2	Pielęgnowanie lasu	ha	15 002,36	16 045,46
-	w tym:	x	x	x
2a	pielęgnowanie upraw	ha	1 184,96	1 938,25
2b	pielęgnowanie młodników	ha	1 343,87	1 686,67
2c	trzebieże	ha	12 473,53	12 420,54
3	Zalesienia i odnowienia:	x	x	x
3a	zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia	ha	3,71	3,71
3b	odnowienie halizn, płazowin, zrębów oraz odnowienie w d- stanach przewidzianych do uż. rębego	ha	1 444,06	1 501,01
-	w tym zręby zupełne	ha	1 254,35	1 229,56
3c	dolesienia i podsadzenia	ha	7,05	9,09
3d	poprawki i uzupełnienia	ha	219,61	247,70
3e	podszyty	ha	0,00	0,00
3f	melioracje	ha	1 509,83	1 594,66
-	w tym wodne	ha	0,22	6,57

3.2 Analiza wykonania użytków rębnych oraz użytków przedrębnych za okres obowiązywania planu urządzenia lasu od 01.01.2015 do 31.12.2024 r. dla obrębów i nadleśnictwa – tabela nr IX

Tab. 6. Tabela IX Zestawienie wykonanych prac z zakresu pozyskania drewna za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami

Obręb Ostrów Mazowiecka

Rok Kalendarzowy	Użytki													
	rębne						przedrębne							ogółem
	ha	m3	przygodne m3	CSS m3	pozostałe rębne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże wczesne		trzebieże późne		razem m3	
							ha	m3	ha	m3	ha	m3		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2015	91,74	18 812,43	178,49	0	352,90	19 343,82	0	83,71	126,09	3 207,37	441,67	11 495,45	14 786,53	34 130,35
2016	70,89	14 680,63	482,60	1 515,12	1 032,98	17 711,33	0	20,39	80,59	2 457,64	434,63	12 688,66	15 166,69	32 878,02
2017	70,48	15 016,03	541,84	498,20	56,37	16 112,44	0	54,43	74,95	2 780,92	549,48	21 922,67	24 758,02	40 870,46
2018	100,36	19 336,61	1 004,80	0	351,89	2 0693,30	0	9,48	76,24	2 536,26	468,57	20 195,33	22 741,07	43 434,37
2019	58,03	15 102,65	664,57	0	1 344,11	17 111,33	0	13,25	81,56	3 072,05	469,81	18 844,07	21 929,37	39 040,70
2020	70,53	16 892,44	388,31	162,34	267,86	17 710,95	0	39,75	77,57	2 651,81	368,56	14 826,91	17 518,47	35 229,42
2021	52,50	13 325,92	65,25	362,35	711,28	14 464,80	0	0,96	71,60	1 948,52	563,55	21 145,67	23 095,15	37 559,95
2022	52,38	14 637,53	463,12	282,03	450,81	15 833,49	0	0	55,86	2 237,61	437,01	22 375,71	24 613,32	40 446,81
2023	85,19	17 040,99	347,28	0	511,13	17 899,40	0	2,44	81,70	3 027,62	555,36	24 238,40	27 268,46	45 167,86
2024	51,09	13 121,00	200,00	721,00	58,52	14 100,52	0	43,51	70,73	2 408,00	621,05	2 8352,00	30 803,51	44 904,03
Razem	703,19	157 966,23	4 336,26	3 541,04	5 137,85	170 981,38	0	267,92	796,89	26 327,8	4 909,69	196 084,90	222 680,59	393 661,97
Etat za okres ubiegły	704,07	178 460,00	0	0	746,00	179 206,00	0	0	815,56	35 921,00	4 937,15	217 630,00	253 551,00	432 757,00
% wykonania	9,88%	88,52%	0,00%	0,00%	688,72%	95,41%	0,00%	0,00%	7,71%	73,29%	99,44%	90,10%	87,82%	90,97%

Tab. 7. Tabela IX Zestawienie wykonanych prac z zakresu pozyskania drewna za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami

Obręb Grabownica

Rok Kalendarzowy	Użytki													
	rębne						przedrębne							ogółem
	ha	m3	przygodne m3	CSS m3	pozostałe rębne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże wczesne		trzebieże późne		razem	
							ha	m3	ha	m3	ha	m3	m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2015	73,96	15 844,27	374,82	0	585,87	16 804,96	0	50,04	119,96	2 660,61	179,23	5 542,03	8 252,68	25 057,64
2016	55,57	12 464,02	131,80	512,98	706,16	13 814,96	0	17,37	56,27	1 392,81	349,87	10 331,11	11 741,29	25 556,25
2017	45,44	10 765,16	752,56	0	313,86	11 831,58	0	13,54	70,12	2 274,54	275,97	10 508,23	12 796,31	24 627,89
2018	54,88	11 765,08	555,32	286,02	751,71	13 358,13	0	2,73	75,16	2 724,53	252,66	11 445,60	14 172,86	27 530,99
2019	40,00	11 251,76	381,61	0	898,03	12 531,40	0	10,82	61,58	2 306,56	314,78	12 914,27	15 231,65	27 763,05
2020	55,56	13 510,96	345,80	0	885,47	14 742,23	0	0	11,76	418,15	186,07	9 269,66	9 687,81	24 430,04
2021	55,43	14 819,32	184,17	347,71	510,03	15 861,23	0	0	7,07	184,89	206,93	10 214,95	10 399,84	26 261,07
2022	39,55	9 038,53	762,40	614,64	424,77	10 840,34	0	0	21,54	729,85	320,71	16 825,49	17 555,34	28 395,68
2023	55,17	15 989,88	263,01	222,85	164,88	16 640,62	0	3,44	22,3	700,57	407,6	19 412,26	20 116,27	36 756,89
2024	74,27	17 184,00	200,00	979,00	136,76	18 499,76	0	0	42,72	1 019,00	494,2	23 943,00	24 962,00	43 461,76
Razem	549,83	132 632,98	3 951,49	2 963,20	5 377,54	144 925,21	0	97,94	488,48	14 411,51	2 988,02	130 406,60	144 916,05	289 841,26
Etat za okres ubiegły	541,68	151 919,00	0	0	713,00	152 632,0	0	0	476,63	20 994,00	3 006,25	132 515,00	153 509,00	306 141,00
% wykonania	101,50%	87,31%	0,00%	0,00%	754,21%	94,95%	0,00%	0,00%	102,49%	68,65%	99,39%	98,41%	94,40%	94,68%

Tab. 8. Tabela IX Zestawienie wykonanych prac z zakresu pozyskania drewna za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami

Obręb Brok

Rok Kalendarzowy	Użytki													
	rębne						przedrębne							ogółem
	ha	m3	przygodne m3	CSS m3	pozostałe rębne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże wczesne		trzebieże późne		razem	
							ha	m3	ha	m3	ha	m3	m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2015	83,93	21 279,94	85,83	522,27	347,01	22 235,05	0	0	79,92	1 773,18	284,42	8 038,44	9 811,62	32 046,67
2016	31,53	6 301,19	212,54	1 770,81	724,74	9 009,28	0	0	61,65	1 479,63	360,02	10 534,45	12 014,08	21 023,36
2017	57,86	13 424,62	661,22	2 268,09	57,24	16 411,17	0	0	73,25	2 365,45	283,77	9 534,20	11 899,65	28 310,82
2018	38,70	10 504,54	201,20	93,15	848,86	11 647,75	0	2,24	44,71	1 779,61	244,12	10 458,24	12 240,09	23 887,84
2019	37,27	10 142,81	636,18	1 073,18	429,62	12 281,79	0	0,21	42,17	1 717,66	201,33	9 751,93	11 469,80	23 751,59
2020	43,59	11 356,52	1 678,48	0	906,11	13 941,11	0	0,25	37,46	1 491,04	206,40	9 318,67	10 809,96	24 751,07
2021	63,82	16 904,98	174,13	0	304,04	17 383,15	0	0	30,33	1 134,67	258,79	13 626,29	14 760,96	32 144,11
2022	43,56	10 800,92	408,14	0	196,03	11 405,09	0	0	19,74	946,61	247,83	12 009,30	12 955,91	24 361,00
2023	54,97	14 221,74	236,66	0	228,15	14 686,55	0	1,1	32,62	1 226,83	374,26	17 031,18	18 259,11	32 945,66
2024	85,86	19 503,23	200,00	266,00	162,48	20 131,71	0	0	50,41	1 463,00	304,26	13 722,00	15 185,00	35 316,71
Razem	541,09	134 440,49	4 494,38	5 993,50	4 204,28	149 132,65	0	3,8	472,26	15 377,68	2 765,20	114 024,70	129 406,18	278 538,83
Etat za okres ubiegły	537,47	165 623,00	0,00	0,00	199,00	165 822,00	0	0	462,42	20 369,00	2 775,52	122 345,00	142 714,00	308 536,00
% wykonania	100,67%	81,17%	0,00%	0,00%	2112,70%	89,94%	0,00%	0,00%	102,13%	75,50%	99,63%	93,20%	90,68%	90,28%

Tab. 9 Tabela IX. Zestawienie wykonanych prac z zakresu pozyskania drewna za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami**Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka**

Rok kalendarzowy	Użytki														
	rębne						przedrębne								ogółem
	ha	m3	przygodne m3	CSS m3	pozostałe rębne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże wczesne		trzebieże późne		przygodne m3	razem m3	
							ha	m3	ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2015	249,63	55 936,64	639,14	522,27	1 285,78	58 383,83	0	133,75	325,97	7 641,16	905,32	25 075,92	3 338,16	36 188,99	94 572,82
2016	157,99	33 445,84	826,94	3 798,91	2 463,88	40 535,57	0	37,76	198,51	5 330,08	1 144,52	33 554,22	2 751,02	41 673,08	82 208,65
2017	173,78	39 205,81	1 955,62	2 766,29	427,47	44 355,19	0	67,97	218,32	7 420,91	1 109,22	41 965,10	3 060,72	52 514,70	96 869,89
2018	193,94	41 606,23	1 761,32	379,17	1 952,46	45 699,18	0	14,45	196,11	7 040,40	965,35	42 099,17	2 615,56	51 769,58	97 468,76
2019	135,30	36 497,22	1 682,36	1 073,18	2 671,76	41 924,52	0	24,28	185,31	7 096,27	985,92	41 510,27	3 662,16	52 292,98	94 217,50
2020	169,68	41 759,92	2 412,59	162,34	2 059,44	46 394,29	0	40,00	126,79	4 561,00	761,03	33 415,24	16 023,17	54 039,41	100 433,70
2021	171,75	45 050,22	423,55	710,06	1 525,35	47 709,18	0	0,96	109,00	3 268,08	1 029,27	44 986,91	1 757,68	50 013,63	97 722,81
2022	135,49	34 476,98	1 633,66	896,67	1 071,61	38 078,92	0	0	97,14	3 914,07	1 005,55	51 210,50	13 024,92	68 149,49	106 228,41
2023	195,33	47 252,61	846,95	222,85	904,16	49 226,57	0	6,98	136,62	4 955,02	1 337,22	60 681,84	3 375,91	69 019,75	118 246,32
2024	211,22	49 808,23	600,00	1 966,00	357,76	52 731,99	0	43,51	163,86	4 890,00	14 19,51	66 017,00	1 100,00	72 050,51	124 782,50
Razem	1 794,11	425 039,70	12 782,13	12 497,74	14 719,67	465 039,24	0	369,66	1 757,63	56 116,99	10 662,91	440 516,20	50 709,30	547 712,12	1 012 751,36
État za okres ubiegły	1 783,22	496 002,00	0,00	0,00	1 658,00	497 660,00	0	0	1754,61	77 284,00	10 718,92	472 490,00	0	549 774,00	1 047 434,00
% wykonania	100,61%	85,69%	0,00%	0,00%	887,80%	93,45%	0,00%	0,00%	100,17%	72,61%	99,48%	93,23%	0,00%	99,62%	96,69%

3.3 Analiza wykonania użytkowania głównego za lata 2015-2024

Wykonanie użytkowania głównego wg SILP za okres obowiązywania Planu Urządzenia Lasu:

- etat powierzchniowy: 14 256,75 ha, wykonanie 14 214,65 ha tj. 99,70%
- etat miąższociowy: 1 047 434,00 m³, wykonanie 1 012 751,36 m³ tj. 96,69%.

Analiza użytkowania głównego została przedstawiona w tabeli nr IX.

** po uwzględnieniu aneksu do Planu Urządzenia Lasu, zatwierdzonego Decyzją nr 164 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 września 2023 r., w sprawie zwiększenia rozmiaru szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015-2024. Znak : ZU.6005.51.2023.*

Tab. 10 Analiza użytkowania głównego wg SILP

	Powierzchnia			Miąższ		
	Etat	Wyk. za 10 lat	% wyk.	Etat	Wyk. za 10 lat	% wyk.
Użytki rębne – razem	1 783,22	1 794,11	100,61	497 660,00	465 039,24	93,45%
w tym: igl.	X	X	X	X	427 189,42	x
liśc.	X	X	X	X	37 849,82	x
Nieprojektowane do cięć rębnych	X	17,66	X	X	3671,41	X
Niezaliczone na poczet etatu	79,66	x	x	1 658,00	14 719,67	887,8
Przygodne rębne	X	X	X	X	16 027,13	X
Użytki przedrębne	12 473,53	12 420,54	99,58	549 774,00	547 712,12	99,62
w tym: igl.	X	X	X	X	492 725,00	
liśc.	X	X	X	X	54 797,00	
CP	x	x	x	x	369,66	x
Trzebieże wczesne	1 754,61	1 757,63	100,17	77 284,00	56 116,99	72,61
Trzebieże późne	10 718,92	10 662,91	99,48	472 490,00	440 516,17	93,23
Przygodne przedrębne	X	X	X	X	50 709,30	X
Użytki rębne +przedrębne	14 256,75	14 214,65	99,70	1 047 434,00	1 012 751,36	96,69

3.4 Analiza wykonania użytkowania rębego za lata 2015-2024

Plan powierzchniowy został zrealizowany w 100,61 % z planowanej powierzchni 1783,22 ha wykonano 1794,11 ha, w tym 17,66 ha nieprojektowanych w Planie Urządzenia Lasu do cięć rębnych.

Etat masowy został zrealizowany w 93,45 % z planowanej masy 497 600 m³ wykonano 465039,24 m³, w tym 3671,41 m³ nieprojektowanych w Planie Urządzenia Lasu do cięć rębnych. Niewykonanie w 100% etatu masowego wynika z przeszacowania zasobności drzewostanów w trakcie tworzenia PUL na 2015-2024.

Tab. 11 Zmiany sposobu użytkowania rębego

L.p.	Adres leśny	Wskazówki gosp.	Rok	Grupa czyn.	Miąszość grubizny	Uwagi (przyczyna zmiany)
1.	1-05-264 -g -00	IIIB	2023	IIIAU	654,26	Konieczność zmiany w oddz. 264g Leśnictwa Nagoszewka siedliskowego typu lasu z LMśw na BMśw i typu drzewostanu z Db-So na So
2.	2-07-102 -f -01	IIIA	2016	IB	77,10	Zgodnie z pismem ZG.7601.5.2015 z dnia 25.05.2015 r. oraz pismo ZG.7014.2.2023 z dnia 12.01.2023 r. w oddz. 102 f,g znajduje się drzewostan o typie drzewostanu OI Js, dla którego orientacyjny skład gatunkowy w PUL jest następujący: 5Js4OL1LpDb. W związku z utrzymującą się chorobą naczyniową jesionu PUL dopuszcza zmianę składu gatunkowego upraw na korzyść olszy czarnej, klonu jaworu i innych liściastych.
3.	2-07-102 -f -99	IIIA	2023	IB	299,47	
4.	2-07-102 -g -02	IIIA	2016	IB	527,87	
5.	2-07-102 -g -02	IIIA	2017	IB	4,91	
6.	2-07-102 -g -98	IIIA	2023	IB	41,60	
7.	2-07-102 -g -98	IIIA	2024	IB	308,78	
8.	2-07-102 -k -99	IIIA	2024	IB	3,15	
9.	3-10-215 -i -00	IB	2016	IA	877,30	
10.	3-10-215 -m -00	IB	2016	IA	236,57	
11.	3-10-201a	IB	2024	IVD	441	Realizacja zarządzenia dotyczącego ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP
12.	3-11-196 -h -00	IIIAU	2015	IIIA	241,07	Błąd we wskazówkach w PUL na wydziale 196h, gdzie zaplanowano rębnię IIIAU, jednak w terenie nie były wycięte jeszcze gniazda. W związku z powyższym oraz z brakiem urodzaju dęba i materiału odnowieniowego (pismo ZG4.7601.2.2015AJ z dnia 22.10.2015 r.), nadleśnictwo wykonało rębnię IIIA jeszcze w 2015 r. a następnie wykonało w 2022 rębnię IIIAU

W tabeli nr 11 przedstawiono 12 pozycji zrębowych w których został zmieniony sposób użytkowania rębego. Modyfikowano sposób użytkowania

rębnego ze względu na potrzeby hodowlane, jak również ze względu na korektę błędów, które wynikły na etapie planowania PUL 2015-2024.

3.4.1 Rębnie zupełne

Plan powierzchniowy został zrealizowany w 100,53% z planowanej powierzchni 1 276,37 ha wykonano 1 283,09 ha, w tym 17,66 ha nieprojektowanych w Planie Urządzenia Lasu do cięć rębnych.

Etat masowy został zrealizowany w 85,44 % z planowanej masy 419001,00 m³ wykonano 358009,86 m³. Nie wykonanie w 100% etatu masowego wynika z przeszacowania zasobności drzewostanów w trakcie tworzenia PUL na 2015-2024.

Tab. 12 Wykaz pozycji nieprojektowanych w Planie Urządzenia Lasu do cięć rębnych

Leśnictwo	Adres leśny	wykonanie w m ³	Powierzchnia Manipulacyjna
05	1-05-265 -j -00	476,69	0,00
06	2-06-10 -c -00	395,40	5,90
	2-06-23 -j -99	44,51	0,00
	2-06-328 -b -00	120,28	0,00
	2-06-328 -d -00	77,48	0,00
	2-06-42 -d -00	62,16	0,00
	2-06-6 -m -00	817,73	4,64
09	3-09-27 -k -01	52,20	0,30
	3-09-27 -l -01	97,27	0,70
	3-09-44 -a -01	259,35	0,60
10	3-10-120 -d -00	295,23	3,44
	3-10-183 -b -01	200,26	0,18
	3-10-183 -c -01	454,38	0,92
11	3-11-161 -g -00	271,31	0,98

Na zwiększony rozmiar wykonanych rębni zupełnych zarówno miąższościowo jak i powierzchniowo, miały wpływ m.in. dokańczanie powierzchni z poprzedniego operatu oraz rozpoczęcie użytkowania wyłączonych drzewostanów nasiennych.

Dodatkowo zostały wykonane cięcia sanitarne (zupełne) spowodowane huraganowymi wiatrami, jemiolą, wahaniami poziomu wód gruntowych oraz szkodnikami wtórnymi.

3.4.2 Rębnie złożone

Plan powierzchniowy rębni złożonych został wykonany w 100,82 %. Na 506,85 ha planowanej powierzchni wykonano 511,02 ha. Rozbieżności te wynikają ze zmian sposobu użytkowania rębego w drzewostanach polegającym na odstąpieniu od rębni zupełnych na rzecz rębni złożonych.

Etat miąższościowy został wykonany w 87,05 %. Na 77001,00 m³ planowanej masy wykonano 67027,84 m³. Niewykonanie w 100% etatu masowego wynika z przeszacowania zasobności drzewostanów w trakcie tworzenia PUL na 2015-2024.

Tab. 13 Analiza wykonania rębni zupełnych i złożonych wg SILP za okres obowiązywania Planu Urządzenia Lasu

	Rębnie zupełne		Rębnie złożone	
	Pow. Manip. [ha]	Grub. [m3]	Pow. Manip. [ha]	Grub. [m3]
Obręb Ostrów Mazowiecka – wyk.	408,75	120 778,73	294,44	37 185,50
Etat za okres ubiegły	409,63	135 814,00	294,44	42 646,00
% wykonania	99,79%	88,93%	100,00%	87,20%
Obręb Grabownica– wyk.	420,46	117 757,26	129,37	14 875,72
Etat za okres ubiegły	416,23	134 686,00	125,45	17 233,00
% wykonania	101,02%	87,43%	103,12%	86,32%
Obręb Brok– wyk.	453,88	119 473,87	87,21	14 966,62
Etat za okres ubiegły	450,51	148 501,00	86,96	17 122,00
% wykonania	100,75%	80,45%	100,29%	87,41%
Nadleśnictwo – wyk.	1283,09	358 009,86	511,02	67 027,84
Etat za okres ubiegły	1 276,37	419 001,00	506,85	77 001,00
% wykonania	100,53	85,44	100,82	87,05

3.4.3 Użytki przygodne rębne oraz cięcia sanitarno-selekcyjne

W ramach użytków przygodnych rębnych pozyskano 12782,13 m³, co stanowi 3 % w stosunku do pozyskanych użytków rębnych. W cięciach sanitarno-selekcyjnych pozyskano 12497,74 m³.

3.4.4 Cięcia rębne niezaliczone na poczet planu powierzchniowego

Etat miąższościowy cięć niezaliczonych na poczet planu powierzchniowego został zrealizowany w 887,80 %. Na plan 1658 m³ pozyskano 14719,67 m³. Przekroczenie wynika z wykonania nieplanowanych w PUL zadań:

- usuwanie nasienników, przestoi i pławowin;
- usuwanie drzew z terenów przekazanych pod budowę dróg.

Tab. 14 Analiza cięć przygodnych rębnych i niezaliczonych na etat powierzchniowy

	Uż. Przygodne	Uż. rębne pozostałe	Etat	% wyk.
Obręb Ostrów Mazowiecka	4 336,26	5 137,85	746,00	688,72
Obręb Grabownica	3 951,49	5 377,54	713,00	754,21
Obręb Brok	4 494,38	4 204,28	199,00	2 112,70
Nadleśnictwo	12 782,13	14 719,67	1 658,00	887,80

3.5 Analiza użytkowania przedrębego za lata 2015-2024

Etat powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych został zrealizowany w 99,58 % - na plan 12473,53 ha wykonano 12420,54 ha. Etat miąższościowy cięć pielęgnacyjnych został zrealizowany w 99,62 % - na planowe 549774 m³ wykonano 547712,12 m³ (w tym 50709,3 m³ użytków przygodnych przedrębnych). Niewykonanie w 100% etatu masowego i powierzchniowego wynikało ze względów hodowlanych drzewostanów oraz ze zmian powierzchniowych w stanie posiadania tj. przekazanie powierzchni innym podmiotom. Planowana przez BUL intensywność wykonania w użytkach przedrębnych wynosiła 35,7 m³/ha, uwzględniając aneks do PUL intensywność wzrosła do 44,08 m³/ha.

Tab. 15 Analiza wykonania cięć w użytkach przedrębnych bez użytkowania przygodnego , **Obręb Ostrów Mazowiecka**

Rok	CP		TW		TP	
	Pow.	Masa	Pow.	Masa	Pow.	Masa
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
2014	0	83,71	126,09	3 207,37	441,67	11 495,45
2015	0	20,39	80,59	2 457,64	434,63	12 688,66
2016	0	54,43	74,95	2 780,92	549,48	21 922,67
2017	0	9,48	76,24	2 536,26	468,57	20 195,33
2018	0	13,25	81,56	3 072,05	469,81	18 844,07
2019	0	39,75	77,57	2 651,81	368,56	14 826,91

2020	0	0,96	71,6	1 948,52	563,55	21 145,67
2021	0	0	55,86	2 237,61	437,01	22 375,71
2022	0	2,44	81,7	3 027,62	555,36	24 238,40
2023	0	43,51	70,73	2 408,00	621,05	28 352,00
Razem	0	267,92	796,89	26 327,80	4 909,69	196 084,90
Etat	-	-	815,56	35 921,00	4 937,15	217 630,00
% wykonania	-	-	97,71%	73,29%	99,44%	90,10%

Tab. 16 Analiza wykonania cięć w użytkach przedrębnych bez użytkowania przygodnego, **Obręb Grabownica**

Rok	CP		TW		TP	
	Pow. ha	Masa m ³	Pow. ha	Masa m ³	Pow. ha	Masa m ³
2014	0	50,04	119,96	2 660,61	179,23	5 542,03
2015	0	17,37	56,27	1 392,81	349,87	10 331,11
2016	0	13,54	70,12	2 274,54	275,97	10 508,23
2017	0	2,73	75,16	2 724,53	252,66	11 445,60
2018	0	10,82	61,58	2 306,56	314,78	12 914,27
2019	0	0	11,76	418,15	186,07	9 269,66
2020	0	0	7,070	184,89	206,93	10 214,95
2021	0	0	21,54	729,85	320,71	16 825,49
2022	0	3,44	22,30	700,57	407,60	19 412,26
2023	0	0	42,72	1 019,00	494,20	2 3943,00
Razem	0	97,94	488,48	14 411,51	2 988,02	130 406,60
Etat	-	-	476,63	20 994,00	3 006,25	132 515,00
% wykonania	-	-	102,49%	68,65%	99,39%	98,41%

Tab. 17 Analiza wykonania cięć w użytkach przedrębnych bez użytkowania przygodnego, **Obręb Brok**

Rok	CP		TW		TP	
	Pow. ha	Masa m ³	Pow. ha	Masa m ³	Pow. ha	Masa m ³
2014	0	0	79,92	1 773,18	284,42	8 038,44
2015	0	0	61,65	1 479,63	360,02	10 534,45
2016	0	0	73,25	2 365,45	283,77	9 534,20
2017	0	2,24	44,71	1 779,61	244,12	10 458,24
2018	0	0,21	42,17	1 717,66	201,33	9 751,93
2019	0	0,25	37,46	1 491,04	206,40	9 318,67
2020	0	0	30,33	1 134,67	258,79	13 626,29
2021	0	0	19,74	946,61	247,83	12 009,30
2022	0	1,10	32,62	1 226,83	374,26	17 031,18
2023	0	0	50,41	1 463,00	304,26	13 722,00
Razem	0	3,80	472,26	15 377,68	27 65,20	114 024,70
Etat	-	-	462,42	20 369,00	2 775,52	122 345,00
% wykonania	-	-	102,13%	75,50%	99,63%	93,20%

Tab. 18 Analiza poszczególnych kategorii użytkowania przedrębego przedstawia się następująco:

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka

Rok	CP		TW		TP	
	Pow.	Masa	Pow.	Masa	Pow.	Masa
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
2014	0	133,75	325,97	7 641,16	905,32	25 075,92
2015	0	37,76	198,51	5 330,08	1 144,52	33 554,22
2016	0	67,97	218,32	7 420,91	1 109,22	41 965,10
2017	0	14,45	196,11	7 040,40	965,35	42 099,17
2018	0	24,28	185,31	7 096,27	985,92	41 510,27
2019	0	40,00	126,79	4 561,00	761,03	33 415,24
2020	0	0,96	109,00	3 268,08	1 029,27	44 986,91
2021	0	0	97,14	3 914,07	1 005,55	51 210,50
2022	0	6,98	136,62	4 955,02	1 337,22	60 681,84
2023	0	43,51	163,86	4 890,00	1420,47	66 060,00
Razem	0	369,66	1 757,63	56 116,99	10 662,91	440 516,17
Etat	-	-	1 754,61	77 284,00	10 718,92	472 490,00
% wykonania	-	-	100,17%	72,61%	99,48%	93,23%

3.5.1 Czyszczenia późne

Etat powierzchniowy czyszczeń późnych w został zrealizowany w 124 %, na plan 1343,87 ha zostało wykonane 1668,22 ha. W ramach zabiegów hodowlanych wyrobiono grubiznę i drobnicę w ilości 369,66 m³. Pozycje te nie były zaplanowane w PUL jako CP-P.

3.5.2 Trzebieże wczesne

Etat powierzchniowy trzebieży wczesnych został zrealizowany w 100,17 na plan 1754,61 ha wykonane zostało 1757,63 ha.

Etat miąższościowy został wykonany w 72,61% na plan 77284 m³ wykonano 56116,99 m³. Intensywność wykonana to 31,93 m³/ha.

Większy rozmiar powierzchniowy trzebieży wczesnych wynika z wykonania zabiegów w drzewostanach, w których w PUL była inna wskazówka np. TPP, ponieważ przy klasyfikacji zabiegu kierowano się potrzebami hodowlanymi drzewostanu i jego fazą rozwojową. Mniejszy rozmiar etatu miąższościowego wynika z przeszacowania zasobności w trakcie tworzenia PUL na 2015-2024.

3.5.3 Trzebieże późne

Etat powierzchniowy cięć trzebieży późnych został zrealizowany w 99,49 % na plan 10718,92 ha wykonane zostało 10663,75 ha.

Etat miąższościowy został wykonany w 93,24 % na plan 472490 m³ wykonano 440559,20 m³. Intensywność wykonania wyniosła 41,31 m³/ha.

Przyczyny odstępstw w wykonaniu wskazówek gospodarczych TPP wynikały głównie ze względu na zmiany powierzchniowe w stanie posiadania tj. przekazanie powierzchni innym podmiotom oraz wykonania TPP w drzewostanach, w których w PUL była inna wskazówka np. TWP, ponieważ przy klasyfikacji zabiegu kierowano się potrzebami hodowlanymi drzewostanu i jego fazą rozwojową.

3.5.4 Użytki przygodne przedrębne

Użytków przygodnych przedrębnych pozyskano 50709,30 m³, co daje 9 % udziału w pozyskaniu użytków przedrębnych. Na wielkość pozyskania składało się pozyskanie drzew zasiedlonych i osłabionych przez szkodniki, jemiolę oraz usuwanie wiatrolomów.

4. Realizacja zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu

Realizację zadań gospodarczych przewidziane we wskazaniach gospodarczych zawartych w Planie Urządzenia Lasu na lata 2015 – 2024 w zakresie hodowli lasu zestawiono w poniższych tabelach. Rok 2024 zawiera bieżące wykonanie oraz planowaną realizację zadań do końca roku.

4.1 Odnowienia i zalesienia

W minionym dziesięcioleciu wykonane będzie łącznie 1513,81 ha odnowień i zalesień. Tabela poniżej przedstawia porównanie planowanych oraz wykonanych i przewidzianych do wykonania w 2024 r. odnowień i zalesień na powierzchniach otwartych i pod osłoną drzewostanu.

Tab. 19 Zestawienie planowanych oraz wykonanych i przewidzianych do wykonania odnowień i zalesień 2015-2024

	Plan wg UL 2015 [ha]	Wykonanie 2015 - 2023 [ha]	Przewidywane wykonanie 2024 [ha]	Przewidywane wykonanie 2015 - 2024 [ha]	Wykonanie [%]
Odnowienia zrębów	1254,35	1063,62	165,94	1229,56	98,0
w tym pod przebudowę	-	8,60	-	8,60	-
Odnowienia halizn	3,00	74,34	6,62	80,96	2698,7
Zalesienia powierzchni porolnych	3,71	3,71	-	3,71	100,0
Odnowienia i zalesienia na powierzchniach otwartych RAZEM	1261,06	1141,67	172,56	1314,23	104,22
Odnowienia przy rębniach złożonych	186,71	162,84	27,65	190,49	102,0
w tym pod przebudowę	-	4,79	-	4,79	-
Wprowadzanie II piętra	2,50	1,30	-	1,30	52,0
Dolesienia luk i przerzedzeń	4,55	7,54	0,25	7,79	171,2
Odnowienia i zalesienia na powierzchniach pod osłoną RAZEM	193,76	171,68	27,90	199,58	103,0
OGÓŁEM	1454,82	1313,35	200,46	1513,81	104,1

Niewykonanie 100% zadań z zakresu odnowień zrębów zupełnych spowodowane jest pozostawieniem części zrębów do odnowienia naturalnego, pozostawieniem stref ekotonowych zaplanowanych jako powierzchnia do odnowienia oraz przelegiwanie zrębów ze względu na zagrożenie od szeliniaka.

W minionym dziesięcioleciu Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka zmagало się z gradacją smolika, co znajduje odzwierciedlenie w powierzchni wykonania odnowienia halizn (80,96 ha).

Zalesienia gruntów porolnych (3,71 ha) zgodnie ze wskazówkami zawartymi w Planie Urządzenia Lasu, zostały wykonane na terenie leśnictwa Turka w Obrębie Grabownica.

Zadania z zakresu wprowadzania II piętra wykonano w 52%. Ze względu na brak potrzeb hodowlanych, w uzgodnieniu z RDLP, zdecydowano o niewykonaniu tych zadań.

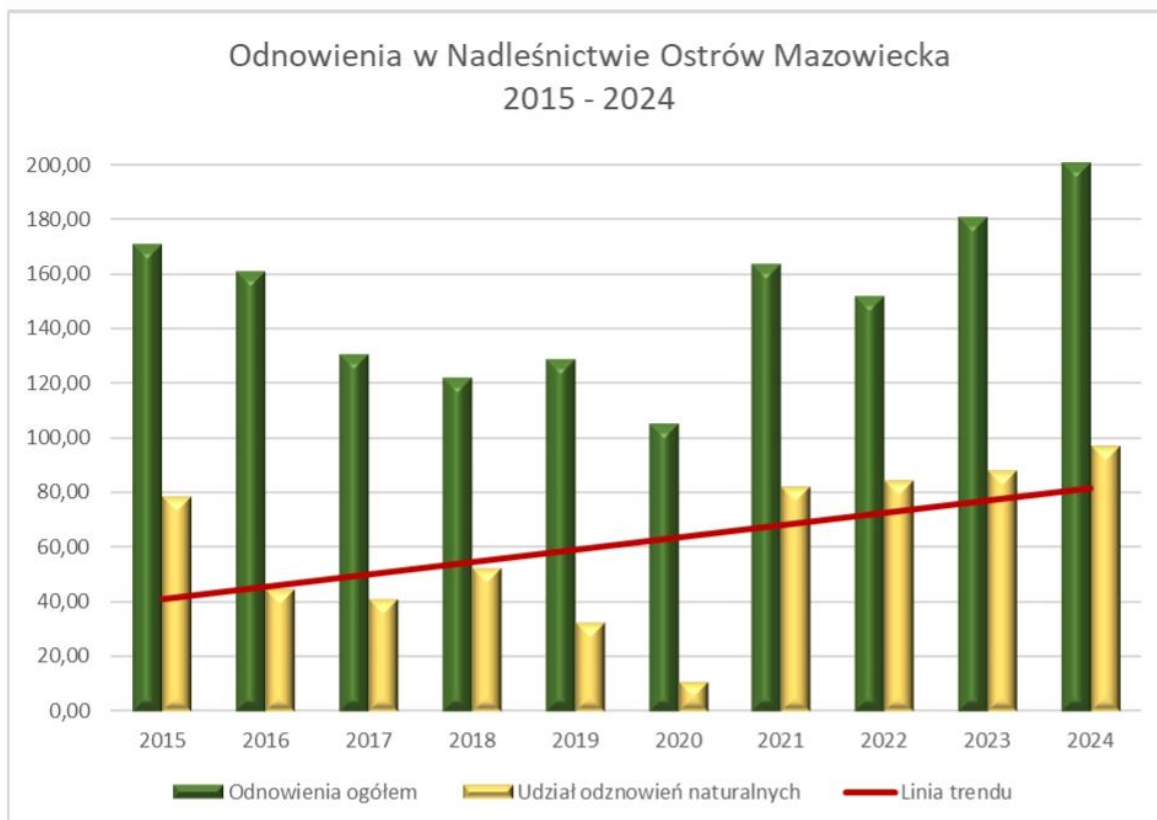
4.2 Odnowienia naturalne

W latach 2015 – 2024 uznano i planuje się do uznania w 2024 r. (tj. 3,89 ha) łącznie 614,76 ha odnowień naturalnych. Uznane odnowienia naturalne w rębniach zupełnych - 610,64 ha (tutaj ujęte grupy czynności to ODN-ZRBN, ODN-PORN, ODN-HALN). Uznane odnowienia przy rębniach złożonych (czyli grupa czynności ODN-ZŁOŻN) – 2,91 ha. Uznane odnowienia w lukach (ODN-LUKN oraz PBD-ODNLN) – 1,21 ha.

Tab. 20 Uznane odnowienia naturalne

Rok	Odnowienia naturalne [ha]			
	w lukach	na powierzchniach otwartych	w rębniach złożonych	ogółem
2015	-	78,72	-	78,72
2016	-	44,39	0,33	44,72
2017	0,30	39,22	1,56	41,08
2018	0,18	52,37	-	52,55
2019	0,13	32,25	-	32,38
2020	-	10,81	-	10,81
2021	-	82,17	-	82,17
2022	0,60	83,75	-	84,35
2023	-	88,16	-	88,16
2024	-	98,80	1,02	99,82
OGÓŁEM	1,21	610,64	2,91	614,76

Udział odnowień naturalnych w odnowieniach ogółem przedstawia poniższy wykres:

Ryc. 4. Udział odnowień naturalnych w odnowieniach ogółem w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Średnioroczny udział odnowień naturalnych w odnowieniach ogółem wynosi 38,85%. Analizując minione dziesięciolecie zauważa się wyraźny trend wzrostowy udziału odnowień naturalnych w odnowieniach ogółem.

4.3 Poprawki i uzupełnienia

Orientacyjny rozmiar poprawek i uzupełnień na lata 2015 – 2024 został zaplanowany na poziomie 219,61 ha. Poprawki i uzupełnienia w minionym okresie wykonano oraz przewiduje się do wykonania w 2024 r. (tj. 1,48 ha) na powierzchni 247,70 ha, co stanowi 113 % planu, z czego 122,47 ha stanowiły uzupełnienia w odnowieniach naturalnych.

Tab. 21 Poprawki i uzupełnienia 2015-2024

	Poprawki	Uzupełnienia w odnowieniach naturalnych	
2015	14,81	17,60	
2016	14,88	10,77	
2017	11,19	7,49	
2018	15,51	9,09	
2019	19,36	13,47	
2020	11,15	5,68	
2021	10,48	9,06	
2022	13,52	14,70	
2023	4,53	14,61	
2024	9,80	20,00	
OGÓLEM	125,23	122,47	247,70

Ogółem wykonane poprawki tj. 125,23 ha stanowią 8 % rozmiaru odnowień z lat 2015-2024 tj. 1513,81 ha.

4.4 Wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych

Wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych zostało zaplanowane na poziomie 2,50 ha wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2015-2024 i zostało wykonane w 52%. Poniższa tabela przedstawia wykonanie zabiegów.

Tab. 22 Wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych 2015-2024

Rok	Leśnictwo	Oddział	Powierzchnia [ha]	Sadzonki	Ilość sadzonek
2017	Grudzie	16 n -00	0,80	KI 3/0	3,20 tszt.
2018	Orłó	191 a -00	0,30	Bk 2/0	0,97 tszt.
				Db 4/0	0,97 tszt.
2020	Biel	157 g -00	0,20	Gb 1/2	0,28 tszt.
				Gb 2/0	0,22 tszt.
				Lp 2/0	0,50 tszt.

Niewykonanie zaplanowanych zadań w 100% z zakresu wprowadzania podsadzeń produkcyjnych, uzgodnione z RDLP, wynikało z braku potrzeb hodowlanych w tym zakresie.

4.5 Pielęgnowanie upraw i młodników

Wskazania gospodarcze w Planie Urządzenia Lasu na lata 2015 – 2024
Zadania gospodarcze z zakresu hodowli lasu przewidziane w Planie Urządzenia Lasu na lata 2015 – 2024 obejmowały:

- pielęgnowanie upraw (CW) – 1184,96 ha,
- pielęgnowanie młodników (CP) – 1343,87 ha,
- pielęgnowanie gleby – 853,80 ha,

Wykonanie oraz przewidywane wykonanie prac w 2024 r.(tj. PIEL – 3,32 ha, CP – 127,56 ha) z zakresu pielęgnowania lasu w porównaniu do zadań ujętych we wskazaniach Planie Urządzenia Lasu na lata 2015-2024 przedstawia się następująco (powierzchnie bez nawrotów kolejnych [NK]):

Tab. 23 Pielęgnowanie upraw i młodników - plan a wykonanie 2015-2024

	Pielęgnowanie gleby	Pielęgnowanie upraw (CW)	Pielęgnowanie młodników (CP)
Plan wg PUL 2015	853,80	1 184,96	1 343,87
2015	612,72	67,80	109,36
2016	108,01	53,97	84,90
2017	122,47	77,84	80,56
2018	98,64	78,72	182,48
2019	83,85	114,86	203,95
2020	94,18	78,39	165,44
2021	149,50	86,86	75,01
2022	155,33	104,69	137,28
2023	135,70	124,63	341,66
2024	89,87	63,92	306,03
Wykonanie [ha]	1 650,27	851,68	1 686,67
Wykonanie [%]	193,29	71,87	125,51

Pielęgnowanie upraw wykonano w większym zakresie niż planowano, kierując się zasadą wykonywania zabiegu, zgodnie z potrzebami hodowlanymi upraw. Nie wykonano w 100% zadań z zakresu CW ze względu na brak potrzeb hodowlanych. Natomiast w większym zakresie wykonano pielęgnowanie młodników, ponieważ część zabiegów CP wykonano bez wskazówki lub też w PUL była inna wskazówka np. CW, TWP, ponieważ przy klasyfikacji zabiegu do CP kierowano się potrzebami hodowlanymi młodnika i jego fazą rozwojową.

4.6. Melioracje agrotechniczne

W Planie Urządzenia Lasu 2015 rok założono wykonanie 1509,83 ha melioracji agrotechnicznych. W latach 2015 – 2023 wykonano łącznie 1434,81 ha melioracji agrotechnicznych. W 2024 roku z zaplanowanych melioracji (159,85 ha) zostało do wykonania 60,13 ha. Ogółem powierzchnia melioracji agrotechnicznych wyniesie 1594,66 ha, co stanowić będzie 105,63% wykonania Planu Urządzenia Lasu. W minionym 10-letnim okresie melioracje agrotechniczne dotyczyły głównie usuwania podszytów na uruchamianych powierzchniach zrębowych oraz porządkowania powierzchni pozrębowych, ale także lokalne regulacje stosunków wodnych i nawożenie mineralne.

Tab. 24 Melioracje agrotechniczne 2015-2024

	Plan wg PUL 2015 [ha]	Wykonanie [ha]	Wykonanie [%]
Melioracje agrotechniczne	1 509,61	1 594,66	105,63
Melioracje wodne	0,22	6,57	2 986,36
Melioracje mineralne	-	0,80	-

Tab. 25 Tabela X Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami - Obręb Ostrów Mazowiecka

Rok	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby	upraw	młodników	agrotechniczne	wodne	mineralne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przeredzeń								
2015	26,74	-	5,53	-	1,25	6,01	-	199,61	49,05	55,49	71,29	-	-
2016	55,81	-	10,60	-	-	6,02	-	43,60	28,45	39,47	62,99	-	-
2017	33,94	-	11,76	0,80	0,38	6,43	-	61,52	27,31	47,03	59,05	-	-
2018	19,56	-	25,66	-	-	12,57	-	28,02	40,70	63,42	70,20	-	-
2019	56,11	-	20,00	-	-	10,11	-	44,80	27,24	72,72	57,72	-	-
2020	27,43	-	4,84	0,20	0,78	7,43	-	41,67	15,53	67,55	63,47	-	-
2021	32,86	-	7,21	-	-	8,11	-	44,95	42,10	27,42	49,37	-	-
2022	50,32	-	3,63	-	0,37	11,78	-	57,77	31,20	53,43	22,93	-	-
2023	63,75	-	9,67	-	0,52	6,46	-	48,39	55,53	158,44	59,24	-	-
2024	59,66	-	14,20	-	0,25	14,18	-	58,23	21,37	93,58	52,25	-	-
Ogółem	426,18	-	113,10	1,00	3,55	89,10	-	628,56	338,48	678,55	568,51	-	-
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	396,31	-	99,53	2,50	1,32	75,44	-	264,90	411,29	558,74	533,89	-	-
Wykonanie [%]	107,54	-	113,63	40,00	268,94	118,11	-	237,28	82,30	121,44	106,48	-	-

Tab. 26 Tabela X Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami - Obręb Grabownica

Rok	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby	upraw	młodników	agrotechniczne	wodne	mineralne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń								
2015	30,10	-	6,04	-	0,25	8,60	-	191,11	16,67	24,41	64,94	-	0,80
2016	39,74	3,14	6,21	-	0,06	8,95	-	38,24	19,84	30,24	52,81	-	-
2017	32,84	-	6,41	-	-	4,09	-	34,89	40,79	25,18	48,02	-	-
2018	36,12	-	1,92	0,30	0,48	5,94	-	36,56	19,39	51,91	64,99	2,09	-
2019	29,84	-	1,03	-	0,13	10,91	-	27,66	27,76	32,83	55,49	-	-
2020	21,98	-	1,40	-	0,50	2,14	-	33,31	14,25	21,49	81,32	-	-
2021	53,55	-	2,84	-	-	6,46	-	52,60	20,94	19,96	43,25	-	-
2022	35,00	-	7,38	-	0,11	6,16	-	51,86	30,32	33,86	28,69	-	-
2023	40,34	0,57	2,78	-	-	7,08	-	42,77	53,22	110,23	45,69	-	-
2024	52,97	-	3,95	-	-	7,07	-	18,44	20,86	100,63	49,46	0,59	-
Ogółem	372,48	3,71	39,96	0,30	1,53	67,40	-	527,44	264,04	450,74	534,66	2,68	0,80
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	374,41	3,71	45,26	0,30	3,71	63,73	-	231,94	311,81	344,34	472,81	0,22	-
Wykonanie [%]	99,48	100,00	88,29	100,00	41,24	105,76	-	227,40	84,68	130,90	113,08	1218,18	-

Tab. 27 Tabela X Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami - Obręb Brok

Rok	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby	upraw	młodników	agrotechniczne	wodne	mineralne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przeredzeń								
2015	95,89	-	4,57	-	0,12	17,80	-	222,00	2,08	29,46	59,52	-	-
2016	40,07	-	4,50	-	0,72	10,68	-	26,17	5,68	15,19	47,78	-	-
2017	36,86	-	6,36	-	1,14	8,16	-	26,06	9,74	8,35	50,56	-	-
2018	33,85	-	3,89	-	-	6,09	-	34,06	18,63	67,15	48,80	3,89	-
2019	21,48	-	-	-	-	11,81	-	11,39	59,86	98,40	38,37	-	-
2020	48,29	-	-	-	-	7,26	-	19,20	48,61	76,40	66,18	-	-
2021	64,51	-	1,93	-	0,61	4,97	-	51,95	23,82	27,63	21,60	-	-
2022	52,93	-	1,89	-	0,12	10,28	-	45,70	43,17	49,99	37,38	-	-
2023	58,05	-	4,79	-	-	5,60	-	44,54	15,88	72,99	63,16	-	-
2024	59,93	-	9,50	-	-	8,55	-	13,20	21,69	111,82	58,14	-	-
Ogółem	511,86	-	37,43	-	2,71	91,20	-	494,27	249,16	557,38	491,49	3,89	-
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	486,63	-	41,92	-	2,74	80,44	-	356,96	461,86	440,79	502,91	-	-
Wykonanie [%]	105,18	-	89,29	-	98,91	113,38	-	138,47	53,95	126,45	97,73	-	-

Tab. 28 Tabela X Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami w całym Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Rok	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby	upraw	młodników	agrotechniczne	wodne	mineralne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przeredzeń								
2015	152,73	-	16,14	-	1,62	32,41	-	612,72	67,80	109,36	195,75	-	0,80
2016	135,62	3,14	21,31	-	0,78	25,65	-	108,01	53,97	84,90	163,58	-	-
2017	103,64	-	24,53	0,80	1,52	18,68	-	122,47	77,84	80,56	157,63	-	-
2018	89,53	-	31,47	0,30	0,48	24,60	-	98,64	78,72	182,48	183,99	5,98	-
2019	107,43	-	21,03	-	0,13	32,83	-	83,85	114,86	203,95	151,58	-	-
2020	97,70	-	6,24	0,20	1,28	16,83	-	94,18	78,39	165,44	210,97	-	-
2021	150,92	-	11,98	-	0,61	19,54	-	149,50	86,86	75,01	114,22	-	-
2022	138,25	-	12,90	-	0,60	28,22	-	155,33	104,69	137,28	89,00	-	-
2023	162,14	0,57	17,24	-	0,52	19,14	-	135,70	124,63	341,66	168,09	-	-
2024	172,56	-	27,65	-	0,25	29,80	-	89,87	63,92	306,03	159,85	0,59	-
Ogółem	1 310,52	3,71	190,49	1,30	7,79	247,70	-	1 650,27	851,68	1 686,67	1 594,66	6,57	0,80
Plan wg PUL 2015	1 257,35	3,71	186,71	2,50	4,55	219,61	-	853,80	1 184,96	1 343,87	1 509,61	0,22	-
Wykonanie [%]	104,23	100,00	102,02	52,00	171,21	112,79	-	193,29	71,87	125,51	105,63	2986,36	-

4.7. Selekcja i nasiennictwo

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka realizuje zadania w zakresie selekcji i nasiennictwa w oparciu o „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych w Polsce na lata 2011 – 2035”.

W zasięgu działania Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka znajduje się 10 regionów nasiennych: Brz40, Bk20, Dbb40, Dbs40, Jd10, Md20, Ol40, So40, So41, Św10. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka jest samowystarczalne w produkcji materiału sadzeniowego takich gatunków jak sosna, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, olsza czarna, lipa drobnolistna, klon jawor, klon zwyczajny, grab pospolity i daglezcja zielona.

Zestawienie obiektów bazy nasiennej znajdującej się w zasięgu działania Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wg. przewidywanego stanu na dzień 31.12.2024 r. przedstawia poniższa tabela.

Tab. 29 Obiekty leśnego materiału podstawowego w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Typ obiektu	J.m.	Obręb			Nadleśnictwo
		Ostrów Mazowiecka	Grabownica	Brok	
Wyłączone drzewostany nasienne	ha	0	16,23	14,17	30,40
Gospodarcze drzewostany nasienne	ha	57,37	53,48	70,61	181,46
Uprawy pochodne	ha	437,30	254,98	364,63	1 056,91
Drzewa mateczne	szt.	4	6	22	32
Źródła nasion	szt.	8	6	1	15

4.7.1. Wyłączone Drzewostany Nasienne

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka posiada dwa Wyłączone Drzewostany Nasienne (WDN) sosny zwyczajnej o łącznej powierzchni 30,40 ha.

Tab. 30 Wyłączone Drzewostany Nasienne w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Nr RLMP	Gatunek	Nr BNL	Lokalizacja	Powierzchnia [ha]
23152	So	MP/2/31884/05	17-11-2-06-10 -c -00	5,90
			17-11-2-06-10 -f -00	5,69
			17-11-2-06-6 -g -00	4,64
51746		MP/2/49280/09	17-11-3-09-47 -b -00	13,61
			17-11-3-09-47 -h -00	0,56

Wyłączony Drzewostan Nasienny w leśnictwie Osuchowa, oddz. 9 w Obrębie Brok wycięty został w ramach użytkowania rębego w 2024 roku.

Na podstawie Zarządzenia nr 10 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8.02.2018 r., Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka otrzymało zgodę na rozpoczęcie użytkowania rębego Wyłączonego Drzewostanu Nasiennego w oddz. 6m, 10c, f Leśnictwa Turka. Użytkowanie rębne rozpoczęto w roku 2020 w oddz. 6m (4,64 ha), 10c (5,90 ha) wykonano pierwszy nawrót rębni IVd.

4.7.2. Gospodarcze Drzewostany Nasienne

Przewidywana powierzchnia Gospodarczych Drzewostanów Nasiennych (GDN) zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wynosi 181,46 ha. GDN-y stanowią główną bazę pozyskania nasion do zakładania upraw gospodarczych w nadleśnictwie.

Tab. 31 Gospodarcze Drzewostany Nasienne w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Gatunek	Obręb						Nadleśnictwo	
	Ostrów Mazowiecka		Grabownica		Brok			
	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]
Brzoza brodawkowata	5,61	1					5,61	1
Olsza czarna	12,39	3	11,99	3			24,38	6
Sosna zwyczajna	39,37	9	41,49	5	57,60	12	138,46	26
Dąb szypułkowy					13,01	2	13,01	2
Ogółem	57,37	13	53,48	8	70,61	14	181,46	35

4.7.3. Bloki upraw pochodnych

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka utworzono 11 bloków upraw pochodnych sosny zwyczajnej o łącznej powierzchni 1060,52 ha. W 2020 r. zweryfikowano granice bloków upraw pochodnych na terenie uporczywych pędraczysk. Podczas lustracji z bloków upraw pochodnych sosny nr II i IX, X przeprowadzonej przez RDLP w dniu 11.09.2020 r. wyłączono część powierzchni, głównie ze względu na presję pędraków chrabąszczowatych oraz gradację smolika znaczonego.

Ponad to, w zasięgu działania Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zlokalizowany jest blok upraw pochodnych dębu szypułkowego i lipy (blok III), zlokalizowany w leśnictwie Biel o powierzchni 11,95 ha.

Tab. 32 Bloki upraw pochodnych w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Nr bloku	Gatunek	Lokalizacja	Powierzchnia bloku	Powierzchnia założonych upraw pochodnych	Uprawy pochodne do założenia do 2035 roku	Stopień realizacji bloku
			[ha]	[ha]	[ha]	[%]
Obręb Ostrów Mazowiecka						
I	So	GRUDZIE oddz. 39-41, 53-54, 65	122,52	105,38	17,14	86,01
II	So	KALINOWO oddz. 97, 98, 105, 106	45,94	45,94	0	100
III	Db, Lp	BIEL oddz. 167	11,95	9,00	2,95	75,31
IV	So	BIEL oddz. 211, 212, 219, 220, 223	121,52	121,52	0	100
V	So	NAGOSZEWA oddz. 292, 299-301, 308, 309, 315	92,95	92,95	0	100
Obręb Grabownica						
VI	So	TURKA oddz. 6, 10	30,92	8,56	22,36	27,68
VII	So	ANTONOWO oddz. 88, 95-97, 102-104, 108-110, 114	193,84	186,75	7,09	96,34
VIII	So	TURKA oddz. 36, 46, 47	46,20	43,36	2,84	93,85
Obręb Brok						
IX	So	OSUCHOWA oddz. 58, 59	271,36	262,85	8,51	96,86
	So	NOWINY oddz. 73, 87, 88, 102-104, 118, 119, 135, 136				
	So	BRZOSTOWA oddz. 71, 72				
X	So	NOWINY oddz. 197, 204	72,63	67,96	4,67	93,57
	So	BRZOSTOWA oddz. 196, 203				
XI	So	OSUCHOWA oddz. 39, 47, 59	38,38	0	6,62	0
XII	So	OSUCHOWA oddz. 35, 41, 42	24,26	6,62	17,64	27,29

Zakłada się kontynuację zakładania upraw pochodnych we wszystkich blokach upraw pochodnych, z wyłączeniem bloków nr II, IV i V, które są zrealizowane w 100%. W 2020 r. założono dwa nowe bloki upraw pochodnych, tj. XI i XII w leśnictwie Osuchowa dla Wyłączonego Drzewostanu Nasiennego sosny zwyczajnej w oddziale 47 b, h. Do założenia do roku 2035 zostało 89,82 ha upraw pochodnych.

Ponadto w latach 2015-2024 założono 106,02 ha upraw pochodnych rozproszonych. Szczegółowe zestawienie zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 33 Uprawy pochodne rozproszone w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Status UPR POCH	Wiek	Pochodzenie UPR POCH (nr KRLMP WDN-u lub PN/PUN)
17-11-3-09-9 -n -01	0,26	założona	3	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -d -01	2,08	założona	4	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -f -01	2,07	założona	4	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -k -00	3,48	założona	9	MP/2/31885/05
17-11-3-09-9 -j -00	3,17	założona	10	MP/2/31885/05
17-11-2-08-149 -f -00	2,94	założona	15	MP/2/31885/05
17-11-3-10-88 -f -00	2,91	założona	15	MP/2/31885/05
17-11-2-08-149 -c -00	2,74	założona	16	MP/2/31885/05
17-11-2-07-77 -d -00	3,38	założona	17	MP/2/31884/05
17-11-2-07-77 -g -00	3,06	założona	17	MP/2/31884/05
17-11-1-03-78A -c -00	1,27	założona	22	MP/3/41094/05
17-11-3-09-60 -g -00	0,87	założona	27	MP/2/31885/05
17-11-1-04-214 -d -00	4,38	założona	29	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -d -00	2,41	założona	30	MP/2/31884/05
17-11-2-06-47 -f -00	4,19	założona	32	WDN- Nadl. Płońsk
17-11-1-03-78A -d -00	2,01	założona	33	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -c -00	3,89	założona	35	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -h -00	2,64	założona	37	MP/2/31884/05
17-11-1-04-214 -c -00	4,48	założona	37	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -b -00	5,26	założona	40	MP/2/31884/05
17-11-1-03-111 -a -00	3,75	założona	43	MP/2/31885/05
17-11-1-04-214 -b -00	5,69	założona	43	MP/2/31885/05
17-11-3-10-74 -b -00	3,26	założona	43	MP/2/31884/05
17-11-3-10-74 -h -00	2,4	założona	43	MP/2/31884/05
17-11-3-10-197 -k -00	3,09	założona	2	MP/2/31885/05
17-11-1-03-73 -a -00	5,33	założona	45	MP/2/31884/05
17-11-1-04-213 -a -00	2,22	założona	45	MP/2/31884/05
17-11-1-02-53 -a -00	1,58	założona	46	MP/2/31884/05
17-11-1-02-53 -c -00	0,96	założona	46	MP/2/31884/05
17-11-1-02-65 -f -00	0,96	założona	54	MP/2/31885/05
17-11-1-03-105 -b -99	2,18	założona	2	MP/2/31884/05
17-11-1-03-105 -d -02	3,35	założona	2	MP/2/31884/05
17-11-1-03-117 -h -99	2,29	założona	1	MP/2/31884/05
17-11-1-03-118 -c -03	2,36	założona	1	MP/2/31884/05
17-11-1-03-123 -b -01	3,05	założona	1	MP/2/31884/05
17-11-3-10-197 -l -00	3,61	założona	2	MP/2/31885/05
17-11-1-05-256 -g -04	2,45	założona	1	MP/2/31884/05
SUMA	106,02			

4.7.4 Drzewa mateczne

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka są 32 wyznaczone drzewa mateczne sosny: 4 szt. w Obrębie Ostrów Mazowiecka, 6 szt. w Obrębie Grabownica i 22 szt. w Obrębie Brok. Szczegółowe zestawienie zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 34 Drzewa mateczne w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Kod gatunku	Wiek w roku uznania	Adresy leśne	Rok uznania	Nr RLMP_LP	Nr KRLMP_BNL	Nr IBL
Obręb Ostrów Mazowiecka						
SO	124	17-11-1-05-265 -j	2008	50988	MP/3/48772/09	10147
SO	124	17-11-1-05-265 -j	2008	50984	MP/3/48771/09	10146
SO	103	17-11-1-05-255 -a	2008	50977	MP/3/48770/09	10145
SO	95	17-11-1-02-53 -i	1977	23153	MP/3/39992/05	2631
Obręb Grabownica						
SO	161	17-11-2-06-333 -d	2008	50976	MP/3/48769/09	10144
SO	130	17-11-2-06-10 -c	1971	23393	MP/3/40001/05	153
SO	130	17-11-2-06-10 -c	1971	23388	MP/3/40000/05	152
SO	130	17-11-2-06-10 -b	1971	23387	MP/3/39999/05	154
SO	130	17-11-2-06-10 -c	1971	23386	MP/3/39998/05	151
SO	110	17-11-2-06-6 -m	1971	23154	MP/3/39993/05	190
Obręb Brok						
SO	94	17-11-3-09-57 -b	2008	51930	MP/3/48777/09	10152
SO	99	17-11-3-09-47 -b	2008	50998	MP/3/48776/09	10151
SO	99	17-11-3-09-47 -b	2008	50996	MP/3/48775/09	10150
SO	99	17-11-3-09-47 -b	2008	50995	MP/3/48774/09	10149
SO	119	17-11-3-09-37 -d	2008	50991	MP/3/48773/09	10148
SO	125	17-11-3-11-112 -b	1976	23518	MP/3/40029/05	2428
SO	95	17-11-3-11-147 -i	1976	23517	MP/3/40028/05	2409
SO	135	17-11-3-11-98 -g	1976	23514	MP/3/40025/05	2412
SO	120	17-11-3-09-9 -d -01	1971	23512	MP/3/40023/05	188
SO	120	17-11-3-11-99 -a	1976	23417	MP/3/40019/05	2415
SO	120	17-11-3-11-99 -a	1976	23416	MP/3/40018/05	2414
SO	120	17-11-3-11-99 -a	1976	23415	MP/3/40017/05	2413
SO	110	17-11-3-11-85 -b	1977	23414	MP/3/40016/05	2636
SO	125	17-11-3-11-117 -f	1977	23412	MP/3/40015/05	2634
SO	145	17-11-3-11-117 -l	1976	23410	MP/3/40014/05	2419
SO	145	17-11-3-11-117 -f	1976	23408	MP/3/40013/05	2418
SO	125	17-11-3-11-117 -f	1976	23407	MP/3/40012/05	2417
SO	135	17-11-3-10-102 -d	1976	23404	MP/3/40009/05	2420
SO	135	17-11-3-10-102 -f	1976	23403	MP/3/40008/05	2422
SO	135	17-11-3-10-102 -f	1976	23402	MP/3/40007/05	2421
SO	125	17-11-3-10-118 -b	1976	23157	MP/3/40004/05	2426
SO	125	17-11-3-10-118 -b	1976	23156	MP/3/40003/05	2425

4.7.5. Źródła nasion

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka zarejestrowanych jest 15 źródeł nasion następujących gatunków drzew i krzewów leśnych:

Tab. 35 Źródła nasion

Nr RLMP_LP	Kod gatunku	Nr KRLMP_BNL	Adresy leśne	Nazwa leśnictwa
Obręb Ostrów Mazowiecka				
58033	KL	MP/1/51950/18	17-11-1-03-110 -g, 115 -a	KALINOWO, KALINOWO
56490	JS	MP/1/50875/14	17-11-1-02-16 -g	GRUDZIE
56055	RÓŻ.FL		17-11-1-03-65A -a	KALINOWO
56049	ŚL.A		17-11-1-03-65A -a	KALINOWO
56047	BEZ.C		17-11-1-03-130 -m	KALINOWO
56046	JRZ		17-11-1-03-65A -a	KALINOWO
23164	GB	MP/1/44044/05	17-11-1-05-255 -a	NAGOSZEWKA
22867	DG	MP/1/44045/05	17-11-1-03-120 -h	KALINOWO
Obręb Grabownica				
58705	DB.C	MP/1/52391/19	17-11-2-06-334 -c	TURKA
56496	ŚL.T		17-11-2-08-190 -g	ORŁO
56495	WZ.S		17-11-2-06-48 -g	TURKA
23163	LP	MP/1/44043/05	17-11-2-07-59 -a	ANTONOWO
23149	JW	MP/1/42479/05	17-11-2-08-139 -a	ORŁO
22868	KL	MP/1/44046/05	17-11-2-07-115 -ax	ANTONOWO
Obręb Brok				
56051	GŁG		17-11-3-10-211 -s	NOWINY

4.8. Szkółkarstwo

Szkółka leśna Grudzie zlokalizowana jest w Obrębie Ostrów Mazowiecka, w leśnictwie Kalinowo, w oddz. 65A a,b 78A f. Powierzchnia całkowita szkółki wynosi 767 ar. Pod produkcją szkółkarską znajduje się obecnie 5 kwater: II – 70,0 ar, IV – 71,0 ar, V – 106,0 ar, VI – 89,0 ar oraz VII – 78,0 ar. Powierzchnia produkcyjna szkółki wynosi łącznie 414 ary. Kwatery I i III są wyłączone z powierzchni produkcyjnej. Szkółka leśna Grudzie funkcjonuje w oparciu o „Perspektywiczny Program Produkcji Szkółkarskiej dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2016 – 2025”. W szkółce produkowane są główne gatunki drzew lasotwórczych (np. So, Db, Brz, Bk, Ol, Md, Św) oraz gatunki domieszkowe i biocenotyczne (np. Kl, Jw., Lp, Wz s., Jrz, Głg, Gb). Produkowane sadzonki zaspokajają potrzeby hodowlane Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.

Infrastruktura szkółki:

- 1) Deszczownia nawadniająca powstała z systemem pomp oraz zraszaczy. Pobór wody ze studni głębinowej doprowadzanej rurociągiem podziemnym, systemu studzienek z hydrantami wraz z budynkiem przepompowni, w którym znajdują się urządzenia sterujące deszczowaniem oraz zbiornik zamknięty na wodę.
- 2) Budynek magazynowo – socjalny
- 3) Chłodnia do przechowywania sadzonek
- 4) Komora chłodnicza do przechowywania i stratyfikacji nasion
- 5) Myjnia sprzętu szkółkarskiego
- 6) Wiata edukacyjna oraz ścieżka edukacyjna „Leśny Ogród Zmysłów”
- 7) Plac utwardzony przeznaczony na przyzmy kompostowe

5. Ocena wpływu wykonywanych zabiegów gospodarczych na stan lasu

5.1. Wielkość zasobów drzewnych.

5.1.1. Obręb Ostrów Mazowiecka.

Tab.36 Tabela XIII Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu – Obręb Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki		Obręb Ostrów Mazowiecka						
		Stan na						
		01.10.1971	01.01.1984	01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	01.01.2025	01.01.2034 (prognoza)
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona (ha)		7834	8245	8380	7955	8020	7990	
Zasoby miąższości w tys. m ³		886	1417	1706	1877	2124	2197	
Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasie wieku m ³	IIa	90	88	105	128	132	131	
	IIb	169	180	154	195	240	233	
	IIIa	209	244	255	202	246	272	
	IIIb	221	310	287	278	252	281	
	IVa	253	304	323	323	322	289	
	IVb	268	303	309	346	255	345	
	Va	301	306	322	343	394	376	
	Vb	291	352	324	360	381	431	
	VI	268	370	350	369	426	422	
	VII i st.	249	277	307	352	366	402	
	KO	*	*	186	302	259	268	
KDO	*	*	*	*	312	318		
Przeciętna zasobność w m ³ /ha (pow leśnej zal. i niezal.)		126	172	204	236	265	275	
Przeciętny wiek (lat)		38	41	47	53	58	61	
Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów w m ³ /ha - tablicowy		*	*	7,50	6,66	6,70	6,22	
Przeciętna roczna miąższość użytków rębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		1,85	1,81	0,84	1,22	2,28	2,14	
Przeciętna roczna miąższość użytków przedrębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		1,30	1,27	2,15	3,19	3,67	2,79	
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha		5,45	7,68	6,19	7,61	8,85	5,93	

5.1.2. Obręb Grabownica.

Tab.37 Tabela XIII Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu – Obręb Grabownica.

Wskaźniki		Obręb Grabownica						
		Stan na						
		01.10.1971	01.01.1984	01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	01.01.2025	01.01.2034 (prognoza)
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona (ha)		5562	4544	4530	5303	5099	5286	
Zasoby miąższości w tys. m ³		899	966	1103	1380	1465	1521	
Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasie wieku m ³	IIa	87	105	113	139	139	137	
	IIb	155	177	189	202	230	245	
	IIIa	200	239	250	253	258	304	
	IIIb	239	284	295	272	266	310	
	IVa	254	329	326	312	315	304	
	IVb	268	339	348	341	346	376	
	Va	279	325	334	348	403	391	
	Vb	243	340	319	334	389	412	
	VI	305	352	318	345	384	446	
	VII i st.	276	305	228	309	351	368	
	KO	*	*	*	252	299	250	
KDO	*	*	*	*	*	278		
Przeciętna zasobność w m ³ /ha (pow leśnej zal. i niezal.)		144	213	243	260	287	287	
Przeciętny wiek (lat)		41	49	57	59	63	64	
Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów w m ³ /ha - tablicowy		*	*	7,19	6,68	6,25	6,21	
Przeciętna roczna miąższość użytków rębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		2,09	2,05	0,61	1,11	2,70	2,74	
Przeciętna roczna miąższość użytków przedrębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		1,66	1,62	2,19	2,48	3,33	2,74	
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha		6,75	10,57	5,80	5,29	7,73	5,48	

5.1.3. Obręb Brok.

Tab.38 Tabela XIII Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu – Obręb Brok.

Wskaźniki		Obręb Brok						
		Stan na						
		01.10.1971	01.01.1984	01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	01.01.2025	01.01.2034 (prognoza)
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona (ha)		5255	5256	5263	5270	5268	5247	
Zasoby miąższości w tys. m ³		899	1237	1307	1447	1508	1485	
Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasie wieku m ³	IIa	73	94	100	155	133	121	
	IIb	138	206	175	216	255	248	
	IIIa	188	268	258	246	274	319	
	IIIb	211	316	303	289	318	344	
	IVa	233	310	322	316	349	258	
	IVb	266	327	308	335	353	354	
	Va	305	357	326	322	384	356	
	Vb	363	363	343	362	374	400	
	VI	330	398	345	375	396	434	
	VII i st.	312	328	296	335	409	419	
	KO	*	*	*	308	268	292	
	KDO	*	*	*	*	335	323	
Przeciętna zasobność w m ³ /ha (pow leśnej zal. i niezal.)		171	235	248	275	286	283	
Przeciętny wiek (lat)		51	52	59	63	65	63	
Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów w m ³ /ha - tablicowy		*	*	6,99	6,59	6,39	6,08	
Przeciętna roczna miąższość użytków rębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		2,92	2,86	0,77	1,53	3,90	2,84	
Przeciętna roczna miąższość użytków przedrębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		1,84	1,80	2,08	3,16	3,69	2,47	
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha		7,66	11,06	4,15	7,39	8,69	5,01	

5.1.4. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka – ogółem.

Tab.39 Tabela XIII Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu – Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki		Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka						
		Stan na						
		01.10.1971	01.01.1984	01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	01.01.2025	01.01.2034 (prognoza)
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona (ha)		18651	18044	17173	18528	18387	18522	
Zasoby miąższości w tys. m ³		2684	3620	4116	4698	5097	5203	
Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasie wieku m ³	IIa	86	92	106	138	134	129	
	IIb	154	185	164	202	241	239	
	IIIa	199	251	254	223	256	294	
	IIIb	224	306	294	278	267	303	
	IVa	245	316	323	317	325	305	
	IVb	267	321	326	340	352	357	
	Va	293	335	327	340	391	373	
	Vb	301	352	332	353	383	413	
	VI	308	371	338	366	402	436	
	VII i st.	285	305	281	332	381	400	
KO	*	*	186	295	267	267		
KDO	*	*	*	*	307	296		
Przeciętna zasobność w m ³ /ha (pow leśnej zal. i niezal.)		144	200	227	254	277	281	
Przeciętny wiek (lat)		43	46	53	57	61	63	
Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów w m ³ /ha - tablicowy		*	*	7,28	6,65	6,49	6,18	
Przeciętna roczna miąższość użytków rębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		2,66	2,18	1,58	2,77	2,86	2,51	
Przeciętna roczna miąższość użytków przedrębnych brutto na 1 ha za okres ubiegły		1,86	1,52	3,11	2,83	3,58	2,96	
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha		7,22	9,30	6,96	7,87	8,44	5,87	

5.2. Jakość upraw i młodników, w tym ich zgodność z typem siedliskowym lasu

5.2.1. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Obręb Ostrów Mazowiecka

Tab. 40 Tabela XI Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat										Uprawy przepadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewieniu											
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	0,4 i mniej		
powierzchnia - ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BŚW		112,61			0,38							112,99	
BMŚW		172,80	19,10		3,19							195,09	
	9170	3,93										3,93	
BMW		7,37										7,37	
LMŚW		36,83	1,77									38,60	
	9170				3,18							3,18	
LMW		0,50			4,23	0,41						5,14	
LW													
	9170	1,11										1,11	
	91F0	0,37										0,37	
OL													
	9170	1,97										1,97	
	91E0	5,48										5,48	
OLJ		3,55			1,38							4,93	
Ogółem		346,52	20,87		12,36	0,41						380,16	

5.2.2. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Obręb Grabownica

Tab. 41 Tabela XI Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem		
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym						
		przy zadrzewieniu												
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5			0,4 i mniej	
powierzchnia - ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
BŚW		142,98										142,98		
BMŚW		158,89	3,00									161,89		
BMW		2,30			2,20							4,50		
LMŚW		6,20			2,07							8,27		
LMW		3,78										3,78		
LŚW		2,06										2,06		
OLJ		2,09										2,09		
Ogółem		318,30	3,00		4,27							325,57		

5.2.3. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Obręb Brok

Tab. 42 Tabela XI Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem	
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewieniu											
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5			0,4 i mniej
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BŚW		211,01	21,40		0,38			0,79					233,58
BMŚW		137,28	6,28					0,84					144,40
LMŚW		3,30			6,76								10,06
LMW		1,28			3,79								5,07
LW		0,98											0,98
Ogółem		353,85	27,68		10,93			1,63					394,09

5.2.4. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka

Tab. 43 Tabela XI Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym			Uprawy przypadłe	Razem
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW		466,60	21,40		0,76			0,79				489,55
BMŚW		468,97	28,38		3,19			0,84				501,38
	9170	3,93										3,93
BMW		9,67			2,20							11,87
LMŚW		46,33	1,77		8,83							56,93
	9170				3,18							3,18
LMW		5,56			8,02	0,41						13,99
LŚW		2,06										2,06
LW		0,98										0,98
	9170	1,11										1,11
	91F0	0,37										0,37
OL												
	9170	1,97										1,97
	91E0	5,48										5,48
OLJ		5,64			1,38							7,02
Ogółem		1 018,67	51,55		27,56	0,41		1,63				1 099,82

5.2.5. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych – Obręb Ostrów Mazowiecka

Tab. 44 Tabela XII Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	LMŚW	9170	DB	5,73	30,0	12
				8,06	30,0	12
	LMŚW	9170	DB.B	49,16	35,3	22
				13,22	30,0	22
	LMŚW	9170	DB.S	4,10	30,0	12
	LMW		DB.B	1,17	30,0	22
	LMW	9170	DB.S	2,19	70,0	22
				6,13	30,0	22
	LŚW	9170	DB			
				14,74	60,0	11
	LŚW	9170	DB.S	4,92	40,0	22
				16,24	29,1	12
	LW	91F0	DB			
				2,12	30,0	12
	LW	9170	DB.B			
				2,15	30,0	22
	LW	9170	DB.S	1,87	40,0	22
				38,05	50,3	22
	LW	91F0		5,45	35,5	22
	OL			OL	3,16	70,0
OL	9170	JW				
			1,38	50,0	22	
OLJ	91E0	DB.S				
			2,53	40,0	22	
OLJ	9170	JW				
			1,87	40,0	22	
		91E0		0,6	30,0	22
Razem				184,84	40,0	22
KDO	LMŚW		DB	4,53	20,0	22
Razem				4,53	20,0	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW	9170	DB.B	1,34	30,0	22
	BMŚW		SO	3,98	40,0	12
	LMŚW		BK	4,95	90,0	22
	LMŚW		SO	11,54	96,4	12
	LMŚW	9170		4,46	100,0	22
	LMŚW		ŚW	5,99	30,0	12
	LMW		DB	3,76	100,0	22
	LMW		SO			
	9170		2,63	90,0	22	

	LŚW		DB			
		9170		27,07	90,7	22
	LŚW		DB.S	7,03	30,0	22
		9170		9,25	100,0	22
	LW		DB			
		9170		1,76	90,0	12
	LW		DB.S	1,10	100,0	22
		9170		7,46	84,2	12
		91F0		1,35	100,0	12
	OL		OL	1,50	100,0	12
	OLJ		OL	10,80	100,0	22
		9170		1,87	90,0	12
Razem				107,84	83,6	22
Ogółem				297,21	55,5	22

5.2.6. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych – Obręb Grabownica

Tab. 45 Tabela XII Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BMŚW	9170	DB	2,99	37,6	22
	BMŚW		DB.B	3,71	40,0	22
	BŚW		BRZ	1,84	30,0	11
	BŚW		SO	4,64	60,0	23
	LMŚW		DB	0,68	30,0	12
	LMŚW		DB.B	4,84	60,0	22
				5,11	40,0	22
	LMŚW		LP	5,69	40,0	22
	LMW		DB.B	6,88	44,9	22
	LMW		DB.S	4,29	58,2	22
	LŚW		DB.S	3,43	30,0	22
	LW		DB.S	20,37	41,0	22
Razem				64,47	44,0	22
KDO	BMŚW		LP	2,22	20,0	12
Razem				2,22	20,0	12
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		SO	8,45	100,0	22
	LMŚW		DB	2,40	100,0	12
	LMŚW		SO	6,49	100,0	11
	LMW		DB	8,03	30,0	11
	LMW		DB.B	4,74	30,0	11
	LMW		OL	5,96	100,0	22
	LMW		SO	5,62	100,0	12

	LW		DB	4,22	90,0	13
	LW		DB.B	3,18	80,0	12
	LW		DB.S	2,32	100,0	22
Razem				51,41	80,6	12
Ogółem				118,10	59,4	22

5.2.7. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych – Obręb Brok

Tab. 46 Tabela XII Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	LMŚW	9170	DB	9,88	60,0	22
	LMŚW		DB.B	8,79	34,7	22
	LŚW		DB.B	9,55	30,0	22
	Razem			6,97	30,0	22
Razem				35,19	39,6	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW	9170	SO	5,76	100,0	11
	LMŚW		DB	7,05	53,5	22
	LMŚW		DB.B	2,52	100,0	12
	LMŚW	9170	DB.B	12,71	60,5	12
	LMŚW		DB.S	2,88	90,0	22
	LMŚW		DB.S	5,85	90,0	22
	LMŚW	9170	SO	18,68	97,5	12
	LMW		SO	2,75	90,0	12
	LŚW		DB	4,03	80,0	12
	LŚW		DB.S	0,54	90,0	22
OLJ		OL	2,80	90,0	12	
Razem				65,57	83,2	12
Ogółem				100,76	67,9	22

5.2.8. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych – Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka

Tab. 47 Tabela XII Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana	
1	2	3	4	5	6	7	
KO	BMŚW		DB	2,99	37,6	22	
	BMŚW		DB.B	3,71	40,0	22	
	BŚW		BRZ	1,84	30,0	11	
	BŚW		SO	4,64	60,0	23	
	LMŚW		DB	16,29	48,2	22	
			9170		8,06	30,0	12
	LMŚW		DB.B	62,79	37,2	22	
			9170		27,88	31,8	22
	LMŚW		DB.S	4,10	30,0	12	
	LMŚW		LP	5,69	40,0	22	
	LMW		DB.B	8,05	42,7	22	
	LMW		DB.S	6,48	62,2	22	
			9170		6,13	30,0	22
	LŚW			DB			
			9170		14,74	60,0	11
	LŚW			DB.B			
			9170		6,97	30,0	22
	LŚW			DB.S	8,35	35,9	22
			9170		16,24	29,1	12
	LW			DB			
			91F0		2,12	30,0	12
	LW			DB.B			
			9170		2,15	30,0	22
	LW			DB.S	22,24	40,9	22
			9170		38,05	50,3	22
			91F0		5,45	35,5	22
	LW			OL	3,16	70,0	22
OL			JW				
		9170		1,38	50,0	22	
OLJ			DB.S				
		91E0		2,53	40,0	22	
OLJ			JW				
		9170		1,87	40,0	22	
		91E0		0,6	30,0	22	
Razem				284,50	40,8	22	
KDO	BMŚW		LP	2,22	20,0	12	
	LMŚW		DB	4,53	20,0	22	

Razem				6,75	20,0	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		DB.B	1,34	30,0	22
	BMŚW		SO	18,19	86,9	11
	LMŚW		BK	4,95	90,0	22
	LMŚW		DB	9,45	65,3	22
		9170		2,52	100,0	12
	LMŚW		DB.B	12,71	60,5	12
		9170		2,88	90,0	22
	LMŚW		DB.S	5,85	90,0	22
	LMŚW		SO	36,71	97,6	12
		9170		4,46	100,0	22
	LMŚW		ŚW	5,99	30,0	12
	LMW		DB	11,79	52,3	12
	LMW		DB.B	4,74	30,0	11
	LMW		OL	5,96	100,0	22
	LMW		SO	8,37	96,7	12
		9170		2,63	90,0	22
	LŚW		DB			
		9170		31,10	89,3	22
	LŚW		DB.S	7,57	34,3	22
		9170		9,25	100,0	22
	LW		DB	4,22	90,0	13
		9170		1,76	90,0	12
	LW		DB.B	3,18	80,0	12
LW		DB.S	3,42	100,0	22	
	9170		7,46	84,2	12	
	91F0		1,35	100,0	12	
OL		OL	1,50	100,0	12	
OLJ		OL	13,60	97,9	22	
	9170		1,87	90,0	12	
Razem				224,82	82,8	22
Ogółem				516,07	58,8	22

5.3 Stan zdrowotny i sanitarny lasu.

Na stan zdrowotny i sanitarny lasu w mijającym dziesięcioleciu miały wpływ zarówno czynniki biotyczne jak i abiotyczne. Spośród czynników abiotycznych negatywny wpływ na kondycję drzewostanów mają susze występujące w okresie letnim oraz szkody spowodowane działaniem silnych wiatrów, w mniejszej skali występowała okiść i szkody od przymrozków. W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka występowały także szkody spowodowane działaniem czynników biotycznych, ze strony szkodników wtórnych, szkodników pierwotnych, szkodników korzeni i jemioly, powodujących wydzielanie się posuszu.

W latach 2015-2024 odnotowano uszkodzenia powodowane przez szkodniki wtórne gatunków iglastych zwłaszcza kornika ostrozębnego. W latach 2015-2024 r. pozyskano w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka 9 341,95 m³ drewna zasiedlonego przez kornika ostrozębnego (dane wg. stanu na dzień 20.08.2024 r.)

Posusz (PZ, PO, PN) oraz złomy i wywroty usuwany był na bieżąco podczas planowych zabiegów pielęgnacyjnych, sanitarnych oraz przygodnych. Sosna ze względu na swój dominujący udział w drzewostanach oraz zasiedlanie przez szkodniki wtórne i wydzielanie się posuszu z przyczyn abiotycznych (wahania poziomu wód gruntowych zwłaszcza susze, wysokie temperatury) stanowiła największy udział w drewnie pozyskanym w trakcie porządkowania sanitarnego lasu. Z innych gatunków w posuszu iglastym w latach 2020 i 2022 zaznaczyło się zwiększone pozyskanie złomów i wywrotów świerka. W 2024 roku odnotowano zwiększone występowanie kornika drukarza, w następstwie którego wykonano zrąb sanitarny w drzewostanie świerkowym.

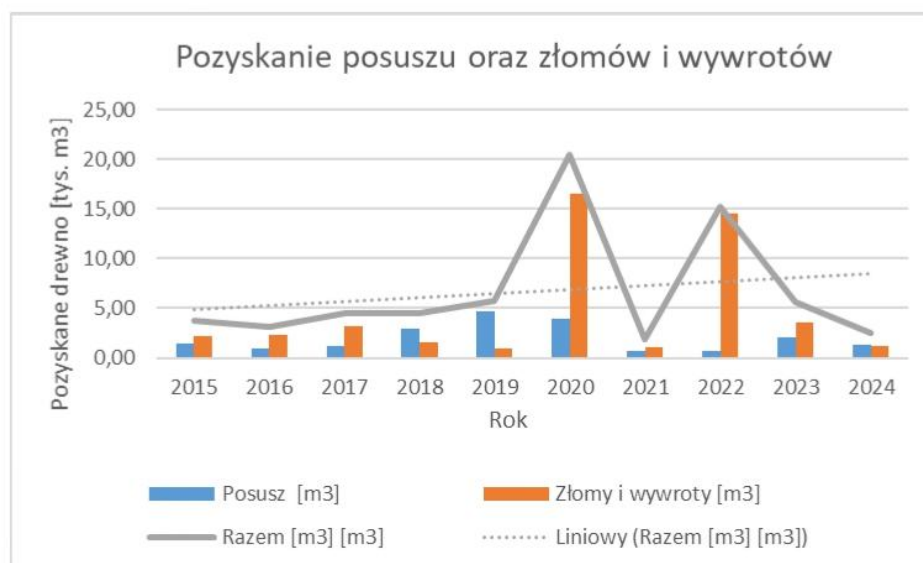
Wielkość pozyskiwanego posuszu, złomów i wywrotów w latach 2015-2024 zestawiono na podstawie „Wykazu posuszu, złomów i wywrotów pozyskanych” w m³ według poniższej tabeli.

Tab. 48 Zestawienie pozyskanego posuszu, złomów i wywrotów, z uwzględnieniem ogółu pozyskania drewna w latach 2015-2024 wg. stanu na dzień 20.08.2024 r.

Rok	Pozyskanie posuszu, wywrotów i złomów				
	posusz			złomy i wywroty	Ogółem [m3]
	iglasty [m3]	liściasty [m3]	ogółem [m3]	[m3]	
2015	1 239,62	200,62	1 440,24	2 246,20	3 686,44
2016	815,65	82,04	897,69	2 286,76	3 184,45
2017	1 147,54	100,69	1 248,23	3 211,69	4 459,92
2018	2 810,85	88,35	2 899,20	1 580,50	4 479,70
2019	4 619,25	113,7	4 732,95	986,53	5 719,48
2020	3 615,39	308,79	3 924,18	16481,44	20 405,62
2021	662,98	68	730,98	1088,3	1 819,28
2022	541,62	159,65	701,27	14 504,97	15 206,24
2023	1842,01	249,48	2 091,49	3507,35	5 598,84
2024	1146,17	180,98	1 327,15	1225,83	2 552,98
Razem:	18 441,08	1 552,30	19 993,38	47 119,57	67 112,95

Wykres ilustruje pozyskane drewno posuszowe oraz ze złomów i wywrotów w okresie 2015 – 2024, bez podziału na rodzaj drewna.

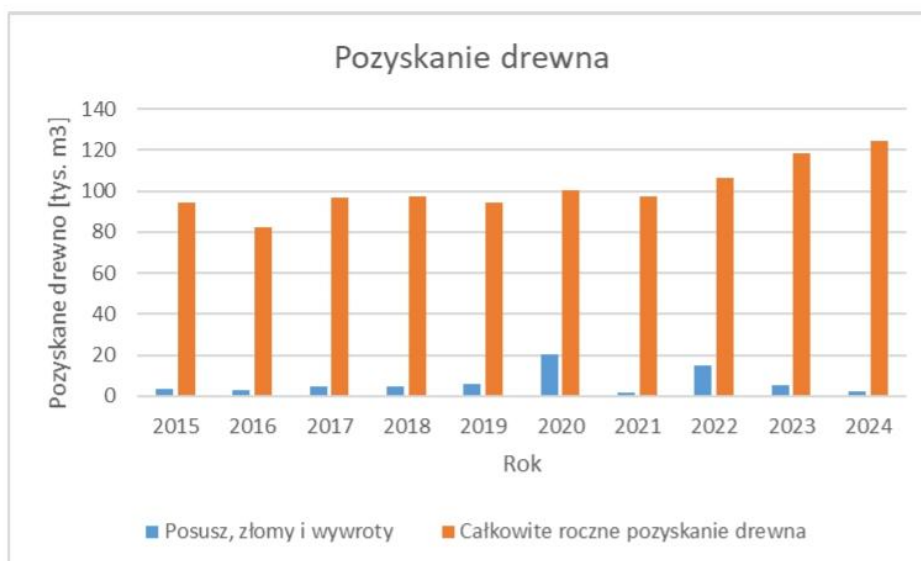
Linia pokazuje sumaryczną pozyskaną masę drewna posuszowego oraz pozyskanego w wyniku szkód od wiatru (ryc. 5)

Ryc. 5 Pozyskane drewno posuszowe oraz ze złomów i wywrotów w okresie 2015 – 2024

Łącznie w latach 2015 – 2024 pozyskano 67 tys. metrów sześciennych posuszu, złomów i wywrotów w tym 47 tys. metrów sześciennych złomów i wywrotów. Największe pozyskanie złomów i wywrotów przypadało na lata 2020 i 2022 i było następstwem działania silnych wiatrów powodujących szkody. Ponadto silne wiatry spowodowały osłabienie drzew, które nie zostały wyrócone lub złamane, lecz ich systemy korzeniowe zostały nadwyrężone. Skutkiem tego zdarzenia były wywroty występujące w latach kolejnych, zasiedlenie przez szkodniki wtórne, wydzielanie się posuszu oraz większa intensywność cięć podczas zabiegów pielęgnacyjnych. Największe pozyskanie drewna posuszowego (bez złomów i wywrotów) nastąpiło w 2019 roku – 4733 m³, wydzielanie się posuszu było wynikiem wzmożonego występowania kornika ostrozębnego *Ips acuminatus*. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka w ramach zwalczania tego gatunku przystąpiło do usuwania z drzewostanów drzew zasiedlonych przez szkodnika w celu wyhamowania wzrostu jego populacji.

Dane dotyczące pozyskania drewna pochodzącego z posuszu, złomów i wywrotów w odniesieniu do całkowitego rocznego pozyskania drewna w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka (w tym posusz, złomy i wywroty) zamieszczono na wykresie poniżej (ryc 6). W 2020 roku, w którym pozyskano najwięcej posusz, złomy i wywroty, stanowiły one 20 % pozyskanej miąższości całego drewna i było to ściśle skorelowany z ilością szkód spowodowanych działaniem silnych wiatrów. Minimalny udział posuszu, złomów i wywrotów do całości pozyskanego drewna w nadleśnictwie wystąpił w roku 2021 i wyniósł 2%.

Ryc. 6 Pozyskanie posuszu, złomów i wywrotów na tle ogółu pozyskania drewna w latach 2015-2024

Oslabienie drzewostanów w skutek wahań poziomu wód gruntowych i innych czynników biotycznych (jemioła, huba korzeni, kornik drukarz) i abiotycznych (silnych wiatrów) spowodowały wydzielaniem się posuszu, złomów i wywrotów i w skrajnych przypadkach prowadziły do wykonania cięć sanitarnych prowadzonych cięciami zupełnymi. Podczas dziesięciolecia 2015-2024 Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka wykonało 7 cięć sanitarnych prowadzonych cięciami zupełnymi spowodowanych czynnikami natury biotycznej i abiotycznej na łącznej powierzchni 7,12 ha i pozyskanej sumarycznej masie drewna 1630,00 m³.

W 2020 roku w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka wykonano 3 cięcia sanitarne cięciem zupełnym w leśnictwie Osuchowa i 2 w leśnictwie Nowiny o łącznej powierzchni 2,70 ha. Przyczyną wykonania dwóch cięć sanitarnych była wahania poziomu wód gruntowych i występująca na skutek tego huba korzeniowa w wydzieleniach leśnych: 27-l-01 (pow. 0,7 ha, pozyskana masa drewna 97,27 m³) oraz 27-k-01 (pow. 0,3 ha, pozyskana masa drewna 52,20 m³), trzecie cięcie sanitarne wykonano w wydzieleniu 44-a-01 (pow. 0,6 ha, pozyskana masa drewna 259,35 m³) z powodu szkód związanych z działaniem silnych wiatrów. W leśnictwie Nowiny przyczyną 3 cięć sanitarnych prowadzonych cięciem zupełnym było działanie silnych wiatrów w wydzieleniach leśnych 183-b-01 (pow. 0,18 ha, pozyskana masa drewna 200,26 m³) oraz 183-c-01 (pow. 0,92 ha, pozyskana masa drewna 454,38 m³).

W 2021 roku wykonano 1 cięcie sanitarne prowadzone cięciem zupełnym w celu ograniczania jemioly na sośnie w leśnictwie Brzostowa w wydzielaniu 161-g-00 (pow. 0,98 ha, pozyskana masa drewna 271,31 m³).

W 2024 roku wykonano 1 cięcie sanitarne prowadzone cięciem zupełnym w związku z masowym występowaniem kornika drukarza w wydzielaniu 120-d-00 (pow. 3,44 ha, pozyskana masa drewna ok. 266 m³).

6. Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne, z uwzględnieniem ich lokalizacji oraz przyczyn

6.1 Szkody spowodowane w uprawach i młodnikach przez zwierzynę

6.1.1 Szkody spowodowane w uprawach i młodnikach przez zwierzynę w latach 2015-2023

Średnioroczny rozmiar szkód powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach wynosi około 247 ha. Najistotniejsze szkody - powyżej 40% uszkodzonych drzew mają miejsce w uprawach leśnych, gdzie drzewka są zwykle zgryzane. Najczęściej notowanym rodzajem uszkodzeń jest zgryzanie, następnie spalowanie, w dalszej kolejności inne uszkodzenia. Coraz większe znaczenie mają uszkodzenia powodowane przez bobry, są to głównie podtopienia, a lokalnie - ścinanie drzew.

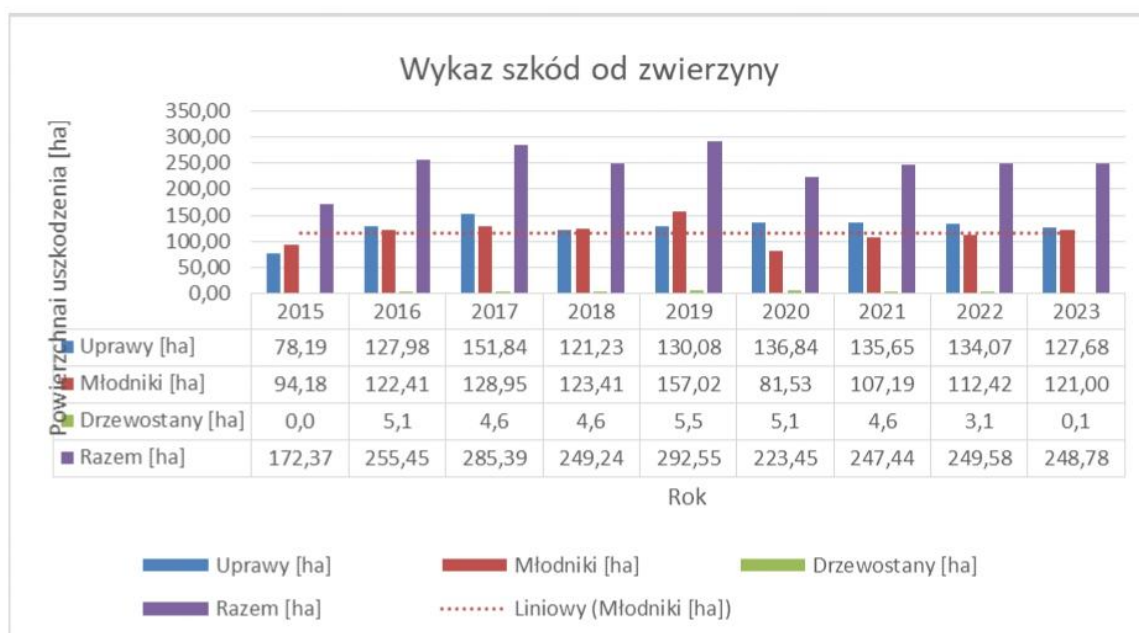
Zestawienie zinwentaryzowanych przez Nadleśnictwo szkód od zwierzyny w latach 2015-2023 przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 49 Powierzchniowy rozmiar szkód powodowanych przez zwierzynę w latach 2015-2023

Rok	Uprawy [ha]	Młodniki [ha]	Drzewostany [ha]	Razem [ha]
2015	78,19	94,18	0,0	172,37
2016	127,98	122,41	5,1	255,45
2017	151,84	128,95	4,6	285,39
2018	121,23	123,41	4,6	249,24
2019	130,08	157,02	5,5	292,55
2020	136,84	81,53	5,1	223,45
2021	135,65	107,19	4,6	247,44
2022	134,07	112,42	3,1	249,58
2023	127,68	121,00	0,1	248,78
Razem	1 143,56	1 048,11	32,6	2 224,25

Tab. 50 Powierzchniowy rozmiar szkód powodowanych przez zwierzynę w latach 2015-2023 z podziałem na stopnie uszkodzeń

Rok	Uprawy		Młodniki		Drzewostany	
	21-40%	pow.40%	21-40%	pow.40%	21-40%	pow.40%
2015	67,77	10,42	83,67	10,51	0	0
2016	104,95	23,03	101,33	21,08	5,06	0,00
2017	121,39	30,45	101,76	27,19	0,00	4,60
2018	102,27	18,96	119,69	3,72	0,00	4,60
2019	113,68	16,40	136,00	21,02	0,00	5,45
2020	108,34	28,50	68,51	13,02	0,20	4,88
2021	101,81	33,84	95,53	11,66	0,00	4,60
2022	86,14	47,93	74,11	38,31	0,50	2,59
2023	97,18	30,50	101,19	19,81	0,10	0,00
Razem	903,53	240,03	881,79	166,32	5,86	26,72

Ryc. 7 Powierzchnia drzewostanów w różnych fazach rozwojowych z wykazanymi szkodami od zwierzyny płowej w podziale na lata.

Analiza danych i bieżące obserwacje wskazują na stały poziom występowania szkód od zwierzyny z niewielką tendencją spadkową w ostatnich latach. Maksymalne szkody odnotowano w roku 2019 (292,55 ha) (ryc. 7).

W uprawach i młodnikach przeważają uszkodzenia rejestrowane są w przedziale 21-40%. Przeważająca powierzchnia uszkodzeń w okresie 2015-2023

spowodowana była przez jelenie, mniejsze znaczenie miały szkody spowodowane żerowaniem i bytowaniem sarny, sporadycznie obserwowano szkody od łosi, bobrów i danieli. Wielkość szkód od zwierzyny zasadniczo utrzymywała się na stałym poziomie z niewielką tendencją spadkową w latach 2020-2023, ze względu na stosowanie różnych form ochrony upraw i młodników przed szkodami od zwierzyny oraz populację wilka ograniczającą liczebność jeleniowatych.

W podszytach, nalotach i podrostach w nadleśnictwie nie występują szkody istotne.

6.1.2 Szkody spowodowane w uprawach i młodnikach przez zwierzynę w roku 2024r.

W związku ze zmianą Instrukcji Ochrony Lasu (2024) w zakresie ewidencjonowania szkód wyrządzonych przez zwierzynę płową od 2024 zmianie uległy stopnie uszkodzeń oraz rodzaj uszkodzeń (od 2024 r rejestrujemy szkody bieżące, w latach poprzednich szkody istniejące). Dane za rok 2024 przedstawia poniższa tabela.

Tab. 51 Powierzchniowy rozmiar szkód powodowanych przez zwierzynę w roku 2024

Rok	Uprawy [ha]	Młodniki [ha]	Drzewostany [ha]	Razem [ha]
2024	126,3	96,78	0	223,08

Uprawy zostały uszkodzone w następujących stopniach uszkodzeń:

- 11-30 % - 68,60 ha ; 31-60% - 37,90 ha; pow.60% - 19,80ha

Młodniki zostały uszkodzone w następujących stopniach uszkodzeń:

- 11-30 % - 59,37 ha ; 31-60% - 30,57 ha; pow.60% - 6,84 ha

Uszkodzeń w starszych drzewostanach nie stwierdzono.

W roku 2024 w uprawach i młodnikach przeważają uszkodzenia rejestrowane są w przedziale 11-30%. Przeważająca powierzchnia uszkodzeń spowodowana była przez jelenie, mniejsze znaczenie miały szkody spowodowane żerowaniem i bytowaniem sarny, sporadycznie obserwowano szkody od łosi i danieli.

6.1.3 Zabezpieczenia upraw leśnych i młodników przed zwierzyną

W opisywanym dziesięcioleciu dominującą formą zabezpieczania upraw leśnych i młodników były zabiegi chemiczne z użyciem repelentów, największy udział zabezpieczenia chemicznego wystąpił w 2015 roku (99%), a najmniejszy w 2019 (60%). Metody mechaniczne obejmowały: gradzenia upraw leśnych, palikowanie, używanie wełny owczej i pakuł oraz osłonek. W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka do chemicznego zabezpieczania upraw leśnych i młodników przed zgryzaniem i spałowaniem stosowane są repelenty (Cervacol Extra i Trico). Gradzenia upraw leśnych wykonywane są w przypadkach szczególnie uzasadnionych. Dotyczy to zasadniczo powierzchni użytkowanych rębniami złożonymi i gradzenia gatunków liściastych wprowadzanych na gniazdach, gdzie celem hodowlanym jest przebudowa litych drzewostanów iglastych na mieszane.

Średniorocznie zabezpiecza się blisko 170 ha upraw leśnych. Rozmiar (łącznie na planem na 2024r.) zabezpieczania upraw leśnych i młodników przed zwierzyną w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela.

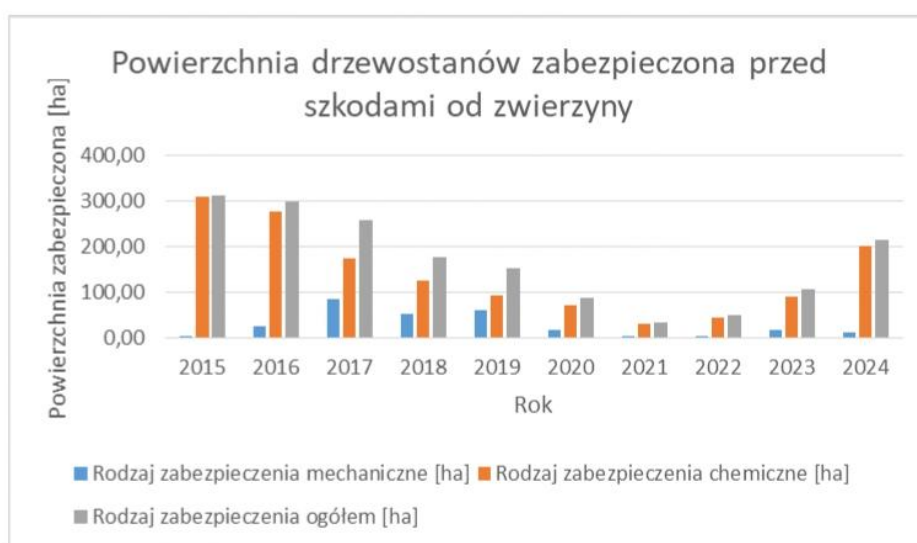
Tab. 52 Powierzchnia zabezpieczonych upraw, młodników i drzewostanów w latach 2015-2024 (wg. raportu plan/wykonanie SILPWEB)

Rok	Rodzaj zabezpieczenia		
	mechaniczne [ha]	chemiczne [ha]	ogółem [ha]
2015	3,50	310,10	313,60
2016	23,96	276,34	300,30
2017	84,34	174,94	259,28
2018	52,78	124,32	177,10
2019	61,60	91,84	153,44
2020	16,64	70,52	87,16
2021	2,42	31,69	34,11
2022	4,18	44,76	48,94
2023	15,85	90,33	106,18
2024	12,52	202,68	215,20
Razem	277,79	1417,52	1695,31

Bezpośredni wpływ na ciągle utrzymujący się wysoki poziom uszkodzeń w uprawach i młodnikach ma stały wzrost liczebności zwierzyny, szczególnie jeleniowatych: jelenia, sarny i łosia. Główną przyczyną takiego stanu jest niedoszacowanie rzeczywistych stanów zwierzyny wynikające z ich przemieszczania.

Na lokalną koncentrację szkód wpływa również presja drapieżników powodująca większą ilość osobników w chmarach. Powierzchnie zabezpieczanych drzewostanów w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka stale zmniejszały się w jednakowym tempie do roku 2023, w którym odnotowano wyraźny wzrost zabezpieczanych powierzchni kontynuowany w 2024 r.

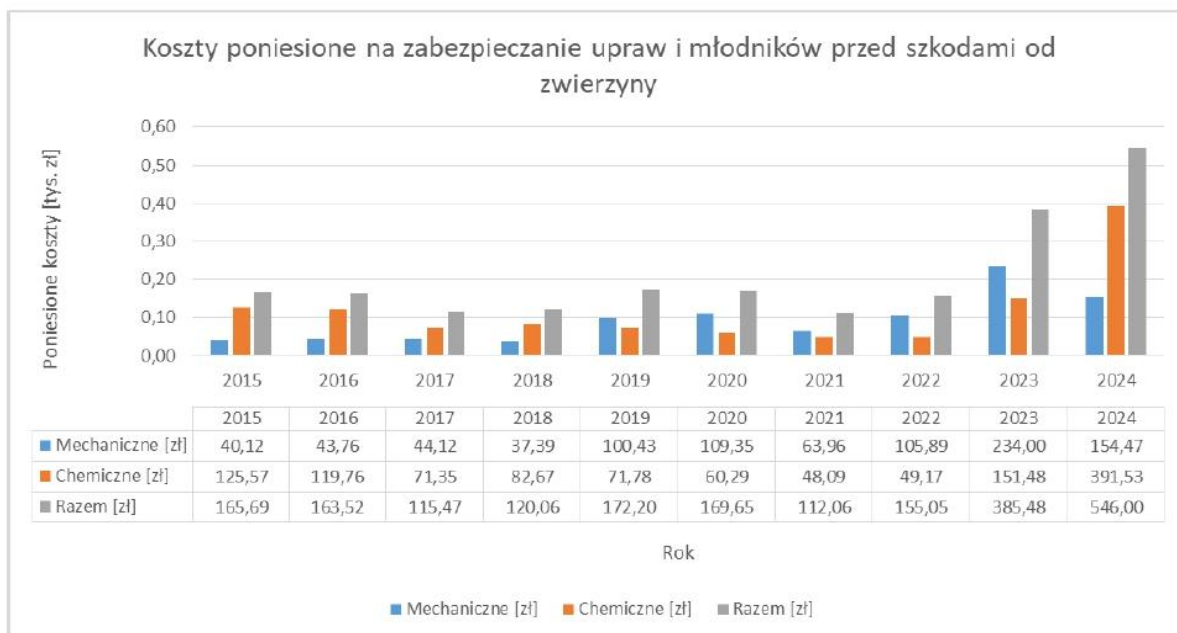
Szczegóły zawiera poniższy wykres (dane za rok 2024 r. zawarte w tabeli dotyczą planowanego wymiaru prac).

Ryc. 8 Powierzchnia drzewostanów zabezpieczonych przed szkodami od zwierzyny różnymi metodami (wg. raportu plan/wykonanie SILPWEB)

Koszty ponoszone na zabezpieczanie upraw i młodników miały niejednorodny wymiar w okresie 2015-2024. Obserwowane były wzrosty i spadki ponoszonych kosztów na prace z zakresu zabezpieczania upraw i młodników. W okresie 2015-2018 koszty zabezpieczania chemicznego były wyższe niż zabezpieczania mechanicznego, z kolei w latach 2019-2024 poniesiono koszty zabezpieczania mechanicznego na wyższym poziomie niż zabezpieczenia chemicznego (Ryc. 9). Wpływ na taki stan miał wzrost kosztów materiałów stalowych i robocizny przy budowie grodzień, dodatkowo w zestawieniu kosztów poniesionych na zabezpieczanie ujęto demontaż i konserwację grodzień upraw leśnych już istniejących. Wielkość kosztów na 2024 przedstawionych na wykresie określono na podstawie planowania. Średniorocznie koszt zabezpieczania upraw, młodników i drzewostanów wyniósł ponad 210 tys. zł. Wyraźny wzrost kosztów w latach 2023 -

2024 wynika ze zwiększenia rozmiaru zadań oraz wzrostu kosztów robocizny i materiałów.

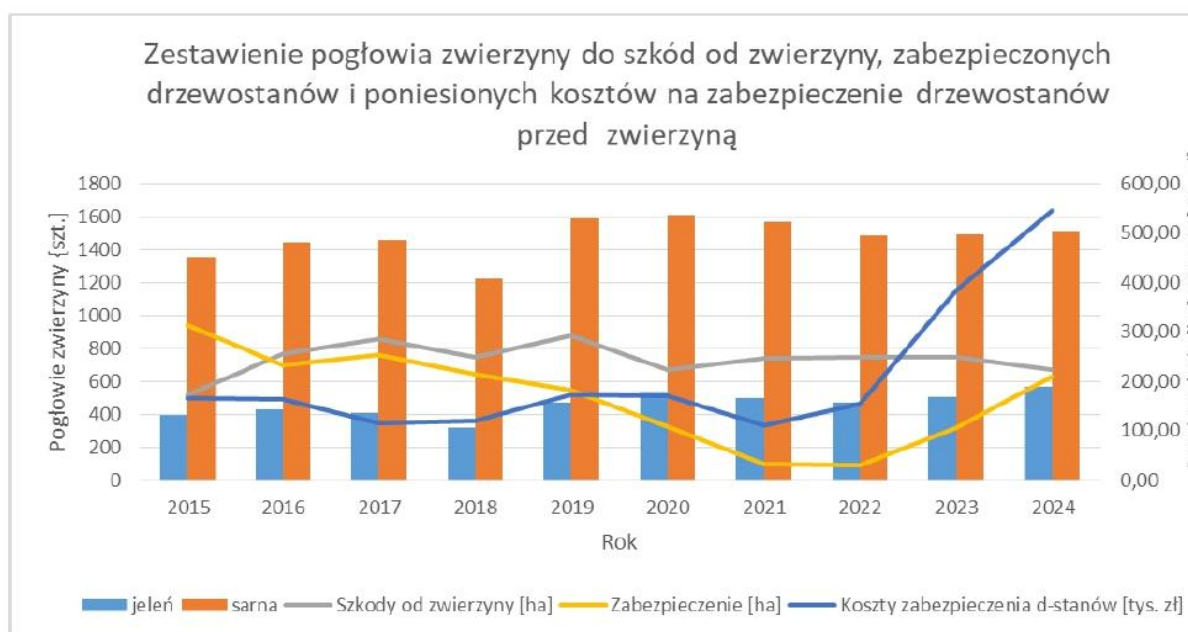

Ryc. 9 Koszty poniesione na zabezpieczenie upraw i młodników przed szkodami od zwierzyny różnymi metodami w okresie (2015-2024)

W latach 2015 – 2024 liczebność zwierzyny znajdowała się na stosunkowo równym poziomie z niewielkim trendem wzrostowym, w związku z czym poziom szkód w drzewostanach także był podobny z nieznacznym obniżeniem w latach 2020-2024 r. spowodowanym działaniami ochronnymi. (Tab. 53).

Tab. 53 Liczebność zwierzyny w okresie 2015-2024 w odniesieniu do powierzchni uszkodzonej przez zwierzynę leśną.

Rok	Jeleń [szt.]	Sarna [szt.]	Powierzchnia uszkodzonych upraw i młodników [ha]
2015	397	1358	172,37
2016	428	1445	255,45
2017	410	1456	285,39
2018	318	1221	249,24
2019	468	1588	292,55
2020	536	1607	223,45
2021	496	1566	247,44
2022	469	1485	249,58
2023	506	1493	248,78
2024	568	1516	223,08
Razem:	4596	14735	2447,33

Ryc. 10 Zestawienie pogłowia zwierzyny do szkód od zwierzyny, zabezpieczonych drzewostanów i poniesionych kosztów na zabezpieczenie drzewostanów przed zwierzyną

6.2. Szkody powodowane przez pożary

Teren Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zasadniczo stanowią zwarte kompleksy leśne znajdujące się w pobliżu miast Ostrów Mazowiecka i Brok oraz większych miejscowości takich jak Małkinia Górna lub Poręba. Nie wpływa to jednak negatywnie na sprawny i szybki dojazd jednostek gaśniczych do miejsc występowania pożarów. Dobrze rozwinięta sieć dróg publicznych oraz leśnych umożliwia przeprowadzanie szybkich i sprawnych akcji gaśniczych. Obszary leśne Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zaliczono do I kategorii zagrożenia pożarowego (zagrożenie wysokie). Do czynników kształtujących zagrożenie pożarowe lasów nadleśnictwa należą: gęsta sieć dróg komunikacyjnych (samochodowych), linie energetyczne przebiegające przez tereny leśne, wysoki udział drzewostanów iglastych i młodszych klas wieku oraz silna penetracja terenów leśnych przez ludność miejscową i przyjezdną.

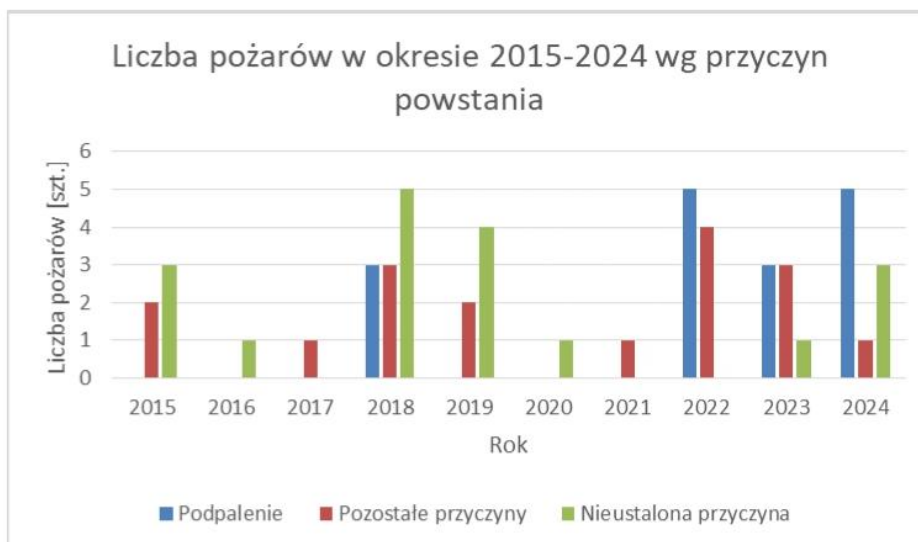
Obszar nadleśnictwa znajduje się w zasięgu działania dwóch Komend Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej: Ostrów Mazowiecka i Wyszaków. W miejscowościach położonych w granicach administracyjnych Nadleśnictwa znajdują się siedziby jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, wyposażonych min. w samochody gaśnicze.

Nadleśnictwo co roku aktualizuje „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu” z Komendami Powiatowymi PSP w zasięgu terytorialnym. Uczestniczy czynnie w manewrach jednostek PSP, OSP i innych (w tym międzynarodowych) na terenach leśnych oraz bierze czynny udział w podnoszeniu świadomości przeciwpożarowej poprzez organizowanie różnego rodzaju kampanii, konkursów, społecznej edukacji przyrodniczo-leśnej w zakresie pożarnictwa oraz informowanie społeczeństwa o zagrożeniu pożarowym, zapobieganiu i skutkach pożaru w trakcie publicznych wydarzeń (pikniki, festyny, imprezy sportowe etc.)

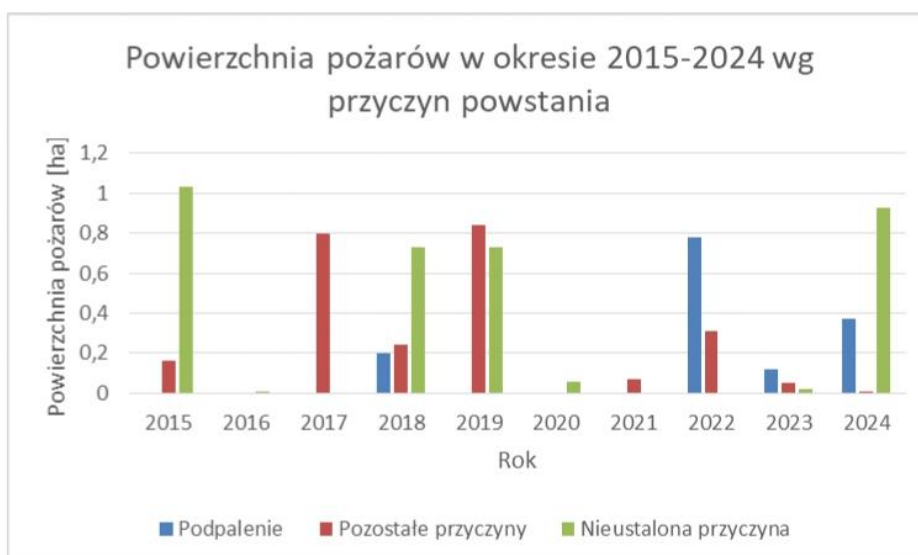
Pomimo działań prowadzonych w zakresie ochrony przeciwpożarowej lasu od dnia 01.01.2015 roku do dnia 20.08.2024 roku na terenie nadleśnictwa wystąpiło 55 pożarów o łącznej powierzchni 7,52 ha, przy czym średnia powierzchnia pożaru to 0,14 ha, wystąpiły dwa pożary całkowite drzewostanów (młodników).

Tab. 54 Analiza pożarów w latach 2015 – 2024 wg. stanu na 20.08.2024 r.

Rok	Pożary w Lasach Państwowych - Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka				
	Przyczyna				Razem
	Jednostka	Podpalenie	Inna	Nieustalona	
2015	liczba [szt.]	0	2	3	5
	pow. [ha]	0	0,16	1,03	1,19
2016	liczba [szt.]	0	0	1	1
	pow. [ha]	0	0	0,01	0,01
2017	liczba [szt.]	0	1	0	1
	pow. [ha]	0	0,8	0	0,8
2018	liczba [szt.]	3	3	5	11
	pow. [ha]	0,2	0,24	0,73	1,17
2019	liczba [szt.]	0	2	4	6
	pow. [ha]	0	0,84	0,73	1,57
2020	liczba [szt.]	0	0	1	1
	pow. [ha]	0	0	0,06	0,06
2021	liczba [szt.]	0	1	0	1
	pow. [ha]	0	0,07	0	0,07
2022	liczba [szt.]	5	4	0	9
	pow. [ha]	0,78	0,31	0	1,09
2023	liczba [szt.]	3	3	1	7
	pow. [ha]	0,12	0,05	0,02	0,19
2024	liczba [szt.]	5	1	3	9
	pow. [ha]	0,37	0,01	0,93	1,31
	liczba [szt.]	16	17	18	51
Razem	pow. [ha]	1,47	2,48	3,51	7,46

Ryc. 11 Liczba pożarów lasu w latach 2015 – 2024 wg. stanu na 20.08.2024

Ryc. 12 Powierzchnia pożarów lasu w latach 2015 – 2024 wg. stanu na 20.08.2024

Stopień pokrycia obszarów Nadleśnictwa punktami zaopatrzenia wodnego był wystarczający. Nadleśnictwo posiada 9 punktów czerpania wody, zarówno sztucznych (cystern) i naturalnych (np. zbiorniki wodne przeznaczone do poboru wody przez jednostki Straży Pożarnej oraz hydranty). Jeden ze zbiorników naturalnych (oddz. 173d leśnictwo Brzostowa) zostanie w latach następnych zlikwidowany ze względu na potrzeby ochrony przyrody. W jego miejsce planuje się, po odpowiednich uzgodnieniach (są w trakcie), wykorzystać hydrant zlokalizowany w

po bliziu istniejącego punktu zaopatrzenia wodnego. Przy zbiorniku w oddz. 106 j leśnictwo Kalinowo w 2025 r. planowana jest budowa planu manewrowego. W zbiorniku otwartym znajdujących się w oddz. 47 n leśnictwo Osuchowa istnieje potrzeba uzupełnienia zapasów wody, zostanie to wykonane w br.

Baza sprzętu gaśniczego znajdująca się przy siedzibie nadleśnictwa wyposażona jest zgodnie z obowiązującą Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu w podręczny sprzęt gaśniczy. Nadleśnictwo posiada samochód patrolowo – gaśniczy – 1 szt., (wyposażenie - hydronetki plecakowe, tłumice, szpadel, siekiera, pilarka spalinowa, radiotelefon LP, środki ochrony osobistej). Baza przy siedzibie nadleśnictwa wyposażona jest w motyki, siekiery, szpadle, tłumice, gaśnice, hydronetki i tasaki. Nadleśnictwo korzysta z usług sprzętu mechanicznego (ciągniki rolnicze i leśne, pługi leśne, przyczepy) prywatnych dysponentów (Zakładów Usług Leśnych świadczących usługi na rzecz Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka).

System wczesnego wykrywania pożarów oparty na rejestracji z kamer w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka oparty jest na dwóch dostrzegalniach pożarowych zlokalizowanych w oddz. 23A (leśnictwo Turka) oraz w oddz. 177 (leśnictwo Biel). Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny znajduje się w leśnictwie Biel, który współpracuje z dostrzegalniami nadleśnictw sąsiednich tj. Wyszków (RDLP w Warszawie), Sokołów (RDLP w Warszawie), Łochów (RDLP w Warszawie), Łomża (RDLP w Białymstoku) oraz Ostrołęka (RDLP w Olsztynie). PAD Biel obsługuje Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka i Nadleśnictwo Sokołów na podstawie zawartego w tej sprawie porozumienia.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka, jako jednostka organizacyjna Lasów Państwowych, stanowi część systemu alarmowo - dyspozycyjnego RDLP w Warszawie, tworząc w nim punkt alarmowo - dyspozycyjny (PAD), z siedzibą w leśnictwie Biel. W terenie leśnictw sieć łączności alarmowo-dyspozycyjnej oparta jest o łączność telefoniczną. Na terenie leśnictwa Trynosy znajduje się Lądowisko Grądy stanowiące miejsce obsługi samolotów gaśniczych wykonujących czynności ratowniczo-gaśnicze na potrzeby ochrony przeciwpożarowej lasu.

Łączność stanowią radiotelefony oraz sieć komórkowa.

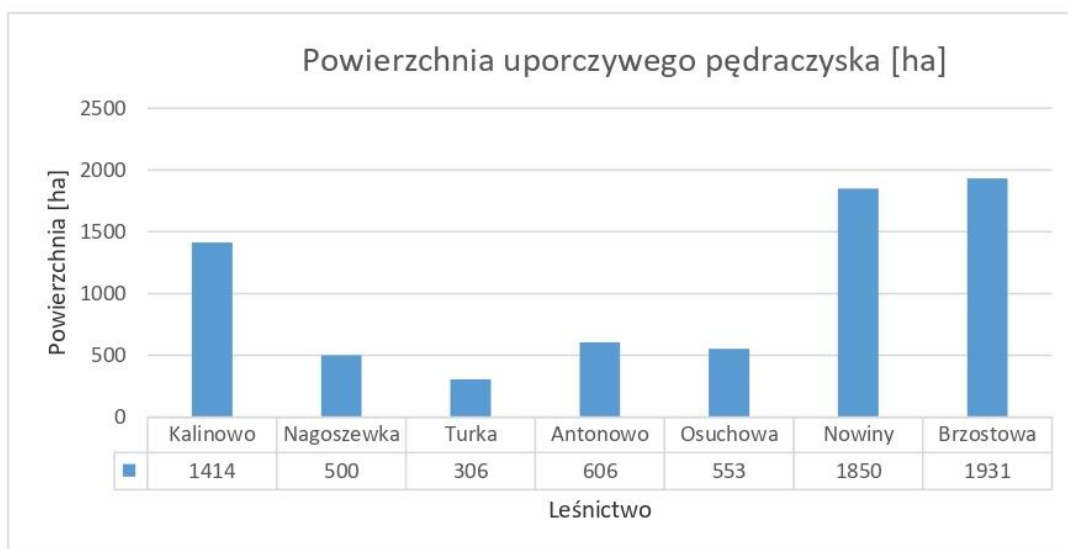
Obszary leśne Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka pokrywa optymalna sieć dróg co zapewnia swobodne poruszanie się po kompleksach leśnych oraz umożliwia

dostęp jednostek gaśniczych do konkretnych fragmentów lasu w przypadku wystąpienia się pożaru. Dojazdy pożarowe wymagają bieżących napraw. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka sukcesywnie przebudowuje dojazdy pożarowe zapewniając ich przejezdność oraz odpowiednie oznakowanie. Obecnie część dojazdów pożarowych znajduje się na drogach leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, a część przebiega drogami publicznymi.

6.3. Szkody powodowane przez owady i grzyby patogeniczne oraz stosowane sposoby ograniczenia tych szkód

6.3.1. Szkodniki korzeni

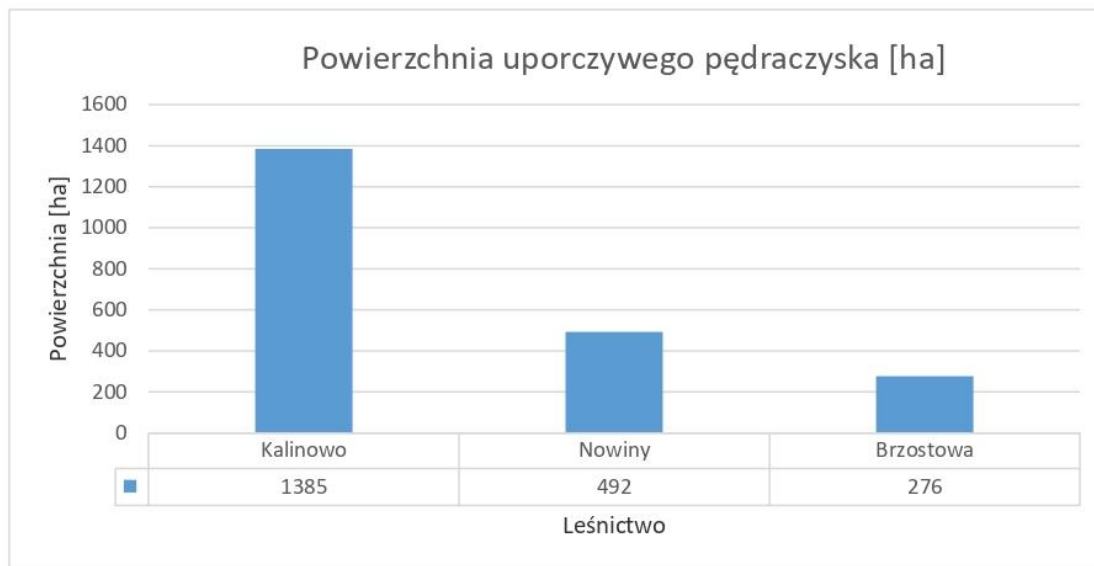
W roku 2019 w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka uznano 7160 ha uporczywego pędraczyska na terenie leśnictw Kalinowo, Nagoszewka, Turka, Antonowo, Osuchowa, Nowiny i Brzostowa, powierzchnie w poszczególnych leśnictwach przedstawia poniżej rycina.

Ryc. 13 Powierzchnia uporczywego pędraczyska na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (stan na rok 2019)

W 2019 roku opracowano ramowy „Program postępowania hodowlano-ochronnego dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na obszarach uporczywych pędraczysk”. W minionym dziesięcioleciu wykonano ratownicze zabiegi agrolotnicze na imago chrabąszcza majowego i kasztanowca przy użyciu środka ochrony roślin MOSPILAN 20 SP (adiuwant IKAR 95 EC): rok 2020 – leśnictwo Nowiny (527 ha) i leśnictwo Brzostowa (523 ha); rok 2021 – leśnictwo Nowiny (400 ha) i leśnictwo Brzostowa (200 ha); rok - 2022 – leśnictwo Kalinowo (675 ha); rok 2023 – leśnictwo

Kalinowo (1050 ha). Zabezpieczanie upraw w uporczywym pędraczysku wykonywano przez iniekcje dogłębne środkiem ochrony roślin Dursban 480 EC na powierzchni: 2019 rok – 9,34 ha; rok 2020 - 0,92 ha. W 2020 roku wykonano mechaniczne zwalczanie pędraków przy użyciu orki na powierzchni 1,01 ha, a w 2021 zabiegiem objęto 0,96 ha. Do składu odnowień zostały włączone gatunki lekkonasienne (Brz, Os) pojawiające się spontanicznie na powierzchniach otwartych, w maksymalnym stopniu na powierzchniach wykorzystywane jest odnowienie naturalne oraz częściowe wprowadzanie dębu czerwonego *Quercus rubra*. Wyraźne zmniejszenie wzmożonego występowania owadów doskonałych chrabąszczy w drzewostanach, w tym rójek oraz brak szkód w uprawach w związku z występowaniem pędraka w leśnictwach: Nagoszewka, Turka, Antonowo, Osuchowa, częściowo Nowiny, Brzostowa, Kalinowo, spowodowało potrzebę weryfikacji zasięgu uporczywego pędraczyska. Ostatecznie została ona określona w Protokole z dnia 30.08.2023 roku i obejmuje przeważającą część leśnictwa Kalinowo, częściowo leśnictwo Nowiny oraz fragment leśnictwa Brzostowa i łącznie wynosi 2 153,31 ha. Powierzchnię pędraczyska z podziałem na leśnictwa przedstawia poniżej rycina.

Ryc. 14 Powierzchnia uporczywego pędraczyska na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (2023-2024)

6.3.2. Szkodniki pierwotne sosny

Kontrola występowania brudnicy mniszki *Lymantria monacha* prowadzona była zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu oraz zaleceniami ZOL w Łodzi, przy stałej współpracy. Zagrożenie ze strony tych owadów odnotowano 2017 (1 oddział - zagrożenie inne), 2018 (5 oddziałów - zagrożenie +, w jednym przypadku ++), 2021 (3 oddziały – zagrożenie +) - i 2022 (1 oddział– zagrożenie ++), przy czym największe powierzchniowo w roku 2018. Szkód spowodowanych żerowaniem brudnicy mniszki nie stwierdzono.

W okresie 2015 – 2017 jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny wykonywano metodą 10 powierzchni próbnych, a w latach 2018 – 2023 metodą powierzchni podokapowych. Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny były prowadzone na stałych partiach kontrolnych (szczegóły zawiera poniżej wykres). Badania potwierdzały zagrożenie ze strony strzygonii choinówki *Panolis flamma* w latach: 2016 (3 oddziały - zagrożenie +), 2017 (1 oddział - zagrożenie inne) i 2022 (1 oddział - zagrożenie ++) – wszystkie w obrębie Ostrów Mazowiecka. Na podstawie wyników jesiennego prognozowania szkodników pierwotnych sosny i dwukrzyżowym zagrożeniem ze strony strzygonii choinówki wykazanym w 2022 roku, wiosną roku 2023 przeprowadzono nadzwyczajną kontrolę tego gatunku polegającą na obserwacji wylęgu motyli przy użyciu wylęgarki. Szkód spowodowanych żerowaniem strzygonii choinówki nie stwierdzono.

6.3.3. Szkodniki upraw i młodników

Szkodnikami upraw i młodników, które w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka powodowały szkody były: szeliniak sosnowiec i smolik znaczony.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka w okresie 2015-2024 wykonywało rokrocznie prognozowanie zagrożenia upraw przez szeliniaka sosnowca, zgodnie z aktualnymi Instrukcjami Ochrony Lasu. W przypadku wzmożonego występowania szkodników podjęto działania ratunkowe, mające na celu ograniczenie ich populacji. Zasadniczym sposobem ograniczenia szkód jest przelegiwanie zrębów.

Zakres powierzchniowy zwalczania w latach 2015-2024, w ramach ochrony upraw przed szeliniakiem i smolikiem znacznym przedstawia poniższa tabela. Średnioroczny rozmiar ograniczania liczebności szeliniaka za pomocą pułapek klasycznych wynosi 26,26 ha, a smolika znaczonego wynosi 69,74 ha.

Tab. 55 Zwalczanie szkodników na uprawach i w młodnikach - szeliniak sosnowiec smolik znaczony

Rok	Wykonanie zabiegów zwalczania mechanicznego [ha]	
	Szeliniak sosnowiec	Smolika znaczonego
2015	78,48	59,04
2016	57,22	65,69
2017	41,13	56,71
2018	32,38	451,09
2019	19,17	41,92
2020	20,64	0,00
2021	0,00	0,00
2022	3,36	0,00
2023	5,02	0,00
2024	5,20	22,97
Razem	262,60	697,42

W latach 2015 - 2019 na uprawach sosnowych osłabionych m.in. przez osutki i wahania stanu wód gruntowych, ciepłą zimę dynamicznie rozwinęła się populacja smolika znaczonego. W roku 2018 w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka wystąpiła gradacja smolika znaczonego, uprawy 3-4 letnie zostały porażone wiosną 2018 roku przez osutkę, co spowodowało ich osłabienie. Wykonano lustrację pod kątem występowania smolika znaczonego w obecności przedstawiciela ZOL w Łodzi. Stwierdzono porażenie upraw w przedziale 40-90%. Zalecono wyłożenie pułapek, usuwanie pojedynczych porażonych drzewek, a także rozdrabnianie i przeoranie powierzchni najmocniej porażonych. Najdotkliwiej porażone zostały uprawy leśne pochodzenia naturalnego z racji wysokiego zagęszczenia liczby sadzonek na jednostkę powierzchni. W/w działania przyniosły skutek, smolika zwalczono i gradację wyhamowano

W latach dziesięcioleciu 2015-2024 nie stwierdzono istotnych szkód na uprawach leśnych i młodnikach ze strony innych szkodników.

6.3.4 Choroby grzybowe

W drzewostanach wszystkich faz rozwojowych występują pospolite patogeny grzybowe z rodzaju opieńki (*Armillaria sp.*), huba sosnowa (*Phelinus pini*) i huba korzeniowa (*Heterobasidion annosum*). Występowanie ww. patogenów odnotowuje się na powierzchni : 22,06 ha (opieńka sp.), 10,17 ha (huba sosnowa) oraz 10,89 ha (huba korzeniowa) w pierwszym stopniu uszkodzenia drzewostanów – łącznie 43,12 ha.

W 2015 roku podjęto zwalczanie grzybów na powierzchni 1,95 ha, w roku 2022 na usunięto porażone drzewka na powierzchni 8,88 ha, 2023 na powierzchni 13,10 ha. Ponadto w 2020 zastosowano biopreparat ROTSTOP WP na powierzchni 0,97 ha w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się huby korzeniowej.

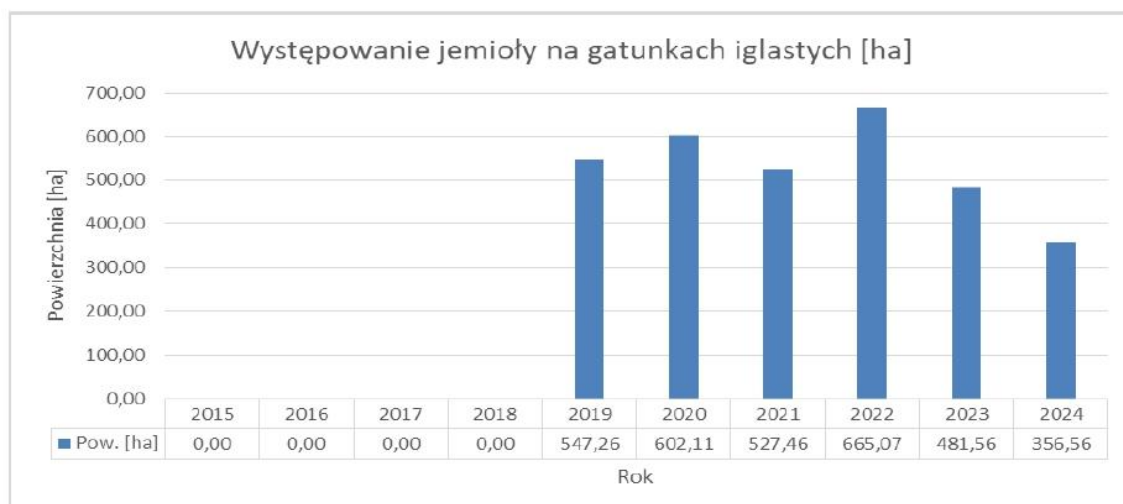
Corocznie odnotowuje się występowanie osutek na uprawach leśnych poprzez ewidencjonowanie w bazie danych SILP. Średnia wielkość ewidencjonowanej powierzchni opanowanej przez osutkę wynosi ponad 67 ha rocznie w rozpiętości od 0 do 451 ha. Jej występowanie jest ściśle skorelowane z warunkami pogodowymi tj. dużą ilością opadów, długością zalegania pokrywy śnieżnej oraz z dużym zagęszczeniem samosiewów w odnowieniach naturalnych powodujących sprzyjające warunki do rozwoju osutki.

Patogen nie spowodował szkód istotnych gospodarczo jednak przyczynił się do osłabienia kondycji drzewek i wzrostu ich podatności na szkodniki wtórne, w tym smolika znaczonego.

6.3.5 Jemioła rozpierzchła

Na terenie nadleśnictwa od 2019 roku zaobserwowano wzmożone występowanie jemioły na drzewach iglastych. Powierzchnię występowania jemioły w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres. Największą powierzchnię występowania odnotowano w 2022 roku. W następnych latach z powodu zwalczania, występowanie jemioły sukcesywnie się zmniejsza. Podczas inwentaryzacji na styczeń 2024 roku odnotowano jej występowanie na 356,56 ha. Jemioła jest istotnym czynnikiem osłabiającym drzewostany.

Obecnie najwięcej drzewostanów ze stwierdzoną jemiołą znajduje się w obrębie leśnym Brok w leśnictwie Brzostowa.

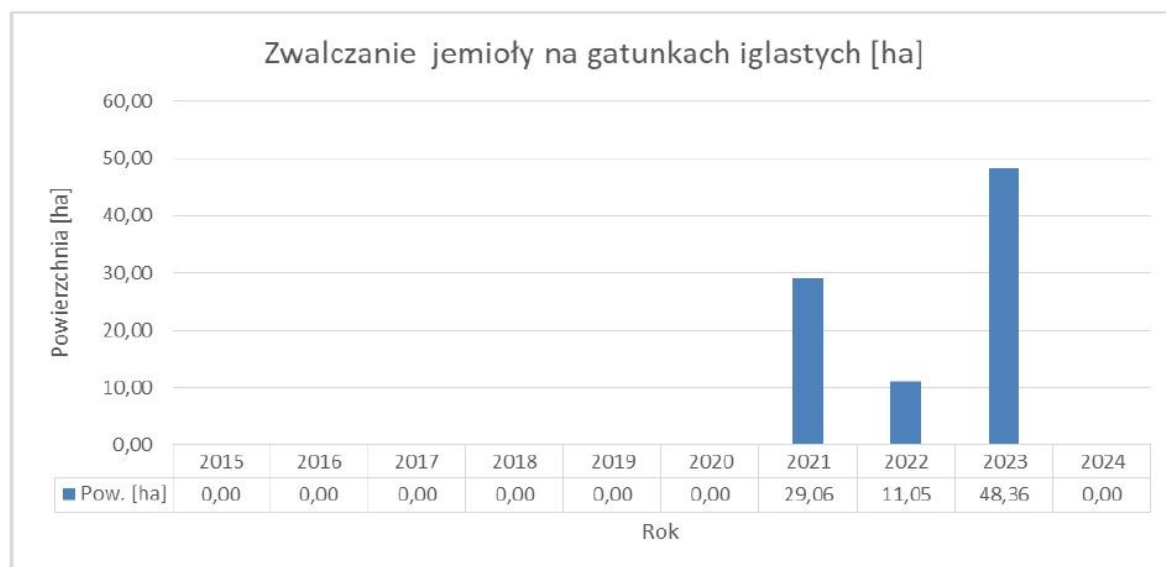

Ryc. 15 Występowanie jemoły w latach 2015 – 2024.

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka obecne metody ograniczania populacji jemoły polegają na bieżącym usuwaniu drzew z występującym patogenem:

- w ramach cięć planowych, w tym trzebieży o charakterze negatywnych,
- cięć sanitarnych wykonywanych w ramach użytków przygodnych,
- cięć sanitarnych o charakterze cięć zupełnych – jedno cięcie w 2021 roku o powierzchni 0,98 ha.

Rozmiar zwalczania mechanicznego drzew zasiedlonych przez jemołę przedstawia poniżej wykres wg. stanu na dzień 20.08.2024 r:

Ryc. 16 Zwalczania jemoły w latach 2015 – 2024.

Z powyższego wykresu wynika, że zwalczanie jemioli na gatunkach liściastych w największym zakresie wykonano w 2023 tj. 48,36 ha.

6.4. Szkodnictwo leśne

W okresie od 01.01.2015 r. do 20.08.2024 r. Posterunek Straży Leśnej zarejestrował 71 przypadków kradzieży drewna kwalifikowanych jako wykroczenia oraz 23 przypadków kradzieży drewna określonych jako przestępstwa. W wyżej wymienionym okresie skradziono 321,97 m³ drewna o łącznej wartości 68 186,33 zł. Szczegółowe dane odnośnie kradzieży drewna przedstawia tabela nr 54.

Tab. 56 Zarejestrowane kradzieże drewna przez Straż Leśną w okresie od 01.01.2015 r. do 20.08.2024 r.

Rok	Zarejestrowane kradzieże drewna									Ilość wykrytych sprawców
	wykroczenia			przestępstwa			ogółem			
	ilość przypadków	m3	wartość [zł]	ilość przypadków	m3	wartość [zł]	ilość przypadków	m3	wartość [zł]	
2015	13	12,7	1 638,48 zł	6	27,14	3 776,00 zł	19	39,88	5 414,48 zł	7
2016	11	10,1	1 284,50 zł	3	39,8	6 377,70 zł	14	49,93	7 662,20 zł	3
2017	10	12,4	1 748,47 zł	1	4,2	730,80 zł	11	16,56	2 479,27 zł	3
2018	8	9,83	1 691,93 zł	2	14,45	1 965,01 zł	10	24,28	3 656,94 zł	4
2019	2	3,86	532,45 zł	1	6,25	937,50 zł	3	10,11	1 469,95 zł	0
2020	5	8,04	1 121,25 zł	0	0	0,00 zł	5	8,04	1 121,25 zł	3
2021	2	2,05	414,71 zł	0	0	0,00 zł	2	2,05	414,71 zł	1
2022	4	4,02	1 243,08 zł	2	2,68	1 987,49 zł	6	6,7	3 230,57 zł	2
2023	8	15,3	2 162,47 zł	8	137,9	37 679,68 zł	16	153,16	39 842,15 zł	2
2024	8	11,3	2 894,81 zł	0	0	0,00 zł	8	11,26	2 894,81 zł	4
Razem	71	89,5	14 732,15 zł	23	232,4	53 454,18 zł	94	321,97	68 186,33 zł	29

Straż leśna od 01.01.2015 r. do 20.08.2024 r. odnotowała 2 przypadki kłusownictwa, udzieliła łącznie 681 pouczeń za popełnione wykroczenia oraz wystawiła 38 mandatów karnych na łączną kwotę 9 300,00zł. Szczegółowe dane przedstawia poniżej tabela.

Tab. 57 Zastawienie przypadków kłusownictwa oraz zastosowanych środków wychowawczych w postaci pouczeń oraz mandatów karnych w okresie od 01.01.2015 r. do 20.08.2024 r.

Rok	kłusownictwo	pouczenia	mandaty karne	wartość nałożonych mandatów [zł]
2015	0	79	2	700,00 zł
2016	0	73	0	- zł
2017	0	54	1	50,00 zł
2018	1	41	7	1 400,00 zł
2019	0	60	1	50,00 zł
2020	0	57	3	650,00 zł
2021	0	98	9	2 000,00 zł
2022	0	125	9	2 600,00 zł
2023	1	57	5	1 350,00 zł
2024	0	37	1	500,00 zł
Razem	2	681	38	9 300,00 zł

6.5. Szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska i czynniki antropogeniczne

Na obszarze Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie występują lasy uszkodzone przez przemysł. Na terenie powiatu ostrowskiego i wyszkowskiego nie ma ośrodków przemysłowych mogących zagrażać zanieczyszczeniem środowiska leśnego.

Istotnym problemem związanym z zanieczyszczaniem środowiska jest zaśmiecanie terenów leśnych. Obszary najbardziej narażone na zaśmiecanie, to okolica miasta Ostrów Mazowiecka i miasta Brok, oraz tereny wzdłuż dróg relacji Ostrów Mazowiecka – Różan, Ostrów Mazowiecka – Małkinia Górna, Ostrów Mazowiecka – Brok, Poręba Średnia – Brok, Podborze – Kalinowo oraz droga ekspresowa S8

Zaśmiecane notorycznie są również miejsca postoju pojazdów oraz wjazdy do lasu. Ludność składa śmieci na dzikich wysypiskach. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka ponosi roczne koszty zbioru i przekazania odpadów do dalszego zagospodarowania rzędu 100 000,00 zł.

6.6. Szkody spowodowane przez czynniki klimatyczne

Do najistotniejszych szkód występującymi w ostatnim dziesięcioleciu spowodowanych przez czynniki klimatyczne pod względem rozmiaru były szkody spowodowane przez wiatr (ryc. poniżej) w latach 2017, 2020, 2022), wahania poziomu wód gruntowych oraz susze.

Ryc. 17 Rozmiar pozyskania złomów i wywrotów w latach 2015-2024

7. Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego

7.1. Gospodarka łowiecka

Teren Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wchodzi w skład Rejonu Hodowlanego Nr 1. Dla rejonu hodowlanego nr 1 został opracowany wieloletni łowiecki plan hodowlany (WŁPH). Obecnie obowiązuje Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany sporządzony na okres od 1.04.2022 r. do 31.03.2032 roku.

Gospodarka łowiecka w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa prowadzona jest na 11 obwodach łowieckich dzierżawionych przez 7 kół łowieckich oraz na jednym obwodzie wyłączonym z wydzierżawienia OHZ BROK prowadzonym przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka. Na terenie Nadleśnictwa znajduje się

6 obwodów dzierżawionych przez 4 koła łowieckie gdzie zasięgi terytorialne tych kół znajdują się w większości na terenie innych nadleśnictw (obwody obce).

Tab. 58 Zestawienie dzierżawionych obwodów łowieckich, którym nadleśnictwo podpisuje RPŁ i obwodu wyłączonego z dzierżawienia

Lp.	Koło łowieckie	Nr obwodu łowieckiego	Powierzchnia całkowita obwodu łowieckiego	Kategoria obwodu łowieckiego	Rodzaj obwodu łowieckiego
1	KL „Jenot”	95	4 348 ha	słaby	polny
2		102	6 394 ha	słaby	polny
3		107	6 907 ha	słaby	polny
4	KL „Mykita”	122	7 903 ha	średni	polny
5		171	4 722 ha	bardzo dobry	leśny
6	KL „Ogrodnicy”	142	6 221 ha	dobry	leśny
7		157	5 438 ha	dobry	leśny
8	KL „Puszcza”	156	8 468 ha	słaby	polny
9	KL „Trop”	87	6 212 ha	słaby	polny
10	KL „Słonka”	120	3 883 ha	bardzo słaby	polny
11	KL „Zielony Krąg”	150	4 720 ha	dobry	leśny
12	OHZ „Brok”	170	7 978 ha	bardzo dobry	leśny
	Razem	12	73 194 ha	X	x

Tab. 59 Zestawienie dzierżawionych obwodów łowieckich, którym nadleśnictwo nie podpisuje RPŁ

Lp.	Koło łowieckie	Nr obwodu łowieckiego	Powierzchnia całkowita obwodu łowieckiego	Kategoria obwodu łowieckiego	Rodzaj obwodu łowieckiego
1	KL „Turzyca”	90	7593	bardzo słaby	polny
2		119	3961	bardzo słaby	polny
3	KL „Bór Długosiodło”	133	4292	średni	leśny
4		163	6917	dobry	leśny
5	KL Bekas	134	5423	dobry	leśny
6	WKL 126 Rogacz	130	4824	bardzo słaby	polny

Dla obwodów łowieckich corocznie Koła Łowieckie opracowują Roczne Plany Łowieckie, opiniowane przez Wójta, Burmistrza lub Prezydenta i uzgadniane z Polskim Związkiem Łowieckim a zatwierdzone przez Nadleśniczego. Do gatunków

zwierząt łownych występujących na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka należą: jeleń szlachetny, sarna, dzik, łoś – objęty moratorium, zwierzyna drobna: zajęc, bażant, kuropatwa, dzikie gęsi, dzikie kaczki, gołębie grzywacze, słonki, łyski. Drapieżniki reprezentowane są przez następujące gatunki: wilk, lis, jenot, borsuk, kuna leśna, norka amerykańska, tchórz zwyczajnego. Wszystkie gatunki zwierząt łownych występujące na terenie nadleśnictwa uznaje się za pożądane, wyjątkiem są: norka amerykańska i jenot, które są gatunkami inwazyjnymi. W tabeli poniżej przedstawiono dane inwentaryzacyjne z wszystkich obwodów łowieckich położonych na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.

Tab. 60 Inwentaryzacja zwierzyny, plan i wykonanie odstrzałów

Rok		Gatunek		
		jeleń	sarna	dzik
2015	stan	397	1358	354
	plan	145	242	394
	wykonanie	105	210	292
	% wykonania	72	87	74
2016	stan	428	1445	341
	plan	175	310	365
	wykonanie	131	256	321
	% wykonania	75	81	88
2017	stan	410	1456	294
	plan	158	291	429
	wykonanie	142	232	438
2018	stan	318	1221	75
	plan	163	284	161
	wykonanie	171	272	244
	% wykonania	105	96	152
2019	stan	468	1588	99
	plan	176	283	194
	wykonanie	184	265	396
	% wykonania	105	94	204
2020	stan	536	1607	137
	plan	213	291	249
	wykonanie	202	285	216
	% wykonania	95	98	87
2021	stan	496	1566	96
	plan	195	284	181
	wykonanie	191	276	169
	% wykonania	98	97	93
2022	stan	469	1485	68

	plan	189	268	141
	wykonanie	169	252	155
	% wykonania	89	94	110
2023	stan	506	1493	80
	plan	152	257	157
	wykonanie	154	237	187
	% wykonania	101	92	119
2024	stan	568	1516	83
	plan	179	264	164
	wykonanie	-	-	-
	% wykonania	-	-	-

7.1.1 Gospodarka łowiecka na terenie OHZ BROK

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka zarządza jednym obwodem łowieckim (nr 170). Obwód ten został wyłączony z wydzierzawienia i przekazany w zarząd nadleśnictwa, z przeznaczeniem na OHZ Brok, na podstawie decyzji Ministra Klimatu i Środowiska (znak DLŁ-WŁ.815.64.2022.ABR) z dnia 29 marca 2022 r. Od 2016 roku teren nadleśnictwa znalazł się w zasięgu występowania Afrykańskiego Pomoru Świń. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka ściśle współpracowało z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Ostrowi Mazowiecki w kwestiach dotyczących zwalczania i zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa ASF. W OHZ BROK największe populacje reprezentują jelenie, dziki, sarny, a wśród zwierzyzny drobnej zające, jenoty, borsuki, lisy i kaczki.

Z gatunków dzikiej zwierzyzny coraz częściej spotykanych występują: wilki, łoś. Większą część obwodu stanowi jeden kompleks leśny. Stany zwierzyzny utrzymywane są w zagęszczeniu odpowiadającym pojemności obwodu, a po wykonywanych odstrzałach obserwuje się stale wzrastającą jej kondycję.

Tab. 61 Inwentaryzacja zwierzyzny, plan i wykonanie odstrzałów

Rok		Gatunek		
		jeleń	sarna	dzik
2015	stan	100	290	40
	plan	30	39	65
	wykonanie	29	39	42
	% wykonania	97	100	65
2016	stan	110	320	40
	plan	30	50	65
	wykonanie	26	45	62
	% wykonania	87	90	95

2017	stan	90	270	40
	plan	35	40	110
	wykonanie	32	33	102
	% wykonania	91	83	93
2018	stan	78	283	27
	plan	39	50	19
	wykonanie	38	46	52
	% wykonania	97	92	279
2019	stan	115	320	10
	plan	47	60	22
	wykonanie	47	56	101
	% wykonania	100	93	459
2020	stan	140	280	20
	plan	45	60	42
	wykonanie	44	60	40
	% wykonania	98	100	95
2021	stan	120	240	8
	plan	37	55	20
	wykonanie	35	47	24
	% wykonania	95	85	120
2022	stan	80	120	7
	plan	30	35	13
	wykonanie	24	27	19
	% wykonania	80	77	146
2023	stan	70	120	7
	plan	17	30	13
	wykonanie	19	29	16
	% wykonania	112	97	123
2024	stan	70	120	7
	plan	15	27	13
	wykonanie	-	-	-
	% wykonania	-	-	-

W celu prawidłowego prowadzenia gospodarki łowieckiej na terenie OHZ BROK znajdują się obiekty infrastruktury łowieckiej takie jak ambony i lizawki.

Tab. 62 Analiza urządzeń łowieckich

Analiza urządzeń infrastruktury łowieckiej z 10- lecia [szt.]										
Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paśniki	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0
Lizawki	170	170	170	170	170	170	170	170	157	157
Ambony	124	124	124	124	124	124	94	124	109	109

Od 2016 roku na terenie obwodu nr 170 pojawił się Afrykański Pomór Świń. Wojewoda Mazowiecki nałożył na nadleśnictwo jako zarządcę obwodu łowieckiego nr 170 odstrzał sanitarny na dziki w ilości 35 szt. w 2018 r. (wykonanie 35 szt.), 20

szt. w 2019 r. (wykonanie 26 szt.), 44 szt. w 2020 r. (wykonanie 48 szt.), 86 szt. w 2021 r. (wykonanie 55 szt.), 8 szt. w 2022 r. (wykonanie 7 szt.) , 10 szt. w 2023 r. (wykonanie 10 szt.), 12 szt. w 2024 r. (wykonanie 3 szt.) . Populacja dzika na terenie obwodu uległa drastycznemu spadkowi poprzez wykonanie odstrzału sanitarnego dzików oraz intensyfikację ograniczania populacji dzika w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się i zwalczaniem wirusa wywołującego ASF.

7.2 Użytkowanie uboczne

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka corocznie sprzedaje choinki na rynku lokalnym w okresie przedświątecznym. Zapotrzebowanie okolicznej ludności na choinki ciągle rośnie, natomiast od kilku lat brak zapotrzebowania na stroisz. Pozyskanie choinek i stroiszu odbywa się w ramach czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej (pozyskanie odbywa się zgodnie z zasadami hodowli lasu na powierzchniach pielęgnacji młodników oraz cięć ujętych w planach gospodarczych). Pozyskany stroisz pochodzi z okrzesań ściętych drzew, wyznaczonych do wycięcia na etapie planowania cięć – w szacunkach brakarskich. Choinki pochodzą głównie z melioracji agrotechnicznych (przedzrębowych).

Tab. 63 Użytkowanie uboczne

	Choinki	Stroisz
2015	53	-
2016	80	-
2017	105	4 m ³
2018	126	4 m ³
2019	111	4 m ³
2020	33	-
2021	52	-
2022	60	-
2023	39	-
2024	2	-
RAZEM	661	12 m³

8. Formy ochrony przyrody

Definicje oraz rodzaje form ochrony przyrody zapisane są w Ustawie o ochronie przyrody. Kilka z nich występuje na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, są to:

1. obszary Natura 2000,
2. pomniki przyrody,
3. ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

8.1. Obszary NATURA 2000

Obszary Natura 2000, w myśl ustawy o ochronie przyrody, są krajową formą ochrony przyrody wyznaczaną na podstawie kryteriów określonych w prawie Unii Europejskiej, w dwóch dyrektywach: Dyrektywie Siedliskowej (*Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*) oraz Dyrektywie Ptasiej (*Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa*). Obszary Natura 2000 różnią się znacząco pod względem podejścia do ochrony, od pozostałych form ochrony przyrody istniejących w naszym kraju. W obszarach Natura 2000 nie chroni się całości przyrody w postaci wszystkich jej elementów, ale określa się gatunki lub siedliska nazywane tu „przedmiotami ochrony”, inne w każdym obszarze, dla których określa się potrzebne działania ochronne. Ewentualne rozpatrywanie wpływu działań gospodarczych na obszar Natura 2000 dotyczy tylko i wyłącznie wpływu na określone „przedmioty ochrony”.

Obszary „ptasie” chronią wyłącznie gatunki ptaków i ich siedliska, natomiast obszary „siedliskowe” pozostałe gatunki zwierząt (poza ptakami), roślin oraz siedliska przyrodnicze.

Na terenie administracyjnym Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka występują 3 obszary Natura 2000, łącznie zajmują 36 462,98 ha. W zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka znajduje się 17 907,74 ha, co oznacza, że Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka zarządza na 49% powierzchni obszarów naturowych w granicach administracyjnych swojej działalności.

Tab. 64 Obszary Natura 2000 istniejące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (stan na 20.08.2024 r.)

Obszary Natura 2000	Powierzchnia obszaru na Gruntach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka [ha]
Puszcza Biała PLB140007	1 7342,06
Dolina Dolnego Bugu PLB140001	565,68
Ostoja Nadbużańska PLH140011	565,58

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB140007

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB 140007 położony jest w województwie mazowieckim na terenie 5 powiatów: ostrowskiego, wyszkowskiego, pułtuskiego, ostrołęckiego i legionowskiego. Zasięg obszaru obejmuje teren 15 gmin. Zajmuje powierzchnię 83 779,7 ha. Znakomita większość terenu Puszczy Białej to mezoregion Międzyrzecza Łomżyńskiego, obejmujący morenową i sandrową wysoczyznę położoną pomiędzy dolinami dwóch dużych nizinnych rzek: Bugu i Narwi. Jest to wyżyna staroglacjalna (nie objęta ostatnim zlodowaceniem) o wyrównanej powierzchni budowanej przez utwory piaszczyste i piaszczysto-gliniaste. Krawędź wysoczyzny opada wyraźną skarpą w kierunku dolin rzecznych Narwi i Bugu, stanowiących odrębne mezoregiony. Mezoregion Doliny Dolnej Narwi obejmuje zachodnią część obszaru, oraz szerokim łukiem, w którego skład wchodzi m.in. Bagno Pulwy, otacza Puszcę Białą od północy. Mezoregion ten obejmuje zmiennej szerokości, miejscami asymetryczną dolinę wypełnioną utworami organicznymi. Piaszczyste tarasy w obrębie doliny porośnięte są borami sosnowymi.

Ekosystemy leśne występujące w granicach obszaru są siedliskiem ptaków stanowiących przedmioty ochrony. Generalnie są to lasy iglaste, zdominowane przez sosnę. Ma to związek z występującymi tu siedliskami, w większości wytworzonymi na piaskach sandrowych „Sandru Puszczy Białej” obejmującego środkową i wschodnią część obszaru. Ubogie są również lasy w zachodniej części obszaru, porastające piaski i żwiry rzeczne położone już bezpośrednio nad Narwią. W części centralnej, od miejscowości Białeblota do krawędzi skarpy doliny Narwi, siedliska są nieco żyźniejsze dzięki obecności gleb powstałych z utworów piaszczysto-gliniastych moreny dennej. Porastają je drzewostany liściaste, głównie dąbrowy, ale również

i drzewostany sosnowe z bogatym podszytem rosnące na potencjalnych siedliskach łąk.

W dolinkach śródleśnych cieków, na glebach organicznych (torfowych i murszowych) występują lasy łąkowe i olsowe budowane przez olszę, brzozę i jesion. Obszary leśne w zdecydowanej większości stanowią grunty Skarbu Państwa zarządzane przez 3 Nadleśnictwa: Ostrów Mazowiecka, Wyszaków i Pułtusk. Niewielkie fragmenty znajdują się w zarządzie Nadleśnictw Jabłonna i Ostrołęka.

Struktura krajobrazu między kompleksami leśnymi obejmuje głównie tereny wykorzystywane rolniczo, w niewielkim tylko stopniu zabudowane. Obszary poza lasami to w przeważającej części grunty orne, w większości wykorzystywane rolniczo, choć duża część jest już nieużytkowana i podlega spontanicznej sukcesji roślinności leśnej. Zasadnicze znaczenie z punktu widzenia potrzeb ochrony obszaru ma to, że tereny rolne zachowały się w strukturze mozaikowej. Nie ma tu dużych, otwartych powierzchni jednolitych, monokulturowych upraw rolnych. Pola uprawiane przeplatają się z polami nieużytkowanymi, porośniętymi murawami napiaskowymi, pojedynczymi drzewami i w końcu, młodnikami sosnowymi i brzozowymi. Miejscami występują niewielkie lasy i zadrzewienia przydrożne. Łąki i pastwiska zachowały się głównie w dolinach rzeczek i strumieni.

W granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka Obszar Natura 2000 zajmuje powierzchnię 32 758,38 ha, z czego 17342,06 ha to grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka

Przedmiotami ochrony w obszarze są gatunki ptaków, których liczebność w obszarze przekracza 0,5% wielkości krajowej populacji. Są to ptaki związane ze środowiskiem leśnym: bocian czarny, dzięcioł czarny, lelek, lerka, kobuz oraz ptaki związane z ekstensywnym krajobrazem rolniczym: błotniak łąkowy, derkacz, świergotek polny, jarzębatka, dudek i gąsiorek.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011

Ostoja obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych.

Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi, z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowana pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów. Lasy zajmują niecałe 20% obszaru. Dominują siedliska nieleśne: łąki i pastwiska oraz uprawy rolnicze. Ostoja obejmuje naturalną dolinę dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. 14 rodzajów siedlisk z tego obszaru znajduje się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z kozą złotawą i kielbim białopłetwym. Stanowiska rzadkich gatunków roślin w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Cały obszar zajmuje powierzchnię 46036,74 ha, z czego 3551,86 ha znajduje się w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, w tym na gruntach nadleśnictwa 565,68 ha.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001

Obszar obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe.

Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów. Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 51. Występują w niej co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedno z

nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych kulona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, kszczyk, kulik wielki (PCK), płaskonos, podróżniczek (PCK), rybitwa białoczarna (PCK), Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka 24 rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna (PCK), zimorodek, brzegówka; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik. Niestety brak jest danych o ptakach w okresie pozalęgowym. Cały obszar zajmuje powierzchnię 74309,92 ha, z czego 3704,30 ha znajduje się w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, w tym na gruntach nadleśnictwa 565,68 ha.

Cenne siedliska przyrodnicze Natura 2000

Na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka występują także cenne siedliska przyrodnicze Natura 2000. W Planie Urządzenia Lasu na lata 2015-2024 zawarto zestawienie cennych siedlisk przyrodniczych Natura 2000, które przedstawia poniżej tabela.

Tab. 65 Zestawienie cennych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 wg stanu na dzień 01.01.2015 r.

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Powierzchnia [ha]
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympeion, Potamion	0,49
4030	Suche wrzosowiska (Calluno - Genistion, Pohlio - Callunio, Calluno - Arctostaphylio)	1,85
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinio)	3,66
6430	Ziołorośla górskie (Adenostylio alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,15
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	44,67
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	485,90
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion gl)	359,13
	Suma:	895,85

W roku 2023 wykonano „OPRACOWANIE FITOSOCJOLOGICZNE LEŚNYCH ZBIOROWISK ROŚLINNYCH Z WERYFIKACJĄ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH NATURA 2000 DLA NADLEŚNICTWA OSTRÓW

MAZOWIECKA” wg stanu na 1 stycznia 2023 r. i zweryfikowano siedliska cenne przyrodnicze opisane w PUL na lata 2015-2024.

W w/w opracowaniu zinwentaryzowano wówczas 4 leśne siedliska przyrodnicze i 3 siedliska nieleśne o łącznej powierzchni 882,69 ha. Ich stan określono w 3-stopniowej skali: A, B, C wg *Instrukcji wypełniania Standardowego formularza danych obszaru Natura 2000*. Najmniej jest siedlisk w najlepszym stanie A – zaledwie 0,43 ha. Zestawienie zinwentaryzowanych siedlisk przyrodniczych przedstawia poniżej tabela.

Tab. 66 Powierzchnia [ha] siedlisk przyrodniczych w leśnictwach z uwzględnieniem stanu (A, B, C) wg stanu na 01.01.2023 r

Stan w leśnictwach	Kod siedliska przyrodniczego						Razem
	Leśne			Nieleśne			
	9170	91E0	91F0	91T0	3150	4030	
Trynosy	2,78	9,92		0,76		2,28	15,74
B		2,60		0,54			3,14
C	2,78	7,32		0,22		2,28	12,60
Grudzie	282,24	29,39	6,91				318,54
B	15,01						15,01
C	267,23	29,39	6,91				303,53
Kalinowo	15,16	2,09	3,74			0,93	21,92
B	7,27	2,09					9,36
C	7,89		3,74			0,93	12,56
Biel	190,79	44,68					235,47
B	14,22	26,80					41,02
C	176,57	17,88					194,45
Nagoszewka	1,76	40,45					42,21
B		26,11					26,11
C	1,76	14,34					16,10
Turka	26,88	16,62		0,59			44,09
B		9,80		0,59			10,39
C	26,88	6,82					33,70
Antonowo	2,44	26,71					29,15
B	0,69	8,86					9,55
C	1,75	17,85					19,60
Orło	6,74	18,85		0,17			25,76
A	0,43						0,43
B	1,92	4,19		0,17			6,28
C	4,39	14,66					19,05
Osuchowa	2,07	22,72					24,79
B		11,70					11,70
C	2,07	11,02					13,09
Nowiny	8,42	7,18	1,36			2,13	19,09
C	8,42	7,18	1,36			2,13	19,09
Brzostowa	102,07		0,92		2,08		105,93
B	4,52		0,51				5,03
C	97,55		0,41		2,08	0,86	100,90
Nadleśnictwo	641,35	218,61	12,93	1,52	2,08	2,28	882,69

Nadleśnictwo prowadzi szczególne zabiegi hodowlane i ochronne dostosowane do ich potrzeb i celów ochrony w/w siedlisk.

8.2. Pomniki przyrody

W poniższej tabeli (stan na 01.01.2024 r.) zestawiono dane o pomnikach przyrody znajdujących się na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka. Liczba pomników przyrody wynosi 5 sztuk, w tym znajdują się 2 pomniki przyrody stanowiące grupy drzew. Szczegóły dotyczące pomników przyrody zawarte są w tabeli nr 8.

Aktualnymi aktami prawnymi ustanawiającymi pomniki przyrody są Rozporządzenia Nr 12 i 13 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 r.

Tab. 67 Zestawienie danych dot. pomników przyrody znajdujących się na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka (stan na 01.01.2024r.)

Lp.	Nr rejestru woj.	Podstawa prawna	położenie			Opis Obiektu
			Oddział - poddział	Lesnictwo	Gmina	Rodzaj
1	4	Rozporządzenie nr 12 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu ostrowskiego	196 d	Orło	Zaręby Kościelne	Dąb szypułkowy - 3 szt.
2	5	Rozporządzenie nr 13 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu ostrowskiego	183 m	Orło	Brok	Dąb szypułkowy
3	7		141 l	Brzostowa	Brok	Dąb szypułkowy
4	13		8 k	Turka	Ostrów Mazowiecka	Modrzew europejski - 14 szt.
5	23		30 f	Turka	Ostrów Mazowiecka	Sosna pospolita

Na podstawie uchwały Rady Gminy Brok z dnia 29 marca 2019 roku zniesiono status pomnika przyrody – lipę szerokolistną *Tilia platyphyllos* w leśnictwie Turka – oddział 23C (działka ew. 1417, ob. Ew. Kaczkowo Stare).

8.3. Ochrona gatunkowa

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka prowadzi ewidencję rozpoznanych i zlokalizowanych roślin rzadkich i objętych ochroną. Dane, którymi dysponuje Nadleśnictwo dotyczą, lokalizacji, wielkości płątów lub liczby sztuk oraz gatunku. Lista ta jest aktualizowana rokrocznie (zestawienie potwierdzonych przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka stanowisk zwierząt i roślin zawarto w załącznikach

nr 1 i nr 2 do Referatu). Pracownicy Służby Leśnej tymczasowo oznakowują te przedmioty ochrony, aby firmy wykonujące prace z zakresu zagospodarowania lasu i pozyskania drewna w okresie ich wykonywanych zwracali szczególną uwagę na te osobniki w celu dopełnienia wymagań z zakresu ochrony gatunkowej.

Szczególną ochroną są także objęte drzewa dziuplaste i drzewa z wybudowanymi gniazdami ptasimi, będące istotnym elementem umożliwiającym bytowanie dzikiego ptactwa.

Poniżej przedstawiono informacje dot. występowania na gruntach Nadleśnictwa chronionych gatunków uzyskanych z corocznie weryfikowanego przez Nadleśnictwo wykazu gatunków chronionych oraz wykorzystano informacje z bazy INVENT, czyli inwentaryzacji wykonanej w latach 2006-2007 przez Lasy Państwowe. Ponadto część informacji o występowaniu chronionych gatunków uzyskano także podczas taksacji drzewostanów w terenie oraz dostępnych inwentaryzacji przeprowadzonych dla obszarów Natura 2000 (OSO Dolnej Narwi, OSO Puszcza Biała).

Tab. 68 Zestawienie liczby gatunków stwierdzonych, bądź występujących z dużym prawdopodobieństwem na gruntach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (stan na 01.01.2015 r.).

Grupa systematyczna	Łączna liczba stwierdzonych gatunków	Ochrona ścisła	Ochrona częściowa	Gatunki Natura 2000	Gatunki z Czerwonej Księgi lub Czerwonej Listy
Rośliny	23	3	20	1	1
Grzyby	2	-	2	-	1
Bezkręgowce	2	-	2	-	-
Płazy	11	6	5	2	2
Gady	5	-	5	-	-
Ptaki	100	99	1	24	9
Ssaki	8	2	6	3	-

8.3.1. Ochrona gatunkowa roślin i porostów

Aktualnie wg. stanu na 30.09.2023 r. na gruntach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka występuje 16 roślin pod ochroną częściową: widłak goździsty, widłak spłaszczony, widłak jałowcowaty, chrobotki (niektóre gatunki), gruszyczki, kocanka piaskowa, kruszczyk szerokolistny, kukułka szerokolistna, miodownik melisowaty, modrzaczek siny, orlik pospolity, podkolan biały, pomocnik baldaszkowy, torfowce, turówka leśna, wawrzynek wilczelyko, porost płucnica islandzka; 4 pod ochroną

ścislą: chrobotki (niektóre gatunki), lilia złotogłów, mącznica lekarska oraz sasanka otwarta. Spośród chronionych gatunków roślin i porostów 7 z nich znajduje się na Czerwonej Liście Porostów Wymarłych i Zagrożonych w Polsce oraz na Polskiej Czerwonej Liście Paprotników i Roślin Kwiatowych.

8.3.2. Ochrona gatunkowa zwierząt

Aktualnie wg. stanu na 30.09.2023 r. na gruntach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka występuje 6 gatunków objętych ochroną, z czego 4 objęte są ochroną ścisłą: żuraw, bielik, traszka grzebieniasta i kumak nizinny, a 2 objęte ochroną częściową: bóbr i wydra.

8.3.3. Ochrona strefowa

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka w dniu 17.10.2023 r. na podstawie decyzji WPN-I.6442.8.2023.MK.3 uchwalono strefę całorocznej i okresowej ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika *Haliaeetus albicilla*. Strefa ochrony całorocznej wynosi 9,84 ha, a strefa ochrony okresowej 66,34 ha. Strefa zlokalizowana jest w leśnictwie Orło.

W granicach stref ochrony obowiązują ograniczenia w gospodarowaniu ustalone w Ustawie o ochronie przyrody i zgodnie z nimi w strefach ochrony, bez zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska zabrania się:

- 1) przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;
- 2) wycinania drzew lub krzewów;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;
- 4) wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji.

Ograniczenia te obowiązują w strefie ochrony całorocznej przez cały rok, a w strefach ochrony okresowej dla bielika: od 1 stycznia do 31 lipca.

Wszystkie działania w w/w strefie nadleśnictwo prowadzi zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

Na początku omawianego dziesięciolecia 2015 – 2024 w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka istniały 3 strefy ochrony całorocznej i okresowej bociana czarnego *Ciconia nigra*.

W leśnictwie Nagoszewka od roku 2006 (strefa ochrony całorocznej 5,74 ha, strefa ochrony okresowej 24,52 ha), w leśnictwie Orło od roku 2003 (strefa ochrony całorocznej 4,51 ha, strefa ochrony okresowej 19,52 ha) oraz w leśnictwie Osuchowa od roku 2003 (strefa ochrony całorocznej 7,31 ha, strefa ochrony okresowej 40,06 ha). Wszystkie zostały zniesione 11 czerwca 2019 roku na podstawie 3 oddzielnych Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

8.4. Ocena realizacji Programu Ochrony Przyrody oraz zadań wynikających z planów ochrony dla obiektów, dla których takie plany zostały zatwierdzone

W trakcie PUL na lata 2015-2024 odpowiednio były realizowane wytyczne i zalecenia wynikające z Programu Ochrony Przyrody i Prognozy Oddziaływania PUL oraz Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000, ograniczające negatywne oddziaływanie prac gospodarczych na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione.

8.4.1 Realizacja wytycznych i zaleceń wynikających z Programu Ochrony Przyrody i Prognozy Oddziaływania PUL

Realizację wytycznych i zaleceń wynikających z Programu Ochrony Przyrody i Prognozy Oddziaływania PUL przedstawia poniższa tabela.

Tab. 69 Realizacja wytycznych i zaleceń zawartych w Programie Ochrony Przyrody i Prognozy Oddziaływania PUL

Możliwe negatywne oddziaływanie PUL	Zapisy projektu Programu Ochrony Przyrody oraz Prognozy Oddziaływania PUL ograniczające negatywne oddziaływanie na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione	Realizacja zapisów Programu Ochrony Przyrody oraz Prognozy Oddziaływania PUL ograniczające negatywne oddziaływanie na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione
Zniekształcenie fragmentów łąg olsowych i olszowo-jesionowych (91E0)	Niezależnie od sposobu zaplanowanego usunięcia drzewostanu (rodzaju rębni), niezwykle istotny na siedliskach łągowych jest sposób przygotowania gleby pod odnowienie. Zaleca się przygotowanie gleby w sposób nie naruszający mikroreliefu powierzchni, to znaczy nie wykonywanie rabat, rabatowalków, głębokich bruzd czy wreszcie kopców i dołków. Wykonanie tego rodzaju przekształceń powoduje powstanie lokalnych wyniesień, na które wkraczają gatunki grądowe, oraz lokalnych podtopień w bruzdach, sprzyjających rozwojowi gatunków olsowych. Preferowanym sposobem przygotowania powierzchni powinny być	Na siedliska 91E0 nie wykonuje się przygotowania gleby np. poprzez rabatowalki, głębokie bruzdy. Preferowany jest brak przygotowania lub wykonanie talerzy i sadzenie pod świder.

	zatem talerze lub pasy zruszonej darni, a najlepiej aby odnowienie w miarę możliwości odbywało się bez przygotowania gleby	
	Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów	Stosuje się składy gatunkowe odpowiadające TD z uwagą, że do ustąpienia choroby jesionu gatunek ten zastępowany jest innymi wskazanymi w PUL.
	W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych) oraz drzew dziuplastych. Nie może to jednak kolidować z wymogami bezpieczeństwa ludzi i ochrony lasu	Na powierzchniach zabiegów pielęgnacyjnych oraz zrębowych pozostawia się kępy starodrzewu do naturalnego rozpadu (zręby) oraz oznakowane drzewa dziuplaste i drzewa martwe.
	W przypadku istniejących rowów bądź cieków, można rozważyć możliwość budowy zastawek regulujących poziom wody, opóźniających wiosenny odpływ ale niedopuszczających do zbyt długiego zabagnienia.	W bieżącym PUL nie wykonywano w nadleśnictwie prac związanych z budową zastawek.
Zniekształcenie fragmentów grądów subkontynentalnych (9170)	Pielęgnowanie drzewostanów powinno być stosowane w dotychczasowej formie, z uwzględnieniem popierania cennych gatunków liściastych w tym np. wiązów, topól rodzimych, osik, klonu, graba, lipy a zmniejszaniem występowania buka i modrzewia	W trzebieżach popierane są cenne gatunki liściaste w tym np. wiązy, topole rodzime, osiki, klony, graby, lipy, a zmniejszane jest występowanie buka i modrzewia.
	W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych), wybranych egzemplarzy starych drzew, drzew obumarłych oraz drzew dziuplastych. Nie może to jednak kolidować z wymogami bezpieczeństwa ludzi i ochrony lasu	Na powierzchniach zabiegów pielęgnacyjnych oraz zrębowych pozostawia się kępy starodrzewu do naturalnego rozpadu (zręby) oraz oznakowane drzewa dziuplaste i drzewa martwe.
	Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów i prowadzić przebudowę fragmentów niedostosowanych do siedliska	Stosowane są składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów i zgodnie z zapisami PUL oraz prowadzi się przebudowę fragmentów niedostosowanych do siedliska.
Zaburzenie warunków występowania nieleśnych siedlisk przyrodniczych (dotyczy siedliska 3150)	Przy wykonywaniu rębni wokół siedlisk należy pozostawić strefę buforową o szerokości 10–30 m, jako zabezpieczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania sąsiedztwa na to siedliska.	Nie wykonywano zrębów wokół siedliska 3150.
Zarastanie nieleśnych siedlisk przyrodniczych (dotyczy siedliska 4030)	W celu utrzymania siedlisk zaleca się usuwanie nalotu drzew i krzewów.	Usuwanie nalotów i krzewów wykonywano w 2015 r. i 2023r. stosownie do potrzeb siedliska.
Zniekształcenie nieleśnych siedlisk przyrodniczych (dotyczy 6410, 6510)	Wykaszanie raz lub dwa razy w roku	Duża część gruntów tj. 23,49 ha wydzierżawiona jest na podstawie umów dzierżawy, w których jest zapis o obowiązku wykaszania siedlisk przyrodniczych. Realizacja umów jest corocznie weryfikowana w Nadleśnictwie pod względem zgodności z zapisami umów. Nadleśnictwo wykonało koszenie na pow. 6,55 ha. Na pozostałej powierzchni koszenie nie jest możliwe z powodu: - niedostępności np. grunt podmokły, brak dojazdu, - istnienia zadrzewień śródpolnych, - braku siedliska, który został stwierdzony jeszcze przed pracami fitosocjologicznymi.

		Weryfikacja siedlisk przyrodniczych w ramach prac fitosocjologicznych prowadzonych w 2022 r. w nadleśnictwie potwierdziła wnioski nadleśnictwa i wykazała, że na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie będzie lokalizowane siedlisko 6410, natomiast siedlisko 6510 zmniejszy się do wielkości 3,92 ha (całość jest dzierzawiona przez osoby fizyczne) i wykazana.
Zniszczenie lub degradacja (w wyniku zmian siedliskowych) stanowisk chronionych gatunków roślin	Nie należy zakładać gniazd oraz wykonywać cięć zupełnych lub uprzątających w miejscach występowania stanowisk chronionych gatunków. Należy – zgodnie z Zasadami hodowli lasu – pozostawiać kępy drzewostanu o wielkości min. 6 arów wokół stanowisk gatunków chronionych. Jeżeli projektowany zabieg rębni zupełnej lub złożonej obejmuje powierzchnię z występującymi gatunkami chronionymi jak np.: kocanki piaskowe, mącznica, lekarska, pomocnik baldaszkowy, widłak spłaszczony, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, sasanka otwarta, chrobotki, pierwiosnek wyniosły, wawrzynek wilczczyko, lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, podkolan biały, należy wokół stanowisk tych gatunków pozostawić kępy drzewostanu o wielkości min. 6 arów. Drzewa w tych kępach powinny być utrzymane do ich biologicznej śmierci. W przypadku chrobotków (płaty o wielkości powyżej 5 m ²), mącznicy lekarskiej, pomocnika baldaszkowego, sasanki otwartej, można nie pozostawiać kęp drzewostanu wokół ich stanowisk, jednakże wówczas należy po pierwsze: zapewnić całkowitą ochronę płatu przed zniszczeniem podczas prac leśnych, a po drugie: w strefie do 3 m od granic płatu z chronionym gatunkiem nie wykonywać przygotowania gleby ani sztucznego odnowienia, a pojawiające się odnowienie naturalne usuwać podczas zabiegów pielęgnacyjnych (powierzchnia powinna trwale funkcjonować jako niewielka luka). Jeżeli w wydzieleniu objętym zabiegiem rębnym występuje wiele stanowisk (płatów) chronionych gatunków, to wówczas ochroną w postaci kęp drzewostanu można objąć jedynie 2–3 najliczniejsze lub największe stanowiska w wydzieleniu.	Nadleśnictwo nie zakłada gniazd oraz nie wykonuje cięć zupełnych lub uprzątających w miejscach występowania stanowisk chronionych gatunków. Jeżeli na powierzchni, na której prowadzona jest rębnia znajduje się gatunek chroniony wówczas pozostawiana jest w tym miejsce kępa starodrzewia.
Zniszczenie lub uszkodzenie stanowisk chronionych gatunków roślin (w trakcie prac leśnych)	W miarę możliwości organizacyjnych należy wykonywać prace w obrębie stanowiska w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej oraz nie lokalizować w pobliżu stanowiska szlaków operacyjnych. Należy projektować oraz wykorzystywać stałe szlaki zrywkowe. W czasie wykonywania prac konieczna jest ochrona stanowisk poprzez ich oznakowanie lub zapewnienie nadzoru nad prowadzonymi pracami	W trakcie prac gospodarczych stanowiska roślin chronionych są osłaniane przed zniszczeniem. Stanowiska roślin chronionych są oznakowanie przed wejściem ZUL na powierzchnię, a miejsca ich występowania wskazane są ZUL. Stosowne informacje wymienione są w zleceniach.
Zubożenie miejsc występowania płazów i gadów	Należy zabezpieczyć wykorzystywane przez poszczególne gatunki siedliska i miejsca schronienia. Można to realizować np. poprzez niewykonywanie mechanicznego przygotowania gleby (w szczególności głębokiego – rabaty) w odległości 10–30 m od zbiornika wodnego lub bagienka w którym lęgą się płazy oraz pozostawianie w tej strefie (w sąsiadujących pododdziałach) leżących karp, stert głazów itp. jako miejsc zimowania płazów i gadów	Nadleśnictwo pozostawiało wzdłuż cieków i zbiorników wodnych pasy drzewostanów oraz nie wykonywało mechanicznego przygotowania gleby w strefie przylegającej do cieków i zbiorników wodnych.
Zaburzenie stosunków wodnych, zwłaszcza w przypadku cennych	Nie powinno się dopuszczać do budowy nowych urządzeń melioracyjnych, chyba że urządzenia te będą zaopatrzone w systemy regulacji przepływu wód (zastawki, bystrza itp.). Rowy przebiegające przez tereny bagienne (olsy, bory bagienne) nie powinny być	Od 2015 r. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka nie wybudowało żadnych nowych urządzeń melioracyjnych.

siedlisk przyrodniczych	oczyszczane i należy dopuścić do ich spontanicznego zarośnięcia chyba, że działanie takie wpłynęłoby negatywnie na tereny sąsiednie np. nastąpiłoby zalanie łąk prywatnych	
-------------------------	--	--

8.4.2 Realizacja celów i działań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Wykaz aktów prawnych zawierających plany zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000:

- ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE, REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W LUBLINIE z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011.
- ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE, REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W LUBLINIE z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001 z późn. zm.
- ZARZĄDZENIE NR 15 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 z późn. zm. Ostatnia zmiana wprowadzona została Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 stycznia 2024 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007

Dla obszarów Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 oraz Dolina Dolnego Bugu PLB 140001 w/w zarządzeniach brak wskazań ochronnych dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.

Zestawienie celów i działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 przedstawia poniższa tabela.

Tab.70 Zestawienie celów i działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała Puszcza Biała PLB140007

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	Działanie ochronne (PZO z dn. 5.09.2014 r.)	Działanie ochronne (PZO z dn. 29.10.2014 r.)	Działanie ochronne (PZO z dn. 4 maja 2016 r.)	Cele działań ochronnych (PZO z dn. 22.01.2024 r.)	Realizacja
A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	<p>Utrzymanie liczebności bociana czarnego na aktualnym poziomie (10 par), ewentualne zwiększenie liczebności poprzez ochronę potencjalnych miejsc lęgowych.</p> <p>Utrzymanie aktualnej powierzchni żerowisk bociana czarnego, zabezpieczenie właściwej struktury przestrzennej żerowisk.</p>	<p>Lasy Państwowe: Zapewnienie co najmniej 10% udziału drzewostanów ponad 80 letnich w granicach wyróżnionych arealów gatunku w każdym Nadleśnictwie. Udział ten powinien być rozliczany w skali wszystkich arealów w nadleśnictwie, analiza wykonywana podczas sporządzania planu urządzenia lasu.</p> <p>Podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży należy pozostawiać, jako przestoje, egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm.</p> <p>W przypadku, gdy liczba takich drzew w wydzieleniu jest znaczna, należy pozostawiać na 1 ha 3-6 takich drzew.</p> <p>Uwaga! Drzew takich nie należy pozostawiać w wyznaczonych blokach upraw pochodnych.</p> <p>Coroczna kontrola zasiedlenia oraz stanu gniazd bociana czarnego. Należy wykonać dwie kontrole w roku; pierwsza w okresie 01-20 maja w celu</p>	Zmiana treści PZO nie dotyczy nadleśnictwa	<p>Podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży należy pozostawiać, jako przestoje, egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm. W przypadku, gdy liczba takich drzew w wydzieleniu jest znaczna, należy pozostawiać na 1 ha 3-6 takich drzew.</p> <p>Uwaga! Drzew takich nie należy pozostawiać w wyznaczonych blokach upraw pochodnych.</p> <p>Coroczna kontrola zasiedlenia oraz stanu gniazd bociana czarnego. Należy wykonać dwie kontrole w roku; pierwsza w okresie 01-20 maja w celu określenia czy gniazdo jest zasiedlone. Druga kontrola w lipcu, najlepiej pomiędzy 10 a 20 dniem miesiąca, celu określenie efektu lęgu. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. (Na podstawie porozumienia RDOŚ – Nadleśnictwo)</p>	<p>Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par (stan niezadowolający – U1). Utrzymanie zidentyfikowanych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, o powierzchni 10 000 ha (stan właściwy – FV).</p>	<p>1)Udziału drzewostanów ponad 80 letnich w nadleśnictwie wg. stanu na dzień 20.08.2024 r. wynosi 5149,66 ha tj. 27% gruntów leśnych</p> <p>2) Podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży pozostawiane są, jako przestoje, egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm. W cięciach rębnych jest to realizowane poprzez pozostawianie kęp starodrzewia, stanowiących 5% powierzchni.</p> <p>3)W trakcie funkcjonowania stref ochronnych nadleśnictwo prowadziło kontrolę zasiedlenia oraz stanu gniazd bociana czarnego. Na tą okoliczność leśniczowie sporządzali notatki służbowe Od 1.01.2015 r. do dnia wydania decyzji o wygaśnięciu ochrony strefowej żadne z gniazd nie było zasiedlone.</p>

		określenia czy gniazdo jest zasiedlone. Druga kontrola w lipcu, najlepiej pomiędzy 10 a 20 dniem miesiąca, celu określenie efektu lęgu. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.				
A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Utrzymanie w granicach obszaru Natura 2000 odpowiedniego udziału siedlisk optymalnych dla lelka w postaci zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat. Powierzchnia takich siedlisk w granicach obszaru powinna wynosić co najmniej 2500 ha. W poszczególnych latach dopuszczalne jest zmniejszenie tej powierzchni o maksymalnie 10% w stosunku do stanu docelowego.	Planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębnego w danym roku.		Planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębnego w danym roku	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 100 par (stan właściwy – FV). Utrzymanie zidentyfikowanych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat), o powierzchni 2500 ha (stan właściwy – FV).	W latach 2015-2024 na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego wykonano jedynie 5,30 ha rębni złożonych, pozostałe rębnie na w/w siedliskach to rębnie zupełne.
A236 Dzięciol czarny <i>Dryocopus martius</i>	Poprawa warunków siedliskowych poprzez zwiększenie udziału dogodnych miejsc lęgowych w postaci drzew dziuplastych lub drzew gatunków o miękkim drewnie (głównie: lipa, osika, topola, wierzba) w ilości co najmniej 5-10 sztuk/ha i grubości powyżej 30 cm.	Pozostawianie w lesie drzew dziuplastych oraz drzew grubych, o pierśnicy powyżej 30 cm grubości. Łączny udział drzew dziuplastych oraz drzew o pierśnicy ponad 30 cm grubości powinien mieścić się w granicach 5-10 sztuk/1 ha. Pozostawiane powinny być szczególnie gatunki takie jak: osika, lipa, topola, wierzba, a w przypadku ich braku również i pozostałe. W przypadku wykonywania		Pozostawianie w lesie drzew dziuplastych oraz drzew grubych, o pierśnicy powyżej 30 cm grubości. Łączny udział drzew dziuplastych oraz drzew o pierśnicy ponad 30 cm grubości powinien mieścić się w granicach 5-10 sztuk/1 ha. Pozostawiane powinny być szczególnie gatunki takie jak: osika, lipa, topola, wierzba, a w przypadku ich braku również i pozostałe. W przypadku wykonywania	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 300 par (stan właściwy – FV). Utrzymanie zidentyfikowanych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w tym lasów z drzewostanem 75 i więcej lat, o powierzchni 20 000 ha (stan właściwy – FV).	1) Podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży pozostawiane są jako przestoje, egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm. W cięciach rębnych jest to realizowane poprzez pozostawianie kęp starodrzewia, stanowiących 5% powierzchni. W trzebieżach pozostawiane są lipy, osiki, wierzby itp.

		<p>zrębów pełnych drzewa takie można pozostawić w formie kępy o powierzchni kilku arów.</p> <p>Bezpośrednio, maksymalnie na 5 dni przed wykonaniem w terenie zabiegu w wydzieleniach gdzie przeciętna pierśnica drzewostanu wynosi ponad 20 cm, należy przeprowadzić przegląd drzewostanu pod kątem stwierdzenia łęgów dzięcioła czarnego. Przegląd odbywa się poprzez obejście całego wydzielenia po równoległych trasach odległych od siebie o maksymalnie 50 m oraz nasłuch i obserwację. W przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzewa, należy odłożyć wykonanie zabiegu przynajmniej na części wydzielenia w promieniu do 50 m od dziupli na okres poza łęgowy (sierpień-luty).</p>		<p>zrębów pełnych drzewa takie można pozostawić w formie kępy o powierzchni kilku arów.</p> <p>Bezpośrednio, maksymalnie na 5 dni przed wykonaniem w terenie zabiegu w wydzieleniach gdzie przeciętna pierśnica drzewostanu wynosi ponad 20 cm, należy przeprowadzić przegląd drzewostanu pod kątem stwierdzenia łęgów dzięcioła czarnego. Przegląd odbywa się poprzez obejście całego wydzielenia po równoległych trasach odległych od siebie o maksymalnie 50 m oraz nasłuch i obserwację. W przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzewa, należy odłożyć wykonanie zabiegu przynajmniej na części wydzielenia w promieniu do 50 m od dziupli na okres poza łęgowy (sierpień-luty).</p>		<p>2) Bezpośrednio, maksymalnie na 5 dni przed wykonaniem w terenie zabiegu w wydzieleniach gdzie przeciętna pierśnica drzewostanu wynosi ponad 20 cm, przeprowadzane są przeglądy drzewostanów pod kątem stwierdzenia łęgów dzięcioła czarnego. W przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzewa, wykonanie zabiegu zostaje odłożone przynajmniej na części wydzielenia w promieniu do 50 m od dziupli na okres poza łęgowy (sierpień-luty).</p>
A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	<p>Utrzymanie w krajobrazie właściwego (na podstawie zaplanowanej inwentaryzacji) udziału siedlisk optymalnych dla lerki w postaci ubogich i piaszczystych gruntów zarastających murawami napiaskowymi i nalotami sosnowymi. Udział tych siedlisk (w odniesieniu do zainwentaryzowanego arealu) w skali obszaru nie powinien się zmniejszać. Utrzymanie w granicach</p>	<p>Planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lerki i lerki zrębów pełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębego w danym roku.</p>		<p>Planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lerki i lerki zrębów pełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębego w danym</p>	<p>Utrzymanie populacji łęgowej na poziomie minimum 800 par, z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie zidentyfikowanych i potencjalnych powierzchni siedlisk łęgowych i żerowiskowych, w tym ubogich i piaszczystych gruntów zarastających</p>	<p>W latach 2015-2024 na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego wykonano jedynie 5,30 ha rębni złożonych, pozostałe rębnie na w/w siedliskach to rębnie pełne.</p>

	<p>obszaru Natura 2000 odpowiedniego udziału siedlisk optymalnych dla leri w postaci zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat. Powierzchnia takich siedlisk w granicach obszaru powinna wynosić co najmniej 2500 ha. W poszczególnych latach dopuszczalne jest zmniejszenie tej powierzchni o maksymalnie 10% w stosunku do stanu docelowego. Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku.</p>				<p>murawami napiaskowymi i nalotami sosnowymi oraz zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat, o powierzchni 5000 ha (stan właściwy – FV).</p>	
--	--	--	--	--	---	--

9. Zadania z zakresu zagospodarowania turystycznego i edukacji

9.1. Zagospodarowanie turystyczne

Miejsca Postoju Pojazdów (MPP) i parking leśne .

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka znajdują się 3 miejsca postoju pojazdów, regularnie utrzymywane przez Nadleśnictwo oraz plac rekreacyjny w leśnictwie Orło

Szlaki turystyczne oraz miejsca pamięci

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka aktualnie wytyczono 2 szlaki turystyczne. Szlak rowerowy „VeloMazovia” przebiega przez leśnictwa Nowiny, Brzostowa i Orło. Pieszy „Szlak Powstania Styczniowego Puszczy Białej” przebiega przez leśnictwa Nowiny i Osuchowa. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka posiada 8 ścieżek rowerowych na zarządzanym przez siebie terenie, dwie ścieżki edukacyjne pn.: „Okiem Pszczoły” i „Leśny Ogród Zmysłów” oraz szlak konny zlokalizowany w leśnictwie Orło.

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 59 obiektów, w tym: miejsca pamięci kapliczki, krzyże, pomniki, mogiły, cmentarze, obeliski etc., nad którymi trzymają pieczę miejscowi leśnicy. Dodatkowo z okazji 100 lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę powstał obiekt pn. „Polonia Restituta” w leśnictwie Antonowo, pomnik im. prof. Jana Szyszki w leśnictwie Nowiny oraz pomnik 100 – lecia Lasów Państwowych przy siedzibie nadleśnictwa.

Atrakcje turystyczne i rekreacyjne

Obszary leśne położone na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka są licznie odwiedzane przez mieszkańców pobliskich miejscowości, a także osoby przyjezdne, szczególnie w sezonie letnim. Turystom oferuje się spektrum szlaków turystycznych: pieszych, konnych i rowerowych.

Większość szlaków usytuowana jest w południowej i centralnej części zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka posiada 4 wiaty (leśnictwo Brzostowa, leśnictwo Antonowo, leśnictwo Kalinowo i leśnictwo Orło).

W ostatnich latach Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka przystąpiło do programu Lasów Państwowych pt. „Zanocuj w lesie”. Mając na uwadze to, że lasy pełnią m.in. funkcje społeczne i następują zmiany w sposobie korzystania z lasów przez turystów, Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka zachęca do korzystania z programu „Zanocuj w

lesie”. Na terenie leśnictwa Orło został wyznaczony obszar około 1350 ha udostępniony miłośnikom bushcraftu i surwiwalu oraz turystom chcącym po prostu przenocować w lesie „na dziko” bez zbędnej infrastruktury.

9.2. Edukacja przyrodniczo-leśna

Zrealizowane przedsięwzięcia z zakresu prowadzonej edukacji leśnej społeczeństwa w ubiegłym 10-leciu, założenia prowadzonej edukacji leśnej zostały w pełni zrealizowane, pomimo nie zawsze wystarczających środków własnych. Głównymi zadaniami edukacji przyrodniczo-leśnej było propagowanie wiedzy wśród społeczeństwa o funkcjach lasu oraz promowanie współczesnego leśnictwa, kultury, tradycji i historii leśnej. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka w edukacji leśnej społeczeństwa skupiało wszystkie grupy wiekowe osób, począwszy od najmłodszych pokoleń w przedszkolach, po szkoły podstawowe i średnie aż do edukacji dojrzałego społeczeństwa, w tym Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Taki przekrój edukacji leśnej był możliwy dzięki zaangażowaniu wielu organizacji, samorządów oraz pracowników. Największą grupę osób korzystających z zajęć edukacyjnych stanowiły najmłodsze dzieci – przedszkola oraz uczniowie szkół podstawowych. Zajęcia odbywały się w charakterze kameralnym, w klasach i salach szkolnych oraz w terenie, pośród naturalnego otoczenia. Najwięcej zajęć przeprowadzano w szkołach i przedszkolach w odpowiedzi na potrzeby lokalnych placówek i własnych inicjatyw nadleśnictwa. Pracownicy nadleśnictwa większość zajęć terenowych prowadzili w leśnictwie Orło, wykorzystując obiekty edukacyjne znajdujące się w tym leśnictwie. Częstą formą edukacji w sezonach letnim był aktywny udział i wystawianie stoisk edukacyjno – promocyjnych na festynach, zawodach sportowych, piknikach, Dniach Dziecka, dożynkach i innych wydarzeniach o charakterze publicznym o szerokim spektrum odbiorców.

9.3. Udział edukatorów w organizowanych konkursach o zasięgu lokalnym

✓ Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom” (OTWP) ma na celu popularyzowanie przepisów i kształtowanie umiejętności w zakresie ochrony ludności, ekologii, ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej. W szczególności służy popularyzowaniu wśród dzieci i młodzieży wiedzy ze znajomości przepisów przeciwpożarowych, zasad postępowania na wypadek pożaru, praktycznych umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym,

wiedzy na temat techniki pożarniczej, organizacji ochrony przeciwpożarowej, szeroko rozumianego ratownictwa oraz wiedzy z zakresu bezpieczeństwa powszechnego, a także historii i tradycji ruchu strażackiego.,

✓ Udział w konkursach z zakresu wiedzy o lesie w miejscowych szkołach podstawowych.

Inne wydarzenia edukacyjne:

„Drzewko za makulaturę” - W ramach akcji, pracownicy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, Zakładu Gospodarki Komunalnej i Tygodnika Ostrołęckiego w zamian za dostarczony sprzęt elektroniczny wydawali sadzonki drzew gatunków leśnych.

✓ Akcja „Sprzątanie świata” i #sprzątaMY - Wydarzenia organizowane niemalże rokrocznie z podmiotami z zasięgu działania Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka i z poza terytorium, dla podmiotów takich jak Bank Gospodarstwa Krajowego, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Ostrowi Mazowieckiej, 22 Wojskowy Ośrodek Kartograficzny w Komorowie, Zakład Gospodarki Komunalne, Państwowa Straż Pożarna w Ostrowi Mazowieckiej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta w Ostrowi Mazowieckiej.

✓ Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka od początku istnienia wspiera Ogólnopolską akcją #sadziMY –jesienią oraz na wiosnę pracownicy nadleśnictwa przekazują i zachęcają mieszkańców do posadzenia swojego drzewka. Podczas akcji wykonywano edukację przyrodniczo-leśną z dendrobotaniki i sadzenia drzew.

✓ Konkurs Kulinaryny dla Kół Gospodyń Wiejskich pn. „Bitwa Regionów”. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka aktywnie włączało się w akcję promowania konkursu kulinarnego. Na tą okazję przygotowano stanowisko edukacyjno-promocyjne. Wśród uczestników promowano zrównoważoną gospodarkę leśną.

✓ Organizacja, współorganizacja, uczestnictwo, udostępnianie terenu leśnego podczas przeprowadzania zawodów, biegowych i rowerowych na terenie Nadleśnictwa, kilka razy w roku w dziesięcioleciu 2015-2024, min. „Leśna Dycha Św. Rocha” Bieg Pamięci Absolwentów Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie/Ostrowi Mazowieckiej”, Bieg „Tropem Wilczym”, Bieg po choinkę, Bieg Zbiega, Zawody w rowerowej jeździe na orientację,

✓ Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka współorganizuje „Hubertusa Węgrowskiego” co roku na terenie „OHZ” Brok.

- ✓ Budowa i prowadzenie aktywnej edukacji przyrodniczo leśnej na terenie „Leśnego Ogrodu Zmysłów” dla dzieci, młodzieży, seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami terapeutycznymi. Spotkania zielarskie.
- ✓ Aktywny udział w życiu szkół np. stoiska edukacyjne podczas uroczystości w szkołach z okazji okrągłych jubileuszy, czytanie dyktand w szkolnych konkursach ortograficznych.
- ✓ Plener Malarski z UTW w Ostrowi Mazowieckiej,
- ✓ Festiwal Kultury Łowieckiej w Ostrowi Mazowieckiej.

9.4. Współpraca z uczelniami wyższymi oraz placówkami naukowymi

- ✓ Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
- ✓ Uniwersytet Trzeciego Wieku w Ostrowi Mazowieckiej,
- ✓ Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Wydział Leśny,
- ✓ Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- ✓ Instytut Badawczy Leśnictwa.

9.5. Współpraca z mediami

- ✓ Ostrowski Portal Internetowy,
- ✓ Tygodnik Ostrołęcki,
- ✓ Ostrów TV
- ✓ Tuba Wyszkowa,
- ✓ OstrowMaz24
- ✓ TVP 2
- ✓ Radio Dla Ciebie.

9.6. Prace badawcze prowadzone na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

- prof. Bogdan Brzeziecki SGGW w Warszawie, realizacji projektu badawczego FN -INL – 750200 pt: „Optymalizacja więzby sadzenia i form zmieszania w mieszanych drzewostanach sosnowo-dębowych”
- ✓ Jan Radwan - grant badawczy pt: „Koewolucja gospodarz-pasożyt w strefie wtórnego kontaktu: konsekwencje dla przepływu genów i epidemiologii”

Załączniki:

1. Zestawienie potwierdzonych przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka stanowisk roślin i grzybów chronionych
2. Zestawienie potwierdzonych przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka stanowisk zwierząt chronionych.

Tabela 54. Tabela instrukcyjna nr IX . Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem. Stan na 31 grudnia 2024

Rok kalendarzowy	Użytki														
	rębne						przedrębne								ogółem
	ha	m3	przygodne m3	CSS	pozostałe rębne m3	razem 3	czyszczenia		trzebieże wczesne		trzebieże późne		przygodne	razem	
							ha	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17
2015	249,63	55 936,64	639,14	522,27	1285,78	58 383,83	0	133,75	325,97	7 641,16	905,32	25 075,92	3 338,16	36 188,99	94 572,82
2016	157,99	33 445,84	826,94	3 798,91	2463,88	40 535,57	0	37,76	198,51	5 330,08	1 144,52	33 554,22	2 751,02	41 673,08	82 208,65
2017	173,78	39 205,81	1 955,62	2 766,29	427,47	44 355,19	0	67,97	218,32	7 420,91	1 109,22	41 965,10	3 060,72	52 514,70	96 869,89
2018	193,94	41 606,23	1 761,32	379,17	1952,46	45 699,18	0	14,45	196,11	7 040,40	965,35	42 099,17	2 615,56	51 769,58	97 468,76
2019	135,3	36 497,22	1 682,36	1 073,18	2671,76	41 924,52	0	24,28	185,31	7 096,27	985,92	41 510,27	3 662,16	52 292,98	94 217,50
2020	169,68	41 759,92	2 412,59	162,34	2059,44	46 394,29	0	40	126,79	4 561,00	761,03	33 415,24	16 023,17	54 039,41	100 433,70
2021	171,75	45 050,22	423,55	710,06	1525,35	47 709,18	0	0,96	109,00	3 268,08	1 029,27	44 986,91	1 757,68	50 013,63	97 722,81
2022	135,49	34 476,98	1 633,66	896,67	1071,61	38 078,92	0	0	97,14	3 914,07	1 005,55	51 210,50	13 024,92	68 149,49	106 228,41
2023	195,33	47 252,61	846,95	222,85	904,16	49 226,57	0	6,98	136,62	4 955,02	1 337,22	60 681,84	3 375,91	69 019,75	118 246,32
2024	205,47	49306,49	370,23	2295,09	609,67	52581,48	0	50,63	165,18	5011,43	1413,44	66227,67	1354,14	72643,87	125 225,35
Razem	1788,36	424537,96	12552,36	12826,83	14971,58	464888,73	0	376,78	1758,95	56238,42	10656,84	440726,8	50963,44	548305,48	1 013 194,21
Etat za okres ubiegły	1 783,22	496 002,00	0,00	0,00	1 658,00	497 660,00	0	0	1754,61	77284	10718,92	472490	0	549 774,00	1 047 434,00
% wykonania	100,29%	85,59%	0,00%	0,00%	902,99%	93,41%	0,00%	0,00%	100,25%	72,77%	99,42%	93,28%	0,00%	99,73%	96,73%

2.2. Koreferat kierownika Zakładu Ochrony Lasu

**Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
ZESPÓŁ OCHRONY LASU W ŁODZI**

Łódź, 04 listopada 2024 r.

Znak: ZOL.3.6004.5.2024

Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Łodzi z zakresu ochrony lasu na Naradę Techniczno- Gospodarczą Planu Urządzania Lasu na lata 2025-2034 dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

1. Stałe ogniska gradacyjne na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka mają na dzień dzisiejszy tylko charakter potencjalny ze względu na brak pojawów gradacyjnych szkodników w ostatnich 20 latach. Spowodowane jest to między innymi wzrostem wieku drzewostanów oraz postępującą przebudową monolitów sosnowych na drzewostany mieszane. Nie mniej jednak położenie drzewostanów nadleśnictwa w pradolinie rzeki Bug na słabych siedliskach borowych predestynuje te tereny jako potencjalne miejsca występowania szkodników pierwotnych sosny. Historycznie powierzchnie ognisk gradacyjnych wyznaczonych ze względu na ich uporczywe występowanie oszacowano na 5300ha. (212 oddz.).

Większość ognisk gradacyjnych dotyczyła Barczatki sosnowki od której zagrożenie utrzymywało się na powierzchni 137 oddziałów nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Operacja zwalczania barczatki prowadzona była w roku jej intensywnego pojawu (2004) na powierzchni 127 oddziałów leśnych.

Druga w kolejności Brudnica mniszka - około 3425 ha. Szkodnik ten zwalczany był w roku 1998 na powierzchni 70 oddziałów leśnych, w obrębach leśnych: Grabownica i Brok. Ponowne jego masowe pojawienie zanotowano w roku 2004, gdy zagrożenie ze strony brudnicy stwierdzono na powierzchni 105 oddziałów leśnych. Nie podjęto w tamtym czasie zwalczania.

Zagrożenie od Strzygoni choinówki obejmuje łącznie ok 1000 ha. Owad ten zwalczany był na powierzchni 50 ha w roku 2000. Na powierzchni 875 ha wyznaczono ognisko gradacyjne Boreczników. Zabieg zwalczania tych owadów, ostatni raz przeprowadzono na powierzchni ok 500 ha (21 oddz.) w roku 1998.

Na obecny plan nie proponuje się wyznaczenia powierzchni stałych obszarów gradacyjnych.

2. Stan sanitarny drzewostanów nadleśnictwa należy określić jako dobry. Posusz uprzątany jest na bieżąco, a średnie pozyskanie za minione dziesięciolecie wynosiło **6875,07 m³/rok**, z czego **70% stanowiły złomy i wywroty**. Zwiększona ilość złomów i wywrotów w latach 2020 oraz 2022 to pokłosie huraganowych wiatrów które przetoczyły się przez kompleksy leśne nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka (załącznik nr. 1). W roku tym pozyskanie złomów, wywrotów i posuzu stanowiło 20,3% ogólnego pozyskania grubizny na tym obszarze. Szkody od wiatru w minionym 10-leciu stwierdzono na łącznej powierzchni 448,44 ha z czego 423,85 ha lasu zostało uszkodzone w roku 2020. W roku 2022 szkody były poważne, lecz rozproszone w drzewostanach.

Nadleśnictwo sprawnie uprząta wydzielający się posusz oraz złomy i wywroty, nie dopuszczając do deprecjacji surowca drzewnego oraz rozmnożenia szkodników wtórnych w drzewostanie. Wykaz pozyskanego posuszu z przedstawieniem graficznym znajduje się w załączniku nr. 1.

3. Z poważnym problemem nadleśnictwo mierzyło się **w roku 2018, kiedy to nastąpiło masowe pojawienie się smolika (*Pissodes castaneus*)** i intensywny żer jego larw na uprawach sosnowych. **Żer owada stwierdzono na łącznej powierzchni 451,0 ha upraw i młodników sosnowych.** Już w roku 2017 odnotowano zwiększone szkody wynikające z żerowania tego owada (56,7 ha). Skokowy przyrost jego liczebności wynikał z zaistnienia sprzyjających dla niego warunków. Łagodna zima na przełomie lat 2017/18, oraz **silne porażenie upraw sosnowych przez kompleks grzybów (*Lophodermium* sp.) osutkowych (45,98 ha wiosną roku 2018) umożliwiły szybką ekspansję owada.** Osłabione przez patogeny grzybowe sosny stały się atrakcyjną bazą żerową dla larw smolika do tego stopnia, że doprowadzał on swym żerem do przepadania upraw.

Na całej powierzchni wystąpienia owada podejmowano działania mające na celu zwalczanie zagrożenia. W roku następnym dzięki podjęciu zdecydowanych działań łącznie z przeorywaniem najbardziej zasiedlonych upraw, powierzchnia uszkodzeń spadła do poziomu 63,4 ha (rok 2019).

4. W latach 2017-2020 odnotowano wzmożone występowanie szeliniaka sosnowca (*Hylobius abietis*). Jego pojawienie i żer spowodowały największe szkody na powierzchni upraw w roku 2017 (41,1 ha). W latach następnych powierzchnie uszkadzane były nieco mniejsze (2018 – 32,4 ha, 2019 – 20,6 ha, 2020 – 20,8 ha) jednak równie kłopotliwe. Wystąpienie szeliniaka wiąże się z okresem suszy glebowej który panuje od roku 2015 na terenie środkowej polski. Mimo sporadycznych opadów które nawadniały wierzchnią warstwę gleby i ściogę, woda nie docierała do korzeni drzew. Efektem suszy było osłabienie roślin i upodatkowanie ich na ataki szkodników wtórnych.
5. Poważnym problemem, z którym zmagają się nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka jest masowe występowanie pędraków chrabąszczy na powierzchniach upraw leśnych. Żer pędraków, szczególnie starszych faz rozwojowych powoduje trudności w wyprowadzeniu odnowienia.

Już w roku 2016 obserwowane były pierwsze szkody na uprawach oraz docierały pierwsze sygnały z terenu leśnictw na temat wzmożonej aktywności chrabąszczy podczas rójki. Od tamtej pory szkody od pędraków zaewidencjonowano w roku 2019 (7158,2 ha) i w latach kolejnych (2020 – 63,4 ha, 2021 – 58,7 ha, 2023 – 21 ha). **W roku 2018 na terenie nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka powołane zostało uporczywe pędraczysko na łącznej powierzchni 7158 ha.** W latach 2020-2022 obserwowano silne rójki chrabąszcza kasztanowca podczas których wykonano agrolotnicze zabiegi ograniczające liczebność szkodnika. W roku 2020 zwalczano owada na powierzchni 1050 ha w drzewostanach leśnictw: Nowiny i Brzostowa, w roku następnym (2021) zabieg powtórzono w leśnictwie Brzostowa (200 ha) zaś w roku 2022 w drzewostanach leśnictwa Kalinowo opryskano 675 ha lasu. Ostatni zabieg miał miejsce w roku 2023 na powierzchni 1050 ha. Wykonane zabiegi miały wysoką skuteczność i przyczyniły się do zmniejszenia szkód oraz tendencji wzrostu populacji owada. **Ze względu na powyższe w roku 2023, zdecydowano o redukcji powierzchni uporczywego pędraczyska do 2153,31 ha.** Wykaz oddziałów wchodzących aktualnie w skład uporczywego pędraczyska znajduje się w załączniku nr. 5

Obecność chrabąszczy na omawianym terenie wymaga ciągłej obserwacji i bieżącego podejmowania decyzji w celu dokładnego rozpoznania populacji. Ze względu na powyższe ZOL Łódź zaleca od roku 2019 coroczne dodatkowe, wielkoobszarowe kontrole występowania szkodnika w glebie w formie tzw. „monitoringu”. Umożliwiają ona precyzyjne wskazanie obszaru występowania owada oraz określenie struktury wiekowej populacji co ułatwia planowanie odnowień oraz wskazanie lat najsilniejszych rójek.

6. Należy zaznaczyć, że mimo stosunkowo niewielkiej skali występowania na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, jemiola zasiedlająca korony sosny zwyczajnej ma bardzo duże i rosnące negatywne znaczenie dla drzewostanów RDLP w Warszawie.

Jemiola rozpierchła (*Viscum album* spp. *austriacum*) zasiedlająca osłabione suszą drzewostany doprowadza do ich wyraźnego osłabienia oraz w wielu przypadkach powolnego zamierania. Problem dotyczy głównie starszych drzewostanów sosnowych występujących na żyznych siedliskach, gdzie drzewa rozwijały się w optymalnych warunkach wilgotnościowych przez okres swojego wzrostu. W trakcie suszy obserwowanej w ostatnich latach drzewa te nie będąc w stanie wystarczająco zregenerować i rozbudować swoich systemów korzeniowych zamierają dobijane przez półpaszyta oraz szkodniki wtórne. W nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka **jemiola na sośnie została stwierdzona podczas obserwacji w roku 2019, na łącznej powierzchni 547,26 ha. W latach następnych powierzchnia nieznacznie wzrosła (rok 2020 – 602,11 ha zaś w 2021 – 670,24 ha. 2022 – 665,07 ha zaś 2023 – 481,56 ha)**. Dane z roku 2021 uzupełnione zostały o obserwacje z dodatkowej inwentaryzacji przeprowadzonej na omawianym terenie.

Mimo poprawy kondycji koron sosnowych w ostatnim roku, należy szczególną uwagę przykładac do corocznej obserwacji drzewostanów sosnowych pod kątem zasiedlenia przez tego półpaszyta i w razie stwierdzenia jego obecności na nowych powierzchniach podejmować niezwłoczne działania mające na celu ograniczenie jego dyspersji. Obserwacje najlepiej przeprowadzać w okresie zimowym zaś działania uzależniać od wieku drzewostanu i stopnia jego zasiedlenia przez jemiolę.

7. Wraz ze wzrostem powierzchni upraw leśnych zwiększa się również zagrożenie ze strony zwierzyny płowej. W nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka w latach 2013-2016 obserwowano powiększenie się obszaru uszkodzanych przez jeleniowate upraw, zaś od roku 2016 uszkodzenia notowane są corocznie na powierzchni od 200 do 270 ha.

Ponieważ jest to kolejny czynnik utrudniający odnowienie lasu należy szczególną uwagę skupić na zabezpieczeniu roślin przed zgryzaniem a w przypadku newralgicznych miejsc o wysokim zagęszczeniu zwierzyny rozważać także grodzenie upraw.

Zaleca się monitorowanie stanu lasu poprzez:

1. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożenia lasu przez owady:
 - a. Kontrola występowania szkodników korzeni.
 - b. Kontrola występowania brudnicy mniszki.
 - c. Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny.
2. Rejestrowanie zdarzeń związanych z występowaniem szkodników lasu i uszkodzeń na formularzach przewidzianych przez Instrukcję Ochrony Lasu.
3. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożenia lasu przez roślinożerne ssaki.
4. Wykonywanie rutynowych, corocznych kontroli zagrożeń lasu przez grzyby patogeniczne i czynniki abiotyczne, dokonywanie możliwie najpełniejszej faktycznej diagnozy zagrożenia lasu przez te czynniki szkodotwórcze, rejestrację wyników ocen w formularzach IOL.
5. Wykonywanie inwentaryzacji uszkodzeń drzewostanów przez owady foliofagiczne w przypadku wystąpienia defoliacji w zakresie powyżej 60% (sosna, modrzew, gat. liściaste) i powyżej 30% (świerk) oraz ich sygnalizowanie do RDLP i ZOL w formularzach przewidzianych przez IOL.
6. Prowadzenie kontroli występowania szeliniaka w nowo zakładanych uprawach sosny i modrzewia na obszarach rejestrowania szkód od tego owada.
7. Prowadzenie kontroli występowania owadów z rodziny ryjkowcowatych w uprawach i młodnikach sosnowych opanowanych przez osutkę oraz uszkodzanych przez zwierzynę płową.
8. Obserwację drzewostanów liściastych w okresie rozwoju liści ze względu na zagrożenie od żerów gąsienic z rodziny miernikowców i zwójek.
9. Obserwacje drzewostanów sosnowych w okresie wiosennym ze względu na zagrożenia od żerów brudnicy mniszki w drzewostanach nadleśnictwa.
10. Sygnalizowanie do ZOL uszkodzeń i zjawisk chorobowych wymagających rozpoznania i diagnozy.

Zaleca się zabiegi profilaktyczne i ochronne:

1. Utrzymywanie higieny sanitarnej lasu. Porządkowanie drzewostanów z powstających wiatrołomów, wiatrowałów i wydzielającego się posuszu. W drzewostanach starszych klas wieku pozostawianie drzew dziuplastych oraz pojedynczych drzew posuszowych do naturalnego rozkładu.
2. W obszarach wzmożonego występowania szeliniaka i smolika, należy monitorować zagrożenie podejmując zabiegi profilaktyczne lub ograniczające. Zaleca się monitorowanie szeliniaka poprzez wykładanie świeżych krążków sosnowych lub modrzewiowych do wykopanych dołków na uprawach.
3. W przypadku wystąpienia silnych zagrożeń od szkodników pierwotnych i innych owadów zagrażających trwałości lasu) wykonywanie zabiegów ograniczających we współpracy z RDLP i ZOL.
4. W sytuacjach zdiagnozowanych potrzeb ochroniarskich, stosowanie wypracowanych metod ochrony nasadzeń przed uszkodzeniami od zwierzyny płowej.

5. W przypadku wystąpienia silnych epizooocji grzybowych – (*Gremmeniella*, *Sphaeropsis*, *Lophodermium* i inne) na uprawach, zamarte drzewka należy spalać w wyznaczonym miejscu. Należy również spalać odpadki zrębowe przed założeniem nowej uprawy w zagrożonym wystąpieniem choroby miejscu.
6. Monitorować drzewostany sosnowe opanowane przez jemiołę. Na obszarach tych stosować zasady postępowania w drzewostanach jemiołowych tzn.: stosować możliwie bogate składy gatunkowe zakładanych upraw, usuwać drzewa najsilniej porażone podczas trzebieży oraz ciąć przygodnych, stosować podsadzenia gatunkami liściastymi oraz promować podrost gatunków liściastych w celu przebudowywania powierzchni. W przypadku dużych, bardzo silnie porażonych powierzchni, po konsultacjach z ZOL i RDLP stosować zmiany bądź przyspieszenie rębni a także, jeśli to konieczne zręby sanitarne.
7. Prowadzić zalecane przez ZOL dodatkowe wielkoobszarowe kontrole występowania szkodników korzeni jako uzupełnienie wynikających z Instrukcji Ochrony Lasu poszukiwań szkodników korzeni. Prowadzić coroczne obserwacje rójki chrabąszczy w celu określenia zasięgu populacji i wysyłać gromadzone informacje do ZOL.

Cezary Kieszek
Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Łodzi
/podpisano elektronicznie/

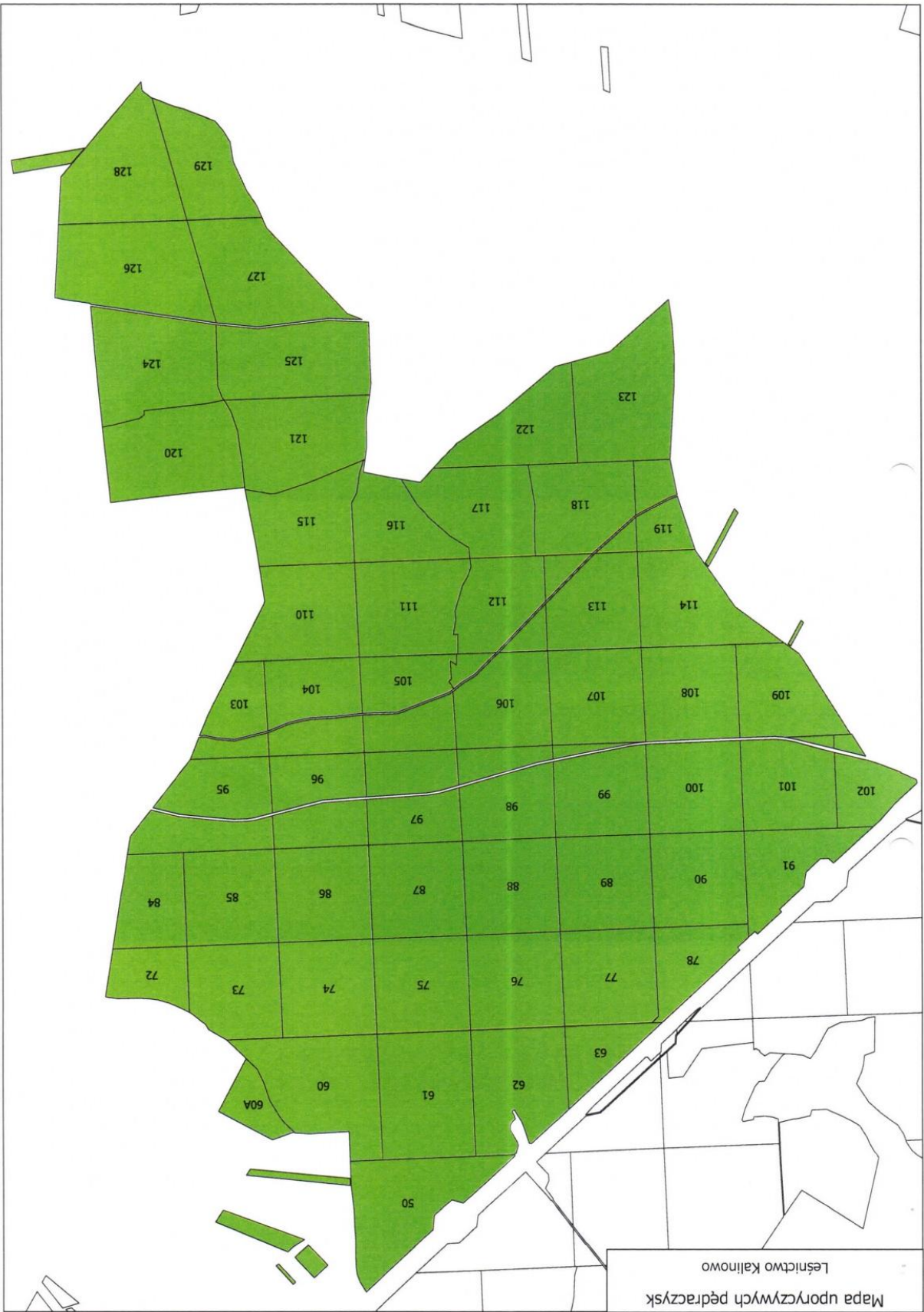
Załączniki:

1. Pozyskanie posuszu w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka (lata 2014-2023) z uwzględnieniem udziału złomów i wywrotów.
2. Zestawienie występowania uszkodzeń spowodowanych przez owady i ssaki oraz wykonanych zabiegów ochronnych w latach 2014-2023 w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka.
3. Wykaz występowania abiotycznych czynników szkodliwych i chorób na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w okresie 2014-2023.
4. Wykaz szkód powodowanych przez zwierzynę na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w latach 2014-2023.
5. Wykaz uporczywych pędraczysek.

Do wiadomości

1. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka
2. RDLP w Warszawie
3. BULiGL

**Powierzchnia uporczywego pędraczyska w Nadleśnictwie Ostrów
Mazowiecka**

stan z dnia 30.08.2023 na podstawie Protokołu weryfikacji powierzchni uporczywego
pędraczyska

Lp	Leśnictwo	Oddział	Powierzchnia (ha)
1	Brzostowa	93	16,95
2	Brzostowa	94	21,16
3	Brzostowa	95	21,76
4	Brzostowa	111	20,56
5	Brzostowa	112	23,83
6	Brzostowa	127	25,54
7	Brzostowa	128	23,81
8	Brzostowa	129	24,39
9	Brzostowa	145	24,35
10	Brzostowa	146	25,24
11	Brzostowa	160	21,49
12	Brzostowa	161	27,13
Razem Brzostowa			276,21
13	Nowiny	197	29,16
14	Nowiny	198	27,79
15	Nowiny	204	38,15
16	Nowiny	205	33,77
18	Nowiny	206	41,13
19	Nowiny	207	38,04
20	Nowiny	208	34,9
21	Nowiny	209	21,85
22	Nowiny	210	23,51
23	Nowiny	211	53,45
24	Nowiny	212	30,8
25	Nowiny	213	19,1
26	Nowiny	214	21,3
27	Nowiny	215	30,07
28	Nowiny	216	28,58
29	Nowiny	217	20,3
Razem Nowiny			491,9
30	Kalinowo	50	38,79
31	Kalinowo	60	34,4
32	Kalinowo	61	33,55
33	Kalinowo	62	29,71
35	Kalinowo	63	11,4
36	Kalinowo	72	11,76
37	Kalinowo	73	22,83
38	Kalinowo	74	25,1
39	Kalinowo	75	25,1
40	Kalinowo	76	25,13
41	Kalinowo	77	24,92
42	Kalinowo	78	14,99
43	Kalinowo	84	17,23
44	Kalinowo	85	24,12
45	Kalinowo	86	25,25
46	Kalinowo	87	25,12
47	Kalinowo	88	25,2
48	Kalinowo	89	25,07
49	Kalinowo	90	25
50	Kalinowo	91	18,93
51	Kalinowo	95	30,23

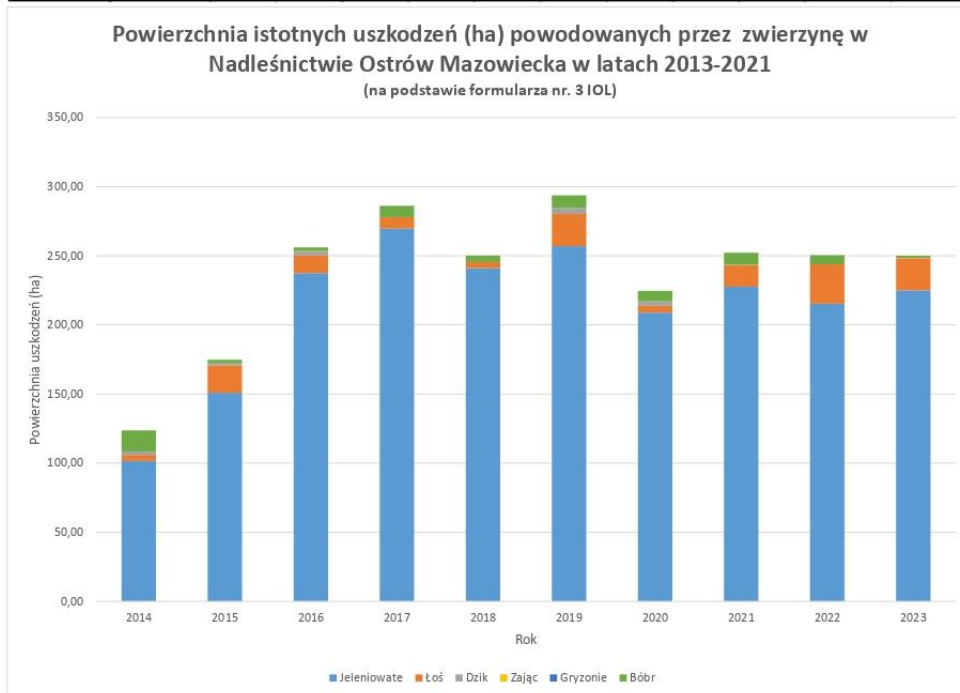
52	Kalinowo	96	24,29
53	Kalinowo	97	23,99
54	Kalinowo	98	24,35
55	Kalinowo	99	24,21
56	Kalinowo	100	24,59
57	Kalinowo	101	24,63
58	Kalinowo	102	12,95
59	Kalinowo	103	14,59
60	Kalinowo	104	25,41
61	Kalinowo	105	24,36
62	Kalinowo	106	25,52
63	Kalinowo	107	25,02
64	Kalinowo	108	24,86
65	Kalinowo	109	22,08
66	Kalinowo	110	27,55
67	Kalinowo	111	28,15
68	Kalinowo	112	22,85
69	Kalinowo	113	25,23
70	Kalinowo	114	26,52
71	Kalinowo	115	23,64
72	Kalinowo	116	19,27
73	Kalinowo	117	25,76
74	Kalinowo	118	26,06
75	Kalinowo	119	11,84
76	Kalinowo	120	32,31
77	Kalinowo	121	30,58
78	Kalinowo	122	22,96
79	Kalinowo	123	34,97
80	Kalinowo	124	32,81
81	Kalinowo	125	31,22
82	Kalinowo	126	36,13
83	Kalinowo	127	31,38
84	Kalinowo	128	34
85	Kalinowo	129	19,29
86	Kalinowo	60A	8
Razem Kalinowo			1385,2
Ogółem			2153,31

Wykaz występowania abiotycznych czynników szkodliwych i chorób na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka
w okresie 2013-2023.

Nr	Wyszczególnienie	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		SUMA (ha) 2014-2023
		Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	Sz.	Drz.	
1	a) zakłócenia stosunków wodnych:	0,10								0,50				0,20	0,70									1,40
2	- podtopienia i zalania	0,10								0,50				0,20	0,70									1,40
3	- obniżenie poziomu wód, susza																							
4	b) niskie i wysokie temperatury:	0,10								0,12	19,60									0,62	42,99	0,52	8,46	72,31
5	- oparzenia (zg. ston), wędnięcie	0,10																				0,09	3,48	3,57
6	- zmrozenia, zwarzenia									0,12	19,60									0,62	42,99	0,43	4,98	68,74
7	c) wiatr															423,85		3,30	0,08	21,21				448,44
8	d) śnieg																					0,00	1,32	1,32
9	e) grad																			0,30	0,00			0,30
10	f) pożar			1,26		1,19		0,10		0,80		1,17		1,57		0,60		0,70	0,00	1,09	0,00	0,00	0,19	8,67
11	Inne zanieczyszczenia																							
12	Pasożytnicza zg. siewek gatunków:						0,41		0,45		0,75		0,59		0,59		0,34		0,50	0,00	0,52	0,00	4,15	
13	- iglastych						0,34		0,32		0,27		0,25		0,16		0,26		0,23	0,00	0,28	0,00	2,11	
14	- liściastych						0,70		0,13		0,48		0,34		0,43		0,80		0,27	0,00	0,24	0,00	3,39	
15	Szara pleśń																							
16	Osutki sosny						0,30	2,14	0,10		0,32	45,98	0,33	6,77	0,10		0,35	2,50	0,35	45,42	0,30	159,28	264,24	
17	Osutki modrzewia																							
18	Osutki innych gatunków																							
19	Rdza na igłach / liściach						0,12		0,25		0,17		0,14		0,11		0,70		0,17	0,00	0,22	0,00	1,88	
20	Mączniak dębu						0,75		0,88		1,10		0,98		0,85	4,20	0,72		0,66	0,00	0,60	0,00	10,74	
21	Zamieranie pędów sosny																							
22	Zamieranie pędów																							
23	Skrętkak sosny																							
24	Rdza kory sosny zwyczajnej																							
25	Rdza kory wejmutki																							
26	Rak jodły																							
27	Rak modrzewia																							
28	Raki topoli																							
29	Zgorzel kory, pomór topoli																							
30	Holenderska choroba wiązków																							
31	Zamieranie brzozy																							
32	Zamieranie buka																							
33	Zamieranie dębów											2,40												2,40
34	Zamieranie jesionu																							
35	Zamieranie olszy							1,50																1,50
36	Zamieranie innych gatunków																							
37	Opieńkowa zgnilizna korzeni												2,75		2,75		2,78	0,00	9,37	0,00	22,06			39,71
38	Huba korzeni														1,89		1,89	0,00	0,97	0,00	10,89			15,64
39	Huba sosny														1,17		1,17			0,00	10,17			12,51
40	Czyreń ogniowy																							
41	Drzewa zahubione iglaste														1,17									1,17
42	Drzewa zahubione liściaste																							
43	Inne choroby					0,99		0,80		0,12					0,50		0,11		0,01	0,00	0,04	0,00		2,57
44	Jemiola na gatunkach iglastych													547,26		602,11		527,46	0,00	665,07	0,00	481,56		2823,46
45	Plamistość liści												0,60				0,21				0,29	0,00		1,10
46	Zgnilizna korzeni																							
47	Jemiola na gatunkach liściastych																							

Wykaz szkód powodowanych przez zwierzynę na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w latach 2014 -2023.

Gatunek	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Razem (ha) 2014-2023
Jeleniowate	101,47	150,89	237,47	269,62	241,07	256,98	208,85	227,65	215,32	224,96	2184,38
Łoś	4,46	19,89	12,64	8,17	4,42	23,22	4,97	15,54	28,58	23,17	146,81
Dzik	2,40	1,30	2,96	0,00	0,00	4,23	3,24	0,25	0	0,00	14,98
Zając	0,00	0,00	0,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,23	0,55
Gryznie	0	0	0	0	0,02	0	0	0	0	0,09	0,11
Bóbr	15,35	2,69	2,69	8,31	4,6	9,27	7,54	8,69	6,43	1,55	69,42

2.3. Koreferat Kierownika BULiGL Oddział w Warszawie

KOREFERAT

BIURA URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ ODDZIAŁ W WARSZAWIE DO ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES 2015–2024 ZAWARTEJ W REFERACIE NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA OSTRÓW MAZOWIECKA

1. Ogólna charakterystyka nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

Pan Nadleśniczy w swoim referacie szczegółowo omówił położenie terytorium Nadleśnictwa zarówno jeśli chodzi o podział administracyjny jak również przyrodniczy. Na przedstawionych mapkach przedstawiony został podział na leśnictwa oraz lasy różnych form własności.

2. Zmiany w stanie posiadania

Ruchy w powierzchni Nadleśnictwa zostały dokładnie omówione w Referacie Nadleśniczego. W aktualnie opracowanym projekcie PUL wg stanu na 1.01.2025 r., jako obowiązująca powierzchnia ewidencyjna Nadleśnictwa wynosi 19344,1879 ha, natomiast powierzchnia zaokrąglona do pełnych arów wynikająca z opisów taksacyjnych 19344,36 ha. Ogółem powierzchnia Nadleśnictwa w czasie obowiązywania poprzedniego planu zmniejszyła się o 125,12 ha. Ubytek powierzchni spowodowany był w przeważającej mierze wskutek przekazania gruntów pod inwestycje drogowe. Nadleśnictwo nie posiada gruntów we współwłasności oraz gruntów spornych.

3. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych za ubiegłe dziesięciolecie z ich wykonaniem

3.1. Cięcia rębne i pielęgnacyjne

Analizę zadań gospodarczych omówionych w Referacie Nadleśniczego Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka przeprowadzono w oparciu o realizację pisma Ministra Środowiska zatwierdzającego Plan Urządzenia Lasu na lata 2015-2024.

Minister Środowiska Decyzją zatwierdził etat miąższościowy użytkowania rębego w wielkości 497 660m³ grubizny drewna netto na 10 lat oraz powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym – 12 473,53 ha z szacunkowym pozyskaniem w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnego w wielkości 549 774 m³ grubizny drewna netto na 10 lat. W trakcie obowiązywania PUL w drzewostanach Nadleśnictw wystąpiły duże szkody wywołane czynnikami klimatycznymi oraz występowaniem szkodników biotycznych, które to miały zasadniczy wpływ na wykonanie zaplanowanych zadań zarówno w wymiarze powierzchniowym jak i miąższościowym. Wymusiło to wykonanie zwiększonego rozmiaru cięć o charakterze przygodnym łącznie 66736,43 m³ w celu utrzymania właściwego stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu.

3.1.1. Użytkowanie rębne

W Referacie Nadleśniczego szczegółowo omówiono stopień realizacji etatu użytków rębnych za okres ubiegły, zarówno pod względem powierzchni jak i miąższości. Plan powierzchniowy został wykonany w 100,61% , a etat masowy w 93,45%. W 12 pozycjach planu cięć zmieniony został sposób użytkowania rębne. W ramach użytków przygodnych rębnych pozyskano 16027,13 m³.

3.1.2. Użytkowanie przedrębne

W Referacie Nadleśniczego szczegółowo omówiono stopień realizacji etatu użytków przedrębnych za okres ubiegły, zarówno pod względem powierzchni jak i miąższości. Plan powierzchniowy został wykonany w 99,58%, a miąższościowy w 99,62%. Nadleśnictwo posiada aneks zwiększający szacunkowy rozmiar pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębne z dnia 26 września 2023 roku.

Użytkowanie przedrębne w minionym okresie było prowadzone z uwzględnieniem potrzeb hodowlanych, stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów, a cięcia wykonane były prawidłowo. Poprawność wykonania zabiegów pielęgnacyjnych potwierdzają wyniki obecnej inwentaryzacji, w której jakość hodowlaną zdecydowanej większości młodników i drzewostanów przedrębnych oceniono jako bardzo dobrą i dobrą.

Podsumowując, kierunki działań nadleśnictwa w zakresie realizacji planu użytkowania głównego należy ocenić pozytywnie, a w ramach tych prac uzyskano:

- poprawę struktury gatunkowej drzewostanów
- dobry stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów
- bardzo dobry stan upraw i młodników

4. Analiza realizacji zadań z zakresu hodowli lasu

Poszczególne kategorie zabiegów hodowlanych oraz przyczyny niepełnej realizacji planu lub jej przekroczenia zostały omówione w Referacie Nadleśniczego. Zawarte w Referacie wnioski pokrywają się z oceną wykonawcy projektu PUL. Powierzchnia pielęgnacji upraw i młodników została zrealizowana zgodnie z potrzebami hodowlanymi.

4.1 Selekcja i nasiennictwo

W Nadleśnictwie znajdują się takie obiekty leśnego materiału podstawowego jak: wyłączone drzewostany nasienne, gospodarcze drzewostany nasienne, uprawy pochodne, drzewa mateczne, źródła nasion. Szczegółowe dane dotyczące ww. przedstawił szczegółowo Pan Nadleśniczy w swoim referacie.

4.2 Szkółkarstwo

Baza leśnego materiału podstawowego w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka niemal w pełni zabezpiecza potrzeby w zakresie pozyskania nasion podstawowych gatunków leśnych. Pozyskane

nasiona stanowią materiał siewny do produkcji sadzonek na szkółce leśnej Grudzie, która zabezpiecza potrzeby nadleśnictwa w zakresie produkcji sadzonek do odnowień i zalesień.

5. Ocena wpływu wykonania zabiegów gospodarczych na stan lasu

5.1. Wielkość zasobów drzewnych według panujących gatunków drzew

Z analizy danych wynika, że zasoby drzewne, w skali całego Nadleśnictwa w ciągu ostatniego 10-letnia zwiększyły się, przeciętna zasobność na powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej wzrosła o 4 m³/ha do 281m³/ha, a przeciętny wiek drzewostanów zwiększył się o 2 rok i wynosi obecnie 63 lata. Należy stwierdzić, że postępuje stopniowa poprawa struktury gatunkowej drzewostanów w kierunku lepszego dostosowania do siedlisk. Zwiększył się udział powierzchniowy gatunków liściastych, na niekorzyść iglastych, a najbardziej dębów i buka .

BULiGL pozytywnie ocenia całokształt działań podejmowanych przez Nadleśnictwo w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej. Nie została zachwiana zasada trwałości lasu i trwałości produkcji.

5.2. Jakość upraw i młodników, w tym ich zgodność z typami siedliskowymi lasu

5.2.1. Jakość upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Wyniki oceny upraw do 10 lat na powierzchniach otwartych przeprowadzonej w trakcie terenowych prac urządzeniowych dla Nadleśnictwa wskazują na bardzo dobrą zgodność ze składem gatunkowym i wysokie zadrzewienie (nie ma upraw o zadrzewieniu niższym niż 0,7). Ponad 92% upraw jest zgodnych ze składem gatunkowym.

5.2.2. Stan odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Wyniki oceny odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przeprowadzonej w trakcie terenowych prac urządzeniowych dla Nadleśnictwa wskazują na to, iż przeciętny stopień pokrycia (zadrzewienie) dla nadleśnictwa w klasach odnowienia wynosi – 40%, a w uprawach i młodnikach po rębniach złożonych – 83%, a jakość hodowlana jest bardzo dobra i dobra.

Podsumowując należy stwierdzić, że stan upraw i młodników jest dobry, skład gatunkowy jest zgodny z typem drzewostanu. Dostosowanie składów gatunkowych do siedlisk zmierza w kierunku pełniejszego wykorzystania ich możliwości produkcyjnych.

5.3. Stan zdrowotny i sanitarny lasu

Stan lasu pod względem zdrowotnym i sanitarnym należy określić jako dobry i stabilny. Przyczyniają się do tego realizowane działania w zakresie prognozowania i zwalczania zagrożeń oraz działania porządkujące, które ograniczają możliwość rozwoju procesów chorobotwórczych drzewostanów oraz powstawania i rozwoju potencjalnych ognisk zagrożeń dla trwałości lasu. Należy nadmienić, że każde anomalie przyrodnicze, takie jak: huraganowe wiatry, intensywne opady śniegu, przymrozki, susze czy podtopienia, przyczyniają się i uaktywniają rozwój szkodliwych owadów

i grzybów oraz jemioły. Dlatego działania podejmowane przez nadleśnictwo miały bardzo duże znaczenie, ponieważ przyniosły spodziewane rezultaty i powinny być traktowane jako wytyczne na bieżące dziesięciolecie. Należy nadmienić, że w latach 2015-2024 pozyskano łącznie 9341,95 m³ drewna zasiedlonego przez kornika ostrozębnego.

6. Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne

6.1. Szkody spowodowane przez zwierzynę

Średnio w ciągu roku uszkodzenia od zwierzyny wynoszą około 247 ha. Najczęściej jest to zgryzanie oraz spałowanie. Z danych przedstawionych w Referacie wynika, że działania mające na celu minimalizację szkód wyrządzanych przez zwierzynę, podejmowane przez Nadleśnictwo zajmują znaczącą pozycję w jego działalności, tak pod względem rzeczowym jak i ilościowym. BULiGL nie wnosi uwag do tego rozdziału.

6.2. Szkody spowodowane przez pożary

Działania ochronno-profilaktyczne prowadzone w ubiegłym okresie nie wyeliminowały powstawania pożarów. W ciągu obowiązywania obecnego planu w Nadleśnictwie wybuchło 51 pożarów obejmując łącznie powierzchnię 7,46 ha. Były to pożary o małej powierzchni i dzięki szybkiemu ich wykryciu zostały ugaszone w zarodku. Jeżeli chodzi o przyczyny wybuchu pożarów to w ostatnich latach widać znaczne zwiększenie udziału podpaleń.

Zgodnie z aktualnymi danymi i obowiązującymi kryteriami, suma punktów z czynników różnicujących zagrożenie pożarowe wynosi **28**, co kwalifikuje lasy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka do I kategorii zagrożenia pożarowego. Ocenia się ponadto, że ochrona przeciwpożarowa jest zorganizowana w nadleśnictwie na dobrym poziomie.

6.3. Szkody powodowane przez grzyby patogeniczne i owady

Z analizy przedstawionych danych wynika, że działania ochronne i profilaktyczne podejmowane przez nadleśnictwo zajmują znaczącą pozycję w jego działalności, tak pod względem rzeczowym jak i ilościowym. Stan lasu pod względem zdrowotnym i sanitarnym należy określić jako dobry i ulegający stałej poprawie. Należy jednak zwrócić uwagę na problem z rozprzestrzeniającą się w ostatnich latach jemiołą, która znacząco osłabia drzewostany sosnowe. BULiGL nie wnosi uwag do tego rozdziału.

6.4. Szkodnictwo leśne

Posterunek straży leśnej zarejestrował 71 przypadków kradzieży drewna kwalifikowanych jako wykroczenia oraz 23 przypadków kradzieży drewna jako przestępstwa. Straż leśna odnotowała 2 przypadki kłusownictwa. Udzieliła łącznie 681 pouczeń oraz wystawiła 38 mandatów karnych.

6.5. Szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska

Wykonawca nie ma uwag do ww. rozdziału.

6.5. Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne i antropogeniczne

W dziesięcioleciu 2015 – 2024 odnotowano wiele anomalii pogodowych. Największe szkody od wiatru odnotowano w I2020 oraz 2022 roku. Coraz większe znaczenie w szkodach mają też wahania wód gruntowych.

7. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka

Gospodarka łowiecka w zasięgu działania Nadleśnictwa prowadzona jest na 11 obwodach łowieckich dzierżawionych przez 7 kół łowieckich oraz na jednym obwodzie wyłączonym z wydzierżawienia czyli OHZ Brok prowadzonym przez nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka. Wykonawca prac nie zgłasza uwag do ww. rozdziału.

8. Formy ochrony Przyrody

Nadleśnictwo realizując coroczne zadania gospodarcze, uwzględniało kierunkowe zalecenia zawarte w Programie Ochrony Przyrody. Potwierdzeniem dbałości o przyrodę jest dowód, że przedmioty ochrony przyrody oraz cele ochrony przyrody na terenie nadleśnictwa zostały zachowane i utrzymane. Szczegółowe dane w odnośnie form ochrony przyrody przedstawił Pan Nadleśniczy jak również przedstawi w swojej prezentacji wykonawca prac.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, jako wykonawca projektu planu urządzenia lasu na lata 2025-2034 w oparciu o sporządzony projekt, Referat Nadleśniczego i powyższy koreferat stwierdza, że Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka prawidłowo prowadziło gospodarkę leśną w okresie obowiązywania Planu V rewizji obejmującego lata 2015-2024, racjonalnie gospodarowało zasobami drzewnymi o czym świadczy dobry stan lasów i zachowana stabilność drzewostanów. Te podstawowe kryteria świadczą o trosce służby leśnej i wszystkich pracowników Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w zachowaniu trwałości produkcji i wielofunkcyjności lasu.

Opracował

Kierownik Pracowni KULS-3

mgr inż. Arkadiusz Kustra

2.4. Końcowa ocena Dyrektora RDLP w Warszawie

2.4.1. Informacja naczelnika właściwego do spraw urządzania lasu w RDLP w Warszawie w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015 – 2024na środowisko i obszary Natura 2000

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W WARSZAWIE

Informacja naczelnika właściwego do spraw urządzania lasu

w RDLP w Warszawie

w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji
Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata
2015 – 2024 na środowisko i obszary Natura 2000

Ostrów Mazowiecka, 24 października 2024 r.

Monitoring wykonuje Nadleśnictwo poprzez kontrolę terenową znanych i nowo odnalezionych stanowisk gatunków. Obligatoryjnie, monitoring przeprowadza się w tych wydzieleniach, w których wykonane były zabiegi gospodarcze. Pozostałe stanowiska w wydzieleniach nie objętych zabiegami monitoruje się fakultatywnie. Monitoring polega na potwierdzeniu występowania gatunku w rok po wykonaniu zabiegu.

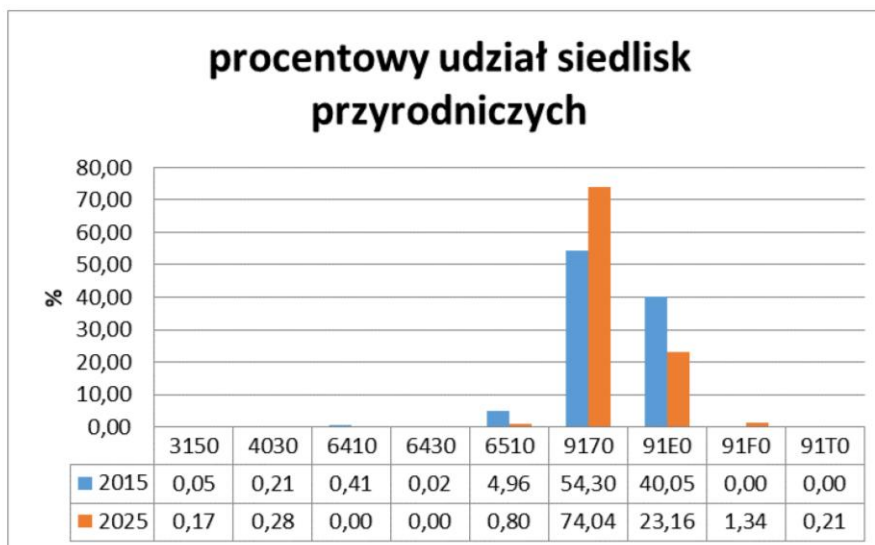
Gatunek	Liczba stwierdzonych stanowisk w roku 2015	Liczba stwierdzonych stanowisk w roku 2024
Lilia złotogłów	113	112
Mącznica lekarska	40	28
Sasanka otwarta	4	5
Zimziół północny	0	1

Inwentaryzację siedlisk przyrodniczych przeprowadzono w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka w latach 2006–2007 na podstawie Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych. W PUL 2015 oceniano stan siedlisk i skorygowano ich powierzchnię według wydzieleni.

W 2024 roku prace fitosocjologiczne w Nadleśnictwie na nowo wyznaczyły płaty siedlisk, natomiast prace PUL 2025 określiły powierzchnię wydzieleni z siedliskami oraz powierzchnię płatów siedlisk w wydzieleniach. Tabela przedstawia porównanie stanów siedlisk z 2015 i 2025 roku.

Sumarycznie powierzchnia siedlisk przyrodniczych wzrosła o 175,12 ha.

Kod siedliska	2015		2025		2015		2025		2015		2025		2015		2025		różnica	
	Stan A				Stan B				Stan C				Razem					
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
3150 starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne									0,49	100,00	1,83	100,00	0,49	0,05	1,83	0,17	1,34	0,12
4030 suche wrzosowiska									1,85	100,00	3,00	100,00	1,85	0,21	3	0,28	1,15	0,07
6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe					1,63	44,54			2,03	55,46			3,66	0,41			-3,66	-0,41
6430 ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne					0,15	100,00							0,15	0,02			-0,15	-0,02
6510 niżowe łąki świeże użytkowane ekstensywnie					12,65	28,48			31,76	71,52	8,59	100,00	44,41	4,96	8,59	0,80	-35,82	-4,16
9170 grądy subkontynentalne	0,43	0,12	0,43	0,05	104,1	21,43	26,29	3,32	381,28	78,48	765,41	96,63	485,81	54,30	792,13	74,04	306,32	19,74
91E0* łągi olszowe i olszowo-jesionowe					51,55	14,39	107,4	43,35	306,79	85,61	140,36	56,65	358,34	40,05	247,76	23,16	-110,58	-16,89
91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe							0,86	6,01			13,44	93,99		0,00	14,3	1,34	14,30	1,34
91T0 Sosnowy bór chrobotkowy							1,68	75,68			0,54	24,32		0,00	2,22	0,21	2,22	0,21
Razem/ % siedliska w danym stanie	0,43	0,05	0,43	0,04	170,08	19,01	136,23	12,73	724,2	80,94	933,17	87,23	894,71	100,00	1069,83	100	175,12	0,00

Lelek i lerka

Wg stanu na 2015 r. powierzchnia siedlisk optymalnych dla lelka i lerki wynosiła 13,2% powierzchni tych siedlisk. Jednak analiza dotyczyła zrębów, upraw i młodników do 20 lat, obecnie analizowane są młodniki do 15 lat.

Aktualnie, czyli w 2025 r. udział tej powierzchni wynosi 13,6% (1838,18 ha) co świadczy o dużym wzroście powierzchni siedlisk optymalnych dla tych gatunków (analiza dotyczyła zrębów, upraw i młodników do 15 lat). Jednocześnie jednak zmniejszyła się powierzchnia areatów lelka w związku ze zmianami siedlisk i przechodzeniem siedlisk borów mieszanych w lasy mieszane. Aktualnie wynosi 13515,01 ha. Biorąc pod uwagę zaplanowane użytkowanie rębne prognozuje się, że za 10 lat udział zrębów, upraw i młodników do 15 lat na siedliskach Bśw i BMśw wyniesie 13,8% (1860,32ha), będzie więc wyższy niż obecnie.

Bocian czarny

W Planie z 2015 r na terenie Nadleśnictwa istniały trzy strefy ochrony gatunkowej bociana czarnego. Strefy zostały zlikwidowane. Powierzchnię areatów bociana czarnego w nadleśnictwie określono na ok 670 ha, w tym ok. 20 ha zajmowały powierzchnie nieleśne. Z tego powierzchnia drzewostanów ponad 80 lat wynosiła wówczas 186,77 ha czyli ok 29%

powierzchni drzewostanów oraz 28% powierzchni całkowitej areałów bociana w nadleśnictwie.

Aktualnie, powierzchnię areałów (powierzchnia wydzieleń wschodzących w ich granice) określono na 1568,28 ha, z czego 1468,03 ha stanowią drzewostany. Powierzchnia drzewostanów ponad 80 letnich wynosi 338,2 ha (21,6% drzewostanów).

Potencjalne miejsca żerowanie wynoszą w tym momencie 52,56 ha w obszarach Puszczy Białej, a sumarycznie w Nadleśnictwie 55,72 ha. Część areałów lęgowych i żerowych się pokrywa.

Formy rębni

W tabeli przedstawiono 12 pozycji zrębowych, w których został zmieniony sposób użytkowania rębego. Był on modyfikowany ze względu na potrzeby hodowlane istniejących odnowień, jak również ze względu na potrzebę dokonania korekty błędów, które zaistniały na etapie planowania PUL na lata 2015-2024 oraz konieczność ograniczania stosowania rębni i cięć zupełnych, wynikającą z Zarządzenia nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

L.p.	Adres leśny	Wskaz. gosp.	Rok	Grupa czyn.	Miąższość grubizny	Uwagi (przyczyna zmiany)
1.	1-05-264 -g -00	IIIB	2023	IIIAU	654,26	Konieczność zmiany w oddz. 264g Leśnictwa Nagoszewka siedliskowego typu lasu z LMśw na BMśw i typu drzewostanu z Db-So na So.
2.	2-07-102 -f -01	IIIA	2016	IB	77,10	Zgodnie z pismem ZG.7601.5.2015 z dnia 25.05.2015 r. oraz pismem ZG.7014.2.2023 z dnia 12.01.2023 r. w oddz. 102 f,g znajduje się drzewostan o typie drzewostanu Ol-Js, dla którego orientacyjny skład gatunkowy w PUL jest następujący: 5Js4OL1LpDb. W związku z utrzymującą się chorobą naczyniową jesionu PUL dopuszcza zmianę składu gatunkowego upraw na korzyść olszy czarnej, klonu jaworu i innych liściastych.
3.	2-07-102 -f -99	IIIA	2023	IB	299,47	
4.	2-07-102 -g -02	IIIA	2016	IB	527,87	
5.	2-07-102 -g -02	IIIA	2017	IB	4,91	
6.	2-07-102 -g -98	IIIA	2023	IB	41,60	
7.	2-07-102 -g -98	IIIA	2024	IB	308,78	
8.	2-07-102 -k -99	IIIA	2024	IB	3,15	
9.	3-10-215 -i -00	IB	2016	IA	877,30	
10.	3-10-215 -m -00	IB	2016	IA	236,57	
11.	3-10-201a	IB	2024	IVD	441	Realizacja zarządzenia dotyczącego ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP.

Odstępstwa od projektowanych składów upraw

W Planie przyjęto orientacyjne składki gatunkowe upraw przy czym ustalono, że przedstawione w tabeli propozycje należy traktować jako ramowe. Ponadto dopuszcza się zmiany udziału gatunków głównych w granicach +/- 20% (30% w odnowieniach naturalnych). Odstępstwa od składów gatunkowych stosowano przede wszystkim przy dolesianiu luk. Z uwagi na niewielkie rozmiary powierzchni stosowano składki uproszczone. Podczas planowania składów gatunkowych odnowień wykorzystywano gatunki rodzime drzew dostosowane wymaganiami do siedliska leśnego oraz wielkości i lokalizacji dolesianych powierzchni. Ponadto w maksymalnym stopniu na powierzchniach wykorzystywane jest odnowienie naturalne.

2.4.2. Ocena gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu dokonana przez Dyrektora RDLP w Warszawie

O C E N A
gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka
za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu
dokonana przez
Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie

Po zapoznaniu się z:

- Analizą gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego za lata 2015 – 2024 r. przedstawioną przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka,
- Koreferatem Wykonawcy projektu Planu UL do referatu Nadleśniczego,
- Referatem kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Łodzi dotyczącego kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka,
- Informacją w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000,
- Wynikami kontroli okresowej Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka za lata 2015 – 2024 przeprowadzonej przez Podlaski Region Inspekcyjny,
- Wynikami dyskusji prowadzonej na posiedzeniu Narady Techniczno – Gospodarczej.

o c e n i a m
p o z y t y w n i e
gospodarkę leśną prowadzoną przez **Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka**
w latach 2015 – 2024

Na ocenę składają się:

- wykonanie użytkowania głównego miąższościowo na poziomie 97% przewidzianych w planie ul zadań, w tym w użytkowaniu rębnym 93% i w użytkowaniu przedrębnym 100% oraz powierzchniowo odpowiednio w rębnych 101% i przedrębnych 100%*(wykonanie zadań przewidywane na koniec 2024 r.)*;
- wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu w rozmiarze wynikającym z potrzeb i stanu lasu;
- dobry stan zainwentaryzowanych upraw i młodników, przy wysokim udziale odnowień naturalnych na poziomie 39%;
- uzyskanie dobrej oceny z kontroli okresowej za lata 2015 - 2024
- dobry stan zdrowotny i sanitarny lasu, co zostało potwierdzone w referacie kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Łodzi;
- wykonanie zadań określonych w Programie Ochrony Przyrody;
- monitoring gatunków chronionych;
- gospodarka leśna prowadzona zgodnie z polityką leśną państwa, przepisami prawa, zarządzeniami i decyzjami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z uwzględnieniem wymagań zawartych w regionalnych i lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego;
- uwzględnienie specyfiki warunków przyrodniczych, gospodarczych i społecznych, gospodarowanie w zgodzie z ekologicznymi oraz społecznymi funkcjami lasów;
- monitorowanie stanu lasów i poziomu ich zagrożeń w celu wiarygodnego prognozowania zmian.

Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Warszawie
Tomasz Jozwiak

Odstępstwa od projektowanych składów upraw

W Planie przyjęto orientacyjne składy gatunkowe upraw przy czym ustalono, że przedstawione w tabeli propozycje należy traktować jako ramowe. Ponadto dopuszcza się zmiany udziału gatunków głównych w granicach +/- 20% (30% w odnowieniach naturalnych). Odstępstwa od składów gatunkowych stosowano przede wszystkim przy dolesianiu luk. Z uwagi na niewielkie rozmiary powierzchni stosowano składy uproszczone. Podczas planowania składów gatunkowych odnowień wykorzystywano gatunki rodzime drzew dostosowane wymaganiami do siedliska leśnego oraz wielkości i lokalizacji dolesianych powierzchni. Ponadto w maksymalnym stopniu na powierzchniach wykorzystywane jest odnowienie naturalne.

główny specjalista Służby Leśnej
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Warszawie

Piotr Okajec

3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa

Zasady określania zadań gospodarczych zostały przyjęte na podstawie szczegółowej inwentaryzacji lasu, opracowań specjalistycznych, analiz i opisów gospodarki leśnej w ubiegłych latach oraz warunków przyrodniczych.

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- 1) przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i przeszlorębnych;
- 2) obniżenie/utrzymanie/zwiększenie przeciętnego wieku drzewostanów nadleśnictwa do poziomu 61 lat;
- 3) poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku lasu normalnego;
- 4) utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów;
- 5) ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa;

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planową realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych przeszlorębnych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych,
- planowe odnawianie pojawiających się zrębów otwartych oraz powierzchni podokapowych,
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikro zróżnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych,
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków zgodnych z kierunkiem ochronnym poszczególnych typów drzewostanów,
- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów przedrębnych, zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, czyli w taki sposób, aby nie pogorszyć stanu i różnorodności siedlisk leśnych,
- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej,
- właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanów przedrębnych, czyli w sposób zapewniający poprawę ich stanu sanitarnego, jakości oraz stabilności ekologicznej, przy równoczesnym zapewnieniu maksymalnej możliwej ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami,
- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Proekologiczna gospodarka leśna zmusza do ciągłego poszukiwania rozwiązań oryginalnych, często bez wzorców, instrukcji i zaleceń. Wymaga daleko idącej samodzielności szczególnego rodzaju odpowiedzialności, nie za wykonanie planów, ale za rzeczywisty stan lasu. Powodzenie jej zależy

będzie od wiedzy realizatorów planu zagospodarowania lasu i umiejętności praktycznego jej zastosowania.

3.1.1. Cele trwałej zrównoważonej gospodarki leśnej

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Zgodnie z zapisami Instrukcji urządzania lasu do celów planowania urzędzeniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- 3) kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i nie drzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;
- 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które preferuje:
 - a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska,
 - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe,

- c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu,
 - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewi i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami,
 - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródlisk, bagien, ostańców i wąwozów;
- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) - oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwatach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łągowych, bagiennych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnienie w pozostałych lasach;
 - 2) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urzędniowym należy dążyć do:
 - a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej (szczególnie w odniesieniu do założeń projektu planu ustalonych przez KZP oraz końcowego projektu planu, omawianego z udziałem społeczeństwa podczas Komisji Projektu Planu),
 - b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
 - c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),
 - d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urzędniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmocnienia zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;
- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody,
- 3) w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczane dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego)

planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- a) zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;
- b) zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;
- c) ustaleniu pożądanych składów gatunkowych drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- d) zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
 - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, - wyrażonego dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
 - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- a) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- b) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
- c) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
- d) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
- e) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);
- f) wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 000, leśnych kompleksów promocyjnych, lasów stref ochronnych, otulin itp.);
- g) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
- h) wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
- i) wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;

- j) wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:
- zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
 - zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
 - kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
 - potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
 - kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych

3.1.2.1. Podział lasu na grupy lasu i kategorie ochronności

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka przyjęto podział lasu na kategorie ochronności określony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 28.06.2005 r. (DL.Ip – 0233 – 14/05.) Podział powierzchni leśnej nadleśnictwa według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

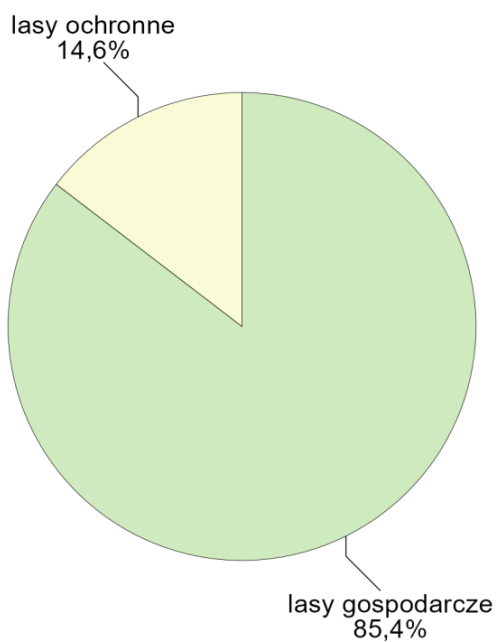
Tabela 55. Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Lp.	Kategoria lasu	Obręby			Nadleśnictwo	
		OSTRÓW	GRABOWNICA	BROK		
		Powierzchnia [ha]				
Miąższość [m ³]					%	
1	2	3	4	5	6	7
1	Rezerwaty	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
2	Lasy ochronne razem	570,38	1126,31	1010,93	2707,62	14,61
		160123	314100	280793	755016	14,50
	wodochronne	560,44	647,44	446,56	1654,44	8,93
		157543	172897	132401	462841	8,89
	w miastach i wokół miast	9,94	462,64	552,17	1024,75	5,53
		2580	136628	147986	287194	5,52
nasienne	-	16,23	12,20	28,43	0,15	
	-	4575	406	4981	0,10	
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	7427,33	4163,27	4238,19	15828,79	85,39
		2038669	1208205	1204091	4450965	85,50
	Razem	7997,71	5289,58	5249,12	18536,41	100,00
		2198792	1522305	1484884	5205981	100,00

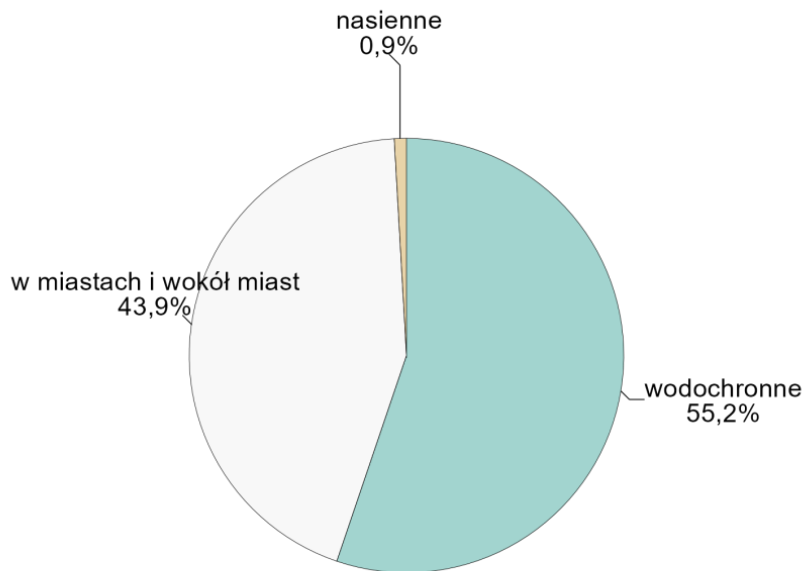
*Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona

Zatwierdzona powierzchnia lasów ochronnych wg ww. Decyzji Ministra wynosiła 2721 ha. Powierzchnia lasów ochronnych zmniejszyła się do poziomu 2707,62 ha, głównie w wyniku przekazanie gruntów nadleśnictwa pod budowę trasy szybkiego ruchu S8 oraz z korekty konturów wydzieleń i zmian w ewidencji powszechnej.

Wykres 38. Udział powierzchniowy funkcji lasu

Wykres 39. Udział powierzchniowy wiodących kategorii ochronności

3.1.2.2. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) – do którego w zaliczono:

- lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne, o powierzchni 30,40 ha, w obrębie Grabownica (16,23 ha) w oddz.: 6g, 10c, 10f i w obrębie Brok (14,17 ha) w oddz.: 47b, 47h;
- lasy cenne przyrodniczo, o powierzchni łącznej 171,88 ha, w tym w obrębie:
 - Ostrów Mazowiecka – 89,38 ha, w oddz.: 12d, 12f, 13i, 13j, 14d, 17j, 17m, 19f, 19g, 19h, 20a, 21g, 111n, 118j, 124g, 124l, 124m, 172a, 173d, 181d, 193l, 193r, 213j, 214f, 221a, 221b, 221f, 294c, 318c, 318g, 319i, 319j, 319k, 319l, 319n, 319o, 324f, 325a;
 - Grabownica – 52,50ha, w oddz.: 6f, 6h, 8f, 9d, 9j, 9l, 10b, 10g, 46h, 47d, 47k, 47l, 99d, 100a, 100d, 100f, 100g, 107c, 107d, 107k, 107l, 133d, 136d, 139a, 178f, 188b, 188c, 189h, 192a, 193h;
 - Brok – 30,00 ha, w oddz.: 5j, 5o, 9l, 12b, 12c, 12d, 12f, 13f, 13k, 15f, 15i, 16g, 24b, 37d, 142a, 204x;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (strefa całoroczna), o powierzchni 9,69 ha w obrębie Grabownica (lokalizacja niejawna)
- lasy na siedlisku Bs na łącznej powierzchni 2,76 ha, w obrębie Ostrów Mazowiecka (2,44 ha) w oddz.: 144Fi, 151c i w obrębie Grabownica (0,32 ha) w oddz. 228b;
- lasy, o zwiększonej funkcji społecznej, o powierzchni 907,23 ha, w tym w obrębie Ostrów Mazowiecka – 7,03 ha, Grabownica – 375,66 ha, Brok – 524,54 ha. Lokalizacja podana w Tabeli nr 54.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmuje lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) – obejmuje wszystkie drzewostany na pozostałym obszarze z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

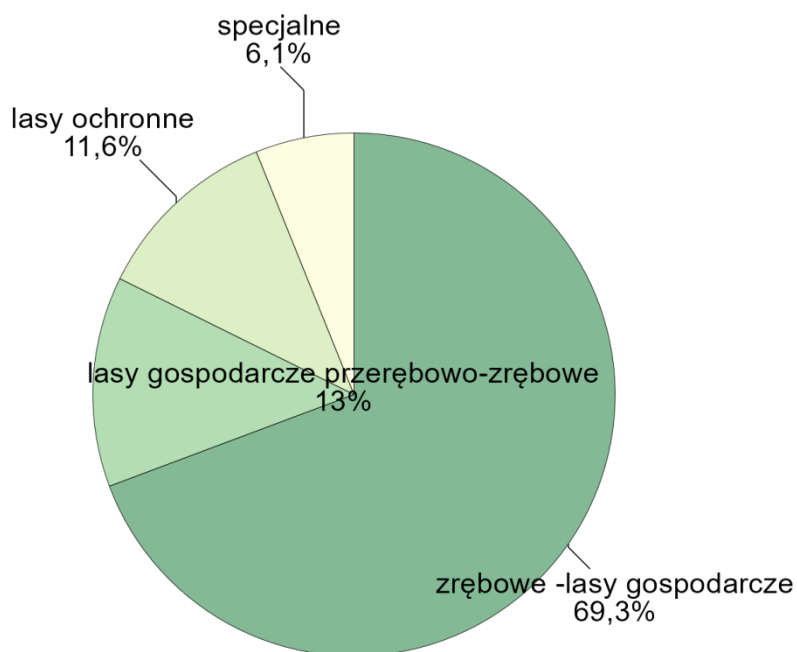
Dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (**GZ**) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (**GPZ**) w odniesieniu do siedlisk lasowych nadleśnictwa.

Tabela 56. Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw

Gospodarstwo	Obręby						Nadleśnictwo	
	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK			
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)	98,85	1,24	454,40	8,59	568,71	10,83	1121,96	6,05
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	489,42	6,12	874,62	16,53	783,11	14,92	2147,15	11,58
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)	7409,44	92,64	3960,77	74,88	3897,30	74,25	15267,51	82,36
W tym:								
- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	5602,61	70,05	3579,99	67,68	3666,96	69,86	12849,56	69,33
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	1806,83	22,59	380,57	7,20	230,34	4,39	2417,74	13,04
Ogółem	7997,71	100,00	5289,58	100,00	5249,12	100,00	18536,41	100,00

Wykres 40. Podział nadleśnictwa na gospodarstwa

W Nadleśnictwie dominują lasy o charakterze gospodarczym obejmującym 82,36 % powierzchni leśnej, w tym zagospodarowywane zrębowo 69,33%. Lasy ochronne zajmują 11,58% powierzchni leśnej, zaś w gospodarstwo lasów specjalnych 6,05%.

3.1.2.3. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej wyznaczone zostały podczas konsultacji prowadzonych podczas spotkań Zespołów Lokalnej Współpracy. Lasy takie wyznacza się w myśl Zarządzenia nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”.

Do nowej kategorii będą ujęte:

- Lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie,
- Tereny leśne w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych,
- Lasy uzdrowiskowe w strefach A i B.

Wyznaczone tereny nie mają dążyć do rangi lasów podmiejskich czy rezerwatów przyrody. Mają mieć zwiększoną funkcję rekreacyjną spełniając równocześnie funkcje gospodarcze. Najistotniejsze w lasach o zwiększonej funkcji społecznej będą kwestie:

- Zachowania trwałości lasu,
- Bezpieczeństwa publicznego i pożarowego,
- Krajobrazowe.

Następstwem tych ostatnich mają być takie zasady gospodarowania, które nie powodują nagłych zmian w krajobrazie. Docelowo na tych obszarach należy ograniczać zręby zupełne na rzecz rębni złożonych, zabiegi gospodarcze mają iść w kierunku poprawy stanu zdrowotnego i zróżnicowanej struktury, w miarę możliwości odnowienie powinno być naturalne a terminy wykonywanych prac w okresie najmniejszego ruchu rekreacyjnego. Ważne dla tych obszarów jest zintensyfikowanie zagospodarowania turystycznego, zwrócenie szczególnej uwagi na bezpieczeństwo publiczne (pożarowe, upadki martwych drzew) oraz szeroko pojęta współpraca z samorządami, społecznościami lokalnymi, informacja i konsultacje.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka wyznaczyło lasy o zwiększonej funkcji społecznej lasu w ramach dyskusji i konsultacji z Zespołem Konsultacji Społecznej, na łącznej powierzchni 907,23 ha (4,89% powierzchni Nadleśnictwa). W ramach tych drzewostanów nie planowano żadnych zabiegów gospodarczych na powierzchni 274,28 ha (30,29%). W pozostałych wydzieleniach zaprojektowano następujące czynności gospodarcze: trzebieże wczesne i późne 448,52 ha (49,44%), zabiegi hodowlane (pielęgnacja gleby, czyszczenia wczesne i późne) – 117,12 ha (12,91%), odnowienia – 22,76 ha (2,51%), rębnie złożone (stopniowe IV i przerębnowe V) – 44,05 ha (4,85%).

Tabela 57. Wykaz lasów o zwiększonej funkcji społecznej

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-1-04-119A -a	D-STAN	0,51	BŚW	10	SO	67	TP
17-11-1-04-119A -b	D-STAN	3,05	BŚW	10	SO	71	TP
17-11-1-04-119A -c	D-STAN	1,98	BMŚW	10	SO	70	TP
17-11-1-04-157A -a	D-STAN	0,57	BMŚW	6	SO	60	BRAK WSK
17-11-1-04-157A -b	D-STAN	0,92	BMŚW	10	SO	44	TP
17-11-2-06-24 -a	D-STAN	3,00	BŚW	8	SO	18	CP
17-11-2-06-24 -b	D-STAN	3,00	BŚW	8	SO	14	CP
17-11-2-06-24 -c	D-STAN	3,20	BŚW	7	SO	7	CW
17-11-2-06-24 -d	ZRĄB	3,30	BŚW				ODN-ZRB
17-11-2-06-24 -f	D-STAN	6,70	BŚW	10	SO	124	TP
17-11-2-06-24 -g	D-STAN	3,15	BŚW	10	SO	5	PIEL
17-11-2-06-24 -h	D-STAN	5,41	BŚW	10	SO	124	TP
17-11-2-06-25 -a	D-STAN	3,84	BMŚW	7	SO	8	CP
17-11-2-06-25 -b	D-STAN	1,61	BMŚW	8	SO	52	TP
17-11-2-06-25 -c	D-STAN	1,30	BMŚW	10	SO	94	TP
17-11-2-06-25 -d	D-STAN	4,76	BMŚW	10	SO	114	TP
17-11-2-06-327 -a	D-STAN	3,94	BMŚW	10	SO	85	BRAK WSK
17-11-2-06-327 -b	D-STAN	3,79	BŚW	10	SO	74	TP
17-11-2-06-327 -c	D-STAN	1,05	BMŚW	7	SO	70	TP
17-11-2-06-327 -d	D-STAN	5,01	BMŚW	5	SO	9	CP
17-11-2-06-327 -f	D-STAN	4,67	BMŚW	10	SO	182	BRAK WSK
17-11-2-06-328 -a	D-STAN	17,34	BMŚW	8	SO	70	TP
17-11-2-06-328 -b	D-STAN	1,17	LMŚW	5	SO	11	CP
17-11-2-06-328 -c	D-STAN	1,10	BŚW	10	SO	109	BRAK WSK
17-11-2-06-328 -d	D-STAN	1,26	BŚW	8	SO	11	CP
17-11-2-06-330 -a	D-STAN	3,33	BMŚW	10	SO	77	TP
17-11-2-06-330 -b	D-STAN	1,57	BMŚW	10	SO	103	TP
17-11-2-06-330 -c	D-STAN	4,74	BMŚW	10	SO	95	TP
17-11-2-06-333 -a	D-STAN	8,43	BMŚW	10	SO	84	BRAK WSK
17-11-2-06-333 -b	D-STAN	5,17	BMŚW	10	SO	75	TP
17-11-2-06-333 -c	D-STAN	3,44	BMŚW	6	SO	9	CP
17-11-2-06-333 -d	D-STAN	13,66	BŚW	8	SO	70	TP
17-11-2-06-333 -f	D-STAN	1,04	BMŚW	9	SO	60	BRAK WSK
17-11-2-06-333 -g	D-STAN	1,29	LMŚW	8	SO	55	TP
17-11-2-06-334 -a	D-STAN	12,67	LMŚW	10	SO	103	BRAK WSK
17-11-2-06-334 -b	D-STAN	1,89	BMŚW	6	SO	180	BRAK WSK
17-11-2-06-336 -a	D-STAN	2,96	BMŚW	10	SO	64	BRAK WSK
17-11-2-06-336 -b	D-STAN	0,89	LMŚW	10	SO	69	TP
17-11-2-06-336 -c	D-STAN	7,06	BŚW	10	SO	74	TP
17-11-2-06-336 -d	D-STAN	2,10	LMŚW	10	SO	69	TP
17-11-2-06-336 -f	D-STAN	1,19	LMŚW	10	SO	106	IVD
17-11-2-06-336 -g	D-STAN	1,72	LMŚW	10	SO	70	TP
17-11-2-06-37 -a	D-STAN	3,00	BŚW	10	SO	20	TW

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-2-06-37 -b	D-STAN	3,00	BŚW	8	SO	15	CP
17-11-2-06-37 -c	D-STAN	2,91	BŚW	7	SO	10	CP
17-11-2-06-37 -d	D-STAN	3,00	BŚW	8	SO	18	CP
17-11-2-06-37 -f	D-STAN	3,00	BŚW	7	SO	12	CP
17-11-2-06-37 -g	D-STAN	2,97	BŚW	8	SO	6	CW
17-11-2-06-37 -h	D-STAN	2,77	BŚW	8	SO	6	PIEL
17-11-2-06-37 -i	D-STAN	6,29	BŚW	10	SO	114	TP
17-11-2-06-38 -a	D-STAN	4,81	BMŚW	10	SO	119	TP
17-11-2-06-38 -b	D-STAN	0,61	BŚW	10	SO	92	BRAK WSK
17-11-2-06-38 -c	D-STAN	2,46	BMŚW	7	SO	10	CP
17-11-2-06-38 -d	D-STAN	2,36	BMŚW	9	SO	5	PIEL
17-11-2-06-38 -f	D-STAN	2,25	BMŚW	10	SO	119	TP
17-11-2-06-48 -a	D-STAN	1,57	BMŚW	10	SO	44	TP
17-11-2-06-48 -b	D-STAN	0,21	LMŚW	9	DB	20	CP
17-11-2-06-48 -d	D-STAN	1,09	BMW	10	SO	69	TP
17-11-2-06-48 -f	D-STAN	1,47	LMW	10	SO	104	IVD
17-11-2-06-48 -g	D-STAN	0,53	LMW	4	OL	15	CP
17-11-2-06-48 -h	D-STAN	3,70	BMŚW	10	SO	45	TP
17-11-2-06-48 -i	D-STAN	2,53	OLJ	6	OL	74	BRAK WSK
17-11-2-06-48 -j	D-STAN	0,81	BMŚW	10	SO	94	BRAK WSK
17-11-2-06-48 -l	D-STAN	3,57	BŚW	8	SO	26	TW
17-11-2-06-48 -m	D-STAN	1,46	BŚW	10	SO	139	IVD
17-11-2-06-48 -n	D-STAN	2,48	BŚW	8	SO	20	TW
17-11-2-06-48 -y	D-STAN	0,60	BMŚW	10	SO	50	TP
17-11-2-07-101 -a	D-STAN	7,87	BŚW	10	SO	76	TP
17-11-2-07-101 -f	D-STAN	6,83	BMŚW	10	SO	91	BRAK WSK
17-11-2-07-101 -g	D-STAN	1,64	BMŚW	8	SO	66	BRAK WSK
17-11-2-07-107 -f	D-STAN	2,50	BMŚW	5	SO	66	BRAK WSK
17-11-2-07-107 -h	D-STAN	1,34	LMW	5	BRZ	71	BRAK WSK
17-11-2-07-107 -m	D-STAN	2,85	OL	10	OL	88	BRAK WSK
17-11-2-07-107 -n	D-STAN	4,60	OL	9	OL	69	BRAK WSK
17-11-2-07-107 -o	D-STAN	2,94	LMW	7	SO	37	TP
17-11-2-07-107 -p	D-STAN	2,20	LMW	5	SO	28	BRAK WSK
17-11-2-07-107 -r	D-STAN	0,98	LMW	8	ŚW	27	BRAK WSK
17-11-2-07-112 -b	D-STAN	13,37	BŚW	10	SO	94	BRAK WSK
17-11-2-07-112 -c	D-STAN	3,67	BMŚW	4	SO	32	TW
17-11-2-07-112 -h	D-STAN	3,38	LMW	5	OL	39	TP
17-11-2-07-113 -a	D-STAN	2,44	BMŚW	10	SO	101	TP
17-11-2-07-113 -b	D-STAN	2,05	BMŚW	6	SO	27	TW
17-11-2-07-113 -c	D-STAN	2,67	LMW	4	OL	11	CP
17-11-2-07-113 -d	ZRĄB	2,90	BMŚW				ODN-ZRB
17-11-2-07-56 -m	D-STAN	2,59	BMŚW	10	SO	139	TP
17-11-2-07-66 -a	D-STAN	4,73	BŚW	10	SO	79	BRAK WSK
17-11-2-07-66 -d	D-STAN	7,16	BŚW	10	SO	104	TP

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-2-07-76 -b	D-STAN	5,10	BŚW	10	SO	73	TP
17-11-2-07-76 -d	ZRĄB	2,93	BŚW				ODN-ZRB
17-11-2-07-76 -f	D-STAN	11,15	BŚW	10	SO	80	TP
17-11-2-07-87 -a	D-STAN	6,67	BMŚW	10	SO	75	TP
17-11-2-07-87 -b	D-STAN	3,87	BMŚW	10	SO	88	BRAK WSK
17-11-2-07-87 -c	D-STAN	3,20	BMŚW	10	SO	103	BRAK WSK
17-11-2-07-87 -d	D-STAN	1,48	BMŚW	10	SO	74	TP
17-11-2-07-87 -f	D-STAN	0,61	BMŚW	10	SO	103	IVD
17-11-2-07-87 -g	D-STAN	0,57	BMŚW	10	SO	74	TP
17-11-2-07-94 -b	D-STAN	13,06	BŚW	10	SO	88	BRAK WSK
17-11-2-07-94 -c	D-STAN	0,71	BMŚW	10	SO	60	BRAK WSK
17-11-2-07-94 -h	D-STAN	3,26	BŚW	10	SO	108	TP
17-11-2-08-132 -j	D-STAN	0,75	BMŚW	9	SO	77	TP
17-11-2-08-132 -k	D-STAN	3,05	LMŚW	10	SO	95	BRAK WSK
17-11-2-08-181 -i	D-STAN	2,06	LW	6	DB	26	TW
17-11-2-08-181 -j	D-STAN	0,96	LMW	7	SO	100	BRAK WSK
17-11-2-08-182 -f	D-STAN	2,32	LW	5	DB.S	8	CP
17-11-2-08-182 -g	D-STAN	4,44	LMW	10	DB	13	ODN-ZŁOŻ
17-11-2-08-182 -h	D-STAN	5,85	LW	7	OL	83	IVD
17-11-2-08-182 -i	D-STAN	0,57	LMW	4	DB.B	6	CW
17-11-2-08-182 -j	D-STAN	0,62	LMW	7	SO	59	TP
17-11-2-08-182 -k	D-STAN	1,17	LŚW	8	DB.S	6	CW
17-11-2-08-182 -l	D-STAN	1,24	LMW	10	SO	31	TW
17-11-2-08-182 -m	D-STAN	0,64	LMŚW	10	SO	148	IVD
17-11-2-08-183 -i	D-STAN	1,56	BŚW	10	SO	83	TP
17-11-2-08-183 -j	D-STAN	0,55	BMŚW	9	SO	73	BRAK WSK
17-11-2-08-183 -k	D-STAN	1,40	LMW	4	SO	14	CP
17-11-2-08-183 -m	D-STAN	4,34	LMW	8	OL	66	BRAK WSK
17-11-2-08-183 -n	D-STAN	0,92	BMŚW	10	SO	61	TP
17-11-2-08-183 -o	D-STAN	0,70	LW	8	DB	24	TW
17-11-3-10-171 -a	D-STAN	9,56	BŚW	10	SO	89	TP
17-11-3-10-171 -b	D-STAN	5,14	BŚW	10	SO	75	TP
17-11-3-10-171 -c	D-STAN	10,75	BŚW	10	SO	62	TP
17-11-3-10-171 -d	D-STAN	0,67	BŚW	10	SO	89	TP
17-11-3-10-171 -f	D-STAN	1,04	BŚW	9	SO	75	TP
17-11-3-10-172 -a	D-STAN	5,11	BŚW	10	SO	78	BRAK WSK
17-11-3-10-172 -b	D-STAN	8,13	BŚW	10	SO	63	TP
17-11-3-10-172 -c	D-STAN	1,28	BŚW	8	SO	67	TP
17-11-3-10-183 -a	D-STAN	3,43	BŚW	10	SO	8	CP
17-11-3-10-183 -b	D-STAN	6,01	BŚW	10	SO	108	TP
17-11-3-10-183 -c	D-STAN	2,62	BŚW	10	SO	88	BRAK WSK
17-11-3-10-183 -d	D-STAN	4,34	BŚW	10	SO	77	TP
17-11-3-10-183 -f	D-STAN	5,89	BŚW	10	SO	63	TP
17-11-3-10-183 -g	D-STAN	1,26	BŚW	10	SO	4	PIEL

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-3-10-194 -a	D-STAN	3,50	BŚW	10	SO	4	CW
17-11-3-10-194 -b	D-STAN	3,11	BŚW	7	SO	81	BRAK WSK
17-11-3-10-194 -c	D-STAN	20,72	BŚW	10	SO	100	TP
17-11-3-10-195 -a	D-STAN	10,48	BMŚW	10	SO	100	BRAK WSK
17-11-3-10-195 -b	D-STAN	1,83	BMŚW	10	SO	85	BRAK WSK
17-11-3-10-201 -a	D-STAN	21,97	BMŚW	10	SO	100	BRAK WSK
17-11-3-10-201 -b	D-STAN	3,73	BŚW	10	SO	100	BRAK WSK
17-11-3-10-202 -a	D-STAN	10,27	BŚW	10	SO	98	BRAK WSK
17-11-3-10-208 -a	D-STAN	3,99	BŚW	9	SO	6	CP
17-11-3-10-208 -b	ZRAŁB	3,97	BŚW				ODN-ZRB
17-11-3-10-208 -c	D-STAN	15,65	BMŚW	10	SO	102	TP
17-11-3-10-208 -d	D-STAN	2,35	BMŚW	10	SO	67	TP
17-11-3-10-208 -f	D-STAN	2,39	BMW	10	SO	61	TP
17-11-3-10-208 -g	D-STAN	2,29	LMW	5	SO	56	TP
17-11-3-10-208 -h	D-STAN	1,86	LMW	5	OL	49	TP
17-11-3-10-208 -i	D-STAN	1,30	BMŚW	10	SO	93	BRAK WSK
17-11-3-10-209 -a	D-STAN	16,31	BMŚW	10	SO	103	TP
17-11-3-10-209 -b	D-STAN	1,18	BMŚW	10	SO	138	TP
17-11-3-10-209 -c	D-STAN	3,53	BMŚW	10	SO	5	CW
17-11-3-11-108 -a	D-STAN	0,73	BMŚW	10	SO	128	IVD
17-11-3-11-109 -a	D-STAN	0,81	BŚW	10	SO	133	IVD
17-11-3-11-109 -l	D-STAN	0,05	BŚW	10	SO	133	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -a	D-STAN	0,54	LMŚW	7	LP	47	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -b	D-STAN	2,09	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -c	D-STAN	2,62	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -f	D-STAN	0,35	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -g	D-STAN	0,61	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -i	D-STAN	0,92	BŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -j	D-STAN	2,40	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-124 -l	ZRAŁB	3,17	BMŚW				ODN-ZRB
17-11-3-11-141 -a	D-STAN	0,72	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -b	D-STAN	2,61	BMŚW	10	SO	121	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -c	D-STAN	2,85	BMŚW	10	SO	121	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -f	D-STAN	0,23	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -h	D-STAN	1,78	BMŚW	10	SO	72	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -i	D-STAN	0,37	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -j	D-STAN	0,69	BMŚW	10	SO	118	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -l	D-STAN	0,22	LMŚW	4	KL	40	BRAK WSK
17-11-3-11-141 -m	D-STAN	0,81	LMŚW	3	SO	47	BRAK WSK
17-11-3-11-142 -k	D-STAN	0,92	BMŚW	7	SO	69	TP
17-11-3-11-142 -m	D-STAN	0,44	BMŚW	10	SO	69	TP
17-11-3-11-142 -n	D-STAN	1,63	BŚW	10	SO	81	BRAK WSK
17-11-3-11-142 -o	SUKCESJA	0,28	BMŚW				BRAK WSK
17-11-3-11-142 -p	D-STAN	0,46	BMŚW	7	AK	30	BRAK WSK

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-3-11-142 -r	D-STAN	0,63	BMŚW	4	SO	36	TW
17-11-3-11-142 -t	D-STAN	0,50	BMŚW	7	SO	38	BRAK WSK
17-11-3-11-158 -a	D-STAN	0,71	BMŚW	7	SO	23	TW
17-11-3-11-158 -b	D-STAN	0,79	BMŚW	5	SO	18	CP
17-11-3-11-158 -c	D-STAN	0,97	BMŚW	10	SO	98	TP
17-11-3-11-158 -d	D-STAN	1,62	BMŚW	10	SO	123	TP
17-11-3-11-158 -f	D-STAN	2,34	BMŚW	8	SO	9	CP
17-11-3-11-158 -g	D-STAN	0,94	BMŚW	8	SO	20	TW
17-11-3-11-158 -h	D-STAN	1,18	BMŚW	10	SO	123	IVD
17-11-3-11-158 -i	D-STAN	0,15	BMŚW	10	SO	123	IVD
17-11-3-11-159 -a	D-STAN	4,81	BMŚW	10	SO	103	TP
17-11-3-11-159 -b	D-STAN	3,03	BMŚW	10	SO	103	TP
17-11-3-11-159 -c	D-STAN	1,32	BMŚW	10	SO	103	IVD
17-11-3-11-159 -d	D-STAN	3,70	BMŚW	7	SO	4	PIEL
17-11-3-11-160 -a	D-STAN	15,38	BMŚW	10	SO	101	TP
17-11-3-11-160 -b	D-STAN	0,74	BMŚW	6	SO	50	TP
17-11-3-11-160 -c	D-STAN	1,46	BMŚW	10	SO	101	IVD
17-11-3-11-160 -d	D-STAN	3,69	BMŚW	7	SO	2	PIEL
17-11-3-11-161 -a	D-STAN	15,61	BMŚW	10	SO	95	TP
17-11-3-11-161 -b	D-STAN	1,95	BMŚW	8	SO	6	CP
17-11-3-11-161 -c	D-STAN	2,13	BMŚW	10	SO	78	BRAK WSK
17-11-3-11-161 -d	D-STAN	5,32	BŚW	10	SO	64	TP
17-11-3-11-161 -f	D-STAN	0,55	LMŚW	10	SO	95	IVD
17-11-3-11-161 -g	D-STAN	0,98	BMŚW	7	DB	55	BRAK WSK
17-11-3-11-173 -a	D-STAN	4,70	BMŚW	10	SO	100	TP
17-11-3-11-173 -b	D-STAN	6,92	LMŚW	8	SO	100	IVD
17-11-3-11-173 -c	D-STAN	1,30	LMŚW	10	SO	100	IVD
17-11-3-11-173 -d	SZCZ CHR	0,64	LW				BRAK WSK
17-11-3-11-173 -f	D-STAN	0,26	LMW	10	AK	30	BRAK WSK
17-11-3-11-173 -i	D-STAN	0,14	LMW	6	SO	25	BRAK WSK
17-11-3-11-173 -j	D-STAN	0,58	LMŚW	4	AK	35	BRAK WSK
17-11-3-11-173 -k	D-STAN	0,65	LMŚW	10	SO	50	TP
17-11-3-11-174 -c	D-STAN	9,28	LMŚW	10	SO	93	BRAK WSK
17-11-3-11-174 -d	D-STAN	2,72	BMŚW	10	SO	45	TP
17-11-3-11-175 -g	D-STAN	1,64	BMŚW	9	SO	76	BRAK WSK
17-11-3-11-184 -a	SZCZ CHR	0,71	LW	3	DB	30	BRAK WSK
17-11-3-11-184 -b	D-STAN	1,04	LMŚW	9	ŚW	25	TW
17-11-3-11-184 -c	D-STAN	1,44	LMŚW	10	SO	103	V
17-11-3-11-184 -d	D-STAN	6,15	LMŚW	9	SO	98	V
17-11-3-11-184 -f	D-STAN	1,44	LMŚW	10	SO	99	V
17-11-3-11-184 -g	D-STAN	1,66	LMŚW	9	SO	46	TP
17-11-3-11-184 -i	D-STAN	0,97	LŚW	6	OL	59	BRAK WSK
17-11-3-11-184 -j	D-STAN	0,15	LŚW	4	OS	25	BRAK WSK
17-11-3-11-184 -k	D-STAN	0,93	LŚW	6	SO	126	BRAK WSK

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-3-11-184 -l	D-STAN	0,59	LW	10	OL	85	BRAK WSK
17-11-3-11-185 -a	D-STAN	2,89	LMŚW	9	SO	99	IVD
17-11-3-11-185 -b	D-STAN	4,34	LMŚW	9	SO	88	BRAK WSK
17-11-3-11-185 -c	D-STAN	5,39	LMŚW	5	SO	73	TP
17-11-3-11-185 -d	D-STAN	1,13	LMŚW	10	BRZ	49	TP
17-11-3-11-185 -f	D-STAN	1,83	BMŚW	10	SO	47	TP
17-11-3-11-185 -g	D-STAN	0,91	LMŚW	9	SO	99	IVD
17-11-3-11-185 -h	D-STAN	3,32	BŚW	4	SO	59	TP
17-11-3-11-185 -i	D-STAN	3,77	BŚW	9	SO	75	TP
17-11-3-11-185 -j	D-STAN	1,37	BŚW	10	SO	59	TP
17-11-3-11-185 -k	D-STAN	3,88	BMŚW	9	SO	49	TP
17-11-3-11-185 -m	D-STAN	0,30	BŚW	10	SO	47	TP
17-11-3-11-185 -o	D-STAN	1,49	LŚW	7	SO	59	BRAK WSK
17-11-3-11-185 -p	D-STAN	1,22	BMŚW	8	SO	47	TP
17-11-3-11-185 -r	D-STAN	1,49	BŚW	10	SO	75	BRAK WSK
17-11-3-11-185 -t	D-STAN	0,77	LŚW	10	OL	85	BRAK WSK
17-11-3-11-185 -y	D-STAN	0,48	LW	10	OL	59	BRAK WSK
17-11-3-11-186 -a	D-STAN	1,08	BMŚW	5	SO	98	BRAK WSK
17-11-3-11-186 -b	D-STAN	5,50	BMŚW	8	SO	78	TP
17-11-3-11-186 -c	D-STAN	6,65	BMŚW	10	SO	47	TP
17-11-3-11-186 -f	D-STAN	1,23	BMŚW	6	SO	93	BRAK WSK
17-11-3-11-186 -g	D-STAN	1,53	BMŚW	8	SO	27	TW
17-11-3-11-186 -h	D-STAN	2,24	LMŚW	5	SO	22	TW
17-11-3-11-186 -i	D-STAN	6,69	BMŚW	10	SO	88	BRAK WSK
17-11-3-11-186 -j	D-STAN	0,56	BŚW	6	SO	75	BRAK WSK
17-11-3-11-187 -a	D-STAN	15,39	BMŚW	10	SO	82	BRAK WSK
17-11-3-11-187 -c	D-STAN	0,88	BŚW	10	SO	53	TP
17-11-3-11-187 -d	D-STAN	7,76	BMŚW	10	SO	90	BRAK WSK
17-11-3-11-187 -f	D-STAN	0,53	BŚW	10	SO	53	TP
17-11-3-11-188 -c	D-STAN	4,99	BMŚW	7	SO	11	CP
17-11-3-11-188 -d	D-STAN	1,68	BMŚW	9	SO	60	BRAK WSK
17-11-3-11-188 -f	D-STAN	1,00	BMŚW	6	SO	70	TP
17-11-3-11-188 -g	D-STAN	12,23	BMŚW	10	SO	93	BRAK WSK
17-11-3-11-189 -j	D-STAN	2,01	BMŚW	10	SO	96	BRAK WSK
17-11-3-11-189 -k	D-STAN	2,55	BMŚW	10	SO	75	TP
17-11-3-11-189 -l	D-STAN	1,84	BŚW	10	SO	58	TP
17-11-3-11-189 -m	D-STAN	0,74	LMŚW	5	DB	15	CP
17-11-3-11-189 -o	D-STAN	0,63	LW	4	DB.B	12	CP
17-11-3-11-189 -s	D-STAN	0,34	BMŚW	7	ŚW	15	CP
17-11-3-11-189 -t	D-STAN	0,40	BŚW	7	MD	21	TW
17-11-3-11-196 -f	D-STAN	5,88	LMŚW	9	SO	46	TP
17-11-3-11-196 -g	D-STAN	3,23	LMŚW	8	SO	32	TW
17-11-3-11-196 -h	D-STAN	3,85	LMŚW	5	SO	12	CP
17-11-3-11-196 -i	D-STAN	3,94	LMŚW	5	SO	3	PIEL

Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow w ha	Siedlisko	Skład gatunkowy			Wskazówka główna
				UDZ	GAT_PAN	WIEK	
17-11-3-11-196 -k	D-STAN	3,13	LMŚW	10	SO	138	IVDU
17-11-3-11-203 -a	D-STAN	2,07	BMŚW	7	SO	45	TP
17-11-3-11-203 -b	D-STAN	3,48	BMŚW	7	SO	27	TW
17-11-3-11-203 -c	D-STAN	3,92	BMŚW	7	SO	23	TW
17-11-3-11-203 -d	D-STAN	0,62	LMŚW	9	SO	144	BRAK WSK
17-11-3-11-65 -a	D-STAN	3,38	BŚW	7	SO	11	CP
17-11-3-11-65 -b	D-STAN	3,28	BŚW	10	SO	5	PIEL
17-11-3-11-65 -c	D-STAN	6,04	BŚW	10	SO	105	TP
17-11-3-11-78 -a	D-STAN	0,27	LMW	5	SO	37	BRAK WSK
17-11-3-11-78 -b	D-STAN	0,15	BŚW	9	SO	57	BRAK WSK
17-11-3-11-78 -c	D-STAN	2,24	BŚW	8	SO	14	CP
17-11-3-11-78 -d	D-STAN	0,31	LMW	7	OL	37	BRAK WSK
17-11-3-11-78 -f	D-STAN	0,35	BŚW	7	SO	36	BRAK WSK
17-11-3-11-78 -g	D-STAN	0,20	BŚW	10	SO	60	BRAK WSK
17-11-3-11-78 -h	D-STAN	0,82	BŚW	10	SO	127	IVD
17-11-3-11-78 -i	D-STAN	2,34	BŚW	7	SO	20	TW
17-11-3-11-78 -j	D-STAN	2,25	BŚW	8	SO	6	CP
17-11-3-11-78 -k	D-STAN	0,16	BMŚW	10	SO	69	BRAK WSK
17-11-3-11-79 -a	D-STAN	5,28	BŚW	10	SO	105	TP
17-11-3-11-79 -b	D-STAN	1,86	BŚW	10	SO	75	TP
17-11-3-11-79 -c	D-STAN	1,37	BŚW	10	SO	86	BRAK WSK
17-11-3-11-79 -g	D-STAN	2,18	BŚW	8	SO	12	CP
17-11-3-11-93 -a	D-STAN	1,63	BMŚW	10	SO	128	IVD
17-11-3-11-93 -b	D-STAN	3,15	BMŚW	7	SO	23	TW
17-11-3-11-93 -c	D-STAN	1,00	BMŚW	10	SO	128	TP
17-11-3-11-93 -g	D-STAN	2,47	BMŚW	6	SO	11	CP
17-11-3-11-93 -j	ZRĄB	2,05	BMŚW				ODN-ZRB
17-11-3-11-94 -a	D-STAN	0,24	BMŚW	8	SO	9	CP
Razem		907,23					

3.1.2.4. Wiek rębności oraz wieki dojrzałości rębnej

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie zostały ustalone na KZP. Dla sosny, świerka, jodły, dębu i buka przyjęto zgodnie z wykazem wieków rębności, będącym załącznikiem nr 1 obowiązującej Instrukcji urządzania lasu. Dla pozostałych gatunków drzew zgodnie z poprzednim planem urządzania lasu.

Tabela 58. Przyjęte wieki rębności

Gatunek	Wiek rębności	Uwagi
1	2	3
SO, MD	110	
ŚW, BK	100	
DB, DB.S, DB.B, DB.C	130	
JW, LP	90	

Gatunek	Wiek rębności	Uwagi
1	2	3
GB, BRZ, OL	80	
OS	50	

Przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew określają przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania. Służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwie lasów ochronnych oraz gospodarczych o zrębowym i przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania. Przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. W VI rewizji u.l. dla drzewostanów starszych, (dla których wpisano tylko jakość techniczną) wiek rębności drzewostanów zwany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu określano indywidualnie według kryteriów zawartych w §83 pkt. 4-6 IUL i wpisywano w opisie taksacyjnym każdego drzewostanu. Drzewostany w klasach odnowienia i do odnowienia projektowano do użytkowania rębego niezależnie od przyjętego wieku rębności.

Indywidualny wiek rębności przyjęto w następujących wydzieleniach:

- Obręb Ostrów Mazowiecka oddz.: 10g, 46f, 48f, 66n, 79f, 86g, 144Ac, 148b, 159f, 159m, 202l, 221x, 250l;
- Obręb Grabownica oddz.: 20c, 24f, 24h, 25c, 25d, 37i, 38a, 38f, 46k, 48k, 56i, 56m, 94h, 113a, 115x, 172l, 173h, 182g, 330b, 330c;
- Obręb Brok oddz.: 13h, 17i, 25f, 26c, 27b, 28b, 65c, 79a, 80g, 93c, 93g, 141l, 142p, 158c, 158d, 159a, 159b, 160a, 161a, 161g, 173a, 183b, 184j, 194c, 208c, 209a, 209b, 215l, 216f.

3.1.2.5. Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne

Podział lasu na ostępy w opracowanym planie przyjęty został zasadniczo z poprzedniego cyklu urządzeniowego. W uzasadnionych przypadkach dokonano niezbędnej korekty, szczególnie na gruntach przyłączonych. Granicami ostępów są linie gospodarcze wyznaczające w terenie wzajemnie mijające się szeregi ostępowe składające się z dwóch, rzadziej z trzech oddziałów. Ostępy jednooddziałowe z konieczności projektowano w odosobnionych kompleksach leśnych lub na skrajach większych kompleksów. Średnia długość ostępów waha się w granicach 400 - 1200 m. Zasadniczy kierunek cięć w nadleśnictwie przebiega z północnego wschodu na południowy zachód z większymi bądź mniejszymi odchyleniami. W celu zachowania ciągłości użytkowania w zblokowanych powierzchniach drzewostanów rębnych zastosowano ostępy przejściowe w obrębie Ostrów Mazowiecka w oddz.: 8, 10, 14, 15, 31, 33, 37, 46, 61, 74, 85, 116, 118, 119, 123, 190, 199, 209, 216, 245, 249, 255, 262, 264, 272, 297, 305, 309, w obrębie Grabownica w oddz.: 31, 33, 37, 46, 50, 54, 64, 69, 78, 80, 113, 145, 150, 160, 161, 175, 177, 187 oraz w obrębie Brok w oddz.: 66, 67, 80, 88, 94, 96,, 104 109, 111, 121, 123, 127, 129, 139, 143, 145, 155, 180, 193, 198, 200, 206, 208, 210, 211, 214, 216, 217.

Ostępy stałe na mapach cięć, zostały oznaczone kolorem czerwonym, ostępy przejściowe - niebieskim.

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka nie wyznaczono jednostek kontrolnych.

3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego

Zgodnie z § 87 Instrukcji zarządzania lasu zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na:

- użytki rębne,
- użytki przedrębne.

3.1.3.1. Etat użytkowania rębnego

Zgodnie z Instrukcją zarządzania lasu użytki rębne zostały podzielone na:

- zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego),
- niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego).

3.1.3.2. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu

Obliczenia etatów dokonano zgodnie z §88-93 Instrukcji ul. Etaty obliczono obrębami dla poszczególnych gospodarstw. Obliczone etaty są w wymiarze miąższościowym w m³ grubizny brutto. W celu wyliczenia etatu użytkowania rębnego i ustalenia rozmiaru użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu sporządzono dla wszystkich obrębów następujące tabele i wzory:

- **Tabela nr VI** – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.
- **Wzór nr 3** – Wykaz drzewostanów do przebudowy
- **Wzór nr 4** – Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia.
- **Wzór nr 5** – Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia.

Wzory te znajdują się w części tabelarycznej tomów opisów taksacyjnych, a Tabela VI w części tabelarycznej elaboratu.

Zgodnie z § 89 dla gospodarstwa specjalnego (S) etat jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów stąd etatów nie obliczono. Dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) oraz gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obliczono zgodnie z §§ 90, 91 „Instrukcji Urządzania Lasu” z 2011 r. etaty wg dojrzałości drzewostanów i etaty wg zrównania średniego wieku. Dla gospodarstw tych obliczony został również etat z potrzeb przebudowy.

Zestawienie obliczonych i proponowanych do przyjęcia w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębnego dla poszczególnych obrębów przedstawiają tabele nr XIV wg obrębów leśnych.

Tabela 59. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb Ostrów Mazowiecka								
specjalne (s)						17	0	0
lasów ochronnych (o)	1712	1684	1899	1712	0	1063	14221	14221
lasów gospodarczych (gz)	15357	18531	20460	18531	156	X	X	176997
	36,00	49,04	48,18	48,18	10,00			459,27
lasów gospodarczych gpz)	4205	6472	6749	6472	0	3616	X	57833
lasów gospodarczych (gp)						0	0	0
razem gospodarstwo (g)	19562	25003	27209	25003	156	3616	0	234830
RAZEM OBRĘB	21274	26687	29108	26715	156	4696	14221	249051
Obręb Grabownica								
specjalne (s)		X	X	X	0	159	1445	1445
lasów ochronnych (o)	2466	3150	3018	3018	0	590	26970	26970
lasów gospodarczych (gz)	13958	16138	12732	13958	0	X	X	137710
	32,12	39,83	28,47	32,12	0,00			336,19
lasów gospodarczych gpz)	1388	1329	1370	1370	0	978	X	12795
lasów gospodarczych (gp)						0	0	0
razem gospodarstwo (g)	15346	17467	14102	15328	0	978	0	150505
RAZEM OBRĘB	17812	20617	17120	18346	0	1727	28415	178920
Obręb Brok								
specjalne (s)		X	X	X	0	121	5393	5393
lasów ochronnych (o)	4277	3382	2427	3382	0	770	26509	26509
lasów gospodarczych (gz)	15836	15197	12543	15197	0	X	X	146685
	38,68	40,05	29,50	38,68	0,00			380,23
lasów gospodarczych gpz)	443	664	604	604	0	138	X	5273
lasów gospodarczych (gp)						0	0	0
razem gospodarstwo (g)	16279	15861	13146	15801	0	138	0	151958
RAZEM OBRĘB	20556	19243	15573	19183	0	1029	31902	183860
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	59642	66547	61802	64244	156	7452	74538	611831

W gospodarstwie specjalnym planowano użytkowanie w obrębach Grabownica oraz Brok łącznie w wysokości 6838 m³ brutto.

W gospodarstwie lasów ochronnych przyjęte etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych uwzględniającej potrzeby zadające oraz aspekt przyrodniczy i ekologiczny gospodarki leśnej

w nadleśnictwie. W obrębie Ostrów Mazowiecka proponowany etat stanowi 83% etatu optymalnego, obliczonego z dwóch ostatnich klas wieku, w obrębie Grabownica 89%, a w obrębie Brok 78%.

W gospodarstwie zrębowym proponowane etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych uwzględniającej ład przestrzenny i czasowy oraz aspekt przyrodniczy i ekologiczny gospodarki leśnej w nadleśnictwie. W obrębie Ostrów Mazowiecka proponowany etat 266iąższościowym jak i powierzchniowy stanowi 96%. W obrębie Grabownica odpowiednio 99% i 105%, a w obrębie Brok 97% i 98% etatu optymalnego wynikającego z obliczeń. Przy planowaniu zrębów zupełnych projektowano pozyskanie miąższności w wysokości 95%; w działkach zrębowych poniżej 1 ha, w blokach upraw pochodnych oraz dla części drzewostanów wymagających pilnej przebudowy projektowano pozyskanie w 100%. Odrębny sposób zagospodarowania przyjęto w planowanej tzw. rębni retencyjnej w której procent pozyskania waha się od 80 do 90% masy.

Dla gospodarstwa przerębowo-zrębowego proponowane do przyjęcia etaty z potrzeb hodowlanych są wynikiem opracowanej i przeanalizowanej lokalizacji cięć rębnych. W planowaniu zrębów uwzględniono aspekt przyrodniczy i ekologiczny gospodarki leśnej w nadleśnictwie. Dążono również do zachowania ład przestrzenny i czasowy. W rozplanowaniu uwzględniono wszystkie możliwości dotyczące lokalizacji zrębów takich jak ostępy przejściowe i planowanie całych pododdziałów w rębniach złożonych. Etaty proponowane stanowią w obrębie Ostrów Mazowiecka 92%, w obrębie Grabownica 93%, a w obrębie Brok 87% etatu optymalnego. W obrębie Grabownica i Brok użytkowanie w tym gospodarstwie stanowi niewielki udział, w stosunku do całości użytkowania

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

- przyjęty cel hodowlany (TD),
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się, z zachowaniem ostępowego porządku cięć, nawrotów cięć i okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

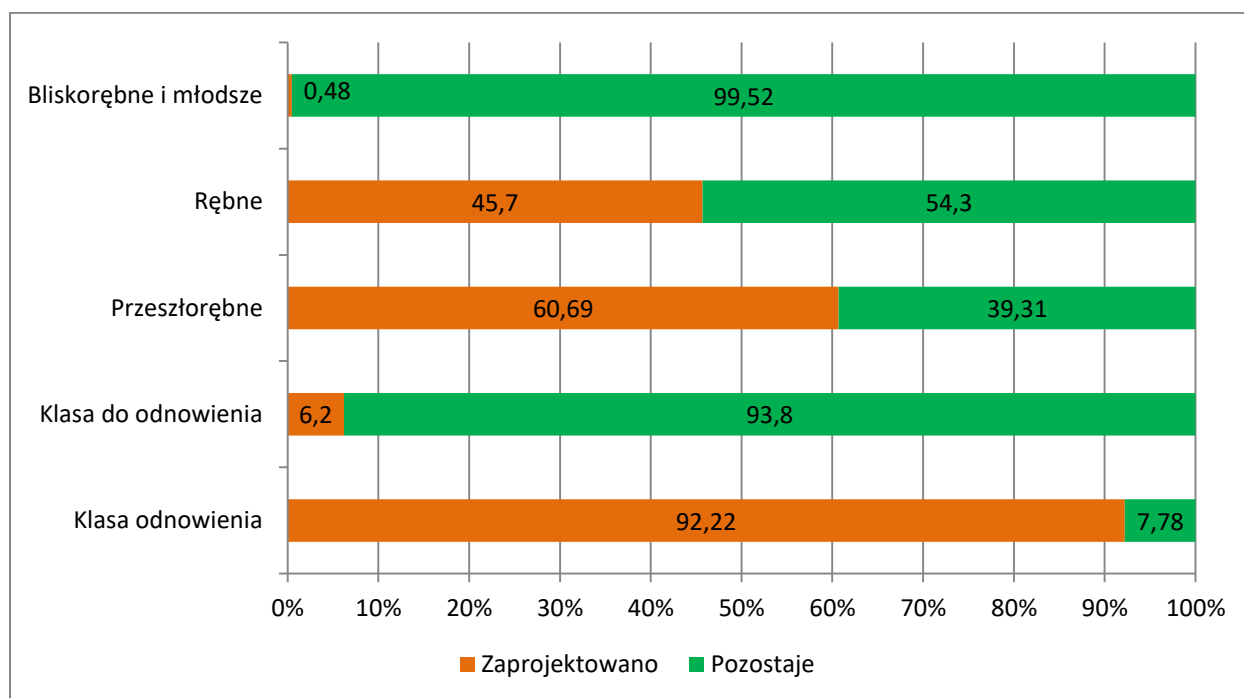
- drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia,
- drzewostany do przebudowy intensywnej,
- drzewostany przeszłorębne,
- drzewostany rębne.

Nabór miąższności w użytkowaniu rębnym w poszczególnych kategoriach drzewostanów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 60. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii

Kategoria drzewostanów	Ogółem w nadleśnictwie	Zaprojektowano w 10-leciu		Pozostaje	
	ha m ³		%	ha m ³	%
1	2	3	4	5	6
W klasie odnowienia	286,77	264,45	92,22	22,32	7,78
	76500	58212	76,09	18288	23,91
W klasie do odnowienia	35,78	2,22	6,20	33,56	93,80
	10570	302	2,86	10268	97,14
Budowa przerębowa	-	-	-	-	-
	-	0	-	-	-
Przeszłorębne	716,75	434,97	60,69	281,78	39,31
	294260	151495	51,48	142765	48,52
Rębne	2517,62	1150,52	45,70	1367,10	54,30
	1040578	384431	36,94	656147	63,06
Bliskorębne i młodsze	14662,24	70,29	0,48	14591,95	99,52
	3776399	17400	0,46	3758999	99,54
Ogółem nadleśnictwo	18219,16	1922,45	10,55	16296,71	89,45
	5198307	611831	11,77	4586466	88,23

Wykres 41. Procentowy udział drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania rębego w kategoriach drzewostanów

Drzewostany potencjalnie nadające się do użytkowania rębego (rębne, przeszłorębne, KO, KDO) zajmują w nadleśnictwie 19,52% tj. 3556,92 ha. Użytkowaniem rębnym objęto 54,05% tych drzewostanów.

3.1.3.3. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu

W bieżącym okresie gospodarczym przewidziano w ramach cięć rębnych niezaliczonych na poczet etatu uprzątnięcie nasienników i przestoi oraz zadrzewień na gruntach nie leśnych (łąkach oraz oczyszczenie linii oddziałowych). Uprzątnięcie przestojów i nasienników projektowano tylko w niezbędnej ilości, w pozostałych przypadkach z uwagi na aspekty ekologiczne nie przewiduje się ich do uprzątnięcia.

Poniżej w tabeli zestawiono użytki rębne niezaliczone na poczet obliczonego etatu.

Tabela 61. Użytki rębne niezaliczone na poczet etatu

Kategoria cięć	Obręby										Nadleśnictwo		
	OSTRÓW MAZOWIECKA			GRABOWNICA			BROK			Pow. [ha]	Miąższość [m ³]		
	Pow. [ha]	Miąższość [m ³]		Pow. [ha]	Miąższość [m ³]		Pow. [ha]	Miąższość [m ³]			brutto	netto	
		brutto	netto		brutto	netto		brutto	netto				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Uprzątnięcie płązowin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	106	89	-	132	110	-	626	519	-	864	718	
Pozostałe (Uprzątnięcie drzew z zadrzewień)	-	-	-	0,08	5	4	-	-	-	0,08	5	4	
Razem	-	106	89	0,08	137	114	-	626	519	0,08	869	722	

3.1.3.4. Łączny rozmiar użytkowania rębego

Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10-leciu przedstawia się poniżej:

Tabela 62. Porównanie etatu użytkowania rębego IV i V rewizji urządzania lasu

Obręb	Etat na lata 2015–2024	Wykonanie użytkowania w minionym okresie	Etat przyjęty na okres 1.01.2025–31.12.2034
	m ³ netto		
Ostrów Mazowiecka	179206	169063	217857
Grabownica	152632	146520	156491
Brok	165822	149305	161441
Razem	497660	464889	535789

Wykres 42. Porównanie rozmiarów użytkowania rębego

3.1.3.5. Etat użytkowania przedrębego

Obliczenia etatu cięć użytkowania przedrębego dokonano w oparciu o §94-95 IUL. Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym ustalony został na podstawie zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych. Rozmiar użytkowania przedrębego w wymiarze miąższościowym ustalony został orientacyjnie w m³ grubizny netto na 10 lecie. Orientacyjną wysokość miąższości grubizny (obrębami) obliczono na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie 5 lat łączna miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych),
- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie 10-lecia (łączna miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych),
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących (Tabela VIIIa),
- wielkości uzyskanego w ubiegłym dziesięcioleciu przyrostu bieżącego użytecznego, biorąc też pod uwagę uzyskaną w ubiegłym okresie intensywność cięć przedrębnych w stosunku do tego przyrostu użytecznego,

- zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego, według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

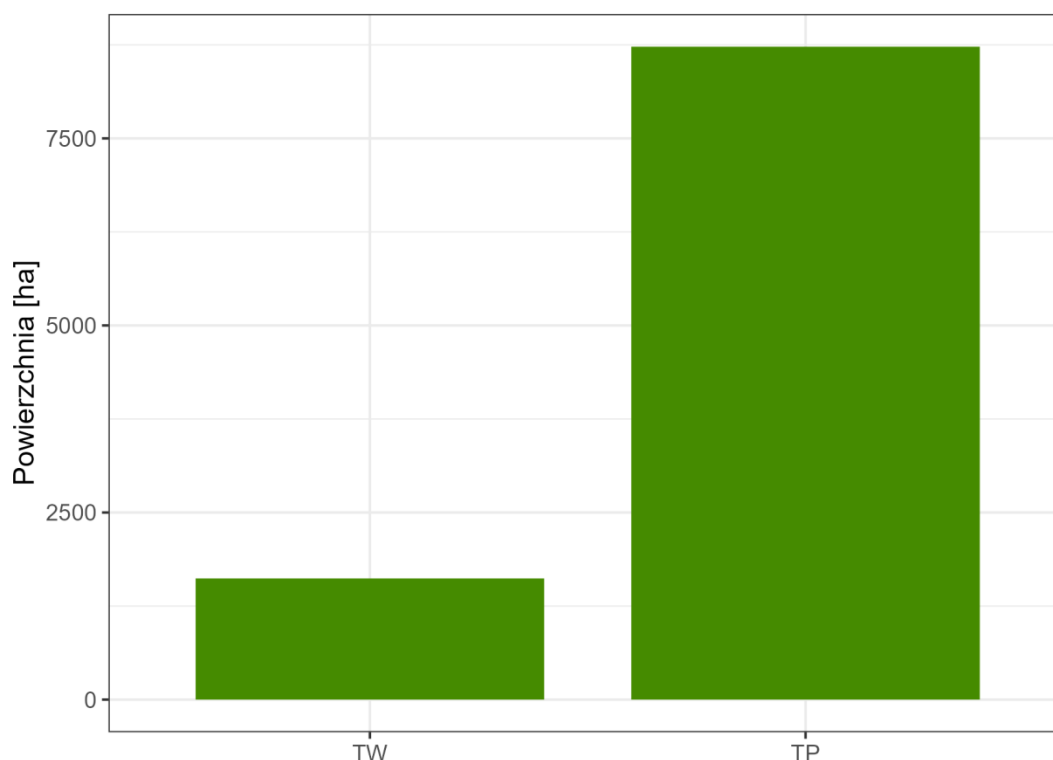
W trakcie realizacji użytkowania przedrębego, w miarę potrzeby TW i TP mogą przybierać charakter cięć przekształcających wspierających przebudowę drzewostanów.

Powierzchnię drzewostanów przewidzianych do użytkowania przedrębego w poszczególnych obrębach i łącznie dla nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 63. (wyciąg z instrukcyjnej Tabeli XVI). Zestawienie powierzchni zaplanowanej do użytkowania przedrębego

Rodzaj cięć		Obręby			Nadleśnictwo
		OSTRÓW MAZOWIECKA	GRABOWNICA	BROK	
		Powierzchnia [ha]			
1		2	3	4	5
Trzebieże	Wczesne (TW)	696,54	435,99	486,50	1619,03
	Późne (TP)	4554,87	2265,34	1905,11	8725,32
	Razem	5251,41	2701,33	2391,61	10344,35
Ogółem		5251,41	2701,33	2391,61	10344,35

Wykres 43. Powierzchnia cięć pielęgnacyjnych

Przyjęty etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym, w wysokości 10344,35 ha stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Użytkowaniem przedrębny nie objęto 5531,75 ha (w obrębie OSTRÓW MMAZOWIECKA na powierzchni 1816,52 ha, w obrębie GRABOWNICA na powierzchni 1823,44 ha, w obrębie BROK na powierzchni 1891,79 ha.) drzewostanów w wieku powyżej 20 lat tj. 30,4% powierzchni zalesionej nadleśnictwa. Są to drzewostany w strefach ochrony całorocznej zwierząt chronionych, drzewostany głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże drzewostany rębne, które ze względu na zachowanie ładu czasowego i przestrzennego nie objęto użytkowaniem rębny drzewostany, w których pozostawały fragmenty (kolejne pasy) nie objęte użytkowaniem rębny, drzewostany w szachownicy z gruntami innych własności oraz drzewostany o niskim, równomiernym zwarciu i zadrzewieniu.

W części tabelarycznej elaboratu zamieszczono tabelę XVI dla nadleśnictwa „Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku”. Analogiczne tabele dla obrębów leśnych zamieszczono w tomie zawierającym opisy taksacyjne.

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego ustala się w m³ grubizny netto sumarycznie dla całego obrębu bez podziału na gospodarstwa, rodzaje cięć, gatunki drzew i klasy wieku. Wielkość użytkowania przedrębego w poszczególnych drzewostanach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów.

Orientacyjną wysokość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach cięć przedrębnych zaproponowano na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich pięciu lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie, miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych;
- tabeli klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących.

Tabela 64. Zestawienie danych, na podstawie których zaprojektowano orientacyjną wielkość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka
	m ³ netto
	m ³ /ha
powierzchnia użytków przedrębnych	10344,35
spodziewany przyrost z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny m ³ brutto	996700
spodziewany przyrost z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny m ³ netto	797360
Etat planowany w ubiegłym okresie *	549774
	44
Etat wg wykonania w ubiegłym okresie	548305
	44
Etat wykonania w ostatnich 5 latach	313866

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka
	m ³ netto
	m ³ /ha
	51
Etat wg 50 przyrostu spodziewanego z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny	398680
	39
Etat wg 55 przyrostu spodziewanego z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny	438548
	42
Etat wg 60 przyrostu spodziewanego z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny	478416
	46
Etat wg 65 przyrostu spodziewanego z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny	518284
	50
Etat wg 70 przyrostu spodziewanego z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny	558152
	54
Przyjęty etat użytkowania przedrębego na lata 2025-2034	517218
	50

* - Decyzją nr 164 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 września 2023 r., w sprawie zwiększenia rozmiaru szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015-2024. Znak ZU.6005.51.2023." do 1047434 m³ grubizny netto 8041 m³.

W ubiegłym 10-leciu nadleśnictwo wykonało w ramach użytkowania przedrębego 547712 m³ na powierzchni 12420,54 ha. Uzyskany wskaźnik użytków przedrębnych wyniósł 44 m³/ha i stanowi 40% uzyskanego przyrostu bieżącego użytecznego. Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny – 1374829 m³ brutto czyli 7,42 m³/ha na rok.

Spodziewany przyrost bieżący w nadleśnictwie w okresie 10-letnim dla drzewostanów nie objętych użytkowaniem przedrębnym wyniesie 797360m³ grubizny netto (996700 m³ grubizny brutto).

Na Naradzie Techniczno-Gospodarczej podjęto decyzję o przyjęciu szacunkowej miąższości do pozyskania w użytkowaniu przedrębnym w wysokości 50 m³grubizny netto/ha, daje to ogólną wielkość **517218** m³ grubizny netto.

Przyjęta wielkość stanowi 65% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny w 10-leciu.

Planowany rozmiar pozyskania miąższości przy przyjętym 66% wskaźniku, traktowany jest jako maksymalny etat użytkowania przedrębego.

3.1.3.6. Łączny rozmiar użytków głównych

Łączny rozmiar użytkowania głównego na lata 2014-2023 dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka oraz porównanie tego rozmiaru z wielkością zasobów miąższości i spodziewanym przyrostem przedstawia się następująco:

Tabela 65. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych

Użytki	Zasoby ogółem (m ³ brutto)	Spodziewany przyrost bieżący tablicowy (m ³ brutto)	Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny (m ³ brutto)	Przyjęty etat		Relacja etatów w stosunku do :		
				m ³ brutto	m ³ netto	Zasobów ogółem	Przyrostu bieżącego spodziewanego tablicowego	Uzyskanego przyrostu bieżącego użytecznego
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka								
Rębne	1522640	334552	402128	643301	535789	42,25	192,3	159,97
Przedrębne	3683281	809283	972751	646522	517218	17,55	79,89	66,46
Ogółem	5205921	1143835	1374879	1289815	1053007	24,78	112,77	93,81

Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębного i przedrębного miąższność grubizny brutto, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie 1289815 m³ i stanowić będzie blisko 112,77% spodziewanego przyrostu drzewostanów w okresie bieżącego 10-lecia. Wielkość tę należy traktować jako maksymalną.

3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa

3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego

3.2.1.1. Użytkowanie rębne

Realizacja cięć rębnych odbywać się będzie na podstawie wskazań gospodarczych, zawartych w opisach taksacyjnych oraz wykazu projektowanych cięć rębnych (Wzór nr 6), wykazów drzewostanów w KO, KDO, drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu (Wzory nr odpowiednio 4, 5, 3), w oparciu o zasady określone w ZHL z roku 2011.

Wszystkie wyżej wymienione cztery wykazy zostały zamieszczone w oddzielnym tomie planu urządzenia lasu.

Użytki rębne zaprojektowano w ramach gospodarstw dla poszczególnych obrębów. W celu osiągnięcia pożądaných docelowych składów gatunkowych odnowień w poszczególnych typach siedliskowych lasu i wyodrębnionych siedliskach przyrodniczych oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby użytkowania rodzaje rębni w oparciu o ustalenia KZP i Zasad hodowli lasu.

Plan cięć użytków rębnych sporządzony został w formie wykazu bez podziału na lata gospodarcze.

Wykaz projektowanych cięć rębnych (§ 98 Instrukcji UL) ilustruje, wraz z mapą przeglądową cięć, lokalizację wskazań gospodarczych zapisanych w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również rozkład przyjętych etatów. Wykaz projektowanych cięć rębnych sporządza się dla obrębu leśnego (z podaniem symbolu gospodarstwa przy każdej pozycji wykazu), w kolejności oddziałów i pododdziałów.

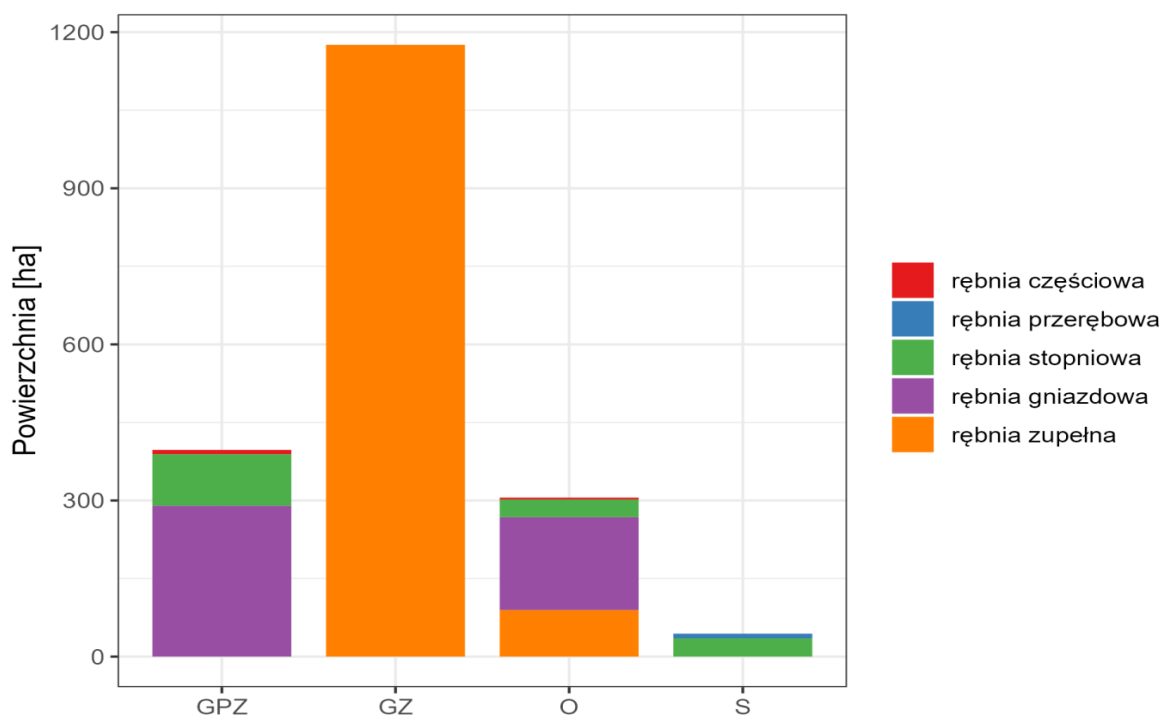
Do użytkowania rębego zakwalifikowano drzewostany w kolejności wg pilności użytkowania i potrzeb odśladzania młodego pokolenia:

- w klasie odnowienia,
- przeszlorębne,
- rębne,
- w klasie do odnowienia,
- bliskorębne.

Tabela 66. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach (instrukcyjna Tabela XV)

Gospodarstwo, Sposób zagospodarowania	Rębnie zpełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		Cięcia uprzątające	Cięcia pozostałe	Razem		
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)	-	3,13	31,89	35,02	9,03	44,05
Lasów ochronnych (O)	89,35	83,77	132,38	216,15	-	305,50
Lasów gospodarczych (GZ)	1175,69	-	-	-	-	1175,69
Lasów gospodarczych (GPZ)	-	119,21	278,00	397,21	-	397,21
Lasów gospodarczych (GP)	-	-	-	-	-	-
Razem gospodarstwo (G)	1175,69	119,21	278,00	397,21	-	1572,90
Ogółem	1265,04	206,11	442,27	648,38	9,03	1922,45

Wykres 44. Powierzchnia rodzajów rębni w gospodarstwach

Przebudowa drzewostanów cięciami rębnyymi nie została zaplanowana w strefach ochrony całorocznej ostoi zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, w wyłączonych drzewostanach nasiennych, w lasach wyłączonych z gospodarowania zgłoszonych przez nadleśnictwo oraz w drzewostanach niedostępnych. Wyłączono z użytkowania rębego także drzewostany na siedliskach Bb, BMb i LMb. W lasach stanowiących strefy ochrony zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, na wykonanie wszelkich zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej, należy uzyskać zezwolenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

Zgodnie z decyzją KZP poniżej przedstawia się szczegółowe zestawienie drzewostanów rębnych i przeszłorębnych nie ujętych w wykazie cięć rębnych oraz określenie przyczyny powodującej nie ujęcia ich w wykazie cięć użytkowania rębego.

Łączna powierzchnia drzewostanów rębnych i przeszłorębnych nie objętych użytkowaniem rębym w nadleśnictwie wynosi 1648,88 ha, w tym przeszłorębnych 281,78. Wynika to przede wszystkim z położenia w ostępie i układu czasowo-przestrzennego oraz z pełnionych funkcji takich jak: strefy ochronne wokół gniazd, wyłączone drzewostany nasienne, cenne przyrodniczo, lasy o zwiększonej funkcji społecznej.

3.2.1.2. Modyfikacja cięć rębnych

Zmiana sposobu zagospodarowania tzw. modyfikacja polega na zastosowaniu innej rębni lub zmniejszonego procentu poboru masy, względem standardowych sposobów zagospodarowania przyjętych w protokole z Komisji Założeń Planu na danym typie siedliskowym lasu.

Modyfikacje te zostały wprowadzone w związku z dwoma zarządzeniami:

- Zarządzenie nr 58 DGLP z dnia 5 lipca 2022 roku – Wytyczne do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej
- Zarządzenie nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 roku (Zmienione zarządzeniem nr 90 z dnia 23 lipca 2024 roku) – W sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP.

Wyznaczone modyfikacje w lasach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka znalazły zastosowanie przed wszystkim w drzewostanach:

- W granicach administracyjnych miast;
- Wzdłuż naturalnych cieków;
- Bezpośrednio przylegające do dróg krajowych i autostrad (tzw. ekotony).

Tabela 67. Modyfikacje w użytkowaniu rębnym

Przyczyna zastosowania modyfikacji	Obręb			Nadleśnictwo ha
	Ostrów mAZOWIECKA ha	Grabownica ha	Brok ha	
Sąsiedztwo gleb torfowych	3,16	3,09	0	6,25
Sąsiedztwo cieków naturalnych	3,9	0	0	3,9
Ograniczenie rębni i cięć zupełnych	53,90	54,73	86,92	195,55
Bezpośrednio przylegające do dróg krajowych i wojewódzkich	16,62	33,33	17,41	67,36
Inne przyczyny	0	0	16,87	16,87
Razem	77,58	91,15	121,20	289,93

Tabela 68. Wykaz wydziałów, w których zmodyfikowano rodzaj rębni

Adres leśny	Przyczyna modyfikacji	Rodzaj rębni	Pow. rębni	Proc. pozyskania
1	3	4	5	6
17-11-1-01-21 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,51	85
17-11-1-01-22A -b	Sąsiedztwo cieków naturalnych	IBR	0,52	95
17-11-1-01-25 -a	Sąsiedztwo gleb torfowych	IIIBRU	3,16	90
17-11-1-03-105 -h	Sąsiedztwo cieków naturalnych	IBR	3,38	90
17-11-1-03-112 -b	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,30	85
17-11-1-03-112 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,33	85
17-11-1-03-123 -f	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,87	85
17-11-1-03-62 -l	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,63	50
17-11-1-03-63 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,22	50
17-11-1-03-63 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,95	50
17-11-1-03-73 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,00	85
17-11-1-03-74 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,05	85
17-11-1-03-84 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,37	85
17-11-1-03-86 -f	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,39	90
17-11-1-03-91 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,14	40
17-11-1-03-98 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,59	85
17-11-1-03-98 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,96	85
17-11-1-04-169 -b	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,27	90
17-11-1-04-188 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,65	90
17-11-1-04-188 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,17	50
17-11-1-04-197 -n	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,05	50

Adres leśny	Przyczyna modyfikacji	Rodzaj rębni	Pow. rębni	Proc. pozyskania
1	3	4	5	6
17-11-1-04-199A -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,89	50
17-11-1-04-208 -g	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,98	50
17-11-1-04-209 -b	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,2	85
17-11-1-04-215 -h	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	2,06	50
17-11-1-04-215A -a	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,28	50
17-11-1-04-215A -h	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,28	50
17-11-1-05-247 -f	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,26	85
17-11-1-05-247 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,58	85
17-11-1-05-249 -i	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,89	85
17-11-1-05-249 -k	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,49	85
17-11-1-05-253 -i	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,55	85
17-11-1-05-254 -j	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,62	80
17-11-1-05-274 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,52	50
17-11-1-05-274 -h	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,33	50
17-11-1-05-280 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,14	50
17-11-1-05-288 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,77	90
17-11-1-05-294 -f	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,98	50
17-11-1-05-317 -l	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,25	85
17-11-2-06-13 -i	Sąsiedztwo gleb torfowych	IBR	1,55	85
17-11-2-06-228 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVDU	1,7	100
17-11-2-06-234 -a	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVDU	0,57	100
17-11-2-06-27 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,79	40
17-11-2-06-27 -f	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,88	40
17-11-2-06-283 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,69	40
17-11-2-06-331 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,31	85
17-11-2-06-41 -f	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,13	40
17-11-2-06-41 -g	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,12	40
17-11-2-07-106 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,71	85
17-11-2-07-106 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,83	85
17-11-2-07-52 -k	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	2,22	50
17-11-2-07-57 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,05	50
17-11-2-07-57 -o	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,07	40
17-11-2-07-61 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,24	50
17-11-2-07-61 -f	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVDU	0,68	100
17-11-2-07-62 -a	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,75	50
17-11-2-07-62 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,17	30

Adres leśny	Przyczyna modyfikacji	Rodzaj rębni	Pow. rębni	Proc. pozyskania
1	3	4	5	6
17-11-2-07-67 -b	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,33	30
17-11-2-07-73 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,96	30
17-11-2-07-74 -g	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,83	50
17-11-2-07-84 -f	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,46	85
17-11-2-07-84 -l	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,09	85
17-11-2-07-85 -k	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,08	40
17-11-2-07-86 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,8	40
17-11-2-07-91 -c	Sąsiedztwo gleb torfowych	IBR	1,54	85
17-11-2-07-91 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,07	85
17-11-2-07-93 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,68	85
17-11-2-07-94 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,33	85
17-11-2-07-99 -k	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,92	90
17-11-2-08-139 -x	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,28	40
17-11-2-08-148 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,63	85
17-11-2-08-148 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,24	85
17-11-2-08-148 -i	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,74	85
17-11-2-08-154 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,74	90
17-11-2-08-163 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,56	90
17-11-2-08-170 -f	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,32	90
17-11-2-08-170 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,15	50
17-11-2-08-170 -j	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,56	90
17-11-2-08-174 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,3	85
17-11-2-08-174 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,03	85
17-11-2-08-174 -j	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,09	85
17-11-2-08-175 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,01	90
17-11-2-08-176 -o	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,85	90
17-11-2-08-177 -h	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,44	50
17-11-2-08-177 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,39	50
17-11-2-08-177 -m	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,78	85
17-11-2-08-177 -n	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,95	85

Adres leśny	Przyczyna modyfikacji	Rodzaj rębni	Pow. rębni	Proc. pozyskania
1	3	4	5	6
17-11-2-08-178 -j	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,07	50
17-11-2-08-179 -g	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,33	50
17-11-2-08-187 -g	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,61	50
17-11-2-08-187 -i	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,53	90
17-11-3-09-11 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,96	50
17-11-3-09-219 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,48	85
17-11-3-09-219 -j	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,95	90
17-11-3-09-220 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,88	85
17-11-3-09-3 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,65	85
17-11-3-09-46 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,09	90
17-11-3-09-46 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,35	85
17-11-3-09-52 -k	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,02	50
17-11-3-09-6 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,24	85
17-11-3-09-63 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,2	85
17-11-3-10-121 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,53	85
17-11-3-10-123 -b	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,82	90
17-11-3-10-152 -d	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,82	50
17-11-3-10-154 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,61	50
17-11-3-10-155 -h	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,73	50
17-11-3-10-156 -g	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,66	50
17-11-3-10-168 -c	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,65	50
17-11-3-10-170 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,73	85
17-11-3-10-182 -b	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,39	85
17-11-3-10-182 -d	Inne przyczyny	IVD	3,88	40
17-11-3-10-200 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,69	85
17-11-3-10-204 -k	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,93	50
17-11-3-10-205 -j	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,48	90
17-11-3-10-205 -k	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	0,77	50
17-11-3-10-207 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IA	4,09	85
17-11-3-10-207 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,74	90
17-11-3-10-213 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,76	90
17-11-3-10-74 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,59	85

Adres leśny	Przyczyna modyfikacji	Rodzaj rębni	Pow. rębni	Proc. pozyskania
1	3	4	5	6
	retencyjna)			
17-11-3-11-108 -b	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,55	50
17-11-3-11-110 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,35	85
17-11-3-11-110 -i	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,51	85
17-11-3-11-110 -j	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,93	85
17-11-3-11-111 -b	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,74	85
17-11-3-11-111 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,18	85
17-11-3-11-111 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,13	85
17-11-3-11-114 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,33	85
17-11-3-11-114 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,76	85
17-11-3-11-125 -a	Inne przyczyny	IVD	12,99	40
17-11-3-11-127 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,97	85
17-11-3-11-128 -d	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,72	85
17-11-3-11-128 -g	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	0,73	85
17-11-3-11-142 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IA	4,07	85
17-11-3-11-143 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	3,69	85
17-11-3-11-143 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,68	50
17-11-3-11-144 -h	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,47	50
17-11-3-11-145 -h	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,01	85
17-11-3-11-145 -i	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,09	85
17-11-3-11-146 -i	Przylegające do dróg krajowych i autostrad	IVD	1,56	50
17-11-3-11-151 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,02	85
17-11-3-11-175 -c	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	2,29	85
17-11-3-11-97 -a	Ograniczenie rębni i cięć zupełnych (rębnia retencyjna)	IBR	1,74	85
Razem			289,93	

Zgodnie z nowymi zarządzeniami i ustaleniami z Zespołem Konsultacji Społecznej zastosowano rębnię zupełną o charakterze retencyjnym, oznaczona w powyższych tabelach jako rębnia IBR. Co do zasady wielkość pasa manipulacyjnego oraz inne parametry czasowe rębni np. nawrót cięć, pozostają bez zmian w stosunku do zasad hodowli lasu. Rębnia ta odróżnia się jednak sposobem wykonania cięć. W ramach tej rębni pozostawia się wszelkie możliwe i dobre jakościowo

naloty, podrosty i osobniki drzew z dolnych pięter. Ponadto trwale pozostawia się w granicach pasa zrębowego fragmenty drzewostanu (drzew z górnego piętra wraz z warstwami dolnymi) w postaci kilku kęp, biogrup. Rozmieszczenie tych kęp musi być takie, aby strefa ich wpływu obejmowała co najmniej połowę powierzchni pasa manipulacyjnego. Jako strefę wpływu rozumie się strefę w odległości 1 wysokości drzewostanu od granic danej kępy czy biogrupy. Kępy i biogrupy pozostawia się do ich naturalnego obumarcia.

3.2.1.3. Rębnie zupełne w lasach ochronnych

W lasach ochronnych zaplanowano rębnie zupełne w oddz.:

Tabela 69. Wykaz rębni zupełnych w gospodarstwie lasów ochronnych

Adres leśny	TSL	Kategoria ochronności	Rębnia	Pow. [ha]	Opis drzewostanu	Przyczyna
17-11-2-07-91 –c	LMW	OCH WOD	IB	1,54	10 Brz 68 lata, pokrywa runa zadarniona. Podszyt 80% m.in. czeremcha	Powierzchnia wydzielenia, uniemożliwiająca wykonanie rębni gniazdowych. Wykonanie rębni złożonych (II i IV) bezzasadne z powodu dominacji w drzewostanie gatunku niezgodnego z siedliskiem i obniżonej stabilności.
17-11-2-08-154 –g	LMW	OCH WOD	IB	1,65	8Brz, 1So, 10I 78 lat, pokrywa zadarniona w runie trawy, podszyt 90% m.in. czeremcha	Mała powierzchnia wydzielenia, uniemożliwiająca wykonanie rębni gniazdowych. Wykonanie rębni złożonych (II i IV) bezzasadne z powodu dominacji w drzewostanie gatunków niezgodnych z siedliskiem i obniżonej stabilności
17-11-3-11-111 –d	LMŚW	OCH MIAST	IB	0,13	10 SO 123 lat, pokrywa zadarniona, podszyt na 90%	Niewielka część wydzielenia, w pasie zrębowym na siedliskach borowych, drzewostan przeszlorębny o obniżonej stabilności
17-11-3-11-128 –f	LMŚW	OCH MIAST	IB	0,54	10 SO 133 lat, podszyt na 90%	Mała powierzchnia wydzielenia, uniemożliwiająca wykonanie rębni gniazdowych. Wykonanie rębni złożonych (II i IV) bezzasadne z powodu dominacji sosny w drzewostanie przeszlorębnym o obniżonej stabilności
17-11-3-11-128 –g	LMŚW	OCH MIAST	IB	0,73	10 SO 133 lat, podszyt na 80%, runo zadarnione	Mała powierzchnia wydzielenia, uniemożliwiająca wykonanie rębni gniazdowych. Wykonanie rębni złożonych (II i IV) bezzasadne z powodu dominacji sosny w drzewostanie przeszlorębnym o obniżonej stabilności

3.2.1.4. Drzewostany do przebudowy

Na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zaplanowano drzewostany do przebudowy. Jako przebudowę pilną, typu A przy zastosowaniu użytkowania rębego, przewidziano jedno wydzielenie o powierzchni 10,44 ha w którym zaplanowano dwa paski rębni IA. Drzewostan ten

w wieku 41 lat mający złą jakość techniczną oraz silne uszkodzenia od grzybów składa się z drzew będących skutkiem samoistnego pojawienia się samosiewu na gruncie porolnym.

Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych w postaci trzebieży przekształceniowych typu C zajmują powierzchnię 535,71 ha. Są to głównie drzewostany z przyjętym indywidualnym wiekiem rębności ze względu na położenie ich w wytypowanych „lasach o zwiększonej funkcji społecznej”, w lasach cennych przyrodniczo oraz w obrębie projektowanego rezerwatu przyrody. Przebudową częściową objęto również wydzielania z istniejącymi podsadzeniami gatunkami liściastymi głównie bukiem oraz w mniejszym zakresie dębem i świerkiem.

Poniżej w zestawieniach tabelarycznych przedstawia się wykaz drzewostanów do pilnej przebudowy typu A oraz do przebudowy częściowej typu C w postaci trzebieży przekształceniowych, uzgodnionych z nadleśnictwem.

Tabela 70. Przebudowa pilna typu A – powierzchnia manipulacyjna

Adres	Pow.	B. pion	Udz.	Gat. pan.	Wiek	Zd.	Rębnia	% poboru
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA								
148b	10,44	DRZEW	6	SO	41	0,6	IA	95
Razem obręb	10,44							
Obręb GRABOWNICA								
Obręb BROK								
Ogółem nadleśnictwo	10,44							

Tabela 71. Przebudowa częściowa – trzebieże przekształceniowe typu C

Adres	Pow.	B. pion.	Udział	Gat.	Wiek	Zd.	Zabieg	Opis młodego pokolenia
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA								
44h	3,77	2 PIĘTR	10	SO	88	0,7	TP	
48a	8,17	2 PIĘTR	10	SO	98	0,7	TP	
48b	2,60	2 PIĘTR	10	SO	88	0,7	TP	
55a	5,24	2 PIĘTR	10	SO	85	0,7	TP	
58a	5,43	DRZEW	10	SO	88	0,8	TP	
82c	5,48	DRZEW	10	SO	81	0,8	TP	
86g	7,84	DRZEW	10	SO	91	0,9	TP	
137Aa	20,27	DRZEW	5	SO	35	0,8	TP	
137Ao	23,82	DRZEW	6	SO	35	0,9	TP	
141a	24,45	DRZEW	9	SO	66	0,7	TP	PODR: SO 13I – 0,3
141b	3,66	DRZEW	8	SO	66	0,7	TP	PODR: SO 13I – 0,3
143b	2,12	DRZEW	10	SO	55	0,7	TP	PODR: SO 15I – 0,2
148a	11,62	DRZEW	9	SO	67	0,6	TP	PODR: SO 15I – 0,2
149a	24,42	DRZEW	8	SO	67	0,7	TP	PODR: SO 13I – 0,3
150a	18,09	DRZEW	10	SO	67	0,7	TP	PODR: SO 13I – 0,3
150d	3,46	DRZEW	9	SO	67	0,7	TP	PODR: SO 13I – 0,3
151a	23,65	DRZEW	10	SO	65	0,7	TP	PODR: SO 13I – 0,3
152a	22,43	DRZEW	9	SO	65	0,7	TP	PODR: SO 15I – 0,3
189a	4,71	DRZEW	9	SO	78	0,8	TP	
242Ad	6,08	DRZEW	10	SO	89	0,7	TP	PODR: BK 20I – 0,3
326d	8,23	DRZEW	10	SO	78	0,9	TP	

Adres	Pow.	B. pion.	Udział	Gat.	Wiek	Zd.	Zabieg	Opis młodego pokolenia
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Razem obręb	235,54							
Obręb GRABOWNICA								
20c	11,47	DRZEW	10	SO	91	0,9	TP	
22a	7,31	DRZEW	10	SO	89	0,7	TP	
24f	6,70	DRZEW	10	SO	124	1	TP	
24h	5,41	DRZEW	10	SO	124	1	TP	
25c	1,30	DRZEW	10	SO	94	0,8	TP	PODR: DB 20I – 0,2
25d	4,76	DRZEW	10	SO	114	0,8	TP	PODR: DB 25I – 0,7
37i	6,29	DRZEW	10	SO	114	0,9	TP	
38a	4,81	DRZEW	10	SO	119	0,8	TP	PODR: DB 40I – 0,4
38f	2,25	DRZEW	10	SO	119	0,8	TP	
56m	2,59	DRZEW	10	SO	139	0,8	TP	
66d	7,16	DRZEW	10	SO	104	1	TP	PODR: DB 20I – 0,1
94h	3,26	DRZEW	10	SO	108	1,1	TP	
113a	2,44	DRZEW	10	SO	101	0,8	TP	
158f	4,68	DRZEW	10	SO	82	0,9	TP	
158g	2,92	DRZEW	10	SO	82	1	TP	
159b	2,42	DRZEW	10	SO	85	0,9	TP	
173h	1,97	DRZEW	7	SO	98	0,9	TP	
183f	1,89	DRZEW	8	SO	90	0,9	TP	PODR: ŚW 45I – 0,3
183i	1,56	DRZEW	10	SO	83	0,8	TP	
191d	2,24	DRZEW	10	SO	87	0,9	TP	
330b	1,57	DRZEW	10	SO	103	1	TP	
330c	4,74	DRZEW	10	SO	95	0,8	TP	
Razem obręb	89,74							
Obręb BROK								
13h	7,77	DRZEW	10	SO	96	1,1	TP	
17i	4,18	DRZEW	10	SO	98	1,1	TP	
25f	5,50	DRZEW	10	SO	113	1,2	TP	
26c	15,54	DRZEW	10	SO	101	0,9	TP	
27b	14,93	DRZEW	10	SO	97	0,7	TP	
28b	5,48	DRZEW	8	SO	106	0,9	TP	
60b	14,02	DRZEW	10	SO	87	1	TP	
65c	6,04	DRZEW	10	SO	105	1	TP	PODR: DB 40I – 0,2
79a	5,28	DRZEW	10	SO	105	0,9	TP	PODR: SO 15I – 0,2
93c	1,00	DRZEW	10	SO	128	1,1	TP	
107a	1,96	DRZEW	10	SO	93	0,6	TP	
158c	0,97	DRZEW	10	SO	98	0,9	TP	
158d	1,62	DRZEW	10	SO	123	1	TP	
159a	4,81	DRZEW	10	SO	103	1	TP	
159b	3,03	DRZEW	10	SO	103	1	TP	
160a	15,38	DRZEW	10	SO	101	1	TP	
161a	15,61	DRZEW	10	SO	95	0,8	TP	
171a	9,56	DRZEW	10	SO	89	0,8	TP	PODR: DB 15I – 0,1
173a	4,70	DRZEW	10	SO	100	0,8	TP	
182c	13,18	DRZEW	10	SO	82	0,7	TP	
183b	6,01	DRZEW	10	SO	108	0,9	TP	
194c	20,72	DRZEW	10	SO	100	0,9	TP	PODR: DB 15I – 0,3
208c	15,65	DRZEW	10	SO	102	0,9	TP	PODR: DB 15I – 0,4
209a	16,31	DRZEW	10	SO	103	0,9	TP	PODR: LP 15I - 0,5

Adres	Pow.	B. pion.	Udział	Gat.	Wiek	Zd.	Zabieg	Opis młodego pokolenia
1	2	3	4	5	6	7	8	9
209b	1,18	DRZEW	10	SO	138	0,9	TP	
Razem obręb	210,43							
Ogółem nadleśnictwo	535,71							

3.2.1.5. Zagospodarowanie drzewostanów niezgodnych z przyjętym TD

Poniżej przedstawia się syntetyczne zestawienie planowanych zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z przyjętymi typami gospodarczymi w obrębach i łącznie dla nadleśnictwa.

Tabela 72. Zestawienie powierzchni zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z TD

Obręb, nadleśnictwo	Planowane zabiegi gospodarcze	Gospodarstwo					
		Specjalne	Lasów ochronnych	Zrębowe	Przerębowo-zrębowe	Przerębowe	Razem
		Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7	8
OSTRÓW MAZOWIECK A	Rębnie	-	3,65	-	-	-	3,65
	CP/CP-P	-	-	0,91	-	-	0,91
	TW/TP	-	-	-	5,46	-	5,46
	Trzeb. przekoszt.	-	-	-	-	-	-
	Razem	-	3,65	0,91	5,46	-	10,02
GRABOWNICA	Rębnie	-	1,54	-	-	-	1,54
	CP/CP-P	-	-	-	-	-	-
	TW/TP	-	1,73	0,68	4,69	-	7,10
	Trzeb. przekoszt.	-	-	-	-	-	-
	Razem	-	3,27	0,68	4,69	-	8,64
BROK	Rębnie	-	-	-	-	-	-
	CP/CP-P	-	0,84	3,27	-	-	4,11
	TW/TP	-	-	0,60	-	-	0,60
	Trzeb. przekoszt.	-	-	-	-	-	-
	Razem	-	0,84	3,87	-	-	4,71
Nadleśnictwo	Rębnie	-	5,19	-	-	-	5,19
	CP/CP-P	-	0,84	4,18	-	-	5,02
	TW/TP	-	1,73	1,28	10,15	-	13,16
	Trzeb. przekoszt.	-	-	-	-	-	-
	Razem	-	7,76	5,46	10,15	-	23,37

Do planów cięć użytków rębnych zaliczonych na etat opracowano dla każdego obrębu mapy przeglądowe cięć w skali 1:25000. Rębnie zupełne zaznaczono kolorem czerwonym, złożone niebieskim, a powierzchnie do odnowienia kolorem żółtym. Na mapie zamieszczono informacje o rodzaju rębni. Zaznaczono tu też główne drogi wywozowe. Na mapy naniesiono również granice wyłączonych i gospodarczych drzewostanów nasiennych. Działki zrębowe wniesione zostały również na mapy gospodarczo-przeglądowe projektowanych cięć rębnych i drzewostanów w skali 1:10000 z przeznaczeniem dla leśniczych.

Zgodnie z decyzją KZP poniżej przedstawia się szczegółowe zestawienie drzewostanów rębnych i przeszlębnych nie ujętych w wykazie cięć rębnych oraz określenie przyczyny powodującej nie ujęcia ich w wykazie cięć użytkowania rębnego.

Tabela 73. Zestawienie drzewostanów rębnych i przeszlębnych nie planowanych do użytkowania

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA							
20a	1,38	S	OLJ	DRZEW	0,6	OL	88
21d	2,78	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
22f	11,69	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	91
25c	0,66	GPZ	LMW	DRZEW	0,5	OL	78
26d	0,66	O	OLJ	DRZEW	0,7	OL	83
144Fj	0,68	GPZ	LW	DRZEW	0,7	OL	76
12d	0,41	S	LW	DRZEW	0,6	OL	78
12f	2,05	S	OL	DRZEW	0,6	OL	78
13i	3,21	S	OLJ	DRZEW	0,7	OL	83
14d	3,06	S	OL	DRZEW	0,5	OL	83
14g	1,56	O	LW	DRZEW	0,5	OL	83
14k	1,12	O	OL	DRZEW	0,5	OL	83
17h	3,15	O	OLJ	DRZEW	0,6	OL	83
17j	6,28	S	OL	DRZEW	0,6	OL	83
17m	1,22	S	OL	DRZEW	0,6	OL	74
17o	0,98	O	OL	DRZEW	0,6	OL	83
33g	0,75	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	101
36f	0,00	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	101
65a	1,19	GPZ	LMW	DRZEW	0,6	OL	68
65m	2,27	GPZ	LMŚW	2 PIĘTR	0,6	SO	103
80c	2,67	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,7	SO	98
50b	18,93	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	1,0	SO	98
50f	1,12	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	95
60b	1,57	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
60f	3,53	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	96
61c	3,97	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	0,9	SO	103
61f	3,32	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	0,9	SO	103
61g	2,12	GZ	BŚW	2 PIĘTR	1,0	SO	93
62d	0,12	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,7	SO	105
78Ab	1,61	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,5	GB	80
88f	0,00	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	1,1	SO	98
89a	1,68	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
89d	3,88	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	93
98i	0,65	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	103
99k	0,82	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
111n	4,32	S	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	103
112b	3,95	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	101
112c	2,75	GZ	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	101
113f	2,86	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	101
118j	3,37	S	LMŚW	DRZEW	1,1	SO	113
121g	11,30	GPZ	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	95
122c	4,15	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	113

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
124l	1,11	S	LW	DRZEW	0,6	OL	93
124m	2,27	S	OL	DRZEW	0,7	OL	83
125c	9,94	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	95
125d	1,62	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,6	SO	108
126h	1,96	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	95
128c	2,20	GPZ	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
129b	4,99	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	96
168h	0,41	GPZ	LMŚW	2 PIĘTR	0,8	SO	108
169b	3,06	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
172a	6,67	S	OLJ	DRZEW	0,7	OL	88
172b	2,83	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	91
172f	1,63	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	103
172g	7,82	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
173c	4,53	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	103
173d	3,14	S	OLJ	DRZEW	0,8	OL	93
174f	0,61	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	110
175b	6,68	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	98
177b	4,28	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
179b	15,94	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
180l	0,41	GPZ	LMW	DRZEW	1,0	SO	93
181b	2,03	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
181f	4,95	S	OLJ	DRZEW	0,7	OL	65
181o	0,79	O	LMW	DRZEW	0,8	SO	98
182b	3,82	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	103
185c	7,37	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	113
185f	0,81	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	91
186a	0,34	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	103
188a	16,72	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	97
189b	13,69	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	95
189c	3,74	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	107
190b	9,59	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	96
193b	2,33	O	OLJ	DRZEW	0,7	OL	73
193c	0,94	O	OLJ	DRZEW	0,9	OL	83
193f	2,12	O	BMW	DRZEW	0,9	SO	95
193j	1,16	O	LMW	DRZEW	0,8	OL	65
193k	1,40	GPZ	OLJ	DRZEW	0,5	OL	70
193l	0,94	S	OLJ	DRZEW	0,9	OL	64
193s	1,07	O	OLJ	DRZEW	0,8	OL	93
194a	1,82	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	96
195b	0,61	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
198f	5,46	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	108
199Ab	3,74	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
200c	1,35	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
206f	2,20	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
207c	0,78	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	118
207k	0,84	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	113
209b	13,56	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
212j	0,85	O	OL	DRZEW	0,9	OL	78
213f	5,70	O	LW	DRZEW	0,8	OL	68
214h	1,26	GPZ	OLJ	DRZEW	0,8	OL	63
216b	2,74	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
216h	1,81	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	113

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
216i	4,44	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	93
217a	3,22	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	93
217i	3,85	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	108
217l	1,24	GPZ	OLJ	DRZEW	0,8	OL	86
220f	2,62	GPZ	LMW	DRZEW	0,9	OL	83
220g	1,06	GPZ	LMW	DRZEW	0,9	OL	65
221a	6,74	S	OLJ	DRZEW	0,8	OL	67
221f	0,71	S	OL	DRZEW	0,6	OL	73
222f	1,30	GPZ	OLJ	DRZEW	0,8	OL	78
223l	0,47	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	142
223m	0,46	GPZ	LMW	DRZEW	0,7	OL	88
223n	0,31	GPZ	LMW	DRZEW	0,7	OL	88
244b	5,68	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	94
246b	1,80	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
247g	0,00	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	128
251k	1,84	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	100
252f	2,23	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	109
253a	1,75	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
255k	2,33	GZ	BMW	DRZEW	0,8	SO	121
256h	2,64	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	118
261f	3,86	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	103
264c	1,88	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	124
264i	2,69	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	124
266a	3,96	GPZ	LMW	DRZEW	0,8	OL	80
269b	7,76	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
287d	2,28	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	103
287h	3,41	GZ	BŚW	DRZEW	1,3	SO	103
287l	1,18	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	103
290b	2,69	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	96
291a	2,99	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
291c	3,63	GZ	BMŚW	DRZEW	1,2	SO	96
291d	1,10	GPZ	LMŚW	DRZEW	1,1	SO	96
292b	1,51	O	OLJ	DRZEW	0,8	OL	63
296g	2,74	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	117
302b	2,78	O	OLJ	DRZEW	0,8	OL	61
302d	3,55	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	93
311a	3,11	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
312a	0,94	O	OLJ	DRZEW	0,5	OL	61
312d	1,37	O	OLJ	DRZEW	0,8	OL	61
312p	0,73	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
314h	3,17	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	93
315f	3,33	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	98
318g	1,35	S	OLJ	DRZEW	0,7	OL	103
319d	4,52	O	BMŚW	2 PIĘTR	0,9	SO	98
319m	2,56	S	OLJ	DRZEW	0,8	OL	61
320a	11,51	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	96
322d	5,25	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	100
324f	2,04	S	OLJ	DRZEW	0,4	OL	101
324h	2,75	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
325f	1,53	O	BŚW	DRZEW	0,8	SO	98
326c	2,39	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	98

Obręb GRABOWNICA

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
6f	0,87	S	BMŚW	2 PIĘTR	0,6	SO	183
6h	1,16	S	BŚW	2 PIĘTR	0,5	SO	183
9a	0,86	GPZ	LMW	2 PIĘTR	0,8	SO	101
9h	1,20	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
10b	2,32	S	BŚW	2 PIĘTR	0,9	SO	183
10c	5,90	S	BŚW	DRZEW	0,6	SO	183
10f	5,69	S	BMŚW	2 PIĘTR	0,8	SO	183
10g	1,78	S	BŚW	2 PIĘTR	0,7	SO	183
12h	1,82	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
13d	0,50	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
13k	0,98	O	OL	DRZEW	0,6	OL	67
18a	3,38	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
19b	2,31	GZ	OL	DRZEW	0,6	OL	63
19k	5,31	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	95
19m	4,49	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	98
20h	6,20	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	94
23Ap	0,19	GPZ	LMW	DRZEW	0,7	LP	80
26a	2,78	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	100
26b	5,93	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	100
26n	1,86	O	OL	DRZEW	0,7	OL	66
26t	0,52	O	OL	DRZEW	0,6	OL	66
27a	2,95	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	103
27b	2,55	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
28a	1,94	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	98
28b	2,58	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
29b	3,26	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	108
30d	1,32	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	108
31i	2,19	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	99
31j	4,38	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
32b	2,77	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
32c	9,74	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
32f	0,99	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	108
32g	1,57	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	108
38b	0,61	S	BŚW	DRZEW	1,0	SO	92
39b	5,16	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	102
41a	3,48	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	103
42b	1,81	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	103
42f	1,66	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	102
43g	5,51	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	91
45g	1,14	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	92
45h	1,44	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	104
45j	1,83	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	109
46h	4,83	S	OLJ	DRZEW	0,6	OL	68
47d	4,46	S	OLJ	DRZEW	0,4	OL	69
48i	2,53	S	OLJ	DRZEW	0,5	OL	74
48j	0,81	S	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	94
231d	3,61	GPZ	LMW	DRZEW	0,6	BRZ	66
276b	4,89	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	97
276c	2,10	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
281b	6,13	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	95
285c	1,71	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
286b	3,07	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
327f	4,67	S	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	182
328c	1,10	S	BŚW	DRZEW	0,7	SO	109
331a	7,26	O	BŚW	DRZEW	0,8	SO	96
334a	12,67	S	LMŚW	2 PIĘTR	0,7	SO	103
334b	1,89	S	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	180
49f	5,45	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	108
49g	6,96	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
50a	1,18	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	103
50b	4,00	GZ	BMŚW	DRZEW	1,2	SO	108
50g	4,58	GZ	BMŚW	DRZEW	1,2	SO	108
53f	2,88	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	108
54c	1,25	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	108
54d	0,00	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	108
62c	3,13	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	99
64a	6,26	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	108
65d	7,32	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	94
66c	1,51	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	91
67g	2,94	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	123
67i	6,98	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	123
67k	0,11	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	93
68d	2,37	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	118
68i	1,56	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	118
70h	2,86	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
71b	2,17	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	100
73g	3,08	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	91
74a	1,91	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	91
74d	5,13	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	93
74i	3,29	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	108
78h	3,11	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	118
79i	4,05	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	118
80b	9,12	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
81b	5,68	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	92
81g	0,95	O	OLJ	DRZEW	0,8	OL	88
81j	4,00	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	92
83d	1,62	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
84l	3,69	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	108
85h	0,58	GPZ	LMW	DRZEW	0,9	SO	91
86b	2,03	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	103
87c	3,20	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	103
89g	2,55	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
96g	2,86	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
99d	1,57	S	OL	DRZEW	0,8	OL	83
100a	2,16	S	OL	DRZEW	0,8	OL	71
100f	1,81	S	OL	DRZEW	0,8	OL	108
101d	4,64	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	91
101f	6,83	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	91
102k	0,11	GPZ	OLJ	DRZEW	0,7	OL	80
106g	3,25	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	0,8	SO	103
106h	1,41	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	103
107a	2,33	O	OL	DRZEW	0,8	OL	91
107c	0,79	S	OL	DRZEW	0,7	OL	91
107h	1,34	S	LMW	DRZEW	0,8	BRZ	71

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
107m	2,85	S	OL	DRZEW	1,0	OL	88
107n	4,60	S	OL	DRZEW	0,8	OL	69
108f	0,59	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
111h	0,68	GPZ	LMW	DRZEW	0,7	ŚW	88
112b	13,37	S	BŚW	DRZEW	0,9	SO	94
112f	0,82	GPZ	LMW	DRZEW	0,8	OL	62
115j	1,39	GPZ	LW	DRZEW	0,7	OL	66
116a	4,92	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	95
116b	3,01	GZ	LMW	DRZEW	0,8	ŚW	88
128a	1,57	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	BRZ	76
132c	7,61	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	95
132k	3,05	S	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	95
134Ac	1,42	GPZ	OLJ	DRZEW	0,8	OL	80
135b	0,53	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	127
135h	1,00	GPZ	LMW	DRZEW	0,7	OL	66
136a	1,34	O	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
136d	0,56	S	OLJ	DRZEW	0,5	OL	80
139a	0,43	S	LW	DRZEW	0,3	JW	141
139s	3,44	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	1,2	SO	103
140m	1,56	GPZ	OLJ	DRZEW	0,9	OL	79
142c	0,96	GPZ	OLJ	DRZEW	0,8	OL	78
143c	4,54	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	102
143h	2,83	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	102
144a	7,14	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
148n	0,48	O	LMŚW	DRZEW	0,8	ŚW	88
150c	2,03	GZ	BMŚW	DRZEW	1,2	SO	118
151f	1,43	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	99
153d	2,63	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
155m	1,09	O	LMW	DRZEW	0,6	OL	66
155o	0,59	GPZ	OLJ	DRZEW	0,7	OL	68
158d	4,00	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	111
159a	10,68	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	101
161a	5,82	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	94
161d	1,51	O	LMW	DRZEW	0,7	OL	68
162c	0,64	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
165b	0,73	O	LW	DRZEW	0,6	OL	75
166a	3,85	O	LMW	DRZEW	0,7	OL	66
166i	1,01	O	OL	DRZEW	0,7	OL	70
166j	5,73	O	LMW	DRZEW	0,7	OL	66
168b	4,96	O	LW	DRZEW	0,7	OL	66
170c	0,26	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	107
170f	3,08	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	107
170j	2,83	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	107
171a	1,55	O	OLJ	DRZEW	0,7	OL	68
171c	1,20	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
172c	4,26	S	LMW	DRZEW	0,6	SO	138
172f	0,66	O	LMW	DRZEW	0,7	OL	78
172h	1,94	S	LMW	DRZEW	0,6	OL	100
173b	2,57	S	LMW	DRZEW	0,9	OL	88
173c	4,53	O	LMW	DRZEW	0,7	BRZ	65
173j	1,44	O	LW	DRZEW	0,7	OL	66
174g	6,05	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	103

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
174h	2,22	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	108
174j	2,45	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	103
175c	3,66	O	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	96
175f	4,19	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	91
176d	1,05	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	96
176n	0,66	O	BMW	DRZEW	0,7	SO	98
176o	3,08	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	113
177j	1,06	O	LMW	DRZEW	0,8	SO	98
178b	0,97	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	93
178g	1,26	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	110
178m	1,59	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
178p	0,72	O	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	105
179b	2,32	O	LMW	DRZEW	0,7	OL	66
180c	0,93	O	OLJ	DRZEW	0,6	OL	66
180d	3,60	O	LMW	DRZEW	0,5	BRZ	66
180g	2,14	O	LMW	DRZEW	0,6	OL	66
181j	0,96	S	LMW	DRZEW	0,7	SO	100
183d	1,01	O	LMW	DRZEW	1,0	SO	93
183m	4,34	S	LMW	DRZEW	0,6	OL	66
184g	0,67	GPZ	LMW	DRZEW	0,8	OL	100
186i	1,39	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	96
186k	1,76	GPZ	LMW	DRZEW	0,6	BRZ	66
186l	1,11	GPZ	LMW	DRZEW	0,9	OL	66
187j	0,35	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	123
188c	1,40	S	BŚW	DRZEW	1,0	SO	138
188h	2,14	O	BŚW	DRZEW	1,0	SO	101
189h	0,48	S	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	138
190d	0,65	O	LMW	DRZEW	0,6	OL	65
191a	1,85	GPZ	LMW	DRZEW	0,6	BRZ	70
192a	4,04	S	OLJ	DRZEW	0,7	OL	75
192b	7,75	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	92
193a	2,79	GPZ	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	92
195c	2,56	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	92
196c	1,51	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	92
Obwód BROK							
1b	7,79	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	91
2c	3,11	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	94
3h	0,95	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	95
3r	1,52	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	91
4c	1,77	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	93
5c	5,00	O	OLJ	DRZEW	1,0	OL	64
5i	0,82	O	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
5j	0,78	S	LW	DRZEW	1,0	OL	64
5k	0,75	O	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
5o	0,95	S	OLJ	DRZEW	0,6	OL	64
7g	1,56	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
12a	3,40	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	98
12b	3,49	S	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	123
12g	2,14	O	BŚW	DRZEW	1,1	SO	98
12h	0,75	O	LMŚW	2 PIĘTR	0,8	SO	98
15d	1,49	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
15j	0,81	O	LMŚW	2 PIĘTR	1,1	SO	93

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
16g	1,19	S	LMW	DRZEW	0,9	OL	76
17d	7,24	O	BŚW	DRZEW	1,0	SO	98
18b	0,70	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	0,9	SO	98
18f	7,56	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
21b	9,12	GZ	BMŚW	2 PIĘTR	1,0	SO	96
21h	2,66	O	LMW	DRZEW	0,8	OL	61
24a	0,93	O	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
24c	0,57	S	OL	DRZEW	0,6	OL	65
25c	0,72	O	BŚW	2 PIĘTR	0,5	SO	113
28f	0,01	GZ	OL	DRZEW	0,6	OL	80
33d	2,48	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	123
33j	1,41	GZ	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
34i	2,94	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	93
35d	3,96	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	113
37d	10,15	S	BMŚW	DRZEW	1,2	SO	138
39c	2,78	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	98
39f	4,66	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	121
42b	5,29	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	100
42f	3,01	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	95
43a	0,77	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	91
45d	9,08	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	113
45i	1,68	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,7	SO	100
46a	2,51	GZ	BŚW	DRZEW	0,7	SO	98
47b	13,61	S	BŚW	DRZEW	0,9	SO	118
47c	4,28	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	98
47d	0,15	GZ	BŚW	DRZEW	0,7	SO	118
47f	0,71	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	118
47g	1,09	GZ	BŚW	DRZEW	0,7	SO	118
47h	0,56	S	BŚW	DRZEW	0,7	SO	118
47l	1,10	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	118
47n	0,81	GZ	BŚW	DRZEW	0,7	SO	118
48c	1,07	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
48g	0,20	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	118
50c	3,62	O	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
50i	1,02	O	LMW	DRZEW	1,0	SO	98
50m	3,13	O	OLJ	DRZEW	0,7	OL	108
51f	3,29	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
51k	1,24	GPZ	OLJ	DRZEW	0,7	OL	65
53a	3,48	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	93
53h	0,93	GZ	BMW	DRZEW	0,9	SO	110
56b	5,64	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	91
56c	18,27	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	91
57d	2,01	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	96
58a	2,68	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
58g	1,90	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	97
59b	1,04	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	118
59j	0,66	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	116
61a	1,51	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	108
61f	1,80	GZ	BMW	DRZEW	1,0	SO	93
63a	0,56	GPZ	LMW	DRZEW	0,7	OL	74
63c	0,62	GPZ	OLJ	DRZEW	0,7	OL	74
63d	3,24	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	94

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
64g	1,83	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
219a	1,45	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
220a	7,32	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	98
74d	3,17	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	100
75b	3,80	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	98
75d	4,40	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	98
120l	2,05	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	123
123b	11,16	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	98
152a	5,60	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	94
155i	2,02	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	123
156a	1,61	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	108
156c	2,63	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	103
167c	4,04	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	93
167d	1,42	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	93
168a	7,50	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
170c	4,19	GZ	BŚW	DRZEW	0,7	SO	92
179c	3,15	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	97
180a	2,13	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
180c	7,00	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	94
181b	1,04	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	95
181d	0,57	GZ	BŚW	DRZEW	0,7	SO	93
182b	3,47	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	98
192b	8,20	GZ	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	98
193a	3,55	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	93
193f	0,00	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	101
195a	10,48	S	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	100
198d	0,53	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	113
198h	0,50	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	96
198k	0,99	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	111
199c	13,99	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	102
200a	15,67	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	100
201a	21,97	S	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	100
201b	3,73	S	BŚW	DRZEW	0,6	SO	100
202a	10,27	S	BŚW	DRZEW	0,8	SO	98
204o	1,83	O	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
206d	20,45	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	99
207c	3,85	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	103
207g	6,72	GZ	BŚW	DRZEW	1,2	SO	103
208i	1,30	S	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
211fx	1,47	O	LŚW	DRZEW	0,7	SO	93
211gx	0,95	O	LW	DRZEW	0,7	OL	93
211j	0,71	O	LŚW	DRZEW	0,8	SO	93
211px	0,71	O	LW	DRZEW	0,4	OL	91
211x	3,86	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	118
212h	1,31	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	123
213a	7,04	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	112
214j	1,94	GPZ	LW	DRZEW	0,7	OL	69
215a	2,16	GPZ	LMŚW	DRZEW	0,6	SO	123
216d	0,97	O	LMW	DRZEW	0,7	OL	67
216i	0,97	O	LMW	DRZEW	0,8	OL	69
216j	4,42	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	118
217b	1,26	O	OLJ	DRZEW	0,7	OL	69

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
217i	1,81	O	LMW	DRZEW	0,6	OL	68
217r	1,23	O	OLJ	DRZEW	0,7	OL	118
66a	6,97	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	95
67k	0,47	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	98
67m	1,82	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	105
70g	2,34	GZ	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	101
70j	1,99	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	99
71a	3,13	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	99
79d	3,85	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	105
79f	0,77	GZ	BŚW	DRZEW	0,8	SO	105
80b	3,43	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	105
80h	2,03	GZ	BŚW	DRZEW	1,1	SO	105
81c	4,20	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	105
81d	2,61	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
85a	6,30	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	91
85d	0,53	GPZ	LMŚW	2 PIĘTR	0,7	SO	91
85f	9,20	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	91
95d	4,64	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	106
95g	0,65	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	92
95h	2,08	GZ	BŚW	DRZEW	0,9	SO	98
96f	3,42	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	95
100a	5,24	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	95
100c	8,96	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	91
109l	0,05	S	BŚW	DRZEW	0,1	SO	133
111b	0,43	O	BŚW	DRZEW	1,0	SO	98
111c	4,73	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	128
111d	1,40	O	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	123
114a	2,25	GZ	BŚW	DRZEW	1,0	SO	95
115a	11,88	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	98
116a	1,95	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
124b	2,09	S	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	118
124c	2,62	S	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	118
124f	0,35	S	BMŚW	DRZEW	0,6	SO	118
124g	0,61	S	BMŚW	DRZEW	0,6	SO	118
124i	0,92	S	BŚW	DRZEW	1,1	SO	118
124j	2,40	S	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	118
126g	10,44	O	BŚW	DRZEW	0,9	SO	133
126k	0,64	O	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	118
127g	6,60	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	132
128i	0,14	O	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	128
141a	0,72	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	118
141b	2,61	S	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	121
141c	2,85	S	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	121
141f	0,23	S	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	118
141i	0,37	S	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	118
141j	0,69	S	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	118
142a	0,32	S	BMŚW	DRZEW	0,7	SO	118
142f	0,20	O	BMŚW	DRZEW	1,1	SO	118
144f	4,71	O	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	97
151a	10,08	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	98
151f	1,65	GZ	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
162a	17,59	O	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	95

Oddział, pododdział	Pow. nieużytk.	Gosp.	TSL	Drzew.	Zd.	Gat. pan.	Wiek
1	2	3	4	5	6	7	8
163d	2,58	GZ	BMŚW	DRZEW	0,8	SO	97
174a	12,60	O	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	95
174c	9,28	S	LMŚW	DRZEW	0,8	SO	93
176a	2,35	GZ	BMŚW	DRZEW	0,9	SO	93
184c	1,44	S	LMŚW	DRZEW	1,1	SO	103
184d	6,15	S	LMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
184f	1,44	S	LMŚW	DRZEW	0,9	SO	99
184k	0,93	S	LŚW	DRZEW	1,0	SO	126
184l	0,59	S	LW	DRZEW	0,8	OL	85
185t	0,77	S	LŚW	DRZEW	0,8	OL	85
186a	1,08	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	98
186f	1,23	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
188g	12,23	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	93
189j	2,01	S	BMŚW	DRZEW	1,0	SO	96
203d	0,62	S	LMŚW	DRZEW	0,7	SO	144

3.2.2. Użytkowanie przedrębne

Użytkowanie przedrębne powinno być realizowane na podstawie wskazań zawartych w opisach taksacyjnych w oparciu o wytyczne ZHL. Zadania określone w opisach w wymiarze powierzchniowym mają charakter obligatoryjny, a w zakresie miąższościowym winny być realizowane wg potrzeb, na jakie wskazuje stan konkretnego drzewostanu.

Zgodnie z IUL zostało sporządzone zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego na podstawie wskazań gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (Tabela XVI wg IUL).

Wykaz cięć użytków przedrębnych stanowią ustalone na gruncie wskazówki gospodarcze przeniesione do opisów taksacyjnych i zestawione w „Wykazie drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego”. Są one umieszczone w tomie – Plany zagospodarowania lasu” po wykazie cięć rębnych.

Wykaz cięć użytków przedrębnych został sporządzony kategoriami cięć, wg oddziałów i pododdziałów dla obrębów. W skład tego wykazu wchodzi:

- trzebieże wczesne (TW),
- trzebieże późne (TP).

Wskazania gospodarcze dotyczące użytkowania przedrębnego obejmują drzewostany, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu. Indywidualnie dla każdego wydzielenia określony został rodzaj cięcia (TW, TP). Należy zaznaczyć, że miąższość przewidziana do pozyskania w użytkach przedrębnych została podana globalnie dla całego nadleśnictwa. Wielkość użytkowania przedrębnego w poszczególnych pododdziałach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów. W trakcie realizacji użytkowania przedrębnego, w miarę potrzeby TW i TP mogą przybierać charakter cięć, w ramach których prowadzona będzie przebudowa drzewostanów. Zasady wykonywania cięć pielęgnacyjnych są opisane w ZHL, W części tabelarycznej elaboratu przedstawiono zestawienia dotyczące danych wynikających z zaplanowanych zadań

z zakresu użytkowania przedrębego, (Tabela nr XVI – Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku).

Poniżej przedstawia się syntetyczne dane wynikające z tej tabeli:

Tabela 74. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego

Obręb, nadleśnictwo	Rodzaj cięcia	Powierzchnia [ha] według klas wieku							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
OSTRÓW MAZOWIECKA	CP-P	-	-	-	-	-	-	-	-
	TW	216,57	475,71	-	1,49	2,77	-	-	696,54
	TP	0,93	264,50	1388,15	2726,60	165,47	9,22	-	4554,87
	Razem	217,50	740,21	1388,15	2728,09	168,24	9,22	-	5251,41
GRABOWNICA	CP-P	-	-	-	-	-	-	-	-
	TW	151,88	284,11	-	-	-	-	-	435,99
	TP	0,50	79,07	838,44	1211,60	88,49	32,54	14,70	2265,34
	Razem	152,38	363,18	838,44	1211,60	88,49	32,54	14,70	2701,33
BROK	CP-P	-	-	-	-	-	-	-	-
	TW	130,59	355,91	-	-	-	-	-	486,50
	TP	-	72,22	791,36	767,04	171,66	99,03	3,80	1905,11
	Razem	130,59	428,13	791,36	767,04	171,66	99,03	3,80	2391,61
Nadleśnictwo	CP-P	-	-	-	-	-	-	-	-
	TW	499,04	1115,73	-	1,49	2,77	-	-	1619,03
	TP	1,43	415,79	3017,95	4705,24	425,62	140,79	18,50	8725,32
	Razem	500,47	1531,52	3017,95	4706,73	428,39	140,79	18,50	10344,35

3.2.3. Łącznie użytki główne

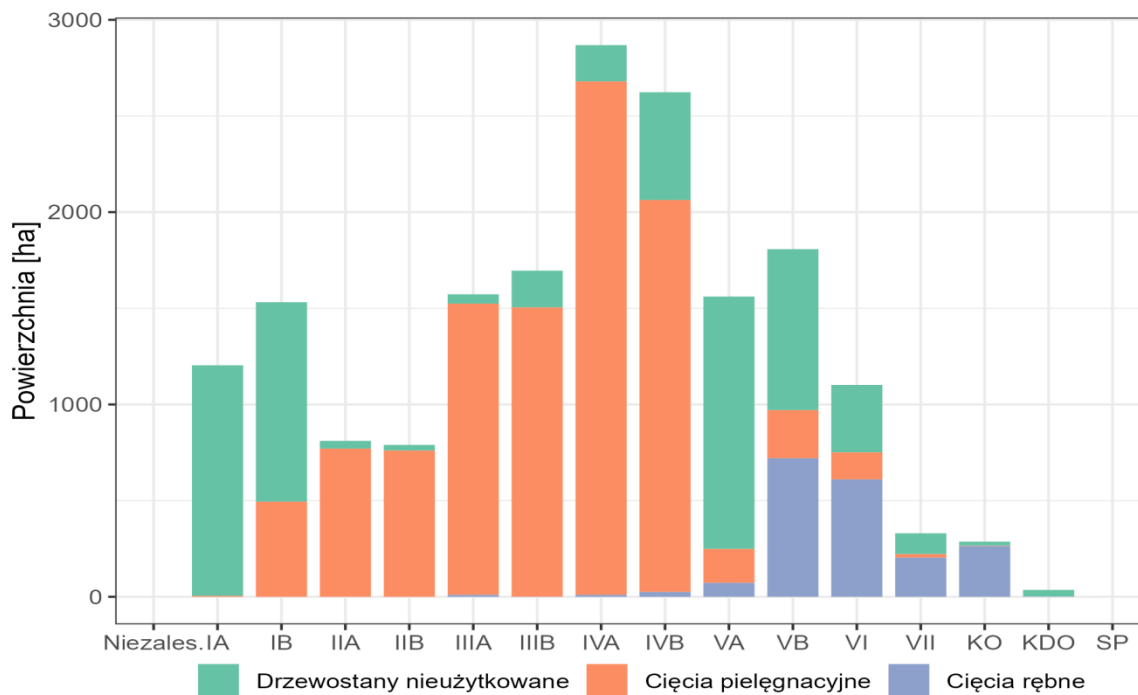
Zestawienie łączne użytków głównych obrębami przedstawia tabela XVII – „Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć” zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu. Syntetyczne zestawienie tych danych przedstawia się poniżej:

Tabela 75. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć

Kategoria użytkowania	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK		Nadleśnictwo	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
	m ³							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rębne zaliczone na etat	249056	207401	178920	148927	183864	153251	611840	509579
5% przyrostu miąższości	12453	10367	8946	7450	9193	7671	30592	25488
Rębne niezaliczone na etat	106	89	137	114	626	519	869	722
Razem użytki rębne	261615	217857	188003	156491	193683	161441	643301	535789
Przedrębne	328213	262570	168833	135067	149476	119581	646522	517218

Kategoria użytkowania	OSTRÓW MAZOWIECKA		GRABOWNICA		BROK		Nadleśnictwo	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
	m ³							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	589828	480427	356836	291558	343159	281022	1289823	1053007

Wykres 45. Powierzchnia manipulacyjna cięć w podklasach wieku

3.2.4. Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw

Tabela 76. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³ netto] z zakresu użytkowania lasu leśnictwami

Lp.	Nazwa leśnictwa	Użytkowanie rębne						Użytkowanie przedrębne		Razem		Bez wskazań.
		Zal. na etat ¹⁾		Niezal. na etat		Razem		ha	m ³	ha	m ³	
		ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Trynosy	40,03	8587	-	-	40,03	8587	1421,86	63444	1461,89	72031	118,01
2	Grudzie	156,38	26400	-	44	156,38	26444	1014,56	49066	1170,94	75510	97,24
3	Kalinowo	237,48	60729	-	-	237,48	60729	765,27	43659	1002,75	104388	90,62
4	Biel	154,21	45273	-	-	154,21	45273	1160,95	63069	1315,16	108342	232,37
5	Nagoszewka	242,59	76779	-	45	242,59	76824	888,77	43332	1131,36	120156	306,92
	OSTRÓW M.	830,69	217768	-	89	830,69	217857	5251,41	262570	6082,10	480427	845,16
6	Turka	173,95	49104	0,08	25	174,03	49129	951,33	42615	1125,36	91744	307,91
7	Antonowo	181,72	59857	-	89	181,72	59946	913,58	50523	1095,30	110469	351,17
8	Orło	177,27	47416	-	-	177,27	47416	836,42	41929	1013,69	89345	363,45
	GRABOWNICA	532,94	156377	0,08	114	533,02	156491	2701,33	135067	3234,35	291558	1022,53

Lp.	Nazwa leśnictwa	Użytkowanie rębne						Użytkowanie przedrębne		Razem		Bez wskazań.
		Zal. na etat ¹⁾		Niezal. na etat		Razem		ha	m ³	ha	m ³	
		ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9	Osuchowa	100,50	33892	-	241	100,50	34133	748,77	38765	849,27	72898	394,11
10	Nowiny	204,88	60854	-	278	204,88	61132	838,48	39309	1043,36	100441	248,39
11	Brzostowa	253,44	66176	-	-	253,44	66176	804,36	41507	1057,80	107683	389,92
BROK		558,82	160922	-	519	558,82	161441	2391,61	119581	2950,43	281022	1032,42
Nadleśnictwo		1922,45	535067	0,08	722	1922,53	535789	10344,35	517218	12266,88	1053007	2900,11

¹⁾Zaliczone na etat – netto z 5% przyrostu

Tabela 77. Zestawienie leśnictwami przyjętego etatu użytkowania rębego z 5% przyrostem i niezaliczonymi na poczet przyjętego etatu

Leśnictwo	Kategoria cięć	Pow. manipulacyjna	Pow. do odnowienia	m ³ netto
1	2	3	4	5
Obręb OSTRÓW MAZOWIECKA				
Trynosy	Rb I	30,54	30,54	7066
	Rb II-V	9,49	3,02	1114
	5% przyrostu	-	-	407
	niezal. na etat	-	-	-
łącznie		40,03	33,56	8587
Grudzie	Rb I	23,73	23,73	6457
	Rb II-V	132,65	61,34	18683
	5% przyrostu	-	-	1260
	niezal. na etat	-	-	44
łącznie		156,38	85,07	26444
Kalinowo	Rb I	115,04	115,04	38101
	Rb II-V	122,44	49,94	19739
	5% przyrostu	-	-	2889
	niezal. na etat	-	-	-
łącznie		237,48	164,98	60729
Biel	Rb I	104,00	104,00	35298
	Rb II-V	50,21	12,71	7817
	5% przyrostu	-	-	2158
	niezal. na etat	-	-	-
łącznie		154,21	116,71	45273
Nagoszewka	Rb I	193,12	193,12	63182
	Rb II-V	49,47	19,74	9944
	5% przyrostu	-	-	3653
	niezal. na etat	-	-	45
łącznie		242,59	212,86	76824
Razem obręb		830,69	613,18	217857
Obręb GRABOWNICA				
Turka	Rb I	130,05	130,05	40384
	Rb II-V	43,90	12,97	6381
	5% przyrostu	-	-	2339
	niezal. na etat	0,08	-	25
łącznie		174,03	143,02	49129
Antonowo	Rb I	152,06	152,06	53262
	Rb II-V	29,66	2,42	3746
	5% przyrostu	-	-	2849
	niezal. na etat	-	-	89

Leśnictwo	Kategoria cięć	Pow. manipulacyjna	Pow. do odnowienia	m ³ netto
1	2	3	4	5
łącznie		181,72	154,48	59946
Orło	Rb I	104,89	104,89	36403
	Rb II-V	72,38	22,57	8751
	5% przyrostu	-	-	2262
	niezal. na etat	-	-	-
łącznie		177,27	127,46	47416
Razem obręb		533,02	424,96	156491
Obręb BROK				
Osuchowa	Rb I	98,52	98,52	31946
	Rb II-V	1,98	-	327
	5% przyrostu	-	-	1619
	niezal. na etat	-	-	241
łącznie		100,50	98,52	34133
Nowiny	Rb I	172,56	172,56	53503
	Rb II-V	32,32	6,48	4452
	5% przyrostu	-	-	2899
	niezal. na etat	-	-	278
łącznie		204,88	179,04	61132
Brzostowa	Rb I	140,53	140,53	46779
	Rb II-V	112,91	26,50	16244
	5% przyrostu	-	-	3153
	niezal. na etat	-	-	-
łącznie		253,44	167,03	66176
Razem obręb		558,82	444,59	161441
Ogółem nadleśnictwo		1922,53	1482,73	535789

Tabela 78. Zestawienie leśnictwami użytkowania przedrębego w rozbiu na TW i TP

Leśnictwo	TW	TP	Razem
	Powierzchnia w ha		
1	3	4	5
Trynosy	74,65	1347,21	1421,86
	2255	61189	63443
Grudzie	125,82	888,74	1014,56
	4916	44149	49066
Kalinowo	107,81	657,46	765,27
	1584	42075	43659
Biel	181,63	979,32	1160,95
	5706	57364	63070
Nagoszewka	206,63	682,14	888,77
	7403	35929	43332
Razem obręb OSTRÓW MAZOWIECKA	696,54	4554,87	5251,41
	21864	240706	262570
Turka	88,56	862,77	951,33
	3351	39263	42615
Antonowo	176,90	736,68	913,58
	5291	45233	50523
Orło	170,53	665,89	836,42
	4667	37262	41929
Razem obręb GRABOWNICA	435,99	2265,34	2701,33
	13309	121758	135067

Leśnictwo	TW	TP	Razem
	Powierzchnia w ha		
1	3	4	5
Osuchowa	188,78	559,99	748,77
	6405	32361	38766
Nowiny	178,79	659,69	838,48
	4785	34523	39309
Brzostowa	118,93	685,43	804,36
	2752	38755	41506
Razem obręb BROK	486,50	1905,11	2391,61
	13942	105639	119581
Ogółem nadleśnictwo	1619,03	8725,32	10344,35
	49115	468103	517218

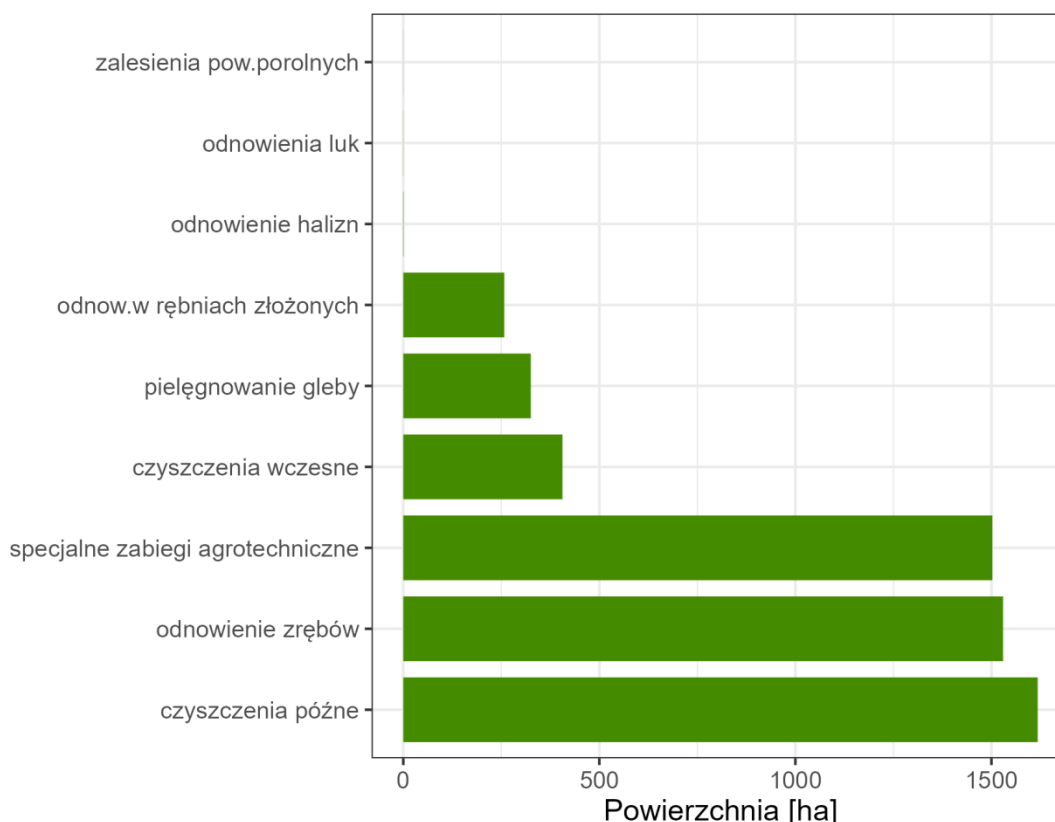
3.2.5. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych jako celów hodowlanych krótkookresowych, doraźnych. Tak określone wskazania posłużyły do opracowania wykazu zadań z zakresu hodowli lasu. Wykaz został sporządzony w kolejności oddziałów i pododdziałów, z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa i RDLP. Końcowe podsumowanie hodowlanych wskazań gospodarczych, w rozbiu na siedliskowe typy lasu, przedstawiono w tabeli XVIII.

Tabela 79. Zestawienie planowanych prac z zakresu hodowli lasu

Kategoria prac	Obręb			Nadleśnictwo
	Ostrów	Grabownica	Brok	razem
I Odnowienia otwarte i zalesienia, w tym:	448,25	401,85	427,81	1277,91
1. halizny, zręby	74,87	92,25	98,52	265,64
2. grunty nieleśne	0,24	0	0	0,24
3. zręby bieżące I 10-lecia (80% powierzchni zrębów zupełnych)*	466,43	387	411,61	1265,04
	373,14	309,60	329,29	1012,03
II. Odnowienia pod osłoną, w tym:	127,62	42,95	35,91	206,48
1. po rębniach częściowych (80% powierzchni do odnowienia)*	159,52	53,69	44,33	257,54
	127,62	42,95	35,46	206,03
2. podsadzenia	0	0	0	0
3. dolesienia luk i przerzedzeń	0	0	0,45	0,45
Łącznie odnowienia do przyjęcia (I+II)	575,87	444,80	463,72	1484,39
III. Poprawki i uzupełnienia, w tym:	115,17	88,96	92,75	296,88
1. w uprawach i młodnikach	0	0	0	0
2. w KO i KDO	0	0	0	0
3. na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia (20%)*	115,17	88,96	92,75	296,88
IV. Wprowadzanie podszytów	0	0	0	0
V. Pielęgnowanie, w tym:	1623,46	1257,74	1518,80	4464,57
1. gleby, w tym:	610,33	448,05	507,21	1565,59
a) na istniejących uprawach	134,61	73,76	116,89	325,26
b) upraw nowozakładanych – 80%*	475,72	374,29	390,32	1240,33
2. upraw (CW), w tym:	431,87	414,05	397,41	1280,87
a) upraw istniejących	143,93	145,52	116,51	405,96
b) upraw nowozakładanych – 50%*	325,49	268,53	280,90	874,91
3. Młodników (CP)	543,71	460,22	614,18	1618,11
VI. Melioracje, w tym	616,57	441,27	444,59	1502,43
1. agrotechniczne	616,57	441,27	444,59	1502,43

Wykres 46. Rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu

Odnowienia i zalesienia otwarte oraz pod osłoną zaprojektowano na pow. **1484,39** ha. W tym odnowienie halizn, zrębów zaległych – **265,64** ha, zalesień gruntów rolnych – **0,24** ha,

Dolesienie luk zaprojektowano na łącznej powierzchni **0,45** ha; są to luki, których uproduktywnienie z gospodarczego punktu widzenia jest uzasadnione.

Do poprawek na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia zgodnie z ustaleniami KZP przyjęto 20% sumarycznej powierzchni projektowanych upraw tj. **296,88** ha.

Pielęgnację gleby zaprojektowano w uprawach istniejących, wymagających tego zabiegu oraz na 80% powierzchni projektowanych do odnowień, podsadzeń i dolesień oraz zrębów istniejących i zalesień na łącznej powierzchni **1565,59** ha.

Czyszczenia wczesne dla istniejących odnowień założonych w ubiegłym okresie zaprojektowano na powierzchni **405,96** ha. W związku z tym, że zręby bieżącego 10-lecia nie są przydzielone na lata, przyjęto do rozmiaru czyszczeń wczesnych 50% powierzchni projektowanych odnowień i zalesień tj. **874,91** ha. łączna powierzchnia projektowanych czyszczeń wczesnych wynosi **1280,87** ha.

Czyszczenia późne zaprojektowano w części starszych upraw, jako drugi zabieg po CW oraz w młodnikach na łącznej powierzchni **1618,11** ha. Powierzchnię pielęgnacji i czyszczeń w wykazie hodowli podano bez uwzględnienia nawrotów, jednak w miarę potrzeby zabiegi te należy wykonać na danej powierzchni nawet kilkakrotnie.

Melioracje agrotechniczne projektuje się na łącznej powierzchni **1502,43** ha. Zakres tych zabiegów obejmuje: usuwanie podszytów i przedrostów z powierzchni do odnowień, specjalistyczne przygotowanie gleby oraz mechaniczne rozdrobnienie gałęzi na powierzchniach do odnowienia.

Na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wyznaczone są wzorcowe powierzchnie glebowe (GPW) w obrębie Grabownica, leśnictwo Antonowo w oddz.: 69, 70, 71, 72, 79, 80, 81, 82, 89, 90, 91, 92, 97, 98, 99, 100; na łącznej powierzchni 459,87 ha. Na powierzchniach (GPW), w celu zapobieżenia degradacji gleb leśnych, należy w maksymalnym stopniu inicjować odnowienia naturalne. Powierzchnie pozbawione drzewostanu w wyniku rębni częściowych lub zupełnych, muszą być odnowione sztucznie w najkrótszym czasie. Przy stosowaniu zrębów zupełnych, obowiązuje zasada wykorzystania istniejących zwartych kęp, a nawet grup podrostów wykazujących dobrą zdrowotność i jakość. Zakładanie wszelkich plantacji na powierzchniach leśnych GPW, jest niedopuszczalne. Na glebowych powierzchniach wzorcowych, może mieć zastosowanie jedynie częściowe przygotowanie gleby („Zasady zagospodarowania i urządzania glebowych powierzchni wzorcowych w lasach państwowych” – NZLP i Polskie Towarzystwo Gleboznawcze Warszawa 1977 r.).

3.2.5.1. Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu dla leśnictw

Tabela 80. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw*

Lp.	Nazwa leśnictwa	Prace odnowieniowe							Zalesienia	Pielęgnowanie			Melior. agrot.
		Na pow. otwartej		Pod osłoną			Popr. i uzup. istn.	Wprow. podszytów		Piel. gleby	CW	CP	
		Halizny, płaz., zręby	Zręby projekt.	Złoż.	II p.	Luki							
		Powierzchnia [ha]											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Trynosy	0,93	30,54	3,02	-	-	-	-	0,24	5,20	4,95	15,78	33,56
2	Grudzie	4,74	23,73	64,89	-	-	-	-	-	13,94	18,62	92,26	88,46
3	Kalinowo	14,98	115,04	49,94	-	-	-	-	-	29,20	42,29	107,86	164,98
4	Biel	29,98	104,00	18,59	-	-	-	-	-	47,40	19,45	123,68	116,71
5	Nagoszewka	24,24	193,12	23,08	-	-	-	-	-	38,87	58,62	204,13	212,86
6	Turka	25,96	130,05	21,00	-	-	-	-	-	20,97	33,58	150,24	155,81
7	Antonowo	50,13	152,06	2,42	-	-	-	-	-	14,77	72,33	168,64	158,00
8	Orło	16,16	104,89	30,27	-	-	-	-	-	38,02	39,61	141,34	127,46
9	Osuchowa	25,56	98,52	5,31	-	-	-	-	-	30,55	19,89	197,41	98,52
10	Nowiny	46,71	172,56	9,76	-	0,45	-	-	-	28,06	84,05	209,68	179,04
11	Brzostowa	26,25	140,53	29,26	-	-	-	-	-	58,28	12,57	207,09	167,03
	Nadleśnictwo	265,64	1265,04	257,54	-	0,45	-	-	0,24	325,26	405,96	1618,11	1502,43

*W zestawieniu podano powierzchnie wg podanych wskazówek w wydzieleniach, bez korekty NTG.

3.2.6. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu oparto na następujących podstawach:

- wytyczne „Instrukcji urządzania lasu” z roku 2011,
- wytyczne „Instrukcji ochrony lasu” z roku 2011,
- ustalenia KZP i NTG dla Nadleśnictwa,

- wyniki prac Zespołu Ochrony Lasu, zebrane tam materiały i dane ujęte w formie Referatu Kierownika,
- dane Nadleśnictwa ujęte w Referacie Nadleśniczego dotyczącego Analizy gospodarki leśnej za poprzedni okres gospodarczy,
- wyniki urzędniowych prac terenowych – taksacyjnych w Nadleśnictwie,
- doświadczenia i obserwacje Nadleśnictwa i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz Inspekcji Lasów Państwowych.

3.2.6.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu

Integralną częścią planu ochrony lasu są mapy przeglądowe ochrony lasu w skali 1:20000 sporządzone dla poszczególnych obrębów. Na mapach tych zaznaczono:

- stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników sosny oraz lokalizację pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- obszary zagrożone uporczywym występowaniem istotnych szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne, szkodniki wtórne, szkodniki systemu korzeni, choroby grzybowe, zwierzynę, czynniki klimatyczne i antropogeniczne oraz zakłócenie stosunków wodnych,
- drzewostany na gruntach porolnych (wg opracowań glebowo-siedliskowych)

3.2.6.2. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej

BULIGL Oddział w Warszawie

Wpłynęło: 25.06.2025r.

Za: 58

Nr: 58

Warszawa, 18-06-2025 r.

**MAZOWIECKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

WPZ.5212.9.2025.3

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 poz. 572) – zwanej dalej k.p.a. oraz art. 13 ust. 1 i 2 pkt 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2025 poz. 188), w związku z § 39 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2023 poz. 822 ze zm.) – zwanego dalej *rozporządzeniem MSWiA*, po rozpatrzeniu wniosku Pana Łukasza Kustry –działającego w imieniu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na podstawie upoważnienia z dnia 7 stycznia 2025 r., w sprawie uzgodnienia przedłożonego przy piśmie znak ZDO-410/51/2025z dnia 20 maja 2025 r.(data wpływu 21 maja 2025 r.) wyciągu z projektu planu urządzenia lasu w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025 – 2034, pn. „Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej na lata 2025-2034”

postanawiam

uzgodnić „Plan urządzenia lasu w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025-2034, pn. „Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej na lata 2025-2034.

UZASADNIENIE

Z uwagi na spełnienie w całości przesłanek wynikających z art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572) postanowienie nie wymaga uzasadnienia, gdyż w całości spełnia żądanie strony.

Pouczenie

Zgodnie z art. 127 § 1a, w związku z art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) postanowienie wydane w pierwszej instancji, od którego uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczne.

Na niniejsze postanowienie służy stronie skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej ul. Domaniewska 40, 02-672 Warszawa, w terminie 30 dni od daty doręczenia. Oplata za wniesienie skargi wynosi 200 zł.

Mazowiecki Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej

z up.

bryg. mgr inż. Waldemar Wysowski
Zastępca Komendanta

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie
Sękocin Stary
ul. Leśników 21, 05-090 Raszyn

2. Aa.

Do wiadomości:

1. Komendant Powiatowy PSP w Ostrowi Mazowieckiej
2. Komendant Powiatowy PSP w Wyszakowie
3. WR (w miejscu)

Pismo zostało wydane w formie elektronicznej.

Niniejszy plan ochrony przeciwpożarowej lasu stanowi część Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka sporządzonego na lata 2025 – 2034 na podstawie inwentaryzacji lasu przeprowadzonej w 2023 r.

Zadania dotyczące zagadnień związanych z ochroną przeciwpożarową ustalone zostały w oparciu o:

Ustawę z dnia 28 września 1991 r. **o lasach** (tj. Dz. U. 2023 poz. 1356),

Ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. **o ochronie przeciwpożarowej** (tj. Dz.U.2022 poz. 2057),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2006 r. Nr 58, poz. 405),

Obwieszczenie MSWiA z dnia 21 marca 2023 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2023 poz. 822),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w **sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów** (tj. Dz. U. 2022 poz. 1065),

Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 marca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywanych robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zastłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz.U. 2013 poz. 435),

Wytyczne zawarte w „**Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu**”, (Warszawa 2020 r., Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych),

„Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka”, uzgodnione z odpowiednim komendantem Państwowej Straży Pożarnej,

Szczegółowe dane dotyczące ochrony przeciwpożarowej lasu uwidocznione są na mapach sytuacyjnych dla nadleśnictwa w skali 1 : 50 000.

1.1.1. Potencjalne zagrożenie lasu przez pożary

1.1.1.1. Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie

W ubiegłym okresie gospodarczym 2015 - 2024 na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka powstały 53 pożary o łącznej powierzchni 7,48 ha. Przeciętna powierzchnia pożaru wyniosła 0,14 ha.

Najwięcej, bo aż 9 pożarów wybuchło w leśnictwie Kalinowo i Antonowo, łącznie obejmując 1,36 ha. W dwóch leśnictwach: Nagoszewka i Osuchowa w minionym okresie wystąpiło po 1 pożarze, o łącznej powierzchni 0,10 ha. Zestawienie pożarów wg. leśnictw za lata 2015-2024 przedstawia poniżej tabela.

Tabela 1 Liczba pożarów w leśnictwach

Leśnictwo	Rok																				Razem		
	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		Ilość	Pow. ha	
	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha	Ilość	Pow. ha					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1 Trynosy															1	0,03	5	0,14			6	0,17	
2 Grudzie									1	0,36	1	0,06									2	0,42	
3 Kalinowo							5	0,23									1	0,02	3	0,12	9	0,37	
4 Biel							1	0,1	1	0,8									3	0,23	5	1,13	
5 Nagoszewka															1	0,02					1	0,02	
6 Turka	1	0,02					1	0,06					1	0,07	2	0,7			1	0,05	6	0,90	
7 Antonowo	1	0,5							3	0,20					4	0,28			1	0,01	9	0,99	
8 Orło	1	0,03					1	0,15							1	0,06	1	0,03	1	0,01	5	0,28	
9 Osuchowa							1	0,08													1	0,08	
10 Nowiny	1	0,5					2	0,55	2	0,09											4	1,14	
11 Brzostowa	1	0,14	1	0,01	1	0,8			1	0,12										2	0,92	6	1,98
Razem	5	1,19	1	0,01	1	0,8	11	1,17	6	1,57	1	0,06	1	0,07	9	1,09	7	0,19	11	1,33	53	7,48	

Ilość pożarów, ich powierzchnię ogólną w poszczególnych latach oraz przyczyny powstawania zestawiono w poniższej tabeli:

Tabela 2 Liczba pożarów i ich powierzchnia ogólna w poszczególnych latach oraz przyczyny powstania

Rok	Pożary w Lasach Państwowych - Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka				
	Przyczyna				Razem
	Jednostka	Podpalenie	Inna	Nieustalona	
2015	liczba [szt.]	0	2	3	5
	pow. [ha]	0	0,16	1,03	1,19
2016	liczba [szt.]	0	0	1	1
	pow. [ha]	0	0	0,01	0,01
2017	liczba [szt.]	0	1	0	1
	pow. [ha]	0	0,8	0	0,8
2018	liczba [szt.]	3	3	5	11
	pow. [ha]	0,2	0,24	0,73	1,17
2019	liczba [szt.]	0	2	4	6
	pow. [ha]	0	0,84	0,73	1,57
2020	liczba [szt.]	0	0	1	1

Rok	Pożary w Lasach Państwowych - Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka				
	Przyczyna				Razem
	Jednostka	Podpalenie	Inna	Nieustalona	
	pow. [ha]	0	0	0,06	0,06
2021	liczba [szt.]	0	1	0	1
	pow. [ha]	0	0,07	0	0,07
2022	liczba [szt.]	5	4	0	9
	pow. [ha]	0,78	0,31	0	1,09
2023	liczba [szt.]	3	3	1	7
	pow. [ha]	0,12	0,05	0,02	0,19
2024	liczba [szt.]	5	1	5	11
	pow. [ha]	0,37	0,01	0,95	1,33
Razem	liczba [szt.]	16	17	20	53
	pow. [ha]	1,47	2,48	3,53	7,48

Celowe podpalenia odnotowano w 16 przypadkach, tj. 30,2% wszystkich pożarów. Należy zwrócić uwagę na ostatnie 3 lata, w których podpalenia odnotowano aż 13 razy.

W większości przypadków powierzchnie zajęte przez pożary są niewielkie. Świadczy to o bardzo dobrze zorganizowanej ochronie przeciwpożarowej na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, począwszy od informacji przekazywanych przez Punkt Alarmowo Dyspozycyjny, aż do bezpośrednich akcji gaszenia pożarów przeprowadzanych przez jednostki straży pożarnej. Jedynie 4 pożary przekroczyły 0,20 ha, obejmując 2,71 ha, co stanowi 7% wszystkich pożarów i 35,9% całkowitej powierzchni pożarów.

Największy powierzchniowo pożar miał miejsce w 2024 roku w oddziale 144a, leśnictwo Brzostowa i objął powierzchnię 0,90 ha.

1.1.1.2. Rodzaje drzewostanów

Ogólna powierzchnia nadleśnictwa wynosi 19344,36 ha, w tym powierzchni leśnej 18536,41 ha. Udział powierzchni drzewostanów wg typów siedliskowych lasu dla Nadleśnictwa przedstawia się następująco:

Tabela 3 Udział powierzchni drzewostanów wg typów siedliskowych lasu dla Nadleśnictwa

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo	
	ha	%
Bs	2,76	0,01
Bśw	8000,98	43,17
Bb	1,42	0,01
BMśw	6767,95	36,51
BMw	106,94	0,58
BMb	0,58	0,00
LMśw	2109,60	11,38
LMw	565,15	3,05
LMb	0,80	0,00
Lśw	313,93	1,69

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo	
	ha	%
Lw	227,67	1,23
OI	136,99	0,74
OIJ	301,64	1,63
Razem	18536,41	100,00

Jak wynika z zestawienia siedliska boru suchego, boru świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego i lasu łęgowego zajmują 80,27% powierzchni leśnej. W większości drzewostanów na siedliskach borowych w runie przeważają mchy, borówki a w drzewostanach przerzedzonych roślinność trawiasta.

Gatunkiem panującym w nadleśnictwie jest sosna. Drzewostany z panującą sosną zajmują 92,29% powierzchni leśnej, a razem z panującymi pozostałymi gatunkami iglastymi 92,60%. Udział powierzchniowy panujących gatunków drzew przedstawia się następująco:

Tabela 4 Udział powierzchniowy panujących gatunków drzew

Gatunek	Nadleśnictwo	
	ha	%
SO	17104,73	92,29
MD	35,86	0,19
ŚW	22,80	0,12
Bk	4,95	0,03
DB	241,18	1,3
DBs	49,58	0,27
DBb	34,88	0,19
DB.C	0,39	0
KL	0,22	0
JW	0,43	0
JS	10,73	0,06
GB	2,67	0,01
BRZ	260,25	1,4
OL	762,73	4,11
AK	1,30	0,01
OS	0,15	0
LP	3,56	0,02
Razem	18536,41	100

1.1.1.3. Przebieg szlaków komunikacyjnych

Przez obszar terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa przebiegają następujące ważniejsze drogi publiczne o nawierzchni bitumicznej:

- droga ekspresowa S8: Wrocław – Warszawa – Ostrów Mazowiecka – Białystok (30,6 km w granicach nadleśnictwa, w tym 15,7 km przez grunty nadleśnictwa);

- droga krajowa nr 50: Ciechanów – Sochaczew – Góra Kalwaria – Brok – Ostrów Mazowiecka (10,7 km w granicach nadleśnictwa, w tym 8,3 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga krajowa nr 60: Łęczyca – Kutno – Płock – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka (18,9 km w granicach nadleśnictwa, w tym 8,3 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga wojewódzka nr 627: Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Małkinia – Sokółów Podlaski (33,4 km w granicach nadleśnictwa, w tym 4,8 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga wojewódzka nr 677: Łomża – Ostrów Mazowiecka (15,1 km w granicach nadleśnictwa, w tym 0,6 km przez grunty nadleśnictwa);
- droga wojewódzka nr 694: Przyjmy – Brok – Małkinia Górna – Ciechanowiec (27,0 km w granicach nadleśnictwa, w tym 12,3 km przez grunty nadleśnictwa);

Ponadto istnieje dobrze rozwinięta sieć lokalnych dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni bitumicznej. Drogi gruntowe publiczne oraz leśne wywozowe utrzymywane są w dobrym stanie.

Przez lasy Nadleśnictwa przebiegają dwie linie kolejowe:

- międzynarodowa nr CE 75: Warszawa – Małkinia Górna – Białystok – Trakiszki (granica państwa) (8,1 km w granicach nadleśnictwa, w tym 0,7 km przez grunty nadleśnictwa);
- krajowa nr 34, 35 Małkinia Górna – Ostrów Mazowiecka – Ostrołęka – Szczytno (32,8 km w granicach nadleśnictwa, w tym 6,9 km przez grunty nadleśnictwa).

1.1.1.4. Ustalenie kategorii zagrożenia pożarowego

Tabela 5 Wyliczenie kategorii zagrożenia pożarowego lasu

Kategoria zagrożenia pożarowego lasów określona na podstawie załącznika do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2010 Nr 137 poz. 923).

Lp.	Wskaźnik	Dane		Wzór	Liczba punktów	
					wyliczona	przyjęta
1	2	3		4	5	6
1	Średnia roczna liczba pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadających na 10 km ² (Pp) Pp = 12,5 x log(11,2 x Gp + 0,725) + 1,5 gdzie: Gp = Lp / Pl x 10	Średnia liczba pożarów w okresie 10 lat (Lp)	5,3	Pp = 12,5 x log(11,2 x 0,30 + 0,725) + 1,5 gdzie: Gp = 5,3 / 185,36 x 10 = 0,30	8,93	9
		Powierzchnia leśna w km ² (Pl) ¹	185,36			
2	Udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł (Pd) Pd = 0,1 x Us	Udz. %: Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł (Us)	80,27	Pd = 0,1 x 80,27	8,03	8
3	Średnia wilgotność względna powietrza i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9 ⁰⁰ (Pk) ² Pk = 0,221 x Uds - 0,59 x Wp + 45,1	Średnia wilgotność względna powietrza o godz. 9 ⁰⁰ (Wp)	67,75	Pk = 0,221 x 20,00 - 0,59 x 67,75 + 45,1	9,55	9
		Udział procentowy dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9 ⁰⁰ (Uds)	20,00			
4	Średnia liczba mieszkańców przypadających na 0,01 km ² (Pa)	Liczba mieszkańców (Lm) ³	48 200	Pa = 2,46 x log(0,0461 x 4,02) + 5,16 gdzie: Gz = 48200 / 185,36 / 100 = 2,50	2,50	2
Określenie kategorii zagrożenia pożarowego na podstawie sumy punktów:				Suma punktów		28
1) ≥ 25 punktów - las zalicza się do I kategorii zagrożenia pożarowego, 2) 16-24 punktów - las zalicza się do II kategorii zagrożenia pożarowego, 3) ≤ 15 punktów - las zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego.						
						I

1.1.1.5. Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru

Czas swobodnego rozwoju pożaru jest to czas od otrzymania zgłoszenia przez stanowisko kierowania do czasu rozpoczęcia akcji gaśniczej. Czas ten jest kluczowym wskaźnikiem na etapie planowania operacyjnego i sporządzania planu ratowniczego dla powiatu przez Państwową Straż Pożarną, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021

r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz.U. 2021 poz. 1737), a później dysponowania sił i środków w wypadku powstania pożaru lasu.

Analizę przeprowadzono dla rejonu najbardziej oddalonego od siedzib jednostek straży pożarnych.

Tabela 7 Maksymalny czas swobodnego rozprzestrzeniania się pożaru dla rejonu najbardziej oddalonego od siedzib straży pożarnych i powierzchnia i obwód pożaru

Na okres swobodnego rozwoju pożaru wpływ mają następujące czynniki:	Czas [min]	Powierzchnia i obwód pożaru								
		przy wilgotności ściółki 12% i wietrze 5m/s				przy wilgotność ściółki 12% i wietrze 10m/s				
		Czas swobodnego rozwoju								
		37 min	15 min	30 min	45 min	37 min	15 min	30 min	45 min	
1. Czas, jaki upłynął od jego powstania do jego wykrycia	15	Pokrywy ściółkowej drzewostanie III kl wieku	0,0531[ha] 96[m]	0,0092[ha] 39[m]	0,0369 [ha] 78[m]	0,0830[ha] 117[m]	0,1783 [ha] 171[m]	0,0293[ha] 69[m]	0,1172[ha] 139[m]	0,2638[ha] 208[m]
2. Czas powiadomienia PAD Nadleśnictwa i PSK	2	Pokrywy trawiastej drzewostanie III kl wieku	0,8980[ha] 385[m]	0,1476 [ha] 156[m]	0,5904 [ha] 318[m]	1,3283[ha] 468[m]	2,8536[ha] 686[m]	0,4690[ha] 278[m]	1,8759[ha] 556[m]	4,2209[ha] 834[m]
3. Czas od otrzymania meldunku do wyjazdu straży	5	Pokrywy wrzosowej drzewostanie III kl wieku	0,2245 [ha] 192[m]	0,0369 [ha] 78[m]	0,1476 [ha] 156[m]	0,3321[ha] 234[m]	0,7134 [ha] 343[m]	0,1173[ha] 139[m]	0,4690[ha] 278[m]	1,0552[ha] 417[m]
4. Czas dojazdu straży na miejsce pożaru	15	Całkowity drzewostanu I kl wieku	1,0148[ha] 409[m]	0,1668[ha] 166[m]	0,6671[ha] 332[m]	0,3073[ha] 497[m]	3,3014[ha] 737[m]	0,5426[ha] 299[m]	2,1704[ha] 598[m]	4,8834[ha] 897[m]
Przypuszczalny czas swobodnego rozwoju pożaru	37									

1.1.2. Ocena zagrożenia pożarowego

Z uwagi na charakter drzewostanów zdecydowana większość obszarów leśnych Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka charakteryzuje się dużą palnością. Niebezpieczeństwo powstawania pożaru lasu jest związane z powszechnym występowaniem drzewostanów sosnowych, w dużej części młodszych klas wieku, często bez podszytów z łatwo zapalnym runem składającym się z m.in. z traw, wrzosu, borówki czernicy. W drzewostanach przerzedzonych i na uprawach z pokrywą silnie zadarnioną suche trawy w okresie wczesnej wiosny powodują wzrost zagrożenia pożarowego. W tym okresie istnieje duża możliwość powstania pożarów w partiach lasów sąsiadujących z większym skupieniem łąk, pastwisk, ugorów, ponieważ wskutek wypalania traw ogień może przetrzasnąć się do lasu.

Niebezpieczeństwo powstawania pożarów związane jest również ze zwiększoną penetracją lasów przez turystów, szczególnie na terenie i w pobliżu ośrodków wypoczynkowych, a także przez miejscową ludność podczas zbioru jagód i grzybów w okresie lata i jesieni. Najbardziej wtedy narażone na pożary są drzewostany położone w sąsiedztwie uczęszczanych dróg.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka położone jest w 17A strefie prognostycznej bieżącego zagrożenia pożarowego. Meteorologiczny Punkt Prognostyczny (MPP Antoniewo) znajduje się na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, w leśnictwie Trynosy, oddz.: 137A k. Jest to podstawowy punkt prognostyczny, w którym zbierane są dane odnośnie wilgotności powietrza i ściółki, siły i kierunku wiatru, opadów i temperatury. W punkcie tym ustala się stopień zagrożenia pożarowego dla nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Informacje o aktualnym stopniu zagrożenia pożarowego oraz innych danych meteorologicznych można uzyskać na stronie: <http://www.traxelekronik.pl/pogoda/las/> oraz ze strony Instytutu Badań Leśnych <http://www.bazapozarow.ibles.pl/zagrozenie>.

Klasy palności drzewostanów

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Przeciwożarowej Lasów określa się klasy palności drzewostanów na podstawie siedliskowego typu lasu oraz pokrywy gleby. Wyróżnia się klasy palności duże (A), średnia (B) oraz mała (C). Klasy palności ustala się dla:

- Wydzielień, wykorzystywanych przede wszystkim podczas prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych małych i średnich pożarów;
- Oddziałów, wykorzystanych do planowania docelowej sieci dojazdów pożarowych; punktów czerpania wody oraz prowadzeniu akcji ratowniczo-gaśniczych dużych pożarów;
- Leśnictw, wykorzystywanych do ustalania punktów obserwacyjnych i baz sprzętu do gaszenia pożarów.

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka zakwalifikowano drzewostany do następujących klas palności:

- A - na powierzchni 8167,34 ha, tj. 44,06% powierzchni leśnej zalesionej;
- B - na powierzchni 9506,93 ha, tj. 51,29% powierzchni leśnej zalesionej;
- C - na powierzchni 862,14 tj. 4,65% powierzchni leśnej zalesionej ha.

Przy generalizacji klas palności do leśnictw, leśnictwa: Trynosy, Biel, Turka Antonowo, Osuchowa i Nowiny zakwalifikowano do klasy palności A. Pozostałe do klasy palności B.

Tabela 6 Zestawienie klas palności wg leśnictw

Obręb	Leśnictwo	Klasa palności			Razem pow. leśna
	Nazwa	A	B	C	
Ostrów Mazowiecka	Trynosy	1177,79	363,24	75,99	1617,02
	Grudzie	82,08	1144,79	152,67	1379,54
	Kalinowo	31,04	1298,2	23,93	1353,17
	Biel	819,81	782,22	222,23	1824,26
	Nagoszewka	823,59	921,09	79,04	1823,72
	Razem	2934,31	4509,54	553,86	7997,71
Grabownica	Turka	878,44	798,8	66,06	1743,3
	Antonowo	1158,72	671,7	48,33	1878,75
	Orło	484,58	1119,58	63,37	1667,53
	Razem	2521,74	2590,08	177,76	5289,58
Brok	Osuchowa	963,83	598,3	57,5	1619,63
	Nowiny	1045,72	677,04	44,49	1767,25
	Brzostowa	701,74	1131,97	28,53	1862,24
	Razem	2711,29	2407,31	130,52	5249,12
Ogółem Nadleśnictwo		8167,34	9506,93	862,14	18536,41

1.1.3. Sposoby i organizacja zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów Nadleśnictwa

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka działa system obserwacyjno – alarmowy, którego zadaniem jest jak najszybsze wykrycie pożaru na terenach leśnych. Zabezpieczono środki techniczne umożliwiające szybkie dotarcie na miejsce zdarzenia w celu prowadzenia działań zapobiegających rozprzestrzenianiu się pożaru oraz ustalono sposoby postępowania na wypadek pożaru.

Nadleśnictwo współpracuje w zakresie ochrony przeciwpożarowej z sąsiednimi nadleśnictwami Wyszaków, Łochów, Łomża, Sokołów Podlaski.

1.1.3.1. System obserwacji i łączności

System tworzą: sieć stałej obserwacji naziemnej, patrole przeciwpożarowe, patrole lotnicze, punkt alarmowo-dyspozycyjny (PAD) oraz sieć łączności.

Sieć stałej obserwacji naziemnej

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka objęte jest obserwacją z własnych dostrzegalni przeciwpożarowej zlokalizowanych w:

Tabela 7 Wykaz punktów obserwacyjnych na terenie nadleśnictwa

Lp	Adres	Adres leśny	Telefony	Kryptonim r/t-leśny	Kanał pracy	Rodzaj obserwacji (dostrzegalnia/kamera)	Lokalizacja wg WGS'84	Lokalizacja wg PUWG 1992	Uwagi
1	Żachy pawły gm. Małkinia Górna	17-11-1-04-177-j-00	606 605 581	1-33	1	Kamera/PAD	52.770833 21.945639	X: 549099,39 Y: 698606,88	Wieża Biel
2	Laskowizna 1A, 07-306 Brok	17-11-1-06-23A-r-00	606 605 581	1-33	1	Kamera	52.742724 21.817187	X: 545705,89 Y: 690069,93	Wieża Turka

Tereny leśne Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka objęte są obserwacją z punktów obserwacyjnych zlokalizowanych w sąsiednich nadleśnictwach:

Tabela 8 Wykaz punktów obserwacyjnych w sąsiednich nadleśnictwach

Lp	Adres	Adres leśny	Telefony	Krytoni m r/t - leśny	Kanał pracy	Rodzaj obserwacji (dostrzegalnia/kamera)	Lokalizacja wg WGS'84	Lokalizacja wg P UWG 1992	Uwagi
3	Ceranów 251C, 08-322 Ceranów,	17-10-1-01-38-c	696 479 358	1-542	1	Kamera/PAD	52.628317 22.188625	X: 533949.75 Y: 715725.91	N-ctwo Sokołów Podlaski
4	Leszczydół-Nowiny ul. Leśników 27	17-14-3-13-174 l	29 742 95 39 660 734 754	1-35	4	Kamera/PAD	52°38'11.0"N 21°27'11.1"E	X: 532897.59 Y: 665943.84	PAD N-ctwa
5	Porządzie 140, 07-205 Porządzie	17-14-3-11-35-a				Kamera	52°41'45.8"N 21°26'21.0"E	X: 539498.51 Y: 664778.04	Wieża Porządzie
6	Długosiodło ul. Poniato-wskiego 27 07-210 Długosiodło	17-14-1-04-197-a				Kamera	52°45'36.4"N 21°34'55.6"E	X: 546955.77 Y: 674177.87	Wieża Przetycz
7	Leśnictwo Kamionna ul. Wyszowska 28 07-130 Łochów	17-06-1-05-369-p	25 675 12 08 602 609 151	1-50	4	dostrzegalnia z kamerą TV	52°32'10.7"N 21°40'30.9"E	x:681383,44 Y:522304,73	Dostrzegalnia Łochów
8	Leśnictwo Zieleniec	17-06-1-02-58-c		1-50	4	dostrzegalnia z kamerą TV	52°36'58.0"N 21°52'31.0"E	X:694587,67 Y:531699,76	Dostrzegalnia Zieleniec
9	Leśnictwo Miednik	17-06-2-08-35-p		1-50	4	dostrzegalnia z kamerą TV	52°31'38.9"N 21°57'32.0"E	X: 700649,01 Y:522073,43	Dostrzegalnia Miednik
10	Nadleśnictwo Łomża	01-15-2-10-125-b	86 216 43 03	1-15	3	Kamera	53°17'13.6"N 21°58'49.0"E	X: 606579.94 Y: 698593.83	Mściwuje
11		01-15-4-17-106-a	86 216 43 03	1-15	3	Kamera	53°00'07.9"N 22°04'37.4"E	X: 575179.53 Y: 706401.74	Czerwony Bór

Sygnal wizyjny z dostrzegalni przesłany jest drogą radiową z wieży w leśnictwie Turka, wieży w leśnictwie Biel oraz wieży Ceranów do PAD w Bieli.

Tabela 9. Charakterystyka PAD Biel

Lokalizacja	Współrzędna N	Współrzędna E	Dane techniczne
Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny leśnictwo Biel (punkt zbiorczy dla pozostałych wież, łączność wieży z PAD-em za pomocą połączenia przewodowego Obręb ewidencyjny Żachy Pawły dz. ew. 1417	52°46'15.1"	21°56'44.4"	Wydzielone pomieszczenie PAD w części administracyjnej budynku gospodarczo-administracyjnego leśnictwa Biel,

Sieć obserwacyjna spełnia wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Patrowanie lotnicze i lotnicze gaszenie pożarów

W okresie szczególnie dużego zagrożenia pożarowego RDLP w Warszawie organizuje patrołowanie lotnicze. Taktyka patrołowania lotniczego jest uzależniona od natężenia występowania okresowych pożarów, charakterystyki terenów leśnych oraz stosowanego sprzętu lotniczego. Ustalone trasy patrołowania uwzględniają faktyczne zagrożenie pożarowe oraz istniejące luki w systemie wykrywania.

Bazy lotnicze:

1. IBL Lotnisko, Warszawa Babice. Położone w Nadleśnictwie Jabłonna, leśnictwo Bagno, adres leśny: 17-05-01-04. Współrzędne WGS 84: 52°16'04.7"N; 20°53'42.8"E. Współrzędne PUWG 1992: x 490691.73, y 625788.05, Kryptonim 1-71. Umowa z podmiotem zewnętrznym na korzystanie z terenu pod działalność IBL
2. Łądowisko Grądy. Położone na terenie nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, leśnictwo Trynosy, adres leśny 137Ac.

Punkt alarmowo – dyspozycyjny

W Leśnictwie Biel oddz.: 177I znajduje się punkt alarmowo – dyspozycyjny (PAD), którego zadaniem jest alarmowanie jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz nadzór nad funkcjonowaniem systemu ochrony przeciwpożarowej terenu nadleśnictwa. Kontakt: 07-300 Ostrów Mazowiecka, ul. 3-go Maja 30; tel. stacjonarny: 29 74 68 736, mail: pad.ostrow.maz@warszawa.lasy.gov.pl

Współrzędne N: 52,770947 E: 21,945754

Wyposażenie punktu alarmowo –dyspozycyjnego stanowią:

- środki łączności: telefon stacjonarny i komórkowy, radiotelefon bazowy pasma leśnego o mocy do 10 W,
 - mapa operacyjna ochrony przeciwpożarowej w skali 1:25000 lub 1:50 000 obszaru terytorialnego działania nadleśnictwa i terenów przyległych z siatką koordynatów lotniczych oraz punktami stałej obserwacji naziemnej, umożliwiającymi lokalizację miejsca pożaru na podstawie namiarów kątowych,
 - dokumentacja obejmująca: „Sposób postępowania na wypadek powstania pożaru lasu”, instrukcję dyspozytora i dziennik pracy, wykaz kryptonimów, numerów telefonów i adresów e-mailowych osób i jednostek nadrzędnych podległych i współpracujących,
 - komputer pracujący w sieci LP z dostępem do Internetu i kolorowej drukarki formatu A3.
- Oprogramowanie komputera stanowi:
- poczta elektroniczna z wydzielonym kontem pocztowym dla PAD,
 - dostęp do internetowych i intranetowych map pożarowych w programach funkcjonujących w LP,
 - aplikację desktop dedykowaną dla stanowiska PAD w nadleśnictwie,
 - program umożliwiający prognozowanie rozprzestrzeniania się pożarów lasu.

- systemu do wczesnego wykrywania pożarów lasu wykorzystujący obrotowe urządzenia wizyjne z przesyłem sygnału/obrazu drogą radiową pomiędzy dostrzegalniami, a PAD-em wraz z automatycznym systemem wykrywania dymu **Smoke Detection** wspomagającym pracę obserwatora. Służy do automatycznego wykrywania dymu na podstawie obrazu z kamery bądź kilku współpracujących kamer. System w sposób ciągły i autonomiczny analizuje cały obszar objęty obserwacją, na wszystkich dostępnych kamerach jednocześnie. W przypadku pojawienia się na analizowanym obrazie zagrożenia w postaci dymu, system bez ingerencji użytkownika znajduje zagrożenie i informuje o nim obserwatora poprzez sygnał dźwiękowy i informację na ekranie. Zapamiętane są informacje o zagrożeniu -czas wystąpienia zagrożenia, azymut, na którym wystąpiło. Zapisywany jest także analizowany fragment obrazu w celu jego późniejszej weryfikacji.

Punkt ten jest wyposażony w sprzęt zgodnie z przepisami obowiązującej Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu w środki łączności alarmowo – dyspozycyjnej.

Podstawowe wyposażenie techniczne tworzące sieć łączności alarmowo-dyspozycyjnej to:

- radiotelefon bazowy w PAD nadleśnictwa pracujący w paśmie LP,
- radiotelefony samochodowe w samochodach służbowych nadleśnictwa pracujące w paśmie LP,
- radiotelefony przenośne pracujące w paśmie LP,
- telefony komórkowe kadry kierowniczej i pracowników SL,
- komputer z dostępem do Internetu, poczty elektronicznej,
- łączność radiowa i telefoniczna z Punktami Alarmowo Dyspozycyjnymi sąsiednich nadleśnictw i Regionalnym Punktem Alarmowo Dyspozycyjnym w Warszawie.

1.1.3.2. Baza sprzętu przeciwpożarowego

Na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka znajduje się dwie bazy sprzętu do gaszenia pożarów lasów przy siedzibie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w Ostrowi Mazowieckiej, ul. 3 Maja 30 (oddz.: 339b) oraz przy leśniczówce myśliwskiej „Bojany” w obrębie Brok, leśnictwo Brzostowa, oddz.: 185s.

Bazy sprzętu przeciwpożarowego wyposażone są w:

- Hydronetki – 20 szt.,
- Tłumice – 40 szt.,
- Łopaty i szpadle – 60 szt.
- 4 pługi (w dyspozycji nadleśnictwa - udostępniane przez ZUL-e).

Do bazy sprzętu przeciwpożarowego nadleśnictwa zalicza się również samochód patrolowo-gaśniczy z wyposażeniem oraz środkiem pianotwórczym w ilości 50 l, stacjonujący przy siedzibie nadleśnictwa.

W Bazie dostępne są również tablice – kierunkowskazy („Do pożaru”, „Do punktu czerpania wody”), tablice informujące o wprowadzonym zakazie wstępu do lasu.

Zgodnie z rozdziałem 4.7.9 punkt 2 „Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej” dla Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe dopuszcza się zamiennie wyposażenie baz w szpadle lub łopaty, które spełniają podobne funkcje użyteczne.

Stan sprzętu i liczba baz w odniesieniu jednostki nadleśnictwa spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Tabela 10 Lokalizacja tablic informacyjnych

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
1.	Trynosy	23b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 5
2.	Trynosy	23a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 5
3.	Trynosy	25f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 5
4.	Trynosy	28b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 5
5.	Trynosy	30a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 5
6.	Trynosy	30f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 5
7.	Trynosy	135d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 6
8.	Trynosy	136a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 6
9.	Trynosy	137a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 6
10.	Trynosy	145a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 6
11.	Trynosy	137A-a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 6
12.	Trynosy	147a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 6
13.	Trynosy	139a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 7
14.	Trynosy	142a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 7
15.	Trynosy	148a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 7
16.	Trynosy	152a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 7
17.	Trynosy	138b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 44

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
18.	Trynosy	147a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 44
19.	Trynosy	137A-n		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 44
20.	Trynosy	137A		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 44
21.	Trynosy	147a		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
22.	Trynosy	137A-i		Ostrów Mazowiecka	Punkt czerpania wody
23.	Grudzie	66k	Podborze - Pałapus	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 24
24.	Grudzie	68i	Podborze - Pałapus	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 24
25.	Grudzie	70a	Podborze - Pałapus	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 24
26.	Grudzie	83c	Podborze - Pałapus	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 24
27.	Grudzie	11d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 38
28.	Grudzie	14a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 38
29.	Grudzie	16a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 38
30.	Grudzie	38a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 40
31.	Grudzie	52a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 40
32.	Grudzie	64i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 40
33.	Grudzie	64k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 40
34.	Kalinowo	50g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
35.	Kalinowo	60f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
36.	Kalinowo	62c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
37.	Kalinowo	50a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
38.	Kalinowo	74g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
39.	Kalinowo	75g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
40.	Kalinowo	86g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
41.	Kalinowo	87a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
42.	Kalinowo	96k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
43.	Kalinowo	97a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 1
44.	Kalinowo	99b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 23
45.	Kalinowo	99b		Ostrów	Dojazd pożarowy nr 23

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
				Mazowiecka	
46.	Kalinowo	77c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
47.	Kalinowo	77c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
48.	Kalinowo	74g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
49.	Kalinowo	75g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
50.	Kalinowo	86g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
51.	Kalinowo	87a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
52.	Kalinowo	84a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 23
53.	Kalinowo	99k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 3
54.	Kalinowo	106k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 3
55.	Kalinowo	106k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 3
56.	Kalinowo	118a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 3
57.	Kalinowo	118a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 3
58.	Kalinowo	118a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
59.	Kalinowo	118a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
60.	Kalinowo	115h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
61.	Kalinowo	115h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
62.	Kalinowo	124d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
63.	Kalinowo	124d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
64.	Kalinowo	124c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
65.	Kalinowo	124c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
66.	Kalinowo	126h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
67.	Kalinowo	126h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
68.	Kalinowo	129a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr. 34
69.	Kalinowo	99k		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
70.	Kalinowo	106k		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
71.	Kalinowo	102g	Podborze-Kalinowo	Ostrów Mazowiecka	Tab. Inf. „Zauważyłeś pożar...
72.	Kalinowo	95a		Ostrów Mazowiecka	Tab. Inf. „Zauważyłeś pożar...

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
73.	Kalinowo	62a		Ostrów Mazowiecka	Tab. Inf. „Zauważyłeś pożar...
74.	Kalinowo	106n		Ostrów Mazowiecka	Tab. Inf. „Punkt czerpania wody”
75.	Biel	173a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
76.	Biel	180c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
77.	Biel	204b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
78.	Biel	214c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
79.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
80.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
81.	Biel	221d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
82.	Biel	192a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
83.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
84.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
85.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 8
86.	Biel	187c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
87.	Biel	187c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
88.	Biel	201b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
89.	Biel	211b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
90.	Biel	220i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
91.	Biel	225a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
92.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
93.	Biel	225c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
94.	Biel	225d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 9
95.	Biel	199A		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 4
96.	Biel	218b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 4
97.	Biel	224a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 4
98.	Biel	225a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 4
99.	Biel	222d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 4
100.	Biel	197o		Ostrów	Dojazd pożarowy nr 33

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
				Mazowiecka	
101.	Biel	198b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 33
102.	Biel	199b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 33
103.	Biel	199b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 33
104.	Biel	198f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 33
105.	Biel	215Ad		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
106.	Biel	215Ad		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
107.	Biel	216h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
108.	Biel	216h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
109.	Biel	217a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
110.	Biel	222c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
111.	Biel	223b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
112.	Biel	223a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
113.	Biel	222d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
114.	Biel	216k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
115.	Biel	216f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 11
116.	Nagoszewka	254f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 35
117.	Nagoszewka	247f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 35
118.	Nagoszewka	256i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 35
119.	Nagoszewka	267a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 35
120.	Nagoszewka	275j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 35
121.	Nagoszewka	257a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 35
122.	Nagoszewka	262a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 36
123.	Nagoszewka	261c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 36
124.	Nagoszewka	279i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 36
125.	Nagoszewka	278d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 36
126.	Nagoszewka	302a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
127.	Nagoszewka	310g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
128.	Nagoszewka	310g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
129.	Nagoszewka	311g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
130.	Nagoszewka	311g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
131.	Nagoszewka	313d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
132.	Nagoszewka	317l		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
133.	Nagoszewka	323a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
134.	Nagoszewka	313f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 37
135.	Nagoszewka	308c			Dojazd pożarowy nr 2
136.	Nagoszewka	308c			Dojazd pożarowy nr 2
137.	Nagoszewka	309h			Dojazd pożarowy nr 2
138.	Nagoszewka	310g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 2
139.	Nagoszewka	310g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 2
140.	Nagoszewka	311g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 2
141.	Nagoszewka	311g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 2
142.	Nagoszewka	318a			Dojazd pożarowy nr 2
143.	Nagoszewka	288g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 13
144.	Nagoszewka	290a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 13
145.	Nagoszewka	297b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 13
146.	Nagoszewka	297g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 13
147.	Turka	35g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 30
148.	Turka	45a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 30
149.	Turka	42c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 30
150.	Turka	6 b	E67	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 14
151.	Turka	10a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 14
152.	Turka	7j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 14
153.	Turka	28f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 14
154.	Turka	29a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 14
155.	Turka	226 c	Komorowo Majdan	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 12
156.	Turka	233 a	Droga nr 60	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 12

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
157.	Turka	233h	Droga nr 60	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 12
158.	Turka	23A d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
159.	Turka	23A d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
160.	Turka	23 d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
161.	Turka	35 f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
162.	Turka	25 d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
163.	Turka	47j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
164.	Turka	238 i	Droga nr 60	Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
165.	Turka	238 i	Droga nr 60	Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
166.	Antonowo	88 a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 16
167.	Antonowo	102j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 16
168.	Antonowo	104b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 16
169.	Antonowo	106d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 16
170.	Antonowo	62h	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 17
171.	Antonowo	62h	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 17
172.	Antonowo	100h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 17
173.	Antonowo	82a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 17
174.	Antonowo	92b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 17
175.	Antonowo	74f	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 42
176.	Antonowo	74f	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 42
177.	Antonowo	82a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 42
178.	Antonowo	92b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 42
179.	Antonowo	85h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 42
180.	Antonowo	94b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 42
181.	Antonowo	62d	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 15
182.	Antonowo	62d	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 15
183.	Antonowo	56i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 15
184.	Antonowo	56i		Ostrów	Dojazd pożarowy nr 15

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
				Mazowiecka	
185.	Antonowo	54g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 15
186.	Antonowo	58d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 31
187.	Antonowo	89d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 31
188.	Antonowo	88 a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 31
189.	Antonowo	87d	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
190.	Antonowo	87d	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
191.	Antonowo	66d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
192.	Antonowo	56i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
193.	Antonowo	56i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 29
194.	Antonowo	59a		Ostrów Mazowiecka	Punkt czerpania wody
195.	Antonowo	51l	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
196.	Antonowo	51l	Ostrów Maz. Droga nr 50	Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
197.	Antonowo	60a		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
198.	Orło	143b	Droga wojewódzka 627	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
199.	Orło	143b	Droga wojewódzka 627	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
200.	Orło	151c	Orło-Sumiężne	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
201.	Orło	162b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
202.	Orło	170a	Sumiężne -Brok	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
203.	Orło	175g	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
204.	Orło	175g	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 10
205.	Orło	165c	Brok-Zamoście	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 32
206.	Orło	172a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 32
207.	Orło	171g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 32
208.	Orło	170d	Sumiężne	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 32
209.	Orło	170d	Sumiężne	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 32
210.	Osuchowa	42c	Droga serwisowa przy trasie Warszawa-Białystok	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr19

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
211.	Osuchowa	42c	Droga serwisowa przy trasie Warszawa-Białystok	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr19
212.	Osuchowa	58j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 19
213.	Osuchowa	56b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 19
214.	Osuchowa	39h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 41
215.	Osuchowa	47l		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 41
216.	Osuchowa	36h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 41
217.	Osuchowa	25g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 39
218.	Osuchowa	27b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 39
219.	Osuchowa	28c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 39
220.	Osuchowa	28b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy 39
221.	Osuchowa	57m		Ostrów Mazowiecka	Punkt czerpania wody
222.	Osuchowa	14a		Ostrów Mazowiecka	Punkt czerpania wody
223.	Osuchowa	56c		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
224.	Osuchowa	42c	Droga serwisowa przy trasie Warszawa-Białystok	Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
225.	Nowiny	195b	Dojazd pożarowy nr 43	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
226.	Nowiny	194b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
227.	Nowiny	193b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
228.	Nowiny	192c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
229.	Nowiny	180b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
230.	Nowiny	180b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
231.	Nowiny	192a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 43
232.	Nowiny	154i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
233.	Nowiny	155a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
234.	Nowiny	137j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
235.	Nowiny	120l		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
236.	Nowiny	104l		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
237.	Nowiny	89b		Ostrów	Dojazd pożarowy nr 18

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
				Mazowiecka	
238.	Nowiny	89b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
239.	Nowiny	88h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
240.	Nowiny	75i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
241.	Nowiny	74c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 18
242.	Nowiny	73h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
243.	Nowiny	87h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
244.	Nowiny	74c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
245.	Nowiny	88b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
246.	Nowiny	103a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
247.	Nowiny	119a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
248.	Nowiny	136a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
249.	Nowiny	152d	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
250.	Nowiny	153d	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 27
251.	Nowiny	168 a	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
252.	Nowiny	167 c	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
253.	Nowiny	180 b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
254.	Nowiny	192a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
255.	Nowiny	198d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
256.	Nowiny	205c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
257.	Nowiny	205c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
258.	Nowiny	205c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
259.	Nowiny	205b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 22
260.	Nowiny	199a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
261.	Nowiny	200a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
262.	Nowiny	207g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
263.	Nowiny	208c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
264.	Nowiny	208c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
265.	Nowiny	209a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
266.	Nowiny	202a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
267.	Nowiny	210h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
268.	Nowiny	210h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
269.	Nowiny	213c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
270.	Nowiny	212j		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 26
271.	Nowiny	102h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
272.	Nowiny	102a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
273.	Nowiny	195b		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
274.	Nowiny	180b		Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
275.	Nowiny	168 a	Droga nr 694	Ostrów Mazowiecka	Do punktu czerpania wody
276.	Nowiny	193c		Ostrów Mazowiecka	Punkt czerpania wody
277.	Brzostowa	173a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
278.	Brzostowa	161g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
279.	Brzostowa	162b		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
280.	Brzostowa	146i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
281.	Brzostowa	147l		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
282.	Brzostowa	113g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
283.	Brzostowa	113g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
284.	Brzostowa	96f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
285.	Brzostowa	96f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
286.	Brzostowa	67k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
287.	Brzostowa	67k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 25
288.	Brzostowa	67k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 19
289.	Brzostowa	67k		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 19
290.	Brzostowa	93d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 19
291.	Brzostowa	81a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 19
292.	Brzostowa	68a		Ostrów	Dojazd pożarowy nr 19

Lp	Leśnictwo	Oddział leśny	Droga Publiczna nr (relacja)	Obszar KP/KM PSP	Uwagi
				Mazowiecka	
293.	Brzostowa	108c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
294.	Brzostowa	108c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
295.	Brzostowa	109i		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
296.	Brzostowa	112g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
297.	Brzostowa	110d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
298.	Brzostowa	111c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
299.	Brzostowa	113g		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 20
300.	Brzostowa	150c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
301.	Brzostowa	149d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
302.	Brzostowa	132a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
303.	Brzostowa	115c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
304.	Brzostowa	99c		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
305.	Brzostowa	84d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
306.	Brzostowa	85d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 21
307.	Brzostowa	84d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
308.	Brzostowa	85d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
309.	Brzostowa	87f		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
310.	Brzostowa	86d		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
311.	Brzostowa	83h		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28
312.	Brzostowa	82a		Ostrów Mazowiecka	Dojazd pożarowy nr 28

1.1.3.3. Sieć pasów przeciwpożarowych

Obowiązek zakładania pasów przeciwpożarowych wprowadza Rozporządzenie MSWiA z 7 czerwca 2010 r. rozdz. 9 § 38. Według wymienionego Rozporządzenia (§ 38 ust. 3) obowiązek utrzymywania pasów nie dotyczy:

- 1) lasów zaliczonych do III kategorii zagrożenia pożarowego;

2) drzewostanów starszych niż 30 lat położonych przy drogach publicznych i parkingach oraz drzewostanów położonych przy drogach o nawierzchni nieutwardzonej, z wyjątkiem dróg poligonowych i międzypoligonowych;

3) lasów o szerokości mniejszej niż 200 m.

W celu ograniczenia możliwości szybkiego rozprzestrzenienia się pożaru oraz przerzutów ognia przy uczęszczanych drogach publicznych o nawierzchni utwardzonej, w drzewostanach do 30 lat oraz terenach kolejowych powinny być wybudowane i utrzymywane w odpowiednim stanie technicznym pasy przeciwpożarowe:

Typu A – jest to pas gruntu przyległy do granicy obiektu lub pasa drogowego, który powinien być na szerokość 30 metrów oczyszczony z martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzesanych ściętych lub powalonych drzew oraz podszytu i podrostu gatunków iglastych z wyjątkiem jodły. Oddzielają one las od dróg publicznych, dróg dojazdowych do zakładów przemysłowych lub magazynów oraz obiektów użyteczności publicznej.

Typu B – jest to pas gruntu o szerokości 30 metrów, spełniający wymogi techniczne dla pasów przeciwpożarowych typu A, przyległy do granicy obiektu lub pasa drogowego, w którym dodatkowo od 2 do 5 metrów od granicy obiektu albo drogi zakładana jest 2 metrowa bruzda, którą oczyszcza się do warstwy mineralnej. Pas typu B oddziela las od parkingów, zakładów przemysłowych i dróg poligonowych.

Typu BK – jest to pas gruntu w sąsiedztwie czynnej linii kolejowej. Jest on wykonywany równoległe do linii kolejowej w formie jednego oczyszczonego do warstwy mineralnej pasa gruntu (bruzdy) o szerokości co najmniej 4 metrów, usytuowanego w odległości od 2 m do 5 m od dolnej krawędzi nasypu lub górnej krawędzi przekopu linii kolejowej, a w razie występowania rowów bocznych – od zewnętrznej krawędzi tych rowów. Bruzda na gruntach torfiastych musi być zabezpieczona dodatkowo poprzez przysypanie warstwą piasku o grubości od 0,01 m do 0,02 m.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka w ramach prac gospodarczych zakłada i utrzymuje pasy przeciwpożarowe typu A przy drogach krajowych numer 50, 60 i drogach wojewódzkich numer 627, 677, 694 oraz przy drogach powiatowych i gminnych. Pasy te są zakładane również przy leśnych miejscach postoju pojazdów (obręb Grabownica, przy drodze krajowej nr 50, w oddz. 62d oraz drodze wojewódzkiej nr 694, oddz.: 178p). Przeciętnie w ostatnich 5 latach, średniorocznie utrzymywano pasy typu A na długości 31,5 km.

Pasy przeciwpożarowe wzdłuż linii kolejowych BK przebiegają na gruntach PKP Polskie Linie Kolejowe S.A i odpowiadają za ich utrzymanie w należyłym stanie.

Nadleśnictwo nie utrzymuje pasów przeciwpożarowych typu B.

Sieć i typ pasów przeciwpożarowych Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów z dnia 22 marca 2006 r. (tj. Dz.U. 2022 poz. 1065).

1.1.3.4. Dostępność terenów leśnych

Na podstawie dwóch rozporządzeń w sprawie dróg pożarowych: Rozporządzenia MSWiA z dnia 24 lipca.2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. 2009 Nr 124 poz. 1030) i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (tj. Dz.U. 2022 poz. 1065) w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka wyznaczono 44 dojazdów pożarowych o długości 118 070 m. Wszystkie to drogi o nawierzchni twardej lub gruntowe utrzymywane w sposób zapewniający ich przejezdność.

Tabela 11 Dojazdy pożarowe

Lp	Nr dojazdu pożarowego (nazwa miejscowa)	Długość [m]	Rodzaj nawierzchni	Przebieg od-do	Uwagi
1	1	2655	utwardzona	od drogi publicznej w oddz.: 96/97, oddz.: 96/97, 86/87, 74/75, 60/61, 50/61, 62 do drogi serwisowej przy S8	
2	2	1945	na części nieutwardzona	Od drogi publicznej w oddz. 308, 309, 310, 311, 318 do oddz. 319	
3	3	1390	utwardzona	Od punktu czerpania wody w oddz.: 106, do dojazdu pożarowego nr. 23, oddz.: 106/107, 112/113 do drogi pożarowej nr 34	
4	4	4200	utwardzona	od drogi wojewódzkiej nr 627, oddz.: 199A, 200, 210, 218, 219/223, 220/224 do dojazdu pożarowego nr 9	
5	5	2610	nieutwardzona	od wsi Trynosy Osiedle, oddz.: 28, 27, 30, 27, 25, 22, 23 do drogi Trynosy Osiedle - Zgorzałowo	
6	6	3360	nieutwardzona	od drogi krajowej nr 60, oddz.: 147, 137A/154C, 146/137A, 137/146, 136/145 do drogi do wsi Stok	
7	7	2080	nieutwardzona	od drogi krajowej nr 60, oddz.: 139/148, 140/149, 141/150, 142/151, 143/152 do drogi Koziki - droga krajowa nr 60	
8	8	4465	utwardzona	od drogi publicznej przy oddz.: 173, oddz.: 173, 172.180, 192, 191, 204, 214, 221, 225 do dojazdu pożarowego nr 9	W tym 300 m dr. publiczna
9	9	3130	nieutwardzona	od drogi wojewódzkiej nr 627, oddz.: 187, 201, 211, 212, 219, 220, 221, 225 do wsi Kuskowizna	
10	10	6070	utwardzona	od drogi wojewódzkiej nr 627 (wieś Błędnica), oddz.: 143, 143/149, 144/150, 145/151, 146/152, 147/153, 153, 153/154, 154/162, 162, 163, 165, 170, 176, 175 do drogi wojewódzkiej 694	
11	11	2730	nieutwardzona	od drogi wojewódzkiej nr 627, oddz.: 215A, 216, 217, 222, 223 do drogi do wsi Kaczkowo Stare	
12	12	1195	nieutwardzona	Od ul. Majdan we wsi Komorowo, oddz.: 226, 227, 233 do drogi krajowej nr 60	
13	13	1540	nieutwardzona	od drogi publicznej przy oddz.: 288 , oddz.: 288, 290, 297 do drogi publicznej w oddz.: 298	
14	14	2320	nieutwardzona	od drogi serwisowej S8, oddz.: 6, 6/10, 7/11, 11/12, 15/16 do drogi publicznej w oddz.: 28/29	
15	15	2415	utwardzona	od drogi krajowej nr 50, oddz.: 62, 53, 45/54,	

Lp	Nr dojazdu pożarowego (nazwa miejscowa)	Długość [m]	Rodzaj nawierzchni	Przebieg od-do	Uwagi
				46/55, do dojazdu pożarowego nr 29	
16	16	4130	na części nieutwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 31 przy oddz. 77, oddz.: 88, 95, 102, 103, 104, 98/105, 97/104, 99/106 do oddz. 107	W tym 80 m dr. publiczna
17	17	2350	na części nieutwardzona	Od drogi krajowej nr 50, oddz.62/63, 72/73, 82/83, 92/93, 100/101 do odd.: 107	
18	18	3270	na części nieutwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 27, oddz.: 74/78, 75/89, 89/90, 104/105, 120/121, 137/138, 154/155 do drogi Brok - Poręba	
19	19	6770	utwardzona	od drogi Brok - Laskowizna, oddz.: 93, 94, 79, 80, 81, 67, 68, 56, 57, 58, 59, 47, 48, 49, 41, 42 droga serwisowa przy S8	
20	20	2515	na części nieutwardzona	od drogi publicznej Brok - Nagoszewka w oddz. 108, oddz.: 108/125, , 109/126, 110/127, 111, 112 do dojazdu pożarowego nr 28	
21	21	1795	utwardzona	od dojazdu pożarowego nr28, oddz.: 99/100, 115/116,, 132/133, 149/150, do drogi wojewódzkiej nr 694	
22	22	2605	utwardzona	od drogi wojewódzkiej nr 694, oddz.: 167/168, oddz.: 168, 180, 192, 198, 205 do drogi publicznej Brok - Udarzyn	
23	23	2475	utwardzona	od drogi w oddz.: 74/86 oddz.: 74/86, 75/87, 76/88, 77/89, 89, 99 do drogi Pieńki- Jasienica (droga pożarowa nr 3)	
24	24	2720	na części nieutwardzona	od wsi Podborze, oddz.: 70, 69/82, 67/81, 66/80, 79 - szkołka leśna	
25	25	3015	na części nieutwardzona	od drogi pożarowej nr 19, oddz.: 68/67, 81/82, 96/97, 112/113, 129/130, 146/147 162, 161, 173 do drogi publicznej do Udarzyna	
26	26	3790	na części nieutwardzona	od drogi pożarowej nr 22, oddz.: 198/205, 199/206, 200/207, 201/208, 202/209, , 210, 212/213 do oddz. 215/216, ,	
27	27	2585	na części nieutwardzona	od drogi publicznej w oddz73/74, oddz.: 73/74, 87/88, 102/103, 118/119, 135/136, 152/153 do drogi wojewódzkiej nr 694	
28	28	3395	utwardzona	od drogi pożarowej nr 27, oddz.: 87/102, 86/101, 85/100, 84/99, 83/98, 82/97 do drogi pożarowej nr 25	
29	29	5560	utwardzona	od wsi Turka, oddz.: 23A, 23, 24/36, 25, 37, 47/48 56, 66, 76, 87 do drogo krajowej nr 50	
30	30	1790	nieutwardzona	Od drogi publicznej w oddz.: 35/45, oddz.: 34/44, 33/43, 3242 do oddz.: 31	
31	31	2310	utwardzona	od oddz.: 58, 67/68, 77/78, 78/88, 79/89 do drogi do drogi publicznej	
32	32	2050	utwardzona	Od drogi publicznej przy oddz. 165, oddz.: 165, 167/168, 171 do drogi publicznej w oddz. 170	
33	33	1685	nieutwardzona	od drogi wojewódzkiej nr 627, oddz.: 199, 198, 197 do wsi Żachy - Pawły	
34	34	4260	na części nieutwardzona	od drogi publicznej w oddz.: 113/118, oddz.: 112/117; 111/116, 110/115, 115, 120/121, 124, 126, 127/129	W tym 245 m dr. publiczna
35	35	2210	utwardzona	od drogi publicznej w oddz.: 247/254, oddz.: 248/255, 249/256, 256/257, 266/267 do drogi publicznej w oddz.: 275	

Lp	Nr dojazdu pożarowego (nazwa miejscowa)	Długość [m]	Rodzaj nawierzchni	Przebieg od-do	Uwagi
36	36	1320	utwardzona	od drogi publicznej (gościniec Wiśniewski) w oddz.302/301, 311/310, 318/317, 323/317, 322/316, 321/315, 320/314, 320/313 do drogi publicznej we wsi Nagoszewka	
37	37	3515	utwardzona	od drogi publicznej ,oddz.:301/302, 310/311, 317/318, 317/323, 316/322, 315/321,314/320,313 do drogi do wsi Nagoszewka	
38	38	1865	utwardzona	od wsi Wólka Seroczyńska, oddz.: 5/12,13, 6/14, 7/15, 8/16 do dogi Seroczyn - Zalesie PGR	
39	39	1775	nieutwardzona	od drogi publicznej w oddz. 25, oddz.: 25, 26, 27, 27/28, 43 do drogi publicznej w oddz.: 27/28/43	
40	40	1845	nieutwardzona	od wsi Podbiel, oddz.: 38/39, 52, 51 do dogi serwisowej przy S 8	
41	41	1885	utwardzona	Od drogi publicznej w oddz.: 39/47, oddz.: 39/47, 38/40, 37/45, 36/44	
42	42	1785	na części nieutwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 17, oddz.: 83/93, 84/94, 84/85 71/75 do drogi krajowej nr 50	
43	43	1885	nieutwardzona	Od dojazdu pożarowego nr 22, oddz.: 180/192, 181/193, 182/194, 183/195 do wsi Dudowizna	
44	44	755	utwardzona	Od drogi krajowej nr 60 oddz.:138/147 do punktu czerpania wody w 137A i ładowiska	

Dojazdy pożarowe oznakowane są w sposób trwały i czytelny, w postaci tablic kierunkowych. Oznakowanie zawiera również kierunki przebiegu drogi.

Przebieg dróg umieszczono na mapach przeglądowych ochrony przeciwpożarowej opracowanych dla nadleśnictwa.

Sieć dróg leśnych wykorzystywanych jako dojazdy pożarowe spełniają wymogi w zakresie przejezdności i oznakowania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (tj. Dz.U. 2022 poz. 1065). Odległość między dowolnym punktem położonym w lesie, a najbliższą drogą nie przekracza 750 m .

Na drogach leśnych, na których powstaną miejsca o utrudnionym przejeździe, nadleśnictwo w ramach posiadanych środków finansowych będzie przeprowadzać remonty i modernizację tych dróg (równanie, wałowanie). Nośność przepustów znajdujących się na drogach leśnych wynosi 10 - 30 ton. Szerokość dojazdów pożarowych wynosi od 4 do 8 m, jednocześnie musi być spełniony warunek tzw.: skrajni, czyli odstęp między koronami drzew musi wynosić co najmniej 6 m szerokości i 4 m wysokości. Na dojazdach uniemożliwiających ruch dwukierunkowy Nadleśnictwo zapewnia mijanki w odległości nie mniejszej niż 300 m. Na dojazdach, które kończą się w lesie są zrobione place manewrowy, umożliwiające zawracanie pojazdów. Nadleśnictwo będzie na bieżąco kontrolować odstęp pomiędzy koronami drzew i usuwać konary i gałęzie drzew utrudniające przejazd na dojazdach pożarowych.

1.1.3.5. Ocena stanu zaopatrzenia w wodę

Źródła wody do celów przeciwpożarowych w lasach, które samoistnie lub wspólnie tworzą kompleks o powierzchni ponad 300 ha, zapewnia się w postaci nie więcej niż 2 zbiorników w obrębie chronionej powierzchni zawierających łącznie co najmniej 50 m³ wody, hydrantów zewnętrznych lub ciekę wodnego o stałym przepływie nie mniejszym niż 10 dm³/s przy najniższym stanie wód, z zapewnieniem najbliższego stanowiska czerpania wody w terenie o promieniu:

- Nieprzekraczającym 3 km w lasach I kategorii zagrożenia pożarowego;
- Nieprzekraczającym 5 km w lasach II kategorii zagrożenia pożarowego;
- Uzgodnionym z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej w lasach III kategorii zagrożenia pożarowego.

W przypadku hydrantu zewnętrznego o wydajności mniejszej niż 10 m³/s odległości ww. wymienione wynoszą:

- 1,5 km w lasach I kategorii zagrożenia pożarowego;
- 2,5 km z lasach II kategorii zagrożenia pożarowego.

Na terenie gruntów nadleśnictwa zaewidencjonowano 7 punktów czerpania wody dla celów gaśniczych. Są to zbiorniki sztuczne w formie zbiorników otwartych oraz wkopanych cystern oraz przy naturalnych zbiornikach wody i przystosowane do poboru wody przez samochody gaśnicze.

Tabela 12 Wykaz źródeł wody do celów przeciwpożarowych na gruntach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

Lp	Nr PCW	Adres leśny	Leśnictwo	Lokalizacja wg WGS'84	Lokalizacja wg PUWG 1992	Rodzaj (naturalny/sztuczny)	Pojemność w [m ³]	Dojazd/dojazd pożarowy nr
1	PCW/04/01	17-11-1-01-137A-i	Trynosy	52.836216 21.774780	X: 555899,30 Y: 686844,43	Sztuczny cysterna	50	44
2	104-10116	17-11-1-03-106-j	Kalinowo	52.823190 21.970870	X: 554978.47 Y: 700109.88	Sztuczny cysterna	50	3
3	PCW/03/10	17-11-2-06-238-j	Turka	52.806671 21.841401	X:552793,35 Y:691465,38	Sztuczny cysterna	50	Droga publiczna
4	104-10117	17-11-2-07-59-a	Antonowo	52.746049 21.860605	X: 546107.87 Y: 693016,88	Sztuczny cysterna	50	Droga publiczna
5	104-10115	17-11-3-09-14-a	Osuchowa	52.739867 21.747317	X: 545122,85 Y: 685414,96	Naturalny stawy	350	Droga publiczna
6	PCW/07/14	17-11-09-57-m	Osuchowa	52.720112 21.778957	X: 543002.18 Y: 687616,85	Sztuczny cysterna	50	19
7	224-00722	17-11-3-10-192-c	Nowiny	52.684750 21.744694	X: 538983.65 Y: 685462.36	Sztuczny otwarty	337	43

Ze względu na bezpośrednie położenie głównych kompleksów leśnych w pobliżu miast i osad wiejskich, jednostki straży pożarnej korzystają głównie z istniejącej, gęstej sieci hydrantowej.

Tabela 13 Wykaz hydrantów w zasięgu Nadleśnictwa

Gmina	Lokalizacja, miejscowość	Stan wydajności	Uwagi
Brok	Bojany, Brok, Laskowizna, Puzdrowizna	10 dm ³ /s	
Małkinia Górna	Błędnica, Daniówka Pierwsza, Głina, Kańkowo, Kawałki, Klukowo, Małkinia Mała, Orło, Rostki Wielkie, Sumiężne, Zawisty Podleśne	10 dm ³ /s	
Ostrów Mazowiecka	Antoniewo, Biel, Budy Grudzie, Kuskowizna, Stara Grabownica, Dybki, Nowa Osuchowa, Przyjmy k. Poręby, Guty-Bujno, Prosenica, Jasienica, Jelenie, Jelonki, Przyjmy, Kalinowo, Kalinowo-Parcele, Komorowo, Koziki, Koziki-Majdan, Fidury, Lipniki, Sielc, Pólki, Popielarnia, Nagoszewka pierwsza i Druga, Nagoszewo, Turka, Nieskórz, Nowa Grabownica, Nowe Lubiejewo, Pałapus, Podborze, Smolechy, Stara Osuchowa, Stare Lubiejewo, Stok, Sulęcín Kolonia, Ugniewo, Zakrzewek	10 dm ³ /s	
Stary Lubotyń	Chmielewó, Gawki, Grądziki, Kosewo, Podbiele, Podbielko, Rabędy, Rogowo-Folwark, Rząśnik, Stary Lubotyń, Sulęcín Szlachecki, Sulęcín Włóściański, Żochowo, Żyłowo	10 dm ³ /s	
Wąsewo	Brzezienko, Brudki Stare, Grądy, Czesin, Majdan Suski, Modlinek, Przedświt, Przyborowie, Rynek, Trynosy, Wąsewo, Zastawie, Zgorzałowo	10 dm ³ /s	
Zaręby Kościelne	Kańkowo-Piecki, Niemiry, Nowa Złotoria, Stara Złotoria	10 dm ³ /s	
Brańszczyk	Udrzyn	10 dm ³ /s	

Do wszystkich punktów czerpania wody zapewniony jest dojazd oraz możliwość poboru wody sprzętem pożarniczym. Wszystkie punkty czerpania wody na gruntach nadleśnictwa oznaczone są w terenie tablicami informacyjnymi. Do punktów czerpania wody zlokalizowanych w lesie prowadzą drogi dojazdowe umożliwiające przejazd pojazdów bez zawracania lub zakończone są placem manewrowym albo objazdem pętlicowym.

System zaopatrzenia wodnego spełnia wymogi prawa w tym zakresie, zgodny jest między innymi z obowiązującą „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu” oraz z Obwieszczeniem MSWiA z dnia 21 marca 2023 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2023 poz. 822).

1.1.4. Siedziby straży pożarnych, i współpraca ze strażą

Lasy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka leżą w zasięgu działania Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, w tym Komendy powiatowej w Ostrowi Mazowieckiej oraz na niewielkim obszarze Komendy Powiatowej w Wyszkwowie.

Powierzchnia przypadających do ochrony ppoż. lasów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka przedstawia się następująco:

- KP PSP w Ostrowi Mazowieckiej – 18 535,25 ha;
- KP PSP w Wyszkwowie - 1,16 ha.

W Ostrowi Mazowieckiej znajduje się zawodowa jednostka straży pożarnej JRG.

Na terenie administracyjnego zasięgu działania Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka znajdują się jednostki ochotniczych straży pożarnych w miejscowościach:

- Powiat ostrowski:
 - OSP należące do KSRG: Brok, Komorowo, Małkinia Górna, Nagoszewka, Nieskórz, Stary Lubotyń, Wąsewo;
 - OSP poza KSRG:
 - gmina Ostrów Mazowiecka – Guty Bujno, Jasienica, Jelonki, Kalinowo, Komorowo, Koziki, Nagoszewka pierwsza, Nagoszewo, Nowa Osuchowa, Prosenica, Przyjmy, Stare Lubiejewo;
 - gmina Małkinia Górna – Błędnica, Glina, Kańkowo, Zawisty Podleśne;
 - gmina Stary Lubotyń – Gniazdowo, Gumowo, Kosewo, Podbiele, Rząśnik, Sulęcín Szlachecki, Żochowo;
 - gmina Wąsewo – Brudki Stare, Grądy, Przyborowie, Wysocze
- Powiat wyszkowski:
 - OSP poza KSRG:
 - gmina Brańszczyk – Udrzyn

Wszystkie one wyposażone są w samochody gaśnicze.

Zasadniczą rolę w zabezpieczeniu przeciwpożarowym lasów nadleśnictwa spełniają:

- Środki własne – system monitorowania i alarmowania, sprzęt przeciwpożarowy zgromadzony w jednej bazie sprzętu ppoż.,
- Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP,
- Ochotnicze Straże Pożarne włączone w KSRG oraz pozostałe OSP nie będące w KSRG, działające w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.

Nadleśnictwo posiada zatwierdzone, corocznie aktualizowane i uzgadniane z Komendami Powiatowymi PSP w Ostrowi Mazowieckiej i Wyszkowie – „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka”.

1.1.5. Wytyczne na lata 2025-2034

W celu poprawy zabezpieczenia lasów przed pożarami, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (tj. Dz.U. 2022 poz. 1065), obowiązującą w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu” oraz Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 lipca 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2022 poz. 1620), w bieżącym dziesięcioleciu należy:

1. Utrzymywać drogi leśne wyznaczone jako dojazdy pożarowe w stanie zapewniającym ich przejezdność.

2. Utrzymywać w stałej sprawności istniejące drogi leśne i remontować w pierwszej kolejności te, które prowadzą do punktów czerpania wody oraz miejsc najbardziej narażonych na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożarów. W przypadku zatarasowania dróg leśnych przez wywroty, wiatrołomy i śniegołomy należy niezwłocznie usuwać powstałe przeszkody. Konary i gałęzie ponad drogami należy usuwać do wysokości 4 m. Po każdej eksploatacji w trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych przywracać drogi do pierwotnego stanu technicznego.
3. Stanowiska wodne utrzymywać w stanie przydatnym do użycia przez PSP i OSP.
4. Utrzymywać punkty czerpania wody w pełnej sprawności technicznej oraz całorocznie utrzymywać pasy przeciwpożarowe wszystkich typów.
5. Ze względu na zwiększone niebezpieczeństwo powstania pożaru na powierzchniach pod liniami energetycznymi (zerwanie linii, zwarcie przewodów itp.), należy usuwać roślinność (w tym również gatunki drzew leśnych) o wysokości ponad 2 metry, rosnącą pod przewodami linii energetycznych. Czynności te należą do obowiązków terenowych zakładów Polskich Sieci Elektroenergetycznych.
6. Przy zakładaniu upraw wzdłuż uczęszczanych dróg należy w możliwie szerokim zakresie zakładać pasy ochronne z gatunków liściastych.
7. Stale utrzymywać we właściwym stanie technicznym i ilościowym elementy oznakowania dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody.
8. Odpowiednio oznaczony sprzęt przeciwpożarowy gromadzony w bazach sprzętu okresowo konserwować i użytkować zgodnie z jego przeznaczeniem.
9. Przeprowadzać niezbędne szkolenia pracowników własnych w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego oraz we współpracy z PSP w zakresie topografii map (teoretycznie i praktycznie).
10. Propagować na bieżąco zagadnienia ochrony przeciwpożarowej wśród miejscowej ludności, turystów i młodzieży wykorzystując różne formy informacyjne i edukacyjne we współpracy z jednostkami PSP i OSP.
11. Utrzymywać w sprawności system obserwacyjno-alarmowy wczesnego ostrzegania i wykrywania zagrożenia (m.in. punkty obserwacyjne, PAD).

1.1.6. Mapa ochrony przeciwpożarowej

Mapa ochrony przeciwpożarowej zgodnie z decyzją Komisji Założeń Planu została sporządzona na mapie przeglądowej w skali 1:50 000, na której oznaczono:

- bazy sprzętu przeciwpożarowego,
- zasięg działania Komend PSP,
- siedziby Ochotniczych Straży Pożarnych,

- punkty obserwacyjne z kamerami
- punkt łączności alarmowej PAD,
- punkty czerpania wody wraz z drogami dojazdowymi, w tym zbiorniki ppoż., cieki i hydranty,
- drogi publiczne i leśne o nawierzchni twardej dla przejazdu ciężkiego sprzętu pożarniczego (w tym ekspresowe i autostradę),
- drogi leśne o podwyższonym standardzie wyznaczone jako dojazdy pożarowe z nawiązaniem do dróg publicznych,
- siatkę współrzędnych geograficznych,
- linie kolejowe,
- pasy przeciwpożarowe typu BK,
- drzewostany w wieku do 30 lat,
- miejsca postoju pojazdów.

Opracował:

Taksator specjalista mgr inż. Andrzej Jamroz

3.2.7. Użytkowanie uboczne

3.2.7.1. Gospodarka łowiecka

Teren Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wchodzi w skład 1 Rejonu Hodowlanego. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w oparciu o Wieloletnie Łowieckie Plany Hodowlane na lata 2022–2032.

Gospodarka łowiecka w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa prowadzona jest na 11 obwodach łowieckich dzierżawionych przez 7 kół łowieckich („Jenot”, „Mykita”, „Ogrodnicy”, „Puszcza”, „Trop”, „Słonka”, „Zielony Krąg”) oraz na jednym obwodzie wyłączonym z wydzierżawienia OHZ BROK prowadzonym przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka. Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 6 obwodów dzierżawionych przez 4 koła łowieckie („Turzyca”, „Bór Długosiodło”, „Bekas”, „Rogacz” gdzie zasięgi terytorialne tych kół znajdują się w większości na terenie innych nadleśnictw (obwody obce). Szczegółowe dane odnośnie obwodów łowieckich zawarte są w Analizie Gospodarki Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2015-2024 - Referat Nadleśniczego.

Do zadań nadleśnictwa w ramach gospodarki łowieckiej będzie należała współpraca z kołami łowieckimi w zakresie:

- dokonywania rzetelnej inwentaryzacji zwierzyny łownej;
- opiniowania i zatwierdzania rocznych planów zagospodarowania obwodów łowieckich;
- poprawiania warunków bytowania zwierzyny poprzez: ograniczanie niepokoju w biotopie, ochronę ostoi oraz zapewnienie bazy pokarmowej poprzez utrzymanie odpowiedniej ilości poletek łowieckich, wprowadzanie do drzewostanów gatunków drzew i krzewów takich jak: kasztanowiec, buk, wierzby oraz dzikie drzewa i krzewy owocowe.

Dla nadleśnictwa opracowana jest mapa sytuacyjna w skali 1:50 000 gospodarki łowieckiej, na której naniesione są granice obwodów łowieckich i nazwy kół łowieckich oraz mapa sytuacyjna OHZ Brok, na której zaznaczono dodatkowe elementy infrastruktury łowieckiej, takie jak: ambony, paśniki, lizawki.

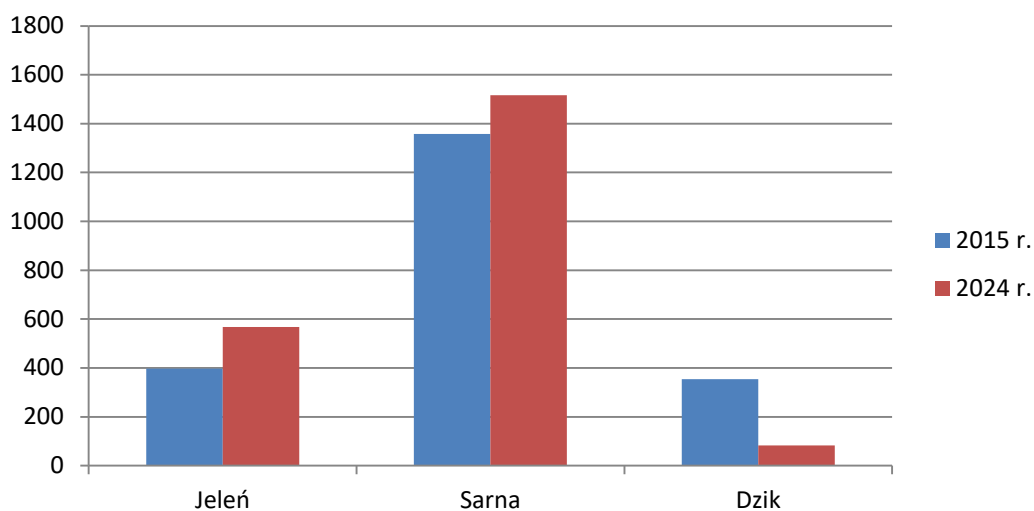
Tabela 81. Ilość i powierzchnia poletek łowieckich

Obręb	Poletka łowieckie na gruncie leśnym		Poletka łowieckie na gruncie nieleśnym		Razem	
	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha
Ostrów Mazowiecka	8	1,79	9	6,25	17	8,04
Grabownica	1	0,94	5	3,07	6	4,01
Brok	6	8,05	7	4,80	13	12,85
Nadleśnictwo	15	10,78	21	14,12	36	24,90

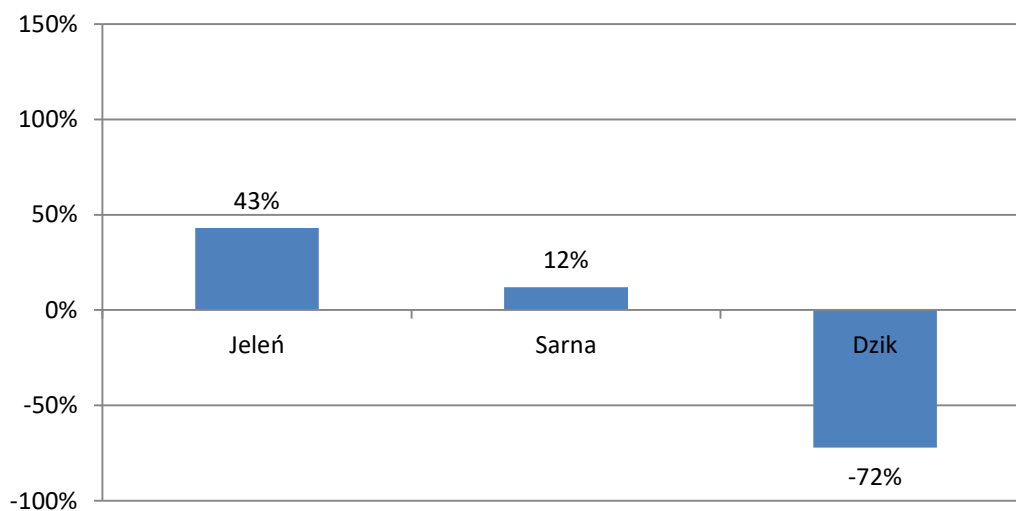
Zestawienie wyników inwentaryzacji zwierzyny łownej na 31.03.2013r. i na 31.03.2023 r. przedstawia się następująco:

Tabela 82. Porównanie stanu zwierzyny wg stanu na 2013r. i 2023r.

Gatunek zwierzyny	Stan zwierzyny w szt.		Różnica
	2015 r.	2024 r.	
Jeleń	397	568	+171
Sarna	1358	1516	+158
Dziki	354	83	-271

Wykres 47. Zmiany ilościowe populacji zwierzyny łownej

Wykres 48. Procentowa zmiana populacji zwierzyny łownej

Przedstawione wskaźniki należy traktować jako pomocnicze, ponieważ rozmieszczenie zwierzyny w kompleksach leśnych jest nierównomierne.

Widoczny jest wzrost populacji zwierzyny płowej, co odzwierciedla się we wzroście powierzchni szkód od zwierzyny w uprawach i młodnikach. Wraz ze wzrostem populacji zwierzyny płowej powinna wzrastać pula ich odstrzałów dopasowując ilość zwierzyny do pojemności łowisk. W związku z epidemią ASF (afrykański pomór świń) populacja dzika uległa znacznej redukcji. Należy

też zwrócić uwagę na wzrost populacji wilka. Pomimo coraz liczniejszego występowania tego drapieżnika na terenie Nadleśnictwa, widać wzrost liczebności zwierzyny płowej.

Na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka występują niepożądane gatunki inwazyjne takie jak: norka amerykańska i jenot.

3.2.7.2. Uboczne użytkowanie

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka generalnie nie prowadzi użytkowania ubocznego. Jedynie pozyskuje średniorocznie 66 choinek, pozyskiwanych głównie w ramach prac melioracji agrotechnicznych. Nadleśnictwo nie posiada plantacji choinek.

3.2.7.3. Gospodarka rolna

Zalesienia gruntów porolnych nie zaplanowano. W tabeli poniżej przedstawiono strukturę użytków rolnych występujących na terenie nadleśnictwa.

Tabela 83. Struktura użytków rolnych

Obręb	Role	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe	Plantacje, poletka łowieckie, składy drewna*	Grunty rolne zabudowane	Grunty rolne pod wodami	Użytki rolne - razem
Ostrów Mazowiecka	45,39	0	11,02	18,14	1,79	0,12		76,46
Grabownica	43,79	0	26,37	21,04	0,94	0,05	0,27	92,46
Brok	17,05	0	39,94	7,03	2,38	0,30	0,23	66,93
Nadleśnictwo	106,23	0	77,33	46,21	5,11	0,47	0,5	235,85

* - na rolach, łąkach i pastwiskach

3.2.8. **Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji**

3.2.8.1. Budowa i remonty dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych;

Do szeroko pojętej budowy oraz modernizacji infrastruktury drogowej w najbliższych latach w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka należy wymienić

- Budowa drogi leśnej w leśnictwie Kalinowo.
- Budowa drogi leśnej (z placem manewrowym) w leśnictwie Grudzie.
- Budowa drogi leśnej (z placem manewrowym) w leśnictwie Nagoszewka,
- Budowa dróg leśnych w leśnictwie Trynosy.
- Budowa budynku gospodarczego w leśnictwie Trynosy,
- Budowa placów manewrowych do celów p.poż. w leśnictwie Biel i Kalinowo;

3.2.8.2. Wykonanie i utrzymanie szlaków technologicznych

Nie przewiduje się wykonania nowych szlaków. Zaleca się bieżące utrzymanie obecnych szlaków technologicznych.

3.2.8.3. Budowa i remonty siedzib jednostek LP oraz budynków gospodarczych

W związku ze stanem technicznym niektórych budynków oraz siedzib leśnych, w przyszłym okresie planuje się następujące zadania:

- Budowa budynku gospodarczego w leśnictwie Trynosy
- Remont dostrzegalni przeciwpożarowych,
- Budowa szamb szczelnych przy budynkach leśniczówek
- Termomodernizacja budynku leśniczówki Antonowo.
- Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynku leśniczówki Osuchowa.
- Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania budynku na Ładowisku w Grądach.

3.2.8.4. Budowa i remonty urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji oraz izb edukacji przyrodniczej

Nie przewiduje się w planie na następne lata budowania infrastruktury turystycznej. Zaplanowano jedynie bieżące utrzymanie istniejącej bazy turystyczno-rekreacyjnej.

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Nadleśnictwo posiada opracowany program ochrony przyrody wg stanu na 01.01.2015 r., który został zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz §110 i 111 obowiązującej instrukcji przez BULiGL Oddz. w Warszawie wg stanu na 01.01.2025 r.

Program ochrony przyrody sporządzany jest dla nadleśnictwa zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy o lasach. Stanowi on część operatu urządzeniowego i w swym zakresie ujmuje w szerokiej formie zagadnienia dotyczące ochrony przyrody, ocenia stosowane w nadleśnictwie formy zagospodarowania lasu oraz przedstawia kierunkowe wytyczne na najbliższy okres gospodarczy. Sporządzony program ochrony przyrody składa się z części opisowej i kartograficznej.

PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

Dla utrzymania ciągłości produkcji leśnej ważnym jest stałe powiększanie (lub utrzymanie optymalnego) zapasu drzewostanów. Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z I.U.L. §123 pkt. 1.

Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa są tabele:

- Tabela nr III – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr VIIIa – Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy,
- Wzór 8 – Formularz wniosku dyrektora RDLP o zatwierdzenie planu urządzenia lasu.

Prognozowany zapas na koniec okresu gospodarczego wyliczono na podstawie poniższego wzoru:

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – to przewidywany zapas na koniec okresu gospodarczego,

V_p – to zapas na początek okresu gospodarczego na powierzchni leśnej zalesionej (Tabela nr III),

Z_v – to spodziewany przyrost miąższości grubizny na 10-lecie (Tabela nr VIIIa),

U – planowany rozmiar użytkowania brutto (Wzór nr 8).

Wyliczony prawdopodobny zapas na koniec okresu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wyniesie:

Tabela 84. Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu tablicowego

Miąższość grubizny na początku okresu (na gruntach zal.)	Przyrost bieżący Z_v	Etat użytków głównych U	Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego $V_k = V_p + Z_v - U$	Zmiana zasobów m^3	% zmian	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zal.)
m^3 brutto						
1	2	3	4			5
5198307	1143835	1289815	5052327	-145980	-2,81	277

Tabela 85. Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu zrealizowanego

Miąższość grubizny na początku okresu (na gruntach zal.)	Przyrost Zrealizowany w poprzednim 10-leciu $7,42 m^3/ha$ Z_v	Etat użytków głównych U	Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego $V_k = V_p + Z_v - U$	Zmiana zasobów m^3	% zmian	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zal.)
m^3 brutto						
1	2	3	4			5
5198307	1374829	1289815	5283321	85014	+1,64	290

W tabeli nr 82 do obliczeń zmian zasobów przyjęto tzw. przyrost tabelaryczny. Jest to przyrost obliczony przy wykorzystaniu „starych” tablic zasobności, które (jak pokazują wyniki badań z Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu) nie są adekwatne do rzeczywistych przyrostów odkładających się w drzewostanach. Biorąc ww. przyrost obliczone zasoby na koniec okresu po zrealizowaniu proponowanego planu będą mniejsze niż obecnie i przeciętna zasobność spadnie do 277m³/ha. Dlatego też, znacznie lepszym wskaźnikiem do prognozy zmian zasobów jest wykorzystanie tzw. „przyrostu zrealizowanego” czyli takiego, który faktycznie odłożył się w lasach Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka w zeszłym okresie (7,42 m³/ha). Biorąc do obliczeń powyższy wskaźnik zasobność w lasach urządzanego Nadleśnictwa nie tylko zostanie na tym samym poziomie, ale wzrośnie o około 85 tys m³, a przeciętna zasobność wyniesie 290 m³/ha.

5. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

Prace związane z VI rewizją planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zostały wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz protokołem z Komisji Założeń Planu z dnia 07.06. 2022 r. We wszystkich zestawieniach i tabelach prezentowana jest powierzchnia z projektu planu urządzenia lasu z dokładnością do 1 ara z wyjątkiem:

- informacji dotyczących prac geodezyjnych,
- informacji dotyczących stanu posiadania,
- informacji dotyczącej rodzaju powierzchni w nadleśnictwie, gdzie została podana powierzchnia z dokładnością do 1m² a występujące różnice powierzchniowe wynikają z przyjętego sposobu zaokrąglania m² do arów.

Stwierdzone na gruncie różnice w zakresie rodzajów użytkowania były na bieżąco zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie załatwienia sprawy.

5.1. Prace przygotowawcze

5.1.1. Prace glebowo-siedliskowe

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka posiada opracowanie glebowo-siedliskowe wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej O/Warszawa w 2003 roku oraz opracowanie fitosocjologiczne wykonane na stan 1 stycznia 2023 roku.

Dane z opracowań glebowo-siedliskowego oraz fitosocjologicznego zostały w pełni wykorzystane w planie urządzeniowym. W przypadku wystąpienia w danym wyłączeniu fragmentów siedlisk niekwalifikujących się do wyłączenia z powodu zbyt małej powierzchni, typ siedliskowy przyjęto z dominującego, a pozostałe typy siedliskowe wymieniono w opisie taksacyjnym, jako występujące fragmentami.

5.2. Podstawowe prace urządzeniowe

Szósta rewizja planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka została wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie na podstawie umowy nr ZG/03/2023 z dnia 25.04.2023 r., zawartej pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, a

Regionalną Dyрекcyj ą Lasów Państwowych w Warszawie. Prace wykonano w oparciu o protokoły z posiedzeń: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, a także ustawę z dn. 28.09.1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zm.), ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami), ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.), Rozporządzenia MŚ z dnia 12.11.2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz.1302) w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planów urządzenia lasów oraz zgodnie z Instrukcją urządzania lasu z 2011 r. i Zasadami Hodowli Lasu z 2011 r., Instrukcją ochrony lasu z 2011 r., Instrukcją ochrony przeciwpożarowej z 2011 r. itd.

5.2.1. Prace terenowe

Inwentaryzacja zasobów leśnych „na gruncie” została wykonana w oparciu o zaktualizowane mapy gospodarcze w skali 1: 5000, w okresie maj – październik 2023 roku. Opisy taksacyjne i wskazania gospodarcze dla każdego wydzielenia uzgodniono z leśniczymi w obecności pracowników administracji po zakończeniu prac terenowych w siedzibie Nadleśnictwa w miesiącach styczeń i luty 2024 roku (notatki z uzgodnień).

W trakcie prac urządzeniowych dokonano pomiaru nowych dróg, granic zrębów oraz zweryfikowano przebieg niektórych wydzielen. Pomiaru wykonano za pomocą odbiornika GPS-Global Positioning System (satelitarne określenie położenia). Proste pomiary wykonano taśmą metodą domiarów lub dalmierzem laserowym. Pomiaru objęto granice wyłączeń lub granice innych szczegółów sytuacji wewnętrznej, na których stwierdzono istotne zmiany lub niezgodności. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu przyjęto zasadę maksymalnego wykorzystania (przeniesienia) na aktualne opracowywane mapy gospodarcze szczegółów z map gospodarczych poprzedniego planu, posilkując się również aktualną ortofotomapą tych terenów. Do zapisów opisów taksacyjnych wykorzystano aplikację mTaks, a do pomiarów i lokalizacji aplikację tMap.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych została przeprowadzona w trzech etapach:

1. Szacunkowe określenie zasobności z wykorzystaniem powierzchni relaskopowych;
2. Inwentaryzacja zasobów miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych. Miąższość dla warstw ustalono na kołowych powierzchniach próbnych;
3. Wyrównanie miąższości oszacowanej (z zastosowaniem równań regresji) do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku, w wyniku pomiaru miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo-wiekowych.

Należy podkreślić, że w założeniu metody inwentaryzacji zasobów drzewnych jednostką pomiarową na potrzeby inwentaryzacji zasobu nie jest drzewostan, lecz warstwa gatunkowo-wiekowa. Na miąższość obrębu składa się miąższość warstw pomierzonych statystyczną metodą reprezentacyjną oraz miąższość drzewostanów nie mierzonych tą metodą – I klasa wieku. Dokładność zapasu w konkretnych wyłączeniach drzewostanowych może być obciążona błędem dodatnim lub ujemnym. W związku z powyższym masa oszacowana w trakcie taksacji nie może stanowić podstawy do rozliczenia na konkretnej pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągnięta jest dla

obrębu leśnego. W d-stanach II i starszych klas wieku założono 1480 powierzchni kołowych. W drzewostanach I klasy wieku zapas określono za pomocą szacunku wzrokowego.

Na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej dokonywano pomiarów stwierdzonego na powierzchni drewna martwego. Miąższość drewna martwego określana jest z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów, drzew ściętych i wyrwanych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych. W Nadleśnictwie wylosowanych zostało 192 powierzchni do pomiaru istniejącego drewna martwego.

Tabela 86. Błędy procentowe dla pomierzonych cech

	Obręb						
	Gatunek	Ostrów Mazowiecka			Grabownica		Brok
		BRZ	DB	OL	SO	OL	SO
Klasa wieku	wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości						
IIa		3371,96	1432,51	1660,23		1518,54	3907,00
		57,45	41,71	28,18		28,33	51,58
		33,17	20,86	8,50		9,44	15,55
IIb				10235,54		9173,71	4528,97
				43,49		39,07	27,11
				8,88		11,28	9,04
IIIa				6607,36	1432,07	9495,21	8987,02
				29,92	18,16	30,04	29,71
				4,56	6,86	6,26	5,94
IIIb			7572,24	8947,35	2698,57	11714,14	15145,61
			29,58	33,88	23,87	33,40	35,77
			9,86	4,65	8,44	5,49	7,15
IVa			16010,74	6939,29	13167,59	6746,45	11408,22
			33,49	29,17	38,16	26,98	29,78
			12,66	2,53	12,07	3,43	4,71
IVb				8603,32		9849,07	8508,29
				26,90		26,40	26,08
				2,38		2,77	3,93
Va			18804,83	7957,71		6917,99	7597,60
			30,45	24,04		21,27	24,45
			12,43	3,13		2,89	3,21
Vb				13803,13		10922,61	8286,91
				27,29		25,36	22,77
				3,22		3,45	2,48
VI				12366,16		8776,84	8605,13
				26,56		21,70	21,60
				3,65		2,40	2,68
KOKDO	10917,53			21413,38		18627,51	25769,73
	31,35			29,80		35,12	33,33
	7,60			6,35		8,52	11,11
Błąd procentowy dla obrębu:	1,20			1,30		1,47	

Kontrole powierzchni próbnych przeprowadzono w dniach 8;13;14.05.2024 roku. Losowanie powierzchni kołowych do kontroli odbyło się w dniu 06.05.2024. Wylosowano obręb Brok. Liczba kontrolowanych powierzchni próbnych wyniosła 30, co stanowi 5% wszystkich powierzchni kołowych w obrębie. Po obliczeniu pola powierzchni przekroju pierśnicowego, oddzielnie dla każdej kontrolowanej powierzchni, ustalono wyniki kontroli:

- liczba błędów grubych: 2;
- bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,030;
- bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,764.

Komisja podjęła decyzję o przyjęciu całości pomiarów w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, gdyż zgodnie z § 61 ust. 3 Instrukcji Urządzania Lasu liczba błędów grubych jest mniejsza od 4, a bezwzględna wartość statystyki jest mniejsza od 2.

5.2.2. Prace kameralne

Prace kameralne zostały wykonane w latach 2023-2025. Do wprowadzenia i przetwarzania danych taksacyjnych posłużono się programem Taksator wersja 6.0.624. Mapę numeryczną wykonano za pomocą programu ArcGis i aplikacji Leman.

Dane taksacyjne, na podstawie których sporządzono Plan urządzenia lasu zostały przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie w formie elektronicznej. Przekazano też dane, w formie warstw numerycznych, zgodne ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Prace terenowe i kameralne VI rewizji urządzenia lasu w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka zostały wykonane przez pracownię urzędzeniową Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddziału w Warszawie w składzie:

- Łukasz Kustra – Taksator specjalista, kierownik pracowni
- Andrzej Jamroz – Taksator specjalista, zastępca kierownika;
- Zbigniew Prządka – Taksator specjalista;
- Katarzyna Michalak – Starszy taksator;
- Dominik Michalak – Taksator;
- Dariusz Mroczek – Taksator;
- Michał Łokucijewski - Taksator
- Paweł Roszkowski – starszy asystent taksatora

Nadzór i kontrolę nad pracami prowadził Inspektor Krzysztof Haczek.

Nadzór merytoryczny nad całością prac sprawował Zastępca Dyrektora BULiGL Oddziału w Warszawie Jacek Klusek.

5.2.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu

Wyszczególnienie składników planu: tomy, ich zawartość, materiały kartograficzne itp.

Plan urządzenia lasu będzie składał się z następujących części:

- Program ochrony przyrody (oddzielny tom) – 1 komplet;
- Opisanie ogólne (elaborat) – 1 komplet;
- Prognoza oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000 – 1 komplet;
- Opis taksacyjny lasu – 1 komplet dla każdego obrębu
- Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębного i przedrębного – 1 komplet;
- Zestawienie zbiorcze zadań z hodowli lasu – 1 komplet;
- Operaty dla leśniczych zawierające: wyciąg z opisanie ogólnego, opis taksacyjny oraz wykaz zadań gospodarczych;
- Materiały kartograficzne (dla nadleśnictwa w formie papierowej) opracowane numerycznie w skalach:
 - 1:5 000 – mapy gospodarcze – wydruki formatu A₁,
 - komplet dla nadleśnictwa wraz z mapą sytuacyjną przedstawiającą podział na arkusze;
 - 1:10 000 – mapy gospodarczo-przeładowe (dla leśnictw);
 - drzewostanów i cięć rębnych – 2 komplety w tym jeden na płótnie;
 - siedlisk leśnych – 2 komplety w tym jeden na płótnie;
 - 1:25 000 – mapy przeładowe:
 - drzewostanów – 2 komplety na płótnie;
 - projektowanych cięć rębnych – 2 komplety na płótnie;
 - typów siedliskowych lasu – 2 komplety na płótnie;
 - obszarów chronionych i funkcji lasu – 2 komplety;
 - ochrony ppoż. – 2 komplety;
 - ochrony lasu – 2 komplety;
 - gospodarki łowieckiej – 2 komplety;
 - nasiennictwa i selekcji – 2 komplety;
 - zagospodarowania rekreacyjnego – 2 komplety
 - walorów przyrodniczo-kulturowych – 2 komplety;;
 - prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 – 2 komplety
 - matryca (czyste) – 5 kompletów.
 - 1:50 000 – mapy sytuacyjne:
 - obszaru w granicach terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa – 2 komplety;

- gospodarki łowieckiej – 3 komplety;
- ochrony przeciwpożarowej – 6 kompletów. (w tym dla KW i KP PSP).

Wersję papierową otrzyma Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka, natomiast wersje w postaci PDF otrzyma Nadleśnictwo, RDLP, GDLP oraz RDOŚ w wymaganym zakresie.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Decyzja ministra o uznanie lasów ochronnych

Warszawa, dnia 28.06.2005 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Tomasz Podgajniak

DL-lp - 0233 - 14 /05

DECYZJA

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, z późn. zm.) oraz art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17 maja 2005 r., postanawia się, co następuje:

- I. Pozbawia się charakteru ochronnego, z dniem bezpośrednio poprzedzającym dzień uprawomocnienia się niniejszej decyzji, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe położone w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, określone w zarządzeniu nr 176 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 lipca 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.
- II. Uznaje się za ochronne, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o powierzchni łącznej 2 721 ha, położone w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka wg planu urządzenia lasu sporządzonego dla tego Nadleśnictwa na lata 1994 - 2003, jak niżej:
 - 1) w obrębie leśnym Brok, o powierzchni łącznej 1 015 ha, w tym:
 - a) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 394 ha, w oddziałach: 3s,i,j, 5, 8f, 9b,h, 12-13, 15-17, 20j, 21h, 22b, 24-27, 28a,b,c,d, 49m, 50f,h-o, 186b,f,g,j,k,l, 203, 204d,f,j,k, 211, 214, 216-217;
 - b) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni łącznej 57 ha, w oddziałach: 184-185, 186a,c,d,h,i,n;
 - c) lasy położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni łącznej 552 ha, w oddziałach: 78a,b,c,d,g,h,i,j, 108-113, 124-130, 141-147, 158-162, 173-174;
 - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, o powierzchni łącznej 12 ha, w oddziale 9d, f;
 - 2) w obrębie leśnym Grabownica, o powierzchni łącznej 958 ha, w tym:
 - a) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 419 ha, w oddziałach: 9c,d, 13a,b,c,j,k, 26j,n, 46-48, 81c,d,g, 91, 99-100, 107, 113b, 120a,c,d, 124a,b,c,g, 133, 136-139, 148h,i,j,k, 153i, 154g,h,i,j, 155c,f,h,j,k, 161c,d,f,m, 162a,d,f,i, 163b,c,d,f,i, 188-190;
 - b) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni łącznej 234 ha, w oddziałach: 164, 165a,b,d,g,h,, 166a,b,d,f,g,j,k, 167c,d,f,g,h, 168, 169, 170c, 171a, 172d,f,g, 173b,c,d,f,j,k,l, 179c,d,f,i,o, 180, 181a,b,i,j,k, 182f,g,h,i,j,k,l,m, 183;
 - c) lasy położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni łącznej 288 ha, w oddziałach: 113f, 165c,f, 166h,i, 167b,i, 170a,d,f, 171b,c,d,f,g,h,i,j,k, 172a,b,c,h,i,j, 173a,g,h,i, 174-178, 179a,b,g,h,i,j,k,l,m,n, 181c,d,f,g,h, 182b,c,d;
 - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, o powierzchni łącznej 17 ha, w oddziałach: 6h, 10c,f;
 - 3) w obrębie leśnym Ostrów Mazowiecka, o powierzchni łącznej 748 ha, w tym:
 - a) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 554 ha, w oddziałach: 5, 6a,c, 7a,c, 8a,b, 9a,b, 10a,b,c,d, 11a, 12b, 13d,f, 14c, 15f, 16d,f, 17, 19f,g, 20a,b,c, 24h, 25a, 26d,i,j,k,l, 124a,b,c,f, 172, 173c,d, 181, 182a,b, 192g,h,l,m, 193, 212d,h,i,j, 213f, 221, 292-294, 302-303, 312, 318-319, 324-325;
 - b) lasy położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni łącznej 194 ha, w oddziałach: 119A, 157A, 172A, 258n, 268a,b, 276A, 281A, 284A, 327-338.

- 2 -

III. Odmawia się uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe o powierzchni łącznej 31 ha, położonych w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka wg planu urządzenia lasu sporządzonego dla tego Nadleśnictwa na lata 1983 – 1994, jak niżej:

- a) w obrębie leśnym Brok, o powierzchni 10 ha, w oddziale 202a;
- b) w obrębie leśnym Grabownica, o powierzchni łącznej 11 ha, w oddziałach: 14c, 15b, 32a;
- c) w obrębie leśnym Ostrów Mazowiecka, o powierzchni łącznej 10 ha, w oddziałach: 121b, 298h.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych pismem z dnia 17 maja 2005 r., wystąpił do Ministra Środowiska z wnioskiem o:

- pozbawienie lasów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka charakteru ochronnego, określonych zarządzeniem nr 176 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 lipca 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, ze względu na aktualizację zasięgu i położenia lasów ochronnych w tym nadleśnictwie zgodnie z kryteriami i stanem faktycznym na gruncie;

- uznanie za ochronne lasów tego Nadleśnictwa o powierzchni łącznej 2 752 ha, których położenie i powierzchnia zaktualizowana została według aktualnych danych oraz zweryfikowana merytorycznie podczas prac urządzeniowo-leśnych.

Przedkładany wniosek uzyskał pozytywną opinię Rad Miast i Gmin: Ostrów Maz., Brok, Malkinia i Wąsewo, co stanowi 100 % powierzchni lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne.

Wniosek uwzględniono w odniesieniu do 2 721 ha lasów, które w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy o lasach oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. nr 67, poz. 337).

Wniosku nie uwzględniono w odniesieniu do 31 ha lasów wnioskowanych do uznania za ochronne jako lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, bowiem nie spełniają one warunków określonych w art. 15 ustawy o lasach. Lasy te znajdują się na stałych powierzchniach obserwacyjnych służących monitoringowi stanu lasów oraz wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów, nie służą więc celom badań i doświadczeń naukowych.

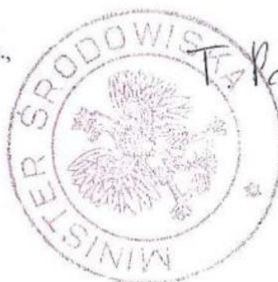
Od decyzji niniejszej nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.,

Do wiadomości:

1. Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka,
2. Urząd Gminy w Ostrowi Mazowieckiej,
3. Urząd Miasta i Gminy Brok,
4. Urząd Gminy w Malkini,
5. Urząd Gminy w Wąsewie.

T. Radziejewicz

6.2. Protokół Komisji Założeń Planu

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu
dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025 – 2034
z dnia 7 czerwca 2022 r.

Skład Komisji:

- I. Przewodniczący – Waldemar Magiera – Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie,
- II. Członkowie:
 1. Wojciech Kała – Naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej w RDLP w Warszawie
 2. Piotr Okapiec – St. Specjalista SL w Wydziale Gospodarki Leśnej w RDLP w Warszawie
 3. Piotr Pychewicz – Specjalista SL w Wydziale Ochrony Lasu w RDLP w Warszawie
 4. Marek Bączek – Nadleśniczy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka
 5. Agnieszka Napiórkowska – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka
 6. Mirosław Rombalski – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka
 7. Rafał Wojtkowski – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka
 8. Albert Borkowski – Specjalista SL w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Nazwiska pozostałych uczestników KZP znajdują się na liście obecności stanowiącej załącznik do niniejszego protokołu.

Na posiedzeniu Komisji Założeń Planu w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, po przedstawieniu referatu przez Nadleśniczego i koreferatu przez Naczelnika Wydziału Gospodarki Leśnej RDLP w Warszawie oraz po przeprowadzeniu dyskusji z udziałem zaproszonych gości, przyjęto następujące wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych:

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych

1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne

Opracowanie glebowo – siedliskowe dla lasów Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka jest aktualne i zostało wykonane przez BULiGL Oddział w Warszawie w 2003 r. Obecnie prace fitosocjologiczne wykonywane są przez BULiGL Oddział w Warszawie w oparciu o umowę nr 8/2022 podpisaną w dniu 14.03.2022 r. Ostateczny termin realizacji umowy przewidziany jest na 1 grudnia 2023 r.

Wyniki prac fitosocjologicznych w tym inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych będą stanowiły podstawę do korekty granic wydziałów drzewostanowych oraz do planowania wskazań gospodarczych.

Pracami glebowo-siedliskowymi nie powinny być objęte wąskie działki stanowiące enklawy wśród lasów obcej własności, na których prowadzenie gospodarki leśnej jest szczególnie utrudnione.

Nadleśnictwo sporządzi listę wydziałów do prac glebowo-siedliskowych w terminie ustalonym z wykonawcą projektu PUL.

Tab.1. Wykaz gruntów przejętych po dniu 1.01.2015 r.

Rok	Adres leśny	Adres administracyjny	Powierzchnia [ha]	Numer działki	Rodzaj powierzchni
2015	17-11-1-04-119Ab	14-16-011-0001	0, 2825	4542/13	Ls
	17-11-1-04-119Ab	14-16-011-0001	1, 9789	4542/14	
2018	17-11-1-04-119Ac	14-16-011-0001	2, 7640	4409	Ls VI
2020	17-11-1-05-288A-g-00 -0, 9874ha	14-16-072-0013	1, 9793	595/2	Ls, RVI
	17-11-1-05-288A-h-00 -0, 9919ha				
	17-11-1-01-154-h-00 -1, 1255ha	14-16-072-0033	6, 5455	284/7	Ls VI
	17-11-1-01-154-i-00 -0, 1900 ha				
	17-11-1-01-154-j-00 -5, 2300ha				
	17-11-1-05-246-g-00	14-16-072-0027	0, 2900	308	LsV, LsVI
	17-11-1-05-247B-c-00	14-16-072-0027	1, 6682	241/2	LsVI
	17-11-1-05-243-n-00	14-16-072-0013	2, 8900	641	LsVI
17-11-1-05-289-k-00	14-16-072-0013	1, 2300	458	LsVI	
2021	17-11-3-11-78-l-00	14-16-044-0001	0, 1565	55/18	LsVI

W latach 2015 - 2021 zalesiono:

Adres leśny	Pozycja planu	Grupa czynności	Powierzchnia [ha]
17 -11 -2 -06 -284 -h -00	201614 708	ODN -POR	3, 14

RDLP w Warszawie zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (SLMN) jest odpowiedzialna za Dane Stałe Globalne LMN w zakresie wydziałów siedliskowych. Wykonawca PUL powinien przekazać zaktualizowane dane wydziałów siedliskowych zgodnie ze standardem leśnej mapy numerycznej. Po wgraniu bazy taksator przez wykonawcę PUL, RDLP w Warszawie opracuje zbiorcze dane wydziałów siedliskowych i rozpropaguje je do baz jednostek.

2. Prace przygotowawcze, w tym ocena podstawowych założeń zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczącego gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska. Podjęcie decyzji w sprawie ewentualnej korekty lasów ochronnych oraz uzgodnienie wykazu drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego

Komisja pozytywnie opiniuje zaproponowane do wyłączenia z użytkowania gospodarczego powierzchnie leśne (załącznik nr 1 do referatu KZP). Powierzchnie wskazane do wyłączenia cechują się m.in. dużymi wartościami przyrodniczymi, dużą naturalnością ekosystemów leśnych, często stanowią ekosystemy bardzo silnie uwodnione wzdłuż cieków wodnych ze stanowiskami bobra europejskiego, okresowo podtapiane. Jednocześnie zdarzają się ekosystemy leśne zachowane w stanie naturalnym, z drzewostanem w przewadze sosnowym w wieku 160-180 lat oraz kolejnymi pokoleniami sosny, stanowiące reprezentatywne fragmenty tego typu ekosystemów dla Puszczy Białej. Wszystkie wydzielania, w odniesieniu do których wskazano jako powód wyłączenia obecność cennych elementów przyrodniczych oraz istniejące i projektowane ekosystemy referencyjne spełniają przesłankę ujęcia w zestawieniu wydziałów wyłączonych z użytkowania.

Odrębną grupę stanowią wydzielania, o charakterze społeczno-rekreacyjnym: 2-06-327a, c; 2-06-330b; 2-06-333a, f; 3-10-195a; 3-10-195b; 3-10-201a; 3-10-202a; 3-10-202b; 3-11-124b, c, d, f, i; 3-11-141b, c, i, 3-11-142a, gdzie należy planować rębnie złożone, głównie IV.

Lasy ochronne

Kategoria ochronna	Obręb Ostrów Mazowiecka [ha]	Obręb Grabownica [ha]	Obręb Brok [ha]	Nadleśnictwo [ha]
Lasy wodochronne	558, 82	409, 66	397, 11	1365, 59
Lasy wodochronne położone w granicach miast	0	234, 71	56, 85	291, 56
Lasy nasienne	0	16, 23	13, 34	29, 57
Lasy położone w granicach miast	9, 94	470, 75	552, 85	1033, 54
Razem	568, 76	1131, 35	1020, 15	2720, 26

Dyskusja:

Wojciech Kała: Odrębną grupę stanowią wydzielania, których wyłączenie wynika tylko ze względów społeczno-rekreacyjnych: 2-06-327a, c; 2-06-330b; 2-06-333a, f; 3-10-195a; 3-10-195b; 3-10-201a; 3-10-202a; 3-10-202b; 3-11-124b, c, d, f, i; 3-11-141b, c, i, 3-11-142a. Rozwiązaniem na części w tych wydziałach może być potencjalnie zastosowanie rębni złożonych, głównie IV.

Agnieszka Napiórkowska - oddz. 3-11-124b, c, d, f, i; 3-11-141b, c, i, 3-11-142a stanowią ośrodki wypoczynkowe, proponuje się odstąpić od wykonania cięć rębnych na tych terenach.

Jacek Klusek: Można ww. tereny zaliczyć do gospodarstwa specjalnego.

Waldemar Magiera: Obiekty turystyczne należy zweryfikować pod kątem cięć rębnych lub dodać do gospodarstwa specjalnego.

Jacek Klusek: W jaki sposób traktować granice Obszarów Natura 2000, jeżeli zachodzi niewielka rozbieżność pomiędzy ich granicami, a granicami działek.

Przedstawiciel RDOŚ: Granice Obszarów Natura 2000 są w postaci koordynatów. Gdy są niewielkie różnice można je dociągnąć, ale nadal granice muszą być zgodne z obowiązującym w tym zakresie rozporządzeniem.

Jacek Klusek : zmieniła się powierzchnia lasów ochronnych. W jakich granicach?

Agnieszka Napiórkowska - ok. 20-30 ha.

Jacek Klusek: Czy konieczne będzie wystąpienie do Ministra o wydanie stosowanej decyzji, czy też wykonana zostanie korekta powierzchnia lasów ochronnych?

Waldemar Magiera: Wystarczy korekta.

Janusz Dąbrowski:

- 1) Nowiny – d-stany o szczególnych walorach społecznych – proszę o wyświetlenie mapy oddz. 195, 201, 202.
Wojciech Kała – będą tu zaplanowane rębnie IV, jak wspomniano wcześniej.
- 2) 218 – Nowiny – CPK – na czym to polega?
Agnieszka Napiórkowska – tereny te mogą być potencjalnie przeznaczone pod autostradę A50
- 3) Czy w pul bierze się pod uwagę hałas z dróg?
Jacek Klusek – hałas nie jest elementem planowania urządzeniowego. Strefę buforową możemy zaplanować wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich

2.1. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska

Nadleśniczy w swoim referacie szczegółowo omówił założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu w swym referacie na NTG powoła się na zapisy i ustalenia referowane podczas KZP, zaktualizuje je stosownie do nowych okoliczności, a po akceptacji przez NTG, zamieści w opisie ogólnym nadleśnictwa.

Rozwój infrastruktury drogowej:

W dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego gmin ujęto rozbudowę infrastruktury drogowej, której budowa spowoduje wylesienie gruntów leśnych znajdujących się wzdłuż rozbudowywanych szlaków komunikacyjnych.

Zmiana przeznaczenia gruntów na cele nieleśne:

Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Małkinia Nr 307/XLVIII/2018 w sprawie uchwalenia MPZP część oddz. 132 Leśnictwo Orło przeznaczona jest jako teren zieleni parkowej (ZP), cmentarza (1ZCz) i usług administracyjnych (1UA).

Teren ten docelowo przeznaczony jest do zamiany gruntów.

Rada Gminy w Broku podjęła Uchwałę Nr XVIII/155/2021 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Sosnowej i ul. Tartacznej w Broku, który obejmował będzie m.in. grunty znajdujące w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Dla gruntów tych planowana jest zmiana przeznaczenia na cele nieleśne związane z lokalizacją nowego cmentarza oraz z funkcją turystyczną dla terenów zajętych przez ośrodki wypoczynkowe. Docelowo grunty te przeznaczone są do zbycia.

Zwiększenie lesistości:

Wszystkie dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska zakładają zwiększenie lesistości poprzez przeznaczenie do zalesienia gruntów rolnych, głównie V i VI klasy.

Ochrona gruntów leśnych:

Grunty leśne wg dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego przeznaczone mogą być tylko do gospodarki leśnej. W przypadku zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne uzyskano odpowiednią zgodę Ministra Klimatu i Środowiska.

Ochrona przyrody:

W dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska zawarta jest informacja o obszarach NATURA 2000, pomnikach przyrody oraz ich ochronie.

Turystyka i rekreacja:

W dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego zawarte są informacje dotyczące potencjału turystyczno-rekreacyjnego terenu nadleśnictwa oraz współpracy samorządów z nadleśnictwem w tym zakresie.

Edukacja ekologiczna społeczeństwa:

W programach ochrony środowiska zawarte są założenia dotyczące upowszechnienia edukacji ekologicznej społeczeństwa tj. wydarzenia edukacyjne, warsztatów, spotkań, pogadanek, konkursów przyrodniczych, wycieczek krajoznawczych o tematyce przyrodniczej. W programach ochrony środowiska zawarte są również założenia dotyczące monitoringu i likwidowanie „dzikich” wysypisk śmieci.

„Program inwestycyjny Centralnego Portu komunikacyjnego”:

Zgodnie z „Programem inwestycyjnym Centralnego Portu komunikacyjnego, „Etap I 2020-2023” przyjętym Uchwałą Rady Ministrów nr 156 z dnia 28.10.2020 r. (MP 2020 poz. 1050) w wykazie nieruchomości pod tą inwestycję znalazły się grunty w gminie Brańszczyk tj. oddz. 218 leśnictwa Nowiny.

2.2. Porządkowanie stanu posiadania

2.2.1. Grunty we współwłasności

W zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie znajdują się nieruchomości, które byłyby we współwłasności z innymi podmiotami.

2.2.2. Grunty sporne

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka nie występują grunty sporne.

2.2.3. Grunty do zalesienia

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka nie projektuje się gruntów do zalesienia. Grunty rolne są w trakcie porządkowania. W najbliższym czasie ogłoszony zostanie przetarg na wyłonienie dzierżawców gruntów nieużytkowanych, część gruntów jest w trakcie zmiany klasyfikacji. Dodatkowo na większości terenu nadleśnictwa nie ma obowiązujących MPZP, co utrudnia zalesienie pozostałych gruntów.

2.2.4. Wykaz rozbieżności pomiędzy rejestrem gruntów nadleśnictwa z ewidencją gruntów wg stanu na 1.04.2021 r.

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka prowadzi ewidencję lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie nadleśnictwa zgodnie z Zarządzeniem nr 2 Dyrektora Generalnego LP z dnia 10.01.2019 roku w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych. Ostatnie pełne kompleksowe uzgodnienia w zakresie ewidencji gruntów z ewidencją powszechną przeprowadzono według stanu na dzień 1.01.2022 r.

2.2.5. Grunty przekazane w użytkowanie na podstawie art. 40 ustawy o lasach

W trakcie obowiązywania PUL na lata 2015-2024 nie przekazano żadnych gruntów na podstawie art. 40 ustawy o lasach.

3. Formy przekazania bazy danych SILP na potrzeby planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka prześle wykonawcy projektu Planu Urządzenia Lasu zaktualizowane dane geometryczne i opisowe w terminie uzgodnionym z wykonawcą. Protokolarne przekazanie danych odbędzie się zgodnie z Zarządzeniem nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20.03.2007 r. w sprawie przenoszenia informacji pomiędzy planem urządzenia lasu dla nadleśnictwa i Systemem Informatycznym Lasów Państwowych (SILP) oraz w sprawie bieżącej aktualizacji stanu lasu w SILP.

W ramach danych ewidencyjnych nadleśnictwo przygotuje i prześle wykonawcy PUL:

- kopię bazy TAKSATOR utworzoną w drodze importu z bazy SILP;
- kopię warstw standardu LMN;
- zweryfikowane dane wejściowe (m.in. warstwa działek, warstwa użytków, rejestr powierzchniowy gruntów).

Wszelkie zmiany w stanie posiadania w latach 2023 - 2024 Nadleśniczy będzie zgłaszać i przekazywać na bieżąco wykonawcy projektu PUL. W ostatnim półroczu obowiązywania obecnego PUL należy ograniczyć wprowadzanie zmian w rejestrze powierzchniowym Nadleśnictwa. Zmiany w stanie posiadania Nadleśnictwa wprowadzone do SILP przed dniem 30 czerwca 2024 r. przekazane Wykonawcy projektu PUL zostaną uwzględnione w PUL.

4. Korekta podziału powierzchniowego oraz oznaczenie granic oddziałów

Obowiązująca numeracja oddziałów leśnych nie wymaga korekty podczas prac urządzeniowych, a obecny podział powierzchniowy spełnia kryteria określone w Instrukcji Urządzenia Lasu.

W trakcie prac urządzeniowych nie przewiduje się zmiany numeracji pododdziałów i powierzchni w WDN, GDN oraz gruntów wydzierżawionych. Nie należy również zmieniać powierzchni upraw pochodnych oraz łączyć ich z sąsiednimi wydzieleniami. Należy przeprowadzić aktualizację powierzchni terenów pod liniami elektroenergetycznymi z uwzględnieniem zawartych aktów notarialnych służebności przesyłu. Wyodrębnieniem w oddzielne wydzielenia lub kontury należy objąć również miejsca pamięci narodowej, cmentarze, pomniki i kapliczki położone na gruntach leśnych i nieleśnych. Grunty przejmowane, na bieżąco otrzymywały numer sąsiedniego oddziału z dużą literą lub ostatnią literkę pododdziału. Grunty, które do literki oddziału mają dodane litery A lub B w miarę możliwości należy pozbawić tego wyróżnika i włączyć do danego oddziału jako kolejne pododdziały. Lokalizacje gruntów przejętych naniesione zostały na LMN. W miarę możliwości literowe oznaczenia pododdziałów należy przyjmować jak w poprzednim Planie Urządzenia Lasu. W przypadku gdy numeracja pododdziałów ulegnie zmianie, proszę o sporządzenie zestawienia, w którym wykazany będzie stan przed i po zmianie – w układzie adres i powierzchnia wydzielenia. Słupki oddziałowe podziału powierzchniowego zostały zainwentaryzowane w 2021 r. Prace z zakresu uzupełniania i konserwacji znaków oddziałowych, podobnie jak i zapewnienie odpowiedniej widoczności linii podziału powierzchniowego, zostaną wykonane przez nadleśnictwo (wg potrzeb) we własnym zakresie. Przebieg dróg należy przyjąć z sieci docelowej dróg.

Dyskusja:

Jacek Klusek: szerokość dróg na gruncie często różni się od szerokości przyjętej w DSD.

Waldemar Magiera: przyjmujemy rzeczywistą szerokość dróg.

Piotr Okapiec: Ekspertyza dotycząca docelowej sieci dróg leśnych powinna być wykorzystywana zgodnie z wytycznymi DGLP. Jednak wytyczne nie przewidują wszystkich przypadków. Jeżeli są rozbieżności przyjmujemy przebieg drogi na gruncie. Przyjmuje się, że granica błędu wynosi 10 m.

5. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w planie urządzenia lasu gruntów stanowiących współwłasność

W celu zapewnienia czytelności przebiegu granic wewnętrznych wnioskuje się o oznaczenie nieczytelnych granic wydzieleni i pododdziałów na wylotach i skrzyżowaniach obręczkami – na wysokości około 1, 5 m ze znakami kierunkowymi.

W zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka nie znajdują się nieruchomości, które byłyby we współwłasności z innymi podmiotami.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do PUL

Wykonawca projektu PUL w ramach prac urzędniowych pozyska archiwalną, najbardziej aktualną (w miarę możliwości 2-3 lata) ortofotomapę, którą wykorzysta do sporządzenia PUL, a następnie przekaze ją Zamawiającemu.

Jeśli w wybranych oddziałach leśnych będą potrzebne bardziej aktualne zdjęcia lotnicze, potrzebę należy zgłosić do RDLP w Warszawie, w celu zaplanowania nalotu bezzałogowym statkiem powietrznym.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL

W trakcie prac urzędniowych należy opisać cechy drzewostanu zgodnie z IUL. Dodatkowo należy opisać następujące charakterystyczne dla nadleśnictwa cechy drzewostanów:

- drzewostany pokłękowe, w tym drzewostany okresowo podtapiane;
- drzewostany postrzelane;
- obiekty nasienne znajdujące się w Rejestrze LMP;
- powierzchnie stanowiące uporczywe pędraczysko;
- uprawy pochodne;
- drzewostany uszkodzone przez jemiolę powyżej 30%.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Komisja nie przewiduje tworzenia jednostek kontrolnych.

9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów

W drzewostanach nadleśnictwa, należy sklasyfikować drzewostany do przebudowy według wzoru nr 3 tabeli zamieszonego w IUL oraz w kwalifikacji do przebudowy w podziale:

- a) Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu.
- b) Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidzianą w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych.
- c) Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Przedstawić ewentualne potrzeby w zakresie podsadzeń jak i wprowadzania drugiego piętra.

Drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające użytkowaniu rębemu nie będą zamieszczane w wykazie drzewostanów do przebudowy.

Drzewostany o niskim zadrzewieniu i uszkodzone w znacznym stopniu należy przebudowywać w pierwszej kolejności.

W wykazie drzewostanów do przebudowy dodać kolumnę „Przyczyna przebudowy”.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

W drzewostanach w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia planowana powierzchnia do odnowienia będzie zwiększona o 10% z uwagi na uszkodzenia młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drzew.

11. Dodatkowe pomiary drewna martwego

Pomiary drewna martwego należy wykonać zgodnie z § 62 IUL, uwzględnione w programie TAKSATOR obliczenia i zestawienia drewna martwego na podstawie pomiarów, na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości uznajemy za wystarczające.

12. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeglądowych i przeglądowych (format, zakres, podkład, skala, liczba) oraz mapy sytuacyjnej

Mapy dla Nadleśnictwa należy wykonać zgodnie z poniższym wykazem:

a. MAPY GOSPODARCZE (1:5 000):

- mapa gospodarcza w cięciu arkuszowym w formacie A1 wraz z mapą sytuacyjną w skali 1: 5 000 - 1 komplet;

b. MAPY GOSPODARCZO-PRZEGLĄDOWE LEŚNICTW (1:10 000):

- mapa gospodarczo-przeglądowa drzewostanów i cięć - 2 komplety w formie atlasu, w tym jeden w twardej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

- mapa gospodarczo-przeglądowa siedlisk leśnych - 2 komplety w formie atlasu, w tym jeden w twardej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

c. MAPY PRZEGLĄDOWE OBREBÓW LEŚNYCH (1:25 000):

- matryca mapy przeglądowej – 5 kompletów, wydruk;

- mapa przeglądowa drzewostanów - 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

- mapa przeglądowa typów siedliskowych lasu – 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

- mapa przeglądowa cięć rębnych - 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

- mapa przeglądowa obszarów chronionych nadleśnictwa i funkcji lasu – 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

- mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej na podkładzie mapy topograficznej, zawierająca elementy standardowe oraz wymienione w § 104 IUL, a także siedziby urzędów gmin, granice gmin, siedziby OSP, siedziby PSP – 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennej oprawie, z papieru wysokiej jakości;

- mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej OHZ, zawierająca elementy standardowe oraz wymienione w § 107 IUL oraz numerację obwodów łowieckich i granicę rejonu hodowlanego - 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennnej oprawie, z papieru wysokiej jakości;
- mapa przeglądowa ochrony lasu dla obrębu zawierająca elementy standardowe oraz wymienione w § 102 IUL – 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennnej oprawie, z papieru wysokiej jakości;
- mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w nadleśnictwie, zawierająca elementy standardowe oraz wymienione w § 109 IUL oraz drogi udostępnione do ruchu publicznego – 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennnej oprawie, z papieru wysokiej jakości;
- mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych zawierająca elementy standardowe, wymienione w § 111 IUL oraz siedliska przyrodnicze i gatunki chronione - 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennnej oprawie, z papieru wysokiej jakości;
- mapa z prognozą oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 - 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennnej oprawie, z papieru wysokiej jakości;
- mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji - 2 komplety w formie atlasu w twardej płóciennnej oprawie, z papieru wysokiej jakości.

d. MAPY SYTUACYJNE I SYTUACYJNO-PRZEGLĄDOWE (1:50 000):

- mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa – 2 egz.;
- mapa sytuacyjno-przeglądowa gospodarki łowieckiej (z granicami i numeracją obwodów łowieckich) – 3 egz.;
- mapa sytuacyjno-przeglądowa ochrony przeciwpożarowej zawierająca granice nadleśnictwa, granice leśnictw, powiatów, gmin, drogi pożarowe istniejące i projektowane z naniesionymi przejazdami kolejowymi, pasy przeciwpożarowe, dostrzegalnie pożarowe z podziałką kątową Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka i sąsiednich nadleśnictw, siedzibę Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego, koordynaty lotnicze (szachownica), siedzibę nadleśnictwa, siedziby leśnictw, siedziby PSP, OSP, punkty czerpania wody, bazy sprzętu p-poż, parkingi leśne, miejsca postoju pojazdów - 6 egzemplarzy.

Oprócz wykonania wydruków map wykonawca przekaże kompozycje wydruków map tematycznych w formie elektronicznej.

Mapy dla RDLP należy wykonać zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu, a dla DGLP i RDOŚ wersję elektroniczną PUL z mapami wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko.

Dyskusja:

Wójt Gminy Wąsewo: Czy będzie możliwe przygotowanie mapy dla terenu gminy?

Piotr Okapiec: Doskonałym narzędziem do analizy przestrzennej terenów leśnych jest Bank Danych o Lasach wraz z zamieszczonymi w nim mapami cyfrowymi.

13. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa

Liczba leśnictw oraz ich granice są w ocenie Nadleśnictwa optymalne i nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

14. Definicja obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód

Do obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód należy zaliczyć drzewostany uznane przez Zespół Ochrony Lasu w Łodzi, zgodnie z referatem Kierownika ZOL.

Do obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka należy zaliczyć:

- drzewostany dotknięte występowaniem jemioli;
- drzewostany i grunty podtapiane, zalewane i uszkodzane przez bobry;
- drzewostany uszkodzane przez zwierzynę: zgryzane, wydeptywane i łamane na uprawach i młodnikach – sarna, jeleń, łoś i daniel;
- stałe ogniska gradacyjne szkodników pierwotnych;
- uporczywe pędraczyska - dziewięć obszarów o łącznej powierzchni 7158 ha z czego w leśnictwach: Kalinowo 1414 ha, Nagoszewka 500 ha, Turka 306 ha, Antonowo 606 ha, Osuchowa 553 ha, Nowiny 1850 ha i Brzostowa 1930 ha.

Dokładne granice tych obszarów będą naniesione na mapie przeglądowej ochrony lasu i uzgadniane z właściwym ZOL przed NTG.

Wykonawca przedstawi rozkład przestrzennego uszkodzenia drzewostanów, zinwentaryzowanych zgodnie z IUL § 39. W nadleśnictwie rejestrowane są corocznie szkody powodowane przez: jelenie, sarny, dziki oraz bobry. Szczególnie dla tego ostatniego gatunku w ostatnich latach obserwowany jest wzrost szkód.

Dyskusja:

Wojciech Kała: Ewentualne zaliczenie do gospodarstwa specjalnego obszarów określanych, jako uporczywe pędraczyska wymaga zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, udzielanej na wniosek przewodniczącego KZP.

Marek Bączek: nie widzimy potrzeby zaliczenia do gospodarstwa specjalnego obszarów określanych, jako uporczywe pędraczyska.

Waldemar Magiera: Przychylam się do stanowiska nadleśnictwa.

15. Terminy i sposoby kontroli prac urzędzeniowych

Prace urzędzeniowe kontrolowane i odbierane będą na zasadach określonych w „Instrukcji Urządzenia Lasu” oraz zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13.08.2002 r. w sprawie kontroli i odbioru robót urzędzeniowych. Terminy tych kontroli określane będą przez Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych w Warszawie.

Po zakończeniu prac taksacyjnych w każdym leśnictwie powinien odbyć się szczegółowy odbiór prac w obecności leśniczego oraz zastępcy nadleśniczego lub inżyniera nadzoru, w trakcie którego protokołomemu uzgodnieniu podlegają wskazania gospodarcze, cięcia i pilność zabiegów, a w szczególności:

- przepadłe uprawy;
- luki do zalesienia (powyżej 20 arów);
- halizny, zręby, płazowiny;
- drzewostany do przebudowy;
- drzewostany w KO i KDO;
- drzewostany nasienne;
- poletka łowieckie;
- plantacje.

Wydruki opisów taksacyjnych przed ich oprawieniem zostaną skontrolowane przez pracowników nadleśnictwa. Uwagi zostaną przedstawione wykonawcy na piśmie. Plan cięć rębnych będzie podlegał szczegółowemu uzgodnieniu. Należy zorganizować spotkanie z udziałem leśniczych, przedstawicieli RDLP w Warszawie i wykonawcy. Dodatkowo powinny zostać ustalone zręby, które będą realizowane w pierwszym roku obowiązywania nowego planu.

16. Forma oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym dodatkowych, oraz prezentowania programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

Opracowania dla Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych należy wykonać zgodnie z IUL, natomiast dla DGLP i RDOŚ wyłącznie w formie elektronicznej.

Opracowania dla Nadleśnictwa:

16.1 Forma i ilość dokumentacji opisowej planu urzędzenia lasu

Dokumentacja opisowa Planu Urzędzenia Lasu powinna być oprawiona w twardą okładkę koloru zielonego z wytłoczonym nadrukiem i nr tomu. Poszczególne części dokumentu powinny być zszyte i sklejone. Dotyczy to następujących dokumentów:

- elaborat oprawiony jako odrębny tom – 1 egz.;
- opis taksacyjny lasu oprawiony w tomach – 1 egz.;
- wykazy projektowanych cięć użytkowania rębnego i przedrębego, oprawione w tomach - 1 komplet;
- opracowania dla leśniczych (zawierające opis taksacyjny, wykaz cięć i wykaz wskazań gospodarczych dla danego leśnictwa) oprawione w odrębne operaty dla każdego leśnictwa po 1 egz.;
- program ochrony przyrody wraz z kroniką, oprawiony jako odrębny tom zaopatrzony w kieszeń z podklejoną na płótnie mapą walorów przyrodniczo kulturowych – 1 egz.;

Przedstawiciel RDOŚ: Granic stref ochronnych nie udostępniamy. Byłoby idealnym gdybyśmy mieli dokładną lokalizację gatunków chronionych. Wykaz gatunków chronionych jest niezbędny do ustaleń wpływu PUL na przedmiot ochrony, ale nie wszystkie gatunki chronione muszą być zamieszczone na załączniku graficznym.

Jacek Klusek: BULiGL jest w trakcie opracowania fitosocjologicznego, w którym zostaną rozpoznane siedliska przyrodniczo cenne, czy wszystkie siedliska przyrodniczo cenne powinny zostać poddane analizie niezależnie w jakich Obszarach Natura 2000 się znajdują?

Przedstawiciel RDOŚ: nie ma potrzeby przeprowadzenia analizy siedlisk przyrodniczo cennych dla obszaru Puszcza Biała.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz innych spraw organizacyjnych

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000, należy prowadzić zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu. Ministerstwo Środowiska, Warszawa (dokument z dnia 18 sierpnia 2011 r., zmieniony 28 sierpnia 2013 r.).

Oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, powinno obejmować zgodnie z IUL:

- 1) Uzgodnienie pomiędzy Dyrektorem RDLP a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 2) Sporządzenie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 3) Uzyskanie opinii dotyczących projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 4) Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Przed rozpoczęciem prac terenowych wskazane jest zorganizowanie spotkania roboczego z udziałem taksatorów i leśniczych, podczas którego zostanie omówiony sposób wykonania prac taksacyjnych oraz uzgodnione będą szczegóły organizacyjne.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu

1. Obszary chronione i funkcje lasu

1.1 Sieć obszarów Natura 2000

Nazwa	Powierzchnia gruntów nadleśnictwa [ha]	Rok utworzenia	Plan zadań ochronnych	Lokalizacja
OSO Dolina Dolnego Bugu(PLB140001)	566, 19	Obszar wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, które poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 9006, z późn. zm.)	Leśnictwa Orło, Brzostowa Nowiny
OSO Puszcza Biała (PLB140007)	17 333, 73	Obszar wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, które poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	Zarządzenie Nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3828, z późn. zm.)).	Wszystkie leśnictwa
OZW Ostoja Nadbużańska (PLH140011)	566, 19	Obszar wyznaczony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13.11.2007 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG trzeciego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składającego się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2009) 10422), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 2 lutego 2010 r.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 8654) i	Leśnictwa Orło, Brzostowa Nowiny

Zaleca się opisanie sposobów realizacji zabiegów gospodarczych na obszarach Natura 2000.

1.2 Pomniki Przyrody

Lp.	Nr rej.	Podstawa prawna	Lokalizacja	Opis			Uwagi
				Gatunek	Obwód [cm]	Wys. [m]	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	23	Rozporządzenie nr 13 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych terenie powiatu ostrowskiego	L-ctwo Turka, oddz. 30 f Gm. Ostrów Maz.	Sosna pospolita	280	26	Wewnątrz drzewostanu martwa wyrócona zgłoszono gminy
2	5		L-ctwo Orło Oddz. 183 m, m. Brok	Dąb szypułkowy	400	25	Osiedle „Poddzicze” Tzw. „Dąb Geodetów”. Martwa rysa po uderzeniu pioruna – powoli zarastająca.
3	13		Gm. Ostrów Maz L-ctwo Turka, Oddz. 8k	Modrzew europejski grupa drzew 14 sztuk.	206-314	32-35	Zdrowotność dobra nie wymagają konserwacji.
4	7		Leśnictwo Brzostowa, oddz. 1411 m. Brok	Dąb szypułkowy	509	35	Przy leśniczówce. Wokół pomnika ustalono otulinę 15 m od zewnętrznej krawędzi pnia.
5	4		Rozporządzenie nr 12 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych terenie powiatu ostrowskiego	Leśnictwo Orło 196 d Gm. Zaręby Kościelne	Dąb szypułkowy grupa drzew - 3 sztuki	460 460 331	22 22 18

W 2020 r. Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka wystąpiło z wnioskami do Gminy Małkinia Górna oraz Gminy Ostrów Mazowiecka o uznanie nowych drzew za pomniki przyrody, które spełniają wymagania stawiane tej formie ochrony przyrody określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4.12.2017 r. w sprawie kryteriów uznania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz.U. z 2017 r., poz. 2300). Ponadto Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka pismem z dnia 17.10.2019 r. zwróciło się do Gminy Ostrów Mazowiecka o zniesienie formy ochrony przyrody – pomnika przyrody w oddz. 30 f Leśnictwa Turka.

W związku z tym wnioskujemy o dokładną inwentaryzację pomników przyrody na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka wraz z aktualizacją ich położenia na LMN.

1.3 Obiekty podlegające ochronie konserwatora zabytków

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka znajduje się jeden obiekt wpisany do rejestru zabytków: Kapliczka nagrobna A. Kucyńskiego z XIX w. w rej. od 12.10.1987 r. - Leśnictwo Orło oddz. 139b.

Dyskusja:

Przedstawicielka MZKW – nie wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków są wymienione w referacie. Brak m.in. stanowiska archeologicznego w leśnictwie Orło.

Waldemar Magiera - nadleśnictwo zweryfikuje wykaz.

Jacek Klusek: Czy są planowane jakieś powierzchniowe formy ochrony przyrody.

Przedstawicielka RDOŚ: należy rozważyć stworzenie rezerwatu na terenie nadleśnictwa.

Waldemar Magiera: nadleśnictwo przeanalizuje możliwość stworzenia rezerwatu, narazie nie ma żadnej koncepcji w tym zakresie.

1.4 Lasy ochronne

Nadleśnictwo posiada lasy ochronne zatwierdzone decyzją Ministra Środowiska z dnia 28.06.2005 r. na powierzchni 2720,26 ha, co stanowi 14,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Podział na kategorie ochronności:

Kategoria ochronna	Obręb Ostrów Mazowiecka [ha]	Obręb Grabownica [ha]	Obręb Brok [ha]	Nadleśnictwo [ha]
Lasy wodochronne	558, 82	409, 66	397, 11	1365, 59
Lasy wodochronne położone w granicach administracyjnych miast	0	234, 71	56, 85	291, 56
Lasy nasienne	0	16, 23	13, 34	29, 57
Lasy położone w granicach administracyjnych miast	9, 94	470, 75	552, 85	1033, 54
Razem	568, 76	1131, 35	1020, 15	2720, 26

1.5 Stanowiska gatunków chronionych

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka stanowiska gatunków chronionych są inwentaryzowane w sposób ciągły i nanoszone na LMN.

Rośliny objęte ochroną ścisłą występujące w nadleśnictwie: lilia złotogłów, mącznica lekarska, sasanka otwarta.

Rośliny objęte ochroną częściową występujące w nadleśnictwie: widłak goździsty, widłak spłaszczony, widłak jałowcowaty, kruszczyk szerokolistny, turówka leśna, pomocnik baldaszkowy, miodownik melisowaty, pierwiosnek sp., orlik pospolity, torfowiec sp., kocanki piaszkowe, podkolan biały, kukułka szerokolistna, grzybień biały, gnieźnik leśny, wawrzynek wilczczyko. Porosty objęte ochroną częściową występujące w nadleśnictwie: płucnica islandzka, chrobotek sp.

Zwierzęta objęte ochroną ścisłą występujące w nadleśnictwie: dzięcioł czarny, traszka grzebieniasta, szlaczkoń szafraniec, czerwonończyk nieparek, czerwonończyk fioletek, kumak nizinny.

Zwierzęta objęte ochroną częściową występujące w nadleśnictwie: bóbr europejski, wydra.

1.6 Cenne siedliska przyrodnicze

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka występują cenne siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku nr I Dyrektywy Siedliskowej.

Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, występujących na terenie nadleśnictwa:

Kod siedliska	Stan siedliska	Powierzchnia [ha]
3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	0, 49
4030 Suche wrzosowiska	C	1, 85
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	2, 03
	B	1, 63
6430 Ziołorośla nadrzeczne	B	0, 15
6510 Niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie	B	12, 65
	C	31, 76
Razem siedliska nieleśne		50, 56
9170 Grądy subkontynentalne	Razem	485, 81
	A	0, 43
	B	104, 10
	C	381, 28
91E0 Łągi olszowe i olszowo-jesionowe	Razem	358, 34
	B	51, 55
	C	306, 79
Razem siedliska leśne		844, 15
Ogółem		894, 71

2. Typy siedliskowe lasu

Typy siedliskowe lasu należy przyjąć zgodnie z istniejącym opracowaniem glebowo-siedliskowym uzupełnionym o grunty przejęte do zasobów nadleśnictwa po 1.01.2015 roku. W chwili obecnej prowadzone są wyprzedzająco prace fitosocjologiczne wraz z aktualizacją siedlisk przyrodniczych, których wyniki należy przenieść do projektu Planu Urządzenia Lasu. Po weryfikacji siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony w granicach obszarów Natura 2000 i zlokalizowanych poza nimi – występujących na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo - należy dokonać korekt w opisach taksacyjnych wydzieleń (zgodnie z § 22 IUL).

Korekty granic wyłączeń taksacyjnych należy wykonać wg opracowania fitosocjologicznego z uwzględnieniem aktualnego stanu siedliska. Przy opracowywaniu opisu taksacyjnego należy unikać ujmowania zróżnicowanych typów siedliskowych lasu w ramach jednego wydziału, szczególnie dotyczy to małych wydziału przeznaczonych do użytkowania rębego.

3. Typy drzewostanów

3.1. Proponowane Typy Drzewostanów oraz składy gatunkowe upraw

Dla poszczególnych TSL i przyjętych dla nich wariantów TD przyjęto następujące orientacyjne udziały procentowe poszczególnych gatunków przy projektowaniu upraw:

Typ siedliskowy lasu	Typ Drzewostanu	Orientacyjny skład odnowień w %
1	2	5
Bs	So	So 80-90, Brz i inne 10-20
Bśw	So	So 80-90, Brz i inne 10-20 So i inne 100 ¹⁾
Bw	Brz So Brz	So 60-70, Brz 20-30, Św i inne 10 Brz 80, So, Św i inne 20
Bb	So	So 80-90, Brz i inne 10-20
BMśw	So Db So Bk So	So 80, Db, Md, Brz i inne 20 So 70, Db 20, Md, Brz i inne 10 So 60-70, Bk 20-30, Brz i inne 10-20
BMw 1	So Db So	So 80, Db 10, Św, Brz 10 So 70, Db 20, Brz i inne 10
BMw 2	Św So	So 60, Św 30, Db, Lp, Brz 10
BMb	Brz So	So 60, Brz 30, Św, Ol i inne 10
LMśw1	Db So Brz So So Db Bk Db So Bk So	So 50, Db 30, Md, Lp, Brz i inne 20 So 50-60, Brz 30, Db, Lp, Jw i inne 10-20 Db 50, So 40, Md, Lp i inne 10 So 40-50, Db 20-30, Bk 20-30, Md, Brz i inne 10-20 So 50-60, Bk 30-40, Md i inne 10-20
LMśw2	So Db Bk Db So	Db 50, So 40, Md, Lp i inne 10 So 40, Db 30, Bk 20, Md, Brz i inne 10
LMw1	So Db	Db 40, So 30, Św, Brz, Lw, Lp i inne 30 Db 60, So 30, Św, Jw, Lp i inne 10
LMw2	Ol Db So	So 30, Db 30, Ol 30, Brz, Św i inne 10
LMB1	So Ol	Ol 40, So 30, Brz, Św i inne 30
LMB2	Brz So Ol	Ol 30 So 30 Brz 30, Św i inne 10
Lśw	Db So Db Md Db Brz Db Db Bk ²⁾	Db 80, Md, Js, Kl i inne 20 Db 60, So 20, Lp, Md, Kl i inne 20 Db 60-70, Md 20-30, Lp, Kl i inne 10-20 Db 60-70, Brz 20-30, inne 10-20 Bk 40-50, Db 30-40, Md i inne 10-30
Lw	Db Ol Db Brz Db	Db 80, Js, Ol, Jw, Wz, Św, Lp i inne 20 Db 60-70, Ol 20-30, Brz, Św i inne 10-20 Db 50-60, Brz 20-30, Jw, Wz i inne 10-30
Ol1, 2	Brz Ol	Ol 70, Brz 20, Św i inne 10
Ol3	Ol	Ol 80-90, Brz, Św i inne 10-20
OIJ	Ol Js ³⁾ Db Js ³⁾ Brz Js ³⁾	Js 50, Ol 40, Db, Lp i inne 10 Js 60, Db 20, Ol, Wz, Brz i inne 20 Js 50, Brz 30, Ol i inne 20

1) przy odnowieniu naturalnym i pełnym pokryciu sosny

2) dotyczy istniejących podrostów bukowych dobrej jakości

3) do czasu ustąpienia choroby naczyniowej jesionu w składach gatunkowych upraw dopuszcza się wprowadzać gatunki zastępcze – olszę czarną, klon pospolity, wiąz pospolity, wiąz szypułkowy. Jesion wprowadzać na uprawach jednostkowo lub w małych grupach.

Typ drzewostanu Db So i Bk So na siedlisku BMśw należy zaplanować na mocniejszych utworach glebowych. W pozostałych przypadkach stosować typ gospodarczy So.

Z uwagi na wysokie szkody od zwierzyny w odnowieniach Db oraz dużą plastyczność i zadowalające tępo wzrostu Bk, w wybranych leśnictwach na części siedlisk BMśw oraz LMśw1 i LMśw2 należy zaplanować typ drzewostanu Bk So oraz Bk Db So.

Typy drzewostanów (zgodnie z § 23 IUL) przyjmowane odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz leśnego siedliska przyrodniczego powinny być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfikacji i stanu zbiorowiska roślinnego.

W uprawach zaleca się wprowadzać Dbb na słabszych siedliskach, a Dbs na żyzniejszych siedliskach.

W przypadku upraw na uporczywych pędraczyskach można stosować odmienne składy odnowieniowe od przyjętych. Należy uznać wszystkie gatunki lasotwórcze rodzimego pochodzenia i wykorzystać wszystko co jest możliwe bez względu na typ siedliskowy lasu.

3.2. Proponowane Typy Drzewostanów oraz składy gatunkowe upraw dla siedlisk przyrodniczych

Po pracach fitosocjologicznych i inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych poniższa tabela może być skorygowana.

Typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym:

Kod siedliska	TSL	TD	Orientacyjny skład odnowienia
9170 Grąd środkowo europejski i subkontynentalny	LMśw	Db	Db 60-80%, So, Lp, Gb, Kl, Brz, Oś 20-40%
		So Db	Db 50-70%, So 10-20%, Lp, Gb, Kl, Brz, Oś, Św 10-30%
	LMw	So Db	Db 60-70%, So 10-20%, Lp, Gb, Kl, Ol, Brz, Jw., Św 10-30%
		Gb Lp Db	Db 40-60%, Gb, Lp, Kl 30-40%, Jw, Js, Ol i inne 10%
	Lśw	Db	Db 80%, Gb, Lp, Js, Kl i inne 20%
		Gb Db	Db 60%, Gb 30%, Lp, Kl, Jw., Wz 10%
		Gb Lp Db	Db 40%, Lp 30%, Gb, Kl, Jw., Wz 30%
	Lw	Db	Db 80%, Js, Ol, Jw, Wz, Js, Gb, Lp 20%
Ol Db		Db 60%, Ol 20%, Lp, Brz, Js, Wz, Gb i inne 20%	
Gb (Brz) Db		Db 50%, Brz, Gb 30%, Lp, Jw, Wz i inne 20%	
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	Lw	Db	Db 60-80%, Wz, Js, Ol, Lp, Gb 20-40%
	Lł	Js*-Wz-Db	Db 50-60%, Wz 20-30%, Js, Ol 10-20%
91E0	Ol	Ol	Ol 80-90%, Brz i inne 10-20%

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe	OJJ	OI-Js*	Js 40-50%, OI 30-40%, Wz, Klzw, Db, Lp i inne 10-20%
91T0 Bory suche	Bs, Bśw	So	90% So 10% Brz

* - jesion, do czasu ustąpienia choroby jesionów, można zastąpić olszą czarną oraz wprowadzić gatunki: wiąz pospolity, wiąz szypułkowy i klon zwyczajny w udziale 10% każdy.

4. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew

Proponuje się, przyjęcie do planu urządzenia lasu wieku rębności dla poszczególnych gatunków zgodnie z poniższą tabelą:

Gatunek	Wiek rębności
Dąb, Jesion	130
Sosna, Modrzew	110
Świerk, Buk	100
Lipa, Klon, Wiąz	90
Brzoza, Olsza, Grab,	80
Olsza odroślowa	60
Osika	50
Topola, Olsza szara, Wierzba	40

5. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowanie do gospodarstwa specjalnego

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, proponuje się następujący podział uwzględniający dominujące funkcje pełnione przez las ze względu na typ gospodarstwa:

Gospodarstwo Specjalne (S)

Do gospodarstwa specjalnego powinno się kwalifikować obszary funkcjonalne pełniące zadania specyficzne w urządzanym obiekcie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Gospodarstwo to powinno obejmować następujące grupy powierzchni:

- rezerваты przyrody wraz z otulinami,
- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,
- ściśle strefy ochrony zwierząt objęte ochroną gatunkową,
- wyłączone drzewostany nasienne, drzewostany zachowawcze,
- grunty sporne,
- drzewostany w wydzieleniach o siedliskach Bs, Bb, BMb, LMb, Lł,
- pododdziały uznane w protokole za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych:

Adres leśny	Powierzchnia* (ha)	TSL	Przesłanka wyłączenia**	Uwagi
17-11-1-01-19f-00	2,54	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; bobry.
17-11-1-01-19g-00	3,05	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; bobry.
17-11-1-01-19h-00	0,37	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny.
17-11-1-01-20a-00	1,38	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; bobry.
17-11-1-01-21g-00	0,82	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny.
17-11-1-02-12-b-99	2,05	OI	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny.
17-11-1-02-12c-99	0,41	LW	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 9170 (B); drzewostan wodochronny, duży poziom naturalności.
17-11-1-02-13i-99	0,98	Lśw	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 9170 (B); drzewostan wodochronny, duży poziom naturalności.
17-11-1-02-13g-99	3,21	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny.
17-11-1-02-14d-00	2,88	OI	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, cenny jako obiekt referencyjny.
17-11-1-02-17j-00	6,28	OI	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, cenny jako obiekt referencyjny.
17-11-1-02-17m-00	1,22	OI	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, cenny jako obiekt referencyjny.
17-11-1-03-111j-99	4,32	LMŚW		Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym gatunku podlegającego ochronie oraz miejsce ochrony stanowiska dzikiej jabłoni.
17-11-1-03-118c-98	3,4 cz.	LMŚW		Obecność cennych elementów przyrodniczych - gatunków podlegających ochronie: widłak jałowcowaty, lilia złotogłów, miodownik melisowaty. Stanowisko archeologiczne (dymarki).
17-11-1-03-124b-00	0,93 cz.	LW	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 9170; drzewostan wodochronny, stanowiący ekoton.
17-11-1-03-124g-00	2,21 cz.	LW	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny, źródłisko cieku wodnego, podtapiany, zabagniony, stanowisko dzikiej jabłoni.
17-11-1-04-172-a-00	6,67	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; bobry; wzdłuż cieku.
17-11-1-04-173-d-00	3,14	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; bobry; wzdłuż cieku.

17-11-1-04-181-f-00	4,95	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż ciek; przeznaczony do zwiększenia retencji wody.
17-11-1-04-193-l-00	0,94	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż ciek; przeznaczony do zwiększenia retencji wody.
17-11-1-04-193-r-00	4,00	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż ciek; przeznaczony do zwiększenia retencji wody.
17-11-1-04-213-j-00	0,62	BB	C	Cenne siedlisko bagienne - bór bagienny.
17-11-1-04-214-f-00	0,80	BB	C	Cenne siedlisko bagienne - bór bagienny.
17-11-1-04-221-a-00	6,45	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; bobry; wzdłuż ciek.
17-11-1-04-221-b-00	1,78	OIJ	C	Wodochronny, w pobliżu ciek, podtapiany, cenny jako obiekt referencyjny.
17-11-1-04-221-f-00	0,71	LMw	C	Wodochronny, w pobliżu ciek, podtapiany, cenny jako obiekt referencyjny.
17-11-1-05-294c-00	0,49	LMw	A, C	Wodochronny, w pobliżu ciek, podtapiany, cenny jako obiekt referencyjny, pod presją bobra.
17-11-1-05-318c-00	3,91	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; wzdłuż ciek; bobry.
17-11-1-05-318g-00	1,35	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; podtapiany; wzdłuż ciek; bobry.
17-11-1-05-319h-00	2,77	LMw	C	Wodochronny, w pobliżu ciek, cenny jako obiekt referencyjny.
17-11-1-05-319i-00	1,86	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż ciek; bobry; bagno.
17-11-1-05-319j-00	0,37	LMB	C	Cenne siedlisko bagienne - las mieszany bagienny.
17-11-1-05-319k-00	0,43	LMB	C	Cenne siedlisko bagienne - las mieszany bagienny.
17-11-1-05-319l-00	0,94	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż ciek; bobry.
17-11-1-05-319m-00	3,75	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż ciek; bobry.
17-11-1-05-324f-00	2,04	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0, gatunki podlegające ochronie; drzewostan wodochronny; ciek wodny; bobry.
17-11-1-05-325a-00	1,31	OIJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0, gatunki podlegające ochronie; drzewostan wodochronny.
17-11-2-06-10b-00	2,32	Bśw	A, C	Otulina WDN, cenny przyrodniczo starodrzew So 180 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywne dla obszaru Puszczy Białej.

17-11-2-06-10 f-00	5,69	BMśw	A, C	WDN, cenny przyrodniczo starodrzew So 180 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywne dla obszaru Puszczy Białej.
17-11-2-06-10 g-00	1,78	Bśw	A, C	Cenny przyrodniczo starodrzew So 180 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywne dla obszaru Puszczy Białej . Otulina WDN.
17-11-2-06-327d-00	3,98 cz.	BMśw		Cenny przyrodniczo starodrzew So 179 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywne dla obszaru Puszczy Białej. Ochronny wokół Miasta Ostrów Mazowiecka, do wyłączenia z użytkowania ze względów przyrodniczych.
17-11-2-06-327f-00	0,92 cz.	BMśw		Cenny przyrodniczo starodrzew So 171 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywne dla obszaru Puszczy Białej. Ochronny wokół Miasta Ostrów Mazowiecka, do wyłączenia z użytkowania ze względów przyrodniczych.
17-11-2-06-334 c-00	1,89	BMśw		Cenny przyrodniczo starodrzew So 177 lat, reprezentatywny dla obszaru Puszczy Białej. Ochronny wokół Miasta Ostrów Mazowiecka, do wyłączenia z użytkowania ze względów przyrodniczych .
17-11-2-06-334 d-99	0,55	BMśw		Cenny przyrodniczo drzewostan, reprezentatywny dla obszaru Puszczy Białej. Ochronny wokół Miasta Ostrów Mazowiecka, do wyłączenia z użytkowania ze względów przyrodniczych.
17-11-2-06-334a-00	11,43	LMśw		Cenny przyrodniczo drzewostan So 100 lat, reprezentatywny dla obszaru Puszczy Białej. Ochronny wokół Miasta Ostrów Mazowiecka , do wyłączenia z użytkowania ze względów przyrodniczych.
17-11-2-06-46 h-00	4,83	OJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; podtapiany.
17-11-2-06-47 d-00	4,46	OJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; podtapiany.
17-11-2-06-47 l-00	1,18	OI	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; podtapiany; bobry.
17-11-2-06-47k-00	1,16	LMw	C	Wodochronny, przylegający do cieku, podtapiany, ceny jako referencyjny.
17-11-2-06-48i-00	2,39	LMw	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, ceny jako referencyjny.
17-11-2-06-6 l- 00	0,87	Bśw	A, C	Cenny przyrodniczo starodrzew So 180 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywny dla obszaru Puszczy Białej Otulina z gatunkami podlegającym ochronie. Otulina WDN.
17-11-2-06-6 n-00	1,16	Bśw	C	
17-11-2-06-8k- 00	3,10	LMśw	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym gatunków podlegających ochronie - storczyków; grupa pomników przyrody Md 14 szt. Odradzające się zbiorowisko grądu.
17-11-2-06-9d- 00	3,44	LMw	C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym gatunku podlegającego ochronie, wodochronny; ostoja zwierzyzny.
17-11-2-06-9j- 00	1,08	OI	C	Wodochronny, podtapiany.
17-11-2-07-100 a-00	2,16	OL	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; przewidziany do retencji.
17-11-2-07-100 d-00	0,72	LMśw	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, ceny jako referencyjny.

17-11-2-07-100f-00	1,81	OL	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; przewidziany do retencji; bobry.
17-11-2-07-100g-00	0,54	LMW	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, cenny jako referencyjny.
17-11-2-07-107m-00	2,85	OL	C	
17-11-2-07-107n-00	4,60	OL	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; retencja
17-11-2-07-107b-00	1,12	LMW	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, cenny jako referencyjny.
17-11-2-07-107c-00	0,79	OL	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; retencja.
17-11-2-07-107d-00	1,99	LMW	C	Wodochronny, w pobliżu cieku, podtapiany, cenny jako referencyjny.
17-11-2-07-107k-00	1,32	OL	C	
17-11-2-07-107l-00	0,63	OL	C	
17-11-2-07-107p-00	2,20	LMW	C	
17-11-2-07-107r-00	0,98	LMW	C	
17-11-2-07-99d-00	1,57	OL	A, C	
17-11-2-08-133d-00	0,41	OLJ	C	Wodochronny, podtapiany, położony w starorzeczu Buga.
17-11-2-08-133f-00	1,71	OLJ	C	Wodochronny, podtapiany, położony w starorzeczu Buga, bobry.
17-11-2-08-133g-00	0,39	OLJ	C	Wodochronny, podtapiany, położony w starorzeczu Buga.
17-11-2-08-136d-00	0,64	OLJ	C	Wodochronny, teren bagienny, cenny jako referencyjny.
17-11-2-08-139a-00	0,43	Lw	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 9170; drzewostan wodochronny; wzdłuż starego koryta cieku; podtapiany; bobry.
17-11-2-08-178f-00	1,11	BMw	C	Teren podtapiany, cenny jako referencyjny.
17-11-2-08-188b-00	2,04	Bśw	C	Wodochronny, przylegający do rzeki Bug– cenny przyrodniczo.
17-11-2-08-188c-00	1,40	Bśw	C	
17-11-2-08-189h-00	0,40	BMśw	C	
17-11-2-08-192a-00	4,04	OLJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny.
17-11-2-08-193h-00	0,45	BMśw	C	Teren po żwirowni, z wykopami, utrudnione wykonywanie zabiegów. Może stanowić ważny przykład odniesienia w samokształtowaniu się ekosystemu na terenach po górniczych.
17-11-3-09-12-b-00	3,49	LMśw	C	Wodochronny, wzdłuż cieku wodnego, podtapiany.
17-11-3-09-12-c-00	3,07	OLJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku;

				podtapiany, bobry.
17-11-3-09-12-d-00	2,48	OLJ	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; podtapiany, bobry.
17-11-3-09-13-d-00	1,76	OL	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; podtapiany, bobry.
17-11-3-09-13-f-00	0,58	LMw	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; sąsiedztwo cieku i stawów; bobry.
17-11-3-09-15-f-00	0,90 cz.	BMśw	C	Wodochronny, przylegający do stawów.
17-11-3-09-15-i-00	0,73	OLJ	C	Wodochronny, przylegający do stawów.
17-11-3-09-16-g-00	1,19	LMw	C	Wodochronny, przylegający do stawów.
17-11-3-09-24-b-00	0,94	OL	C	Wodochronny, wzdłuż cieku wodnego; podtapiany; bobry.
17-11-3-09-24-c-00	0,57	OL	C	Wodochronny, wzdłuż cieku wodnego; podtapiany; bobry.
17-11-3-09-37-d-00	10,19 cz.	BMśw	C	Cenny przyrodniczo starodrzew So 137 lat, siedlisko w stanie naturalnym, reprezentatywny dla obszaru Puszczy Białej. Wskazane do obserwacji naturalnie zachodzących zmian.
17-11-3-09-5-j-00-00	2,56	LW	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczego 91E0; drzewostan wodochronny; wzdłuż cieku; podtapiany.
17-11-3-09-9-h-00	0,58	BMb	A, C	Cenne siedlisko bagienne - bór mieszany bagienny. Torfowce.
17-11-3-10-204 s-00	1,23	LMw	A	Obecność cennych elementów przyrodniczych, drzewostan stanowiący wąski pasek o szerokości około 16 m stanowi ważny naturalny ekoton. Siedlisko podmokłe.
17-11-3-11-124b-00	2,09	BMśw		Ośrodek wypoczynkowy i jego otulina- teren rekreacyjno wypoczynkowy.
17-11-3-11-124c-00	1,43	BMśw		
17-11-3-11-124d-00	2,35	BMśw		
17-11-3-11-124f-00	0,87	BMśw		Ośrodek wypoczynkowy i jego otulina - teren rekreacyjno-wypoczynkowy.
17-11-3-11-124i-00	2,40	BMśw		Ośrodek wypoczynkowy i jego otulina - teren rekreacyjno-wypoczynkowy.
17-11-3-11-141b-00	2,61	BMśw		Ośrodek wypoczynkowy i jego otulina - teren rekreacyjno wypoczynkowy
17-11-3-11-141c-00	2,85	BMśw		
17-11-3-11-141i-00	0,37	BMśw		
17-11-3-11-142a-00	0,78	BMśw		Ośrodek wypoczynkowy- cele rekreacyjno wypoczynkowe.
17-11-3-11-173d-00	0,64	Lw	C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczych; drzewostan wzdłuż cieku; bagno.

17-11-3-11-184a-00	0,71	Lw	A, C	Obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym siedliska przyrodniczych; drzewostan wzdłuż cieku; bagno. Wodochronny, przylegający do rz. Bug i starorzecza-cenny przyrodniczo.
17-11-3-11-184i-00	0,97	Lśw	C	
17-11-3-11-184k-00	0,93	Lśw	C	
17-11-3-11-184l-00	0,59	OIJ	C	
17-11-3-11-185o-00	1,49	Lśw	C	
17-11-3-11-185t-00	0,77	Lśw	C	
17-11-3-11-185y-00	0,48	Lw	C	

* - w przypadkach ochrony części wydzielenia podano powierzchnię zredukowaną oraz symbol „cz.”

** - kod wskazania przesłanki: A, B, C, gdzie:

A) obecność cennych elementów przyrodniczych, w tym zidentyfikowanych stanowisk rzadkich roślin, zwierząt, grzybów i siedlisk;

B) istniejące i projektowane formy ochrony przyrody;

C) istniejące i projektowane ekosystemy referencyjne.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)

Do gospodarstwa lasów ochronnych zostaną włączone wszystkie lasy ochronne zatwierdzone decyzją Ministra Środowiska, z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)

Gospodarstwo ujmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymagania ochrony przyrody.

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach

Podczas sporządzania opisu taksacyjnego drzewostanów planowanych do użytkowania rębego należy zwrócić szczególną uwagę na płyty nalotów, podrostów i podrostów o charakterze drugiego piętra, które powinny być zachowane podczas realizacji rębni. Ustalono następujące rodzaje rębni na poszczególnych typach siedliskowych lasu, występujących na terenie Nadleśnictwa:

TSL	Gospodarstwo	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć i okres odnowienia
Bs	S			
Bśw	O, G	I	II, IV	4-5 /30
Bw	O, G	I	II	4-5
Bb	S			
BMb	S			
BMśw	O, G	I	II, III, IV	4-5/15 /30
BMw	O, G	I	II, III	4-5/15
LMśw	O, G	III	I, II, IV	15/5/30
LMw	O, G	III	I, II, IV	15/5/30
LMb	S			
Lśw	O, G	III	I, II, IV	15/5/30
Lw	O, G	III	I, II, IV	15/5/30
OI	O, G	I	II, IV	4-5/30
OIJ	O, G	III	I, II, IV	15/5/30

Wytyczne dotyczące prowadzenia cięć rębnych w nadleśnictwie:

□ proponuje się by w drzewostanach znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie miast, ewentualnie również zabudowy rekreacyjnej w miejscowości wiejskich zaplanować realizację rębni IVd;

□ rodzaj rębni powinien być ustalany indywidualnie do każdego wydzielenia. Podczas uzgadniania planu cięć należy zwrócić szczególną uwagę na rębnie planowane w blokach upraw pochodnych;

□ proponuje się utrzymanie podziału na ostępy wg obecnej rewizji PUL (Wykonawca projektu PUL w leśnictwach Osuchowa, Brzostowa, Antonowo przeanalizuje możliwość zmiany kierunku cięć na kierunek północ-południe, w związku z dużymi szkodami spowodowanymi przez wiatr w 2011 r.)

□ drzewostany wymagające pilnej przebudowy, bez względu na zajmowane siedlisko użytkować Rb Ib/Ia;

□ w przypadkach drzewostanów na małych powierzchniach do 1,50 ha, szczególnie rosnących na wydłużonych, nieregularnych wydzieleniach można stosować Rb I bez względu na siedlisko;

□ planowaną miąższość do pozyskania zredukować o 5% (w przypadku drzewostanów użytkowanych Rb I i przy rębniach uprzątających), o projektowane ekotony i kępy starodrzewia;

□ przy użytkowaniu rębnym należy zaprojektować ekotony wszędzie gdzie jest to wskazane, szczególnie na granicy polno-leśnej, wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich oraz przy ciekach wodnych i zbiornikach wodnych, bagnach, stosując odpowiednio powiększoną redukcję pozyskania;

□ nie projektować pasa manipulacyjnego bezpośrednio w sąsiedztwie obiektów wymagających pozostawienia ekotonu – odsunąć działkę zrębową o szerokość ekotonu;

□ przy klasyfikowaniu drzewostanów do rębni złożonych należy brać pod uwagę nie tylko TSL ale również dotychczasowy skład gatunkowy, jakość drzewostanu, stopień uwilgotnienia siedliska i sprawność gleby;

□ ekotony wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich docelowo powinny być kształtowane rębnią Ic, II lub IV, potrzeby dotyczące ewentualnego kształtowania powinny być oceniane indywidualnie i uzgadnianie z nadleśnictwem.

7. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

W toku prac urzędniowych, wykonawca projektu PUL powinien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” z podziałem na trzy grupy: A, B, C – zgodnie z zapisami instrukcji urządzania lasu. Podstawą do określenia potrzeb przebudowy winna być indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, uwzględniając wszystkie elementy określające stan drzewostanu w porównaniu z warunkami siedliskowymi.

Wstępny wykaz drzewostanów proponowanych do przebudowy Nadleśnictwo prześle Wykonawcy projektu PUL. Po pracach terenowych wykaz powinien zostać przedstawiony przez Wykonawcę PUL i uzgodniony z nadleśnictwem przed NTG.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

Zadania z zakresu pielęgnowania lasu oraz cięć pielęgnacyjnych należy projektować z uwzględnieniem uwag:

- w zabiegach pielęgnacyjnych (czyszczeniach i trzebieżach), rodzaj zabiegów projektować na podstawie aktualnych potrzeb wynikających z taksacji na gruncie;
- nie należy projektować TW w końcowej fazie II klasy wieku (pow. 38 lat) za wyjątkiem zabiegów pilnych;
- nie należy projektować TP drzewostanów rębnych nieobjętych planem cięć użytków rębnych;
- pielęgnowanie gleby oraz czyszczenia wczesne należy planować zgodnie z potrzebami istniejących upraw. Dla upraw planowanych do założenia należy przyjąć pielęgnację gleby na poziomie 80%, a czyszczenia wczesne na poziomie 50%;
- nie projektować zabiegów związanych z użytkowaniem lasu na małych i wąskich działkach położonych wśród obcej własności, jak również w miejscach niedostępnych ze względu na podtopienia i inne uwarunkowania terenowe;
- wykaz powierzchni bez planowanych zabiegów należy uzgodnić z nadleśnictwem.
- nie należy projektować TP w drzewostanach bliskorębnych o zwarciu umiarkowanym i niższym, a także młodszych o zwarciu luźnym. Nie dotyczy drzewostanów z wartościowymi podrostami wymagającymi odślaniania,
- podczas szacowania zasobności oraz planowania intensywności zabiegów w użytkowaniu przedrębny należy uwzględnić wykonanie szlaków zrywkowych.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjnych składów gatunkowych upraw

9.1 Orientacyjne składy gatunkowe upraw - patrz część 3.

9.2 Inne wytyczne w sprawie hodowli lasu:

a) na powierzchniach przeznaczonych do zalesień i odnowień projektować we wszystkich przypadkach melioracje agrotechniczne;

b) odnowienie należy zaplanować na wszystkich zainwentaryzowanych, a nie odnowionych zrębach oraz na 80 % sumarycznej powierzchni planowanych zrębów – wynika to z dużej ilości planowanych odnowień naturalnych oraz przelegiwania zrębów;

c) rozmiar poprawek należy zaplanować w rozmiarze 20% sumarycznej powierzchni projektowanych upraw, z uwagi na dużą roczną powierzchnię uznawanych odnowień naturalnych oraz z uwagi na rosnące szkody od pędraków i zwierzyny płowej;

d) podsadzenia produkcyjne planować w zależności od stanu drzewostanu, jego wieku oraz pełnionych funkcji i określić po pracach terenowych w uzgodnieniu z nadleśnictwem;

e) nie planować zabiegu CP-P;

f) luki do 0,20 ha przeznaczać do sukcesji naturalnej w ramach mozaikowości ekosystemu. Do dolesień lub odnowień naturalnych projektować luki powyżej 0,20 ha;

g) należy wykonać wykaz wydzielań proponowanych do sukcesji naturalnej (włącznie z powierzchniami już przeznaczonymi do sukcesji);

h) przy projektowaniu cięć rębnych należy zaplanować pozostawienie 5% powierzchni starego drzewostanu w formie grup i kęp, na etapie rozpoczynania cięć rębnych;

i) należy sporządzić wykaz wszystkich opisanych w trakcie taksacji powierzchni z odnowieniem naturalnym. Wykaz ten powinien być zaprezentowany podczas obrad NTG i wykorzystany do monitoringu odnowień naturalnych w nadleśnictwie.

9.3 Wytyczne dotyczące postępowania hodowlano-ochronnego na obszarach uporczywych pędraczysk

Dnia 5.11.2019 r. zatwierdzony został „Program postępowania hodowlano-ochronnego dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na obszarach uporczywych pędraczysk”. W programie tym założono:

1) Uprościć gospodarkę rębnią poprzez zrezygnowanie z rębni złożonych na korzyść rębni zupełnych;

2) Nie wstrzymywać użytkowania rębnego ze względu na deprecjację surowca drzewnego na pniu;

3) Odstąpić od wykonywania zabiegu trzebieży późnych w drzewostanach bliskorębnych, gdzie czynnik zadrzewiania jest niski;

4) W miarę możliwości zręby planować i wykonywać w roku poprzedzającym rójkę i w roku rójki;

5) Kępy na powierzchniach zrębowych zakładać w miejscach bez podrostów dębowych na styku z drzewostanem;

6) Przygotowywać glebę w celu zwiększenia powierzchni do odnowienia naturalnego lub siewu;

7) Preferować odnowienie naturalne, siewy oraz istniejące podrostry;

8) Zmniejszyć ryzyko hodowlane poprzez stosowanie gatunków pionierskich i szybko rosnących przede wszystkim sosny i brzozy oraz osiki, olszy oraz robinii akacjowej i dębu czerwonego. Na żyzniejszych siedliskach dopuszcza się sadzenie świerka, daglezi, buka, graba, lipy, klona i jawora;

9) W przypadku konieczności stosowania odnowienia sztucznego wykonywać je w roku rójki przy zastosowaniu materiału sadzeniowego najwyższej jakości, z bardzo dobrze wykształconym systemem korzeniowym. Na uporczywych pędraczyskach ograniczyć maksymalnie stosowanie materiału sadzeniowego z zakrytym systemem korzeniowym;

10) Na żyzniejszych siedliskach, dopuszcza się zastąpienie gatunków rodzimych gatunkami obcymi, jak robinia akacjowa, daglezia zielona, dąb czerwony przy zastosowaniu rębni zupełnej. Gatunki te powinny być wprowadzone jako jednogatunkowe uprawy na powierzchni min. 1 ha, tak aby ułatwić prowadzenie takich drzewostanów w przyszłości;

11) Rezygnować z hodowli dębów rodzimych jako sprzyjających rozwojowi populacji chrabąszczy;

12) Prowadzić pielęgnację ukierunkowaną na stabilność, żywotność i trwałość drzewostanów, a w mniejszym stopniu na jakość;

13) Ograniczyć zabiegi, które opóźniają zwarcie;

14) Powstałe w uprawach luki pozostawiać do naturalnej sukcesji.

Należy rozważyć zrewidowanie postępowania hodowlano-ochronnego na obszarze uporczywych pędraczysk i wprowadzić ewentualne zmiany w programie z 2019 roku.

9.4 Wytyczne z zakresu nasiennictwa i selekcji

Zadania z zakresu nasiennictwa i selekcji prowadzone są zgodnie z „Programem zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 – 2035”. Zabiegi w projektowanym PUL powinny uwzględniać zapisy w/w programu oraz inne przepisy z tego zakresu.

W opracowaniu PUL należy przyjąć aktualną bazę Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego w Lasach Państwowych.

Bazę nasienną Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka stanowią zarejestrowane obiekty w następujących kategoriach LPM (stan na dzień 1.01.2022 r.).

a) ze zidentyfikowanego źródła:

- w rodzaju drzewostan:

gospodarcze d-stany nasienne sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) – 217,26 ha;
 gospodarcze d-stany nasienne brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) – 11,23 ha;

gospodarcze d-stany nasienne dęba szypułkowego (*Quercus robur*) – 13,01 ha;

gospodarcze d-stany nasienne olszy czarnej (*Alnus glutinosa*) – 24,38 ha.

- w rodzaju źródła nasion:

źródło nasion lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*);

źródło nasion klonu jaworu (*Acer pseudoplatanus*);

źródło nasion Klonu zwyczajnego (*Acer platanoides*);

źródło nasion śliwy tarniny (*Prunus spinosa*);

źródło nasion bzu czarnego (*Sambucus nigra*);

źródło nasion głogu jednoszyjkowego (*Crataegus monogyna*);

źródło nasion wiązu szypułkowego (*Ulmus laevis*);

źródło nasion jabłoni dzikiej (*Malus sylvestris*);

źródło nasion jarzębu pospolitego (*Sorbus aucuparia*);

źródło nasion dębu czerwonego (*Quercus rubra*);

źródło nasion jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*);

źródło nasion róży fałdolistnej (*Rosa rugosa*);

źródło nasion Śliwy ałyczy (*Prunus cerasifera*);

źródło nasion grabu pospolitego (*Carpinus betulus*);

źródło nasion daglezi zielonej (*Pseudotsuga menziesii*);

b) wyselekcjonowany:

- w rodzaju drzewostan:

wyłączony drzewostan nasienne sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) – 32,94 ha;

wyłączony drzewostan nasienny Leśnictwa Osuchowa oddz. 47b,h o powierzchni 14,17 ha;

wyłączony drzewostan nasienny Leśnictwa Osuchowa oddz. 9d,f o powierzchni 2,54 ha – w drzewostanie zaplanowane jest użytkowanie rębne, przewiduje się, że w 2024 r. drzewostan zostanie wycięty;

wyłączony drzewostan nasienny Leśnictwa Turka oddz. 6m, 10c,f o powierzchni 16,23 ha .

c) kwalifikowana:

- w rodzaju drzewa mateczne:

drzewa mateczne sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) – 34 szt.

Podczas taksacji proponuje się rozpoznać możliwość wytypowania drzewostanów z kategorii ze zidentyfikowanego źródła.

Szczegółowe zestawienie obiektów Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego w Lasach Państwowych zostanie przekazane wykonawcy prac urządzeniowych.

9.4.1 Wytyczne kierunkowe do sporządzenia PUL na lata 2025-2034 w wyłączonych drzewostanach nasiennych

Zarządzeniem nr 10 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8.02.2018 r. nadleśnictwo otrzymało zgodę na rozpoczęcie użytkowania rębego WDN w oddz. 6m, 10c, f Leśnictwa Turka. Użytkowanie rębne rozpoczęto w roku 2020, zgodnie z ustaleniami ze sprawozdania z lustracji przeprowadzonej przez RDLP w dniu 1.04.2019 r. oraz pismem ZG.7020.9.2018 z dnia 27.07.2018 r. W oddz. 6m, 10c wykonano pierwszy nawrót rębni IVd. W następnych latach planowana jest kontynuacja tej rębni na tych powierzchniach i uzyskanie odnowienia naturalnego, uzupełnionego ewentualnie sztucznie sadzonkami pochodzącymi z tego drzewostanu. Według powyższych ustaleń użytkowanie rębne w oddz. 10f miało zostać rozpoczęte w następnych latach. Jednak biorąc pod uwagę cenne wartości przyrodnicze, jakie posiada ten drzewostan nadleśnictwo proponuje wyłączyć go z użytkowania rębego i pozostawić jako drzewostan referencyjny.

9.4.2. Gospodarcze drzewostany nasienne

W przypadku projektowania cięć przedrębnych, powinny one mieć charakter trzebieży negatywnych.

9.4.3 Wytyczne kierunkowe do sporządzenia PUL na lata 2025-2034 w blokach upraw pochodnych

Bloki upraw pochodnych przyjąć zgodnie z:

- Programem zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 – 2035;
- modyfikacjami wprowadzonymi w wyniku lustracji bloków upraw pochodnych z dnia 11.09.2020 r. - nadleśnictwo przekaze wykonawcy PUL sprawozdanie z lustracji Zn. Spr.: ZG.092.14.2020;

W Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka znajduje się 12 bloków upraw pochodnych. W 2020 r. zweryfikowano granice bloków upraw pochodnych na terenie uporczywych pędraczysek. Podczas lustracji z bloków upraw pochodnych sosny nr II i IX, X przeprowadzonej przez RDLP w dniu 11.09.2020 r. wyłączono część powierzchni, głównie ze względu na presję pędraków chrabąszczowatych oraz gradację smolika znaczonego.

Zakłada się kontynuację zakładania upraw we wszystkich blokach upraw pochodnych, z wyłączeniem bloków nr II i V, które są zrealizowane w 100%. Bloki upraw pochodnych nr I-X założone zostały w poprzednich rewizjach PUL i zakłada się, że do 2035 r. zostaną zakończone (z wyłączeniem bloków nr II i V, które są już zrealizowane w 100%). W 2020 r. założono dwa nowe bloki upraw pochodnych tj. XI i XII w Leśnictwie Osuchowa dla wyłączonego drzewostanu nasiennej sosny zwyczajnej w oddziale 47bh. Przewiduje się, że zakładanie upraw w bloku nr XII zostanie zakończone do 2035 r., natomiast w bloku XI do 2035 r. założone zostanie 17,25 % powierzchni planowanych upraw.

Przy planowaniu prac gospodarczych w blokach upraw pochodnych należy uwzględnić najważniejsze zasady:

1) Na powierzchniach zrębowych nie pozostawiać kęp starodrzewu w uprawach pochodnych, jeżeli tworzą je gatunki drzew, dla których założono blok.

2) Dla uprawy pochodnej jednogatunkowej udział gatunku pochodnego nie może być mniejszy niż 50%. W uprawach dwugatunkowych udział gatunków pochodnych winien wynosić po ok. 40%.

3) Przy zabiegach pielęgnacyjnych usuwamy samosiew innego pochodzenia niż pochodzenie pierwotnego odnowienia.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

10.1. Ochrona lasu

Podczas taksacji powinna zostać wykonana inwentaryzacja powierzchni, na których wystąpiły szkody z jednoczesnym określeniem stopnia uszkodzenia z powodu:

- presji zwierzyny;
- działalności szkodliwych owadów pierwotnych i wtórnych, w tym szczególnie ważne jest określenie szkód od chrabąszczy;
- występowania grzybów pasożytniczych i jemioli;
- zakłócenia stosunków wodnych wskutek działalności bobra europejskiego;
- zakłócenia stosunków wodnych wskutek obniżenia lub podniesienia się poziomu wód gruntowych;
- pożarów;
- wiatrów i innych czynników wymienionych w § 101 Instrukcji Urządzania Lasu;
- oddziaływań antropogenicznych tj. zaśmiecania, nadmiernej presji turystycznej, dewastacji środowiska przyrodniczego.

Aby ograniczyć w przyszłości występowanie zagrożenia ze strony wymienionych czynników szkodliwych należy określić kierunki działania w tym zakresie, m.in. drzewostany silnie porażone przez jemiolę przeznaczyć do przebudowy.

Wytyczne dotyczące wykonania mapy ochrony lasu zawarte zostały w części A, pkt. 12.

10.2 Ochrona ppoż

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka zostało zaliczone do I kategorii zagrożenia pożarowego. Z uwagi na zachodzące zmiany w warunkach klimatycznych należy zaktualizować kategorię zagrożenia pożarowego nadleśnictwa w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.08.2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, na podstawie lokalizacji i ilości pożarów, typów siedliskowych lasu, struktury wiekowej drzewostanów, przyczyn pożarów, funkcjonowania systemu ochrony ppoż. oraz ewentualnych emisji przemysłowych.

Wskazane jest również przeprowadzenie analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej, takich jak: sieć punktów systemu obserwacyjno-alarmowego, sieć punktów czerpania wody i dojazdów do nich, rozmieszczenie i wyposażenie baz sprzętu, sieci pasów przeciwpożarowych, dojazdów pożarowych i innych elementów, wymienionych w § 103 Instrukcji Urządzenia Lasu. Wynikiem tych działań powinny być konkretne wytyczne w zakresie niezbędnych korekt i uzupełnień.

Lasy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka położone są na terenie działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowi Mazowieckiej oraz Wyszku. Nadleśnictwo posiada opracowany, corocznie aktualizowany i uzgadniany z PSP dokument „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu”.

Na terenie nadleśnictwa istnieje sieć obserwacji – dwie dostrzegalnie przeciwpożarowe wyposażone w kamery (w leśnictwach: Biel i Turka), obsługiwane przez punkt alarmowo – dyspozycyjny (PAD), zlokalizowany przy siedzibie leśnictwa Biel. Przez nadleśnictwo przebiega sieć dojazdów pożarowych oraz innych dróg zakwalifikowanych jako dojazdy pożarowe, która wymaga zaktualizowania oraz sprawdzenia w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami. Nadleśnictwo dysponuje jedną bazą sprzętu przeciwpożarowego służącego do gaszenia i zabezpieczania pożarysk. Baza zlokalizowana jest przy siedzibie nadleśnictwa.

Na wyposażeniu nadleśnictwa jest samochód patrolowo - gaśniczy z zamontowanym agregatem gaśniczym. Na terenie będącym w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowane są miejsca poboru wody, zapewniające wodę do celów gaśniczych (zbiorniki naturalne, sieci hydrantów).

W ramach prac urzędzeniowych należy przeanalizować i ewentualnie skorygować lokalizację pasów ppoż. oraz istniejących punktów czerpania wody, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Całość zagadnień dotyczących ochrony ppoż. zostanie naniesiona na mapę przeglądową ochrony przeciwpożarowej, uzgodnioną z KW Państwowej Straży Pożarnej. Wytyczne dotyczące wykonania mapy ochrony przeciwpożarowej zawarte zostały w części A, pkt.12.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzania odpowiedniej mapy przeglądowej

Inwentaryzacja obiektów z 2019 r. będzie podstawowym źródłem danych o obiektach zagospodarowania rekreacyjnego.

W najbliższym dziesięcioleciu, planuje się konserwację i modernizację istniejących już obiektów turystycznych oraz tworzenie nowych obiektów.

RDLP w Warszawie zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (SLMN) jest odpowiedzialna za Dane Stałe Globalne LMN w zakresie warstwy szlaków turystycznych. W przypadku zmiany/aktualizacji tej warstwy koniecznym będzie prawidłowe jej przygotowanie i przekazanie do RDLP w Warszawie celem propagacji.

11.1. Konserwacja i modernizacja obejmować będzie następujące obiekty

1) miejsca postoju i parkingi:

- miejsce postoju pojazdów w Leśnictwie Biel (nr inw. A11/P1), oddział 177 d;
- parking w Leśnictwie Antonowo (nr inw. A11/P2), oddział 62 d;
- parking w Leśnictwie Orło (nr inw. A11/P3), oddział 178 j.

2) szlaki rowerowe:

W nadleśnictwie znajduje się 9 szlaków rowerowych, w tym:

czerwony (Brok – Ostrów Mazowiecka) – ścieżka rowerowa im. prof. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego, długość szlaku 13,57 km, otwarta 7.12.2005 r. dzięki współpracy Gminy Ostrów Mazowiecka, Miasta i Gminy Brok, Miasta Ostrów Mazowiecka oraz Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka;

pomarańczowy (Łochów – Dybki) VeloMazovia o długości 90,9 km, z czego przez teren nadleśnictwa przebiega 28 km, a na gruncie zarządzanym przez PGL LP znajduje się 3,7 km tego szlaku;

szlak rowerowy Wyszaków – Brok o długości 32,99 km, z czego przez teren nadleśnictwa przebiega 9 km, ale jego trasa nie znajduje się na gruntach będących w zarządzie PGL LP;

Szlak Pielgrzymi, Długosiodło – Udrzyn o długości 25,53 km, z czego przez nadleśnictwo przebiega 11,72 km;

ścieżka rowerowa w Leśnictwie Orło o długości 6 583 m, przebiegająca w całości przez tereny PGL LP (nr inw. 220-01041, 220-01042, 220-01097);

ścieżka rowerowa w Leśnictwie Orło o długości 2 048 m, przebiegająca w całości przez tereny PGL LP (nr inw. 220-00939);

ścieżka rowerowa w Leśnictwie Biel o długości 8,64 km z czego przez grunty PGL LP przebiega 8,34 km (nr inw. 220-01066);

ścieżka rowerowa w Leśnictwie Nagoszewka o długości 4,98 km (z czego przez tereny będące w zarządzie nadleśnictwa przebiega 3 730 m (nr inw. 220-00940, 220-00831);

ścieżka rowerowa w Leśnictwie Antonowo o długości 4,09 km (w całości przebiegająca przez grunty PGL LP (nr inw. 220-00872).

3) ścieżki edukacyjne:

ścieżka edukacyjna: „Okieł pszczoły” w Leśnictwie Turka - (1 920 m);

ścieżka edukacyjna „Leśny Ogród Zmysłów” na szkółce leśnej Grudzie - (100 m).

4) wiaty edukacyjne:

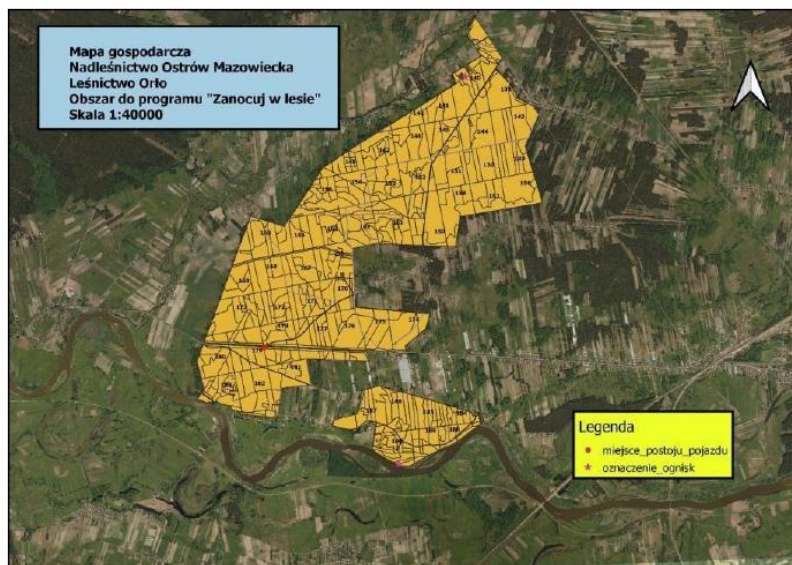
w Leśnictwie Orło (nr inw. 109-01100) w oddz. 140 h;

w Leśnictwie Kalinowo (nr inw. 109-01503) w oddz. 78A f.

11.2. Planowane obiekty

- 1) Szlak Nordic Walking w Leśnictwie Trynosy.
- 2) Budynek turystyczno-ekspozycyjny w Leśnictwie Osuchowa.

W 2020 roku został uruchomiony w nadleśnictwie program „Zanocuj w lesie” w Leśnictwie Orło, na obszarze zobrazowanym poniżej:

Wytyczne dotyczące wykonania mapy zagospodarowania turystycznego zawarte zostały w części A, pkt. 12.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

12.1. Plantacje choinkowe

W ramach użytkowania ubocznego w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka nie prowadzi się pozyskania i sprzedaży choinek. Ewentualne pozyskanie choinek odbywa się w ramach czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej tj. pozyskanie odbywa się zgodnie z zasadami hodowli lasu na powierzchniach pielęgnacji młodników oraz cięć ujętych w planach gospodarczych.

12.2. Gospodarka łowiecka

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka posiada w zarządzie ośrodek hodowli zwierzyny oraz nadzoruje gospodarkę łowiecką w 11 obwodach wydzierżawionych przez 7 kół łowieckich. Na terenie nadleśnictwa znajduje się pięć leśnych obwodów łowieckich: 142, 150, 157, 170, 171. Obwód leśny nr 170 tworzy Ośrodek Hodowli Zwierzyny Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. Według Wieloletniego Łowieckiego

Planu Hodowlanego, obowiązującego w okresie 2017 – 2027 r., obwody łowieckie, dla których Nadleśniczy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zatwierdza roczne plany łowieckie, wchodzi w skład Rejonu Hodowlanego nr 1.

Na terenie nadleśnictwa występują podstawowe gatunki zwierzyny łownej. Jest to teren obfitujący w jelenia szlachetnego, sarnę, dziką, daniela. Zwierzyna drobna reprezentowana jest głównie przez lisy, borsuki, zajęce a wśród gatunków obcych jenoty, norki amerykańskie. Stwierdza się również dużą ilość ptactwa łownego (dzikie kaczki, dzikie gęsi). W związku z wystąpieniem na terenie powiatu ostrowskiego ASF odnotowany został znaczny spadek liczebności dzika. Od kilku lat zaobserwowano również wzrost liczebności gatunków objętych ochroną gatunkową. Wzrasta ilość osobników łosia (kilkanaście sztuk) oraz coraz częściej odnotowuje się obecność wilka.

Mapa przeglądowa obwodów łowieckich powinna zawierać następujące warstwy: granice obwodów łowieckich, numerację obwodów łowieckich, granicę rejonu hodowlanego, podkład topograficzny. Przy tworzeniu mapy łowieckiej należy wziąć pod uwagę podział województwa mazowieckiego na obwody łowieckie zgodnych z uchwałą 4/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25.01.2022 r. w sprawie podziału województwa mazowieckiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 Ustawy Prawo Łowieckie.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

W planie 4 letnim wersja 4 Nadleśnictwo Ostrów Maz. ujęło budowę budynku turystyczno-ekspozycyjnego w Leśnictwie Osuchowa w roku 2023 oraz budowę budynku gospodarczego w Leśnictwie Trynosy w 2026 roku.

Ujęto również budowę drogi w Leśnictwie Nowiny o wartości 600 000 zł netto na rok 2023.

Pozostałe budowy dróg leśnych wymienione w Referacie Nadleśniczego tj. drogi w Leśnictwach Grudzie, Kalinowo, Nagoszewka nie zostały ujęte w planie.

Z uwagi na potrzebę weryfikacji i aktualizacji zapisów dotyczących stanu infrastruktury technicznej nadleśnictwa konieczne jest wykonanie następujących zadań:

- obiekty z opracowania „Docelowa Sieć Dróg” należy uwzględnić w projekcie PUL;
- weryfikacja dojazdów pożarowych szczególnie przebudowanych w ostatnim 10-leciu pod kątem możliwości włączenia ich do sieci dojazdów pożarowych;
- aktualizacja na LMN granic budynków i innych obiektów budowlanych w oparciu o inwentaryzację terenową i ogólnodostępne opracowania kartograficzne.
W najbliższych latach przewiduje się następujące inwestycje:
 - budowa budynku turystyczno-ekspozycyjnego w Leśnictwie Osuchowa;
 - budowa budynku gospodarczego w Leśnictwie Trynosy.

W zakresie budowy dróg, przewidziane są w nadchodzącym okresie następujące drogi:

- Leśnictwo Grudzie – droga o długości 73m;
- Leśnictwo Kalinowo – droga o długości 447m;
- Leśnictwo Kalinowo – droga o długości 584m;
- Leśnictwo Nagoszewka – droga o długości 149m;
- Leśnictwo Nowiny – droga o długości 420m.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Ocena ekonomiczna gospodarki leśnej powinna zostać wykonana w oparciu o zapisy §118 Instrukcji Urządzania Lasu. W dokumencie powinny być zawarte następujące zagadnienia:

- syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa;
- charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki (tabela XIX);
- orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu (tabela XX).

W trakcie sporządzania oceny uwarunkowań ekonomicznych należy zwrócić szczególną uwagę na:

- koszty utrzymania dróg leśnych;
- koszty utrzymania infrastruktury edukacyjno-turystycznej;
- przychody z dzierżaw i służebności.

15. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego należy sporządzić zgodnie z § 123 Instrukcji Urządzania Lasu w postaci tabeli klas wieku dla gatunków panujących na koniec okresu gospodarczego z wykorzystaniem programu informatycznego wykorzystywanego dla celów sporządzenia prognozy wpływu realizacji zadań planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych

Program Ochrony Przyrody obowiązujący w okresie 1.01.2015-31.12.2024 r. powinien być zaktualizowany w oparciu o zapisy aktualnej Instrukcji Urządzania Lasu. Zaktualizować należy formy ochrony przyrody, które uległy zmianie, powstały lub zostały zlikwidowane w latach obowiązywania poprzedniego programu. Aktualizacja powinna zostać wykonana w oparciu o dostępne materiały instytucji publicznych: Ministerstwa Środowiska, RDOŚ, Konserwatora Zabytków, prace fitosocjologiczne, itp.

Aktualizacji podlegają między innymi:

- strefy ochrony gatunkowej – w roku 2019 zniesiono 3 strefy ochrony gatunkowej;
- obszary Natura 2000 – aktualizacji należy dokonać na podstawie obowiązujących aktów ustanowienia oraz ustalonych planów ochronnych. Analizę stanu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000, w tym dotyczącą przedmiotów ochrony dla których wyznaczono konkretny obszar, należy prowadzić z wykorzystaniem odpowiednich danych uzyskanych od organów właściwych do spraw ochrony środowiska. W PUL należy wprowadzić ograniczenia i wytyczne określone w planach i zadaniach ochrony dla danego obszaru, w konkretnych wydzieleniach;

ochrona gatunkowa – nadleśnictwo posiada aktualną bazę gatunków chronionych wraz z aktualną lokalizacją na mapie, w przypadku roślin i grzybów chronionych. Informacja o stanowisku gatunku powinna znajdować się w opisie taksacyjnym poszczególnych wydzieleń. Analizę dotyczącą roślinności należy przeprowadzić w oparciu o dane inwentaryzacyjne prowadzone przez nadleśnictwo oraz obserwacje podczas prac urządzeniowych i fitosocjologicznych. Należy wskazać na mapie rzeczywistą lokalizację stanowisk poszczególnych gatunków objętych ochroną, nie w formie centroidu;

opisanie ogólnego sposobu realizacji zabiegów gospodarczych w odniesieniu do miejsc występowania najcenniejszych gatunków chronionych;

pomniki przyrody – należy w wyniku prac terenowych określić współrzędne GSP pomników i zawrzeć je w POP oraz do zasilenia warstwy w LMN;

siedliska przyrodnicze znajdujące się na terenach nadleśnictwa, które stanowią przedmiot ochrony w granicach Natura 2000 i poza nimi, dla których konieczne jest zamieszczenie w POP zapisów dotyczących zadań ochronnych oraz sposobów realizacji zabiegów gospodarczych;

uwzględnienia w formie opisowej wewnętrzne uregulowania LP oraz dane nadleśnictwa dotyczące pozostawiania drewna martwego w lesie;

wykaz obiektów zabytkowych, według informacji od Konserwatora Zabytków oraz zinwentaryzowanych przez nadleśnictwo;

uwzględnienia w formie opisowej zasad postępowania w lasach ochronnych;

powierzchnie referencyjne (FSC) oraz czasowo wyłączone z użytkowania;

wykaz naturalnych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt z podziałem na gatunki chronione, rzadkie, naturalne i z Czerwonej Księgi.

17. Wydruk map tematycznych

Forma wydruków oraz ilość poszczególnych map została opisana w Części A.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu oraz szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Wniosek o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025 – 2034 należy sporządzić zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” wprowadzonymi do stosowania przez Ministerstwo Środowiska w dniu 28 sierpnia 2013 r.

Ponadto należy uwzględnić w prognozie następujące zagadnienia:

- Ocena wpływu realizacji zaplanowanych w Planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025 – 2034 zabiegów gospodarczych na środowisko, z uwzględnieniem zmian stosunków wodnych oraz strategii planowania zadań gospodarczych w celu ograniczenia ich negatywnego wpływu na gatunki chronione.

- Ocena wpływu realizacji Planu na siedliska przyrodnicze oraz na gatunki będące przedmiotem ochrony, których bytowanie jest związane z siedliskami leśnymi w obszarach Natura 2000.
- Informacje niepodlegające udostępnieniu w trybie art. 16 ust. 1 ustawy o ochronie środowiska.
- Stan ochrony przedmiotów ochrony i ich siedlisk – zgodnie z ustaleniami Planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.
- Wpływ realizacji planu na siedliska przyrodnicze występujące na terenie całego nadleśnictwa, z uwzględnieniem zmian udziału klas wieku w obrębie danego siedliska przyrodniczego.

19. Inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa

Nadleśnictwo ma obowiązek sporządzenia Programu edukacji leśnej społeczeństwa” na 10 lat w terminie sporządzania PUL, zgodnie z zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Protokół opracował:

Piotr Okapiec
st. specjalista SL
RDLP w Warszawie

Przewodniczący Komisji Założeń Planu:

Waldemar Magiera
2022.06.28 08:28:55
+02'00'

.....

Zatwierdzam:

**Marek Jan
Roman**
.....

Elektronicznie podpisany
przez Marek Jan Roman
Data: 2022.06.28 08:54:15
+02'00'

Dyrektor RDLP

6.3. Protokół Narady Techniczno-Gospodarczej

Protokół z posiedzenia Narady Techniczno-Gospodarczej z dnia 24 października 2024 r. w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, w sprawie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka na lata 2025 – 2034

A: Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

1) Skład osobowy NTG:

Przewodniczący

- Waldemar Magiera zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Warszawie

Przedstawiciel Zespołu Ochrony Lasu w Łodzi

- Cezary Kieszek kierownik

Przedstawiciele RDLP w Warszawie

- Jacek Sagan naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej
- Celina Wielkowska naczelnik Wydziału Ochrony Lasu
- Piotr Okapiec gł. specjalista SL ds. Urządzania Lasu
- Piotr Odziemczyk gł. specjalista SL w Wydziale Kontroli i Audytu Wewn.
- Piotr Markiewicz st. specjalista SL w Wydziale Gospodarki Leśnej

Przedstawiciele BULiGL

- Jacek Klusek zastępca dyrektora oddziału
- Łukasz Kustra kierownik pracowni
- Andrzej Jamroz taksator specjalista
- Zbigniew Prządka taksator specjalista
- Katarzyna Michalak starszy taksator

Przedstawiciele Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

- Waldemar Wańczyk nadleśniczy
- Agnieszka Napiórkowska zastępca nadleśniczego
- Mirosław Rombalski inżynier nadzoru

Nazwiska pozostałych uczestników Narady znajdują się na liście stanowiącej załącznik do niniejszego protokołu.

2) Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

Zastępca Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie ds. Gospodarki Leśnej, na podstawie przedstawionych, referatów i koreferatów pozytywnie ocenił gospodarkę leśną prowadzoną w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka. Referaty i ocena, zostaną zamieszczone w elaboracie w części dotyczącej analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

3) Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu

Zaakceptowano przedstawioną przez BULiGL ostateczną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

4) Akceptacja zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu

Omówiono podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, które zostały uwzględnione w projekcie planu urządzenia lasu. Założenia projektu PUL nie kolidują z założeniami polityki przestrzennego zagospodarowania gmin oraz całego regionu.

5) Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych

Kontury oraz powierzchnie kategorii gruntów zostały przyjęte w projekcie planu zgodnie z danymi otrzymanymi z nadleśnictwa.

Wykonawca sporządził i przekazał nadleśnictwu wykaz rozbieżności użytków gruntowych o łącznej powierzchni 38,4448 ha. Nadleśniczy doprowadzi do zgodności zapisy w ewidencji gruntów ze stanem na gruncie.

6) Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów

Granice oraz numeracja oddziałów zostały przyjęte z dotychczasowego planu urządzenia lasu.

Granice i numeracja oddziałów pozostają bez zmian.

7) Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego

Ustalono, że bieżący stan lasu oraz wskaźniki użytkowania przedrębego w okresie 2014 – 2023, pozwalają na przyjęcie w bieżącym planie rozmiaru użytkowania przedrębego w wysokości 66% przyrostu tablicowego w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębny.

Obliczono również wskaźnik przyrostu użytecznego – 7,4 m³ brutto/ha/rok.

8) Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych

Omówiono i zaakceptowano protokół z testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

9) Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu

Kierownik ZOL w Łodzi przedstawił referat dotyczący zagrożeń drzewostanów nadleśnictwa, który zostanie zamieszczony w elaboracie.

1. Stałe ogniska gradacyjne na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka mają na dzień dzisiejszy tylko charakter potencjalny ze względu na brak pojawów gradacyjnych szkodników w ostatnich 20 latach.

Na obecny plan nie proponuje się wyznaczenia powierzchni stałych ognisk gradacyjnych.

2. Stan sanitarny drzewostanów nadleśnictwa należy określić jako dobry. Posusz uprzątany jest na bieżąco, a średnie pozyskanie za minione dziesięciolecie wynosiło 6875,07 m³/rok, z czego 70% stanowiły złomy i wywroty. Zwiększona ilość złomów i wywrotów w latach 2020 oraz 2022 to pokłosie huraganowych wiatrów które przetoczyły się przez kompleksy leśne nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka. W roku tym pozyskanie złomów, wywrotów i posuszu stanowiło 20,3% ogólnego pozyskania grubizny na tym obszarze. Szkody od wiatru w minionym 10-leciu stwierdzono na łącznej powierzchni 448,44 ha z czego 423,85 ha lasu zostało uszkodzone w roku 2020. W roku 2022 szkody były poważne, lecz rozproszone w drzewostanach.

3. Z poważnym problemem nadleśnictwo mierzyło się w roku 2018, kiedy to nastąpiło masowe pojawienie się smolika (*Pissodes castaneus*) i intensywny żer jego larw na uprawach sosnowych. Żer owada stwierdzono na łącznej powierzchni 451,0 ha upraw i młodników sosnowych.

4. W latach 2017-2020 odnotowano wzmożone występowanie szeliniaka sosnowca (*Hylobius abietis*). Jego pojawienie i żer spowodowały największe szkody na powierzchni upraw w roku 2017

(41,1 ha). W latach następnych powierzchnie uszkodzane były nieco mniejsze (2018 – 32,4 ha, 2019 – 20,6 ha, 2020 – 20,8 ha) jednak równie kłopotliwe.

5. Poważnym problemem, z którym zmagają się nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka jest masowe występowanie pędraków chrabąszczy na powierzchniach upraw leśnych. Żer pędraków, szczególnie starszych faz rozwojowych powoduje trudności w wyprowadzeniu odnowienia.

Już w roku 2016 obserwowane były pierwsze szkody na uprawach oraz docierały pierwsze sygnały z terenu leśnictw na temat wzmożonej aktywności chrabąszczy podczas rójki. Od tamtej pory szkody od pędraków zaewidencjonowano w roku 2019 (7158,2 ha) i w latach kolejnych (2020 – 63,4 ha, 2021 – 58,7 ha, 2023 – 21 ha). W roku 2018 na terenie nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka powołane zostało uporczywe pędraczysko na łącznej powierzchni 7158 ha. W latach 2020-2022 obserwowano silne rójki chrabąszcza kasztanowca podczas których wykonano agrolotnicze zabiegi ograniczające liczebność szkodnika. W roku 2020 zwalczano owada na powierzchni 1050 ha w drzewostanach leśnictw: Nowiny i Brzostowa, w roku następnym (2021) zabieg powtórzono w leśnictwie Brzostowa (200 ha) zaś w roku 2022 w drzewostanach leśnictwa Kalinowo opryskano 675 ha lasu. Ostatni zabieg miał miejsce w roku 2023 na powierzchni 1050 ha.

6. Należy zaznaczyć, że mimo stosunkowo niewielkiej skali występowania na terenie Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, jemioła zasiedlająca korony sosny zwyczajnej ma bardzo duże i rosnące negatywne znaczenie dla drzewostanów RDLP w Warszawie. W nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka jemioła na sośnie została stwierdzona podczas obserwacji w roku 2019, na łącznej powierzchni 547,26 ha. W latach następnych powierzchnia nieznacznie wzrosła (rok 2020 – 602,11 ha zaś w 2021 – 670,24 ha, 2022 – 665,07 ha zaś 2023 – 481,56 ha). Dane z roku 2021 uzupełnione zostały o obserwacje z dodatkowej inwentaryzacji przeprowadzonej na omawianym terenie.

7. Wraz ze wzrostem powierzchni upraw leśnych zwiększa się również zagrożenie ze strony zwierzyny płowej. W nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka w latach 2013-2016 obserwowano powiększenie się obszaru uszkodzanych przez jeleniowate upraw, zaś od roku 2016 uszkodzenia notowane są corocznie na powierzchni od 200 do 270 ha.

10) Zgodność projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody z przepisami Ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP

Stwierdzono zgodność projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody z przepisami Ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

11) Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa

- Omówiono i zaakceptowano propozycję przyjęcia do zadań z zakresu hodowli lasu odnowień na powierzchni stanowiącej 80% powierzchni przewidzianej do użytkowania rębnego.
- Lokalizacje lasów ochronnych przyjęto na podstawie decyzji Ministra Decyzji Ministra Środowiska z 28 czerwca 2005 r.
- Z prognozy wynika, że realizacja czynności gospodarczych zapisanych w projekcie planu urządzenia lasu nie wpłynie znacząco negatywnie na występujące ekosystemy, nie zaburzy też spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych.
- Wykonawca projektu Planu omówił wyniki aktualizacji Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka zgodnie z wytycznymi § 110 i 111 Instrukcji urządzania lasu (IUL) oraz mapy walorów przyrodniczo-kulturowych.
- Nadleśniczy Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka omówił działalność nadleśnictwa w zakresie edukacji leśnej społeczeństwa.

Dyskusja

Lp.	Wnioskujący /pytający	Treść wniosku/pytania	Odpowiadający	Treść odpowiedzi
1.	Michał Budnicki	Przyrost tablicowy a przyrost zrealizowany, planowany przyrost	Łukasz Kustra /Jacek Klusek	tablicowy 6,2 m ³ /ha/rok zrealizowany 7,4 m ³ /ha/rok
2.	Adam Brzózka	Zagospodarowanie lasów o zwiększonej funkcji społecznej	Jacek Klusek	Lasy o zwiększonej funkcji społecznej wyznaczono na około 900 ha gruntów leśnych. W większości przypadków zostanie tam wykonany zabieg trzebieży późnej. W kilku wydzieleniach zastosowano rębnię IVD o długim okresie odnowienia.
3.	Wiesław Przybylski	Jak zmiany klimatyczne wpływają na przyrost i skład gatunkowy?	Jacek Klusek	Ocieplenie klimatu wpływa na zwiększenie rocznego przyrostu bieżącego oraz na wzrost w udziale gatunkowym gatunków liściastych. Widoczne jest zmniejszenie zasięgu świerka.
4.	Michał Budnicki	Dlaczego etat optymalny nie jest realizowany?	Łukasz Kustra /Jacek Klusek	Wynika to z układu występowania drzewostanów rębnych i przeszlorębnych w dużych płatach wydzieleni oraz konieczności zachowania ładunku czasowo-przestrzennego.
5.	Michał Budnicki	Czy plan uwzględnia maksymalizację przyrostu i wiązanie dwutlenku węgla?	Waldemar Wańczyk /Jacek Klusek	Tak, zaplanowane w projekcie PUL zabiegi gospodarcze wpływają pozytywnie na zwiększenie przyrostu drzewostanów, a tym samym na maksymalizację przyrostu i wiązanie dwutlenku węgla. Najwięcej dwutlenku węgla kumulują drzewostany tuż po osiągnięciu kulminacji przyrostu miąższościowego. W zależności o gatunku kulminacja następuje w różnym wieku. Stan ten utrzymuje się przez kilkadziesiąt lat aż do momentu kiedy drzewostan wchodzi w tzw. fazę terminalną, czyli procesy zamierania, wydzielania posuszu przeważają nad procesami przyrostu miąższości. Jest też konieczność przebudowy drzewostanów rosnących na żyznych siedliskach z jednopiętrowych, jednogatunkowych na wielogatunkowe o złożonej strukturze pionowej. Takie przebudowane drzewostany kumulują zdecydowanie więcej dwutlenku węgla.
6.	Joanna Celejewska	Jak szczegółowo są przedstawione obiekty zabytkowe w PUL?	Jacek Klusek	W prezentacji podczas narady tylko ogólnie wspomniano o zabytkach. W POP jest rozdział szczegółowo opisujący zabytki

B. Projekt planu urządzenia lasu

Końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Przyjęte zasady określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka projektowane były w oparciu o zapisy Protokołu z KZP, wytyczne RDLP w Warszawie i zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

1. Komisja zaakceptowała zaproponowany przez Wykonawcę etat rębny według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych określony według potrzeb hodowlanych i ochronnych dla Nadleśnictwa na okres obowiązywania planu i użytkowanie przedrębne według przyjętego rozmiaru, w tym:
 - etat miąższościowy użytków rębnych w ilości **535 789 m³ grubizny netto**,
 - etat powierzchniowy użytków rębnych w wysokości **1922,53 ha**, w tym użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu powierzchniowego **1922,45 ha**,
 - powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym w wysokości **10344,35 ha**, (TW – **1619,03 ha**, TP – **8725,32 ha**), z szacunkowym pozyskaniem w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnego w ilości **517 218 m³ grubizny netto**, (przyjęty wskaźnik intensywności wynosi 50 m³/ha) co stanowi 66% wielkości spodziewanego przyrostu miąższości w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębного.
2. Komisja zaakceptowała zaproponowany przez wykonawcę rozmiar prac z zakresu hodowli lasu, w tym:
 - projektowaną powierzchnię zalesień i odnowień w rozmiarze **1484,39 ha**,
 - projektowaną powierzchnię pielęgnowania upraw i młodników **4279,04 ha**.
3. Komisja zaakceptowała zadania dotyczące ochrony lasu, w tym zadania ochrony przeciwpożarowej wynikające z zaliczenia Nadleśnictwa do **I kategorii** zagrożenia pożarowego.

- f. Komisja zaakceptowała zadania dotyczące gospodarki łowieckiej i potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.
- g. Komisja uchyla zapis z protokołu z KZP mówiący o nie projektowaniu zabiegów TP w drzewostanach rębnych i przeszlorębnych nieobjętych planem cięć użytków rębnych.
- h. Komisja akceptuje zmiany zgłoszone na wniosek Wykonawcy oraz Nadleśnictwa dotyczące nie wykonania map gospodarczo-przeładowych oraz przeładowych w formie atlasów.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Przewodniczący NTG:

Waldemar Magiera
2024.11.26
11:50:34 +01'00'

Zatwierdził:

Tomasz
Józwiak
Elektronicznie
podpisany przez
Tomasz Józwiak
Data: 2024.11.26
14:20:54 +01'00'

6.4. Protokół odbioru powierzchni kołowych

Ostrów Mazowiecka, dnia 14.05.2024 r.

PROTOKÓŁ

Z WYKONANIA TESTU KONTROLI POMIARU MIĄŻSZOŚCI

W NADLEŚNICTWIE OSTRÓW MAZOWIECKA

(ZG.6004.3.2022)

W dniach 8, 13, 14 maja 2024 r. zespół ds. kontroli pomiaru miąższości powołany decyzją nr 12 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 7 maja 2024 r. w składzie:

1. Przewodniczący - Piotr Okapiec – st. specjalista SL w Wydziale Gospodarki Leśnej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie;
2. Mirosław Rombalski – inżynier nadzoru w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka,
3. Adam Kaczmarczyk – specjalista SL w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka,
4. Łukasz Kustra – kierownik pracowni w BULiGL Oddział w Warszawie,
5. Andrzej Jamroz – taksator specjalista w BULiGL Oddział w Warszawie,

wykonał test kontroli pomiaru miąższości na wylosowanych powierzchniach kołowych w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, zgodnie z metodyką opisaną w § 61 Instrukcji urządzania lasu z 2011 r., a mianowicie:

- wylosowano obręb leśny – Brok,
- ustalono liczbę powierzchni kołowych do kontroli w wylosowanym obrębie leśnym, stanowiącą 5% wszystkich powierzchni kołowych w obrębie – 30 powierzchni,
- ustalono interwał liczbowy losowania $i=N/n$ (zaokrąglony do liczby całkowitej) – 12,
- wylosowano do kontroli powierzchnie kołowe,
- na wylosowanych powierzchniach kołowych pomierzono następujące elementy: wielkość powierzchni próbnej, wszystkie pierśnice drzew na kontrolowanej powierzchni oraz wysokość średniego drzewa panującego gatunku i wieku,
- obliczono pola powierzchni przekroju pierśnicowego, oddzielnie dla każdej z kontrolowanych powierzchni oraz zestawiono w tabeli dane pierwszego pomiaru i pomiaru kontrolnego (zał. nr 1),
- sprawdzono, czy nie została przekroczona krytyczna liczba błędów grubych (dopuszczalne są 3 błędy grube). Stwierdzono 2 błędy grube.
- sprawdzono różnice między średnimi dla pierśnicowego pola przekroju i wysokości drzew, przy zastosowaniu statystyki o rozkładzie normalnym N. Stwierdzono, że statystyki N przyjmują wartości dopuszczalne.

Wnioski:

Zespół przyjmuje całość pomiarów wykonanych na powierzchniach próbnych kołowych w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka, z uwagi na dopuszczalną liczbę błędów grubych i nie przekroczenie krytycznej wartości statystyk N.

Przewodniczący

NADLEŚNICZY

Waldemar Wańczyk
Nadleśniczy

Przedstawiciel Wykonawcy

Ustalenia Zespołu zatwierdzam:

Waldemar Magiera
2024.05.15
19:52:13 +02'00'

zał. nr 1 do protokołu

Obręb: 17-11-3

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielk. z 1 pomiaru [ar]	Wielk. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
8	0,68	0,67	22,0	22,5	2,00	2,00	
20	1,17	1,12	25,5	29,5	4,00	4,00	BŁĄD GRUBY! Różnica w wysokości: 4,0m
32	0,67	0,67	22,0	23,5	2,00	2,00	
44	0,64	0,62	20,5	21,5	2,00	2,00	
56	1,69	1,68	30,0	33,0	5,00	5,00	
68	1,39	1,43	27,0	29,0	5,00	5,00	
80	1,20	1,17	25,0	26,5	3,00	3,00	
92	1,02	1,01	23,5	25,0	4,00	4,00	
104	0,87	0,86	24,0	26,5	2,00	2,00	
116	1,93	1,91	31,0	30,5	5,00	5,00	
128	1,84	1,83	28,0	27,8	5,00	5,00	
140	0,86	0,84	23,5	23,5	2,00	2,00	
152	1,95	1,91	28,5	29,0	5,00	5,00	
164	0,62	0,58	22,0	22,0	2,00	2,00	
176	0,82	0,83	26,5	27,5	3,00	3,00	
188	2,39	2,41	28,0	32,0	5,00	5,00	BŁĄD GRUBY! Różnica w wysokości: 4,0m
200	1,88	1,87	28,5	29,5	5,00	5,00	
212	0,93	0,93	26,5	28,0	3,00	3,00	
224	1,97	2,10	28,0	29,0	5,00	5,00	
236	1,01	1,05	25,0	26,0	4,00	4,00	
248	1,06	1,04	27,0	27,0	3,00	3,00	
260	1,39	1,39	30,0	28,0	4,00	4,00	
272	0,64	0,64	22,5	23,0	2,00	2,00	
284	0,70	0,70	28,5	27,0	3,00	3,00	
296	1,18	1,17	27,0	28,5	4,00	4,00	
308	0,95	0,97	28,0	27,8	3,00	3,00	
320	1,62	1,62	29,0	28,5	4,00	4,00	
332	0,80	0,81	20,0	20,0	3,00	3,00	
344	0,13	0,13	10,0	10,0	0,50	0,50	
356	2,00	1,92	29,5	30,5	5,00	5,00	

Liczba błędów grubych: 2

Bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,030

Bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,764

P. Chęć

NADLEŚNICZY
Waldemar Wańczyk

Asdnej/awro

6.5. Wykaz rozbieżności (Protokół) między użytkami ewidencyjnymi a rodzajem powierzchni stwierdzonych na gruncie w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Sękocin Stary 20.09.2024

Wykaz rozbieżności (protokół) między użytkami ewidencyjnymi, a rodzajem powierzchni stwierdzonym na gruncie w Nadleśnictwie Ostrów Mazowiecka

Adres leśny	Powierzchnia wydzielenia ha	Powierzchnia rozbieżności ha	Rodzaj użytku wg ewidencji	Rodzaj powierzchni stwierdzony na gruncie	Adres administracyjny	Numer działki ewidencyjnej
17-11-1-01-143A -d -00	0,9	0,6	R	D-STAN	14-16-102-0008	708
17-11-1-01-144F -k -00	0,38	0,06	R	D-STAN	14-16-072-0038	426
17-11-1-01-144F -k -00	0,38	0,32	R	D-STAN	14-16-072-0038	426
17-11-1-01-154C -c -00	28,94	0,09	R	D-STAN	14-16-072-0001	327
17-11-1-01-156C -g -00	0,46	0,01	R	D-STAN	14-16-102-0033	585
17-11-1-01-156C -l -00	0,6	0,2684	R	D-STAN	14-16-102-0033	581/6
17-11-1-01-156C -l -00	0,6	0,3267	R	D-STAN	14-16-102-0033	583/2
17-11-1-01-26 -a -00	10,27	0,03	Ps	D-STAN	14-16-102-0027	636
17-11-1-01-26 -b -00	1,65	0,01	Ps	D-STAN	14-16-102-0027	636
17-11-1-01-26 -c -00	6,36	0,07	Ps	D-STAN	14-16-102-0027	636
17-11-1-01-26 -h -00	0,93	0,09	Ps	D-STAN	14-16-102-0027	636
17-11-1-01-26 -o -00	3,24	0,35	Ps	D-STAN	14-16-102-0027	636
17-11-1-01-32E -i -00	2,3	0,14	N	D-STAN	14-16-102-0004	45
17-11-1-02-14 -g -00	1,56	0,0684	R	D-STAN	14-16-072-0046	14/50
17-11-1-02-14 -g -00	1,56	0,13	Ps	D-STAN	14-16-072-0046	14/50
17-11-1-02-14 -k -00	1,12	0,04	R	D-STAN	14-16-072-0046	14/50
17-11-1-02-14 -k -00	1,12	0,09	Ps	D-STAN	14-16-072-0046	14/50
17-11-1-02-15 -i -00	1,85	0,05	Ps	D-STAN	14-16-072-0046	113
17-11-1-02-15 -i -00	1,85	0,0653	R	D-STAN	14-16-072-0046	113
17-11-1-02-15 -i -00	1,85	0,11	R	D-STAN	14-16-072-0046	112
17-11-1-02-15 -i -00	1,85	0,12	R	D-STAN	14-16-072-0046	111
17-11-1-02-64 -~a -00	0,14	0,01	R	DROGI L	14-16-072-0010	1187/4
17-11-1-02-64 -f -00	3,07	0,18	R	D-STAN	14-16-072-0010	1187/4
17-11-1-02-64 -i -00	0,3	0,3	R	D-STAN	14-16-072-0010	1187/4
17-11-1-02-65 -l -00	4,03	0,36	Ps	D-STAN	14-16-072-0010	1186
17-11-1-02-65 -m -00	2,27	0,1004	Ps	D-STAN	14-16-072-0010	1186
17-11-1-02-68 -b -00	5,78	0,03	R	D-STAN	14-16-072-0010	1128/3
17-11-1-02-68 -f -00	10,67	0,03	R	D-STAN	14-16-072-0010	1128/3
17-11-1-02-93 -a -00	15,95	0,1311	R	D-STAN	14-16-072-0010	1182
17-11-1-02-93 -g -00	0,49	0,1559	R	D-STAN	14-16-072-0010	1198/2
17-11-1-02-93 -g -00	0,49	0,2894	S-R	D-STAN	14-16-072-0010	1198/2
17-11-1-03-105 -~a -00	0,55	0,05	R	DROGI L	14-16-072-0010	1112
17-11-1-03-105 -h -00	3,38	0,15	R	D-STAN	14-16-072-0010	1111
17-11-1-03-106 -l -00	2,2	0,11	R	D-STAN	14-16-072-0010	1112
17-11-1-03-111 -c -00	0,84	0,1	Ps	D-STAN	14-16-072-0010	111/1023
17-11-1-03-116 -d -00	2,13	0,2	Ps	D-STAN	14-16-072-0010	116/1030
17-11-1-03-120 -c -00	2,8	0,05	R	D-STAN	14-16-072-0010	120/1036
17-11-1-03-120 -c -00	2,8	0,06	Ps	D-STAN	14-16-072-0010	120/1036
17-11-1-03-120 -k -00	0,8	0,0738	R	D-STAN	14-16-072-0010	120/1036
17-11-1-03-50A -b -00	0,66	0,21	R	D-STAN	14-16-072-0006	585
17-11-1-03-97 -h -00	1,77	0,1	R	ZRAB	14-16-072-0010	1117
17-11-1-04-166 -o -00	2,29	0,05	Ł	D-STAN	14-16-072-0002	186
17-11-1-04-166 -o -00	2,29	0,05	R	D-STAN	14-16-072-0002	186
17-11-1-04-166 -p -00	2,26	0,12	Ł	D-STAN	14-16-072-0002	186
17-11-1-04-175 -a -00	4,02	0,11	R	ZRAB	14-16-052-0027	323/175
17-11-1-04-175 -c -00	2,45	0,03	R	D-STAN	14-16-052-0027	323/175
17-11-1-04-175 -g -00	0,8	0,2	R	D-STAN	14-16-052-0027	323/175
17-11-1-04-175 -g -00	0,8	0,6	R	D-STAN	14-16-052-0027	323/175
17-11-1-04-193 -k -00	1,4	1,4	Ł	D-STAN	14-16-072-0015	193/1094

Adres leśny	Powierzchnia wydzielenia ha	Powierzchnia rozbieżności ha	Rodzaj użytku wg ewidencji	Rodzaj powierzchni stwierdzony na gruncie	Adres administracyjny	Numer działki ewidencyjnej
17-11-1-04-197 -j -00	0,99	0,13	Ł	D-STAN	14-16-052-0027	197/3
17-11-1-04-197 -k -00	0,58	0,23	Ł	L ENER	14-16-052-0027	197/3
17-11-1-04-197 -l -00	1,36	1,11	Ł	D-STAN	14-16-052-0027	197/3
17-11-1-04-198 -c -00	1,09	0,71	Ł	L ENER	14-16-052-0027	198/3
17-11-1-04-198 -d -00	1,24	0,24	Ł	D-STAN	14-16-052-0027	198/3
17-11-1-04-198 -h -00	0,72	0,72	Ł	D-STAN	14-16-052-0027	198/3
17-11-1-04-198 -i -00	3,54	0,16	Ł	D-STAN	14-16-052-0027	198/3
17-11-1-04-221 -a -00	6,74	0,08	Ps	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -a -00	6,74	0,21	Ł	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -r -00	0,73	0,05	Ps	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -r -00	0,73	0,09	Ps	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -r -00	0,73	0,59	N	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -w -00	1,47	0,01	N	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -w -00	1,47	0,11	Ps	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-04-221 -x -00	0,17	0,17	S-R	D-STAN	14-16-052-0027	365/221
17-11-1-05-250 -~a -00	0,28	0,06	R	DROGI L	14-16-072-0018	250/223
17-11-1-05-250 -a -00	5,56	0,1706	Ps	D-STAN	14-16-072-0018	250/223
17-11-1-05-250 -l -00	0,45	0,45	R	D-STAN	14-16-072-0018	250/223
17-11-1-05-256 -c -00	4,05	0,11	N	D-STAN	14-16-072-0018	256/231
17-11-1-05-256 -k -00	2,42	2,42	N	D-STAN	14-16-072-0018	256/231
17-11-1-05-257 -~a -00	0,99	0,12	Ps	DROGI L	14-16-072-0018	434/8
17-11-1-05-257 -b -00	0,31	0,31	Ps	D-STAN	14-16-072-0018	434/8
17-11-1-05-266 -a -00	3,96	3,95	N	D-STAN	14-16-072-0018	266/249
17-11-1-05-266 -b -00	3,79	0,0381	R	D-STAN	14-16-072-0018	266/249
17-11-1-05-278 -c -00	1,87	0,1403	Ps	D-STAN	14-16-072-0018	490/2
17-11-1-05-289 -d -00	4,83	0,0509	R	D-STAN	14-16-072-0018	289/280
17-11-1-05-310 -g -00	7,05	0,25	R	D-STAN	14-16-072-0018	464
17-11-1-05-317 -b -00	4,05	0,0807	R	D-STAN	14-16-072-0018	317/321
17-11-1-05-319 -f -00	2,59	0,48	Ps	D-STAN	14-16-072-0018	461
17-11-1-05-323 -a -00	15,02	0,02	R	D-STAN	14-16-072-0018	323/329
17-11-2-06-230 -b -00	1,9	0,27	Ł	D-STAN	14-16-072-0018	424
17-11-2-06-230 -d -00	9,31	0,4731	Ł	D-STAN	14-16-072-0018	424
17-11-2-06-233 -d -00	5,46	0,07	R	D-STAN	14-16-072-0012	233/743
17-11-2-06-233 -f -00	1,37	0,3312	R	D-STAN	14-16-072-0012	233/743
17-11-2-06-233 -h -00	4,94	0,04	R	D-STAN	14-16-072-0012	233/743
17-11-2-06-238 -f -00	11,06	0,2544	R	D-STAN	14-16-072-0018	1511
17-11-2-06-23A -f -00	0,45	0,06	Br-R	L-CTWO	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-23A -k -00	0,55	0,27	R	D-STAN	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-23A -n -00	0,03	0,03	W	R-ROWY	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-23A -o -00	0,04	0,04	W	R-ROWY	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-23A -p -00	0,19	0,19	Ps	D-STAN	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-23A -s -00	0,17	0,04	R	D-STAN	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-23A -s -00	0,17	0,13	Ps	D-STAN	14-16-045-0005	1417
17-11-2-06-26 -~b -00	0,43	0,09	R	L ENER	14-16-072-0021	324
17-11-2-06-26 -j -00	2,95	0,47	Ł	D-STAN	14-16-072-0021	324
17-11-2-06-26 -p -00	0,29	0,29	R	D-STAN	14-16-072-0021	324
17-11-2-06-283 -h -00	1,03	0,0402	Ps	D-STAN	14-16-072-0018	447/2
17-11-2-06-283 -h -00	1,03	0,0891	S-R	D-STAN	14-16-072-0018	447/2
17-11-2-06-337 -c -00	2,97	0,01	N	D-STAN	14-16-011-0001	2200/16
17-11-2-06-48 -b -00	0,21	0,21	R	D-STAN	14-16-045-0005	1443
17-11-2-06-48 -g -00	0,53	0,53	Ps	D-STAN	14-16-045-0005	1443
17-11-2-06-48 -i -00	2,53	0,07	Ł	D-STAN	14-16-045-0005	1443
17-11-2-06-48 -i -00	2,53	0,07	R	D-STAN	14-16-045-0005	1443
17-11-2-06-48 -r -00	1,67	0,25	Ł	D-STAN	14-16-045-0005	1443
17-11-2-06-48 -y -00	0,6	0,01	Ł	D-STAN	14-16-045-0005	1443

Adres leśny	Powierzchnia wydzielenia ha	Powierzchnia rozbieżności ha	Rodzaj użytku wg ewidencji	Rodzaj powierzchni stwierdzony na gruncie	Adres administracyjny	Numer działki ewidencyjnej
17-11-2-06-48 -y -00	0,6	0,18	R	D-STAN	14-16-045-0005	1443
17-11-2-07-102 -b -00	3,65	0,04	R	D-STAN	14-16-045-0005	1524/2
17-11-2-07-102 -h -00	1,69	0,1868	R	D-STAN	14-16-045-0005	1524/2
17-11-2-07-108 -i -00	3,08	0,0281	Ps	D-STAN	14-16-045-0005	1531/6
17-11-2-07-115 -fx -00	0,08	0,083	W	R-ROWY	14-16-045-0005	1682
17-11-2-07-115 -x -00	0,67	0,07	R	D-STAN	14-16-045-0005	1542/10
17-11-2-07-115 -x -00	0,67	0,38	Ps	D-STAN	14-16-045-0005	1542/10
17-11-2-08-133 -d -00	4,08	0,6	Ps	D-STAN	14-16-052-0025	1144/2
17-11-2-08-133 -d -00	4,08	0,97	Ł	D-STAN	14-16-052-0025	1144/2
17-11-2-08-139 -l -00	5,14	0,1	R	D-STAN	14-16-052-0001	417/3
17-11-2-08-139 -r -00	0,04	0,0402	W	R-ROWY	14-16-052-0001	417/1
17-11-2-08-139 -t -00	0,08	0,0795	W	R-ROWY	14-16-052-0001	417/3
17-11-2-08-140 -~c -00	0,02	0,02	R	L ENERG	14-16-052-0001	419
17-11-2-08-140 -s -00	0,75	0,09	Ps	D-STAN	14-16-052-0001	419
17-11-2-08-140 -s -00	0,75	0,66	R	D-STAN	14-16-052-0001	419
17-11-2-08-166 -l -00	0,45	0,45	R	D-STAN	14-16-044-0001	2460/169
17-11-2-08-166 -m -00	0,66	0,66	R	D-STAN	14-16-044-0001	2460/169
17-11-2-08-190 -t -00	1,17	0,35	R	D-STAN	14-16-052-0007	549/3
17-11-2-08-190 -t -00	1,17	0,82	R	D-STAN	14-16-052-0007	549/3
17-11-2-08-190 -w -00	0,72	0,72	Ł	D-STAN	14-16-052-0007	549/3
17-11-3-09-14 -h -00	0,23	0,23	W	R-ROWY	14-16-072-0022	502
17-11-3-09-17 -k -00	1,18	1,18	Ł	D-STAN	14-16-072-0022	489/2
17-11-3-09-2 -c -00	5,89	0,14	Ps	D-STAN	14-16-045-0001	396/2
17-11-3-09-2 -d -00	0,54	0,49	Ps	D-STAN	14-16-045-0001	396/2
17-11-3-09-51 -g -00	0,85	0,848	R	D-STAN	14-16-045-0001	447/4
17-11-3-09-51 -l -00	1,84	0,18	R	D-STAN	14-16-045-0001	447/4
17-11-3-09-64 -o -00	0,79	0,27	Ł	D-STAN	14-16-045-0001	468
17-11-3-11-141 -l -00	0,22	0,2237	S-R	D-STAN	14-16-044-0001	2424/4
17-11-3-11-141 -m -00	0,81	0,809	R	D-STAN	14-16-044-0001	2424/4
17-11-3-11-142 -p -00	0,46	0,39	R	D-STAN	14-16-044-0001	2499/1
17-11-3-11-142 -t -00	0,5	0,1523	R	D-STAN	14-16-044-0001	2499/1
17-11-3-11-173 -f -00	0,26	0,26	Ps	D-STAN	14-16-044-0001	2440/1
17-11-3-11-173 -i -00	0,14	0,14	Ps	D-STAN	14-16-044-0001	2440/1
17-11-3-11-173 -j -00	0,58	0,5762	Ps	D-STAN	14-16-044-0001	2440/1
17-11-3-11-184 -j -00	0,15	0,15	Ł	D-STAN	14-16-044-0001	2444

Przedstawiciel BULiGL o/Warszawa

Przedstawiciel Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka

Łukasz Kustra
Elektronicznie podpisany przez Łukasz Kustra
Data: 2024.09.20 09:01:45 +02'00'

Waldemar Konrad Wańczyk
Elektronicznie podpisany przez Waldemar Konrad Wańczyk
Data: 2024.09.24 08:33:52 +02'00'

7. WYKAZ LITERATURY

- BULiGL, Oddział Warszawa – 2013. Plan urządzenia lasu sporządzony na lata od 2015 do 2024 dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka.
- BULiGL, Oddział Warszawa 2010. Operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka,
- BULiGL Oddział Warszawa Opracowanie fitosocjologiczne dla nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, Warszawa 2013.
- *Instrukcja urządzania lasu* z 2011 r. CILP, Warszawa.
- *Zasady hodowli lasu* z 2024 r. CILP, Warszawa.
- *Instrukcja ochrony lasu* z 2024 r. CILP, Warszawa.
- Instrukcja ochrony przeciwpozarowej lasu z 2020 r. CILP, Warszawa.
- Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasów w Polsce. Wyniki za okres 2017 - 2022. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej na zamówienie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Sękocin Stary. WISL 2022
- Wiler K., Wcisło P., 2013. *Ochrona lasów przed pożarami*. CILP, Warszawa.
- Fonder W., Matras J., Załęski A., 2007. *Leśna baza nasienna w Polsce*. CILP, Warszawa.
- Zielony R., Kliczkowska A., 2012. *Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010*. CILP, Warszawa.
- Kondracki J., 1998. *Geografia regionalna Polski*. PWN, Warszawa.
- Kożuchowski K., 2011. *Klimat Polski: nowe spojrzenie*. PWN, Warszawa.
- Lorenc H. (red.), 2005. *Atlas klimatu Polski*. IMiGW, Warszawa.
- Woś A., 1994. Typy pogody, regiony klimatyczne. [w:] Atlas Rzeczypospolitej Polskiej - Ark. 31.8. PPWK, Warszawa.
- Woś A., 1995. *Zarys klimatu Polski*. Wyd. Naukowe Bogucki, Poznań.
- Woś A., 1999. *Klimat Polski*. PWN, Warszawa.
- Bogdanowicz B. i Fac-Benedy J., 2009. *Zasoby i ochrona wód*. Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.
- Kleczkowski A.S., 1990. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Inst. HiGI AGH, Kraków.
- Paczyński B. (red.), Sadurski A., 2007. *Hydrogeologia regionalna Polski. Tom I, Wody słodkie*. PiG, Warszawa.
- Program wodno-środowiskowy kraju. KZGW, Warszawa 2010.
- Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckiego w 2023 r. WIOŚ, Warszawa.

- Szereg dokumentów oraz planów funkcjonujących na poszczególnych szczeblach administracji publicznej, tj. plany zagospodarowania przestrzennego, strategie rozwoju, programy operacyjne, programy ochrony środowiska itp.
- Internetowy System Aktów Prawnych.
- Strony internetowe: GUS, BDL, PIG, GDOŚ, RDOŚ w Warszawie, WIOŚ w Warszawie, Ministerstwo Środowiska, ZDW w Warszawie, Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka, GDLP, RDLP w Warszawie, gmin i miast w zasięgu nadleśnictwa i inne.